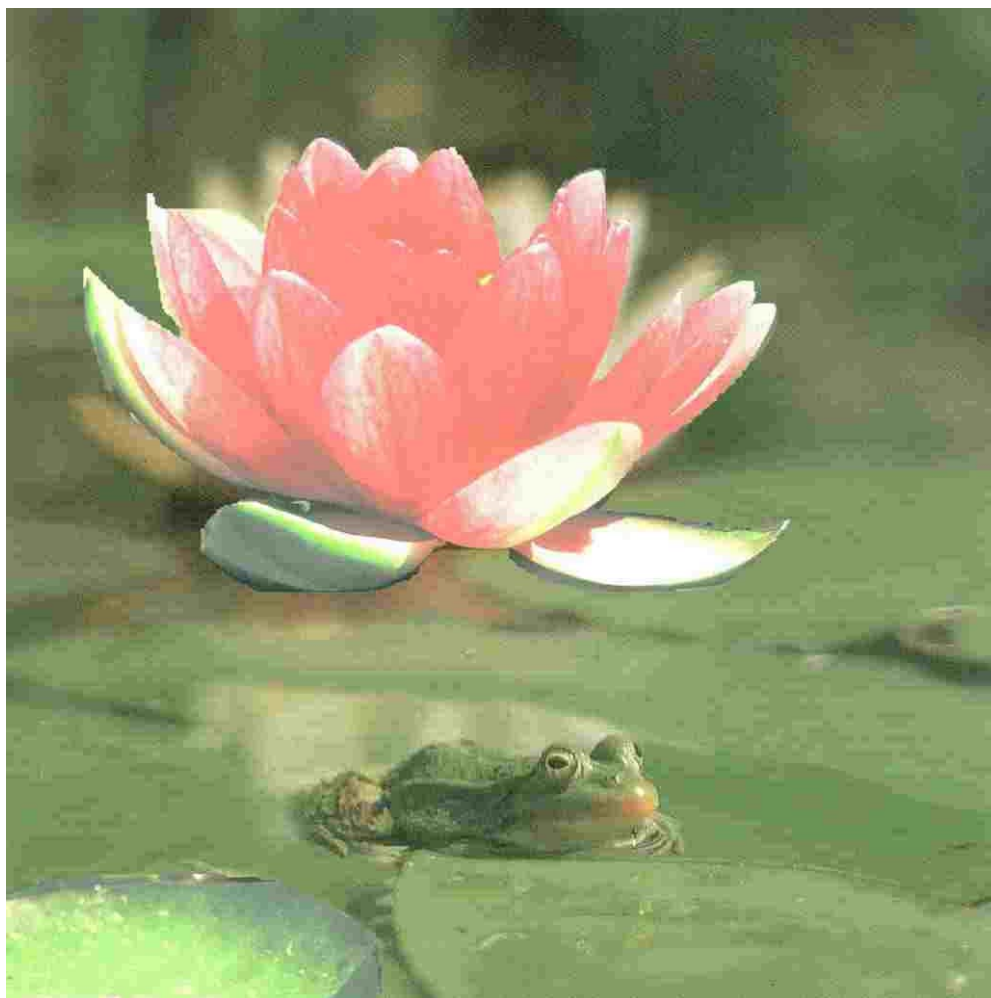

Život žabím pohledem

Thdr. Antonín Huvar

Velká Bystřice, březen 2003

Obsah

Předmluva

Slovo úvodem

Životopis

Několik poznámek k životopisu

Dvě oči, které vidí

Proslovy k různým příležitostem z let 1969 - 2002

Haviřov, 1969	proslov u příležitosti primice p. Aloise
Poslední oběžník č.1, 1969	povzbuzení skautské rodině
Poslední oběžník č.2, 1969	povzbuzení skautské rodině
Poslední oběžník č.3, 1969	povzbuzení skautské rodině
Sklenovský, 1993	slovo na rozloučení při pohřbu
Vídeň, 1994	církev a sport
Hostýn, 1994	hlavní projev při muklovské pouti
Hostýn, 1994	hlavní projev při muklovské pouti
Sedliště, 1994	svěcení kříže obětím perzekuce
Mírov, 1994	kázání při svěcení obnoveného kostela
Praha, 1994	vzpomínková slavnost na oslavu otce kardinála
Praha, 1995	referát na skautském sjezdu
Olomouc, 1995	slůvko Orlům
Přerov, 4.5.1995	
Přerov, 1995	vzpomínková promluva
Přerov, 1995	vzpomínková slavnost na hřbitově v Přerově (kpt. Vodička)
Horní Suchá, 1995	proslov u příležitosti primice p. Pavla
Olomouc, 1995	promluva k muklům v Olomouci
Bouzov, 1995	uvedení do řádu poslance Tolnera
Místek, 1995	slovo při zasedání muklů
Lukov, 1995	posvěcení pamětní desky otce Buly
Sv. Hostýn,	promluva k muklům
Kopřivnice, 1995	vzpomínka na oběti
Vizovice, 1995	shromáždění muklů
Olomouc-Sv.Mořic, 1995	rekviem za oběti
31. maggio, 1996	zpráva páteru Stuchlíkovi-němečtí rytíři
Třebíč, 1996	slavnostní promluva - rekviem za mukly

Haviřov, 1996	rekviem za mukly
Brno, 1996	oslava Panny Marie
Sv. Hostýn, 1996	muklovská pouť
Sv. Hostýn, 1996	muklovská pouť, v.2
Kokory, 1996	vzpomínky zestárlého leknína
Karviná, 1997	rekviem za mukly
Brno, 1997	proslov u příležitosti primice p.Háby
Olomouc, 1997	ročníkové setkání spolubratrů
Sv. Hostýn, 1997	muklovská pouť
Sv. Hostýn, 1997	muklovská pouť, v.2
Brno, 1997	oslava bazilika minor
Proglas, 1997	slovíčko na den
Albrechtický, 1997	pozvánka na mši sv.jubilejní
V.Bystřice, 1998	proslov z 3. neděle velikonoční
Brušperk, 1998	slovo ke skautům
Ďáblice, 1998	pietní vzpomínka
Sv. Hostýn, 1998	muklovská pouť
Hradisko, 1998	promluva v klášteře sester
Vizovice, 1998	pohřeb pana Mikulášтика
Místek, 1998	slavnostní bohoslužba za oběti
Ostrava, 1998	neumělé slovo u Selezianů k mládeži
V.Bystřice, 1998	výstava PENKLUBU v Praze
Dopis paní Probstové	manželce Rudi Probsta
Proglas, 30.4.-12.5.1998	slovíčko na den
Proglas, 26.7.-8.8.1998	slovíčko na den
Proglas, 3. 8.-8.8. 1998	slovíčko na den
Zábřeh na Moravě, 1998	pohřeb p. Martinů
Rychvald, 1998	slovo ke skautům
Brno, 1998	vzpomínka na úmrtí básníka Zahradníčka
Poprvé u oltáře, 1999	primiční oslovení
Praha, 1999	poznámky k etické výchově
Karviná, 1999	rekviem za mukly
Sv.Hostýn, 1999	muklovská pouť
Sv.Hostýn, 1999	muklovská pouť, v.2
Olomouc, 1999	vzpomínková slavnost
Proglas, listopad 1999	slovíčko na den
Vidnava, 1999	setkání absolventů vidnavského semináře
Ďáblice, 1999	pietní vzpomínka na hřbitově
Znojmo, 2000	vzpomínková bohoslužba
V.Bystřice, 2000	informace řádu Saleziánů o p. Basovníkovi z Tmavého dolu

Frýdek-Místek, 2000	Excelence arcibiskup Jan Graubner
Opava, 2000	vzpomínka k popravě H. Píky
Karviná, 2000	vzpomínková bohoslužba
Sv.Hostýn, 2000	muklovska pouť
Sv.Hostýn, 2000	muklovska pouť,v.2
Znojmo, 2000	vzpomínková bohoslužba
Nagelberg, 2000	rekviem za oběti
Lidečko, 2000	rekviem za oběti
Uh.Hradiště, 2000	vzpomínkové setkání
Znojmo, 2000	vzpomínkové setkání
V.Bystřice, 2000	pozdrav matce bratra Mirka
Kopřivnice, 2001	oslava T.G.Masaryka
Proglas, 27.5.-2.6.2001	slovíčko na den
Karviná, 2001	vzpomínková slavnost
Znojmo, 2001	vzpomínková bohoslužba
Ďáblice, 2001	vzpomínková bohoslužba
MUKL, srpen 2001	pozdrav čtenářům časopisu
Nové M. nad Metují, 2001	vzpomínkový projev na dr. Šuránka
Sv.Kopeček, 2001	intervence za udržení představeného na Sv. Kopečku
Sv. Hostýn, 2001	muklovska pouť
Altnagelberg, 2001	vzpomínková bohoslužba za hranicemi
Kopřivnice, 2001	pietní vzpomínka na dr. Horákovou
Místo, datum neznámé	postní bohoslužba
Znojmo, 2002	vzpomínková slavnost
Karviná, 2002	vzpomínková bohoslužba
Plzeň, 2002	vzpomínková slavnost na H.Píku
Svatý Jan pod Skalou "Český svět", 2002	děkovný dopis
Ďáblice, 2002	vzpomínkový projev na hřbitově
Poprad, 2002	bohoslužba za oběti
Altnagelberg, 2002	setkání u kříže v Rakousku

Výstav

Závěr

Za úspěšnou realizaci tohoto CD chci poděkovat všem blízkým přátelům a známým, kteří se každý podle svých možností, schopností a znalostí záslužně přičinili o vznik díla Život žabím pohledem.

Zejména děkuji paní Anně Králíčkové za nekonečnou trpělivost při zapisování mého diktátu, paní Aleně Pavlíkové za poskytnutí práce s mou biografií a firmám Condata spol. s r.o. , a Welaco spol. s r.o., za neobvyklý nápad a technickou realizaci celého projektu.

Mons. ThDr. Antonín Huvar
březen 2003

Předmluva

Otče náš, jenž jsi,

na této základní pravdě Otecko Antonín vždy stavěl a staví,

na nebesích posvět' se jméno Tvé,

a svým celým životem světlí jméno Tvé i tady, na Zemi,

přijď Království Tvé,

klepe i za nás, aby i nám bylo otevřeno,

bud' vůle Tvá, jako v nebi, tak i na Zemi,

snášl Tvůj úradek s hlubokou pokorou,

chléb náš vezdejší, dejž nám dnes,

a v potu tváře a mozoly svých rukou nám ukazuje cestu,

a odpust' nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům,

když sám odpustil neskonale víc, než kdokoli z nás,

a neuved' nás v pokušení, ale zbav nás ode všeho zlého

svou modlitbou každodenní nelehké práce a obrovského daru humoru pomáhá

dávat našim dnům Tvůj mír !

Úvod autora

Předem prosím, ať se nikdo nediví, že začínám přírodou. Byla to ona, kudy vedla má cesta vzhůru.

Přistupuji v přítomnosti k řadě problémů nebo spíše k jejich řešení, protože je považuji za nutné vnést do těchto řádků alespoň něco, co by osvětlilo prožitých osmdesát let. Přítomná doba se vyhýbá mnohým řečem, nedomnívám se, že veřejným, ale v soukromém životě jsou lidé přesyceni právě oním prázdným tlacháním, které přináší ne řešení, ale neklid do duší posluchačů.

Zvláště poslední pokolení nesnáší mnoho vzpomínání. Ať jsou to jinoši nebo dívky, odmítají každý sebemenší náznak dějů z minula jako neužitečné, jako ztrátu času nebo jako drásání tím, co už se nedá uskutečňovat v přítomnosti. Žijící pokolení je rozděleno, a to tvrdým způsobem na staré – tedy nepotřebné se vším všudy, ať jsou to úvahy, vynálezy, ať je to cokoliv, čím se obohacoval život v minulých desetiletích. Vystupují najednou do popředí aspoň slovně všechny ty teorie, které hlásají mudrci poslední generace. To staré je potřebí odmítat. To nové je potřebí řešit podle našich zkušeností a zásad, i když to tvrdí čtrnácti či osmnáctiletí mladíci či dívky. Zvláště jsou citliví na každou připomínku nutnosti osobní kázně, pravidelného cvičení statečnosti, vyhledávání nepohodlí, jak nás to učili v době našeho dospívání, aby přece jenom zůstala aspoň světlá stopa po každém námi prožitém dni. Nikoliv pohodlí, ale prodlužování dne bylo tou hlavní zásadou možného pokroku v životě předcházejících generací.

Téměř všechny druhy našich mladých jsou velmi citliví na každý útok starší generace, pokud se napadá nemírné pití, kouření, drogy anebo kázeň v sexuálním ohledu. Poslední generace se odvažuje odmítat všechny tyto rady jako dnes nepotřebné, nemoderní, jako škodlivé. Vůbec jim nevadí střídání povolání, zaměstnání anebo znevažování pravdomluvnosti či života hodnotného podle všech mravních zásad přirozeného zákona.

Před více než padesáti léty pojem hřích znamenal vždycky nějakou katastrofu v běhu života. Ale nikdo se neodvažoval znevažovat právě jeho skutečnost a znamenal-li provinění, tedy lítost a pokání byla samozřejmostí u všech, kdo tenkrát přijímali zásady duchovního růstu jako nutnost. Denní dobrý skutek není výmyslem, je to ustavičná kontrola, ve které jsme vyrostli, abychom dokázali mít radost z díla a uspokojení ze zanechání denní světlé stopy. Touha po umístění na předním stupínku v praktickém životě, tedy k řádně vedené aktivitě, je ve většině případů dnes už jenom zapadlou písní. Obraz, který se bude rýsovat v následujících kapitolách, však nesvědčí jen o prožitých negacích, je to líčení onoho skromného pohledu na všechny události, tedy i na ty, které se nedají změnit, ty nemají burcovat neklid a na ty, které je nutno měnit a ty, jakoby vyvolávaly v nás touhu upravit nejdříve základ a potom s nebývalou aktivitou se pustit do všech dnů, opakuji znovu – do všech – které ještě máme prožít s opravdovým elánem, úsměvem i zápallem, abychom nemuseli odškrtnout nic ze svého života jako prázdné, nepotřebné nebo špatné.

Jak by to bylo účinné, kdybychom dokázali ještě v běhu svého života odstranit všechno, co je brzdou, překážkou, anebo balvanem, který nám jiní vrhli do cesty nebo který jsme jim my položili na jejich dráhu svým nedobrým přístupem v řešení svých vlastních problémů.

Všechno, co uvádím, je jakoby pohled z žabí perspektivy, aby se to nedalo hodnotit jako projev pýchy s tím jedním důrazem, že pohled na sebe má být někdy i tvrdší, až nemilosrdný, pohled na jiné i na jejich jednání, i když rázné, tedy vždycky v laskavém, mírném tónu. Nic se nedá v životě uspěchat. Proto hned na začátku zdůrazňuji, že i ona lživá revoluce v r. 1989 je něčím podvodně uspěchaným, nepravdivým procesem celonárodním.

Osobní prožitky a běh všech osmi desetiletí je zachycen v předcházející literatuře autorově.

Mnohdy se nám jeví důležité nebo zajímavé alespoň to, co jsme prožili v minulých desetiletích. Domnívám se, že by bylo nejlepší, kdyby se hodnotila minulost teprve až z opravdového vrchlíku po prožitých, ať těžkých nebo krásných desetiletích, aby nás to nesvádělo k presentování jen vzpomínek na to, co bylo krásné. Dějiny národa i církve jsou psány tolikerými abecedami, které někdy vzaly na sebe barvu krve. Jsme nějakým způsobem nervóznější, než tomu bylo dříve, protože přibýlo záležitostí, které jsou podávány v celosvětovém kontextu: Když nezůstává nic tajným, klidným, vyrovnaným, jako tichá hladina, přebíráme po všech zprávách, ať podávaných dílčím způsobem nebo někdy modelově nekld, který spočívá v naší touze ovlivňovat myšlení kohokoli z bratří či sester.

Jak je to složité přečíst pozorně text života. Každý jednotlivec je nenapodobitelný ve svém podání. Jiným způsobem je potřebí pojímat i chápat bez cizí šablony to, co naplňovalo i naše desetiletí. Tímto svazkem bych chtěl aspoň vyhovět těm, kdo se zajímají o gradaci i v těch řečech, které jsme nechali platit jako stěžejní. Je to jenom nepatrný zlomek ze všeho toho, co by se mohlo dát k rozjímání, k četbě, k informacím, ale jedno podotýkám, že v žádném případě není nic, co by se muselo vidět, vědět a následovat v té podobě, jak ji načrtáváme.

Z toho též bereme i název této životní stati, protože žádná z pronesených řečí nechce tvrdým způsobem vnucovat intoleranci názorovou, či systém praktického života u jiných osobností. Považuji za výstižný obraz, který nám skýtají ony hluboké oči našich, ať hnědých či zelených skokanů, jak jsme s nimi korespondovali v rybníční oblasti kolem vlastního domova. Bylo by to svědectvím ješitnosti tvrdit, že můžeme vnucovat různé stupně mravního růstu těm, kdo vyrůstal ve zcela jiných poměrech, nebral podíl na onom vývoji, který mluvčí těchto kapitol musel procházet a dáváme jenom letmý nárys toho, co sice v bahenním prostředí přítomné doby může znamenat jasné zavolání některých zmíněných

obojživelníků. Jaká to je krása, jestliže se blížíme k jakémukoli předmětu s nezaujatým očištěným myšlením, rýsovaným vděčností za prožitky, ať byly jakékoliv.

Po prožitých desetiletích se dá říct, co mělo hodnotu a co bylo k následování a dá se též varovat před tím, co by se nemělo uskutečňovat v životě kohokoliv z bratří či sester. Ať je to pohled na přírodu, na události anebo na děje, které prochází kdokoli z našich blízkých, ať se jedná o nález nebo ztrátu životních hodnot, všechno se nějakým způsobem přikryje jakoby onou nenucenou písní, předváděnou každý večer v našich rybnících a bažinách. Proto je mi blíže skokan, než člověk, který svými cirkusáckými vývrtkami považuje svůj myšlenkový pochod za vzorový.

Jestliže přítomná generace odmítá blízkou návaznost na přírodu, musím zdůraznit, že právě to krásné, a to čisté pro celé věky, nám ukazuje poslední kvíteček a nejnepatrnější živočich, který prožívá svoji svobodu osobitým způsobem. Kdo nehledá v ničem tragédii, dovede se snadno vyrovnávat. Stačí jen žasnout nad čistým pohledem, kterým koloušek hledí do světa. Pro nás je i zahanbením jenom zbožně naslouchat písním a šumotu při usínání přírody po západu sluníčka, ale je nám vzdálené všechno to, co někteří bratři či sestry předvádějí ve skutečné podobě svého vlastního prožitku. Zaplavuje nás mnohá únava, nervozita, neklid, jako těžká rána, kterou dostáváme vždycky, kdykoliv se chceme násilným způsobem vymanit z náruče věrného plnění Božího zákona.

Život není jenom matrika. Život není též jenom teorie, která hlásána farizejským způsobem, nemá první následování u těch, kdo vyřknou slova, která máme následovat. Nosnými myšlenkami není jenom líčení pohody, není jenom přímé odzírání úspěchu jiných. Pravdivější je brát život v celé skutečné, nezkresleně prožívané skutečnosti.

Zde docela nezáleží, jakým způsobem bude kdo vnímat ony projevy dávané někdy vzrušeným kazatelským tónem, jindy zase smutně vyhlížejícím reálným pohledem na nepravé skutečnosti. Jde jen o to, jak bylo možné vtěsnat do osmi desetiletí to, co by mohlo být někdy nosnou myšlenkou pro ty, kdo se bojí opakovat chyby minula, nepravidelné úryvky – střepy života, doba hutná, ba rozbujelá v tolikerých projevech, ať osobitých anebo společenských. Nic není zde izolovaného v životě, každá událost souvisí s celkem, do kterého je začleněna, nic není prchavého, co dovedeme prožívat se srdečným zaujetím. Je to nabízená velká milost, ve které člověk je někdy prosebníkem, jindy rozdavatelem prožitého bohatství, ale též i oné krásy, kterou, troufám si říct docela odvážně, není možné v jiné podobě doslova opakovat. Jak je pravdivá věta, že každý musí žít svoji krásu i svůj kříž a musí mít normy onoho věčného putování anebo aspoň hledání z výši šťastné věčnosti. Kdo dokázal v mládí spojit poznání s aktivitou denních prožitků, zůstane navěky ozdobou rodiny, vlasti i církve. Zkusme tedy nezaujatě a pozorně sledovat aspoň několik veršů života, protože celá píseň je obsáhlejší a je řada důležitějších skutečností i problémů, které je nutno vždycky obejmout s širokým zaujetím a láskou bez mezí.

Ze života

Možná je těžko pochopitelné, proč si vybírám právě tohoto autora, který vnáší do problematiky výchovy dětí mnoho osobitých, prožitých a vyzkoušených teorií. Měla jsem možnost být přítomná na jedné z jeho přednášek o výchově mládeže v rodné vesnici v Albrechtičkách. Tam se mi dostaly do rukou jeho knihy, které mi daly možnost lépe chápat jeho pedagogickou filozofii. Další důvod, proč si vybírám tuto osobnost, je náš příbuzenský vztah. Při čtení jeho knih a při našich rozhovorech jsem se mnohokrát ztotožňovala s jeho výchovnými názory.

V dnešní technicky vyspělé době třetího tisíciletí, plné strojů, jež nám usnadňují život, se mnohdy zapomínáme ohlédnout za sebe a zhodnotit plody své práce. I když žijeme naplno, rychleji, výchova našich nástupců, kteří budou řídit vše, co po nás převezmou, musí mít svá pravidla a zákonitosti. Jestliže něco v tomto nelehkém životním úkolu zanedbáme nebo vynecháme, nemůžeme očekávat, že se naše vysněné představy o budoucím lepším světě naplní.

ThDr. Antonín Huvar nám předkládá mnoho návodů a rad, jak citlivě, se smyslem pro pravdu a lásku se naučit vychovávat z našich dětí dobré a zodpovědné občany. Jeho cílem je probudit ve čtenářích pocit spoluzodpovědnosti nejen za současnou generaci, ale především tu budoucí, která převezme do rukou možná existenci celého světa.

V současné době i přes jeho úctyhodný věk neustále aktivně působí jako kněz ve Velké Bystřici, stále se účastní mnoha přednášek (setkání bývalých vězňů na Svatém Hostýně), kurzů a politických setkání.

1 ŽIVOT P. ANTONÍNA HUVARA

1.1 Dětství

ThDr. Antonín Huvar

ThDr. Antonín Huvar se narodil 23. července 1922 v Albrechticích, v domě č.1, v okrese Nový Jičín. Je to kus nádherné přírody – louky, pastviny, les a rozsáhlé rybníky, které byly prostorem, ve němž se pohybovala celá jeho rodina. Jde o rodinu netypickou pro dnešní dobu, hluboce věřící, kde všechno procházelo řádem, kázní, zásadami a to v jakékoli činnosti. Otec – odborník ve zpracování dřeva, významný pracovník v Tatře Studénka byl člověkem, který vždycky nalézal dost času pro svých sedm dětí, byl vždy v dobré náladě, rád si prozpěvoval ať v práci nebo ve volném čase. Těžké práci byl tak uvyklý, že i svému okolí, především své rodině, vždycky dodával důvěru k metodě dobrého využívání času. Pracoval zodpovědně jak doma v malém hospodářství, které dávalo obživu, tak v politice v křesťanských odborech, ve školství, ale též i v katolických spolcích. Matka Antonína Huvara a jeho šesti sourozenců byla v neustálém pohybu, který byl obětován nejen rodině, ale také práci ve spolku katolických žen. Ve volných chvílích si nacházela čas také pro nemocné. Nenápadným způsobem dokázala vést děti ke skromnosti a kázni a nikomu nikdy nepřišlo jakýmkoli způsobem vyjadřovat nespokojenost nad prostotou vedené domácnosti ať v přípravě jídel anebo rekreaci.

Každého nového člena rodiny, který přicházel na svět radostně a toužebně očekávali jako Boží požehnání, které přinášelo další hlas do rodiny. Bylo jich celkem sedm, čtyři synové a tři dcery. Josef, Ludmila, Božena, Zdeněk, Karel, Anna a Antonín. Vzdělání anebo životní směr byl jednoho každého ze členů rodiny rozmanitý. Dva ze synů – Josef a Karel - měli sklon a později i zaměstnání v životě ve školství. Autorův bratr Karel, ač to nedokázali pochopit, byl vždycky vyrovnaný, veselý a čilý. Měl vůdcovské schopnosti, ať se jednalo o hudbu, ke které vedl i mladšího bratra Antonína, nebo o sport, ve kterém všichni další bratři hledali buď únik, anebo náplň svých dnů. Luk, bumerang, oštěp, kajak a kanoe, to byly předměty, které spojovaly všechny, zvláště o svátcích. Bylo to předznamenáno už prací ve sboru v hudbě, která byla něčím samozřejmým v této

rodině - varhany, housle, flétny, citera a ještě i lesní roh byly tím, co rušilo tolikrát klid všedního života. ThDr. Huvar sám vzpomíná: „ Jaká to byla nádhera, když bylo možné v neděli nebo ve volných dnech sesednout dohromady a provozovat to, na co se stačilo.“ Bratr Zdeněk byl odborník na dřevo po otci a jeho řemeslná dovednost ho stavěla do vedení v letecké výrobě v Tatře Studénka. Bratři ač byli temperamentní povahy, měli dobrý vztah ke svým třem sestrám. Ty vynikaly v ručních pracích. Jejich životní osudy se později spojily s prací v domácím hospodářství.

Josef jako nejstarší člen sourozenecké party pomáhal rodičům ve výchově svým vynálezem: „jak si prodloužit den.“ Naučil své sourozence vstávat každý den dříve než slunce. Tedy letní rozednění už nikoho ze sedmi dětí nezastihlo v posteli.

Časně ráno se vydávali bosýma nohama brouzdat po lukách v rose, jak se domnívali, že je to nejlepší metoda k tomu, aby mladý člověk zůstal vždy pohybově čilý. Tento způsob života předznamenávala již příroda sama. Pozorování rostlin, květin a života v kolika fázích, které bylo možno pozorovat celý rok v blízkosti jejich rodiště. Lesní pás, pole, suché louky u rybníků, rostliny ve vodě a živočichové v této říši, to všechno patřilo k prostředí, které dalo dětem Josefa a Ludmily Huvarových vyrůstat bez rizika, že by zpohodlněli. Budit slunko celé letní období bylo takovou samozřejmostí, že ještě i dr. Huvar s vděčností vzpomíná, jak málo stačilo na noční odpočinek. A co se vešlo všechno do dne, který Huvarovým dětem začínal dříve, než dětem, které vyskočily z postýlek později.

Nejstarší syn tedy působil celý život ve školství, byl výborný varhaník a to se projevovalo i později, když už další sourozenci spolupracovali ve sborovém zpěvu a v hudbě. A samozřejmě středem všech zájmů byl kostel a církevní slavnosti. Rodiče měli pro jejich záliby velké pochopení, protože věděli, že právě tyto chvíle se vryjí do celé skutečnosti jejich života nejvíce.

Aby nebylo volného času mnoho, k tomu sloužilo jejich malé hospodářství, které považovali všichni sourozenci, a to i sestry, za zábavné. Kravky a drůbež pomáhaly živit celou rodinu v době, která nebyla zrovna skvělá. Bylo to před druhou světovou válkou. Přesto se do jejich pamětí dokázalo vrýt mnoho dobrého, které se dalo ocenit teprve v pestrém běhu života, jenž následoval po odchodu z domova.

1.2 Studia

Vážnost učitelů ke všem členům rodiny pomáhala k překonávání prvních nesnází v učení, každý byl nadán jiným směrem.

Antonín Huvar vstoupil po obecné škole na gymnázium v Příboře, které považuje ještě i v těchto vysokých letech za naprosto vzorový ústav. Vzpomíná: „Byl jsem již jako poslední vypraven do Příbora, do slavného gymnázia, přísného, kde všechno muselo probíhat v naprosté kázni. Proto neexistovalo neučit se nebo nějakým způsobem hledět třídy jenom prolézat.“ Profesor Kálal, tehdejší ředitel, měl kolem sebe tým profesorů, kteří svou disciplinovaností dokázali gymnázium držet na vysoké úrovni. Všichni žáci museli nosit pracovní pláště a neexistovalo děvče, které by si dovolilo přijít namalované či některý z kluků v kraťasech bez punčoch. Řada profesorů byla tak jedinečných, že žádné gymnázium nemohlo tyto typy opakovat. Profesor Vaněk – matematik špatně vyslovující sykavky svou roztržitostí rozptyloval smutné mysli studentů. Latinářka, profesorka Honlová, byla osobou, které příroda nic nedarovala. Měla jednu nohu kratší, silný předkus, opatřená středověkým drdolem a s ječícím hlasem, však úspěšně, studenty učila tomuto jazyku. Profesor Matějovský – franštinář a češtinář zase byl vášnivým rybářem a své milostpaní často spravoval umným způsobem dámské punčochy. V roce 1938 Hitler zabral Příbor a všechno žactvo bylo rozptýleno do různých ústavů v republice. Mladý Antonín putoval na gymnázium v Ostravě Přívoze. Tam se opět setkává s latinářkou Helenou, která u jeho maturitní zkoušky z latinského jazyka přihlížela a vítězoslavně před komisí pronesla větu: „A toto je můj žák.“ Tuto zkoušku složil totiž na výbornou jako jediný z celé třídy. Takto vzpomíná ve svém díle i na řadu dalších profesorů P. Huvar.

Jeho osud byl spjat s Moravskou Ostravou čtyři léta a k maturitní zkoušce došel právě v době poprav za Heidricha. V tomto období měl možnost pobývat dvě

léta spolu s dvaceti studenty z venku v ústavu Don Bosko. Zde se váže jeho velká vděčnost k pobytu u bohoslovců. Jednak mohl řádně dostudovat, jednak měl přístup k hudbě (hrál na flétnu v orchestru a na varhany) a každou příležitost využil k rozhovorům s bohoslovci.

Studia v Ostravě končila a bylo zapotřebí rozhodnout se kam dál. Věděl hned, kde je místo, a tak se neskryval s tím, že odchází do Vidnavy, protože tam byl seminář pro zabranou část olomoucké diecéze. Prožíval toto období studijního času velmi intenzivně. Popisuje ho jako lebedu, kterou zažívali uprostřed války spolu s 22 bohoslovci a 7 profesory. Filozofii, řečtinu a některé odborné předměty navštěvoval téměř soukromě. I když byla válka a bída všude kolem, nedalo se srovnávat nic s tím, co zažívali po ukončení války na studiích v Olomouci. Vidnavští profesori, i když byli většinou Němci, měli pro své studenty vždy otevřené srdce a viděli v nich vždy pány bohoslovce. P. Huvar na vidnavská studia vzpomíná rád nejen po stránce duchovní, ale také té všední každodenní, kdy řádili jako malí kluci. Silným zážitkem bylo jak se polívali vodou. A jeho nekalý nápad byl nabrat do konve místo vody trochu hnojůvky. Ještě dnes je mu z toho úzko, protože rodiče i přes několikeré vyprání, kleriku museli vyhodit.

Ke konci války, jakmile Němci hnali před sebou tisícovky zajatců, koncentračníků a uprchlíků, (někteří stříleli na příkopích, jiní dobýjeli pažbami),

počítali studenti s brzkým odchodem. Posledním možným vlakem odjížděli severní trasou do Olomouce. Tři válečná léta ve Vidnavě – sejetí studentů a profesorského sboru – poznamenala studenta Antonína Huvara natolik, že se po ukončení studií v Olomouci roku 1947 nechal vysvětit na kněze.

1.3 Období dozrávání – práce s dětmi

Po vysvěcení byl poslán do Vizovic jako kooperátor. Jeho představený byl otec Bezděk, dobrý člověk, ale velmi svérázný pán. Od prvního dne ho měl celkem rád, pochopil, že mladí kněží jsou poněkud jiní. Otec Huvar byl v té době mladý,

začínající kněz, plný energie. Byl ale také zároveň skautem. P. Bezděk byl zvyklý na svůj zaběhlý systém a nerad v něm něco měnil. Proto ne vždy souhlasně přikyvoval ke všem jeho aktivitám. P. Antonín, kooperátor, vybíral, hledal, nacházel mnoho „synků“, až jich bylo u oltáře padesát. Byli to kluci stateční, dobří, byli tam ale také uličníci, kteří dokázali pít krev domácím kněžům. Nicméně měl je všechny rád a oni mu to spláceli svou přítomností. Věnoval jim všechn svůj čas, hleděl, aby bylo vždy něco nového, a tak seděli v primitivní klubovně ve dvoře nebo v sále. I děti samy každou chvíli přišly ohlásit něco nového, zajímavého. A protože tenkrát s nimi drželi i rodiče, byla to docela velká skupina, která byla připravená ve všem pomáhat.

Práce s mladými skautíky představovala především výchovu k víře a při denní mši svaté bylo hochů vždy nejmíň dvacet. To nabíralo většinou podobu více časovou. Ani práce s „dcerkami“, nebyla zanedbatelná. V neděli každý týden chodili společně na jiný kopec, jinou stranu krásných Vizovických vrchů. Zpívali, řádili, hráli, učili se poznávat přírodu a její zákonitosti. Tato práce představovala pro otce Huvara plné časové vytížení. Byl zvyklý z Vidnavy poctivě rozjímat, dbát na brzké vstávání, zachovávat řád dne a dobře se připravovat do školy. Ve Vizovicích měl v týdnu až 28 hodin práce s dětmi. Dělal všechno se záplem, s radostí a plný energie. Sám říká: „Bylo to ráno mého kněžského života.“ Aktivně působil orelsko-skautskou metodou pouze 15 měsíců. Přišel „únorový převrat“ v roce 1948. Lidé se začali bát, někteří se naučili žalovat a tak byl v dubnu předvolán před obecní radu. Chtěli ho soudit za to, že se moc roztahoval s mládeží, za to, že vychovával děti, že jim promítal filmy, které oni neviděli. Začal spolu s několika odvážnými vydávat čtivo, které bylo nejenom zábavné, ale také ostré proti soudruhům (letáky „Komunisté – ráj na zemi“, „Ať žije cirkus“).

1.4 10 let ve „tmě“

Přišlo léto 1948, nová etapa životní pouti P. Huvara. Estébáci se pověsili na paty nepohodlným a mezi nimi to byl také on. Měl mnoho kurzů pro ministranty, k službám několik druhů strojů (promítací, psací, nový cyklostyl...). V ten osudný den přijelo osm estébáků ke kostelu. Vrhli se na faře do kaplanova bytu, převrátili všechno a všude, posbírali všechny věci, o kterých si mysleli, že by je mohli potřebovat, zatkli otce Huvara a odvezli do Zlína-Gottwaldova, do typické šatlavy. Brzy na to byl převezen do Uherského Hradiště, kde pod vedením vyšetřovatele Grebeníčka zakoušel tvrdé výslechy provázené tvrdým bitím. Dlouhé hodiny strávil mezi čtyřmi vyšetřovateli, stále znovu musel opakovat všechno co se týkalo jeho života ve Vizovicích. Dopodrobna musel popisovat každou situaci běžného dne, od ranního vstávání až po večerní kázání v kostele. S kým spolupracoval, kdo mu pomáhal a co učil děti. A protože se nemohli při výslechu dobrat úspěchu, využili jako záminku jeho maminku. Měla přivést do vězení kufr s prádlem. Jí pak namluvili, že za všechny ty zločiny ho pověsí. Povolili mu však s ní jedno setkání a potom prohlásili, že mu přinesla do vězení protistátní letáky, a že ji zatkli taky.

Výslechy pokračovaly dál i u ostatních spoluvězňů. Nedokázali dlouho odolávat tvrdému způsobu výslechu, i když měli možnost se připravit tím, že si do kapes a do všech záhybů kalhot nastrkali zrnka kávy. Ta prý pomáhala jak k čilosti, tak proti tzv. scopolaminům, které lámaly vězňům vůli.

Po dobu vyšetřování měl povolenou stravu z venku a tak se podařilo propašovat i kousek tužky. Toaletní papír byl jediným možným na komunikaci. Za sedm týdnů byl připraven výsledek a otec Huvar byl dán do čela protistátní skupiny, o které se psalo v tehdejších novinách, na kterou se nadávalo. Ani příbuzní nechtěli věřit, kolik toho ten mladý kněz vykonal proti novému lidovému režimu. I přes těžkou situaci, přes fyzické i psychické vyčerpání hledali neustále spojení s venkovním světem i s těmi, kdo patřili podle vyšetřovatelů do jejich party. V té době mohl ještě nosit kolárek, měl právo na označení povolání a mohl u sebe držet breviář, který mu nahrazoval každodenní život v kostele. Nejenom vyšetřovací vazba v Hradišti, ale také ostatní kriminály mu přinesly do života mnoho tváří, lidských povah, o nichž píše ve své knize „STŘEPY“. Přesto, že zpočátku přemýšlel, proč, za co zrovna on, jak dlouho a co všechno z toho bude,

dokázal tuto dobu překonávat lehčeji díky víry v Boha. Měl velký dar, snad to byla i jeho povaha, že celý tento pobyt považoval za hrozné provizorium. Ač se to zdá neuvěřitelné, měl často na tváři úsměv a za to taky byl trestán.

Zvláště pak na Borech v Plzni, kam byl převezen. Dostal se na celu s dr. Krejčím, ministerským předsedou z doby protektorátu, odborníkem na právo. ThDr. Huvar měl na svobodě rozstudovány tři obory, jedním z nich mezinárodní právo u dr. Krejčího. Boží prozřetelnost tomu chtěla, jak píše, aby zde pokračovali dál. Oběma to prospívalo po všech stránkách, především psychických. Snažili si udržet dobrou náladu, protože jinak to bylo moc těžké pro ty, kdo se utápěli ve smutku. A dál pak vzpomíná na spoustu osobností a osůbek, k nim se ještě vrátím.

Práce, které museli vězni vykonávat, v roce 1948 a pak ještě několik měsíců nebyly nijak normovány. Dělali se různé ruční práce jako navlékání špendlíků, zapínání patentek na kartičky, skládání různých součástek podvazků nebo železných knoflíků, cídění zlatého a stříbrného nádobí. Jindy se připravoval česnek a cibule, drali peří až do úplného znecitlivění rukou. Denní norma po zavedení činila šedesát sedm dekagramů peří a to bylo těžko splnitelné, pokud někdo neměl známého chodbaře. Pro nesplnění normy byli vězni trestáni, Znamenalo to poloviční dávku stravy bez cukru, bez omastku, což bylo sotva pro přežití a už vůbec ne na pracovní výkony. Někteří méně zruční žili o trestní dávce celý rok i déle. Navíc takto trestaní vězni nesměli dostávat dopisy ani návštěvy.

Pokud nemuseli plnit výkonové normy, byli pohromadě na společné dílně, kde zasedli za předsednický stůl vedoucí velkých skupin. ThDr. Huvar byl v té době ve společnosti dr. Habáně, dr. Šmejkal, s převorem Zemkem a s mnoha dalšími, kteří patřili do rozvratnických skupin. Bavili se vymýšlením různých společenských her a snažili se tak o očistu svědomí, ale také o jeho výchovu. Přitom měli možnost vyslechnout zloděje, jak se hádají, dokonce se dověděli jak mají zajímavé rozdělení republiky na „revíry.“ I bachaři byli co do povah různí lidé. Našli se i tací, kteří měli s vězni soucit a někdy raději nic neviděli. Druhy kázní a trestů byli rozmanité. Někdy tolerovali, jindy se za každou maličkost hnalo do korekce. Tady si podle doktora Huvara každý mohl ověřit kolik opravdu snese a kolik toho vydrží. Ať už se jednalo o hlad, způsob ležení, žízeň i hygienu. Často je nepouštěli do sprch ani jednou za dva měsíce. V korekcích museli podle rozkazu

dělat dřepy, neustále dokola leštit příruční WC nebo chodit napříč místností a následně na to čistit podlahu, která pod velkými cvočky na botách byla hned černá. Hrůzný je popis tvrdého bití, které ThDr. Huvar musel zažívat.

Nejhorší bylo, když s bezmocnými výkřiky spoluvězňů museli čekat jestli na ně přijde řada nebo ne. Antonín Huvar zrovna v den svého svátku roku 1950 jeden takový výprask dostal. Vzpomíná jak k němu do samoty vešel hlídač Walm, nejdříve ho skopl na zem, uchopil za kabát a přehodil přes pryčnu.

Tehdy nespal jenom na zemi, protože tam byl svrab. A byl bit taky za to, že při tom ani ústa neotevřel. Přitom měl výhodu, že při vědomí vydržel jenom sedm ran přes zadek a páteř a pak už nevěděl, co se děje. Probouzel se až za dlouhou chvíli, kdy byly slyšet kroky vězňů na dvoře. Byl natlačený pod pryčnu a zrovna, než se probudil, se mu zdálo jak mu malá dívka podává kytici krásných mečíků a objímá ho kolem krku, milým hláskem ho oslovujíc. V tom okamžiku se probral z bezvědomí. Vzpomíná na to jako na nejkrásnější zážitek v životě. Pocítil v tom okamžiku skutečnou přítomnost, dobrotu a velikost Boží. A to mu dávalo sílu žít.

V korekci neměli právo ani na lékaře, ani na raport a ani na vycházku. Zle bylo s těmi, kteří onemocněli. A tady se opět vede vzpomínka na mladého hochu, který byl tak zbitý, že nevěděl jestli je den nebo noc. Když se mu za velké bouřky zdálo o svém otci, a on ho ve snu volal, hlídači vběhli do cely a bili ho až do jeho posledního výdechu. A další, na koho otec Huvar vzpomíná, byl kasař Nesvatba. Přidělili jim ho na světnici po popraveném generálu Píkovi. Nesvatbovi říkal bachař Výleta – „starý rakouský styl“, který s vězni cítil, loupežník. A taky mu ta přezdívka zůstala. Byl to šikovný zlodějíček, měl velmi jemné a mrštné ruce, takže v navlékání knoflíků mu nikdo z púltuctu jiných vězňů nestačil.

A přišel transport na Mírov. 68 vězňů z 800 se mělo převelet do této moravské věznice. Utrpení v plzeňské věznici a mezitím i práce na čtyřech šachtách byly za ním. Na Mírově mohl uplatnit svoji znalost práce se dřevem. Zastával vedoucího v košíkárně. Plést košíky byla práce, která je bavila, protože to považovali za Boží dar. Dokonce odevzdávali i něco navíc, ale ne víc než jeden koš, aby z toho bachaři neměli výhody pro sebe. Přišel rok 1953 a s ním stěhování do věznice v Mladé Boleslavi. Otec Huvar byl přidělen do kuchyně jako druhý kuchař. Barvitě je líčení o tom, jak vařil protlak z rajských jableček, jak zavařoval okurky, kde do nich sehnal koření a jak se spolubratry ve vězeňské kuchyni převychovali náčelníkova kocoura. Doslova panský, mírný a vychovaný kocourek, který se změnil během několika dní v nevychovanou potvoru.

Další čtyři roky pracoval na uranových dolech Sing – sing (Valdice u Jičína) a pak ve Tmavém dole. Tady prožíval těžkou fyzickou práci s velkým množstvím mladých kluků, čerstvých maturantů, kteří měli skautského ducha. Množství úrazů, které ho, provázeli během té doby už ani nepočítal. Zajímavé jen bylo, že účinek uranu měl na jeho rány nezvykle dobrý vliv a velmi rychle se mu všechno hojilo. Otřesující byla vzpomínka na požár a výbuch ve Slepém dole, kde zahynuli mladí lidé. Jeho skvělé spisovatelské schopnosti nutí člověka při čtení takových řádků ronit slzy. Asi po dobu tří let pracoval ve strojojně. Práci neměl už tak namáhavou, ale za to velmi zodpovědnou. A když se naučil, jak všechny stroje obsluhovat, přišly i myšlenky na vylepšení manipulace se zapínáním vozíků (bylo to z hlediska bezpečnosti nedocentitelné). Nejenom lidé to byli, se kterými se v šachtě setkával. V podzemí se běžně pohybovali potkani. S nimi otec Huvar zažil mnoho hodin, dokonce si je ochočil, naučil je brát si mlisky (nepoživatelnou stravu) z ruky. Hlavním duchovním smyslem a náplní těchto těžkých dnů pro něj však byli právě ti zmiňovaní mladíci, kteří potřebovali duchovní útěchu a taky vedení. Důležité bylo ukázat jim jejich vlastní poslání a dát sílu, aby se nenechali deptat a vygumovat vše, co bylo v jejich ušlechtilých srdcích. Otec Huvar zde mohl uplatňovat svůj pedagogický talent i znalost například francouzštiny díky chlapci s touto národností. Všechno těžké, co prožil nepovažoval nikdy za špatné, ba naopak. Věděl, že v tom je jeho pravé poslání. Měl mnoho času na přípravu budoucích dnů

i na vyřešení těžkých otázek víry. Po deseti letech je propuštěn, aby hledal práci mimo kněžské povolání.

1.5 Po propuštění bez státního souhlasu

Těžko se dá pochopit, jak bylo obtížné, pro člověka s pečeti protistátního provinilce, najít umístění, které by uživilo a které by chránilo člověka od nájezdů vedoucí strany. V blízkosti rodiště otce Huvara jsou rozsáhlé rybníky a ukázalo se, že tam takového pracovníka potřebují. A tak byl ve svém živlu, neboť se mu vracelo dětství. Zde mohl klidně pracovat i přemýšlet, na samotu byl zvyklý z vězení, a taky byl doma se svou maminkou a pomáhal jí s prací kolem domu. Ale viděl, že během více než deseti let se mnoho změnilo a na každém kroku bylo třeba si zvykat na jiné myšlení. Při zaměstnání, které bylo vyčerpávající, hledal duchovní odpočinek v přírodě (sledoval rostliny, ptactvo i plazy) i v hudbě. Hrál zase v kostele se sborem i se skauty na kopcích, v lesích a snažil se tak přežívat tu smutnou, těžkou, ale jinak krásnou dobu.

Minulý režim nehýřil dobročinností vůči provinilcům, takže souhlas k výkonu jeho oboru – působení teologa – mu byl dán až po 18 letech. Na podzim roku 1967 dostal telegram, aby nastoupil do Fulneku. A taky se tam hned rozjel, aby zjistil, co vlastně bude dělat. Dostal k dispozici tři malé vesnice, v nich sloužil každou neděli bohoslužby. Byl opět ve svém živlu, hned zapojil na třicet dětí do souboru. Uspořádali mnoho koncertů ať varhanních nebo orchestrů, které sám řídil. Za celou dobu nedostal nic ani za svatby ani za křty, tenkrát se platily jen určité sumy. Z jeho 570,-Kčs mu strhávala farská, matka fulneckého kněze, 450,-Kč na stravu. Byla docela nepříjemná. A tak se raději osamostatnil. Otec Huvar však nedbal na problémy, které mu domácí činila a s dětmi pracoval intenzivně dál. Někteřým lidem, soudruhům pedagogům, se jeho aktivity přestávaly líbit a

často měli námitky proti této činnosti. Všichni však hráli a zpívali ke cti a slávě Boží. Znamenalo to pro něho intenzivní zapojení do mnoha činností kulturních i náboženských.

1.6 Po roce 1968

Psal se rok 1968. Představitelé vedoucí strany, začali s větším vyhrožováním. Činovníci města se začali ostře stavět proti jejich akcím a lidé obnovili svůj starý strach. V roce 1969 převedli služebně P. Huvara do Velké Bystřice. 1969 – 1971 působil též na fakultě v Olomouci. Po různých peripetiích mu souhlas odebrali a otec našel zaměstnání v Dopravních stavbách města Olomouce, pak pracoval v čalounictví a dokonce ve mlýně v Jeseníku nad Odrou. Opět byl ve spojení s přírodou, s Odrou, rybníky, lesíky a s lidmi ochotnými přijmout člověka za svého.

Po sametové revoluci v letech 1989 - 1993 přednášel na Univerzitě Palackého – bohoslovecké fakultě v Olomouci pedagogiku a katechetiku. Nějak cítil, že tam patří,

že ho to nesmírně naplňuje. Pracoval však dál stále intenzivně v duchovní správě, na devíti farnostech, která měla svá specifika. To hlavní ale přichází teprve tehdy, když byly otevřeny možnosti po roce 1989. Dr. Huvar sám nepovažuje za

převrat tento rok, protože to, co mu vadí a on v pozdější přednáškové činnosti neustále připomíná, je obnova mravů. „Ta se dostala do takového skluzu, že se dá jenom snít o možných úpravách.“ Příkladá to nevyrovnané péči státu o vedoucí

kádry, ať je to ve školství a nebo ve veřejných institucích. Považuje to za problém, který je nutné řešit

2 ŽIVOTNÍ FILOZOFIE P. ANTONÍNA HUVARA

2.1 Utrpení života a jeho smysl

Období druhé světové války bylo těžké pro každého, kdo musel prožívat tuto dobu. Dr. Huvar přesto na tato léta vzpomíná rád, protože je vděčný Bohu za to, že mohl pokračovat ve studiích. I když se každý den strachovali o svůj život, uměli si najít způsob, jak zahnat obavy. Neděle a volné dny vyplňovali zpíváním, hrou na flétny a sportem. Prostředí rodiště otce Huvara bylo plné ruchu. A je zajímavé, že i děti chápaly nutnost opatrnosti, ale též otevřenosti před lidmi i před Bohem. Jednalo se v každém případě o děti z věřících rodin, protože ani v této těžké situaci nebylo možné zachytit ty, kdo ztěžovali spoluobčanům jejich soukromý život. Po roce 1945 začal přednášet se skautským zaměřením v Lesních školách v Rajnochovicích, v Červeném Hrádku – jeho obor byla příroda, lékařka.

Nový úsek života nastává zatčením v roce 1948 – 1949, ale tato osobnost plná energie se zabývala i ve vězeních (nabýval vědomosti ve 13 ústavech tohoto druhu) získáváním kontaktů s civilním životem. Z období konce roku 1948 vznikly první referáty ve Vatikánském rozhlasu na téma – mravní stav vězňů a převýchovné metody. A přes mnohá úskalí i z pobytu na izolovaném oddělení, kdy neustává činnost bez možnosti zapisování, se zabývá tematikou nutnou pro všechny pracovníky s mládeží. Podtón celého působení, ale také všech akcí byl zaměřen na formování mladého člověka. Témata, kterými se nejvíce zabýval: - odvaha, sebevědomí jako předpoklad přežití, – víra, pomocník v opuštěnosti, - člověk, poznání sebe sama, - čistota duše jako základ vyrovnané osobnosti, - křesťanství – systém naděje, - tvář nové Evropy.

Po návratu v roce 1958 zpracoval díla některých zahraničních autorů týkající se problematiky výchovy dětí. Přednášel v teologických kurzech s dr. Zvěřinou a Mádrem na témata – ožehavé otázky mládeže, denní formace, vybrané stati z Nového zákona. Dále přednášel na lesních školách – Filozofii dějin skautingu. Otázkám krachující výchovy nejmladší generace a skutečností z padesátých let se věnuje na přednáškách v současné době.

„Bylo by omylem považovat tato léta vězení jako jediný trest. Nedá se jednoznačně říci, co bylo větším trestem. Jestli se ploužit, jak celá řada spolužáků dokázala hadovitě se sepnout kolem vedoucí smečky, anebo snést některou tu hrubost v zaměstnání, v šachtě.“ Pro otce Huvara to byla, nejvyšší milost, kterou může člověk dosáhnout tím, že se smíří s utrpením. Horší to pro něho bylo mezi tak zvané vlastní lidi. Na jedné straně mu kladli všetečné otázky, na straně druhé bylo těžké najít člověka, který by ho bez pohoršení oslovil nebo nabídl pomoc nebo by chtěl jakýmkoliv způsobem překročit tu propast, kterou mezi nimi vytvořil režim. Špatně dokázali skrývat větu, „kdybys žil jako ti ostatní, tak jsi tam nemusel být.“ Jenže jak otec Huvar tvrdí: „Pro lidi stejného ražení to byla však nejvyšší výsada, že se tam mohlo být. Doba v uranových dolech byla natolik posvátná pro všechny, i když byli udřeni, někdy neschopní projevu radosti. Smrt a život byly sousedé. Kdo neviděl umírat anebo nebyl přítomen náhlé smrti, ať neštěstím nebo opomenutím, těžko pochopí posvátnost onoho výrazu – Já žiji!“

Zaměstnání u rybářů bylo doplňováním přírodovědeckých znalostí. Jestliže chce někdo pochopit, proč zrovna kněz tohoto ražení šel k rybářům, pak odpověď najde v knize Střepy. Je to výraz samotek, kdy z živých snů byl lákán tam, kde bylo možné uvažovat trošku dál od lidí a také být s lidmi jiného jádra, kteří nedovedli člověka oslovit falešným způsobem. Zkušenosti, které získal právě ve vzdálenosti poměrů, z nichž vyšel, které byly jeho zaměstnáním, byly a zůstanou neustálým bohatstvím, které by se mělo připomínat zvláště nejmladší generaci, protože jinak nebude lidstvo chráněno před tím, aby se tato nebezpečná praxe zase neopakovala v jiných obměnách. Doba bez souhlasu, který byl závislý na libovůli tajemníků a udavačů, byla plná nečistých praktik, a také církevní představení byli často neinformováni. Jejich znalosti byly ryze teoretické bez praktického ukotvení v životě.

Stejný názor má ThDr. Huvar na tak zvanou „sametovou revoluci“, kterou nikdo ze zavřených nepovažuje za čestný ústup z boje. Většina starých činovníků zůstává a nikdo se neomluvil, nikdo není vinný ani vraždami nebo krutostmi, ať to bylo kdekoliv v minulých desetiletích. Proto je nedůvěra jedinou odpovědí těchto lidí a radí k opatrnosti a ne k tomu, aby se pouštěli do jakékoliv aktivity.

Otec Huvar upozorňuje na zločiny provázející přítomné dějiny. Svědčí o tom, že morálka je to poslední, o co by naši politikové usilovali. Nedokončená

revoluce není ničím jiným, než novou výzvou k dokonalé očistě, ale není to možné s lidmi, kteří jsou zapřaženi ve stejném tahu jako dříve. Bohužel ani školství se neočistilo a nikdo ani z vysokých činníků ve výchově nebo ve školství nepovažoval za nutné, aby se omluvil za vědecké nesmysly, které hlásali ve školách. Dokud nebude řádná jistota, že ti, kdo vzdělávají novou generaci, jsou jiní lidé, než byli ti předešní, není vůbec žádná záruka, že by se něco změnilo. Žádný z vězňů není přesvědčen o čestnosti, protože v procesech, které probíhají v současnosti, je celá řada soudců, kteří byli dříve na vysokých školách profesori poskvrnění podporou minulého režimu. Nečestnost je tím hlasem, který je nejhlasitější v přítomném čase.

V této nejisté době je zapotřebí lidí, kteří jsou pevní přes nevýhodnost svých pozic, je nutné, aby byly záruky, že mravní kodex je neustále platný, i když lidé na vysokých postech tvrdí opak. Z toho musí vycházet i ona chuť zachytit alespoň nejmladší generaci k životu radostnému a čestnému. Je třeba cítit spoluzodpovědnost i za prostředí, ve kterém se pohybujeme. Proto všechno malicherné, malé, pochybovačné nesmí mít své místo v dnešní době. Je nutné vychovávat lidi sebevědomé, s úctou ke slovu a s dobrotou v duši. Je-li základ člověka vybudován na pevné morálce, pak je finančními prostředky nevystižitelný.

2.2 Psychologie výchovy mladé generace

Jaká je životní filozofie ThDr. Huvara? Na přímou otázku přímá odpověď. „Jestliže se dotkneme životní filozofie, pronášené v roce 1956, kdy byly mezery ve věznicích v hlídkování, takže bylo možné mikropísmem vtěsnávat, na doslova ukradené kusy papíru, všechny ty zásady, které byly již vysloveny. Musím zdůraznit, že žádná z těchto velkých žitých teorií pro něho nezestárla. Tedy jádrem této moudrosti je v optimismu žitý den, který v žádném případě nesnese den bez oběti pro jiné.“

Životním krédem otce Huvara je radost žít – tedy pocit potřeby sebeobětování, ne jen o něm hovořit. Proto je nutné navzdory všem těm, kdo utíkají od minulosti, jasně zdůraznit, že minulost musí být vyrovnána do té míry, aby se sní v přítomném čase nemuselo bojovat jako se zátěží. Tajemství jeho života je, že každý mladý člověk, který důvěru dává i přijímá, nesmí ani v nejmenším připadě zklamávat. „Je správné, jestliže bereme každý den jako den

svěřený Nejvyšším, pak je možné sebevědomě dovést všechno k jasnému cíli.“ Proto, aby člověk v praxi dobře v tomto úkolu obstál, je nutné upravovat své touhy po dálkách, cvičit se nejenom v myšlení, ale také v mlčení, protože posvátnost slova vyniká tam, kde je mladý člověk užije, aby mohla být pak zjevná v jeho vlastním nitru.

Jde vždy a ve všem o růst osobnosti, protože vychází z poznání, že mladý člověk v čilosti a v síle svých mladých let, musí nutně nastoupit cestu vůdčí osobnosti. Nejdříve musí mít, aby mohl rozdávat. Nejdřív musí sám dokázat být svobodný. Ale svobodu chápe autor právě v tom, že dokáže všem, především sobě i celému prostředí, v němž žije, jednu velkou pravdu: „Že svoboda se dokáže právě tím, co nemusím mít.“ Je to na stejné úrovni, jako když se předvádějí mladí siláci, kteří dokážou, až do jakých podrobností anebo dovedností dovedou usměrňovat svůj život. Nebezpečí, které přichází většinou ve 12 – 14 letech je v tom, že tato mládež nemá vedle sebe žádnou silnou osobnost. Není upozorněna nejdříve na negace, které se chytají v nesprávně vedeném výchovném procesu rodičů. Jedná se o pití, kouření, nezvládnutý anebo nekontrolovaný sex a velmi časté sledování televizních pořadů.

Mistrným vůdčím systémem je cesta mladého člověka tak zvaným církevním rokem. Je tam radost z čekání před vánocemi, spoluúčast na cizím utrpení o velikonocích a velké rozpětí, které znamená svatodušní období. Takto chápané náboženství nenechávalo nikoho z této mládeže chladným. Je jeden velký dar – mít spolupracovníka. Nemusí být bohatý, ani velmi školený, ale nesmí mu scházet onen srdečný vztah k požadavkům i k náplni života, svého bližního. Co je ale neopomenutelné v celé praxi ThDr. Huvara, je nutnost nic nehrát, tedy neuznává žádnou teorii jakoby, ale všechno pravdivě vychází od daného slova a od věrnosti k tomu, co jakékoliv slovo, heslo nebo fráze znamenají. Tedy žádné velké vzpomínání, to vědí všichni jeho adepti, protože kdo jenom vzpomíná, zestárl, kdo zase jenom plánuje, zakrývá svoji neschopnost jít dopředu. „Každý den musí mít jasný výhled. Proto nikdo nepopře, že vztah řízený náboženstvím je tím nejlepším projevem začátku dne a optimistický závěr ničím krásnějším, než hrst perel, kterou dokázal ozdobit ty, kdo byli s kýmkoliv z těchto mladých lidí v blízkosti.“

2.3 Mládež, světlo budoucnosti

ThDr. Huvar často poukazuje v různých kolektivech, ať je to na školách nebo na politických sezeních, či na shromážděních bývalých vězňů na nutnost vzbouřit se proti všemu, co přivedlo naši mládež do mravních nebezpečí. Metoda, kterou označuje za nutnou pro všechny, je vyrovnání s minulostí do té míry, že se vnitřně každý jeden z účastníků ztotožní s přítomnými požadavky a využije příležitosti k tomu, aby mohl napomáhat k formaci mravní úrovně. Ztělesňuje to jedna jeho věta: „ať se nikdo neodvažuje zemřít dříve, než složí ze sebe všechny skutečnosti, které mu životní škola poskytla.“ Znamená to, že je nutný stálý optimistický přístup, vyrovnanost a radost z možného prožitku jakéhokoliv dne . To zůstává směrnicí pro všechny příští dny.

Základem názorového náboje ThDr. Huvara zůstává Baden – Powel a Don Bosko. Zastává zcela nekompromisní názor, že není možné vychovávat současně stejnými metodami a stejnými požadavky dospívající dívky i hochy. Z křehkých dívek mají vyrůst statečné ženy, se všemi předpoklady nutnými pro praktický život. Z nezkušených hochů se stanou zase odvážní, pohybově nadaní mladí muži, charakterově zformovaní do podoby, která bude skýtat možnost následování. Všechno to, co považuje za zábavné, má mít vždycky tvar výchovný. Tam, kde je dobrý příklad, není zapotřebí příliš mnoho slov. Je ale důležité, aby si mladý člověk uvědomoval, jestliže chce růst směrem k dokonalejšímu typu, že nesmí jeho život být prokládán velkými prázdninami, kde na sobě nepracuje.

Hlavní zásady výchovného procesu:

Největší nedostatek, pokud je potřeba hodnotit nejdříve negativa, vidí otec Huvar v nedostatku sebevědomí. Jinými slovy říká – není vůdců, není solidních

mužů, kteří by nejenom dokázali slovo dát, ale je také naplňovat. Je nutné zlikvidovat přítomnou anarchii ve výchově a růstu mladé generace. Řádný vedoucí dovede beze slov a jen osobním příkladem nejúčinněji roztříštit všechno, co plýtvá energií mladého člověka. Vychází z poznání, že každý kolektiv je specificky rozdílný. Konflikty, které přicházejí, začínají vždycky prosazováním hlasitosti a zdůrazňováním důležitosti vlastního úsudku. Není možné nevšímat si ani těch posledních, ať se jedná o oddíl nebo družinu. Tam musí stát v čele někdo, kdo nepotřebuje zdůrazňovat svoji autoritu. Mělo by být zjevné, že ten, kdo velí jakékoliv skupině, odzírá ve své práci od autority Boží. A to je pro věřícího člověka velké plus, neboť Bůh vystupuje v našich myšlenkách nejenom jako dozor, ale i jako ten, kdo se dělí a učí spoluprací ve vykonávání dobra. Takto chápaná autorita může být v každém případě jako služba, ale nesmí být nijak podbíživá. Musí to být služba důstojná, která nebude uskutečňovat jen vlastní požadavky. Je velkou chybou když schází vedoucímu patřičný přístup k člověku jako k osobnosti. Otec Huvar zdůrazňuje, že všechno musí znamenat v první řadě službu. V práci vedoucího to znamená nejprve pochopit svůj postoj, svou autoritu právě tím, že jeho životní zaměření bude spočívat v radostné službě všem svěřeným. To je největší poslání skautingu.

Nedostatečné vedení jakéhokoliv oddílu spočívá většinou v nedůvěře vedoucího v sebe. Tam, kde schází sebevědomí, tam není ani kázně. Proto u většiny našich nejmladších se najdou vykonavatelé, kteří budou ochotně plnit funkci oddílových vedoucích, ale velmi málo je těch, kteří se nebojí postavit jako první. Otec Huvar má pro tato slova podobenství z listů svatého Pavla: „Buďte mými následovníky, jako já plním vůli Nejvyššího.“ Není lehké vždy správně a objektivně hodnotit práci každého z členů skupiny. Proto je důležité nevyzdvihovat zvláštní výkony kohokoliv, tím méně ještě, aby se zaváděli tak zvaní oblíbenci. Jemný otcovský přístup musí dokazovat odvahu vést jiné.

Není nutné jenom zdůrazňovat anebo odůvodňovat svoji autoritu, ale je důležité také plnit před všemi ostatními to, co se požaduje od jiných. Vedoucí je tedy první mezi sobě rovnými. Klid, sebevědomí a smysl pro přítomnou skutečnost jsou základními předpoklady. Nikoho by nepustil k mládeži bez přesné znalosti všech typů a vlastností těch, kteří mají být vedeni. Výchovná tendence otce Huvara směřuje vždy za velmi důležitým cílem. Není tím nic lehčího, než aby

společenství dokázalo nejdříve vychovat vedoucího, který je vždycky blíže věkově, povahově i tím, jak pochopí různé výkyvy. Je to pro něho snažší než pro někoho ze „staršího vydání“. Ten se někdy těžko vmyslí ve zcela změněné vlastnosti mládeže dnešní doby. Vedoucí nesmí mít, podle otce Huvara, nikdy prázdný čas. Dobrotou srdce musí objímat všechny zájmy i úkony těch, kterým má ukázat lepší cestu do budoucnosti. Příklad, který dává, musí být bezvadný se zárukou, že se nebude muset nic měnit na způsobu života, který žije tak trochu v předstihu. Ten, kdo je skromný ve svých požadavcích, ale nekompromisní ve službě svěřenců, je spíše schopen vést ostatní. Stejně tak rozkaz nemusí dávat s nějakým důrazem, stačí použít metodu přátelského domlouvání na dalším postupu. Chce-li probudit ve svých svěřencích činnou pohybovou vlastnost, nesmí sám být typem, který si neumí s úkolem radostně pohrát.

Stejně tak musí mít organizační schopnosti. Získá je hlavně praxí, ale měl by především znát své charakterové vlastnosti a přiměřeně jich využívat v návaznosti na tuto činnost. Velkou pomoc mu nahrává skutečnost, jestliže mu přicházejí děti připravené z rodiny, kde základy získávaly již s celým způsobem dobrého přístupu otce a matky. Neúplné rodiny bývají u dětí častým důvodem ke smutku, stresu nebo ke vzpouře.

Sepjetí s rodinou se pomalu narušuje odchodem jednotlivých členů rodiny na věčnost a ThDr. Huvarovi zůstává jenom jedno – velká touha vysledovanými zkušenostmi potvrdit všechny ty teorie, kterým dává jeho osm desetiletí života za pravdu. Že to není jenom zdání, potvrdili státní pracovníci Pedagogické univerzity v Brně udělením Masarykova řádu za cyklické pedagogické přednášky. Jeho výchovné působení se odráží nejen v činnosti přednáškové a kurzové, ale také ve vědecké a v literatuře, kterou nám předkládá.

3 DÍLO THDR. ANTONÍNA HUVARA

3.1 Dílo zaměřené pro práci s mládeží

Výchovné názory a zásady jsou propracovány a můžeme tvrdit prožity a zachyceny v knize Přirozená výchova k vůdcovství.

V ní je shrnut celý vyzkoušený systém teorií, které si dr. Huvar sám ve své praxi mohl vyzkoušet i ověřit. Na tomto výchovném základě je možné postavit osobnost čestnou, plnou skvělých charakterových vlastností. Není k nepovšimnutí, že všechny poukazy na místa v Bibli (kniha je proložena nespočtem citátů z Bible) mohou být tím nejbližší stojícím pomocníkem pro všechny možné životní situace. Jedno velké heslo otce Huvara je – „opravdu potřebujeme vůdce, chcete-li vedoucí nebo vzory.“ Ten ale nesmí být podle něho jen jmenován. To by byl pozůstatek minulé doby. Vedoucí nesmí být ani postaven na finančním základě, to by byla zjištnost důstojná těch, kteří spoléhají jen na vnější síly. Vedoucí musí být autoritou, která je uznávána všemi, před které se postaví. Pravý vůdce umí v daném okamžiku začít a svou rozhodností strhnout své podřízené k odvážnému přístupu v každé akci. Musí umět zachovat klid při předvádění toho, co má být skutečným prožitkem pro jeho svěřence. V každém případě je nutný osobní příklad. Podřízení pozorují, jim neujde nic z toho, co vedoucí buď zdůrazňuje nebo předvádí a nejčastěji napodobuje, tedy příklad nejenom táhne, ale především formuje.

Jestliže dovede správně hodnotit, nemusí sáhnout po žádném trestu. Dovede-li správně uložit systém práce, má pak snadnou cestu ke správné odměně nebo k adekvátnímu potrestání. Vedení kolektivu mládeže vyžaduje povahově silné jedince, kteří na sobě musí neustále trpělivě pracovat a to na základě systému vlastní výchovy.

Máme velkou naději, že takovíto potencionální vychovatelé vzejdou z rodin, kde dětem dává dobrý příklad charakterní otec, a jemná matka, kteří jsou důslední a rázní ve výchově svých potomků. Jsou však také vždy ke svým dětem upřímní, přijímají jejich problémy s laskavou náručí.

Dětem jsou tak zárukou, kterou nikdo na světě z vychovatelů ani z kněží nemůže nahradit. Je to pro ně první vysoká škola, ze které mohou zase vycházet ti, kdo povedou družiny, oddíly anebo možná i celý stát.

Je dobré, pokud se děti mohou účastnit v jakémkoli společenství, které je dobře vedené. ThDr. Huvar staví teorii výchovy na základě vedení ve farní rodině. Je to dle jeho názoru nenahraditelná opora rodinné výchovy, pokračování, pevné začlenění do většího společenství, kde každý účastník nalézá snadnější kontakt s okolím. Jestliže se veškeré informace, podávají dětem přijatelným způsobem, nikdy to není staromódní. Vedoucí se musí umět zmenšovat, nezdůrazňuje svoji nenahraditelnost. Je pak také tím kdo je ochoten a schopen vytvořit jednotu ve vztazích mezi rodiči, dětmi navzájem, mezi jedincem v jeho prostředí a mezi osobností, která bude znamenat pro společnost opravdový pilíř. Proto je nutné, aby rodiče stavěli na kvalitách svých dětí a vyslat z nich do světa osobnosti nezatížené naučenými zlozvyky z vlastního domova. Odvaha a nezištnost – to jsou první požadavky společenské výchovy. Ve výchově je také nutné odrážet se od toho, co děti v dnešní době zajímá, ať jsou to počítače nebo manuální práce. Jestliže se děti zaujmou, pak dokážou poslechnout na slovo. Nejenom, že se jim nemusí zdůrazňovat, že je slušnost pozdravit, poprosit a poděkovat. Tyto děti se obrací ke všem dospělým s důvěrou a s ohleduplností.

Literatura, kterou napsal dr. Huvar, je postavena na účtě k pravdě, účtě k lidem k rodičům a k nejvyšší pravdě a lásce, k Bohu. Motivy, které mohou jako

povzbuzující faktory spoluvychovávat jsou radost z četby a s ní včasné upozornění na všechna možná nebezpečí, která mohou dítěti hrozit.

Jako vychovatel, otec Huvar zdůrazňuje, že dítě žije jen přítomností. Proto je důležité v dítěti vypěstovat zodpovědnost v přítomný okamžik. Každý den rozhoduje. Tato filozofie dobra nikdy nezklame. Dobrý může zůstat snadněji tehdy, má-li se o koho opřít, o přítele. Solidní hoch nebo dívka nikdy nepohrdá čistým přátelstvím. Velký význam má pro děti uchovat si smýšlení dítěte co možná nejdéle, protože neukázněnost přichází ze zkažené obrazotvornosti. Proto čím déle udržíme v dítěti pocit dobrého dítěte, tím snadněji se bude samo formovat v dokonalosti a ve ctnostech, které jsou potřebné pro celý jeho život.

Kniha Přirozená výchova k vůdcovství je řada souvislých rad, jak vytvořit ze svého „já“ osobnost sebevědomou a charakterově bez vážných defektů.

Protože jde o celkovou výchovu jak dívek, tak i hochů, rozdělil tato dvě rozdílná témata do dvou knih. Kniha Dívčiny zachycuje problematiku ryze dívčí. Zásada oddělené formace zde vyvstává jako nutná. Doktor Huvar považuje za nemožné chtít přizpůsobovat výchovu, jak je vedena ve skautingu v řemeslných dovednostech a ve výchově k rodině, stejným způsobem pro hochy i pro dívky. Různé postavení v životě, různá struktura organická i duchovní si nutně žádá výchovu dívčí a statečnou výchovu hochů.

V knížce Synci je zpracován náhled na formaci, která předpokládá jako samozřejmou cestu k neustálému dennímu zdokonalování. V jeho podání čisté chlapeckých zájmů vyniká čisté pojetí opravdového hocha, který žije, pracuje, hraje si v přítomnosti Boží. Úmyslné zaměření cílí k životu ukázněné družiny nejbližších pracovníků oltáře. Povinnost, ale měla by být radostná, každý den alespoň jeden dobrý skutek, pomáhá k neustálé kontrole nad úrovní vnitřního života.

3.2 Záblesky z temného dolu – 4 roky v podzemí

Víc než zajímavou kapitolou života ThDr. Huvara byl úsek prožitých let na Tmavém dole, ve Rtyni v Podkrkonoší – na uranu. Kniha Záblesky z temného dolu obsahuje řadu úvah, výkladů, referátů filozoficko-pedagogického směru, které se staly dílem jeho pera v době volného času mezi směnami.

V těžkých poměrech, ve kterých žili všichni vězni – studenti, skauti, mladí mužové, pomáhal otec Huvar překonávat rozhovory, odpověďmi na rozmanitost otázek, se kterými se k němu obraceli. Ať se to vezme z jakékoliv strany, protože nejbližší nebyla vždy cesta k životu, ale onen krajní mezník smrtelných úrazů, měli všichni neustále velmi blízko k sobě. Záleželo zde na opravdovém přístupu ke všem problémům, se kterými za P. Huvarem přicházeli. V těchto poměrech nebylo tak důležité vysvětlovat nutnost úcty ke všemu, co prožily předešlé generace. O několik desetiletí později je už nutné bojovat právě s těmito předsudky, protože rozdělily lidstvo na mladé a na staré.

Pestrost života byla bržděna vždycky kázní, takže většinou studenti kladli otázku, je-li to pro ně trest a co jim to může přinést do života. Byla to pro ně především škola. Náplň života ve vězení, kde bylo minimum potřeb, maximum nebezpečí života a riziko, přinášely sblížení. I tak těžké poměry, k nesnesení tvrdé, dokazovaly, že člověk v sebezapření může znamenat to největší a nejryzejší pro celé společenství. Zabývat se vztahem dobroty a lásky k druhému, bylo možná tím nejobvyklejším předmětem jejich hovorů. Jen tolik si zachovali, kolik dokázali obětovat. Věc, která byla co možná nejvíc zdůrazňovaná, je být vyrovnán se svým údělem. Bylo třeba mít čilý sluch i zrak aby každý z nich věděl, kde je jeho místo a nedal se vypudit žádným zlem, kterému v těchto dobách přestali říkat hřích. Jejich osobní svobodu jim však nikdo zamřížovat nemohl. Věděli, že svobodnými je bude činit služba pro jiné. Velkým heslem otce Huvara bylo být celým člověkem. To znamená být čistý v myšlení, ve skutcích, ve slovech, jak to radí skautský zákon, nebýt závislý na ničem, co člověka spoutává. Celá kniha je psána duchem obětavosti, touhy nemyslet na sebe a dávat se za pomoc bratřím. Bylo tam tehdy devatenáct kněží v pracovní partě doktora Huvara a nikdo z nich nemohl považovat tuto dobu za ztracenou.

3.3 Střepy – stručný průřez jeho života

Kniha Střepy zachycuje zábavným a střízlivým způsobem rozmanitost života, nabyté zkušenosti, pády i všechno nadšení, které život může nabídnout. Nemýlí se, jestliže říká, že pro představené je to mnohdy kniha na zlost, pro zábavu je zase na takové úrovni, že jeho lehký, laškovný tón může být odlehčením pro čtenáře po těžkém dni.

Život je zde zachycen ve všech podobách. Skutečnosti rodinné výchovy, krása zážitku z nejpustších samotek a šachet, ale také hloubka vědeckých poznatků, které přinesly novou chuť do života tak mladému člověku. Pestrost života ať to bylo ve studiích, po maturitě nebo již po zkoušce z dospělosti – po prodlévání deseti let ve třinácti věznicích, jsou tím bohatstvím, kterého by se za žádnou cenu nechtěl vzdát. Zajímavý poznatek je, že ani jeden den ani jednu hodinu nemůže vypustit z celku, který je opravdovou jednotou darovanou nebem. Zajímavý je i pohled na zážitky, sám je nazval „pazgřiviny“, prožívané ve službě Bohu ve Fulneku a v Orlové.

A jsou zde kapitoly, které by neměly nikde chybět, protože jasně ukazují, že člověk potřebuje zvládat všechna protivenství s čistou duší. A jeho zásada, zdůrazňovaná velmi často zní – proto nedovedeme vnímat krásu přírody a nádheru Boží, protože se bojíme zřít se zkaženého vlastního nitra. Kniha je důkazem o tom, že život je náš největší dar a nám daná možnost být sobě i jiným přínosem.

Ukazuje nám úroveň člověka jako vztah k druhé bytosti. Nechce sčítat všechno co bychom nazvali vztahem k jiným, protože jednou přítel může zradit, a podruhé zase hrubián znamená nejen pookřátí, ale také léčbu raněné duše. ThDr.

Huvar rád vzpomíná na kasaře, kteří podle Písma svatého byli moudřejší jako synové světa, než jsou synové světla.

Otec Huvar nám dává nahlédnout do nitra své duše. Jednoznačně vyznává svůj dík Bohu za všechna ta utrpení a považuje to za štěstí, protože pravá hodnota života se poznává v okamžicích, kdy se člověk ocitá na pokraji života a smrti. A to nejen ve vztahu k sobě, ale také u svých spoluvězňů, kteří násilím odešli na věčnost. Viz popravení, nešťastně zahynulí na šachtách. Každé utrpení je vlastně bohatstvím, které vykupuje štěstí, radost každého člověka, i kdyby byl sebehorší.

V žádném případě nepovažuje otec Huvar za nejkrásnější všechno to, co bylo. Bez čeho se ale nedá čestně stát před další generací, je nechuť vyrovnat se se zločiny a hříchy, které zahubily tolik skvělých osobností.

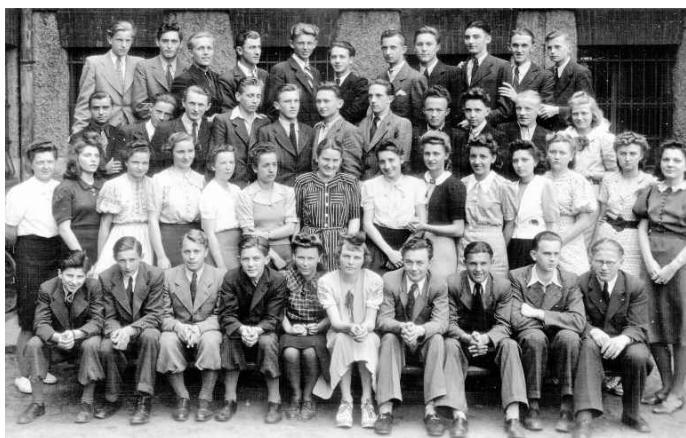
Několik poznámek k životopisu Mons. ThDr. Antonína H U V A R A

Podle data narození r. 1922 bychom mohli usuzovat, že jde o stárnoucího jednotlivce, který, jak on zdůrazňuje, má nejvyšší čas, aby se učil lehat do rakve.

My si ale dejme otázku, čím to je, že osobitý, svěží, někdy mladistvý způsob vystupování překypuje optimismem, aktivitou, vtipem tak, jak se to projevuje neustále v nespočetných přednáškách, kdy ho není možné vidět s písemnou oporou v ruce a vnucuje se nám další otázka, co je tou silou, která nedovoluje slábnutí paměti, takže v rozbořech a přednáškách je zvládána bez obtíží i rozsáhlá pamětná látka?

Pisatel poznamenává: "Vzdávám díky za kasařskou paměť" a dodává: "Cvičenou totiž delší dobu v kriminálech právě kasaři a lidmi, kteří spoléhali vždycky jen na vlohy přirozené". Je těžko najít život pestřejší, snad ani ne plnější vším tím, čím člověk poznává, že může se cvičit a růst. Ze sedmi sourozenců měl vždy možnost vidět pomáhat a následovat každého ze starších, ale též odzírat od rodičů, kteří byli pevných zásad, jak je to podáno v předložených knihách - Přirozená výchova k vůdcovství a v knize Střepy, která realistickým, tvrdým způsobem pokládá i pravdu nepříjemnou k přemýšlení všem, kdo se této literatury chopí.

Svým původem formován prostředím, kde víra zůstává obsahem, svým přístupem ke všem záležitostem života neustále jako učenlivý žák tak, jak to bylo doma, na studiích anebo je neustále v každém čase, který označuje za největší požehnání života. Celý život od dětství neustále s dětmi, mezi nimi, i s rodiči, kde nabádá, vede, radí i kárá, ale jen za tím účelem, aby bylo vidět, jak děti prospívají a rostou v dobrém, protože tuto generaci nazývá "nositelem příštích ideálů".

O nenápadnosti celého způsobu života svědčí i jeho umístění v normální duchovní správě, která čítá 10 vesnic u Olomouce. Nejraději v hejnu synků i závistivých dívků, jako by dokazoval, že není lepší a důstojnější cesty k získání dokonalosti života, než úsměvná pohoda jeho svěřenců. Je to výzva i dík, co se zračí v jejich pohledech.

V zásadách nesmlouvavost, ne však neuskutečnitelná tvrdost, která vede v celém výchovném procesu, a to celá desetiletí, k úspěšným, aktivně samostatným mladým osobnostem. Názorová formace pochází od Baden - Powela, tedy skautská. Je víc než jenom občasným tónem, je konstrukcí dobře vedených rad celého jeho výchovného systému, který je uplatňován ve všech stupních zkontaktovaných dětí.

Po gymnaziálních studiích, které s úspěchem absolvoval, ukončil bohosloví, promoval na doktora teologie, prošel pak tuctem těžkých kriminálů a s rozbitými údy si nedal vyrvat onen podmanivý optimismus, který měl být zdeptán nešetným jednáním tehdy vychovatelů. Za skutečnou ránu v životě nepovažuje celá tvrdá desetiletí, ale nešetná gesta spolupracovníků na fakultě, kde přednášel pedagogiku a katechetiku.

Bylo by to mnoho debat a zvláště všichni, kdo rádi opisují cizí, dalo by se říci novější systémy západního typu, mohou uvádět, že jeho systém je tvrdší. Vyžaduje však z českého prostředí příkladnou jednoznačnost nejenom každého vychovatele, ale všech spolupracovníků. Proto jeho nejbližší spolupracovníci jsou ze svého rozhodnutí úplnými abstinenty, nekuřáky a nutnými optimisty podle zásady - než přemáhat zlozvyky nebo bojovat proti neřestem, je lépe se zlem nikdy nezačínat.

Radostí získáváme i u dětí víc než smutkem nad svým vlastním neštěstím anebo mračením na neúspěchy. Tento výchovný systém není teorie, je to praktická ukázka možné cesty k životu radostného mládí.

Spisy, které ozřejmují myšlenkovou náplň

Vliv prostředí na utváření charakteru

Přirozená výchova k vůdcovství, který obsahuje zásady, které skutečně obrozují život mladého nadšence,

Záblesky z Temného dolu - obsahuje motákovou literaturu z uranových dolů, kterou sám přenášel různými způsoby z lágru do šachty a ven,

Střepy - snad nikdo z mluvčích poslední doby se neodvážil s takovou někdy i krutou pravdivostí podávat detaily života,

Synci - (od kolébky k oltáři) je právě v tisku a rozpracovává jarním tónem nutné prostředí, ve kterém mohou synci vyrůstat až k pracovníkům u oltáře,

Dívčiny - spis, který je v rozpracování, zachycuje všechny jemné tóny výchovy dívek.

I samo umístění v praktickém povolání svědčí o velké dávce humoru, když se všemi kvalifikacemi a tituly zůstává ve vesničkách jako jeden z obyvatel. Na poslední stránce jeho knihy Záblesky je citován obsah jeho úsilí: "Autor nekončící řady rozborů, svědectví, přednášek a kursů pro všechny stupně mládeže. Mluví vězněných na různých místech republiky. Často konfrontačně využívá příležitosti na masových setkáních vězněných bratří a sester i v setkáních mládeže. Jasný úsudek pravdivě podávaných souvislostí je průkazný všemi prožitky tuctu kriminálů". Snad nikdo v posledních deseti letech nepřednesl stejnou řadu slavnostních či hodnotících přednášek na různá témata, požadovaná rozmanitým posluchačstvem a to na celém našem území.

Dvě oči, které pozorují a vidí

Mnohé dny, které činí dohromady náš život, jsou jakoby prožívány v soumraku. Bez intenzivního pozorování a důkladného rozjímání vnitřních spojů, málo kdo může pochopit strukturu, ale též těžko vyhmátne poslání vět života, který prožívá.

Jako kapky rosy, které tichounce usedají na okvětní lístky, stříbří listoví keřů i bylin a jedna po druhé se zrcadlí ve ztichlé hladině, jako by se chtěly vtěsnat do odrazů vycházejících hvězd, tak nepatrně a zvolna přibývá zvuků žab a žabiček, skokanů a kuněk - všech obyvatel vodních nádrží. Roháč zahuláká do onoho podivného chvalozpěvu, kdy všechny žáby se dávají do sborové večerní modlitby. Vedoucí žabák hlasem podobným heligónu časem předříkává, časem se obrací k množství soukmenovců a družek, nadouvá kulaťoučký podbradek, jakoby chtěl vyjádřit celou sílu díky za prožitý den. Jak je to úžasné zadívat se v klidu zblízka v tomto šeřícím se dni do vypoulených očí těchto nenápadných tvorů. Jen hlavičky vystrčené nad vodní hladinu zpěvně otvírají ústa, která celý den čile polykala komáry, jepice, mušky a žužlaly vodní drobnou žoužel, která se neuvěřitelně bohatě rozmnožuje v každé kalužině. Tyto žabky a žáby bez zábran baští i rybí plůdek, rybičky, jejichž vytření věnují rybáři velkou péči a čekají na užitek, který nepřichází v takových rybnících a tůních, kde mají konkurenci s těmito nenasytnými obojživelníky. Táhlé melodie se linou zvlhlým vzduchem, opírají se o mlžný závoj nad všemi tůněmi a rybníky a vedou jakoby každého člověka, který je ochoten naslouchat onomu tichu k výraznému vyjádření toho, co je předmětem rozjímání ušlechtilých duší.

Den prožitý v přírodě ostře kontrastuje s onou úsměvnou pohodou, kterou pozorujeme i třeba v každodenním boji všech možných živočichů, srovnáváme-li je se dnem, který dokážou lidé naplňovat anebo prožívat zcela prázdně. Každé řehťavé kvak se ozývá až k vrcholům velikánů, které rybníky obklopují. Každé opakované rega, rega, reg, nutí člověka i zvěř k vážnému sestoupení do vlastního nitra, neboť teď právě tito nespočítaní a nespočítatelní tvorové oslavují svého Tvůrce. Mezi všemi těmi mocnými

skokany nenápadně se přisává milá rosnička - ten nenápadný posel předpovědi počasí, svými přilnavými nožičkami vyhledává na větvích lístečky, které nejméně prozrazují její sídlo. Stejně tak není milejšího pohledu, než je-li v dlaních dítěte, které teplým dechem provokuje k onomu typickému signalizování změn ovzduší. Jak příjemná, jemná a nenápadně zbarvená je kůžička tohoto tvorečka, který hledí rozmnožovat slávu Tvůrce. Rosnička se nemýlí. Odzírá a ví to, nevynechává kteroukoliv skutečnost pro sebe, volá, kdy je třeba si vzít deštník nebo kdy raději nevycházet z pod střechy.

Pozor, na něco živého jsme šlápli! Na ropuchu, která zrovna u naší cestičky obírá tiše odpočívající mušky. Tento náš pečlivý hlídač zahradní je sice nepříjemný na dotek i na pohled, zato nikdo z nás nedovede zpochybnit jeho užitečnost. Jak je to rozdílné brát i člověka jako tvora, který pomáhá, dovede povzbuzovat anebo jinou skupinu lidských tvorů, kteří jenom stěžují prostředí i život jiných.

Hejno synků se žene z říčního koupání. Bylo to snad povzbudivější dříve rozumně oddělená vodní sportoviště tak, jak řeka vyryla bohaté meandry. V jednom koutě, kde se dalo sotva 50 metrů plavat, místy prudká voda, místy tišina, někde plná ryb a rybiček a zase kilometr daleko příjemné říční koupání, které bylo vyhrazeno dívčinám. Najednou se stíny roztahujících mračen rozprostřely i před sluníčkem - dobrodincem prázdninových dnů. Všichni co byli

ve vodě, i ti, co se vyvalovali na loukách, sbírají své hadříky - čisté, špinavé, rozervané, některé děti nepoznávají své svršky anebo blůzky, které sousedovic jalovice navštívila a ucumlala rukávy anebo kusy hřbetů, takže zůstávají po osvěžující koupeli jenom cáry, ke kterým se děti bojí hlásit u svých rodičů.

Možná, že i tento rohatý tvor si myslel, že je potřebí k té fádní stravě z trávy a bylin něco jako balení z textilu. Někdy jenom knoflíky, jindy rukávy i záda, všechno s mlaskáním spolykala a dívala se docela škodolibě, že se někdo diví tomuto stylu přírodního krejčího. Jak ale bude doma?

Tenkrát nám nebylo těžké chytit skokana. Měli jsme to vyzkoušené! Jakmile se polechtal tento zelený anebo hnědý tvor na podbradku, dokázal vydat tak příšerný zvuk, že člověk, který nebyl na to připraven, musel nutně zdivočit. Nachytali jsme jich celé hejno, každý měl v kapse vždycky ještě rezervu, vyměňovali jsme je po cestě - hnědého za zeleného. Táhli jsme ve štrůdlu domů - od Odry, která dokázala svým čvachtajícím vlnobitím odlupovat i starou špínu na těch, tolikrát neukázněných, mladých plavcích. Jedno polechtání a zavytí tak vyděsilo řadu děcek, která nic netušíce, pádily domů. Najednou strachem jako blesk projely dědinou a zajímavě žalují svým řečným matkám, jak se k smrti vystrašily těmito bezbožníky, kteří se nebáli využít skokanů k tomu, aby jim vzali potřebný klid. Jedna z jejich nejřečnějších opatrovnic ječela na celou dědinu, že si děcka strhly „vříd“ a co nejhlasitěji i přesto, že bavily všechny, kdo to pozorovali, se dožadovaly trestů pro ty „potvory“, kteří tímto mrzkým způsobem připravili rodinu o klid. Vyděsit se v noci, to ještě pochopí starý, mladý, zkušený i začátečník, ale při probleskujícím slunci to připadalo přece jenom trochu nepřírozeně.

Pohybovali jsme se skutečně v opravdovém žabím revíru. Žáby, žabky, kuňky zpívají a recitují celou noc, odřikávají své někdy monotónně fádní litánie. Byl to mohutný chorál, který svojí nádherou i melodičností přikrýval celý zvlhlý kraj. Kdo miluje přírodu, musí s ní být zajedno. Kdo má rád tvory živé, ten nezasahuje ani v tomto případě tvrdým způsobem nebo výsměchem do těchto chvalozpěvně znějících melodií. Jak je to někdy složité mít rád ty tvory, které jsme si zvykli přezírat anebo považovat dokonce za škodlivé. Jak vděčně na nás civí svýma vypoulenýma očima, když k nim teple prohovoříme svůj obdiv třeba jenom nad tím, jak dokážou hezky skákat a plavat ve vodě. Pokud máme rádi přírodu, máme ten velký dar od Boha, že dovedeme být rychle doma i tam, kde jiní se nudí a znevažují vše, co jim okamžitě neslouží.

Nepoznal jsem nikdy, že by se hádaly, že by na sebe řvaly, že by se dávaly do bojů v tento čas, kdy bylo potřebí lepkavé packy nechat volně plavat na hladině a

modlit se k Tvůrci. Všichni tito vodní tvorové nevznášejí vůči nám žádné nároky, nechtějí nic, než jenom holý ohled, který chrání život. A za to jsou ochotny být zvěstovateli počasí. Téměř deset let jsem byl denně s nimi. Každou chvíli jsem mohl proti nim zavolat a nikdy nebyly skoupé na odpověď, takže

jsem cítil, že člověk, který smýšlí dobře s tvory, se může těšit z poslední rosničky nebo ropuchy. Jaké ale překvapení bylo na silnicích brzy zjara, kdy nespočetné tisíce malinkatých, zcela neviných mladých žabiček, táhlo z jednoho potoka do druhého. Jaká to je spirála života! Jen vnímavá duše poznává, že je možné každým pohledem a každým gestem rozšiřovat srdce, zvětšovat objem hrudníku, jestliže přijmeme jako prostí posluchači všechny melodie přírody. Jen bláhový člověk by vysvětloval věci kolem náhodou. Jen povrchní posluchač by přijal jako platnou tuto teorii. Ale každý z nás potřebuje pevný bod k posouzení i v jednání a ten musí být v našem vlastním nitru. Střed čisté činnosti pohybu, růstu i možnost poznávání všeho, co nás obklopuje, je možné jen tenkrát, jestliže se plně zaměříme k Tvůrci.

A jedna otázka žene druhou a nečeká na odpověď. Chceme vědět, jak vznikl, jak je starý tento rozsáhlý vesmír, jaké poslání mají všechna tělesa, zkameněliny i sestavy, k čemu bylo potřebí, aby byl postaven člověk na jednu nepatrnou planetu, která má i ve svém nepatrném objemu tolik zvláštností, že nemůžeme, než v tichu rozprostírat rozjímavě všechny skutečnosti, které potřebujeme dořešit. Ale člověk to musí být, který širokým pohledem dokáže obejmout všechnu prazvláštní krásu i hrůzu.

M27 ŽABÍ SVATBA! J. Vočopivec

Žáby, žáby slavnou svatbu měly, přišly ze sousedních blát, jedly, pily

zpívaly a ^{hrák} re-ga, re-ga, re-ga, re-ga, reg, kvak, kvak, Rosnička nevěsta, mladá

1. Rosnička nevěsta mla - dá, mla - dý ženich ze-le - ňák,
2. Po veče-ři rozto-čí se, když už slétl černý mrak,

1. ros - nič - ka ne - věsta mladá, mla - dý že-nich ze-le-ňák,
2. po ve - če-ři rozto-čí se, když už slétl černý mrak,

1. s hos - ty zas se žába směje, re-ga, re-ga, reg, kvak, kvak, kvak, kvak,
2. tan - cu - jí až zem se chvě - je,

1. s hos - ty zas se žába směje
2. tan - cu - jí až zem se chvěje re - ga, re - ga, kvak, kvak, kvak,

Zdráv buď, zdráv buď, ženich i s nevěstou blahopřála ropucha; zahřmí a ní

mladých žáb hned dvě stě: re-ga, re-ga, reg, re-ga, re-ga, reg, kvak,

Člověk to musí být, neboť on jediný dovede vnímat i pochopit závislosti, a to úžasné i pravdivé. I tys byl stvořen pro slávu Tvůrce, a to vše kolem pro člověka. Je to skutečně pravda? Jak jsme malí! A my se tolikrát nadýmáme, jak jsme nedostateční a přitom usilujeme o pochopení celku. V těchto nastupujících řádcích chceme obejmout aspoň ty největší maličkosti, které skládají onen nepochopitelný celek, kterým je tvořen vesmírem v celé nádheře. Žasnout nad stvořeným, pochopit ony milióny let růstu a vývoje, jak to dokážeme?

Ryablocji

kvak, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega

Zdráv buď že - - - nich Zdráv buď že - - - nich

rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega

i s ne - - - vě - - - stou kvak kvak kvak

kvak, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega

kvak, kvak, kvak kvak, kvak, kvak, kvak, kvak, kvak, kvak

kvak, kvak, kvak, kvak, kvak, kvak, kvak, kvak, kvak, kvak

rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega

kvak, kvak, kvak, kvak, kvak, kvak, kvak, kvak, kvak, kvak

rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, rega, kvak, kvak, kvak, kvak, kvak

kvak kvak, kvak, kvak, kvak, kvak

Hodočovice 21.3.1946!

Je nutné, abychom pracným způsobem podepírali v sobě jistotu Boží přítomnosti, jeho velikost, moudrost, krásu ale i lásku. On nás stvořil, ale k jeho slávě může člověk jen velmi málo přičinit. Ale každý z nás potřebujeme žít pro něco velkého. Blízko sebe chceme mít člověka, aby nás naše malost neumačkala, abychom nepohlíželi jen k nicotě, ke které člověk prázdný nutně míří. Kdo dokáže poctivě využívat to nejcennější, co Bůh člověku udělil? Dar času může rozšiřovat všemi zvláštnostmi i svoji chápavou sílu, kterou přijímá a dovede zpracovávat pro svůj soukromý i veřejný život. Jen ten, kdo se otvírá ryzí duší svému Tvůrci, dokáže žasnout, ale též pochopit onu velikost, kterou Bůh ukazuje i v těch nejmenších prostých okvětních lístcích rostlin, po kterých tolikrát šlapeme.

Úkolem tohoto svazku nebude vědecké rozprostírání nejnovějších objevů, ale dějinně podmíněný pohled zpátky jediné osoby, která svůj život upínala neustále pohybově hbitě dopředu s jednou touhou - vyčerpat ze všech okolností a faktorů, s kterými se setkávala, to poslední poznání, které může člověku obohatit jeho vlastní nitro.

Jestliže pochopíme hodnotu času, jistě se nebudeme divit, kolik vejde za jedno desetiletí do mysli jediného člověka, tím více ještě, jestliže okolnosti, ve kterých vyrůstá v dětství, v dospívání, v mládí i v onom pomalém odcházení na věčnost za osm desetiletí. Považuji za zcela nutné zopakovat některé události i se všemi okolnostmi, které jsou ještě zachyceny v pamětní činnosti a nepochybuji ani v nejmenším, že většina z čitateľů nebude schopna pochopit ani polovinu ze všeho, co se udávalo kolem.

Předně přijít do rodiny, kde je víc než půl tuctu dětí, být tím, kdo se stal středem péče všech předcházejících členů a sledovat vývoj duchovní i duševní ve všech možných typech škol a řemesel tak, jak jsme byli zvyklí, není možné rozprostřít jako jednoduchou pravdu před kohokoliv, kdo vyrůstá v jiných poměrech. Je to myšlení, které zestárlo před třemi generacemi. Jsou to záležitosti, které dávno nejsou pravdivé ve své realizaci v přítomné době. Jedno je však nepopíratelně jisté, že celý život byl brán intenzívně, s důkladností a s láskou i pečlivostí, kterou vyžaduje využívání každé chvíle, kterou člověk dostává jako dar i úkol od Boha.

Proto je to potřebné pro nás pro všechny, kdo budeme sledovat širokou škálu toho, co se ukládalo za závoj páru očí. Nemůžeme vynechat onu událost, která byla takovým milým intermezem v rodině, kde přichází další člen. Všech šest předešlých sourozenců pobíhalo s kalendářem po zahradě a po okolí a přemýšlelo o novém jménu, aby se neopakovalo něco, co už bylo docela všední. Nakonec s velkou slávou, s vymyšleným jménem, které bylo dáno na domácí půdě v rodině tak, jak se všechny děti tenkrát rodily, byl tento člen zanesen ke křtitelnici farního kostelíka. Konečně jsme všichni křesťané. Tenkrát se nečekalo dlouho. Lidé se nepotřebovali připravovat, byli připraveni vždy, v každou chvíli a ve všech podrobnostech tak, jak se to nyní teprve pracně smetává dohromady, aby byla jakási aspoň pravděpodobnost, že lidé vědí, o jaký úkon jde a jaká cesta se otvírá. Tehdejší samozřejmost je nyní něčím zcela nepochopitelně tvrdým požadavkem, který je odmítán z jednoduchého důvodu, že lidé si nedávají čas. Prostě přestává

je zajímat vše, co vyžaduje jakoukoliv důkladnost, ať v myšlení či v jednání. Marně často hledáme v rodinách onu pohodu, která přicházela vždy, ať to bylo v rodině jakkoliv početné. Dítě bylo očekáváno, vymodleno, bylo požehnáním a podle toho se s veškerou

vážností k němu přistupovalo hned od prvního okamžiku vstupu do křesťanského souručenství. Vzpomínat na všechny ty krásné okamžiky, které se prožívaly se sourozenci v době nejranějšího dětství nebo při zařazování do studijního procesu po základní škole, na gymnázium a později na vysokou školu, by vyžadovalo mnoho téměř románových skutečností, které by sotva znamenaly více, než jen planý odvar z toho, co cítil malý tvor ve své malé, ale láskou k Bohu formované duši.

Budu se zabývat věcmi, které nás naučili rodiče a sourozenci. Jsou nejenom poznamenány, ale naplněny láskou k přírodě, k tvorům i výtvorům, které vytvořili jiní, ale též onou zaujatostí k tvorbě, která vycházela z vlastních rukou. Tvrdím jedno, že toto požehnání vycházelo právě z onoho početnějšího zástupu

sourozenců, kteří měli možnost se opřít o své oba rodiče, že čas, který byl neustále hlídán jako příležitost, kdy se člověk mohl zdokonalovat a jiným pomáhat, byl do všech důsledků využíván tak, že nebylo prázdna.

Podotýkám, že nebyl rozhlas. Teprve začínal! Vůbec nebyla televize, ale byla jedna touha - využít hlas a um, ať se jednalo o hudební nástroje, anebo o vlastní působení ve všech možných fázích sborových vystoupení. Od nejranějšího dětství čas plný - bez oné nudy, o které hovoří dnes bez hanby tolik našich mladých lidí, kteří nenalézají náplň pro to, co jim Bůh dává, aby popisovali vším, co by znamenalo růst bratří či sester.

Chci se zabývat vlastně hlavně přírodou. Vším, co obsahuje, a to s onou důkladností, s jakou jsem dovedl využívat čas, ať to bylo v době dětství, v oné nádherné pestré, koberci podobné přírodě, se všemi zvláštnostmi v domově, či později na studiích anebo v šachtách. Paměť obsahuje nespočetné poznatky z podzemí, z porostů a všech druhů rostlin, které jsme skautsky dovedli nejenom poznávat, ale zhodnocovat jako možné léky.

Znali jsme zkameněliny nebo zuhelnatěliny, horniny, keře a stromy. Stejně tak jsme studovali mračný obal země a upírali pohled na hvězdy. Všechno, co se

dalo zachycovat, je tím bohatstvím, které by bylo škoda před Bohem i před lidmi nechat bez povšimnutí, jenom zapadnout hrobovým příkrovem. Kolik tam člověk mohl získat lásky a šířky myšlení při pouhém pozorování brouků,

broučků, zvířat, ryb, ptáků i všech možných porostů. Ať se jedná o rybníky, lesy či o pouhé tůně jenom, které lákaly ke zvědavému studiu, a to v každém věku. Nedá se to vyčíst tím těžší se dá o tom hovořit na několika stránkách, které mají být

povzbuzením pro ty, kdo si nechtějí vyčítat, že zmarnili některou hodinu ze svého života.

Tedy tímto velkým heslem této knihy je příroda, rostliny, živočichové, člověk - všechno věnčeno ranními červánky nebo večerní září zapadajícího slunce. Může jednat o denní pohodu anebo bouři, která svou udivující hrůzou zatlačovala i rodinu k jedné hořící svíci - ke hromničce, protože člověk musí někdy pocítit svoji malost, aby mohl vyrůstat od té skutečné nicky až k sebevědomé postavě, která dovede vědomě chválit Hospodina.

Šťastná každá rodina, která naučí všechny své členy, aby brali vážně poslání i úkol života, a to od prostého začínání každým dnem a každého úseku, který se bude zvýrazňovat v životě vlastních členů. Pochopit hodnotu prostředí, do kterého jsme zasazeni, potřebuje skutečnou lásku člověka k člověku. Vyžaduje si soulad všech vnějších projevů a úctu jednoho ke druhému tak, že vlastně i každý hlasitý hovor by mohl znamenat ránu do vzájemného vztahu. Cesta za poznáním se nenastupuje až maturitou nebo vyšším studiem, ta začíná tam, kde v nejranějším věku začíná, a myslím, že začíná každý stejně - šroubovákem, kladívkem anebo barvami, kde zůstávají stopy po oné cestě poznání. Jestliže všichni ve všem mohou spolupracovat, rozšíří se obzor do té míry, jako by člověk dospěl o mnoho let dříve ještě, než je to obvyklé.

Nejdříve se jenom nasísá a pozoruje, později se spolupracuje a neústupně trvá na tom, aby všechny projevy nesly po vyřčené otázce vždycky patřičnou odpověď. Proto je důležitá ona tichost, odzírání v přírodě jako náplň vzájemného života v rodině. Vlastně všechno, co potkáváme, potom, máme-li jeden ke druhému blízko dobrotou a úsměvem, učí člověka k onomu obdivu, který je možno rozdávat celý život. A už toto nepatrné dítě se naučí vážit si všeho, co je jakýmkoliv způsobem poznamenáno krásou anebo pohodou.

V našich řádcích se chceme zmínit o těch záležitostech, které poznámenávaly jen jeden život celých osm desetiletí a ještě něco k tomu. Dovedly se odzrcadlit všetečnými očima do duše onou obdivnou dobrotou, kterou v tomto

případě přelévají rodiče i starší sourozenci do nedozírných šířek. Do tohoto obzoru vtěsnáme všechno to, s čím se nejdříve venkovský pohled setkával.

Kolik to bylo jen živočichů, zvířátek a ptáků, květin či rostlin, které zasazovali do tohoto pestrého života pevné odrazové můstky. Je třeba, abychom si všimli života včel, čmeláků, sršňů, abychom s úctou brali do svých dlaní každou berunku, obdivovali rejsky, ondatry, vydry, dovedli se obdivně blížit i k potkanům, kterých bylo dost i v okolí, ve kterém dítě vyrůstalo nebo v šachtě, kde se dali docela školit. Vyjdeme od oněch myšek, které znepokojují venkovské zdi anebo hrabošů, kteří kradou obilí, či tchořů nebo kun, kteří stejně jako liška, dokázali zpustošit domácí odchovny.

Bylo třeba, aby už v těchto nejranějších týdnech věděl i tento malý adept, že je třeba nepěstovat šváby, štěnice, ale nezašlapávat pavouky, kteří v tolikerém případě dovedou být i výborným pomocníkem. Jak pestrý nastával život po tom, kdy bylo možno vyjít na hráz a pozorovat všechny druhy ryb, které se proháněly svými hřbety, vystrčenými na sluníčko v přilehlých rybnících. Kapři, kteří měli až 15 kilo i metrové štiky, okouni, candáti, úhoři, líni, pískoři, podoustve, jelci, cejni i sumci, všechno to bylo už pamětním majetkem venkovských hochů. S jakou láskou dovedli rodiče i sourozenci probouzet obdiv hned, jak první jarní okvětní lístky vystrkovaly na sluníčko své listoví a jak postupně jich přibývalo, ať to byly dýmnivky, devětsil, sasanky, rostliny ryze vodní nebo na vlhkých lukách luční koutci, orobince, rákosí. V každé tůni se na nás usmíval stulík nebo leknín. To všechno bylo tak samozřejmé, že není potřebí obdivovat znalost ani u šestiletého hochá. Žil prostě v tom.

Zvídavost přeskakovala pak dále do rákosin, kde rákosníci všech velikostí, roháči, potápky, lyskové, vodní slípky nebo kachny divoké, labutě i čápi byli někdy

vyděšení, jestliže oblohu křížoval říční orel. Jak to bylo nádherné sedět pod větví,

na které hleděla s vyvalenýma očima sova pálená nebo kulíšek. S jakou vynalézavostí kroužili nad námi rorejsi, vlaštovky a jak rychle utíkali, jestliže se odvážilo káně, ostříž anebo jestřáb zabrousit až nad jejich letiště. Stejně tak nebylo žádnou zvláštností, aby už v předškolním věku hoch dokázal pojmenovat všechny druhy kuřat, ať to byly perličky, pávi, liliputky nebo křepelky. To všechno se slévalo do jednoho sboru spolu s kosem, který na stodolovém štítě vyzpěvoval každý večer svoje chvalozpěvy spolu s drozdem, stejně jak se sýkorkami, pěnkavami či na jaře se slavíkem, který v žádném případě nechtěl hrát druhořadou úlohu.

Jestliže bylo možné ještě se staršími sourozenci pozorovat mraky, pojmenovávat je, pak cesta za objevy byla pro celý život pestře otevřená pro všechny i ty nejrůznější způsoby, jakými se příroda představuje každým očím. Jenže vedeme k tomu i ty nejmladší anebo zvláště ty, aby považovali za stejný div tu nejprostší drchničku nebo zlatobýl, mochromůrku, křečka nebo užovku? Není v našem snažení dovychovat u každého právě to, co považujeme jen za prospěšné, užitečné, co přináší okamžitý zisk a neoblažuje nitro? Ať srovná někdo

onu krásu ticha, ve které se všechno rozezpívává ať vůněmi, barvami anebo atletickými projevy, jedná-li se o živočichy, kteří jsou méně známi.

Jestliže se blíží ve svém dětství člověk s úctou ke všemu, co ho obklopuje, neodváží se rozkopnout mraveniště anebo zašlápnout mochromůrku. Stejně tak je mu potom vzdálené, aby hrubým způsobem napadl někoho z kamarádů, anebo byl drzý k těm, kdo ho vedou. Všechno se slévá do jednoho chvalozpěvu. A ten dostává svoji tečku každý večer, když v drobných ručkách nabízí tento tvor svoji službu uplynulého dne Nejvyššímu.

Zbývá nám pak v dospělém životě ještě obrovské studium toho, co zůstává hluboko pod zemí, co se odzrcadluje v otiscích anebo ve hmotě, která zůstává netknuta celá tisíciletí, až chtivec posledních desetiletí vyveze na povrch poslední tuny uhlí anebo rašeliny. Co tam muselo být života, jak obrovitý a k nepochopení úžasný to musel být svět, když pozorujeme jen obrovské kmeny, které zůstaly pohřbeny pod nánosy bahna nebo hornin. Jak snadná je potom cesta každého i z nejmladších žáčků přírody, aby se zadíval na hvězdné nebe, snažil se pojmenovat co možná nejvíc souhvězdí a hvězdiček a pomalu přidával do svého studijního kalendáře ještě poznatky, které nám přibližují poslední přírodní objevy. Svět, ve kterém se pohybovaly i tyto dvě oči, je úžasný svou bohatostí, nepochopitelný onou přesností, se kterou si předávají různé druhy, stejné znaky, ve kterých se rodí další pokolení s podobnými anebo přesnými možnostmi svého vlastního života.

Kolik jenom vyluzuje přání i nových myšlenek pouhé péro sojky anebo páva! Jak naladí pouhé pohlazení jemného krtčího kožíšku, kterého laská na svých dlaních malý lidský tvor!

Příroda lékařka

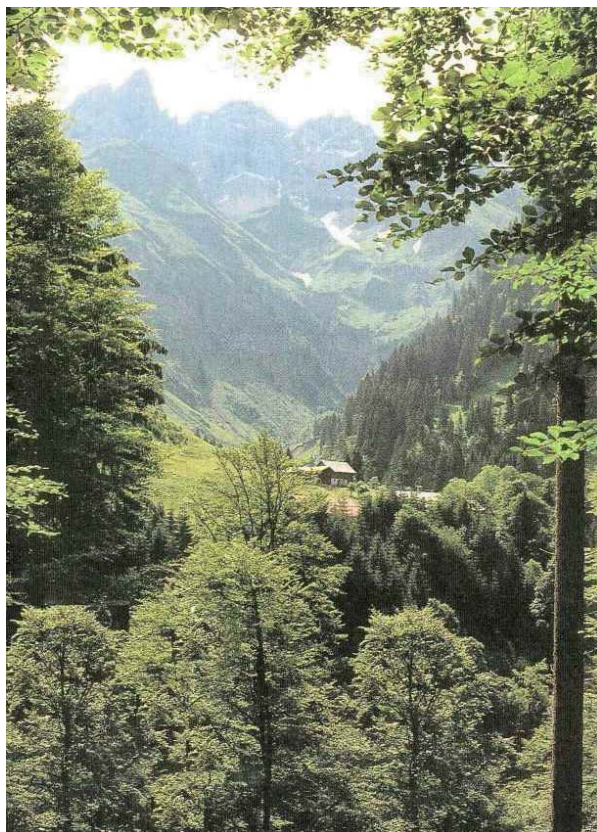
Jedno z velkých umění, které nynější poslední generace nepraktikuje, anebo odmítá, je dovést naslouchat lidem, kteří jsou zkušenými svými bohatými zkušenostmi životních desetiletí.

Z pohledu prožitých mnohých desetiletí si vážím čím dál víc oněch prostých tetiček nebo babiček, které před sebou tlačily trakař s velkým rancem všech možných bylinek, které jim proměňovaly potom v ono léčivé kozí mléko jejich kozeny.

Jako šudentík jsem zastavil jednu tetinu s velkým rancem a sedli jsme si spolu a počítali byliny, které vezla svým, jak jsme říkali, herodesům k večeři. Téměř 50 druhů léčivých bylin obsahoval tento ranec. Kolik ale v nich bylo léčivé síly i pro lidi, to už se nedá ani předesíť. a tak jsem už jako pohyblivý synek z dědiny zkoumal, čím by se daly zaplašovat různé neduhy.

Někdy to bylo jenom z takové dětské pýchy - já rozumím - a jindy, pokud už se začínaly probírat přírodopisné moudrosti ve škole, ať v obecné anebo potom v ranních gymnazijních třídách, se sebevědomím, že vím, co se s tím dá léčit. I toto umění se nedá jenom získat, je potřeba k němu mít něco vrozeného, a to něco se jistě nedá lépe vyjádřit, než skutečnou obdivnou láskou ke všemu, co Bůh dává na zemi. Jaká je to výhoda žít na venkově, myslím na venkově nezkaženém tuze naftovými motory, anebo uhelnými zplodinami, nýbrž venkov, který má čisté role, nádherné kvetoucí louky, čisté tůně a rybníky, lesy, kde téměř vše září svojí krásnou a mnohočetnou zelení. Všechno, co se plazí po zemi i co se pne po kmenech vysoko nad zem, si zaslouží skutečné ochrany a obdivu.

Při dobrém vedení dospívání stačilo jenom pozorovat přírodu a člověk byl docela naměkko a dokázal se jenom nořit pohledem do těchto přírodních barev a chválit Všemohoucího, který to všechno dával jako Písmo svaté k tomu, aby oblažoval srdce člověka. Nemůže být nikdo jinak než vděčný za ono období, kdy vyrůstá z krátkých kalhot a bosých nohou do rozumných norem dospělého života, ale vyrůstá s okem nezkaženým, nezatíženým těmi obrazy, jak toho lituji, zvláště v posledních desetiletích, u pozorovatelů televizních obrazovek.

Tvrdím docela nepokrytě, že nečisté oko nemůže ani vnímat onu velikost a krásu přírody. Ten nádherný mechový koberec pomáhal k tomu, že člověk nespíchal a malý človíček se dokázal už zamýšlet nad tou nenápadnou nádherou onoho tolika barvami protkávaného koberce, který Bůh prostírá každému, kdo se poctivě chce živit z jejich plodů.

První pozorování se upínala na houby. Kolik to bylo druhů, které tenkrát ještě bohatě zdobily naše lesy. Kolik to bylo nádherných i užitkových hřibů a holubinek a všech možných druhů, které byly jedlé. Dokázali jsme už v předškolním věku rozlišovat ty, které jsou bezpečně jedlé a které je lépe vynechávat. Většinou se jednalo o houby stopkovýtrusné.

Ještě v předškolním věku, vedeni moudrou tatínkovou rukou, jsme dokázali mít ozdoby i některé výrobky z chorošů. Vrby kolem potoků a Odry byly někdy zcela posety mnoha kilogramy těžkými choroši šupinatými, které na kmenech, kořenech a pařezích dokazovaly rozmanitost tvorstva v přírodě.

Jenže my jsme chtěli též mít užitek. A tak nás učili hned zkraje rozlišovat kuřátka, které jako by se úplně vytratila z našich lesů, nebo lišky, ty jsme měli nejraději na pokrm, který nám rodiče připravovali i třeba z racčích vajec. Dovedli jsme rozlišit už podhřiba žlučového, hřiba smrkového, ale též i klouzka obecného. Toho nikdo nezmýlil mezi ostatními houbičkami. Jak rádi jsme sbírali ony suchohříby s tmavohnědým kloboučkem, které se nalézaly ve všech koutech našich lesů. Rádi jsme se zastavovali pod břízami, kde kozák březový svým masitým, krásným, do světlečervena zbarveným kloboučkem, lákal, abychom na něho nezapomněli nebo křemenáč osikový, kterému jsme říkali kozák. Byl v každé letní době vždycky připraven, abychom jej sbírali aspoň k sušení, když ne na čerstvou omáčku. Vodili nás naši dospělí přátelé na louky a zdůrazňovali vždycky, že po dešti jsou tím krásnější žampiony, čím širší jsou kravěnce, kterými se dobytčata podepisovala. Jen nás upozorňovali na rozdíl mezi žampionem lesním, který nebyl jedlý.

Kolik z nás se specializovalo na to, abychom závodili, kdo najde větší bedlu. Až do půl metru vytažená nožka - třeň, schválně rozprostřeným deštníkem dokazovala, že ji nesmíme opomenout, protože večere chudobných spočívala většinou na těchto plodech. Rádi jsme sbírali už od dětství májovky. Je to čirůvka, která svojí voňavou příchutí dokázala zpestřit každou polévku. Nebylo jediného hochy anebo dívčiny, která by nedovedla rozeznat holubinky anebo ryzce, muchomůrky všech možných barev - zelená, růžová, červená, kterým jsme se vyhýbali, ale varovali jsme každého, ať je nechává růst, protože ty, co přežily náš

pochod, byly jakoby jenom k oslavě Boží. Všechno se nesmí baštit - bylo naše heslo.

Nejednou se kluci zastavili u starého smetiště, spíše hnojiště a domnívali se, že našli bohaté ložisko bedel jedlých. Ale zatím to byl hnojník třpytivý, který co do hmoty dokázal dorůst úctyhodných rozměrů, ale v několika dnech vydával takový puch, jakoby se otevřel starý hrob. Velkou slávou bylo, když někdo z nás našel pýchavku. Sám jsem nevěděl, jakým způsobem ji vytáhnout ze země, i když měla jenom vláskovité kořínky, ale pýchavka, která vážila až přes kilogram v mladistvém věku, byla tím nejjemnějším houbím masíčkem, který jsme nalézali. Hadovka smrdutá byla nápadná a podobala se hnojníku, jenže neomylně odpuzovala už na dálku všechno živé.

Bylo třeba upozornit, aby si nepletly děti, které s námi chodily a obdivně se učily znát jeden druh za druhým, hvězdovku brvitou s vraním okem. Obojí považují za nejedlé.

A tak bychom mohli jít potom k dalším druhům bylin, které už pro svoji léčivou moc byly vyhledávané. Snad ještě mnoho druhů lišejníků, které rostou zvláště ve vlhkých lesích, nás upoutávalo, takže jsme někdy odštípávali starou kůru s dutohlávkami anebo s havnatkou, která byla zcela stříbřitá a používali jsme ji jako děti k výzdobě podkladu v betlémecích, které jsme rozestavovali v adventě. Všechna jména se nedala zachytit lidskou pamětí, ale ty hlavní, ty nás vedly vždycky k hlubšímu bádání, protože nejkrásnější odpočinek byl rozložit se na ploník anebo na bělomech sivý. Těch ve všech podobách a velikostech bylo v našich lesích a lesících celá řada. Oč krásněji vypadala lemůvka kolem našich březových hájků, když jsme mohli šlapat

bosou nohou po lišejnících, ať to byl měřík, prutník anebo skrutek. Ani rokytník nebyl protivný natolik, že bychom se mu vyhnuli.

Boží lékárna

Bylo to nejoblíbenější téma i na našich táborech a tenkrát, když se jenom zmínil instruktor, že bude vykládat o všech léčivých bylinách, které nás obklopují, mohli se všichni synci upsat.

Je málo druhů, které nás obklopují, které bychom nemohli zařadit mezi ty, které jsou doopravdy záchranou před mnohými neudhy, které nás provázejí. Pouhé přesličky anebo plavuně, s kterými jsme se setkávali často na posečených rolích, stačily k tomu, aby nás vysvobodily z onoho neudhu, kdy nám rodiče museli vykládat o tom, že člověk se musí dokázat ovládat a jestliže mu nefungují orgány, které jsou nutné k výměně látkové, je potřebí sáhnout k těm rostlinám, které neomylně zasahují do tohoto našeho dění.

Jestli jsme mohli zdobit i svoje čela něčím, co bylo obdivuhodné, byly to přesličky, kapradiny anebo puchýřník křehký, který dokázal kus indiánské skutečnosti připomínat při všech hrách v přírodě. Jenže tam jsme měli potíže

s určováním, protože bylo těžko odlišit různé druhy sleziníků nebo osladičů, zatím co neomylně nás vždycky upozorňovala na tůně plovoucí nepukalka.

Jedna událost se zapsala výrazným písmem do našich osobních zkušeností. Byla ohlášena dvojí hodina přírody lékařky. Seděli jsme všichni - 40 párů nohou plandalo nad vodou na koupacím bazénu a najednou jeden z posluchačů zdřímkl při přednášce a spadl do vody. Byl z toho velký poprask, náčelník tábora káral fungujícího bratra, který přednášel s tím, že si nedovede představit tak nudnou přednášku, aby se musel člověk při ní utopit. Změnilo se téma. Přišly na řadu ty nejobyčejnější rostliny - kopřivy, netykavky, vrbovky, cibule, česnek a teď najednou všichni zpozorněli a nestačil jim ani papír, jak sledovali, co všechno dokážou ty nejobyčejnější rostlinky udělat z trpícího těla.

Čím hodně děti trpěly, byly bolesti žaludeční anebo hnisavé rány. Kdo znal puškvorec - jestliže děti vyrůstaly u rybníku, tak jim byl známou rostlinou a rodiče dokázali zavčas proměnit jeho živné šťávy v chutný čaj. Byly žaludeční obtíže - tak rychle pryč, jako když se uvařil vývar i třeba z pelyňku - docela obyčejného rostoucího v zanedbané zahradě. Pouhý jitrocel anebo lístky z cibule dokázaly udělat z rány, která byla zanedbána, jak to u dětí bývá - rozbitá kolena, odřené lokty, zcela zdravou kůži bez sebemenších bolestí. Co bylo potřebí připomínat velmi často - používání kostivalu ve všech jeho podobách. Pro všechny případy, ať to byly zažívací nebo k urychlení hojivých účinků po operacích nebo úrazech, kořen kostivalu rozklepaný a vyluhovaný v jakémkoliv alkoholu, předvedl své divy.

Pelyněk černobýl

Dá se celá řada čajů nahradit i švédskými kapkami, jenže učme sebe samy i děti, aby využívaly toho, co jim dává příroda v jejich nejbližším okolí. S velkým despektem se dříve hovořovalo o kopřivách. Synci je používali jako prostředek pro přechovávání ryb, které nachytali načerno v řece anebo v rybníku, zatím co odvar z kopřiv je jedinečným prostředkem proti všem kožním neduhům. Dají se používat jako odvary, přikládat, anebo jako čaj, který dokáže zmírnit

všechny neblahé zjevy na pokožce, anebo vyčistí tolikrát nefunkční ledviny. Kopřiva má mnohonásobný čistící užitek, stejně jako její výživná hodnota je neodmyslitelná zvláště tam, kde chceme zachovat mláďata různých domácích ptáků. Tam, kde rostou rády kopřivy - na vlhkých hrázích, vidíme i velké plochy vrbovky nádherné. Vrbovka je známa ve všech vesnických domácích lékárníčkách, protože všude tam, kde člověk trpěl neduhy odpadových cest, tam vrbovka učinila svůj div.

Do této řady jsme vtěsnali i třezalku tečkovanou, jejíž účinek není docela doceňován. Nejlepší osvěžující koupele, které jakoby znovu probudily funkce všech povrchových cév, jsou v odvarech této zcela nenápadné skromné rostliny. Její účinek na nervový systém je zcela nepopíratelný. Stejně tak odvar může vyplnit i mezeru v prostředcích, kde člověk marně pátrá po léku, který by zmírnil pocit úzkosti. Velká nesnáz i v táborech, stejně tak i doma, bývá ve zdravotních nesnázích, které dítě nedovede ovládat, zvláště ve spánku a probudí se ve skutečném rybníku. Myslím, že každá krůta ví o léčivých účincích řebříčku. Ten stačí udržet ta nejmenší kuřátka krutí při čilém životě a člověk, který to má tak blízko, často se potácí mezi spoustou chemických léků a přitom beznadějně bojuje o zdolání těchto nesnází. Pravidelné koupele i

Třezalka tečkovaná

odvary tuto nesnáz v nejkratší době dokážou odstranit. Tak blízko a tak je nám vzdálen právě tím, že neznáme jeho účinky.

Na suchých hrázích jsme sbírali velmi opatrně nápadnou, krásně kvetoucí jehlici trnitou. Odvar z ní, spolu s některými odvary z vřesu, jsou výborným prostředkem proti zánětům slinivky břišní i obtížích žaludečních. Člověk, který nepohrdá těmi nejobyčejnějšími rostlinkami, kterých v kozím mléku zpracuje obyčejně venkovská koza až padesát v každé nůši, dovede člověka nejenom udržet ve stavu, v jakém se nachází, ale dovede podnítit aktivitou k radostnému životu.

Byli jsme šťastni, když nás maminka vedla k těm krásně vyhlížejícím kvítkům - měsíčku a učila, jakým způsobem se jejich pomocí dokáže člověk zbavit plísně na nohou, ale též jako odvar prospívá k lehčímu dýchání. Stejnou mastí, kterou získáváme odvarem rozmíchaným s obyčejným čistým sádlem, se mnoho našich dětí může zbavit, chodí-li často bosky, rozpraskaných pat a kůže na chodidlech. Při pozorování ovocných stromů, které jsme měli očistit od mechu, najednou spadl velký trs jmelí. Rostlina, která tolikrát zdobila naše stoly v adventě anebo o vánocích, dokázala zcela odstranit nesnáze s krevním tlakem. Jen je třeba poradit všem, aby čaj byl používán nalačno a potom, tak jak to každý dělník, který pracuje v lese, potvrdí, že člověk má na celý půlden jasnou mysl.

Velmi rozšířenou znepokojující nemocí je už i dětí, nízký tlak. Stačí nasbírat pastuší tobolku a odvar z ní několik dní používat a zmizí jako kouzlem nevyrovnanost a závratě, kterými některé děti trpí jako se zjevem trvalým. Kdybychom chtěli popsat všechny ty léčivé účinky nejobyčejnějších rostlin, které

nám zdobí anebo senem zásobují naše louky, byl by tento řádek zcela neprůhledný. Kolikrát i ti, kdo s námi putovali, naříkali na časem zesilující se křeče lýtek anebo svalů. Výborně pomáhaly šlahouny plavuně, které si kdokoliv z putujících ovinul kolem nohou anebo trpících svalů. Nejenom, že křeče pominuly, ale všechno to, co se zdálo být dlouhodobým problémem, se po několika koupelích ve slezu a přesličce uklidnilo až k nepoznání.

Nepřestaňme dennodenně a několikrát připomínat bohatství, které nám Pán Bůh nabízí zcela zadarmo. Jestliže od nejtěplejšího dětství budeme ohleduplní ke každé rostlince, kterou potkáváme, věřte tomu, že každé dítě bude s láskou nejenom opatrovat, pěstovat, ale i vyhledávat všechny ty rostlinky, které znamenají opravdové zdraví.

Když si vzpomeneme na všechny rady, které dokázaly naše maminky dávat každému nezbedníkovi, aby byl schopen první pomoci po každém úrazu kolena nebo při zvrtnutí nohy, při škrábnutí na trnce, musíme nutně být vděční za to, co všechno tito prostí lidé dokázali vyčíst a vyzkoušet jako opravdový zásah do narušeného zdraví. Na prvním místě byla v každém případě domácí anebo mořská cibule. Každá nejprostší žena dokázala přesně vysvětlit, jakým způsobem

se má domácí cibule oloupat, rozetřít a přikládat na rány, ať čisté nebo hnisavé. Dokázala předvést, jakým způsobem rozetírat jitrocelový list, aby rána nemokvala a stahovala se horečka z místa úrazu. Stačilo jenom, když jsme šlápli na mrtvého ježka - a těch bylo po

všech hrázích, na trati a na stezkách, po kterých jsme řádili, dosti, takže bylo dobré, když aspoň někdo ze synků dovedl okamžitě zasáhnout, jakmile jsme začali natahovat moldánky.

Proto je nenahraditelná ona školička, kterou venkovští synci dovedli jeden druhému nabízet. Když jsem sám šlápl na ježka a jeho protivné ostny se vryly do

chodidla, věděl každý ze synků, s kterými jsme se rvali nebo řádili, že na to je jediným prostředkem buď zabalit do kusu hadru cibuli a přiložit nebo spokojit se s menším kouskem domácí slaniny a přiložit a bylo po nebezpečí. Horší to bylo v některém období, kdy každá rána se kazila. Potom bylo potřebí mít po ruce mořskou cibuli a její přikládání bylo obdobné. Nehtem rozetřít, a to kluci dělali s velkou oblibou, protože chtěli dělat velmi rádi felčary.

Druhá přírodní surovina, která nahrazuje mnoho léčiv, byl domácí česnek. Lidé ho neradi používají kvůli pachu, ale mezi námi dětmi vždycky platilo - čím víc smrdím, tím jsem zdravější. Používalo se toto pořekadlo i tenkrát, když si někdo nechtěl nechat kvůli znečištění přírodního prostředí vyrvat bok. Je ale třeba v každém případě již děti upozorňovat, že není možné závodit, kdo sní víc čerstvého česneku, protože to znamenalo těžké potíže trávicí a zažívací. Ten byl s velkou výhodou vždy v dostatečné míře v každé venkovské domácnosti.

Výborným lékem místo přírodního špenátu domácího, byl česnek medvědí. Velké zelené listoví bylo výborné, když jsme zahřívali v přírodě kotlíky a připravovali oblohu pro maso, které jsme získávali. Stejně tak každý ze synků a z dětí už docela malých věděl,

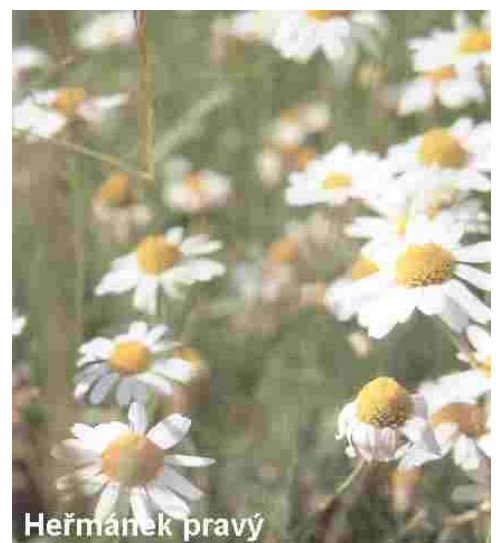
jak je výborný každý druh pažitky. Jestliže používáme tyto domácí prostředky, nemusíme se obávat těch běžných neduhů, které často svírají městské děti, protože všechno, co bylo čistě upraveno z přírodní kuchyně, pomáhalo nejenom k pročištění, ale též léčilo běžné nemoci. Stejně tak to bylo s domácím koprem nebo koprem vonným, který byl v každém táborovém kuchyňském koutku vždy ve velkém množství po ruce, nejjednodušší a přitom velmi přijatelné vaření pro děti v přírodě.

„Kdyby tak byl ještě domácí křen“ - to byl povzdech všech synků kolem táboráků, kteří na prutech míhali s párkou anebo klobáskou nad ohněm a přitom

ani neotírali dlaní masné brady, protože jediným požitkem, kterým ukončovali určitou část svého pobytu venku, jim nahradila jako tečka aspoň jedna nebo dvě nožky jakékoliv klobásky. Výhodou byla noc, že nebylo vidět, jakým způsobem je připravena, jak je popálena. Skýtala jen jediný požitek - upekli jsme si to sami. Byli k tomu ještě křen, tak to bylo jenom labužnické vzdychání, že přece jenom se dá nahradit kus domova. Jenže po všech těch labužnických mastnotách bývaly i potíže zažívací, které bylo potřeba likvidovat okamžitě. Zase přicházela moudrost našich maminek, které dokázaly do rance, který už byl zavázán a připraven na putování přírodou, ještě vložit pytlík s hořkými bylinami - ať to byl pelyněk anebo některé lišejníky, které stejným způsobem dovedou udělat kázeňský zásah v žaludku jakkoliv zkaženém.

Málo kdo ale z dětí používá - zdá se jim to trochu sprosté - obyčejnou kopřivu, která je tam důležitá, a radím to všem, kdo jsou delší dobu v přírodě, aby si ji připravili, nejlépe v suchém stavu, pro pobyt v přírodě. Dovede nádherně uvést den kázně, kdy se radí, aby každý týden aspoň jeden den byl věnován úspoře v jídle, tedy prospěšnému postu a přitom aspoň dvakrát za den vypít šáleček odvaru kopřivy. Vyčistí ledviny, všechny odpadní kanály a dodá nepřekonatelnou chuť na příští večeři, která může být jakkoliv nedobře připravena. Tenkrát se poznává, že hlad je doopravdy tím nejlepším kuchařem.

Kdybychom chtěli jenom sestavit jmenný rejstřík všech těch léků, které každé obyčejné venkovské dítě odzírало od svých tet a babiček nebo od rodičů, nestačil by na to ani velký svazek, který by popisoval účinnost všeho toho, co Pán Bůh ve své kuchyni vaří pro to, aby zdraví bylo lidem něčím samozřejmým a ne jenom výsadou těch, kdo jsou společensky výše. Mezi nejvíce používané v domácnostech patřil též heřmánek, kterého rostlo na venkovských políčkách anebo na mezích velké množství a bylo dobré v tomto ohledu poslechnout babičky, které věděly, kterou dobu je nejlépe ho sbírat a sušit.

V první jarní dny je velmi prospěšné, aby byly některé byliny v oblibě, které se dají zpracovat na saláty. Jednou z nich je pampeliška. Tu je potřebí sbírat okamžitě, jakmile vylezou růžice listů. Je z ní nejenom chutný, ale zdravotně velmi prospěšný salát, s velkým obsahem jódu, a to již věděli i naši předkové, protože dokázali přírodu ctít právě v té podobě, v jaké se projevovala v nejpřítomnějším okamžiku. Když si vzpomínáme na některé vycházky, i třeba z dob tísně – z Kartouz, považovali jsme to za svoji povinnost, aby z každé samoty, kdo vycházel, přinesl aspoň nějakou růžici pampelišky. Byl to jediný přínos vitamínů v této předjarní nebo v jarní době. A tam byla pampeliška i lecjakým způsobem znevážena nutnými živočišnými úkony. O něco později v létě se dá používat velmi prospěšně, za stejným účelem, čekanka obecná. Její listy se musí sbírat včas, aby nezhořkly, ale kdo zná její užití, tak i na táborech může velmi pestře upravovat i jídelní kotlík.

Nikdo z venkovanů bez úcty nešlápl do porostů přesličky rolní. Je to jeden z nejlepších prostředků na zvláčnění kůže, pokud se používá do lázně. Dodává též přirozený lesk vlasům. Proto některé maminky dokázaly mít v jednom z váčků s bylinami vždycky nasušených přesliček, kterých na každém strnisku byla velká

zásoba krásně čistých a přitom jedna před druhou se chlubila, jak jejich děti mají pěkné přirozené vlasy. Hodně dětí si plete kopr s fenyklem. Ten používaly naše maminky, když po nějakém jídle pálila žába nebo jak ony říkaly, že se jim vrací jídlo s hořkostí zpátky. Jestliže předkládaly své rodině pečené ryby, zdobily je voňavým fenyklem, zvláště, jestliže předkládaly pečeného okouna. Je víc než důležité, aby způsobem, jak přibývají byliny, rostliny a květiny na jaře, s dětmi sledovali každý den čerstvý přírůstek a okamžitě jejich používání si zapisovali do paměti.

Tímto způsobem je možné během jediného roku poznat i s použitím až několik stovek našich léčivých bylin. A léčivé jsou vlastně všechny, pokud známe jejich použití. Je dobré, jestliže se vždy aspoň podíváme, v kterou dobu je nejvýhodnější nebo nejprospěšnější trhat, ať listy nebo květy, či používat plody. V každou vegetační dobu má jiné účinky.

Jde-li o to, mít připravené čaje, nesmíme zanedbat sbírání rozmanitých listů, ať jsou to ostružiny, pokud jsou v zeleném stavu, je možné je sbírat po celý rok, jahodník - ne ale ten ušlechtilý zahradní, nýbrž luční - též v době, kdy rostlina začíná kvést, a to je brzy na jaře. Stejně sbírání bobulek z jalovce je vždycky prospěšné. Jak nám to říkaly naše tety - aspoň pět bobulek každý den sežvýkat a člověk je čerstvý vně i vnitřně. Mimo to mají použití i přírodních omáčkách. Je to zajímavé, jak čilým způsobem může i malé dítě pomáhat ve vaření, jestliže ví, že zná něco víc z této kuchyně, než třeba starší sourozenci nebo kamarádi.

Každý venkovan zná použití třezalky tečkované, zvláště chovatelé koní. Ti vědí, že je to jeden z nejlepších nebo snad jediný prostředek proti nadýmání. Pro lidské použití je velmi prospěšné používat ho jako přídavek do lázně. Nejenom, že zvláčňuje pokožku, ale vrací jakousi čilost celému organismu. Dá se používat stejně i ve směsi, kterou si děti připravují pestrý přírodní čaj.

Meduňka lékařská nemá chybět v žádném čaji, zvláště ne tam, kde je byt jenom nepatrné nebezpečí cukrovky. I dětem ji přidáváme do čajových směsí spolu s listy kontryhele, heřmánkem a lipovými květy. Nejlepší je vždy větší rozmanitost. Stejně tak je rozumné přidávat do voňavých čajů mátu všech druhů, ať je to máta peprná, lesní, zahradní. To už každý malý školáček dokáže rozlišit. Ty jsou ve všech podobách a ve všech názvech nejenom užitečné, ale léčivé.

Jestliže skládáme dohromady léčivé čaje, neopomeňme dobromysl. Nejenom vůní, ale silicemi, které obsahuje, je mnohokrát léčivější, než kterákoliv jiná bylina. Dobromyslí je též celá řada, ale základní kmen je zcela poznatelný a každé dítě ji dovede rozlišit od všech bylin. Stejně bychom neměli opomíjet ani ty rostliny, které mají blahodárný účinek na ledviny. Tam by bylo dobré pamatovat na všechny natě zahradních zelenin - petržel, která v mnoha druzích je vždycky tou voňavou, jemnou ozdobou - ať v čajích (tam se nesmí přehánět) nebo v polévkách, ale na žádném táboře by neměla chybět. Stejně tak i listy celerové.

Nikomu není potřeba dvakrát vykládat o prvosence jarní, nebo-li petrkličí, o sněžence, která používaná v podobě listů je jedovatá. Brzy z jara se probouzí plícník lékařský, dymnivka, sasanka. Ty jako by vyvolávaly jaro. A není krásnějších procházek, než v tichosti sledovat, jak každý den přirůstá na předjaří další druh těchto nenápadně jemných a krásných lesních bylin.

Neopomeňme odvar šalvěje používat na vymývání jakékoliv rány. Velmi nápadná je rostlina zlatobýl. Rozumně používaný, ale neměl by se používat bez rady rodičů, reguluje činnost ledvin. Byl bych rád, kdyby každý z našich hochů a dívků, které jsou trochu pohyblivější, znal účinnost kostivalu lékařského. Dá se používat buď upravený z kořene anebo rozklepané listy, které však jsou dost svým ochlupením nepříjemné. Připravená mast (čisté sádlo a vyluhovaný kořen v jakémkoliv alkoholu) je neomylným prostředkem při hojení i velkých ran. Každý úraz, který přináší modřiny, je zvládnutelný právě tímto nenápadným lékem - buď jako kapky anebo odvar či mast. Pro každý věk a každou přírodní kulisu radím, aby vždycky při vycházkách nebo při akcích v přírodě byl někdo, kdo je aspoň částečně zběhlý v rostlinách, v květinách, v bylinách, kdo dovede aspoň částečně hodnotit jejich použití. To jsou ti nejbližší dobrodinci pro celý život, protože získá-li dítě ve svém dětství úctu ke všemu, co žije kolem, neztratí ani ohleduplnost, mírnost a laskavost v jednání k lidem.

Všechno, co začíná z nepatrných začátků, je vždycky pěkné, ne až už jsou možné žně, ale v té době, kdy se všechno rozvíjí, dorůstá do plnosti, kdy pouští jemnou vůni po lukách, hrázích a po strniskách. Tenkrát radím každému z dětí anebo těm, kdo mají k dětem vřelejší vztah, aby chodili krokem po přírodě a ve všech možných fázích, ať na poli, lukách, terasách nebo na pokraji rybníku, nořili svůj pohled i srdce do té pestré krásy, kterou Bůh obmyslil ověnit přírodu. Má-li někdo onu velkou milost, že může sledovat od posledních zbytků sněhových vyrůstající stvolky, ať toho využívá a nenechává, tak jak to radí moudří lidé tohoto světa, žádný den, aby nebyl překvapen najednou mnohostí, když v jednotlivostech ještě nezvládl květeny.

Náš profesor vždycky zdůrazňoval, ať si všímáme barevnosti luk. Říkal, že to co kvete žlutě, neprospívá žádnému z živočichů, je to jenom pastva pro oči. A tak jsme si zvykli, možná neprávem, považovat nespravedlivě všechny pryskyřníkovité, ať to byl blatouch, úpolín nebo samorostlík za ty, které nemají žádnou hodnotu ani pro zvířata, tím méně ještě pro člověka. Mezi všemi pestře rozloženými květy na našich okrajích hrází a luk vyniká téměř v polostínu

Hlaváček jarní

Orlíček planý anebo Oměj horský. Těšili jsme se vždycky na to, až jsme mohli bosou nohou vstoupit na ploníkem zdobený mechový koberec, kde sasanky a koniklece obojí barvy byly jakoby pestrou, okrajovou výšivkou. Ve všech obdobích celého roku jsme si vážili hodně koniklece, jaterníku nebo na pokraji vod lakušníku. K těm nádherným kvítkům, které zdobily od jarní doby naše louky v povodí Odry, to byl Orsej jarní, který svou pestrou žlutostí znamenal nějaké takové odpočinutí pro oči, když kvítky se plazily mezi, játre podobnými lístky, po mokřích okrajích řeky. Hlaváček jarní brzy vystrkoval svoji hlavičku, ale mnoho si ho z nás pletlo s koprem. Jestliže nebyl vyražen svojí jasností květ, domnívali jsme se a často jsme se i mýlili, že je to jedlý kopr. Každý z nás znal Hlaváčka letního a všichni jsme byli podrápáni vždy od krásně kvetoucího Dřišťálu, který svými trnisky dokázal pořádně zraňovat.

Kde jinde bychom se naučili znát přírodní krásu Leknínů bílých anebo namodralých či zcela tmavě kvetoucích, než právě v těch tůních, které zůstávaly jako na pokraji nových rybníků, které byly plné nejenom leknínů, ale též i stulíků, po kterých se pídili někteří léčitelé, protože kořeny, které byly celé metry dlouhé, dužnaté, byly považovány všemi našimi rodiči a prarodiči za velmi léčivé a účinné proti revmatismu anebo proti artróze. Nedalo se při žádné vycházce v přírodě, ať jsme byli s malými anebo s velkými dětmi, anebo sami v tichém rozjímání účastni každodenních přírůstků, abychom vynechali Podražec anebo Kopytník či některé z těch květin, které každý z nás znal a nebylo nejmenších pochyb, že jsme znali i jejich léčivou sílu.

Už jako děti jsme tetám radily, když vezly nůši různých travin a květin pro kozy, k čemu ke všemu by je mohli lidé používat. Dovedli jsme jim vylučovat z jejich ranců Vlačovičnický, které tety našly spolu v pobřežních vlhkých okrajích luk. Velmi jemně mezi všemi vzrostlými, i třeba lopuchovými listy, se vyjímal Zemědým a sám jsem měl na jaře Dymnivku, Hvozdník či Knotovku, kterých byli celé měřice na každé louce v podlesí či na krajích vlhkých tůní. Do této skupiny jsem zařazoval vždy ještě Smolničku anebo Silenku a nádhernou ozdobou všech zatravněných ploch byl Hvozdník, a to obojí, buď Kartouzek anebo Kropenatý. Mezi plevelnými rostlinami, kterým jsme se měli podle instrukcí rodičů vyhýbat, patřila Mydlice, Ptačinec a Rožec. Stejně tak odpuzovala lebeda, která dosahovala v našich poměrech až výšky metru. Pletli jsme si ho občas s Merlíkem, ale v žádném případě nikdo nezmýlil šťovík, který rostl mezi nimi, protože jsme se pásli jako kozy na jeho kyselých listech. Všechny druhy šťovíku jsme dovedli od sebe odlišovat, takže nikdo si nezmýlil šťovík menší – nechutný, se šťovíkem kyselým. Rdesno ptačí a Rdesno - hadí kořen, to bylo všude zastoupeno na vlhkých lukách, kterých je u nás kolem Odry velká plocha.

Zvláštní kapitolou celého našeho putování přírodou musejí být určitě stromy. Není jediného hocha z dědiny, který by nedokázal aspoň hlavní druhy všech dřevin označit a popř. rozlišit jejich rod, poznat bezpečně jejich květy i plody, stejně tak i užitek, kterou mohou přinášet všem, ať dětem nebo veverkám nebo komukoliv z živočichů. Nejraději jsme procházeli bukovými porosty, hřbety ohýbali po bukvicích do nemožnosti, jen abychom mohli aspoň nějakým způsobem brát podíl na užtku, který skýtaly někdy kaňourům, kteří dovedli rozrýpat celé měřice lesních porostů. Ale tam se dalo krásně vyprávět, zvláště těm nejmladším, jak rozumným způsobem Pán Bůh živí všechny tvory, které stvořil. A nic nebylo sympatičtějšího, než v tichosti se zdržovat na větrné stráni a pozorovat starou mámu - prasnici s malými divočáky - selaty. Sbírali jsme bukvice, lískové ořechy, vytahovali různé kořeny ze země.

Byla radost se dívat na onu nelíčenou vděčnost k matce přírodě. Již hned při prvních jarních teplých dnech jsme chodívali vždy (a je dobré, když to děti dovedou) sbírat listy z břízy, výrůstky jehličnanů a v době, než se zazelenaly listy, jsme sbírali pro včelky jehnědy - ať lískové, břízové nebo olšové a dávali je do krabičky před česna úlů a zase jsme mohli s úplnou zaníceností pozorovat, jak si nabírali včelky do košíčků onu žlutou hmotu. Někdy při těch potulkách jsme se zapletávali do svlačcovitých rostlin, které se táhly dlouhé metry v porostech křovin anebo stromů. Kdo by neznal rozdíl mezi lískou a habrem? Kdo by nevěděl, že žaludy rostou jenom na dubech? Stejně nejkrásnější lesy byly smíšené - bukové, dubové, protkané jakoby tečkami bříz. Těch žaludů, co jsme dokázali nasbírat, ať to bylo pro lesní zvěř anebo na semeno, se nedá spočítat, ale přece jenom nic nepřišlo nazmar, k čemu jsme se dostali blízko. Ubylo jilmů - to už nám říkali rodiče, jak jsou vzácné tyto stromy, a tak bylo dobré se někdy vypravit a hledat v celých porostech, kdo první najde ještě pozůstatky těchto kdysi obrovitých stromů. Po nich se pnul Chmel obecný a byl bráněn přístup k němu kopřivami, ať to byly žahavky anebo obyčejná - jak jsme říkali. Kopřivy jsme sbírali pro housata.

Vyjímaly se obrovské topoly podél potoků, vrby, kterých jsme znali celou řadu. Každý věděl, jaké vrbové proutí je potřebné na košíčky, takže jsme dovedli

na březích Odry ořezávat všechny ty pružné proutíčky, z kterých se daly plést všechny možné druhy proutěných výrobků. Jak to bylo milé, když po únavě nekonečného putování za rostlinkami anebo jenom, aby si člověk vydýchl, a to dokáže i malý človíček, jsme mohli pozorovat a přivonět k Violce vonné nebo trojbarevné nebo sbírat zase na strništích Violky rolní. Tyto malé květiny jsou doopravdy zamilování hodné a je dobré děti učit znát nejdříve tyto nepatrné krásky nízkých porostů.

Nikdo nám nepotřeboval vysvětlovat rozdíl mezi ohnicí a hořčicí, které rostly na poli ve strništích, nikdo se neptal dvakrát na Pastuší tobolku nebo na Kokošku či na Penízek rolní. To všechno bylo navíc už pro příští přírodopis ještě před tím,

než jsme začali chodit do školy. Kolik to bylo ale námahy, abychom dokázali rozlišit Řeřišnici od Barborky anebo od Večernice vonné. Stačilo jenom k večeru natáhnout dech a člověk se cítil jako by polit onou vůní, která jemně lákala hmyz až k lidským příbytkům. Co na tom záleželo, že jsme vždycky nezachovávali normy ochrany přírody a sbírali jsme lipové květy. Předháněli jsme se v tom, kdo uřeže možná nejbližší vrcholku větve, které byly obtěžkány krásným voňavým lipovým květem. Hned od dětství nás naši učili, abychom nepřehlíželi slézovité květiny - rostliny, které jsou ve všech částech svého stvolu léčivé. Kolik dýchacích potíží dovedly odstranit, to ví jenom naše tetičky a babičky, které věděly, jak se sbírají a jak je připravovat, aby ulevily různým svízelům dýchacích cest.

Velmi jsme obdivovali hned při prvním jarním sluníčku nádherné květy lýkovce. Věděli jsme, že je třeba se vyhýbat lýkovcovým plodům, které jsou jedovaté, znali jsme pryšec a věděli jsme, že na okrajích bahenních tůní překrásné kalichy svých listů, které plavaly po vodě, byly jako by naváděny nádhernými třásnitými bílými květy, se nazývaly Tolie bahenní. Nic však se nevyrovnalo onomu blahu, když jsme objevily okraj louky, kde byla hojnost jahod, které lákaly už jenom svým vzhledem, abychom je neminuly. Tato pastva přecházela pak k malinám, které mohly být sebemenší, ale jak jsme říkali, na ono medvědí blejzáníčko stačily. Kdybychom měli vyjmenovat všechny rostliny tlusticovité, rozchodníky a netřesky, byla by to celá nová učebnice. Velmi nepříjemně nás šimralo, když jsme v kraťasech chodili po lesních lukách a Udatna lesní nám dráždila naše odhalené stehenní svaly. Kolik je to druhů jenom mochen, ať husí nebo zlatá, které dokázaly svými jemně stříbřitými lístky rozprostírat koberec pro bosé nohy. Nádherný věnec se dal uvít z Totenu lékařského, který zdobil louky tisícovkami narůžovělých plodových palic a jemnými lístky nám připomínal, že to, co zvedá hlavu v přírodě, chce upozornit na onu léčivou sílu, kterou představuje.

Na mezích anebo na okrajích hrází u rybníku jsme se často zhýbali a ořezávali řepík, který byl velmi žádán našimi tetičkami právě pro jejich léčivou moc nad dýchacími poruchami. Celé měřice Kontryhelu, kterému Němci říkají, že má hodnotu mnoha dolarů, jsme jej mohli pozorovat, protože všude, kde jen byl možný jakýkoliv dozor, se ozývaly hlasy, že tato rostlina je chráněna. Když začínaly kvést trnky, přicházelo jarní chladno, takže jsme přinášeli tuto hlášku domů - kvetou trnky, vytáhněte zase šálu. Stejně krásně kvete hrušeň, jabloň lesní nebo Ptačí jeřáb a Hloch čilimník. Do této řady můžeme připočíst ještě Kručinku, jalovec a Jehlici trnitou. Zvláště na tu nás upozorňovali, že si jí máme vážit, protože Jehlice trnitá je výborným přídatkem do čajů na léčení slinivky břišní. Vždy nás udivovaly Komonice, Vlčí boby a různé druhy plazivých jetelin. Štírovník a Čičorka, ty byly známé. Myslím, že ještě v předškolním věku jsme je dokázali odlišit od všech druhů vikve anebo od Vlnice chlupaté. Udivovala nás řada vrbovek, které zdobily okraje nejvlhčích břehů rybníků. Nad všemi okrajovými květy se rozkládaly ještě javorovité stromy - Klen a Javor mléčný. Velmi jsme měli rádi Jírovec nebo-li kaštan, protože celý podzim jsme strávili ve sběru jeho plodů, ať to bylo pro srny anebo na výrobu léčiv. Bavili jsme se a strašili Netýkavkou nedůtklivou a Kakost smrdutý byl jakýmsi odpuzovadlem, stejně jako Pupava rozpuková. To byly rostliny, které nás obklopovaly, které jsme tím, že jsme je hleděli poznávat, měli rádi. A nikdo z dětí, které dovedly našlapovat tiše v těchto porostech, by neublížil jediné květině, nerozšlápl jedinou holubinku anebo hříba a nezmarnil tak, jak to vidáváme u některých nevychovaných dětí, kytičku těch květů, které z přírody chtěli přinést domů anebo chtěli dát jako ozdobu některé polní Boží muce.

Všechno navádí k úctě, všechno nutí člověka, aby byl v přírodě tichý a velkodušně se choval ke všem tvorům. Ještě snad zmíníme několik druhů, které jsme znali a za tuto znalost vděčíme svým starším sourozencům a rodičům, protože polovina přírody je nám otevřena právě jejich velkodušnou naukovou příchylností k nám.

Jedním z největších darů, které Tvůrce jako by po plných hrstích nasypával dětem a všem, kdo mají rádi přírodu a sledují každou změnu, jsou rostlinky, které už číhají pod závěsemi. Jejich vršky už dosahují téměř vrcholu prsti, aby při prvním zásvitu ještě zimního sluníčka, ukázaly celou svoji bělostnou krásu. Je to

Sněženka, Bledule a všechny druhy různobarevných Čemeřic, které vyluzují skutečnou tesknotu po jarním sluníčku. Jakmile je sníh odván, roztopen, proměněn v potoky, ihned vystrkuje svoji žlutou hlavičku Prvosenka jarní, vyšší anebo Prvosenka lysá. Ty všechny zůstávají až do příchodu Devětsilu ozdobou luk, hrází a okrajů rybníků.

Není krásnějšího pocitu, než moci se projít v prolamovaném stínu lesíku, kde Dymnivky, Hořce, Barvínky a Tolity dělají rámování přírodním loučkám. Každý z nás zná jistě Mařinku vonnou a Svízele, kterými jsme si navoňávali své dlaně a dávali hádat druh rostlin. Střídají se potom vzápětí všechny kvetoucí křoviny, ať je to bez, kalina, pámelník nebo Kozlík lékařský, který svým ztepilým růstem upozorňoval na vlhké louky. Kolikrát jsme ale potřebovali na rozbité koleno přikládat zábal odvaru Štětky obecné anebo lesní. Neomylný prostředek, stejně jako Kostival. Znali jsme různé druhy svlačců, kterými jsme zdobili nejen svoje čela jeden druhému, ale též uplétali popásajícím kravkám věnce kolem jejich celého těla. Je něco krásnějšího než všechny druhy Pomněnek, ať je to Pomněnka rolní nebo lesní. Plícník a Kostival nám byl znám stejně jako Blín, Potměchuť anebo Lilek, před kterým nás varovali stejně jako před Rulíkem zlomocným. Protože znalost rostlin a květin se stupňovala snahou nasbírat co možná nejvíc těch, které byly známy jako léčivé, obírali jsme Diviznu a Kokrhel, který svými tobolkami přímo povzbuzoval, abychom jeden druhému strkali chlupatá pouzderka do kapes. Vždycky jsem považoval Rozrazil a Rezekvítek za poslíčka krásných letních dnů. Na pokrajích, kde jsme hledávali všechny druhy hřibů, jsme museli překračovat lemování několikerými Černýši a Rozrazil. Nikdo z dětí nemine Jitrocel. Buď jsme sušili jeho lístky nebo je roztírali na čerstvě natlučené údy.

Bylo vždycky zajímavé, že nejlepšími znalci všech voňavých bylinek, bylin, květin a rostlin byly ty nejstarší tetiny. Ty věděly, k čemu je použitelná hluchavka, k čemu je třeba šalvěj. Jakmile zjistila některá z tetin potíže se zuby, ihned přispěchala buď s dobromyslí anebo s Šalvějí luční, které buď zmírnily anebo zcela odstranily bolest. Kolik je to jenom druhů Máty ať peprná, luční nebo rolní, které svojí vůni dokázaly udržet celé týdny v podušce, do které jsme si je vkládali, abychom při spánku, jak nám říkali naši

rodiče, cítili vůni krásné přírody. Mnoho z dětí si plete Jestřábník s pampeliškou anebo s modrými květy Pávince. Při vyprávění o horských túrách jsme se někdy snažili chlubit se s protěží, ale to nebyla alpská, ale Protěžec lesní. Stejně krásný, jen štíhlejší, ale neomylně nás přiváděl k onomu vzácnému jménu. Rmen rolní a Rmen smrdutý byl známý, když se pokosilo obilí a zůstávaly jen některé byliny nedotčené, mezi nimi řebříček, heřmánek a na krajích mezí vratič. Ten nám přidávali do čaje z pelyňku proti různým žaludečním bolestem, zvláště tenkrát, když se děti nabaštily nezralého ovoce.

Kolik to bylo různých oděvů, přikrývek hlavy anebo deštníků, které jsme vyráběli z lopuchu. Nebylo jednoho dítěte, které by se zmýlilo a pletlo si třeba bodláky anebo pcháče s Pupavou. Pcháč zelný jsme sbírali v každé době celé léto pro králíky. Jemně jsme zdobili svoje kučery různými chrpami. Nádherně se vyjímaly na pokraji rybníků všechny druhy Žabníků, Rdesnu a Kýchavic, které dokázaly zcela nádherným potahem ozdobit i tůně, které zapáchaly stojatým

bahnem. Lilie zlatohlavá se vyskytovala u nás jen v podobě chudobné. Nikdo z nás se nezmýlil ve sbírání borůvek anebo Vraního oka. To nás učili hned z kraje, jakmile jsme poprvé vkročili do lesa. Varovali nás všichni před Kokoříkem. Rádi jsme sbírali Pstroček a když jsme našli aspoň některý Střevíčník - pantoflíček a kytice ztepilých květů z kosatců různobarevných jsme dávali dohromady vždy, kdykoliv jsme čabrali na pokraji šáchořinou porostlými kraji rybníků. Vstavače, Sítiny a Byka ladní, Suchopýr - ty byly naší specialitou, protože stejně jako Ostřici a Skřípinu nebo Kostřavu většina dětí opomíjela jako nepěkné traviny. Třeslice a Lipnice nebo Srha laločnatá byly traviny, které jsme všichni znali, stejně jako pýr, který dovede zcela přivést z rovnováhy hospodáře, jestliže se jim rozmnožil v brambořišti.

Rákosí u nás dorůstalo až do třímetrové délky, lemováno nádhernými palicemi orobince. K úplnosti všech rostlin, které zdobí okraje spíše neudržovaných než přešlechtěných rybníků, patří ještě Zevar, Puškvorec, Áron a Ďáblík bahenní. Smutkem působil vždycky povrch, který byl zarostlý Okřehkem anebo Rdesnem či Kotvicí.

Protože jsme usilovali o naprostou samostatnost, i když jsme vyrostli u rybníků, proto jsme se vyzbrojili umně vyrobenými sítěmi, které jsme dokázali skautským způsobem do té míry rychle zhotovit, že staří rybáři nás obdivovali, jak jsme dokázali napodobit jejich umění. Byl to takový blahý pocit chytit do, svýma rukama zhotoveného čeřene, i třeba jen malé jelečky anebo okouny, tak jak jsme na ně políčili při velké vodě na přítoku potoka do Odry. V Odře samé po opadnutí vody jsme se nořili i hlavou až pod břehy, které byly značně vymleté a tam jsme pronásledovali všechny možné druhy ryb, které tam hledaly úkryt. Byly tam Líni, Parmy, Boleni, Cejni i Podoustve - všechny jsme dokázali pojmenovat, jenže někdy byl ten úlovek pro rybáře neúnosně drobný. My jsme však počítali jenom, co žije, a to bylo naše. Jelci a Perlíni dosahovali někdy i značné délky a tak jsme jásali, kdykoliv se nám podařilo na dně koše vytáhnout jakýkoliv z těchto exemplářů. Na štiky jsme si cíhali ve vlnách, které byly ozařovány slunečními paprsky a samozřejmě, že jsme pásli po tom, abychom chytli aspoň sumce anebo mníka. Za nejlepší rybu jsme tenkrát považovali okouna a někdy zatoulaného candáta, které jsme hodnotili jako nejlepší. Já sám jsme se nikdy nenaučil velebit

tuze pstruha, ať do byl Pstruh obecný, duhový anebo potoční. Považoval jsem je za stejně chutné jenom jako Lipany.

Zajímavé bylo prohánět se po bahnisku ve vyloveném rybníku a v kalužinách lovit různé druhy úhořů, kteří jakoby vyčkávali, až bude ticho a sami nastoupili potom svým mrštným tělem cestu až na pole do hrachu anebo do jinými, luštěninami zaseté, role. Už od dětství jsme měli rádi velmi karasy. I když žádný rybář po nich nesáhne, nám se líbili proto, že byli velmi houževnatí a vydrželi třeba jen v mokrém hadru až do příštího dne. Ve všech možných velikostech jsme je vybírali v tůních a zapomenutých potocích. Na kapříky jsme si museli vždycky počkat, až se lovilo a zůstávali někdy v zapomenuté tůni, anebo jsme na ně číhali při vypusti z rybníků.

Proslovy k různým příležitostem

Havířov, 1969

Milý spolubratře, bratři a sestry

Považujeme to vždy za velkou milost Boží, když se můžeme shromáždit před Božím oltářem. Dnes však je to pro nás všechny a zvláště pro Vás domácí obzvláštní výsada, protože můžeme být spojeni s jedním z Vás, jemuž byla Pánem dána milost, že bude prostředkovat mezi nebem a zemí, bude spojovat trpícího Krista v Nejsvětější Oběti s Vámi v radostech i ve smutku, v úspěších i při osobních katastrofách, jeden z Vás a to adresně Vaším jménem s celou církví bude brát i lámat, proměňovat i rozdávat dary země proměněné v Krista.

Dnes i na tomto posvátném místě nás spojuje Oběť. Kdo se najde, kdo by pochopil onu šíři velikostí, kterou Pán podarovává celé lidstvo! Vy dnes poprvé berete přímou účast jedním ze svých bratří na tomto svatém úkonu. On mohl vrůst do zástupu obětníků Nového Zákona. Bylo to umožněno Vašimi oběťmi, vašimi modlitbami, vaším příkladem i pomocí. Proto chci Vás všechny pozdravit a několika skromnými větami uvést v pokoře tento posvátný děj. Mohu to činit z přehledu mnoha nejtvrdších desetiletí. Chci hodnotit i z pohledu na krásu i tíhu povolání, dnes v den, kdy se všechno zdá tak jednoduché, tak prosté, tak ryzí a vyjasněné mládím i touhou nezatíženou tím, co se léty usazuje na každém člověku a zvláště na knězi. I tato slova mají hledat každý důvod k radosti v Bohu. Božím řízením se dostáváme všichni na svět. Jeho silou jsme udržováni a objímáni Jeho vřelou náručí. On si vybírá člověka, aby prodloužil svou ruku, která v Jeho jménu dává, žehná, pozvedá. V Jeho Jménu i Váš mladý kněz měl naplnit své srdce, aby v Jeho jménu mohl rozdávat všechno z oné plnosti, která může vyrůst jen ze zbožného spojení s ním.

Dnes je u Vás velký den.

Den velký ne množstvím shromážděných věřících, velký ne hodnotí, kterou Váš i náš bratr dosáhl, velký významem, protože do oné zející mezery v řadě služebníků oltáře, on měl odvahu vzít na sebe všechny závazky, jimiž se může

teprve odvážit vzít na sebe to, co je výsadou siláků ducha, jeden muž, kterého neodradily ani nepřátelské režimy, nezlomily zlé příklady které uchvátil zvláště v posledním období i tolik vrstevníků, ba ani nedobrý příklad spolužáků v semináři, kteří odmítají vzít na sebe jho kněžství. Vaše sepjaté ruce jej předávají církvi do služby, mladého, nadšeného, naplněného láskou i odhodláním stát v čele těch, kdo chtějí za Kristem.

Každé jiné povolání je nižší ve srovnání se službou, kterou může nabízet kněz ! Není to jenom čest, je to služba a má-li být opravdu na výši, není to služba ani z lidského hlediska lehká. Odpovědí na první Pánovo volání jsi drahý spolubratře vstoupil do služby Nejvyššího. „ Nepřišel jsem, aby mi bylo slouženo, nýbrž abych sloužil “.

Cítíš jistě, jak je potřebí nadšení i ohně Božího.

Zvláště v posledních desetiletích zvlažněl vztah člověka k Bohu, k církvi i ke knězi. Proto je nutné aby každý, kdo vstupuje do těchto prořídých řad, měl více než jenom znalosti všeobecné, byl více zbožný než je to jenom v tak zvané normě, byl silnější než jenom kolik musím, ale ve všech okolnostech a za všech podmínek nesl v sobě hloubku vědy i lásky, byl pohyblivý a samostatně aktivní, který víc pomáhá než pomoc vyžaduje, více rozdává než přijímá, lehčeji nadnáší svá i cizí břemena, bez vzdýchaní lehce zvedá svůj kříž, protože je plný Krista. Jak je to jednoduché mít i pod šatem kněze duši nádeníka !

Kněz nezačíná teprve nyní svůj život duchovní. Musí umět pokračovat v tom, co si na ztvrdlých kolenou vyprošoval v létech přípravy. Nyní jenom má vyzpívat ten chvalozpěv, který mu musí být vlastní již od doby, kdy poprvé pomyslí na to, že by mohl stát u oltáře. Jak je šťasten ten, kdo mohl již na matčině klíně odzít svůj vztah k Bohu. Jak nedocenitelná to byla milost, mohl-li již v dětství sledovat stopy Mistrovy a mohl-li vrůst s dospíváním do onoho Božího společenství, v jehož jménu bude nyní stát u Božího oltáře. Dá se to lidsky pochopit ? Dá se za tyto milosti v dostatečné míře poděkovat ? Ale dnes je ten pravý den k díkům, ale též k prosbám o požehnání pro všechno, co bude naplňovat Tvé dny, spolubratře, ale též nabídnout všechno, co je jenom možné z lidského pokladu mužného mládí dát. Kdo z rodičů dokáže tyto krásy v dítěti pěstít, ať je požehnán ! Bůh chtěl, aby všechny hodnoty byly uchovány ušlechtilostí člověka. Nic co je jenom polovičaté, co je jenom na oko, nic z toho, co by bylo ne životem , ale předstíráním , nesmí mít místo v životě kněze.

Dnes se všichni spolu skláníme před trpícím Kristem, abychom mu vyslovili dík za život, za všechny mozolnaté sepjaté ruce, za všechno, co bylo obětováno na úmysl církve, co bylo cestou, kterou jsi šel, abys dosáhl stupně oltáře. Je to ku podivu, že zatímco jiná povolání v tichosti nastupují svou dráhu, lid ještě dovede vyzvedat toto jediné povolání jako výsadu. To je to, co vidíme při pozorování dnešních květů. Je třeba si jich vážit, je nutné za ně zvláště děkovat, protože v mnohém životě kněze jsou často jedinými, které jsou sypány na cestu. Je nutné zvláště dnes obejmout celou něhou své duše všechny děti, protože je možné, že budeš ve farnostech, kde se budeš marně ohlížet, kde jsou děti. Je třeba políbit všechno množství sepjatých rukou, protože jsou i u nás kraje, kde lid nedovede ruce sepnout, jen je zatíná v pěst. Je třeba laskavým pohledem odměnit ty, kdo se dovedou usmívat na všechno, co život přináší, protože příští pohledy mohou být jenom pustým šklebem.

To nesmí být jenom stesk po oné kráse, která obklopuje dnes kněze. Kolikrát jsme volali úpěnlivě: „ Pane jenom tak málo lásky, jenom tak nepatrně uznání a tolik je toho, co nás deptá? “

Dnes je u Vás příležitost nejenom hovořit, nýbrž i prožívat tajemství, ke kterým je volán kněz Kristův a přes něj všichni

ti, kdo patří k tomuto tajemnému Tělu. Důstojnost kněze jedině přes Krista. Jedině ve spojení s Ním. Vznešenost kněze jedině z oné blízkostí, kterou dovede ve svých úkonech prožívat. Od Krista přijímá a Jím zase dává dále všechno, co znásobeno jeho láskou je pro jiné, protože kněz je vybrán z lidu a je dán pro lid, aby lid byl jím posvěcován.

To všechno, co se může navěsit lidského, nebo tuze lidského na osobnost kněze, co je kamenem, přes který klopýtá, co je propastí, kterou má pomáhat překonávat věřícím a sám musí vědět, jak ji má zdolat, to všechno musí vidět v Kristu zavčas, aby nemarnil bohatství, které přijal pro jiné.

Dnešek je nejpříhodnější, kdy se dá vzepnout idealismus do nebyvalé šíře. Dnes je příhodná doba dát odvážnou podobu své zbožnosti. Ne neobvyklá svatost, nýbrž svatost všedního dne, svatost v nejmenších skutcích. Dnes si vypros dobrotu srdce, houževnatost a skutečné Boží sebevědomí, které nedovolí ubírat z toho, co musíš vlastnit, aby tebou bohatli před Pánem všichni, s nimiž budeš na jedné lísce. Vypros si pro sebe vnitřní řád, buď pánem svého času, nepromarni jedinou hodinu na svých cestách, své záliby dej až na ono místo, kde nepřekážejí, ale pomáhají v růstu k ideálům Božím.

Nezapomeň nabídnout celou dobrou vůli, celou lásku, které jsi schopen, všechnu osobní aktivitu zaměř jen na to, co vyžaduje povolání. Buď člověkem, který pokorně nastavuje čisté dlaně, aby do nich Bůh vkládal každý den to, co je nutné, potřebné, co je prospěšné všem. Dnešní den je vstupem, proto nechej za sebou a to definitivně všechno, co by mohlo narušovat tvou cestu za Pánem. On a On jediný a jedině. Všechno ostatní ti musí být vzhledem k tomuto přijatému ideálu menší, pomíjející a slabé.

Hleď na všechny potřeby bratří, neumdlévej rozdávat dary duchovní i vnější. Buď nepostradatelný pro všechny, kdo mají stejnou dobrou vůli a ty, kdo stojí daleko od Boha a jeho Zákona, ty všechny hleď pro Něj získat dobrotou a láskou, která se dá zocelovat jedině v tichém hovoru s Ním ..

Jej hledej a Boha si chraň. Nic neztratíš, když všechno opustíš pro Pána.

Ať žije Kristus Král !

Drazí bratři a sestry

Není možné pominout tuto velikou dobu, aniž bych Vás pozdravil. Všechny, kdo jste zasvětili svůj život čistému úsilí po dobru ve své vlastní duši i duši jiných.

Je to velká doba v dějinách našeho národa i v dějinách našich osobních. Nikdy nezaznívalo v nás tak úpěnlivé volání **p o p r a v d i v é m B r a t r s t v í**, po porozumění, po tom, abychom jeden v druhém viděli obraz Boží.

Jak zmatněly všechny útoky ještě nedávných dnů proti všem, kteří chtěli vidět jasnější obraz víry v Boha a dávali větší důraz na výchovu podle zásad evangelia, než na praxi **junáckou**. Mýlili se také ti , kteří chtěli stavět na nenávisti.

Nyní stojíme jasně pod velkým společným zákonem : nebýt dravcem jiným ! Nedůslednosti minulých let přinesly tuto tíhu a odstranit ji - musí být úsilí nás všech.

Musí nám též zaznívat volání našich státních a národních představitelů po tom, abychom čelili svým nezlomným nitrem proti vší zlobě a násilí a krutosti a proti kovu vzdorovali jemností duší. Tato myšlenka musí nyní přejít nitrem každého jako kvasu. Neodplácejte násilí zlobou, postavte se proti němu Boží silou zjemnělého srdce. Nikdo dnes nesmí svou vědomou a **ú m y s l n o u i s o l a c í** vypadnout z bratrského kruhu.

Ve chvílích, kdy se zbortily i poslední naděje v čestné slovo, **p r o r o z j í m e j t e** zvolna naše obojí desatero.

V prvním promluvil Bůh za hřímání živlů na hoře Sinaj, v druhém k nám mluví tichem naší přírody.

Tato doba nás má osvobodit ode všech lží, kterým se jistě nikdo z našich bratří nepropůjčil. Tvá krev rusí proudit čistým tokem, aby pomohla zahladit i hříchy

minulých dob. Nabídněme svému nejvyššímu Veliteli i bolest nejistoty a utrpení z nemožnosti - jako oběť velkých, nadšením planoucích duší !

Neobávejme se začínat denně ! Znovu a zase kousek dál od zla - a blíže k Pánu ! Jestliže nás okolnosti vrhají do samoty, prožijme ji úsilím na sobě !

Nesleduj jen své chyby, hledej dobro a příležitosti, které Ti k němu život nabízí. S ochotou a radostně pomáhej všude a všem.

Tvoji nejblíží ať se nejen účastní, ale jsou přímo strhováni Tvou veselostí, ochotou a vynalézavostí v dobrém.

Tvá jasná mysl a veselá nálada je dnes pravým bohatstvím . Kolik jí máš od Nejvyššího ?

Zasmušilý – prohrál ji ž dříve, než začal bojovat.

Čtětě , studujte , denně si dávejte úkoly pro svůj duchovní život !

Přesnost v hlášení se v Pánu ! Osobní rozmluva alespoň jednou za den.

Přísná kázeň v sebeovládání , denní úkoly a tělesná cvičení, otužování - vše se zaměřením, abys mohl působit více dobra.

Denně si kontroluj svůj postup. V neděle a svátky spolu s ostatními bratřími nebo sestrami na mši svaté /najděte si jednu vhodnou/ a ta ať je skutečně Vaší obětí i slůžbou

u Oběti Kříže !

Po takto naplněném týdnu bude svaté přijímání požadavkem a touhou Tvého zjemnělého srdce.

Budeš pak potřebovat, aby Ti Pán dával jinou dobu k Tvému růstu, než je ta, kterou právě žiješ ?

Jen zvesela, Tvé poslání - být jiným sluncem , oporou ! Všechno tíživé nechej stranou.

Musíte si však být sami jisti svým posláním , a dětem, které nyní vedete /ale jen v družinách/ budete opravdu těmi, kdo jim zůstanou oporou ve všem.

Na Vás vše c h z á v i s í zdraví duší i budoucnost těch, kdo povedou
národ v duchu vyznavačů Kristových.

Ved'te všechny k prohloubení víry p r a v i d e 1 n o u č e t b o u P í s m a
s v a t é h o.

Alespoň několik veršů - p r a v i d e 1 n ě !

Mnohde jsme se již tuze dlouho dívali se smutkem do prázdna. V z c h o p t e
s e ! - s celým nadšením do nového života i skutečné praxe, která musí mít poněkud
méně nápadné formy ! I v otázkách vlastenectví musí být méně nápadností , ale více
důslednosti a hloubky !

Co si zachováme, to může být majetkem těch, kdo půjdou za námi.

S upřímným požehnáním

L e k n í n

Duchovní služba

J u n á k a

Olomoucké arcidiecéze

Ať žije Kristus Král !

Milí bratři a sestry !

Po třetím těžkém otřesu pro naše hnutí Vás všechny zase zdraví L e k n í n, který přežil a chce Vám dát alespoň několik slov na cestu za Vaším velkým cílem !

Před 40 lety jsme spolupracovali s Vašimi rodiči a dnes se chceme podělit s onou neutuchající radostí, která ze skautingu plyne, s Vámi i se všemi, jimž je naše hnutí silou i radostí.

Zůstáváme stále radostně bdělí, na důkaz toho Vám přikládám poslední oběžníky ze sedmdesátých let.

Rady Baden Powela jsou nám východiskem, cílem je Kristus.

Je to velké , že dokážete začít ! My, kdo jsme už znaveni pobytem ve věznicích a při tvrdé práci , Vám chceme předat všechny zkušenosti i zbytek sil, abyste mohli vesele kráčet se svými svěřenci bez chyb, které lemovaly naši cestu.

Největší šance: ž i v o t !

Největší krása : jeho naplnění dobrem !

I v těchto převratných dnech máte stát pevně na zásadách, které Vám nabízí denní četba Písma a příroda , která je podnožím Tvůrce.

Ať každý, kdo potká kohokoliv z Vás, dostane novou vzpruhu pro svůj radostný život a učí se houževnatosti v díle, které naplňuje jeho život.

Nedívejme se do bahna, které musíme přebrodit, pozorujme květy, které vyrůstají nad ním.

Nahlaste nám prosím své oddíly nebo smečky do Olomouce, registrujte své oddíly v domácím středisku, uveďte oddíl s náboženskou výchovou.

Budujte na solidních technických i duchovních základech , bez povrchnosti.

Úsměv i píseň, ať nás všechny spojuje !

L e k n í n

Ať žije KRISTUS KRÁL!

Drazí bratři a sestry !

Pán žehná Vaší radostné práci mezi mladistvými srdci, která jsou naplněna touhou po dobrém životě.

Vy všichni jste nositeli nové naděje našeho národa, i když berete podíl též na neklidu, kterým je zmítán.

S vděčným díkem berte širokost krajiny ve dnech, když můžete být pod širokou oblohou. Hledejte však i tam alespoň chvilku samoty, abyste mohli být sami se svým Tvůrcem. Tato tichost ode všeho osobního ruchu očišťuje, v ní se naučíš teprve hodnotit správně svůj den i život a své poslání. Pod mohutnou klenbou si uvědomíš nutnost zůstat svým nezkaženým srdcem stále blízko všemu velkému, ať v přírodě, či v lidech..

Když budeš ve svých hovorech s Bohem hledat blízkost s Ním, najdeš i blízkost se všemi hochy a dívkami ve Tvé rodině skautské.

Většina z Vás je svým postavením nebo zaměstnáním uzavřena, proto si važte všech přímých paprsků slunce ve svěží zeleni, v oné plné naději přírody, v té skutečné důslednosti, kde nic nezná ono:

nechci sloužit !

Jedině tam se u nás může objevit tento neradostný vztah k lidem nebo věcem, nebo malátnost v práci i zábavě, kde není skutečné křesťanské naděje radosti. Kde ona zůstává, tam je všechno možné mimo zlo.

Tato radostná naděje je pramenem čínorodé síly, která je tolik potřebná i našemu národu, aby mohl obnovit v sobě všechny kladné síly . . .

Denně již ve svém ranním rozhovoru s Bohem vložte touhu minout vše, co by Vás zbavovalo lásky k Vašemu vytčenému dennímu cíli nebo činilo z Vás člověka zachmuřeného. Jen průměrnost má na sobě masku nepřístupnosti.

Tvoji bráškové nebo sestry potřebují možná zrovna nyní překonat vážnost ve svém vlastním nitru.

Máš zase možnost, abys svým humorným postojem k nim tuto jejich těžkost pomohl překonat.

Všechno, co bude procházet Tvými rukama, ať nese na sobě kus Tvého vlastního srdce a to tu lásku, kterou všechno budeš od sebe vypravovat do světa. Nebude snadné připravit

Tě o vyrovnanost, protože všechna Tvá naděje je postavena na Tvůrci. Co Tě může zbavit jistoty, když vše - i to malé - co konáš, je dílem velkého Boha.

Udrž si jen čisté srdce a zastaneš naplněn opravdovou radostnou nadějí v život, v sebe

i své dílo . . . Pamatuj, že ze všeho, co Bůh učinil velkého na světě -

Ty jsi nejcennější .

Pán Vás chraň na všech stezkách . . .

L e k n í n

Bratři !

Jsme již jako poslední z těch, kdo byli v prvním sledu po roce 1948 na onom školení, které připravilo o život a zdraví velkou část našeho národa. Jednoho z předních muklů jsme doprovodili v sobotu 23.1.1993 v Prostějově na jeho poslední cestě. Chtěl bych Vám alespoň několik slov z promluvy pohřební předeštět.

Otče Arcibiskupe – milí spolubratři !

Tato chvíle vyžaduje od nás všech opravdové soustředění, zbožné ticho, protože jsme si vědomi, že je-li něco posvátného, velkého , krásného v životě , je to o to hodnotnější při odchodu v dobře žitého života.

My všichni jsme byli zvyklí doprovázet mnoho bratří a sester na jejich poslední cestě. Někdy jsme dojatí, jindy jdeme lhostejně, jako by bez citu. Některé bratry a sestry doprovázíme se srdcem rozbolavěným, jindy jen jako bychom tam nemuseli být. Je to podle toho, do jaké řady jsme je svým vlastním soudem zařadili. Podotýkám, my sami.

Dnes však není možné jen letmo požehnat člověka, který odešel ze života a odejít stejně, jak jsme přišli.

Se zesnulým Otcem Brunem Sklenovským, odchází z naší arcidiecézie téměř už zbytek oné řady kněží, kteří v poválečných letech šli v prvním šiku, skutečně Boží dělníci i vlastenci a my, jestli ještě zůstáváme, věřím tomu, že pro mnoho našich spoluobčanů již jenom jako krvavá výčitka, protože jsme se nedokázali zlomit pod pohrůzkami, nedali jsme se ohnout slibů, nebo jsme neutekli do pohodlné spolupráce s ničemným režimem.

V tuto chvíli nesmíme podlehnout ani nelásce, tím méně zášti, protože jsme na místě, kterého se dotkl Bůh – Soudce nejvyšší. Doprovázíme opravdového kněze, který zůstal ať v úřadě církevním nebo v kriminálech, v civilním zaměstnání nebo u oltáře. O jeho životě lidé mnoho nevědí. Chtěl bych připomenout jenom ten bolestný úsek z jeho života, bolestný a plný hanby pro celý národ.

Považuji to za svoji povinnost na tomto místě promluvit. Více jak čtvrt století byly naše osudy téměř shodné.

Po druhé světové válce stál velmi brzy v čele čilého dění všech možných hnutí katolického života. Leč, kdo zažil po roce 1948, tedy po Vítězném únoru všechno to lomcování dveří, zběsilé rozbíjení oken, kdo byl posluchačem všech zatýkacích formulí, kdo zakusil železné náramky na svých pažích, ten pochopí, že tyto události je potřebí si v životě připomenout a připomenout je všem ostatním.

Že jenom odešel zase další udřený kněz ? Za něho i za všechny, kdo museli kráčet stejně dlouhými chodbami bití pendreky a býčáky, v hudbě kriminálních psů anebo ve verších kleteb bachařů všech možných nelidských zjevů, kteří nám ale v tuto dobu představovali celou novou kulturu, jejíž stopy i Otec Bruno i Vy všichni nesete na sobě.

Proto se nedokážeme pohoršovat nad těmi pravdami, které musejí pálit každého příslušníka našeho národa.

Hodnota let prožitých v páchnoucím suknu spočívá v tom velkém odhodlání a v oné lásce, která musela zůstat v knězi i ve všech, kdo prožívali stejné útrapy.

Život mezi všemi možnými sprostáky, hrubými zločinci, nebyl pro kněze tím nejtěžším břemenem. Zůstával knězem, tedy obětí i tam a všichni dosvědčíme souhlasně, že Kristus musel být zvěstován i v těchto místech. Nebyl to Kristus sympozií, porad, slavností, velkých poutí a zájezdů, které jenom někdy zakrývají skutečnou pravou tvář církve. Byl to Kristus jeslí a kříže ! Kolikrát kněz prožíval tuto skutečnost s kouskem okoralého chleba, s kapkou vína na dlani, která znamenala pro nás věřící i radost i život. Byl to kus vítězství nad hmotou.

Každý z nás snášel tento úsek jiným způsobem. Otec Bruno patřil mezi ty, kdo jistě trpěli víc, protože byl výchovou jemný a lnul velkou láskou ke svým doma i svému povolání, které vykonával vždy s nadšením a v řádu. Tato tíha hrubostí a odloučení měla jeho i každého z nás zlomit.

Víme všichni stejně dobře, že zvláště po létech samotek nejeden přišel ke svým zlomen. Byli jsme deptáni výslechy, bitím, on měl být lámán ještě zkopalamíny. Zůstal však tím Brunem, jak jsme jej znali z jeho mládí. Ani jeho nezdeptali docela. Když vyšel do volnějšího života, byl v neustálém pohybu, jak se slušelo na opravdového nádeníka ještě dalších 20 let. Těžko říci, zda by ještě někdo z přítomných stačil na jeho houževnatý zápal pro dobrou věc, zda by dokázal držet krok v té aktivitě, kterou dovedl i v těch nejhorších letech 1970 – 1989 unikat všem konfidentům a těm, kdo žili z nadšení pro vedoucí stranu.

Bůh mu dal sílu, že jako hlídač pracovního vlaku zrovna pod Hradem v Praze mohl řídit vydání všech důležitých samizdatů, zásobovat literaturou tolik potřebnou všechny, kdo byli s ním ve spojení. Dával celou dobu svého zařazení mezi poslední kádry ducha odvahy i odporu proti zlu a brzdil je velikostí svých obětí.

Byl všude, kde byl zdravý pohyb, lépe vyjádřeno, kam dosáhl, tam nemohla vstoupit stagnace. Svou vytrvalostí nutil i pomáhal k probuzení zdravého ducha národa.

Při každém setkání měl vždy ten jemný, vyrovnaný úsměv, představoval nám vždy i v zamaštěné haleně kněze, který neopomenul připomínat každému, s nímž se sešel, že věří v sílu soustředěné modlitby.

To podzemí, ve kterém pracoval, můžeme nazvat doopravdy Božím a vzdáváme právě při jeho posledním setkání s námi upřímný dík za to, že dokázal neustále rozdávat odvahu i radost.

Cítíme to jako bezuzdnou nespravedlivost, že odchází bez díků, bez uznání, padá v těžké brázdě na severu naší vlasti. Tak jako mnozí z nás, uštvaní desetiletími,

pronásledování i zneuznáním i tolika našich vlastních bratří.

Někdy jsme prožívali bolestně odloučení od navyklého stylu práce, ale trpkost zalila nitro tenkrát, když jsme cítili, že nás téměř nikdo nebere vážně a to, co nazýváme oběťmi, je pro velkou část i národa jen k smíchu.

I tento vyznavač nám potvrzuje pravdu, že z krve mučedníků vyrůstají noví hlasatelé lepší budoucnosti.

I církev je ochuzena o muže práce, modlitby, houževnatého zápalu pro všechno dobré, s ranami na svém vlastním těle, ale s ocelovou duší, která vyrostla teprve v boji.

Na těchto místech mu vzdáváme upřímné díky za všechno, co byl, znamenal, vykonal nejen pro naši odcházející generaci, ale i pro ty, kdo by měli růst právě oběťmi těch, kdo padli v důsledku nespravedlivého soudu vlastního národa.

Díky za poklad, který on nashromáždil i tolik bratří, kteří přešli stejnou očištnou lázní, z něho mohou bohatnout všichni, kdo následují.

Každý z nás dovede uvažovat o utrpení, ale jen silný je dokáže unést.

Vídeň, 15. 7. 1994

Řada myšlenek je věčně platná, proto je docela lhostejné, zda je přednášíme v domácím prostředí nebo v cizím. Protože jsem byl vyzván, abych ve Vídni na sympoziu Řádu Panny Marie Jeruzalémské prohovořil o některých faktorech platných v minulosti a vývojově zasazených do přítomné doby, proto pro zajímavost uvádím plný text:

Důstojní pánové, milí spolubratři!

S nesmírnou vděčností využívám tuto příležitost a pozdravuji vás co nejsrdečněji. Je mi velkým potěšením a mohu říci milostí, že jsem byl přijat do vašeho bratrství. Pohybuji se v blízkosti Olomouce, jsem přikázán na místo Velká Bystřice. Chtěl bych vás aspoň letným způsobem upozornit na poměry v Čechách a na Moravě. Poznamenávám přednostně, že poměry v naší vlasti jsou složité, nejasné, neprůhledné a též ale nevlídné všem, kdo je pozorují z dálky.

Nedá se všechno ohodnotit a vědět. Zvláště ne, jestliže nebyla možnost žít celou dobu s lidem a ve zmíněné vlasti. Obzvláště připomínám, že neznalost poměrů může být zapříčiněna i tím, že jsme byli vzdáleni mnohým kriminálům, jimiž většina kněží musela projít. Můžeme sice mít ponětí o poměrech, ale abychom rozuměli kořenům věci, je záležitost složitější. Chtěl bych vám aspoň částečně vylíčit ty záležitosti, ve kterých jsme se s bratřími pohybovali. K tomu, abychom pochopili by bylo potřebí spolu prožívat totéž. Předpokládám, že jestliže nám stojí kulturní prostory tak blízko, jsem si jist, že i po etnické a náboženské stránce budeme schopni pochopit jádro věci.

Nezdá se mi zbytečné, abych podotkl aspoň něco o vývoji minulých dějin. Historické události se odvíjely často společně i ve vašem kraji. Naše dějiny nejsou kompaktní. Chceme-li ale posuzovat historický rámec, musíme se ubírat až do VIII. - X. století. K našim dějinám patří Přemyslovci, náleží tam sv. Vojtěch, Václav, Ludmila, Jan Nepomucký, musíme pochopit aspoň část reformace v čele s Husem, Žižkou a Jiřím z Poděbrad. Dovoluji si ale

zdůraznit, že český národ nebyl nikdy zcela pokřesťaněn. Avšak celé středověké dějiny počínajícího novověku se vyznačují náboženským tématem.

Naše úvaha se však ubírá do období po II. světové válce. Musíme znovu zdůrazňovat, že největší rána na našem těle byla otevřena odpadem

skoro 300 katolických kněží bezprostředně po I. světové válce. Tzv. československá církev seřadila skoro milión svých věřících a nebojím se říct, že všude, kdekoliv se tato společnost nachází, musíme zaznamenat i rozpad nejenom katolické církve, ale též morálky. Pozorujeme v těchto vesnicích neustálou nenávist, nelásku a marně bychom hledali stopy po snahách sjednotit se. Považuji to za ryze formální v celé naší vlasti. Tato církev usilovala o národní řeč v liturgii, žádala svobodu k ženění kněží a zrušila kompletně všechno, co připadalo nepohodlné. Až ke II. světové válce nedokázali tito renegáti ani vytvořit zcela samostatnou nauku. Jeví se velmi slabý pozitivní účinek v činnosti celé této společnosti. Nyní se nazývají husiti a jsou jimi ve všech životních podobách, tzn., že rozkládají dál, co je katolické. V přítomnosti nezaznamenávají již téměř žádnou mládež. Nejstarší generace však se drží pevně svého odpadu.

V době mezi dvěma světovými válkami prožívala naše církev možnou dobu rozkvětu. Většina občanů se dala ovlivňovat náboženstvím, neustále probíhaly řady odborných kurzů, exercicií, utvořily se řady dobrých spolků, na všech poutních místech se shromažďovaly statisíce věřících. Byly otevřeny teologické fakulty a po celou tuto dobu nebylo slyšet náрек nad nedostatkem

kněží. I v politice jsme měli dobré zástupce v parlamentu. Podle zdání jako by bylo všechno vpořádku. Jenže přežíval starý odpor k monarchii, obzvláště mezi naší inteligencí, která houfně vstupovala aspoň svým myšlením k sociálním demokratům a ke komunistům.

Sám prezident Masaryk byl zcela nepřátelsky naladěn proti katolické církvi. Mravní výši jsme mohli hledat i v této době pouze v zachovalých rodinách. V našich katolických rodinách bylo tenkrát ještě málo rozvodů, neznatelný počet zásahů proti nenarozenému životu, rodiny byly početnější a mnoho kněžských povolání i povolání k řádovému životu bylo zcela normální. Leč laicismus si našel své oběti velmi brzy i v těchto řadách. Těžká korupce charakterová začala rychlým tempem ve II. světové válce. I křesťané se hleděli rychle tomuto životnímu stylu přizpůsobit.

Já sám jsem byl během války tři roky v semináři. A dalo se i tenkrát pracovat v malých kroužcích, katechizovat, spoluvytvářet pěvecké sbory, pokud jsme nebyli nasazeni totálně v třetí říši. Pro mně samotného i tato doba byla plná možností. Bral jsem ji jako bezprostřední přípravu na akce, které po skončení války na sebe nedají dlouho čekat. Po ukončení II. světové války jsme prožívali dva dobré roky plné aktivity, ale bohužel jenom dva roky. Tuto dobu bych nazval jako pěkné období ohleduplnosti. Ale trvalo to jenom dva roky - do února 1948.

Mezi tím jsem byl vysvěcen na kněze a po převratu ještě v r. 1948 mezi prvními kněžími spolu s mnohými laiky zatčen. Počet katolíků klesl u nás téměř o třetinu i tím, že přes tři milióny německých spoluobčanů bylo vyhnáno. Během tří let zůstalo ve službě jen 30 % všech kněží naší vlasti. V těchto těžkých dobách, tzn. až do r. 1989, bylo v naší vlasti žalářováno před 300 000 občanů. Já sám jsem měl to štěstí, že jsem byl ve vězení mezi prvními. Přes 10 let ke svému štěstí, protože jsem tam využil skvělé příležitosti společného pobytu s nejvyššími důstojníky. Byla to pro všechny nebezpečná epocha, ale možnosti, které se daly využít osobně byly velmi významné jako nauka celého dalšího života. Považuji to za největší vysokou školu tenkrát existující v Evropě.

V pevných kriminálech byly možnosti hubené, avšak v táborech, na komandách, v šachtách, kde jsme mohli být kněží i laici ve velkém počtu pohromadě, jsme mohli katechizovat se všemi spolubratřími i laiky a hledat řešení společného křesťanského života příštích dnů. Museli jsme tam jako kněží být přítomni. Laici, obzvláště mladí otcové anebo studenti, považovali naši přítomnost za velkou milost. Ono nepochopitelné mlácení, všechno mučení však ani pro kněze nebylo to nejhorší. To nejtěžší, co jsme všichni prožívali, byl život na samotkách. Jen ti nejsilnější je dokázali prožít bez úhony. Tzv. korekce znamenala pro mnohé jistou smrt. Bez čerstvého vzduchu, bez práva na lékařskou službu, bez možností stěžovat si při raportu. Izolování, jídlo jen každý druhý den, ale bití podle chuti bachařů. Křesťanská odevzdanost byla tou nesprávnější metodou v celé této praxi, kde boleševici neviděli konec své zuřivosti. Skoro se to nedalo unést, protože jsme třeba až za tři měsíce mohli do koupelny.

Dlouhou dobu jsme byli na celém oddělení na samotkách jen dva kněží. Když nás ale po měsíci hnali pod sprchy, považovali jsme za svoji povinnost vyzpovídat každého, kdo o to žádal. Dnes to vypadá velmi tragicky, když jsme absolvovali nahé muže, jak zákon káže. Nebrali jsme to však jenom jako povinnost, byla to nepopsatelná radost. Po r. 1948 vzplál boj proti církvi v nejhorší podobě.

1/ Dialektický materialismus byl prohlášen za jediné platnou nauku, ba všechno, co odporovalo zákonům marxismu bylo přísně zakázáno. Nepřátelé této nauky jsou nepřátelé státu a strana se bude zaměstnávat náboženstvím jen potud, pokud dává marxismu překážky ve vývoji.

2/ Církev je nám prospěšná jen potud, pokud se stará o blaho občanů. Nedovolíme, aby kdokoliv z církevních mužů se angažoval v politice. Je nutná naprostá přizpůsobivost požadavkům strany.

3/ Jestliže Pius XI. odsoudil ateismus, tedy v tom, že ateisté vystupují ostře proti náboženství svojí naukou o chlebě vezdejším, o který masy mají jediné bojovat.

V roce 1948 komunistická strana nabízela církvi spolupráci. Církev se měla úzce angažovat v intencích strany a státu, ale jako celek. Celá struktura

se měla sklonit před diktátem komunistické strany a jako celek se měla přizpůsobit vývojovým plánům této strany. To by ale znamenalo, že církev bude pohlcena státním aparátem. To byla skvělá nabídka, ale v odpověď hned zatím, v případě odmítnutí, nelítostný boj proti církvi.

Znamená to, že nejenom věřící, ale celá hierarchie se musí dát do služby straně. Církev si však chtěla v každém případě zajistit místo pro samostatné působení. Nevědělo se však ještě jak, protože v dějinách nejsou pro to žádné precedence. Komunisté byli hotovi podniknout všechno, aby domácí církev odtrhli od Vatikánu. Jedna cesta se jim zdála schůdná, totiž založení národní církve. Avšak proti tomu se postavil ostře i ministr Plojhar. Ministr Čepička vypracoval sice plán, jak by se mohla církev stupňovitě dostat do služebnosti straně. Kardinál Beran odmítl každou přímou spolupráci. Ministerský předseda Zápotocký nepřestával zdůrazňovat, že potřebuje silnou církev, ale jako celek musí sloužit straně. Ještě se nevyjasnil poměr mezi státem a církví, avšak Te deum po Gottwaldově prezidentské volbě bylo pro celý svět něco neslýchaného. Znamenalo též začátek boje proti církvi.

Biskupové byli izolováni, kněží ve velkém počtu zavíráni, laici nuceni do tzv. katolické akce. Byly zastaveny časopisy a všechny aktivity drasticky zredukovány. Strana se vrhala do všech možných přímých zásahů do církevní struktury, kam chtěla proniknout. Kněží se začali organizovat v mírovém hnutí a bohužel všichni slabší spolubratři hledali místo ve spolupráci. Mezi tím byli všichni naši biskupové dáni do péče Stb. Státní vedení začalo bez výjimky likvidovat všechny náboženské praktiky v našem životě. Laici až na malé výjimky zůstávali věrni, raději trpěli s námi se všemi v kriminále. Marxistická světová orientace byla jediným směrem výchovným i v našich školách a podnicích. Všechno, co jakkoliv bylo ve spojení s náboženstvím bylo sesměšňováno, děti věřících rodičů neměli žádnou šanci, aby mohli studovat dál. Všichni naši biskupové už byli izolováni a procesy s představenými řádu byly zcela

nemožným způsobem uskutečňovány. V jednom dni bylo zatčeno 15.000 kněží a řádových sester. Na místo biskupů byli dosazeni generální vikáři.

Církev v Čechách nebyla v žádném případě dost silná, aby provedla exkomunikační dekrety. Komunisté se však snažili v každém případě a všude získávat spolupracovníky. Podle mého přítomného mínění chybí tato zkušenost jako tvrdá škola zvláště všem našim představeným, aby mohli dát lidem všude patřičnou odpověď. Vidět, jak málo znamená teorie. Je to pravda, tenkrát jsme žili z nadšení a pokud se to jenom dalo, snažili jsme se je přelévat všem synkům, kteří byli odsouzeni ke stejnému způsobu života. Všude byli potřební kněží. Jen na samotkách bylo nemožné ovlivňovat kohokoliv. Pouhý úsměv na vycházce měl kolikrát větší cenu než kus darovaného chleba.

Chceme-li však posuzovat tyto poměry, je potřebí počítat s tím, že každý ústav a každý bachař, ale též i jídlo a péče, byly zcela rozdílné. Onen pobyt měl však jednu přednost - že jsme tam posuzovali člověka jako takového, ale ne podle masky, kterou mu jiní nasazovali. Mohla-li být jediná mše sv. v izolaci, zůstává nezapomenutelným zážitkem. Nedá se ani napodobit v civilním životě ona soustředěnost při modlitbě ani v těch nejkrásnějších kostelích světa. Toto prostředí bylo naplněno sténáním mláčených lidí. Ale každé společenství bratří tam bylo opravdu upřímné, co se nedá zažít ve svobodném životě. Byla to opravdová škola i duchovního života.

Na Mírově např. nás bylo současně pohromadě 640 kněží. V Kartouzích víc než 500. Všude v celé republice, byli lidé a lidičkové, obyčejní lidé jako nejvyšší inteligence vzájemně velmi blízko, i když s vysokými tresty, přece jeden hleděl působit příznivě na druhého. Vždy jsme se snažili o spokojenost a pocit štěstí. Mnohdy byly poměry v těchto prostorách tak vybičovány, že se podobaly peklu. Někdy to byla jenom jiná forma izolace, trochu méně pohodlí jako doma. Je mnoho z nás, kdo nedostal za celá léta ani facku. Já např. jsem nebyl ani jediný půlrok nikdy bez trestu, protože jsem se musel do tváře při každé příležitosti smát našim vychovatelům.

Už v prvních letech komunisté upevnili svoje pozice, vybudovali řadu úřadů a všechno tak zařídili, že nikdo a nic ani v církvi nesměl změnit bez povolení státních úředníků. V okresech, v krajích, v centrálních úřadech - všude byli dosazeni zplnomocněnci, kteří řídili i život v církvi. Přitom se jim podařilo i mezi našimi nejvyššími spolubratry nalézt opravdové spolupracovníky. To, co strana považovala v celé praxi za nejnebezpečnější - byla práce s mládeží. Podle jejich zdůrazňování jediné právo na výchovu mládeže má jediné strana. Všichni kněží a vychovatelé byli odsunuti. Proto ani církve nemůže být označena za viníka, protože praví vychovatelé byli celou dobu ve státních úřadech. Každý z nás může opravdu zdůrazňovat, že to trpčí pro nás začínalo teprve po návratu domů.

Mnoho spolubratrů bylo oproti nám naladěno zcela nepřátelsky, mnozí měli strach ze státních úřadů, mnozí zradili a proto jsme zase my nechtěli s nimi mít cokoli společného. Protože nebylo mnoho kněží, kteří by se zabývali mládeží, proto těch pár bylo vždycky nápadných. I pozornost strany byla zaměřena nejvíc tímto směrem. Není to jenom zajímavé, ale pravdivé, že všichni ti hoši, kteří mohli být osobně formováni, zůstali věrni. Prvních 20 let okupace jsme žili ještě ze starého pokladu. Učitelé ještě měli aspoň ponětí o náboženství, avšak po létech 1968 nastupuje zcela nevěřící generace - většinou učitelky. V celé naší vlasti je mnoho učitelek, ale málo učitelů. Proto je to znatelné i na celé výchově. V létech 1968 - 1972 přišlo sice k sebepoznání dost našich lidí, vraceli se do církve, ale byla to jen velmi krátká epocha a potom následovala celková laicizace. A dnes už zase se svobodně vysmívají náboženství a to ostatní ničí navyklá pohodlnost.

Po zhroucení východní politiky hledáme vzory na západě. Ty však po mravní stránce jsou nebezpečnější než byl východní komunismus. To, co cítíme jako strašný nedostatek je nedostatek informací, neboť neexistuje jakékoliv objektivní posouzení záležitostí. Naše historie skoro 50 let jako by byla vymazána. Ta část národa, která trpěla, nemá nikde svoje zastoupení, jen jako by byla trpěna. Bohužel pozorujeme do důsledku, že marxismus je žit naplno teprve nyní. Neznamená to vědění, ale jen propagandu, která zůstává i nadále jediným pramenem i pro naši inteligenci. Rozsáhlé monstrprocesy padesátých let zničily zcela strukturu naší církve. Žádný z našich biskupů

nezůstal na svobodě. Mnoho kněží se snažilo v době pronásledování navázat na tvořící se tajnou strukturu církve. Mnozí byli ve spojení s Římem, někteří bez touhy po ústředním spojení pracovali s věřícími na vlastní pěst, více kněží bylo vysvěceno za biskupy.

Z této nejistoty však vzniklo mnoho nedobrých pocitů. Škoda jen, že většina těch kněží, kteří se vrátili z kriminálů, tvoří nyní onen skutečný základ nové církve. Většinou po stránce duchovní vyspěli, ale mnoho z nich bylo fyzicky ruinováno. Po smrti Stalinově, Gottwaldově, po popravě Berii a Lichačeva nastupuje politika Chruščovovy snahy dorozumět se. V roce 1960 byla ohlášena větší amnestie. Avšak kněží, kteří byli propuštěni, museli nastoupit nejhorší civilní zaměstnání a to platilo i o biskupech. V roce 1965 byl v Praze instalován Dr. Tomášek.

V r. 1968 se nám nabízely nové možnosti. Mírové hnutí katolického duchovenstva usilovalo znovu navázat přímé kontakty, dokonce s Vatikánem. Hlásili se jako třetí síla k vyjednávání. Litoměřičtí bohoslovci v r. 1968 otevřeně protestovali proti vměšování státních úředníků do činnosti církve. Zdůrazňovali, že jedinými zástupci církve jsou a musejí zůstat biskupové. Dr. Tomášek vystupuje do popředí. Všichni biskupové žádají návrat ke svým úřadům. V komunistické straně vystupují první kritikové. Co je ale obdivuhodné, že i oni, co možná nejostřeji odsuzují všechny kolaborující kněze. V r. 1968 se vrací Dr. Skoupý do svého úřadu do Brna, Dr. Hlouch do Budějovic. V tomto roce byl též svolán kongres na Velehrad, kde jsme odstranili mírové sdružení katolického duchovenstva a bylo ustanoveno Dílo koncilní obnovy. Tato doba znamenala nový pohyb religiozity v celé vlasti.

Avšak kritika ze strany Říma dala tušit ochlazení nadšení z této strany. Na místo Dubčekovo nastupuje Husák a okamžitě začíná nová persekuce všech občanů, kteří smýšlejí jinak. V r. 1970 bylo založeno Pacem in teris jako následná organizace mírového duchovenstva. Členové této organizace jako jediní byli upřednostňováni a v celé církevní praxi nastupuje nový strach. Církev je v novém tlaku a znovu se i Řím pokouší vysvětit generální vikáře za biskupy. Socialistický člověk bez náboženství se v tuto dobu stává člověkem bez morálky. Olomoucký Vrana se stává předsedou Pacem in teris. Mezitím umírají tři biskupové - Skoupý, Hlouch a Trochta. Nikdo z nás kněží nesmí

vykonávat jakýkoliv úřad bez souhlasu státního tajemníka. Toto zařízení jistě nepochopí ani nikdo v celém kulturním světě. Avšak i tendence Říma zněla - za každou cenu se domluvit se stranou. Rokem 1989 nastoupila jakási zlepšení.

V té druhé dvacetileté periodě se rozšiřuje lehkovážnost a lhostejnost. Jakoby najednou pozorujeme mizení náboženského praktického života, nabourání teoretických znalostí náboženství, ztrácí se aktivita ve všech druzích náboženského života. Nedá se to vůbec srovnávat s r. 1968. Mnoho kostelů a klášterů stojí v troskách a jen výjimky vyhlížejí jinak. Nejmladší kněžská generace ztrácí zájem na veřejných akcích. Pokouší se sice celá řada nových organizací znovu zakotvit. Musíme však konstatovat, že celé dvě generace se zcela odvrátily od náboženství. I obnova objektů je možná pouze s pomocí z venku. Ztrácí se krajní obětavost našich věřících. Počet věřících klesl, je nás méně než jsme kdykoliv počítali. Proto je i málo těch, kdo jsou ochotni aktivně spolupracovat. Mládež jako by zvlažněla ve svém vztahu ke všem problémům a zlenivěla, zatím co mezi nejmladší kněžskou generací se objevují mnohé zvláštnosti, které nemají nic společného s denním životem křesťana.

Většina z těch kněží, kteří se vrátili z kriminálů, stojí zase v čele těch hnutí, které ovlivňují život v církvi. Měl jsem možnost působit celou dobu po návratu s Dr. Zvěřinou a jinými v kurzech, které byly po r. 1989 uznány jako řádná vysoká škola. Mnozí z našich posluchačů mohli bez obtíží pokračovat na fakultách, které byly otevřeny. Začaly i pastorální kurzy, kde byli školeni katecheté, organizuje se znovu Charita a všechno se staví víc na spojení se zahraničím. Mstí se na mladé generaci komunistická snaha potlačovat chuť studovat cizí jazyky. A protože ani nás není mnoho, co máme chuť se zabývat mládeží, jsme opět ve středu ne vždy vlídné pozornosti.

Protože středem mého osobního zájmu bylo hnutí skautů, ministrantů, s nimiž jsem byl neustále v živém kontaktu, proto i aktivity a vědecká snažení zůstávají na stejné půdě. Ve své poslední knize shrnuji poznatky posledních 50 let, která je má vysvětlit a předložit k následování. Mnoho přednášek, které mohu provozovat na celém našem území, mají tento obzor rozšiřovat. Obdiv a lásku k přírodě považuji za směrodatné v celé činnosti.

Proto je potřebí vykonat co možná nejvíc pro praktický život dítěte v rodině a v těch kruzích, kde se pohybují, aby byli platnými členy. Naše mládež musí být pohyblivá, hotová k oběti a nezáleží na tom, zda se jedná o nejmenší nebo o větší adepty. Podle jejich věku přizpůsobujeme i požadavky.

Nezapomenutelně výchovně působilo v posledních 25 letech přímé zasahování do obnovy objektů, ať se jedná o hochy nebo o dcerky. Na některých spolupracovali, jiné prováděli zcela samostatně. Neustále v pohybu, v činnosti, aby nebyl čas zakusit zkázu vlastní duše. Je několik hesel, které chceme realizovat jako např.:

1. Nepijeme alkohol, nenabízíme jiným
2. Neustále radostně a v pohybu
3. O jednu čtvrt hodinu rychlejší a lepší než všichni ostatní
4. Každý den aspoň jeden dobrý skutek
5. Každý týden pomoc tam, kde se požaduje
6. Každý den 10 minut Písmo sv.
7. Každý týden aspoň přečíst malou knížku
8. Za každou cenu být samostatný, nedat se obsluhovat
9. Poslechnout na jediné slovo - nikdy se nehádat
10. Každý měsíc aspoň jednoho z kamarádů hledět ovlivnit směrem k dobrému.

Naše praxe nebyla nikdy lehká. Naši hoši a dívky nesměli jenom pomáhat, ale museli se snažit učit se organizovat. Aktivita je prvním předpokladem, aby se mladý člověk mohl stát vůdcem. Proto je potřebí, abychom opatrně pěstovali sebevědomí, protože každý z našich mladých musí usilovat o vůdcovství. Naším cílem není množství, ale sebevědomá mladá postava, která je ochotna vzít na sebe i zodpovědnost. Velkou váhu klademe i na fyzickou i na duchovní stránku. Ať se jedná o jídlo, cvičení, aktivitu, o ruční práce nebo budování tábora nebo o práci při počítači, ke kterému mají mít volný přístup. Musejí znát jak opatrovat i zahradu, je-li třeba

na dvoře opatřit slepice a ovce, protože je nutné někde je vést k těm pracem, ve kterých mohou ulehčit svým rodičům.

Mladý člověk musí mnoho znát, aby mohl víc pomáhat. K tomu slouží též i minikurzy, kde se opakuje to, co je nutné, by mohli z každého setkání s námi přinést něco nového domů. Při tom klademe velký důraz na vedení oddělené. Nejdříve musí mladý muž být vychován anebo dobře vychovaná žena a potom je možné stavět důrazněji svoji blízkost. Vlohy jsou tak rozdílné u hochů a u dívek, že každé směřování jen zhoršuje přítomný stav. V minulých padesáti letech jsem mohl podrobit mladou generaci mnohým testům. Ve většině to bylo možné jenom v malých kroužcích, které byly nenápadné a musely mít v každém případě punc individuálního vedení.

Je důležité, aby vychovatel většinu svého času strávil spolu s dětmi. Neuznávám jakoukoliv pohodlnou praxi, jestliže se pokoušíme z naší mládeže vychovat dobré vůdce, kteří ve všem zůstanou i dobrými křesťany. Netajíme se s tím, že v každém našem hnutí chceme vychovat elitu. Proto musí tomu rozumět, že je třeba vůči sobě být přísný, ale ke všem ostatním jemný, mírný. Vůči ostatním plni obětavosti a ve všech akcích bez loudání činní do té míry, aby ostatní děti jim rozuměly. V dobrém nesmíme zavádět jakékoliv prázdniny.

Za největší hřích přítomnosti u našich mladých považuji přemíru pití, kouření, nevázaný sex, přehnané vysedávání u televize a velkou vinu na mravní podúrovni nese u nás nemožně rozšířená feminizace jak ve škole, tak ve veřejném životě. Bohužel i naši tzv. vychovatelé jsou ve většině případů jen teoretici, kteří ani s mládeží nepracovali a ani se jakýmkoliv způsobem jí neobírali. Ruce i srdce musejí spolu vyrůstat. Protože prostředky k nadpřirozenému životu musí být blízko, proto je ideálním vychovatelem v každém okamžiku kněz, který je hotov být nápomocen radou i pomocí. Musíme ale v celém našem prostoru počítat s těžkou antipatií proti náboženství.

Vzhledem k tomu, že nevýhodně musíme pečovat o mnoho objektů, zůstává nám velmi málo času na osobní vedení věřících. Kde však se ztratí i upřímný vztah k autoritě, tam se nedá nějak výchovně zasahovat. Nesmíme

se v žádném případě dopustit onoho omylu, že se budem vyptávat dětí, co považují za důležité, protože všude musíme bojovat o dítě, nejenom o jeho bytí, ale též o jeho seberealizaci. Nechceme mu jenom zajistit místo, ale život v jeho hodnotě.

Jsou ještě i četnější rodiny u nás, ale stávají se ojedinělými. V nich dostávají děti lepší šanci, protože četnější rodina jim může poskytnout to, co je pro život důležité, totiž výchovu ke společenství. Systém, který považuji za praktický vyprávím ve všech kategoriích jako Vesmír utvářený v poschodích. Proto nám i kriminály dovolily vyškolit se v těchto oborech. Byli jsme v kontaktu s vrstvami země hluboko pod povrchem a já sám jsem měl velkou výhodu, že jsem mohl v revíru pokračovat ve svých studiích. Tedy opět žádná náhoda, ale Boží vedení. To, co se dá těžko v normálním životě pochopit je skutečnost Boží přítomnosti, se kterou musíme víc než počítat. To je ono praktické náboženství.

Musíme poznat zcela jasně, že všechny teorie mají velmi malou hodnotu, jestliže se pohybujeme v samém provizoriu. Jestliže bylo možné před 20 lety shromáždit 50 - 100 synků v jednom shromáždění, je dnes možné sotva 15 dostat dohromady, abychom zachovali úctu k jeho individualitě. S čím ale musíme nutně počítat je skutečnost, že u nás je odklon nejenom od náboženství, ale též od všeho, co nám představoval dříve německý prostor. Je to opravdická invaze ať se jedná o časopisy nebo televizi, útočí se i na německý řád a zůstává pravdou, že vlastně celé jmění církve už se vidí komunisty privatizováno. Proto neradím nikomu, aby velmi důvěřoval komukoliv z mocných, při vyjednávání aby se prozradilo jen tolik, kolik je nutné. Není ani dobrá vůle cokoliv bezbolestně vrátit.

Vyjednávání se nám zdají jako stále trvající podvod. Ať jsou na západě názory jakékoliv, i když nás to děsí, církev u nás ztratila už z toho nového velmi mnoho i tím, že ani naši biskupové nevystupují sebevědomě ve vyjednávání se státem, ale přes zástupce. Celá morálka je ještě totálně marxistická a na každém stupni musíme počítat se zradou. I mezi námi je toto nebezpečí skutečné. Je mnoho těch, kdo počítají s návratem komunismu. Mezi sebou nejsme jednotni, těžko dokážeme pochopit lehkověrnost našich přátel i ze západu.

U nás se ze zásady nesmí vyříkat všechno, nesmí se o všem informovat, protože je skutečnou pravdou, že vládou komunisté a čekají jenom na každou informaci, aby ji téměř kartotéčně mohli zanést a použít proti nám. Jen to, co je nenápadné, skromné, má naději na úspěch. Proto je velmi těžké u nás pracovat s mládeží, mnohdy s ní jenom vyjednávat, protože jen výjimky svědčí o tom, že nejsou marxistické. Žádnou výjimku netvoří ani fakulta, protože epocha 50 let je kompletně vynechána. To, co se vyplácí je práce s malými kroužky. Tam se dá ještě leccos získat a to, co je u naší mládeže zvlášť důležité, pomoci mladému člověku zachovat radost. Proto je k tomu důležitá i nová generace mladých optimistických kněží, kteří ale nebudou líní, aby tento život jako správný věřícímu člověku předžívali. Jen tam, kde je víra živá a v pohybu, je naděje, že budeme moci i my pokračovat v opravdovém církevním duchu.

Hostýn, 21.8.1994

Drazí bratři a sestry,

Jsem rád, že vás mohu pozdravit jako posvátné shromáždění na Mariánské hoře halené do zbožnosti a posvěcené tolikerým hořem. Pro mne je to milost, pro vás oběť a zkouška, protože ne neprávem počítám se vzájemnou spoluprací. A vy víte, že po všech desetiletích života a různých svízelných se nedíváme na žádné možnosti života bláhově, protože každá z nich je jedinečná, neopakovatelná a pro využití obtížná. My všichni se máme zapojit jednotně do Božího plánu.

Jsme zde v přesvědčení, že stojíme z vůle Boží vy i já a jsem jist, že neodmítnete několik prostých slov kněze, kterému nyní zrovna schází tolik roků do stovky, jak mě bylo v době, kdy jsem v r. 1948 nastupoval do řady převýchovných dobročinných ústavů minulého režimu.

Je mnoho důvodů vnějších i vnitřních a dnes ještě k tomu přistupuje důvod slavnostní, kdy chceme posílit své poznání v oblastech, které se dotýkají Boha, člověka i celého našeho vztahu, ke všem záležitostem, kde se dá žít z nadšení a růst ve všem tom, co nás s Bohem sbližuje. Budeme jenom vzpomínat na slavnou minulost Orla? Chtěli bychom jenom vyzvedat všechno minulé jako nenapodobitelně krásné, čím žili naši bratři a sestry v minulých desetiletích? Máme se jenom dotýkat historie?

I tyto připomínky považujeme za naprosto nutné, protože naše školy, a nevyjímám ani fakultu, nám zůstávají tuto osvětu dlužné. Budeme vzpomínat, ale ne jenom si připomínat to, co je nenávratné. Podotýkám docela důrazně, že již minulo mnoho času, kdy jsme hledali nebo se jen starali nad tím, co dál. Na další čekání už nemá nikdo z bratrů a sester žádné právo. Už musíme žít z jistoty, že jsme za sebou definitivně nechali, co by bylo třeba z minulosti vyrovnat.

Za námi nesmí zůstat především nic, co nesežehlo Boží milosrdenství. Proto považuji i tuto dnešní vaši cestu na posvátnou horu za velmi výmluvnou. Z této výšiny se musíme konečně rozhlédnout po nových obzorech, potěšit se pohledem do

divotvorné tváře Matky Boží, chceme nabrat nových sil a pak sebevědomě sestoupit ke všem bratřím a sestrám s ujištěním, že v nás mohou mít pevnou oporu.

Proto vás prosím o několik okamžiků soustředění, ať můžeme spolu promítat i rozjímat ty pravdy, které posílí srdce, nadchnou duši k následování všech jemných tajemství Nazaretu, Betléma, Kalvárie. Každé uštvané dítě si aspoň někdy chce odpočinout v náručí matky. To je první cíl, který jsme si vytýčili.

„Aspoň chvíli u Matky - nyní u Matky Ježíšovy“. Jak to bylo význačné, že všichni bratři a sestry Inuli vždycky živě k této postavě.

V nás to nyní vzbuzuje upřímný stesk nad dobou, kdy Mariánské svatyně byly doslova obklopeny modřemi bratrů a sester. Kolik to však bylo úskalí, jimiž bylo se prodírat jednotlivcům i organizacím. A tam, kde jednota si udržela optimistickou víru, tam přežily i dobré čisté rodiny, tam vyrůstali i silní jednotlivci, kteří zůstávají chloubou národa i církve. Ať to bylo za první republiky nebo v druhé světové válce, či v době pronásledování nemravným komunistickým režimem.

Zůstáváme ještě stále houfem rozptýleným, většinou bez řádného vedení, představujeme jenom pozůstatky bolestné slávy minulých let. Ale proč? Dnes nám nesmí postačit jenom paráda praporů z minulých let, jen provolávání hesel, jen jakási formální příslušnost. Jde o víc a tvrdím, že nám jde o všechno, protože jde o člověka, o jednotlivce i o nás všechny, jde o to, co je v lidském rodě ohroženo lhostejným přístupem i nemravností, které jako bychom se přestali bát.

Své zástavy přinášíte s hrdostí. Jenže za nimi dříve táhly zástupy. Naše pokolení zůstává dlužné projevy těchto velkých dějin, ve kterých se v modravých barvách pohybovali houževnatí bratři a sestry, odvážní výhledem do budoucích dnů. Hledat, kdyby jen částečnou omluvu v tíže doby nebo v pronásledování, to by bylo malicherné. Organizační struktura byla vždycky úzce spjata se silou víry. Vedoucí kádry byly ochotny vždycky dokazovat svoji statečnost na bradlech, hrazdě, ale též pokorně před oltářem. Žádná ideová náplň neexistovala bez silného propojení ve výkupné dílo Spasitelovo. Na všech vedoucích se vždy požadovala čistá praxe života. Tak jak jsme ji my ještě mohli prožít v oné organizované, radostné aktivitě. Proto nám svítí z minulých desetiletí tolik jasných příkladů statečného a jasného života. Proto je nám Sušil i Šrámek neustále lodivodem do všeho, v čem bychom se

už neměli hledat bolestně orientovat.

Přítomné dny nám připomínají již několikrát opakované poměry. Jestliže začátek činnosti se dává do r. 1896, kdy se ještě nedalo mluvit o větších organizačních strukturách, pak léta 1904 znamenají teprve společná vystoupení a organizování. V roce 1908 se připojují Orli ke stávajícím křesťanským organizacím a jméno je přejato od slovinských bratří. Slavný náš bratr Karel Dostál Lutínov - prostějovský rodák dává pro tento začátek onu skvělou píseň „Hoj Orli mocnou perutí...“. První zemský slet byl pořádán v r. 1910 v Kroměříži. Během světové války, kdy padlo několik tisíc členů se organizace Orla dostává do velkých i početných nesnází, takže debaty o obnově anebo o zániku, jak jsou běžné dnes, byly i tenkrát čímsi živým. Velký rozmach však znamená první republika, kdy v r. 1929 při slavnostech Svatováclavských už nastupovaly tisíce cvičenců všech kategorií v Praze při společném vystoupení. Tenkrát si zasloužili první údiv i obdiv všech i celostátního vedení.

Mezitím se vybudovala řádná organizační struktura, takže velký rozmach, který znamenal zvýšení členstva až na 150.000, přichází okupace, která zase zpustošila členskou základnu. A uvažuje se po druhé světové válce znovu, zda obnovit, či nikoliv. Vždy usilovali o vlastenecký vztah ve státotvorné jednotě se Slovenskem. Že byli všichni členové vedeni k vlastenectví dokázali nejen v obranných bojích dvacátých let, ale i v celé světové válce i po ní a během sovětské okupace byla další skvělá prověrka, která stála život a zdraví mnoha set členů.

Dnes stojíme u stejných problémů - jakým způsobem působit, organizovat, zda a jak vůbec začít a pokračovat, aby ona tíseň, kterou znamená malý počet spolupracovníků, nedoléhala tak tíživě.

Dnešní den, kdy se podařilo tolik vás sdružit u nohou Matky Boží, musí být konečně dnem východu z Egyptské země, z území otroků, bázlivců a zrádců. Musíme konečně znát hranici mezi těmi, kdo trpěli a mezi těmi, kdo konali celá desetiletí zlé. S nimi nesmíme mít nic společného. Proto považujme každý den za mezník a ten dnešní za výstupní bránu nejdříve ze svého vlastního zajetého pohodlnictví a pak ke všem bratřím a sestrám, kteří potřebují vedení. Naše

organizace neznala jen masovou výchovu, byla to výchova pravých vůdců i duchovního života stejně jako fyzicky zdatných pracovníků. Je to jen nepatrný počet, který nás sdružuje. Chceme-li však hovořit o ideové síle, znamenali naši bratři a sestry vždy to nejceněnější jádro církve i národa.

Je to nenahraditelná škoda, že jsme byli vedeni k tomu, a zvláště vy nejmladší, abyste ani nevzpomínali a starší, aby dokázali zapomenout. A my jsme doslova zapomněli na krásu všech hnutí, na jejich statečnost, měli jsme zapomenout i na krásu čistého života, která má své kořeny před oltářem. Ale my nesmíme zapomenout na naše bratry a sestry, kteří v nedávné minulosti naplňovali ještě kriminály, byli vytlačeni z onoho výchovného procesu dorůstající generace. Proto přítomná neodpustitelná mravní devastace v nás nutně vzbuzuje jenom nedohonitelnou lítost. Jsme vlastně jenom zbytkem pozůstalých velkých šiků, opravdových hrdinů.

My známe všichni jádro, činnost, složení, poslání i úkoly naší skvělé organizace, jejíž počátky před první světovou válkou znamenají skutečný rozkvět. Mezi oběma válkami jsme zaznamenávali velký rozmach jednot i žup plných nadšení, které braly z života víry. Dnes však pozorujeme, s jakou nemožnou

nesmělostí a bázni se pomalu rozrůstá nečetný zástup Orlů a Orlic. Vidíme v tom nesplněné touhy i plány, které kdysi obléhaly celou posvátnou horu. Skutečná perzekuce a žalářování doslova začínalo zde na této hoře při oné pověstné Svatohostýnské pouti let padesátých, kterou režim označil za skutečné Orelské povstání. V tuto dobu se zmocnili člověka, uchvátili majetek jednotlivců i organizací a nechtějí ho ani do dnešního dne pustit, protože spoléhají, že ti, kdo mají paměť ji časem nebudou používat.

Nemůžeme tyto události přecházet bez povšimnutí, bez úcty, bez hodnocení a

díků. Byla by to další neodpustitelná křivda, které se dopouštíme na výhoncích církve, protože opravdický Orel neznal než nekompromisní službu církvi i národu. Stojí v něm tolik význačných mužů, kteří dorůstali do své hodnosti. Nebyla jim jenom svěřena. O nich je potřeba hovořit s uznáním i jako o pracovnících na souručenství národa.

Ani naši přítomní představení nevyrovnali tyto mravní dluhy. Mním tím i naše vysoké učení. Utíkají od skutečnosti o všech zprávách o bojích a obětech, vynechávají ty, kdo nedožili a vám, kdo jste přežili schází jistě i toto velkodušné gesto. Přesto vás všechny mohu ujistit, že církev i národ spoléhá na živelnost i tohoto vašeho hnutí. Je už třeba konečně sešikovat zbytky, které jsou, vyjít z onoho pohodlného podsvětí marxistické moci a dát možnost všem mladým, aby se mohli konečně s odvahou postavit do čela polozničených mas naší mládeže. Nemáme jen náhodou ve znaku odvážného plavce prostoru. Vznáší se nad vším pozemsky, nízkým.

Ukazuje možnosti stálého vzletu. Stará se s nasazením života o potomstvo, je tím, kdo dovede strhávat k obdivu.

Ani my nesmíme mít splihlé peří ranami a nevlídností doby. Jestliže i církev nám podává jeho obraz ve spojení s dějem zjevení, sahá tím za skutečnost nevlídné přítomnosti. Proto nechápeme ani my poraženectví, které sebralo naději tolika bratřím a sestrám. Existuje ještě legální důvod k tomu, abychom se mohli dále bát a jít s nejistotou, když potřebujeme konečně setřást šupiny marxistické výchovy?

Dnešní naše shromáždění u Matky Boží nás jemně vybízí nejen k vyrovnání s minulostí, protože i tolik našich bratří a sester v jednotlivcích mohlo zklamat ať strachem nebo spoluprací. Musejí ve všech svých důsledcích dělat osobní pokání. Celé hnutí však zůstalo, i když potřísněné krví, tedy vlastní - ne cizí, prolitou. Své ideály čisté, bez předsudků, musíme znovu dát k obnově národa i církve. Volám však stejně naléhavě - kdo nevytrval na této líše, nesmí být vůdcem! Kdo svým životem plýtvá ony poklady, které vždycky byly bohatstvím pro všechny nastupující generace, nemá práva být v onom výběru, který naše organizace představuje, protože jinak by nebyla žádná záruka správnosti nabízeného programu.

Proto se opět pokorně skláníme před Vítěznou ochránkyní Moravy. Proto znovu vzpínáme dlaně, do kterých vkládáme nejdříve své záležitosti i bolesti celého mladého pokolení, proto necháváme ztvrdnout svá kolena modlitbou, abychom dokázali s hrdostí zvedat svá čela ve znamení spásy.

My, kdo jsme ještě vyrůstali v tomto nádherném, mladistvém hnutí, máme tyto záležitosti ještě živé. Pro mnohé je to jenom vzpomínka, ale pro vás pro všechny mladé je tam kus povzbuzení, které musí vyburcovat osobní chuť postavit se do čela. Národ i církve mají dost pidimužíků a těch, kdo žádnou záležitost neberou dost vážně. Nyní doopravdy nastává čas hrdinů a vůdčích osobností. To je ten důvod, proč nesmí scházet nikdo z vás.

Cesta každého z vás je nenahraditelná, je jedinečná, je nezastupitelná. O tomto musíme i při tomto posvátném úkonu přemýšlet. Proč bychom se neměli snažit tuto výsadu využít?

Vidím, jak jsme se těžce provinili na nejmladších dvou generacích. Snad se ještě dále choulíme a čekáme na jakousi, kdoví odkud, milost, jako bychom si chtěli jenom nějak vyžebrot místočko, jen někdy bázně vyslovit své názory, jen někdy připomínat, že jsme potřební. Musíme však čekat dále ještě na kus slušnosti, kde se mladý člověk musí dokázat orientovat a čerpat ze zkušeností předešlých generací. A věřte tomu, že celá nejstarší i starší generace chce poradit, chce ještě prospět. Ale je to pravda, že není u těch, kdo následují dost dobré vůle?

Musíme tak jak naši předešní bratři a sestry čekat tolikrát s bolestí na onu srdnatost, která se získává po krůčkách, abychom dorostli. Proto je potřebí, abychom se dokázali ozvat proti všem, kdo by dále ještě šířili nejistotu, poraženectví, proto je potřebí, aby bylo slyšet náš hlas i tam, kde jsou postaveni naši představení anebo moudří, kteří však nikdy nepocítili na sobě kletbu karabáče. Zbýváte jedině vy, vy nejmladší, kdo můžete odčinit svoji aktivitou kletbu karabáč. Ale musíte se postavit nebojácně do čela a vést. Ne však novými normami, ale svojí zdatností i obětavým životem. Jen vy to musíte být, kdo setře všechnu povrchnost a silou vlastního duchovního života předvede, že je možné i v této nejisté době žít podle Božího řádu. Je však nutné žít jinak, než se nám to tolikrát všeobecně představuje.

Nedejme se do nového otroctví hmotářských nauk. Neomlouvejme svoji pohodlnost staromódními metodami, které podsouváme starším generacím, nevymýšlejme, jak občas tvrdíme, něco nově převratného, protože je to odklon jen od pomalého růstu, který jediný může znamenat pro nás pro všechny pokrok i správnou sebevýchovu.

Nezaručíme nic pohodlného. Ani křesťanství není ve svých důsledcích jednoduché a pohodlné, jen zmatky zaplní i naše nitro, jestliže odmítneme program kříže. Neznám harmoničtější utvářenou organizační jednotu než je tato, která se nebojí uvádět na výši obojího jmenovatele - fyzickou zdatnost i duchovní výši. Pozorujte znovu, kolik důvěry ve vás vkládá církev i národ, jakým způsobem, a to jediným tvrdím, se dá obojí jednotě prospět. Jen pravidelným tréninkem získáme sílu, abychom mohli být oporou všem bratřím a sestrám.

Nikdo z nás nemá právo jen funkci získávat, dát si ji udělit anebo jmenovat, do každé funkce je potřebí vrůst. Je potřebí skutečných činovníků, kteří by byli ochotni opravdovým životem se stát hodnými funkcí, kterou budou zastávat.

K tomu ať Vám všem žehná Bůh !

Hostýn, 26.8.1994

Milí bratři a sestry,

dovolte , abych Vás pozdravil tím naším stále zvukným pozdravem „ Zdař Bůh „. S radostí a největším pohnutím mi Pán dopřává, že vás mohu oslovit právě v tento váš tak slavný den.

Jen tak velké shromáždění snad bylo v r. 1948 - 15. srpna. Bylo to v den, který nazývali všichni naši převychovatelé do rudého kmentu tím, že začíná povstání a nazvali je povstání Orelské. Jak jsme byli šťastni tenkrát, že je nás ještě tolik. A jak musíme s pohnutím kvitovat, že nás je ještě nyní tolik! Bylo mi tenkrát zrovna tolik let, jak mi chybí teď do sta. Ale přece jenom jsme to přežili.

Kolik to bylo těch, kdo organizovali, už jsou na pravdě Boží. Kolik to bylo bratří a sester, kteří s radostí, s pohnutím a se srdcem na dlani putovali sem na tyto planiny, aby nasbírali do svých duší to, co je hutné a pevné. Svoji statečnost chtěli ještě posílit, svoji lásku k Bohu i k bližním, rozmnožit a utužit se tím vědomím, které i nám dělá dobře a to dnes, že je nás tolik. A je nás ještě tolik! Ale musí nás být víc, o to budeme prosit i naši nejsvětější Ochráňkyni Moravy.

Stojíme tu z vůle Boží. Kolik je to důvodů, které nás přivádějí sem. Jeden z nich je jistě touha prohloubit svoji víru. Vy znáte principy, jakým způsobem žít sami, jak hospodařit s těmi dary, které Bůh dává každému, aby mohl jako bohatec jeho jménem vystupovat mezi bratry, aby mohl rozdávat i sestrám a všem těm, kdo nejenom potřebují, ale každému nabízet. Je mnoho důvodů, ale jeden z nich je ten slavný, abychom nezapomínali na ty, a ty bych chtěl pozdravit úvodem zvláště, kdo položili svůj život i za to, že zůstávali pevní té orelské ideji, která se nikdy neskláněla před žádným mocnářem ani mocností, která vytrvale hlásala neustále houževnatost obojího - těla i

duše. A to Orel nikdy nezapomínal, že je potřebí spojovat tyto dvě velké zásady.

A proto i té vaší struktuře je tak blízko hrazda, kladina, bradla, ale též oltář, pod kterým cvičili zase svá kolena a tak z této jednoty vyrůstali ti hrdinové, kteří i dnes nám ukazují ještě cestu pro tolik z nás už zapomenutou. Cítíme, že slábne tělo, rozmlácené býčáky, které jsme zakoušeli, matne už pomalu náš duch tím, že cítíme tolikrát bezmezný vztek kolem nás. Ale dnes nás spojuje jedna velká touha zabořit své pohledy do toho milého, krásného, ale vítězně vyhlížející pohledu naší nebeské Matky. Každý z nás chce aspoň někdy být blízko své matky. A toto je Matka nebeská.

Jenže bratři a sestry, nikdo z nás ať se neodvažuje začínat tam, kde nenechal nejdříve sežehnout pokáním a dobrou svojí vůli chyby minulého života zde na tomto kopci. Ať se nikdo nepouští do tohoto života dál, jestliže nevyrovnal ještě to, co mu schází z života minulého. Jen vzpomínat nebudeme. Zvláště vy mladí, bratři a sestry, to považujete vždycky za praxi tuze protivnou. Už zase vzpomínají! Ne! My se jenom dotkneme letmo všeho toho, co tu zůstává jako velké pro další dějiny. Nemůžeme vynechat ty hlavy, které padly.

Dnes snad abychom vzpomněli profesora Maláška, který byl jedním z organizátorů té velké Orelské pouti v r. 1948 a pak odsouzen k provazu. Po 14 letech se teprve vracel a o něm je potřebí zpívat ty ódy, tak jako o tolika jiných tisících, kteří s námi byli, ale kteří nikdy nemalomyslněli tam, kde nás naši převychovatelé chtěli mít už obarveny do růžova. Nepodařilo se to a to je svědectví i vašeho velkého setkání u Matky Boží. Jenže je k tomu třeba odvahy, aby člověk na tom ohni blesků, které šlehají z jejího obrazu nejdříve nechal spálit každý z nás všechno to, co je sobecké, co je prázdné, co je malé. A potom nesmíme utíkat jako Tataři od svého úkolu. Je potřebí se srdnatě podívat na všechny problémy, a žít je zrovna v tom okamžiku, kdy přicházejí, aby tím, kdo nejenom sám poznal důvod k radosti v tomto životě, ale kdo chce i všem ostatním právě z tohoto vrcholu nést ve Jménu Božím ono velké poslání, které zvěstuje život ale to něco stojí.

Proto se dnes vracíme zase k tomu velkému trojímu tajemství a my se chceme přiblížit až k jeho jádru. Budeme rozjímat o tajemství Nazaretu, to je ta služba, ke

kteří jste se odhodlali tím, že si připínáte odznak toho krále výšin. Mluvíme a musíme znovu opakovat to velké tajemství Betléma. Tam už se člověk nespokojil s náplní vlastního nitra, ale už šel dál, aby zvěstoval těm ostatním: Kristus žije a my musíme žít pro něho též. Jenže to nejde, a vy to cítíte sami, kdo chcete vynikat jakýmkoliv způsobem ve svých modrobílých řadách. Je potřeba cviku, je potřeba otloukat svá ramena a pěsti, svá chodidla, je třeba mít silné paže, abychom unesli kříž, a proto nás i to velké tajemství Svatého Hostýna vede až ke Kalvárii a tam vydrželi a vytrvali jenom ti, kdo byli opravdu silní.

Nebudeme jen připomínat, protože bychom čekali dál. Cítíte sami, že nastává vrcholný čas, že už nikdo z nás nemá právo na to, aby čekal dál, aby se staral, jakým způsobem ještě má obhospodařit to, co mu patří, jakými metodami má vychovávat sebe a všechny kolem. Čekání bylo dost od té chvíle, kdy nám pootevřeli okna. Nyní je třeba ve Jménu Božím vykročit mezi ty, kdo čekají a o kterých víme, že přece jenom potřebují někoho, kdo bude vůdcem. A to byla ta hlavní idea Orla, když byl zakládán, vytvořit ne masovou organizaci, ale vychovávat ty, kdo by byli ochotni postavit se do čela před ty ostatní a ukazovat tak, jak svatý Pavel před námi zdůrazňuje: „Řiďte se mým příkladem“!

A proto je tak důležité, aby každý, kdo jakýmkoliv způsobem jenom přilnul k tomuto organizačnímu celku, usiloval o to, ne být jenom jedním z masy, ale být průvodcem, vůdcem, být ukazatelem na těch cestách, ve kterých tolik jiných zbloudilo a svůj život sepsali právě tím, že hledali modernost tam, kde ji dávali za cenu odpadu od Krista. Je to okamžik soustředění, který nás nutí ne ke stesku. Vy víte sami, že když nastupuje ta velká řada těch nádherných praporů, že to v nás jaksi budí smutek minulých zašlých dob. Jestliže dříve nastupovaly tyto prapory, bylo to svědectví, že předcházejí velký zástup.

Žádný jednatel se neodvážil jít s fábory jen sám, ale teprve tenkrát, až všichni cítili, že za námi jdou ostatní, kdo potřebují ukazatele. Tenkrát nastupovali všichni, aby svědčili o tom, že to stojí za to. Někdy nám to připadá jako bychom byli rozptýleným davem bez vedení. Nebo mají mít pravdu ti, kdo nás chtěli likvidovat a to rychle? „Sebereme vám vůdce a vaše zástupy se rozprchnou“. Nesmí dopustit nikdo z nás, že je to pravda. Jinak vyhráli oni a budou se dělit dále o kořist i o vaše

majetky. To, co je nejhoršího i o vaše děti. Je potřebí, aby to byl ten Orelský šik, který řekne: „To zlé už dál nesmí pokračovat, teď je příhodná doba k tomu, abychom my určili mravní normy, které jsme přijali, abychom hlásali všem těm, kdo nás potřebují, že stojí za to vzít znovu zase všechny ty ideje, ke kterým vedou naše vzpomínky a oživit je“.

Anebo je to pravda, že jsme už jenom tou mumii, kterou je škoda oživovat? Vy svědčíte o tom, že ještě žijeme, že tedy není potřebí nic křísit, že je třeba jenom pokračovat v tom, co už bylo dějinným vývojem označeno za nejlepší a krásné. Když se podíváme na vývoj Orelské velké myšlenky, bude to zrovna 100 let, kdy se začínalo. Nejdříve jenom nesměle - organizačně s jinými spolky v závěru minulého století. Pak už zástupy rostly, možná až do té dnešní šíře. Druhý rok našeho století začínal první rozmach. V desátém už byl první Zemský slet a přichází to hrozné intermezzo ve světové válce, kde tolik našich bratří a sester nechalo svůj mladý život na bojištích světa, ale jejich oběť nebyla marná.

Netrvalo to po světové válce tak dlouho, nestarali se takovým způsobem, jako my dnes. V minulém režimu jsme si zvykli dostávat všechno hotové a nařízené shora. Po první světové válce - rok 1920 už znamená rozmach. Rok 1929 - to už byla paráda a sláva v celé republice Československé. A už i Praha zářila anebo odrážela ve své modři všechny ty toužebné pohledy k výšinám, tak že se díváme tomu velkému dlouhému prodlení dnes. Nač ještě udržovat smutek, nač ještě spekulovat o těch ideách, vždyť je máme hotové a máme je zažité. Přichází II. světová válka a tam se organizačně projevil onen statečný orelský duch. Organizace jako taková se osvědčila, zůstává čistá, takže v r. 1945 je to ta stejná otázka pokračovat - oživit, zase vzít bradla a zase hlásat duchovní obnovu na stejné rovině.

Podařilo se to až do r. 1948, kdy tyto prostory byly ještě víc na prasknutí, plné nejenom Orlů, ale všech katolických Junáků a sester, takže rudý režim, který nastupoval, musel v zápětí plnit všechny ty ústavy, které už byly k tomu účelu postaveny. Kolik vlád tu bylo, tolik jich přistavovalo vždy špeluňky, abychom tam všichni vlezli. Kolik se však z nich nevrátilo bratří a sester? To potřebujeme připomínat a rádi to připomínáme všem těm, kdo se domnívají, že smetou celou tu minulost pod stůl. Na tom záleží, aby nezůstaly mezery ať na obecních školách nebo

na středních. Zde je potřebí se hlásit o to, aby i ti, kdo vychovávají naše mladé kněze v semináři, na fakultě, aby o těchto dějinách hovořili. Nebo je to dost, jestliže vědí, jaké střepy se našly někde na starém pohřebišti anebo jakým způsobem se hospodaří s mapíky z hebrejštiny místo toho, abychom mohli s úctou se sklánět před všemi těmi jmény, které s orelskou pečeti odešly na věčnost?

My to nejenom žádáme, ale je to jako protest proti mezerám v dějinách. Naši mladí, a říkám to s lítostí, že jsme to zavinili my, starší generace, vědí tuze málo o tom, co může povznášet. Anebo stačí jen se přizpůsobovat? Proto se dívíme i těm velkým ideám, které Orel vždycky měl jako živé. Tam se funkce nenadělovaly, tam se nic nedědilo, ani nic neordinovalo. Do každého hodnostního stupně musel člověk vrůst. A proto to žádáme i pro všechny cvičitele, vzdělavatele anebo náčelníky. Žádáme to pro všechny, ať je jejich postavení fundováno na jejich vědění, schopnostech, na jejich přístupu k člověku, abychom se marně nemuseli domáhat toho, co je naším právem. O právo se nežebrá, to ví každý z nás. Právo žádáme, aby bylo vyplněné.

Proto teď, když jsou pootevřená vrátka a my můžeme zase hlásat nejenom evangelium, ale i všechno to, co může usnadnit jeho plnění, přicházíme k Matce vítězkyni nad vším tím zlým, abychom se schoulili k jejím nohám a nabídli své síly. Přátelé, možná, že to je paradox, že přicházíme již s rozedranou kůží, se slábnoucím rozumem, ale jste tu vy mladí, a proto nám to někdy schází, že nemáme komu předat klíče, koho přivést k hrazdě anebo ke kladině, koho učit, jakým způsobem se sklánějí kolena před oltářem, protože Orel vždycky byl katolický a vždycky učil toto všechno v jedné rovině. Vraťme se tedy k těmto velkým ideálům a budeme šťastni právě tím, že můžeme žít tak, jak už to bylo pravda i před sto léty. Přicházejí po tomto období stejné otázky. Kolik nás je? Není to hanba, že jenom je tam jednota, tam jeden bratr a sestra, že máme jenom oprášené právě prapory, že tyto zástupy ještě scházejí a jestliže jsou to zástupy, jaký je průměrný věk? Přátelé, a tomu musíme pomáhat my všichni.

Jestliže otec stojí ještě hrdě jako Orel, ať má za sebou všechny své nejdražší, jestliže matka ještě hrdě vytahuje svůj kroj, ať dokáže jej přizpůsobit a přešít i na ty, jimž dala život. Zbytečně nemáme ve svém znaku orla. Tento znak jsme přejali od

Jihoslovanů, od Slovinců. Ale tento král výšin nás učí, že žádné bahno nesmí být tím prostorem, ve kterém je nám dobře. Musíme výš, s nadhledem brát všechny situace a řešit je tak, jako on dokáže i tenkrát, když má zmoklé, splihlé peří od bojů, které musí svádět. A my jsme to zkusili v tolika minulých desetiletích, že dnes nezbývá než jenom zatoužit po tom, abychom konečně vyšli z tohoto Egypta otroctví.

Přátelé, jak bylo zle těm Izraelcům při jejich tolikerém materialistickém rozjímání o plných hrncích. Jak my se staráme a zase jako bychom ztráceli svoji naději, jestliže sledujeme všechno to, co bylo těžké v minulých létech. Proto je potřebí od té cibule a plných hrnců uvažovat, vzhůru srdce, tak jak to orel učí. Zase vytvořit z toho ony jednoty, ve kterých se připravují vůdcové, ať je to pro jakýkoliv obor.

Jak je to velké, že můžeme v tomto shromáždění nejenom Pána chválit, ale že mu můžeme znovu zase zdůraznit svoji neomezenou dobrou vůli, ale jenom potud, pokud máme vyrovnáno všechno z toho, co bylo minulé. Nemlčme o chybách, s tou se musí každý osobním pokáním vyrovnat. Všechny ty ideje, které byly posvátné našim předkům, musejí být zase očištěny. My nesmíme být moderní potud, pokud bychom chtěli se přizpůsobovat všem, kdo jsou kolem. My musíme hledět zase znovu, aby ti, kdo jsou s námi, mohli být šťastni právě tím, že u nás mohou nalézt nejenom odpověď, ale též i metodu, jakým způsobem se dá žít, aby žili pro jiné. A to byl i cíl této organizace.

Podívejme se dnes po tom mnohatisícovém zástupu, ať to v nás zburcuje zase onu novou chuť soustředit co možná nejvíc. Před válkou to byly téměř dvěstětisícové zástupy, které svědčily o kráse idejí a právě z těchto řad vyrostlo tolik velkých mužů, jako byl Stojan, Šrámek, Sušil a všichni ti ostatní Maláškové, kteří nám budou vždy ukazovat: „Stojí to za to, jen nechtějme nic lacino“. Je důležité, aby bohatství, které je nyní naše právě poznáním, bylo všech těch, jimž jsme povinni cestu nejenom ukazovat, ale přezívat. Ať všechno to, co je dnes krásné, dokážeme snést i do údolí domů. Nezáleží na tom, jakým způsobem se člověk dokáže v některém okamžiku nadchnout. Tvrdím jedno, že k tomu, aby člověk byl sám sebou, není potřebí zástup. A my musíme ty zástupy tvořit z opravdových charakterních hrdinných typů, aby to nebyla jenom masa, která dokáže zakřičet

heslo anebo vztyčit žerď praporu, aby to nebylo jenom opakování těch únorových bídných dnů, kdy se rozhodlo, že jich tam bylo tolik.

Ale kolik je nás? A jaká je průbojná síla, to závisí na tom, jak jsme na tom mravně. Zkusme si vzít to, co nám dávali kdysi naši vychovatelé vzdělavatelé, když jsme ještě v kratásech a s modrou košilkou putovali mezi ostatními, abychom jim dokázali, že to stojí za to být Orlem. Ať je též pravda, že to stojí za to, být křesťanem, být katolíkem a být navíc ještě tím, co nás učí, jakým způsobem můžeme zhodnocovat všechno i to poslední, co Bůh nám obětuje. A pak to bude to jasné, zvučící, a všechno říkající „Zdař Bůh“, které jsme opakovali v šachtách, kterým se zdravíme ještě teď, protože cítíme, že zde už nezůstáváme na zemi, ale svůj pohled upíráme tam, odkud jediné čekáme spásu i záchranu vnější. Ať to dá

Pán , „ Zdař Bůh “

Sedliště, 24.9.1994

Milí bratři a sestry!

Dnes nemohu jinak, než jenom s velkým díkem přijmout tuto dnešní příležitost, abych vás všechny pozdravil. Především vás, kdo jste začínali ihned po onom poblouznění v r. 1948 ve všech převýchovných ústavech.

Zdravím Vás všechny, kdo jste jakýmkoliv způsobem procházeli temnými místy kde hrubost byla doprovázena naší českou řečí. Leč bylo by to málo, kdybychom jenom vzpomínali a budeme-li připomínat některé těžké události minulých desetiletí, pak vás prosím hned v úvodu, abychom rozšířili svoji mysl i na ty bratry a sestry, kteří svým životem pečtili svoji touhu po svobodě i za hranicemi naší vlasti pod vládou všech rudých mocipánů.

Vím velmi dobře, jak nedostatečná je informatika zvláště o dějinných událostech posledních 50 let. Není třeba se pozastavovat nad tím, že ti, kdo zůstali mocní i po onom šidlavém tzv. převratu v r. 1989, že se bouří nad naší chutí připomínat jejich krutosti. Skutečnost je ale taková, že dějiny budou neúplné, jestliže umlknou vaše poslední živé hlasy. Zvláště dvě poslední generace nejenom že nechtějí nic slyšet o těchto událostech, ale s podivem se táží, jestli je to vůbec možné a když, proč to připomínáme, jestli se nechceme nakonec ještě mstít.

Ani jedno ani druhé není naším úmyslem. Nyní už s celou odevzdaností tak, jak jsme přijali svůj úděl, chceme jen dokumentovat, že české dějiny byly zase psány krví, bolestí a utrpením statisíců a přitom cítíme onu nespravedlnost, že se nenašel nikdo ani ve vedení vlády, ani ve vedení církve, kdo by se sklonil před těmi mučedníky, kteří svým skolem anebo přestálým utrpením patří do řady těch, kdo musejí být vzpomínáni jen s velkou úctou. Nestěžujeme si, tak jak nám to rádi připomínají i naši studenti, nezuříme jako ti, kdo nám rozmláceli těla, jen chceme podat aspoň několik pouček pro ty, kdo mají stát v čele národa i církevních organizací.

Vyslovujeme nejdříve svůj obdiv těm, kdo nečekali na žádný závan možného převratu, ale ihned po tom, jak rudá bestie uchvátila moc, stáli ve střehu, aby chránili zvláště duchovní hodnoty našeho národa. Všechny ty nesmyslné obžalovací spisy, které vyráběli ti, kteří ještě ve většině setrvávají dále ve službě, aby získali nejenom pochvalu, ale i postup, jsou hanbou pro naše minulé a tolikráte i pro přítomné soudnictví České republiky. Naše výhoda je, že jsme se vrátili živí. Ale je to též i výčitka pro všechny ty, kdo sledují, že ještě žijem, ba dokonce, že máme ještě své myšlení, kterým chceme dokumentovat, že tak, jak jsme nesouhlasili s krutostmi roků 1948 - 1960, tak nesouhlasíme ani s těmi chytráky, kteří si jen přihřáli svá saka na bídném topení našich kriminálů, aby hned mohli za to požadovat výhody.

Vy víte velmi dobře, že za žádnou cenu nechceme stát ve stejné řadě s těmi, kdo se tímto způsobem zprofanovali. Naše dnešní shromáždění v tomto historicky krásném kostele je vážnou příležitostí, kdy se spojujeme při Kristově oběti za všechny ty, kdo kdekoliv v celém výchovném prostoru zahynuli. Za ně i za všechny pozůstalé, kteří nemohou sledovat přítomné události, spínáme ruce ke Kristovu kříži ve vědomí, že není jiného místa, kde bychom mohli předložit svůj žal nebo složit svoji naději.

Vy všichni přítomní, stejně jako nyní celý národ již ví, že byl bídne podveden nepravdivým představováním dějin posledních let. Zvláště celá naše kriminální třída byla s nenávistí vysunuta až na sám okraj společnosti.

Počítejme s tím, že náš hlas je hlasem nevyrovnaného svědomí. Snad všichni naši odpůrci s bolestí čekají jen až i tento šepot umlkne. Každý z vás, kdo odchází, přenechává místo těm, kdo si nikdy nic nedělali ze svědomí.

Prožíváme tu skutečnost v celé nahotě, že pravda nemůže být tam, kde je množství. Již dávno bychom žádnou pravdu neměli a nemohli ji žít, ba s největším rozhořčením bychom i sami museli čekat na konec svých dnů. Pociťujeme to všichni jako bolestnou skutečnost, že jsme zcela odsunuti mimo možnosti poradit, vysvětlit, podepřít a spolupracovat. Vedení s námi nepočítá a to ani vedení národa ani církve, vedoucí místa jsou obsazena tolikráte jen pidimužíky anebo dokonce spolupracovníky s minulým režimem. Tuto trpkost z nás nikdo nemůže sejmut, je doposud plnou skutečností.

My se však nechceme nořit jenom do vzpomínek. Už uběhlo mnoho času, kdy jsme uvažovali, co je potřebí dál. Často pro drzost odpůrců ani nemáme chuť dávat se ještě do boje s nepřízní přítomnosti. Jestli jsme se však nevzdávali ve chvíli, kdy do nás kopali a mlátili rudí bratři, když nám nedovolili spojení ani dopisem, ba kolik měsíců ani se vykoupat, když se vysmívali všemu, co nám bylo posvátné, bylo by to od nás zbabělé, kdybychom právě v tyto chvíle, kdy se doposud zdráhají za přímou řeč sáhnout k novým hrubostem, bezradně utekli ze svého vytčeného směru. A ten je - pozvednout mravní úroveň všech jednotlivců, kteří nám jsou blízko a tím celého národa.

Tak jako všechna naše svědectví proti tyranům a katům jsou nám vrácena s poznámkou od nyní fungujících soudců, že všichni tito ničemové jsou plně amnestováni, rehabilitováni, tak musíme nalézt patřičnou odpověď i na výpady od těch, kdo byli dříve mocní politicky a nyní hospodářsky. Volají proti nám: "Za co se to považujete, že nás máte odvahu soudit?"

Je to několik dnů zpátky, kdy mě navštívil jeden z toho množství novinářů, kteří se živí tímto laciným způsobem a vyhrůžným hlasem se ježil proti celé naší konfederaci s poukazem: "Vy se chcete dokonce mstít? A co to odpuštění a láska?"

Tvrdím, že těmto ničemům odpouštěli jiní z náměstí dryáčnickým způsobem. Ti už měli možnost nejenom volných návštěv, dopisů, ale též ještě různých doplňků, které jim zpříjemňovali tzv. "izolovaný pobyt". A proto se ptám i těch, kdo přednášejí historii v našich školách - myslím tím oněch posledních 50 let a kdo ji představuje nyní: "Jak to, že do našich dějin už nepatří těch 300 000 vězněných Čechů a Moraváků, že už tam nemá místo ani těch 15.000 ubitých, 400 popravených a těch, kdo spolu se zavřenými v celých houfech trpěli ve svých domovech?"

Obracím se k vám, pokud jste zde přítomní, nejmladší členové našeho národa a nevyjímám ani naše vlastní spolubratry a žádám důrazně, abyste si dali doplnit od svých dobře placených učitelů i představených i veřejných

činnovníků všechny ty skutečnosti, které s bázlivostí zamlčeli. Všechno toto zápecnictví je ostudou celého našeho národa. Jenže náš život si vyžaduje přímou odpověď.

Drazí bratři a sestry, vím, jak velmi otevřeně zejí vaše rány, které jste utržili při pobytech ve všech vězeních, lágrech a šachtách, které jsme my přežili, ale tolik bratří a sester tam dotrpělo. Nikdo z nás nepovažuje tuto dobu za procházku.

Před třemi týdny jsme měli možnost jako dvanáctka se shromáždit na jednom z nejtěžších kriminálů na Mírově. Oživilí jsme své vzpomínky na tento na pohled zdálky krásný středověký hrad. Je nejenom zajímavý svým vzezřením, ale zajímavější jsou osádky, které tam nyní vládou a osazenstvo, které má být resocializováno mezi nás. Téměř 500 vícenásobných vrahů

a posledních ničemů má být převychováno ve většině případů těmi, kdo získávali svoji pedagogickou kvalifikaci v marxistických školách.

Ať se ptáme kohokoliv z 12 účastníků, všichni jednohlasně potvrdí, že cítíme znesvěcená i tato místa právě těmi, kdo dokazují těžce provinilou výchovu minulého režimu. Je to převýchova nebo jenom pokus? Tak jak se vysmívali naši strážci a převychovatelé zásadám Desatera a existencí Boží přítomnosti, jak opovrhovali důstojností člověka, tak potírali všechny ty, kdo by mohli léčivým slovem pozvedat duši. A bez toho ani tento skoro bezbožecký nový režim nemůže pracovat dál. Pokud bude scházet i těm největším provinilcům ta osvobozující věta kněze "Dávám ti rozhřešení ve jménu Otce, i Syna i Ducha svatého", je marné všechno namáhání a jsou liché i všechny naděje, které za velké peníze chtějí uskutečňovat rádobý noví vychovatelé.

Vy jste snad jedinými členy našeho národa, kteří pocítili ono hnusné ponižování minulou převychovatelskou praxí. Můžete stejně dobře jako já dokázat, že nejsou nejhorší ty rány, které jsme utržili pendrekem a bejčáky, ale ono neustálé sekýrování, nekonečné filcuňky, cvičení v korekcích až do bezvědomí. Ale nejhorší bylo odepření čehokoliv, čeho si lidská důstojnost žádala. Cítíme rozjitřené znovu všechny rány, protože najednou není viníků. A počká-li náš národ v této sestavě ještě chvíli, už doopravdy nebude nikoho, kdo by žaloval. Čeká se na naši smrt.

Je to již mnohokrát, kdy jsme si připomínali všechny ty krutosti na našem světově tak nepatrném prostoru. Ale kdo z nás pomyslí na všechny ty nelidské gulaky, koncentráky, kriminály, hladomorny a likvidační ústavy i v našem největším vzoru Sovětském svazu? Kolik to bylo miliónů lidí, které zločinným způsobem nejenom odsunovali z dostupných prostor, ale likvidovali ve všech nelidských prostorách, kde člověk nebyl nic víc, než jenom pracovní síla a když mu sil ubylo, byl přes ohradu přehozen jako potrava vlkům.

Ať si dají tyto skutečnosti nejdříve vyprávět naši učitelé a myslím tím i učitele na našich katolických školách a pak, ať je přinutí i naši žáci, aby tyto

poznané pravdy o těch nelidských dějinách posledních desetiletí mohli též poznat, zažít a reformovat svůj život tak, že nebude hrozit v této generaci skluz do podobných poměrů. Tento jed nepravdy, který bude ještě 100 let rozkládat i českou lidskou duši, je tvrdou obžalobou všech, kdo jsou spoluvinní i na těchto dějinných mezerách.

Zamysleme se i nad těmito oběťmi. Naše duchovní náruč musí být širší. Musí se do ní vejít všichni tak jako Kristus, když svými roztaženými pažemi při své smrti objímal všechny dobré i zlé, živé i mrtvé, všechny existující bratry a sestry. Proto tuto dnešní oběť podáváme za všechny v životě zneuctěné, neboť není jiného léku, než se přimknout k tomu, co Bůh krásného obmyslil dát svým tvorům. Nechceme v žádném případě ani zlomkem připomínat tyto události, abychom nenáviděli. Ale tolikerá nesmazaná vina těch, kdo mají podíl na všech krutostech, na násilných smrtích a zmrzačení tolika bratří a sester, zůstává jako propast, v níž se bude celý náš národ temně zmlátat, jestliže ti, kdo si vzali právo jej vést, nebudou ochotni podat dostiučinění. Zatím však cítíme, že se jen bezcitně nad námi šklebí všichni i přítomní mocní, protože většina z lidí, kteří se aspoň otřeli o brokáty státního trůnu, ztrácejí neustále i svůj lidský cit. A to nemlčím ani o našich představených.

Cítíte to stejně dobře jako já, že už nás unavily všechny ty fráze a výmluvy, že už bylo dost odsunování možného řešení všech těchto bolestivých problémů. I my chceme své místo a to ještě dříve, než vydechneme svoje duše. S velkou nekonečnou vděčností vás pozdravuji ještě před tím, než se zase rozejdeme mezi své, abychom jim nepřinášeli jenom bolest, stesk a vzpomínání na minulost, ale dokázali celým svým záměrem, že jsme se nevzdali a že jsme ochotni nabídnout ještě všechny své síly tomu národu, který zůstává jednotlivcům tolik dlužen. Jistě se nemýlím, když vaším jménem společně vyslovuji dík za všechnu oběť i věrnost těm ideám, kterými vždycky každý národ roste a je vzděláván.

Neproklínáme ani ty nejtěžší dny, které jsme měli možnost prožívat. Ze svého hlediska jsme často vděční i za všechnu prožitou izolaci, protože jedná-

li se o osobní formaci duše, je potřebí být pryč z onoho tolik ubíjejícího venkovního ruchu. A nám Bůh tuto možnost poskytl. Proto bez trpkosti hodnotíme všechno minulé jako stavební kámen, na kterém chceme vidět statečné naše synky i dcerky a rádi jim předáme i své zkušenosti i přetrpěná příkoří jako přínos k jejich již dobře žitému životu.

Chceme vidět následovníky ve všem tom, co zůstává národu jako hodnota, ze které je možno čerpat i růst. Ať je to ta nauka, která nás dělala statečné v době beznaděje, ve které jsme ochotni pomáhat až do vyčerpání posledních sil svého života. Nejsme bláhoví, proto neskládáme své naděje do nikoho z přítomných mocných nad národem, než do rukou Všemohoucího Boha. Ten nám byl silou, útěchou i světlem v dobách, kdy nám lidé dokázali zatemnit jakýkoliv radostný výhled do budoucnosti.

Pane, protože žijeme, proto Ti skládáme nejenom dík za tento dar, ale prosíme též, abys těm, kdo Tě nemohou jako živí chválit, byl pro jejich přetrpěná utrpení milosrdný.

Mírov, 30.10.1994

Milí spolubratři a sestry!

Každé svěcení oltáře či chrámu je nepochopitelnou slávou žijící církve, je radostí všech, kdo pochopili, že oltář a chrám je středem, od něhož se odvíjí tisíciletý duchovní život a to jednotlivců, celých národů a zvláště církve. Proto mi jistě dovolíte, abych vám vyslovil upřímný dík za dnešní příležitost, kdy vás mohu pozdravit na tomto místě, které ve své minulé hrůze znamenalo též požehnání pro všechna nastávající desetiletí, protože vycházelo ze společného úsilí i utrpení.

Toto setkání je nejenom neobvyklé, ale též ne obyčejné. Pokud mohu oslovit především naši muklovskou rodinu, podotýkám, že již náš zástup nepochopitelně prořídil. Ale zdůrazňuji na tomto místě, že k toliké radosti našich nepřátel. Musíme my vždy vystupovat jako poslední pravdiví vykladaelé nejbližší minulých dějin českého národa?

Neberme tuto skutečnost povrchně. Přítomnost nás drtí stále ještě dále, protože v tomto generačním boji jsme vlastně odsunuti na zcela vedlejší kolej a naše celé hnutí se stává skupinou nenáviděné třídy národa. Jen je nám těžko, a to zdůrazňuji hned na začátku, že na všech důležitých a významných místech řídí osudy národa i naší české církve generace, která nic neví a nechce vědět o trýzni padesátých let. Těžko se i nám mluví o těchto událostech, protože cítíme, jako by každou připomínkou jsme jen vrhali hrst soli do očí těch, s nimiž máme cokoliv společného. Byla to realita nepochopitelně tvrdá ve všech přestálých hrůzách a tvrdosti.

Nerad to říkám, že tolikrát bereme na vědomí tuto skutečnost jen s lítostí, protože cítíme, že svým živým hlasem jsme mohli zabránit tolika chybám, které nás obklopují. Mohli jsme být i konstruktivními tvůrci ve všech hodnotách, které byly a jsou potřebné, zvláště pro naši nejmladší generaci. Jen ona je tou nosnou, můžeme říci vyvolenou generací, pro kterou stojí za to obětovat ještě i to poslední.

Kostel i oltář byl vždy místem usebrání, odpočinutí, ticha, ale též i síly, kterou Bůh vkládá vždycky i v tuto dobu do sepjatých i třeba ubolavělých

dlaní. Kostel byl vždy místem siláků, kteří řídili osudy lidstva. Je to i dnes a musí zůstat místem odvážné a někdy i nebezpečné pravdy. Proto jsme naplnění vděčností k Pánu, že můžeme ještě jednou pohlédnout na ona místa, která pro tolik našich bratří byla opravdovým peklem. Pro nás však svou celistvostí i toto středisko bylo místem vroucího žehnání, proseb a odevzdání tolika set posvěcených rukou, které se denně, nepozorovaně zrakům bachařů, spínaly za celý ubohý český národ. Národ, který bloudil, ale byl jenom jedním z tolika národů Evropy a světa, které stejně i dnes úpí pod různými rudými anebo anarchistickými zástavami.

Neberme tuto příležitost jen jako vzpomínkovou slavnost. Nás naplňuje přítomnou tesnotou, že zde již nestojí v čele církve nikdo z těch velkých biskupů, kteří společně s námi pracovali na vatárně, stolárně, metrárně nebo jen na úklidu. Nejenom s námi dleli, ale mohli celou svojí váhou být viditelnými pilíři, o které jsme se opírali. V době, kdy já jsem zde byl s ostatními spolubratřími, z nichž množství už překročilo práh času, bylo nás kněží s biskupy téměř 700.

Tvrdím, že každý z nás, kdo se mohl setkat jen s Otcem biskupem Gojdičem, jak jsme říkali zjevně se vznášejícím světcem nad špínou, která nás obklopovala, zateskní po vizi opravdového nástupce apoštolů. Byla to pro nás v člověku vtěsnána prvotní církev.

Tak nádherně obnovený chrám na nádvoří ostatních hrůzných budov, jejichž vzezření dostává zcela lidský ráz. Biskup světitel požehná tomuto symbolu znovuzrození. Jak byly i tyto prostory potřebné v době, kdy rozmláceli naše údy, kdy i toto by znamenalo oporu o to nejvyšší. Měli jsme však možnost vykonávat osobně duchovní cvičení, která trvala celé pětiletky. Kdo se chce měnit, ať nehledí na potřebný čas, ať se

nebojí obětí, ať nepřestává cvičit všechny své danosti i možnosti a odváží se ve všem mít rád.

Cítíme to, že nejdříve musíme v sobě vybudovat Boží chrám, tolikrát na vlastních troskách, podobně jako vyrostl nesmírnou námahou i tento dům Boží. Jeho předchůdce se pokoušeli zničit vychovatelé minulých časů. Chtěli se nám vysmát a zdůraznit náš jistý nutný zánik. Mluvili nám o odstranění starých předsudků. Vysmívali se nejen církvi, ale všemu slušnému a potřísnili rudou slinou každého, kdo smýšlel jen částečně jinak. Přitom se holedbali, že náš zánik je definitivní. Této garnituře se to nepodařilo. Ale nyní, jako by se to dařilo každému z nás, kdo svou povrchností spálí, pošlape, rozmetá Boží chrám zapřením svého sebevědomí a rdousí naučenými zlovyky nebo vědomými hříchy svoji vlastní duši. Podle vůle těch, kdo nás likvidovali, jsme měli být pohrouženi do onoho shnilého mlčení, do ticha hřbitovů bez křížů, kde všechno páchne nenávratem.

I dějiny mají jiná pravidla než tolikrát zkažený lidský systém. Naše století je dobou válek, krutostí, lží, podvodů, ale též krajních obětí a krásy životů čistých a duší velkodušně ušlechtilých. Vy všichni bratři, kdo jste byli vtaženi do onoho soukolí krutosti, kdo jste brali účast na martyriu minulých desetiletí, všichni bez rozdílu, jímž bylo dovoleno jenom vzpomínat na své nejbližší, jste již jedinými svědky, kteří nesmějí umlknout do té doby, než obě po nás jdoucí generace uslyší o tomto období. Cítíte ony skuliny ve školách, ve veřejném životě, na místech, kde se nám prezentují naši představení. Tato pravda se jim zdá archaicky zastaralá, nepotřebná, protože bez ohledu na smetiště, ve kterém ve zbahnělém násilí pokračují i tolikerí naši věřící, chtějí budovat jasnou budoucnost. Těchto ničemností se dopouštěl český člověk na českém člověku. Nás může bolet ona nevšímavost, která jitrí rány všech, kdo procházeli těmito stíny a nesmíme již ani doufat, že se něco změní. Nesme svůj úděl s takovou vnitřní usebraností, jak jsme to dokázali ve všech těch rozmanitých šatlavách.

Chce snad někdo budovat budoucnost bez toho, že by pokáním a láskou vyrovnal to, co jsme jako národ přešli? Kolik to bylo násilně ukončených životů, kolik rozbitých dlaní, které neměly sílu se vzpínat k Nejvyššímu, kolik to bylo nedokončených životů, jejichž krev neustále volá

aspoň po pokání generace, která vstoupila do našeho vědomí. Ten, kdo nepřešel tímto kostrbatým životem nepochopí, jak se klopýtá. Kdo nešel cestou rozbitých svalů a hladovkami korekcí, kdo nemusel drát smradlavé peří nebo kutat uran, či brousit sklíčka, těžko pochopí, jak je život někdy k neunesení těžký. Mentalita našeho národa se ukázala skoro vcelku nízká a my to nemůžeme vyrovnat jen výmluvou, jen nasloucháním nebo tím, že se podělíme o prožitky bratří či sester.

Mírov je pro nás jen vzorově dnes zástupcem všech lapáků, které nás živily, šatily, chránily a pokoušely se převychovat. Všechny vnitřní metody byly vždycky odleskem projevu tohoto drze skrčeneckého systému, který v přítomné době zavrhl sám Bůh a proklely tisícovky lidí.

Smrt bratří a znovu zjitřené rány však tolikrátě zmnohonásobily Boží působení v člověku. Pokračováním utrpení, ukřižování, strastí, které jsme dokázali klidně obětovat za jiné. Ale mohu říci, že všechen prožitý čas cílil k nadějně jistotě, že každá hodina života i v těchto hradbách má cenu věčna. Jak krásný byl každý den, kdy jsme oproštěni od vnějších maličkostí žili onou velkou láskou, která nezná zlořečení. "Nikdy nezlořeč ani svým nepřátelům, protože jejich obrácení vložil Bůh do tvých rukou".

Dnešní posvátný úkon je pravdivý nejen symbolický. Jemné žehnání vodou a olejem je protikladem ke všem strženým ranám, jimiž jsme měli

pochopit dravce minulého systému. Zatímco na celách jemně zněly žalmy a chvalozpěvy, oficiální řev vychovatelů se snažil přehlušit tyto chvály a ječel do světa slova rouhání proti Bohu i proti lidem. Hrubostí nám měly zchabnout paže, aby se nedokázaly sepnout k modlitbě, tak jako na veřejnosti bylo dovoleno jen jediné gesto a to zaťatá pěst.

Tyto hrůzy již nikdo neomluví, protože nikdo nemá sílu odčinit hodiny, léta, desetiletí, všechny ony rány a nemožnosti tolika ušlechtilých bratří a sester, kteří mohli celou dobu nezištně pracovat pro národ. Jak hrozně jsme prohospodařili toliké poklady, které Bůh věnoval živému členu národa pro dobro jiných. Tvrdost minulých desetiletí nespočívá jen v násilnostech, více tkví ve znemožnění dobra, které mohlo působit, vychovávat, podepírat a pomáhat, aby náš národ mohl v budoucnu žít. Důsledky jsou nezměřitelné a trest, pokud se Bůh nesmiluje, bude stíhat onen přežívající národ, který se bál mocných, ale bezmocně hledí na bujející hříchy, které ničí kořeny jednotlivců, národa i církve.

Vzpomínáme na všechny, kdo nám byli blízcí v utrpení. Na ty, jejichž mladá těla chátrala ve všech možných i nemožných našich šatlavách a lágrech, kdo musel odhodit, chápeme-li to vnějším způsobem, nejkrásnější léta svého zralého mužství. Zahrnujeme do svých vzpomínek dnes ty, kdo odešli po nesčetných mučeních jako zde převor Hartl... a tolik jiných ve všech kriminálech naší vlasti. Mnozí odešli před desetiletími, sotva se jich dotkl karabáč, jiní po bolestném odloučení od svých, se zničeným srdcem. Kolik je to svědků neslavného úseku českých dějin. Ale je to velká řada mučedníků, na které bohužel ani naši spolubratři tolikrát nechtějí vděčně pomyslet. Tito však nikdy nebudou mrtví navždy, neboť ti, kdo trpěli pro Boží zásady nebudou nikdy Pánem zapomenuti anebo od Něho odmrštěni. "Blahoslavení, kdo trpí pro spravedlnost".

Neděláme z nich svaté, nestavíme je na viditelná místa v našich chrámech, ale oni prokázali své hrdinství nejvíce v tom, že vystoupili ze všednosti komunálního konzumního života a bojovali navzdory přesile proti poznanému zlu. Někteří synci sotva vyučení, bráškové sotva po maturitě, slavní doktoři a profesori, řadoví kněží i hodnostáři minulých desetiletí, ti všichni defilují nyní o to ve smutnější řadě, protože i na ně na všechny

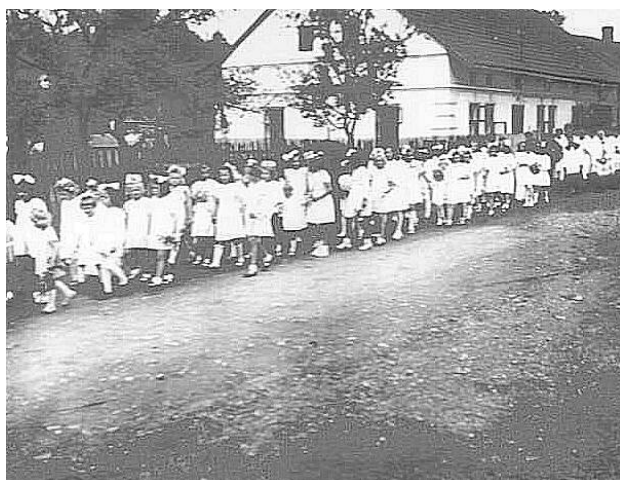
budeme v záři svíc nad hroby pamatovat. Kolik z nich, jen s litrem vody a kouskem chleba, a to ne každý den, v korekcích a na samotkách s tichým usebráním anebo s hlučným "Blíž k tobě Bože můj" na společných cimrách, kolik synků bodrých, ale též zlomených a zdrcených, neslo na sobě pečeť přestupníků lidských zákonů. Ale většina z nich se neprovinila ničím proti zákonům Božím v sobě. Všichni jsme usilovali společně i jednotlivě o spravedlnost, chtěli jsme být odděleni od lidí podlých, od nemravných praktik všech těch, kdo hlásali bídný marxismus a tolikrát cítíme, že podle zařazení jsme se mýlili. Ale před Bohem jsme jistí, že to byl jediný možný způsob, kterým jsme sobě i jiným zachránili život Boží v sobě.

Vy, přítomní bratři, jste posledními živými svědky, kteří nesmějí ustát v hlásání těchto historických skutečností a to ani tenkrát, když poznáváme, že je to protivné nadřizeným i tolikerým z našich představených. Ti, kdo se museli halit do cárů potřísněných vlastní krví mají zůstat hvězdami, které nezapadnou. Zatímco velké slunce se každého dne skrývá, tito musejí zůstávat jako nepatrný rozžatý kahanec, který pro nás tak často v šachtách znamenal směr i jistotu života. Alespoň tento šachetní hořící kahánek zachraňme sobě i jiným, aby nás chránil a ukazoval bezpečnou cestu k životu čistému i věčně radostnému.

Otec kardinál Tomášek

Z mého pohledu jenom několik vzpomínkových vět k onomu oslavovanému muži ze slezské Studénky, člověku, kterému já osobně i celá naše rodina stála celý život velmi blízko. Jednak rodinou, způsobem života, jednak později hnání touhou vyčerpat z něho maximum zkušeností a vědomostí, kterými jsme vždycky posilovali nejenom vědomí, ale i své sebevědomí, brali jsme z jeho činnosti v každé době vždycky impulsy pro akce, které nám byly blízké, zvláště v řešení problémů dorůstající generace.

Protože každý z nás ví, v jakém prostředí vyrůstal, není potřebí, abychom se zmiňovali o rodné Studénce, ani o Košatce, ve které prodléval on i jeho sourozenci celé prázdniny.

Jeho dětství nebylo v ničem jiném, než ostatních dětí. Všech 6 sourozenců se narodilo několik metrů od krásného gotického kostela sv. Bartoloměje a to ostatní prožíval se všemi dětmi až do svých, jen sedmi let, na hrázích rybníků a na lukách kolem Odry v onom kravařském kraji, kde se více pospíchá, a proto i řeč

nezná délek a i on sám si přízvuk na druhé slabice od konce a krátkost ve výslovnosti přinesl i do Olomouce, kde se po smrti otce, odstěhovala jeho maminka se svými dětmi.

Způsob řeči přispíval též k jeho osobnostnímu rozdílu od ostatních mluvčích, ať to bylo mezi učiteli anebo i na biskupském stolci. Životní data není potřebí opakovat. V r. 1899 narozen, v sedmém roce jim umírá otec a matka vychovává všechny děti už v nových poměrech v Olomouci.

Každé údobí jeho života bylo vázáno na zájem o poslední generaci. Tento

zájem se mnohonásobil i na vysoké škole, v semináři i v jeho kněžském působení. I když žil ve Studénce jen do sedmi let, přece jenom tíhl vždycky k oné slezské vesnici, která zůstávala pro něho připomínkou i v době, kdy už byl na biskupském stolci v Praze. Snad to byla blízkost studeneckého kostela - všechny děti se narodily ve škole, bezprostředně vedle hřbitova a kostela. Celá rodina Tomášková - rodina nadučitele - jeho otce - byla vždycky považována skoro za výlučnou, ať způsobem intenzivního náboženského života, tak onou jemností, se kterou byli vychováváni všichni členové rodiny. Lásku k hudbě - pamatoval si ještě otce za varhanami - naplnění vírou, podporovali jeden druhého k oné aktivitě, která zůstávala náplní pro celý jeho život. A když mu otec při odchodu na věčnost dělá poslední křížek na čele, připomíná mu: “ Františku, buď věrný Pánu Ježíši, ať se u něho shledáme “ a tímhle sebevědomím žil.

V těžké době vstupuje do semináře v Olomouci, je vysvěcen a i když celé mládí prožil již v Olomouci, jeho primiční mše svatá patřila rodákům ve Studénce. Jako každý mladý kněz odchází na kaplanské místo, stává se katechetou, profesorem, vyučuje na fakultě v Olomouci a tam měl teprve možnost formovat podle svého obrazu všechny své posluchače. I když byl následováníhodný ve své aktivitě ve výchově mládeže, ať to bylo ve školách anebo v kurzech, znal jen jednu cestu, a to byla cesta, která byla lemována jasnými pohledy mládeže všech kategorií.

I v druhé světové válce, navzdory nepřátelskému postoji německého režimu, formoval vždycky ty, jak on říkal - kdo mají ještě dobrou vůli zůstat ve fázi svého života Božími dětmi.

My jsme si byli nejbližší v době studií na fakultě v Olomouci. Byl to jednak zájem o stejnou tematiku, jednak tím, že jsme si byli blízko původem. Oba dva jsme byli téměř z jednoho hnízda a jako kazatel mě vedl při primiční mši svaté k oltáři. On měl vždycky bujarou radost, když viděl někoho z blízkých a i když v pozdějších fázích svého vlastního života smutně přijímal skutečnost, že z tohoto prostoru tři kněží odpadli, on zůstává jako pilíř, o který bylo možno vždycky se opřít.

Plný účasti ve všech potřebách, ať přišel kdokoliv, po světové válce v r. 1948, zdůrazňoval vždy, že zůstává s námi, i když množství spolubratrů muselo prodlévat ve všech možných kriminálech. Padesátá léta ho našla jako statečného vyznavače,

po tajném svěcení biskupském patřil mezi několik jednotlivců, ke kterým se upíraly pohledy i těch, kdo byli v kriminálech nebo zůstávali v praxi. Někdy jsme nepochopili jeho opatrný přístup k záležitostem, které bylo potřebí řešit zcela otevřeně metodou písma - ano a ne. Když radil např. sestrám v Opavě, aby šly do voleb hromadně, považovaly to sestry za poloviční propad a tak věta představené: „V době kulturního boje v Německu odpadli i tři biskupové, ale ani jedna řádová sestra“ - zůstává pro něho tvrdou připomínkou, že tato doba bude vyžadovat opravdovou ráznost.

Když jej sv. Otec pověřil vedením pražské arcidiecéze, nevyhnul se ani mnohým dohadům spolubratřů, kteří s ním byli v Želivi a po trpkých zkušenostech s režimem považovali každé zlepšení situace některého z bratřů za škodlivé ústupky. Bolševický režim sice zuřil, ale protože neměl logiku, i on se dostal po kratším pobytu v tomto koncentračním táboře do praxe se státním souhlasem do Moravské Hůzové. Po návratu z mého třináctého lapáku jsem se snažil být mu též blízko. Zůstává tam téměř deset let a potom z pověření sv. Otce odchází do Prahy. Názorově jsme si zůstávali blízko, ale měl jednu velmi vzácnou vlastnost, která je už tuze řídká, že snesl celou pravdu. Oproti nám, co jsme mohli své zkušenosti zocelovat v praxi, měl jednu nevýhodu, že se pohyboval většinou v teoretických kolejkách.

Jeho jmenování pražským arcibiskupem považoval za překvapení pro sebe i pro jiné. A často mi opakoval větu - „jsem skutečný moravský parašutista v Praze, která mě nemá ráda a žije si svým způsobem“. Stejně tak si pamatuji jeho bolestnou větu, když si často posteskl - „mrzí mě jedno, že jsem nemohl být s vámi ve všech různých kriminálech, rozuměl bych i tomuto zvrhlému režimu lépe“. Považujeme to za skutečnou pravdu, že nejvyšší školou v minulém režimu, a to pro celý příští život, bylo toto nejtěžší období snášení těch příkoří, které si režim vymýšlel. Je nutné však mít vždycky na zřeteli onu obojí dobu - kdy se nesmělo nic bez těch ponižujících setkání s církevními tajemníky a potom onen rozdíl, který přicházel v době roku 1968, kdy jsme prožívali další zradu na národě i na sobě.

Všechny návštěvy i setkání až do jeho odchodu na věčnost jsme prožívali spolu dlouhými úvahami o možnostech záchrany duchovních hodnot a on vždycky téměř se slzami sledoval všechny relace o práci v úzkých kroužcích s mládeží všech možných kategorií. Jen litoval, že je vzdálen od praxe a je odkázán jen na informaci

těch, kdo ho přicházeli navštívit. Měli jsme výhodu v tomto ohledu, že na vrátnici stačilo říct jenom Studénka a měli jsme otevřeny dveře až k němu.

Nebylo to mnoho dní od jeho odchodu na věčnost, byl stále plný zájmu, pochopení, byl hotov přijímat všechny poznatky z měnících se poměrů. Jeho stálý zájem byl veden jistotou Božího působení, ke kterému povzbuzoval všechny a mrzelo ho velmi, když mu jeden z našich spolubratří v Praze odkázal, že jeho rady jsou opotřebované a že ví, že je potřeba rozjímat, modlit se růženec a číst Písmo. S bolestí se vyrovnával s touto negací.

Žil životem všech, kdo usilovali o jistotu Boha v duši.

Praha, leden 1995

Milí bratři a sestry!

Je to pro mně nesmírná radost, že vás mohu z celého srdce pozdravit v našem hlavním městě.

Dříve ještě, než začneme jakkoliv uvažovat, bych vás moc prosil, abychom skautským způsobem vzdali čest všem bratrům a sestrám, kteří se nevrátili z bolševických kriminálů. Učiňme to chvílí naprostého ticha a skautskou večerkou.

Poznamenávám, že nemůžeme sdílet zcela shodné názory na jakoukoliv věc, o které budeme uvažovat. Jen teorie neřeší nic. Proto budeme sledovat zkušenosti dřívějších generací a vezmeme je jako recept, který byl vyzkoušen a nemůže být jiný, než strhující svojí naléhavostí i pro přítomnou dobu. Nebyl to v žádném případě žádný systém cvičeného pohodlí, protože každý v dřívějších desetiletích věděl, že je třeba onoho nenápadného tréninku v obojí sféře - duchovní i tělesné. Nikdo celou dobu se nedomníval, že jenom zpěvem, organizováním, putováním s kytarou dosáhne dokonalosti. Myslím tím i dokonalosti nenapodobitelného vůdce jiným.

Pro začátek bych podle vzoru, jak jsme sledovali nedávno o vánocích v Písmě svatém, vyložil aspoň několika poznámkami svůj původ.

Stejným způsobem budeme podrobovat hloubkovým pohledem každého, i pomyslného adepta, na místo vůdce.

Jsem Huvar, skautským jménem "Leknín" a mám jedno, co mě naplňuje skautskou pýchou, že všechny své vyšší junácké zkoušky mám s podpisem táty Plainera. Jemu vyslovuji též dík za jeho neustále rozzářený obličej, který má být svědectvím každého z nás, že si vážíme darů, byť jenom pouhého života.

Hned zpočátku bych ale upozornil na řadu faktorů, kterými se budeme odlišovat. Nedělám si v žádném případě ani nejmenší nárok na to, že bych mohl postavit výchovnou šablonu pro všechny věkové stupně i pro všechny krajské zvláštnosti.

Víte jistě, že patřím do onoho zástupu, který byl odepisán celá desetiletí, ale který je odepisován všemi institucemi i v přítomné době a zde nezáleží na tom, o jaké vedoucí se jedná. Platí to ve všech kategoriích života v našem národě.

Nejdříve je nutné, abych vám předeštel kvůli srozumitelnosti některé zvláštnosti ze svého osobního života. Jeho nejpodstatnější momenty jsou napsány v knize, která následuje. Je právě v tisku pod názvem "Střepy jednoho života". Obsahuje nejenom osobní dějiny, ale též i řadu zvláštností, kterými se vyznačuje tento pohybový život. Pro úvod několik okamžiků ze setkání s několika bratřími - skauty v kriminálech.

Měl jsem, a to říkám zodpovědně, nesmírné štěstí, že jsem mohl nejenom pobýt, ale žít naplno ve 13 lapácích, které nám z laskavosti minulého režimu byly rezervovány již od r. 1948. Patřil jsem jako činný skautský aktivista do onoho šiku, který nečekal v zátíší, ale šel do akcí okamžitě, jak se k tomu naskytla příležitost, tedy hned po onom "vítězném únoru 1948". Znamenalo to, že náš nesouhlas s oficiálním systémem byl vstupenkou do oněch ústavů, ve kterých jsme prodlévali, a říkám s vděčností Pánu i režimu, v nejvyšší možné evropské vysoké škole.

V r. 1948 na sv. Václava jsem již mružel ve druhém lapáku. Většina těch, s nimiž nás spojili uměle v jeden celek, byli studenti i dělníci, ale též několik význačných zástupců inteligence. Z pochopitelných důvodů hlavičkou skupiny těchto ničemů, kteří chtěli zbourat rodící se bolševickou republiku, jsem byl vybrán do čela této zločinecké party. Naši dobrodinci věděli přesně i mé skautské jméno. Proto jsem hrdě nesl i ty plivance, kterými nás častovali po tom, co byl vyřčen nad námi ortel nutné izolace od slušných lidí.

Celá skupina byli lidé zapálení touhou v poválečné republice působit jako očišťující prvek mezi celou mládeží. Samostatní, odvážní a čistí i ve všech úmyslech. Pocházím ze stejné osady jako minulý pan kardinál

Tomášek. S ním jsme si byli myšlenkově i názorově až do jeho odchodu stále blízcí. Mezi sedmi sourozenci, z nichž jsme byli 4 bratři a 3 sestry, byla možnost již se vzdělávat nenápadným způsobem jeden od druhého právě v tom úseku života, ve kterém se všechno bere tak samozřejmě, jako čerstvý vzduch. Rodiči jsme byli vedeni samozřejmou radostnou kázní, kde nebylo třeba debat o samozřejmých věcech, ale uskutečňovali jsme všechno samostatně a s lehkostí. To je ten nesmírný vklad, který i každému budoucímu vůdci má dát jeho rodina.

Mé prostředí bylo zcela křesťanské, aktivní, kde všichni společně a každý zvlášť jsme vyhledávali jakékoliv možné uskutečnění toho, co před námi bylo žito otcem nebo matkou. Pestré venkovské prostředí s přírodou plnou rozmanitých tvarů, blízkost lesů, luk, rozlehlých rybníků a pastvin na břehu Odry. Vesnice čilá s jednoznačným zaměřením, ať se jednalo o jakýkoliv spolek - Orel či Sokol.

Z toho vyvstávaly i některé ostré rysy, že jsme byli vedeni ne být jedním ze zástupů, ale nutkáni k tomu, abychom čile usilovali o místo samozřejmého vůdce. Nekompromisně a naplno, bez pouhého pozorování a bez sporů. Každý z nás byl veden celým složením této nenápadné venkovské společnosti k tomu, aby usiloval být první. Tak tomu bylo až do studií. Jen krátce - výborné gymnázium Příbor a Ostrava, bohoslovecká studia Vidnava a Olomouc a to, co nemusí vypadat pro vás dost zajímavě - první místo Vizovice, kde mi umožnili po 15 měsících vplout do procesu převýchovy minulého režimu.

Tolik snad jenom jako určení původu. Tedy Morava se všemi zvláštnostmi, které těžko pochopí i spolubratr, který prožívá svůj život ve velkoměstě.

Hned po nastoupení do duchovní služby jsem se věnoval školení

chlapecké mládeže, již s pověřením arcibiskupa Matochy, pro celou diecézi. A to byl též první důvod toho, že mě přijali hned po prvních přijímacích zkouškách do kriminálu, který mě živil víc jak dvě pětiletky.

Snad pro pobavení několik momentů ze setkání s velkými Junáky za mřížemi.

V r. 1949 - 1950 na izolovaném oddělení D1 na Borech jsme byli na stejné světnici s bratrem Vosátkem a převorem Hartlem z Brna. Protože jsme byli stíháni revmatickými příznaky všech druhů, potřeboval br. Vosátka masáž. A tak jako specialistu požádal šéfa nemocnice Milosrdných bratří z Brna - Hartla, aby mu tuto laskavost poskytl. Podává mu mazání, ale přitom přechytl lahvičku - místo Opodeldoku mu podal lahvičku medu. Byly stejně velké, jenže obsah byl rozdílný. A teď bratr Hartl - silák, sehnutý nad jeho přirozeným, do podoby svetru, zarostlým hrudníkem a zády se shýbá a koná nad ním tuto milosrdnou službu. Jenže pro svoji sílu necítil, že mu vlastně medem rve i celou kůži a vesele vypravuje přitom a on hekal. Teď, až se již zdálo, že je proces u konce, pomalu se zvedá a opatrně se dívá na to, čím ho vlastně natíral. A říká: "pro omyly se někdy musí trpět". Vzácná zásada, která nás hleděla uchránit i v tomto prostředí od neuvážených zásahů do řádu, ve kterém jsme měli být vtěsnáni do uniformy barvy rudé.

Jiný velký skaut - p. kardinál Trochta. Zase jsem měl velkou možnost být s ním v Kartouzích nějakou dobu na společné chodbě. Měli jsme spolu vycházky, při kterých podával trest svého života po kapkách. Když jsme hovořili o intenzitě působení na jiné, on pronesl vzácnou větu: "My máme povinnost určit těm svěřencům správný směr a na to stačí malý kaháneček, ale rozžatý. Nehledejme nikdy nějakým velkým efektem udivit ty ostatní, ale jdeme před nimi s oním ohníčkem, tak jak jej známe ze šachty a ukazujme jim směr, který je přivede k cíli. Jemně, nenápadně, ale cílevědomě".

Při možných poznámkách, dostaneme-li se k nim, o uzavírání vážných či letmých známostí, bych rád ještě zmínil jméno jednoho pražského skautíka, s nímž jsme byli na šachtě velmi blízko. Byl to Mirek Obrman. Hoch, který byl cele zapálen skautskou myšlenkou. Pro něho vedle Písma byl Baden Powel ukazatelem správného junáckého života. Tak jak to bývá - ve svých 19 letech měl již známost s jednou pražskou dívčinou - o dva roky mladší. A v tomto případě to pro něho znamenalo celou řadu, říkám nadbytečného utrpení, které prožíval a přitom mu tolik spolubratři nerozumělo, protože to žil rozumem i srdcem, tedy cele. Byl jsem po těžkém úrazu v obvazech na svém trojitém záhořově loži a on mezi směnou přišel a teď mi vypráví, aby mně potěšil, o svém "utrpení". Nesrovnával, jen jsem cítil, jak každou větou mu přibývá ve spáncích krve a v dlaních bolest. A říká: "to se nedá vydržet, být odloučen od bytosti, kterou člověk takovým způsobem má zafixovanu ve své duši". Jen stručně jsem ho uvedl na rovnici jeho desíti let a čekání jeho dívky na jejich deset let. A říkám mu docela bratrsky - nebyl jsem o mnoho starší než on - "jestli dokážeš poděkovat za přátelství a dát té své dívčině volnost, je to statečnost, kterou ti Pán Bůh zjevným způsobem odplatí". Naříkal jeden den, ale druhý den byl schopen již napsat dopis - "díky za přátelství a velkodušnou nabídku svobody".

Kdyby byl čas, tento jediný případ by stačil na psychologický rozbor mladistvé duše, ale zde jen jedno - co bylo doopravdy tím nejkrásnějším závěrem? Po návratu při prvním setkání, to byl už přes rok doma, mi představil svoji dívku, které se zavázal na celý život a říká s usazeným obličejem: "Pamatuješ, jak jsem byl tenkrát zbabělý a Pán Bůh mě touto nádhernou bytostí poličkuje. Jsem jen vděčný". A já mu zůstávám vděčný za jeho přímou upřímnost.

O těchto případech je potřebí nejenom hovořit, ale bereme je s vážností, s jakou znamenaly náplň života. To byli vůdcové, ale neměli možnost v této době vést. Máme-li hovořit o tom, jakým způsobem je možno do sebe nabírat vše, co je dobré a krásné a co vede ke statečnosti, je nutno se ještě poohlédnout po prostředí, po možnostech, které se naskýtají a po možných spolupracovnících, protože člověk, je-li sám, může se i mravně sesout; má-li dobrého vůdce, může každou maličkostí růst.

Podotýkám, že dávám k dispozici své osobní poznatky, názory a skutečnosti bez ohledu na to, jak je kdokoliv a kdy byl ochoten přijmout. Víc, než 50 let neustálého pohybu mezi poslední generací dává oprávnění aspoň k tomu, abych i vám mohl vyslovit to, co považuji za správné a důležité.

Nám jde zde o pojetí vedení, o vůdce, o hlavu šiku, nikoliv jen o dav, zástup, smečku anebo volné společenství. Ty ať vychovává komunál. Tvrdím, že poslání našich skupin je zcela jasné. Mají postavit pevné, přímé, ryzí vedoucí do čela - ať jinochy nebo dívky. Oni mají nést tíhu, kterou by jinak jejich podřízení nezvládli, kdyby se nemohli opřít o jedince, kteří dorostli k tomu, aby v čele mohli stát.

Na nás je, abychom aspoň některý z predikátů Božích dovedli umístit

ve svém životě a činnosti. Je-li Bůh neustálý pohyb, tedy není nic snazšího než odzírat právě z tohoto bytí i pro sebe onu velkou povinnost být vždy aspoň krůček před jinými. Nedát se hýbat, ale pomáhat v pohybu jiným. Žádná z pronesených vět nebude přijatelná pro ty,

kdo jsou nehybní, unudění, kdo si natahují do nemožnosti spánek, vyhýbají se jakékoliv námaze, odmítají sloužit jiným.

Celé čilé dětství dává za pravdu těmto teoriím a ono ryzí pohyblivé dětství musí přejít v aktivní jinošský věk, jak jsme si mohli ověřovat všechny tyto okolnosti i v třinácti kriminálech a pak ještě v půl tuctu civilních zaměstnání.

Působení domova musí být samozřejmé, jednoznačné, jemně důsledné a v žádném případě ne změkčilé. Radostné prostředí je prvním předpokladem, aby mohl kdokoliv z vychovatelů anebo vedoucích v jakémkoliv souručenství navázat. Jinak není žádných možných spojů, které by znamenaly pokračování působení otce a matky.

Otec a matka jsou těmi prvními nepostradatelnými silami, které nenápadně přelévají do duší svých nejbližších. O těchto záležitostech nechci s nikým vést jakékoliv debaty. Považuji je za základní, za body výchozí pro

všechno, co v životě následuje. Tedy ta první základna je úplná rodina, rodina neúplná jen tenkrát, když není tato skutečnost přímo ničemně zaviněná. Nám musí jít v každém případě o výběr a proto je nutné nejdříve prozkoumat prostředí, ze kterého vychází náš svěřenec, životní podmínky, v nichž hoch nebo dívka vyrůstá a pohnutky, které byly hnací silou v jejich životě.

Používáme-li jakoukoliv pedagogickou literaturu, vycházím z jasné zásady, ověřené desetiletími, že druhou světovou válkou nastoupil prudký zlom a to uskutečněním násilností a bezohledností proti člověku, že se ztratila v této době všechna souvislost se vším, co předcházelo, až do průběhu této hrozné války.

P ř e l o m je mohutnější, silnější, násilnější a důkladnější, než bychom si chtěli vymluvit anebo srovnávat s událostmi r. 1989. Podotýkám bezprostředně, že před zmíněnými pěti léty se nemohlo v žádném případě změnit jakékoliv názorové jádro pro onu rychlou a nedůslednou přeměnu, kterou se někdy odvažujeme nazývat revolucí.

Jednotlivec zůstal zcela nezměněn, jeho nitra se nemohlo nic dotknout. Byla nastolena tvrdě zavádějící praxe a většina i našich mladých byla vržena do onoho spěchu, kde člověk spekuluje jen s možnostmi, jak získat snadno, rychle, bez obětí všechny možné výhody pro sebe. Proto nemíním nic zastírat a hovořit o všem otevřeně, čím se i nejmenší náš človíček může dostat dopředu a výše podle norem, které někdy nejmladší generace nazývá "faktory přežitými" anebo dokonce "neodloženými".

Nám musí jít jen o možnosti, jak působit na jedince tak, aby byl i našim přičiněním uschopněn stát v čele. V tomto případě je nám lhostejné, zda to bude jen družina, oddíl nebo společenství počtově početné anebo jen nepatrné. Zde se jedná o hodnotu člověka, silného jedince a je třeba, abychom hned na začátku si všimli, že i množství, není-li složeno z naprosto charakterově čistých jedinců, zvětší jenom všechny stávající negativní prvky. Proto je důležité brát se stejnou vážností družinu, oddíl anebo větší celky, nejenom v našem hnutí, ale tyto kvality musí být po ruce všude - ve škole a v každém i kostelním shromáždění.

Vycházíme ze zásady, že každé společenství potřebuje vůdce, tzn. člověka, který stojí v čele, osobnost, která se stává hlavou společenství.

Vůdce dovede nejenom vysvětlit, ale zaujmout stanovisko a pohnout všechny své podřízené ke společné akci. Znamená to umění ovládnout lidi, dovést je sjednotit, mít je ale rád i při ráznosti jednání a být si jist, že všichni se jeho příkladem mohou chovat stejně. Při prvním setkání se svojí družinou

musí být pevně přesvědčen, co je jeho úmyslem. Je nepřijatelné, aby teprve hledal náplň v té době, když už má usměrňovat sobě svěřené. S jakou vážností musí přistupovat k přípravě na každé setkání!

Vůdce nesmí být měkký, ale nesmí být hlomozící tlampač a to ani tehdy, když by mu svěřenci řádně nenaslouchali. Nesmí se dát vyvést z míry. Je člověkem, který má zodpovědnost za společné dobro. Je někým, kdo vede, stojí v čele a přece se musí ztrácet v tom množství.

Každé souručenství musí mít v čele člověka, abychom se nestali jen shlukem bez hlavy. Bylo by to plýtvání potřebnou energií. Proto každý oddíl i družina, která má dobrou hlavu, dokáže být společenstvím statečným.

Jedním ze základních rysů, na které každý vedoucí může stavět, je dát svým podřízeným schopnost, aby poslechli. Proto i méně dokonalý oddíl nebo družina mohou dobrým vedením odstavit důležité dílo. Vůdce nikdy nemusí zdůrazňovat svoji autoritu. Všichni svěřenci jej berou vážně.

Nikdo nesmí lehkovážně nastoupit do funkce vedoucího. Něco přirozeného z autority Boží musí v sobě mít dříve, než je ochoten vzít na sebe toto poslání. Proto je pro nás základem radostná víra v autoritu Boží. Z ní mohu teprve odzírat částečnou autoritu člověka. Největším darem každého z nás je sloužit, tedy ne společensky zneužít možnosti, které přijímá, ale musí být ochoten podávat pomocnou ruku vždy a každému a šťasten, může-li to ve jménu Božím.

Být vůdcem je povolání, ne uskutečňování vlastních přání. Každý oddíl musí být veden radostnou dobrovolností. Každý vedoucí musí nabízet

orientaci a poskytovat svoji službu. Zodpovídá za všechny. Jeho působení však musí být nenápadné před jakýmkoliv rozhodováním oddílu.

Proto tvrdím, že k tomuto velkému poslání musí vyrůst. Od neútlejšího dětství, kdy mohl být jakýmkoliv způsobem přítomen, tak má být přítomen všude, kde se jeho svěřenci pohybují. Musí chápat smýšlení družiny nebo oddílu, dovést strhnout nadšením, ale za žádnou cenu se nezahazovat v ničem a s nikým. Nerozdávat bezhlavě sympatie jednotlivcům anebo šlapat po přátelství.

Jeho autorita je postavena na pevné víře ve vlastní poslání. To musí každý cítit a pak se dá strhnout. Ne jen sleduje, ale následuje.

Proto je tak důležité, aby vedoucí dokázal sdílet radost každého ze svých členů z jakéhokoli i nejmenšího úspěchu nebo pokroku. Nikdy není nezaměstnaný, ale sám využívá čas i příležitosti a příkladně k tomu vede všechny svěřence. Nemůže být ničím jiným než krajním optimistou, který radostí přímo plýtvá. Musí žít ale vírou, aby nic nenarušovalo jeho autoritu. Za žádnou cenu nesmí ponížovat někoho ze svých svěřenců, ale tím méně musí využít všech prostředků, aby se nedal sám zdeptat.

Vůdce se nesmí bát vystupovat jako autorita, ale nenápadně, s taktem a v každých okolnostech. Proto si musí být vždy jist, že jeho rozhodnutí je správné, ale takové vždy musí být. Ke svému jednání dovede vybrat vhodný čas. Nevynechá nic, co je dobré. Se svými svěřenci realizuje do důsledku všechno, co si předsevzal. Je důležité, aby dokázal zvládnout jednotlivosti, ale i celkový problém.

Správný vedoucí se nesmí jen z výše svého postavení učinit soudcem, analytikem, aby přistupovat k řešení společenských záležitostí pohledem na své osobní problémy. Jedná přítomně, okamžitě.

K á z e ň . Je mnohem jednodušší se podřizovat než brát na sebe nutnost kázně podřízených. Protože musí osobitě přistupovat ke každému člověku i ke každému řešení, nesmí se nikdy snížit k útočným kritikám, neboť každá veřejná kritika nebo kritikaření narušuje morálku celku.

Vedoucí nemůže být v žádném úseku svého působení pohodlný. Nikdo z pohodlných si kázeň nevynutí, tím méně zaslouží. Nesmí být skrčencem, ale odvážně, ukázněně dovést pronášet svůj osobní úsudek. Nemůže vykonávat jen cizí vůli.

Jedna z velmi těžkých vlastností pro každého z našich vůdců je naučit se vystupovat s autoritou, ale dovést se ztratit v množství. Je bezespornou skutečností, že odvahu si musí každý z našich svěřenců přinášet z ovzduší rodiny. Ať si vždycky uvědomuje, že všechny obtíže jej potkávají jako vítaná příležitost moci se osvědčit. Zná, ví a dokáže.

Zde největší roli hraje rané dětství a dospívání. Má-li milost, že mohl oba tyto úseky prožít ve spořádané rodině, má nejlepší předpoklad i základ, aby mohl radostně předávat tyto své zážitky jiným. Ale nyní je dává již jakoby z autority, kterou odzírá od velikosti Boží.

K l i d spojený se sebevědomím napomáhá každému řádnému vůdci, že se vyhýbá i zbytečným řečem. V žádném případě se ani neodváží, aby druhým připomínal, jak je unaven, zdrcen, zničen nebo znechucen. To radím, aby hned zpočátku každý z adeptů vyškrtl ze svého slovníku. Žádný vůdce se nesmí vyhýbat problémům, ale rád je řeší. Blíží se ke každé záležitosti metodou správnosti. Nikdy nezačíná nic, co by bylo nejisté. A všechny věci vybírá podle žebříčku hodnot a to nejlepší a čisté pak uskutečňuje.

Vůdce musí umět předvídat. Proto má v zásobě velké množství zvláštností i jejich řešení a z těch se dokáže rychle orientovat v daném tématu i problémech. Dovede zítřek připravovat přítomným pohledem. Sám se neodvažuje jednat jinak. Myslím tím možnou povrchnost, než to požaduje od svých svěřenců. Nebyl by vůdcem, kdyby neměl orientační smysl. Svůj pokrok i úspěchy vedení vidí v pokrocích svých svěřenců. Se všemi je v neustálém spojení. Když hovoří, tedy ke každému srozumitelně. Je velmi důležitá jasná výslovnost, jednoduše formuluje, logicky a uceleně podává všechny své myšlenky kolektivu.

S naprostou bodrostí získává neustálý zájem všech na společném díle. Vyžaduje to ale od něj, aby se svou rozzářenou tváří bral do rukou každý možný nástroj. Jeho chlouba spočívá ve vyplněném dokonalém díle.

Vůdce musí umět hovořit s nejslabšími, ale musí dokázat je zvedat, ne je bez kritiky odmítat. Ze svého života se neodvažuje cokoliiv přikrášlovat. Jen dobrotou vlastního srdce může přikrýt svoje nedostatky. "Vést může jenom ten, kdo si dokáže zmocnit srdce". Musí mít mnohem víc vlídnosti, aby překonal častou neukázněnost a nevychovanost, zvláště nových svěřenců. Pamatuje, že i nejmenší službou vychovává nové osobnosti. Hledí, aby každý den měl dost důvodů k tomu, aby jej jiní mohli, ba museli mít rádi.

Spravedlnost - hovoří-li o ní, tedy ji uskutečňuje především vůči sobě. Každému přiřkne to, co mu patří a sám se nestydí přiznat i své omyly. Poznává to docela jednoduše v družině či v oddíle, zda jej potkávají s mlčením anebo hledají příležitost, aby se s ním mohli setkat. Nepodléhá onomu velkému bludu, že by chtěl cokoliiv získat bez námahy. Tím méně, aby povrchně sliboval, že se udrží na vrcholu každý, kdo jej bude následovat. Jeho úspěch spočívá ve výběru spolupracovníků. S nimi se musí umět dělit o zodpovědnost.

Sám ale dává pozor, aby nemohl být vmanévrován do jakékoliv cizí situace. V žádném případě si nedovolí, zvláště před oddílem, jakoukoliv nepřesnost. Potřebuje to pevnou formaci vlastního života, aby mohl říci se sv. Pavlem, kterého považujeme za vzor pro všechny samostatné vůdce - "bud'te mými následovníky..", tedy bez jeho viditelného příkladu není možný ani

pokrok jeho podřízených. V žádném z vůdců nesmí vyrůst nic, co by nemohlo být následováno. Žádný naučený zlovyk ani nekritická pýcha chtít se ukazovat. Nejnaléhavějším vzorem je vůdce, který je skromný v jednání, ve vystupování i v řeči. Jeho rozkazy jsou úžasnou pomocí, protože jsou nevтіravé, jemné a dovedou být osobně případné.

Správný vedoucí ale nikdy nezdůrazňuje - to je můj rozkaz. Jen nesmlouvavost vůdči sobě může vést v zápětí k nenápadné poslušnosti podřízených.

R o z k a z - dává-li nějaký příkaz, musí být od všech podřízených zcela pochopen, s radostí přijat a s účinností uskutečňován. Jen důsledností může docílit jeho uskutečnění. Nejlépe by bylo, kdyby nemusel trestat. Když už se musí odhodlat k sankcím pro některou nekázeň, trest nesmí být nikdy takový, a to ani tenkrát, kdyby jej použil k vyloučení, aby jedince ponížil. I z těch, kdo chybují dnes, mohou vyrůst dobří, spolehliví spolupracovníci zítřka.

Každá skupina však musí mít i kontrolu svého jednání. Jinak by se zbytečně ztrácela bloumáním energie. Nikdy nejednej, jestliže poznáváš, že jsi velmi rozrušen. V každém kolektivu jsou jedinci, kteří nesouhlasí a v žádném případě je nesmí vedoucí zesměšňovat, protože i ty máš povinnost získat. V žádném případě však, a to za žádnou cenu, nesnižovat před kolektivem. I neklidné a neúnosné typy musí mít možnost nápravy. K tomu však nemusí nutně sloužit společný život v kolektivu, který vedeme.

U z n á n í - každé vykonané dobré dílo má mít v zápětí uznání, popř. pochvalu a odměnu. Zde neradím vyplýtvat celý svůj kapitál. Stačí dobré slovo, úsměv, uznávající gesto. Dobrý vedoucí nekoná všechno sám. Jeho povinností je vytvářet ducha iniciativnosti v celém oddílu nebo družině. Protože sám se naučil být přesný, nesmí se domnívat, že je již vychován nebo dokonalým. A proto se nebojí spojovat své síly i s jinými, stejně smýšlejícími a dokonalými vedoucími. V žádném případě se nesníží k tomu, aby veřejně kritizoval to, co vykonávají jiní.

Dokáže povzbudit každou sílu, která podněcuje jednotlivce k sebevýchově. Jistě na prvním místě musí být dobře vedené sebevědomí. Žádné instrukce nedává bez řádné sebevýchovy, protože je potřebí neustávat, jít stále dál a výš. Každý jednotlivý náš svěřenec patří do celku. A tam musí být zařazen a pochopen i s negacemi. Za každou cenu ale pěstuje úctu ke všem, kdo hrdinným způsobem před námi prožili svůj věk.

Důležitá je radost v sobě, radost z každého díla, aby ji mohl vyžadovat u každého ze svěřenců. Proto nesoudí překotně, organizuje ale jen příkladem. Nedovede nikdy vyvolávat jakýkoliv konkurenční boj. Zde má místo jen upřímná radost. Sám sice musí zvládat organizaci, ale nenápadně hned od začátku vede každého jednotlivce k tomu, aby i tento kolektiv mohl být řízen kýmkoliv. Teprve potom je organizace řádnou, jestliže může postavit kohokoliv ze svých kandidátů do čela. K tomu musí cílit všechen um přítomného vedoucího.

Celý duch organizační jednotky nesmí být v žádném případě pohodlnický, musí být radostně aktivní.

Před čím je potřebí chránit zvláště naše jinochy a dívky je nebezpečná laicizace celého života. Přivádí člověka do pozice samostatného, ba soběstačného, do postavení člověka, který myslí, že si může všechno dovolit. Je to krajní sobectví. Zajímavé, že právě v těchto kolektivistických systémech vyrůstá celá generace, která je upnuta jen na sebe. Po onom listopadovém zklamání už tolik nespolehnáme na heslo, že si stačíme na všechno, ba že můžeme být sobě sami normou.

Přibývá krutosti a zášti. Mnoho úkazů společensky negativních vychází právě z naší nemohoucnosti. Tak, jak jsme se domnívali, že můžeme všechno zvládnout, tak jsme zapomněli na to, že je třeba zvládnout nejdříve sebe. To

je jeden z důvodů, proč se i mládež uzavírá do party. Každý a zvláště mladý člověk se v této době obzvláště bojí být sám.

Hrubosti, které sužují celý národ, nejsou jen reakcí na přílišné zdůrazňování života v kolektivu. Cítíme, že nám tyto nauky nepřinesly uspokojení. Ti, kdo hledali kolektivní vyžití na ulici jen suplovali neuspokojený život v rodině. Vycházím však ze zkušenosti, že není možné považovat za zlé to, co nabízí ulice, jako špatné do důsledku. I zde je celá řada vůdčích typů mezi tvrdšími postavami, které sice budou pracně dohánět rodinnou výchovu, ale najdeme tam jedince, kteří mají organizačního ducha, ať se jedná o hochy nebo dívky. Zdůrazňuji, že mají mnoho předností před rozmazlenými jedináčky, protože zde jde o typy, které si samostatně vědí s mnohým rady. Nám musí v tomto případě jít o to, jak je zachytit, jakým způsobem je ovlivnit a dodat ono sebevědomí z dobré duše. Pro navázání kontaktu je dobré je zainteresovat společnou službou jiným - "ty jistě bys mohl jít s námi."

R o d i n a není možné vyčlenit všechny faktory, které působí v jednotlivých rodinách. Avšak rodinu musíme nutně považovat za základní stavbu celého života. To pro nás znamená - otec, matka, děti žijící ve shodě, porozumění, v různé dobrotě, která dokáže nabídnout vzájemnou pomoc. Rodinu mohu pochopit jen z pohledu předešlé generace. Než se však utvoří, tzn. dříve, než člověk dostane právo dávat život dál, je nutné splnit všechny předpoklady i ryze lidsky - občanské, aby tento svazek nemohl vzniknout jen náhodně na zcela rizikové půdě. Proto se budeme zabývat přímým vztahem utvářené osobnosti. Ať hoch či dívka - je třeba formovat každého zvlášť. Jejich znaky i projevy jsou tak rozdílné, že je naprosto nutné je nejenom pozorovat, nýbrž brát a vychovávat zcela samostatně. Považuji za scestné zdůrazňování všeobecné a všude vystupující koedukace od nejnižších stupňů až do dospělosti.

Naše povinnost je ztvárňovat hochy do podoby zodpovědného, agilního, sebejistého, statečného, ale skromného jedince, o kterého se bude moci opřít celá rodina, kde táta je hlavou. Všechno změkčilé, nejisté musí být mužské generaci cizí.

Dívka zase potřebuje formaci zcela odlišnou již od samého počátku. Odmítám ony názory, které smazávají rozdíl mezi hochem dívkou a považují je jen za omlouvání vlastní nedůslednosti vychovatele.

Ideálem zůstává početná rodina, kde možnost pohybu i života mezi sestrami a bratřími zklene ono podnebí, které připravuje mladého člověka pro společenský život. Taková rodina, je-li harmonicky sžitá, dá to, co je nutné pro výchovu, tzn. výchovu společenskou. Sám jsem ze sedmi sourozenců. Jestliže žádáme po syncích odvahy, osobní samostatnost a rozhodnost, dovolujeme si totéž požadovat, ale v jiných formách, od dívky.

Už od nejútlejšího věku musí být dítě utvářeno v samostatnou osobnost, úměrně věku. Raději ať je dítě vedené k všetečné všudypřítomnosti, ať se jedná o děvčátko nebo synka. Od prvních samostatných počinů je mají rodiče anebo starší sourozenci přibírat za spolupracovníky, aby mohli absolvovat bezbolestně ve svém domově, jak tomu říkáme za zavřenými dveřmi, co možná největší množství alternativ a co je velmi důležité, v takovéto rodině se naučí přenést se přes případné omyly a chyby. Dobře vedené děti se neurážejí při případných výtkách a své sebevědomí formují v daném období do vzorové podoby. Předpoklad, že jejich rodiče mohou a mají chuť věnovat svůj čas i nadání budoucím vůdcům. Již děti předškolní a školáckové dovedou, anebo ať jsou k tomu vedeni, aby ovlivňovali své kamarády nebo kamarádky podle jemného, doma prožitého modelu.

Je možné požadovat již od školáků povinnost, aby netrpěli ve své blízkosti žádná hrubá slova nebo rvačky se slabšími. Všichni, kdo přijdou s námi do kontaktu, jsou pomyslnými příštími vůdci a proto při volbě našich nových vedoucích dbejme na následující body:

- 1/ zkoumejme strukturu rodiny,
- 2/ zjistěme si přesnou charakteristiku otce a matky,
- 3/ vzájemný vztah rodičů k sobě,
- 4/ úroveň, kterou poskytlí anebo nabízejí svým dětem.

Neopomeňme zkoumat postavení dítěte v rodině. Je rozdílné, zda je to hoch nebo dívka, zda jsou jediní v rodině nebo zda je hoch mezi samými sestrami anebo zase samí hoši anebo jen dívky, nebo dívka mezi samými synky. Tam je potřeba dbát na zvláštnosti, které v nich vyrostou. Podívejme se, jak velké jsou věkové odstupy od sourozenců a do jaké míry jsou již vedeni z domu k samostatnosti. Velmi nepříznivě se odráží v životě každého - ať hocha nebo dívky - jestliže mu někdo z rodičů nebo dospělých dá najevo, že je navíc, nechtěný a celým způsobem svého jednání to pak dávají znát.

Těžkým břemenem pro celý život je život v neúplné rodině. Rozumí se rodina, která je zaviněně rozdělena. Je hrubým omylem si myslet, že děti někdy odpustí neshody rodičů. I když přehlížejí, ale neodpustí nikdy, protože jejich život došel úhony právě sobectvím starší generace. Je pak škoda onoho období, protože již nikdy nemůže dítě dohonit onu prázdnotu, která je bude děsit i dusit i v dospělosti.

Smutek, který tak často pozorujeme v očích našich svěřenců pochází z větší části právě z nedořešených problémů vlastní rodiny. Brzdí ono nadšení, které se sluší, aby měl hoch či dívka jako vedoucí jiného souručenství. Někdy je pohřbena navždy ona živelná radost, kterou potřebuje člověk mít sám pro svoji činnost, tím více pro práci s jinými. Má za následek umenšení sebevědomí. Život v širší rodině, ať skautské nebo farní je zkreslen navždy, jestliže schází z vlastní rodiny - ať vinou kohokoliv - onen krásný pohled na člověka. Možná, že navždy bude scházet onen optimismus, který je živelný, že se ustavičně může dávat.

Povinností rodičů je vyslat do světa své dítě připravené, aktivní, vynalézavě čilé, které se dovede samostatně rozhodnout. Nespoléhá jen na jiné, nedovolí, aby se mu sloužilo, ale samo poslouží.

Nám jde o to, jakým způsobem může dítě, ba musí prospívat a dospět až k onomu vědomí, že může vést jiné. Jde tedy o růst osobnosti. Snad k tomu nějaké vyzkoušené zásady:

Mladý člověk má dokázat prodlužovat si den. Skvěle se osvědčuje metoda pro celou jarní i letní dobu - b u d i t s l u n í č k o - to znamená být čilý ještě před všemi ostatními. Je dobrá metoda být rychlejší aspoň o čtvrt hodiny, než jsou všichni ostatní. To je skutečný karabáč na pohodlníky. Když hoch nebo dívka dokáže s humorem a lehkostí, s písni vyskočit a dát se okamžitě do díla, a to již do činnosti promyšlené večerní úvahou, nic je nezbrzdí v jejich skutečném růstu v oné radosti, která hledá jen, jak se dává.

Zde nezáleží na tom, o jakou dovednost se jedná. Do všeho jde náš adept čile, s nadšením, s humorem, s heslem - já to dokážu. Bude-li se otužovat, aspoň mírně cvičit a ukázňovat se v přesnosti i ve způsobech při jídle a jiném občanském jednání, není možné, aby těmto dětem mohl někdo konkurovat.

L e p š í a r y c h l e j š í než jsou všichni kolem. Proberme s nimi nenápadně, o kolik si prodlouží život, kolik pak vejde do jeho dne ve srovnání s těmi, kdo vyrůstají bez kázně anebo vyspávají do poledne. Alespoň v některé věci musí být stoprocentní. Protože zvláště naši mladí snadno upadají v požívání alkoholu, kouření, v drogách, v hraní na automatech, trvám

na přísné zásadě u všech nejbližších i možných spolupracovníků **nepiji a nenabízím!**

Stejně se odvažuji tvrdit, že skutečným dobrodincem na této cestě, ať se jedná o hochu nebo o dívku je ten, kdo zabrání, aby si zapálil jejich svěřenec první cigaretu nebo zvědavě zkoušel nějakou drogu anebo se vrhal s ostatními ke hracím automatům. Každý, kdo chce stát v čele, musí být prost těchto neřestí a to v prvé řadě kvůli sobě, ale též pro živý příklad, který je nutný. (V jedné lesní škole nás bylo vyučujících sedm. Měl jsem právě denní službu. Tehdy jsem před večerem bloumal a slídl ještě po tábořišti. Šest instruktorů nebylo k vidění. Pozoruji indiánské teepe, ze kterého statečně stoupal dým chuti tabákové. Opatrně nahlédnu dovnitř a ejhle - k našim 6 instruktorům ještě několik návštěvníků v kruhu a čoudili vesele a zapíjeli z načatých lahví. Vyslovil jsem hlasitě svůj podiv, ale odpověď jednoho bratra mi bylo - "nebud' puritán a dej si s námi". Říkám jen "a co naši kandidáti" a on dodává: "to tak nesmíš brát".) A tu se ptám - není lepší nezačínat vůbec, neseznamovat se se zlem, abych musel proti němu bojovat? Anebo, co je ještě horší, dělat ze sebe statečného tím, že před ostatními se vytahuji, že třeba v postu nekouřím nebo nepiji anebo nechodím do hospody? Dejme si tu otázku, ale proč jindy tam chodíme? Jestliže nevydrží otec, nedokáže to ani syn. Jestliže rodiče zkoušejí žít volně, jejich děti je nutně budou následovat. Jen výjimka může být pravdivá.

A co když další generace si promítne všechno to zlé do svého vlastního života? Ošklivý je příklad vnější, ale vnitřní přetvářka, nekázeň a zlozvyky nutně mi vezmou právo, abych vedl, abych stál v čele.

Vedoucí musí dokázat víc. Musí vědět, co si může odříct, co by bylo později břemenem. Nikdo nemá právo postavit se do čela jakékoliv družině, když si nahromadil zlozvyky, které musí ti druzí buď nevidět nebo odškrtnout nebo vzbuzovat v sobě úsilí k tomu, aby vedoucího omluvili, že je to lidské. Kdo by z vedoucích počítal s touto praxí, nesmí se divit, že všichni jeho podřízení budou o to hůř omlouvat svoje neřesti.

Nejhorší hříchy přítomných desetiletí jsou:

- pití
- kouření
- hrací automaty
- nezvládnutý sex
- nemírné vysedávání u televize
- zfeminizovaná výchova ať školní nebo oddílová.

Kdo je obtížen některou z těchto neřestí, nepřichází v úvahu, aby mohl jiné vést. Jestliže hovoříme o vůdcích podle skautského zákona, pak nesmíme ustanovovat ty, kteří už dopředu si budou vyžadovat omluvu pro svoje neřesti.

K čilému vstávání, tzn. k rychlému začínání dne, musí přistupovat vždy rozesmátá tvář a vlídný pohled. Nikdo nemá z nás právo potkávat jiné a tvářit se zasmušile.

Denně vědomý dobrý skutek, kterým udělám jiným radost.

Nauč se pozorovat svou vlastní tvář v zrcadle svých vlastních dlaní. Výborně pomáhá po rychlém a veselém vstávání pohled do prázdných, čistých dlaní, které jako dvě prázdné mušle nastavuješ v tiché modlitbě, aby je naplnil Nejvyšší. Pane naplň je dobrými skutky, ať ti je mohu plně nabídnout po skončení dnešního dne.

To, co je mou povinností, co musím, odstavím dokonale na sto procent. Budoucí vůdce musí projít touto školou s vědomím vítězství.

Denně něco navíc. Co mohu, co dokážu vykonat i co jsem vstavu si odříct. Má-li být vedoucí opravdu na výši, musí znát krajní meze jednání i života. Musí vědět, až kam se může odvážit, ale též, co nemusí mít. Jinými slovy má vědět, kolik v čem vydrží. Proto je dobré, ví-li každý z našich adeptů, kolik snese dobrovolně hladu, žízně, jak dovede spát na tvrdém podloží.

Dovede si někdo představit ono bohatství, které si náš hoch nebo dívka nahospodaří, zatímco jiní prázdným způsobem probloumají svůj mladistvý život? Nesmíš znát nikdy onu větu "nudím se, nemám co dělat". Ty

musíš mít neustále čas naplněn nadšením pro studium dovedností, pro rozdávání kvalit jiným. Musíš vědět každý den, komu a jakým způsobem nabídneš svoji pomoc, co si odřekneš, abys to mohl věnovat slabším. Správný hoch nikdy nevyhledává ani spory se slabším. Slabšího musí chránit.

Jestliže si hlavní zásady dáme do hesel, nejenom, že si je budeme dobře pamatovat, ale při plnění nebo při jejich opomenutí budeme mít skutečnou představu o úrovni nejenom zásad, ale i o úrovni své osobní.

Některé zásady prospěšné k pronikání do nitra hochů či dívek:

Základní část výchovy je výuka, poučení. Každý vedoucí, ať je to vůdce, učitel nebo kněz, má navázat na základ z rodiny. Z reakcí, jakou vyvíjejí děti při poslechu můžeme okamžitě zjišťovat vhodné typy pro vedoucí funkce.

Občanská ukázněnost, aktivita, samostatnost musí být těmi prvními, které v pořádku milovnosti ať chlapec či dívka dovedou bez jakýchkoliv rad anebo rozkazů vykonávat. Je potřebí hledat i ty poslední zbytky nadšení, které v dítěti jsou, aby mu všechno, co bude vykonávat, působilo radost. Zde má nesmírnou výhodu před všemi vychovateli, kteří stavějí jen na vnějších základech, přednost kněz, který může působením svátostmi prohloubit jemnost každého jedince.

Každý vychovatel je tím, kdo formuje. Proto má být vzdálen každého možného pohoršení, které by mohl zavdat svému svěřenci. Ať se však brání každý vedoucí, ať hoch nebo dívka, dávat svému svěřenci všechny své city a sympatie. Je potřebí si nechávat vždycky vnitřní i vnější rezervu. Něco musí náš svěřenec vždycky očekávat. Většina obrátů, s kterými též je potřebí

počítat v našem působení, spočívá v síle působící osobnosti. Zde musí jemně projevovat radost nad každým sebemenším pokrokem.

Radost z přátelství nesmí být narušována zklamáním některého z podřízených adeptů. Je potřebí, aby nad všemi negativními zážitky s dětmi vždycky panoval velkodušný cit dobroty a lásky vychovatele. Nikdy neřešme úlohu jenom z pohledu - toto je úspěšný vedoucí a tento je negativní. Každé působení bude částečné nebo velmi jen kusé, jestliže nebude vedeno přímou spoluprací se svěřenými. Každý ale ze svěřených musí být příčinou radosti vychovatele.

Do své blízkosti, myslím tím do onoho zákoutí, ve kterém řešíme i řadu společenských problémů, si necháváme proniknout jen ty, kterým můžeme říkat "šipky". Jsou to hoši anebo dívky, kteří dokáží podnětně dostávat do pohybu celé své prostředí. V žádném případě to nesmí být jenom děti z tzv. "lepších" rodin. Od té doby, kdy ses rozhodl vést skupinu, patříš všem. Nesmíš upřednostňovat nikoho ani úspěšného ze svých svěřenců před ostatními.

Zde je výhodou, jestliže můžeme vnější záležitosti navazovat a motivovat nadpřirozenými pohnutkami. Pravým přítelem se stane jeden druhému teprve tehdy, až je ochoten přijmout i radu, důtku i upozornění na chyby. Vyhýbejme se všem, kdo nám chtějí jenom lichotit. Vysoce však oceňujme obětavost pomáhat jiným. Zde se nesmíme již uzavírat jen do sebe, je potřebí uvádět i ty nejmenší svěřence do postavení zodpovědného člena společnosti.

Pamatuj na jedno, že je potřebí své požadavky, stejně tak jak hodnocení, oceňování, stupňovat. Vedoucí nesmí nikdy vyčerpat všechny argumenty při jedné příležitosti. Všechno, co přichází jako nové, může děti šokovat. Je třeba jemné přípravy, aby dítě pochopilo změnu situace. V žádném případě ani nepodporujeme ani netrpíme nějaké podbízení zprávami o jiných. Bylo by to vysvědčení ubohosti vedoucího, kdyby byl odkázán na informátory, kteří ne ve všech úsecích myslí na kolektiv. Být pedantem je

poslední zrada na kolektivu. Být ale velmi měkký, rozněžnělý znamená zradit své svěřence ve výchově pro lepší život. Žádný ani z tebou určených chlapeckých či dívčích vedoucích nesmí být jen kápem ostatních, který se bude předvádět.

Celá řada vychovatelů, která si dítě přejímá, musí být vedena nejryzejšími úmysly a šťasten, kdo ve svém dětství mohl absolvovat onu školu odevzdanosti ve své vlastní rodině. Těžké výchovné zásahy potřebuje každé dítě, které je problematické, protože i ty budeme mít ve svých družinách. Zde je potřebí povzbudit: "Ty to dokážeš, ukaž to všem těm, kdo se zatím na tebe vytahovali."

To nejmenší, co můžeme pro každého vykonat, je uchránit před možným pádem a povzbudit k oné aktivitě, která nepřipustí, aby byla možná zrada a to v jakémkoliv věku. Nechme si onu stupnici - malý nezbedník, neposedník, uličník, rošťák, šídlo, čilouš proti onomu těžkému typu tzv. mazlíka. Ať dovede každý z nich uplatnit svoji osobní aktivitu a podává denně svůj přínos pro každý i sebemenší kolektiv.

S a m o s t a t n o s t - největším zjednodušením celé výchovy ať v rodině, družině, v oddíle nebo ve farnosti nastupuje tenkrát, když máme děti vedeny k naprosté samostatnosti. Ať si pamatují hesla "nepotřebuji služebníka, posloužím sám". Z těchto se stanou opravdoví tahouni, kteří dokáží nejen vytáhnout jiné z nesnází, ale sami se připravují na to, že budou ukazovat cestu jiným. Cítíme, že uzavřené prostředí není tím pravým, ale musíme vypřemýšlet jakýmkoliv způsobem je možné, abychom i tzv. panelákovým dětem, jichž budeme mít ve velkoměstě většinu, poskytl možnost, aby svoji samostatnost cvičili v přírodě.

Největší neštěstí, které postihne dítě je vědomí - zůstal jsem sám. Z toho vychází pocit prázdnoty, neužitečnosti a v dospívání ztráta ideálu a hledá nenaplněný svůj čas i třeba bídým způsobem prožít. Nejužitečnější zásadou vychovatele je naplnit svým svěřencům tak jejich čas, aby se neměli možnost zkazit. Proto každý musí mít dobře cvičený sehraný kolektiv, který ani nezávidí ani nesočí jeden na druhého, ale hledí pomocně přispět ve všem, co jeho kamarád anebo kamarádka potřebuje. I dítě již musí vědět, čeho je

schopno si odříct. Je to výborná příprava na ukázněnost proti onomu třetímu zlu, jak na ně upozorňujeme, totiž jakým způsobem ovládnout to, co je v přítomné době považováno téměř za nic - totiž ovládnout hnutí vlastní krve - sex a nejenom bojovat, ale žít čistě bez jakéhokoliv naučeného zlovyku.

Tíha výchovy bude v tomto období spočívat na tom, jakým způsobem vysvětlíme, že je potřeba naučit se ovládat a potom teprve zažít krásu ctnosti. Ukázky příliš heroických ctností našich hrdinů, třeba i světců, působí nepravděpodobně. Nejlepším prostředkem je prostý život v přítomnosti Boží, a to již pochopí i nejmenší náš svěřenec. Proto nepovažuji, i při přirozené výchově, náboženství jako doplněk, ale jako jádro k celé možné výchově k dokonalosti.

Jsou zbytečné všechny debaty o tzv. přípustnosti hříchu anebo, jak se to tolikrát opakuje, "nebuďte naivní, dnes už se na všechno díváme jinak - to jsou přežitky minulosti." Pokud pochopí pojem hříchu, není nikdy přežitkem, ale je tou tvrdou realitou, která dokáže buď život zcela pokřivit anebo, jestliže se mu nepoddáme, zkrášlit do té míry, že je nemůžeme srovnávat s ničím, co je prožíváno jen povrchně. Vždy se musí počítat i se zradou, s pádem. Proto musí znát každé i sebemenší dítě možnost cesty ke zpětné radosti z čistoty duše.

Většinu našich svěřenců vyjímáme z péče školy nebo škol. Škola však v každém případě více učí než vychovává. Někdy zůstává dlužna ráz důkladnosti, někdy málo ovlivní jejich chování, že se z nich stávají jen děti bez citu, bez úcty k jiným lidem a hodnotám nebo bez oné slušnosti, kterou bezmezně všichni postrádáme.

Jedna z největších zásad je pozdravit, poděkovat, poprosit, chovat se tiše a dokázat naslouchat všem těm, kdo se chtějí svěřit se svými zkušenostmi. Tímto způsobem se i ten nejmladší náš svěřenec může nenápadně dostat i k nejkrásnějším vědomostem o podstatě dobře žitého života. Nepěstujme za žádnou cenu jakýkoliv kritický postoj mezi žákem a mezi učitelem, mezi vůdcem a mezi jeho podřízenými. Neberme na lehkou

váhu ani útoky tolikerých našich i přítomných vychovatelů a učitelů ve věci tak citlivé, jako je útok na náboženské cítění. A v žádném případě, ať to není náplň i některého našeho setkání s těmi, kdo patří do našich družin.

Většina i našich škol má jednu velkou povinnost - vychovat pro společenskou aktivitu - tedy pro výrobu. Pracuje k tomu, aby si žák vybral včas správné životní povolání. Protože žádný malý není zmenšenina dospělého, je potřebí respektovat v každém ohledu i jeho názor. Počítejme s tím, že škola tak, jak je stavěna i dnes, je ve své podstatě, a to mohu bezpečně tvrdit o většině našich oblastí, zaměřena protinábožensky.

Svoji vlastní tvář má každý z našich dětí nalézt již ve škole. Neštěstí, jestliže škola napadá anebo vůdce zesměšňuje snahy rodičů ke kterémukoliv z našich svěřenců. Jsme povinni vysvětlit, pochopit a uvést na pravou míru každé prostředí, i kdyby bylo sebehorší. Dítě pochopí, že to myslíme správně.

U l i c e - tímto pojmem nezahrnujeme jenom to, co je hrůzným zásahem do naší výchovy. Celá řada nesamostatných dětí dovede si přinést i z uličního přátelství celou řadu podnětných nápadů a aktivitu i pro působení doma nebo ve škole. Zde jde ale o jedno - pochopit, že se nesmí nikdo, ani z našich adeptů, ani my sami jenom pasivně vnořit do prostředí, které existuje, protože každý, ať vedoucí či svěřenec, je již povinen spoluvytvářet ono prostředí, ve kterém není možno se zkažit. Proč by měly být naše děti slabší než jsou ony děti zkažené? Proč by nemohly ony být těmi aktivisty, kteří strhnou všechny slabší typy na svoji slušnou stranu?

Většina hrubých projevů ulice je jen protestem proti stávajícímu řádu, který vedou jen dospělí. Zatím to dítě nepochopí. Dítě ví jenom, že se dají na ulici prožít dobrodružství, že může zapomenout na nudu všedního života a to i tenkrát, když vrostle v partu, která znamená ohrožení kohokoliv z našich občanů. Zvláště tam, kde kdokoliv z našich svěřenců je držen nerozumně přísně, je útěk do onoho kraje, kde nikdo po něm nic nepožaduje, s čím by

nesouhlasil, jen vyslovením toho, o čem je v nitru přesvědčen, že je to jediná možná cesta úniku.

Ulice i party bývají většinou řízeny nevypočitatelnými normami. Většina našich hochů i dívek právě z ulic si přináší první zlozvyky - pití, kouření a uvolnění v sexuálních projevech. Počítáme s tím, že každá naše rodina je schopna postavit dítě bez těchto naučených zlovyků do života, ale je jich jen málo, kteří dovedou stát právě v tomto umění.

Kdybychom odzírali od hodnot, kterých si křesťanství váží, zůstali bychom jenom na povrchu. Ať je to v domácím, oddílovém anebo táborovém projevu, je vždy nejlepším výchovným prostředkem vnitřní modlitba. Ta má hodnotu podle toho, jakým způsobem ji považuji za svůj osobní a osobitý projev. Je to jedna z nejlepších cest, jak vyjít ze svého já, jak se naučit sloužit, jak se mohu obětovat pro jiné.

Základem však nesmí být jenom povrchní znechucující obřadnictví, ale hluboká víra, která dovede dítě nadchnout ke stejné radosti nad krásou všeho, co existuje kolem, jako naše vzory, které i zakladatel našeho hnutí bral přímo z přírody. Má cítit a prožívat ono pohnutí při všech změnách v přírodě při úkazech, které dosvědčují velikost Tvůrce vesmíru.

Naučit se mít rád může naplno jen ten, kdo pochopí určení, které bylo dáno Tvůrcem tím, že jsme. Sám zakladatel skautinku nezná člověka, který by byl zcela bez víry. Byl by jako bez šatů, ale též i bez duše. Cítíme, že ani dítě nedovede vyjádřit, a nikdo z nás ani pochopit, vnitřní svět, do kterého vstupujeme právě svojí oddaností Nejvyššímu.

V každém působení i povrchním s kýmkoliv z mladé generace je potřebí, aby každý, kdo bere na sebe právo, že bude zasahovat do vnitřního života, byl po všech stránkách nad všemi i jen možnými problémy, se kterými se může v tomto společenství setkávat.

Sebevýchova vedoucích kádrů je základní povinností každého, kdo se domnívá, že překlene svými vyzkoušenými metodami přítomný stav. Bylo by zcela přebytné znovu připomínat negativní projevy mladé generace, protože ještě nikdy nebyl tak vyostřený generační boj, jak jsme toho svědky v posledních desetiletích. Jeví se to v opovrhování vším, co starší generace vymyslela, vykonala, co žije. Jenže ona svízela právě pro nás spočívá v tom, že tou postiženou skupinou lidí jsme právě my sami.

Není to vbízení do jejich vnitřního života jen nabídnutí všeho toho, co staří vůdcové buď vymysleli nebo překonávali utrpením anebo získali poctivým studiem. Nikdy nebylo tolik neúcty starší generaci, než jak jsme toho svědky právě v přítomné době. Nikdy nikdo tolik nepodroboval kritikám ty, kdo vedli, jak se to děje právě teď a nesmíme být na omylu - onen amerikanismus, který hodlá všechno u nás ovládnout, je dalším důvodem k tomu, abychom opatrně přijímali nejenom cizí nauky, ale též i cizí praxi.

Stojíme, i když jenom jako jednotlivci, v prudkém kontrastu, a to tvrdím s lítostí, k většině těch, co stojí na vrcholu své vůdčí slávy v národě i v našich organizacích, ale bohužel i též v našich církevních společenstvích. Nevím, zda se kdy v dějinách tak málo hledělo na to, aby ti, kdo stojí v čele, nejdříve vyrostli důstojně v tu úroveň, která má učit pozvedat oči vzhůru. Stačí jenom vzít statistiky a sledovat všechny negativní úkazy, se kterými si ani státy nevědí rady. Pravdu má zase, nebojím se to říct, ten vynikající doopravdy po lidské stránce skutečný skaut středověku, sv. František z Asisi.

Pokud se nevrátíme k sebekázi a to v užívání alkoholu, v odmítání cigaret, drog, pokud si nedáme říct a neukázníme se po stránce sexuální, (viz jenom onen nemravný příliv porevolučních filmů z Ameriky, prakticky vylitá

kloaka na celou Evropu), pokud nevychováme správné muže - vůdce ostatních, je naše lidské úsilí zcela zbytečné. Negativní projevy jsou schopny všechno pohltit.

Ať se nikdo nevymlouvá, že jsme obětmi prostředí. Jsme všichni spoluzodpovědní za mravní úroveň prostředí - viz jenom, jakým způsobem se chováme při společenských příležitostech, kolik se jich obejde i v našich oddílech bez pití a neukázněného chování. Kolik je to bohužel i našich církevních slavností, kde by nebyl nutný alkohol? A cítíme svoji nedůslednost, protože nám nevadí ani hrubý výraz v řeči našich spolubratří nebo spoluobčanů.

Nebudeme-li to my, kdo aspoň o krok půjde v tomto sebezáporu, převálcují nás nám doposud zcela neznámé sekty, kde osobní kázeň je na prvním místě. Je kus ďábelského chechtotu v oné větě i našich bratří, kteří útočí na puritanismus anebo na starozákonní praktiky. Nešťastný dnes je každý, kdo se bojí žít svoji samotu opravdu statečně a čistě. Opřít se zlu, je dnes málo. Ale být tak dobrý, aby si toho jiní nejenom všimli, ale aby je to mohlo formovat! To je naším heslem pro tuto obtížnou dobu.

Je krásná příležitostmi, které nám nabízí, protože každá z nich je důvodem k vděčnosti za to, že jsme ji zvládli.

Přeji radost žít a dokázat ji dávat.

Olomouc, 17.2.1995

Bratři a sestry,

jen nemnohými slovy se odvažuji upoutat vaši pozornost. V posledních letech zvláště jsme si zvykli na velké plány, na zdůvodňování a mnoho řečí i o věcech, které jsou málo důležité, ale často jsme se nedívali již na to, kdo jde za námi nebo lépe kdo nás může následovat.

V komunismu si celý náš národ, až na procenta, která byla v oněch mlýnech, zvykl tuze neriskovat, samostatně nepřemýšlet, vzít každou věc jako připraveně hotovou a dát na sebe působit jen síly z okolí. Není potřebí upozorňovat na to, že jsme ztratili sebevědomí a to osobní, křesťanské i společenské. A někdy to vypadá tak, jako bychom přijali recept Zápotockého, že naší morální náplní i vědeckou může být nauka oficiálně hlášána. Není to velké procento bratří a sester, kteří ještě přežívají z oné dřívější éry slavného Orla.

Mohu říct, že jsme byli jako by vybráni, abychom v tuctu kriminálu hovořili, žili a někdy jen přežívali ve vzájemném působení osobním i ideovým s těmi, kdo šli v prvních řadách. Proto cítím, že náš přežívající zbytek, který je už považován i tolika našimi spolubratřími za přežitou památku, je již navíc. Nemíním útočit, nechci šířit trpkost, ale poznávám, že bychom doopravdy měli využít příležitosti a funkce i zkušenosti předat zástupcům poslední generace.

Nikdo z nás si nedělá velký nárok na pochopení, tím méně, aby byly chápány jeho názory, které rozprostírá. Ani naše nauka, ba ani minulá praxe není chápána jako něco sympatického. Základní chyba však vězí v naší starší generaci. My jsme neměli dost sebevědomé síly, aby mohl být kopírován náš elán mladšími, proto není na místě ono neustálé vymlouvání na minulý

devastující režim. Jsme-li katolická organizace, uvědomme si, že pro církev nebyla nikdy žádná pohodlná cesta, nikdy žádná dobrovolně darovaná sláva. Celá řada našich velkých představení nebyla ničím jiným, než uměle sestavovanými „šou“ záležitostmi, které nechávaly tolik jednotlivců docela s nevyrovnaným vlastním nitrem.

Všude tam, kde v jednotách, okrscích a župách dokázali vychovatelé dávat požadavky a trvat na jejich splnění, myslím tím na osobní formaci, mohli se dočkat následovníků. Vývoj můžeme sledovat i v nadnárodním měřítku.

O těchto poměrech jsem měl možnost hovořit i ve Vídni, v Bolzánu, stejně jako v Praze a snad k tomu mohu poznamenat i některé poznatky z minulého týdne z Těšína. Jmenovatel je stále všude stejný – chybějící sebevědomí zvyková přežitá víra, málo z toho, co by člověka povzbudilo, aby byl zodpovědně vedoucí osobností. Je toto obžaloba nás, když přítomní studentíci nám kladou otázku, jak to vlastně vyhlíželo v Orlu, ve Skautu, v jiných organizacích, že o tom nemají potuchy? V této otázce si doslova nechci ani rozumět s množstvím nynějších mluvčích na všech úrovních i v našich organizačních jednotkách. Odmítám ostře i toliké názory i nejbližší fakulty. Je potřebí znovu vtěsnat osobní historicko-naukový, pedagogicko-psychologický, křesťanský praktikismus.

V této rovině se musí člověk spokojit i s tím, že bude stát zcela sám proti protěžovaným archivářským teoretikům, kteří neustále, a nyní v přítomných letech zvláště, spoléhají na „vlísanou“ přízeň ke svým nadřízeným. Problematika organizace Orla je stejná. Musí vyjít z krunýře anebo nedovolit, aby i ti poslední žáčkové si neoblíbili onen americký televizní primitivismus.

Vy všichni starší, bratři a sestry, znáte, jak posvátný nám byl čas, každá chvíle a co se do ní vešlo. Z oněch nádherných ucelených vzpomínek se dá jen vyjít, ale nemůžeme z nich stále žít. Ani já nechci nikoho z vás tím zatěžovat. Setkáváme se neustále s rostoucí nevážností ke starší nebo spíše k nejstarší generaci, kdy tolikový z nás může být zlomen definitivně hrubou nešetrnou poznámkou: „nechejte to mladším a nepleťte se nám do naší moderní cesty.“

Tak rádi bychom a tolikrát i s pocitem prázdnoty řekli i těmto mluvčím - „ke komu z vás vlastně můžeme hovořit o ideálech i o oněch povinnostech, jak je potřebí je pěstít a udržet?“

Orel musí být zase preventivní hrází proti zlovykům – ať je to pití, kouření, drogy, automaty, televizní pohodlnost a osobní nezájem. Pak teprve bude možno

začít, a dá-li Bůh, začít hned, kde se to jen dá. A ptám se začít - či pokračovat nebo navázat na něco co zůstalo?

Psychologický základ je rozkotán definitivně. Všechno je jiné. Všechno je jaksi bezzásadové, aspoň to, co nás obklopuje. A ani v několika procentech nemůžeme počítat s živou vírou. Neklamme se těmi velkými počty, kde se hovoří o kvetoucím náboženském životě – ať je to v diecézi anebo v některých ještě zvykem udržovaných aglomeracích při bohoslužbách. Kdo z nás to pociťuje jako svoji osobní bolest?

Orel byl a musí zůstat vzorovou katolickou organizací. Neklamme se čísly a nekopírujme jakýsi pomyslný nadšený život v zahraničí. Je to všechno zavádějící. Stačí, abychom byli na více bohoslužbách v neděli, abychom navštívili noviciáty, semináře, katolické instituty. Ono prázdnno musí děsit i nás.

Považuji za velkou pravdu onu větu, kterou pronesl nedávno jeden spolubratr z Německa: „Der verfluchte Oekumenismus, hat uns die Mehrzahl unserer jungen Leute weggeraubt - Alles gemischt, alles ungläubig.“

Jsou to vzory, i když hlásané v našem prostoru, též pro nás? Budme na to hrdí, že naše katolické organizace mohou být samy sebou a nebudou-li výspou, nemohou být ani základem či chloubou duchovního života. Jestliže dřívější naši členové byli lidé, kteří nespolehali na pohodlí a neznali marnění času při televizích, mohli žít z pramene, ne ze splašků, které nám vedení i státní líbivě chce dolévat do našich nápojů.

Osobně jsem nikdy nechtěl, ba nemohl bytostně patřit k těm, kdo nepřicházejí, zvláště v poslední generaci, s požadavky. Málo jsme znali v minulých letech, že by někdo nechtěl spolupracovat, že by odmítal růst jen ti, kdo sami napřed nechtěli žít naplno, nekonfrontovali své názory a svůj praktický život s vůlí Boží. A to Orel nezná. A správný činovník nesmí znát polovičatost. Nesmí být přítomen na všech nabízených hostinách, které nejsou ničím jiným, než jenom hledáním v odpadkovém koši tzv. modernosti.

Je nutné i fyzické cvičení a víc než žádoucí i potřebný osobní sebezápor. Ale předpokladem tvůrčí radosti je zaujetí skutečným růstem těch, které můžeme formovat. Ale z této iniciativy se nám tolik ztratilo. Vraťme se nejdříve k oné lidsky přijatelné praxi z víry a poznáme, že naše děti musejí zpět do oné školy, kde se nic nedaruje a my jim též nic nenabízíme bez námahy, lacino, nic pohodlného. A dáme jim vědomí, že jsme splnili nejen ideály organizační, ale že se můžeme přiblížit i

k těm požadavkům, které nám dává sám Nejvyšší. Cílem zůstává silná osobnost zakotvená v Božím řádu. Do opravdu nepovrchního působení na všechny, kdo budou v naší blízkosti, ať žehná Bůh!

Přerov, 4.5.1995

Vážení bratři a sestry,

jestliže vás mohu pozdravit při dnešní tklivé slavnosti, dělám to s největší pozorností, zvláště k vám ke všem, kdo jste již v roce 1948 byli šrotováni stejným soukolím bolševické justice.

Zpočátku chci jen porozumění, proč jsem zrovna já přijal pozvání na tuto vaši, tak významnou, slavnost. Byl jsem zatčen již v r. 1948 a byla mi dána ona velká přednost, že jsem doopravdy již jen jediný svědek z muklů, kteří byli poslední před popravou gen. Píky. Měl jsem též velké štěstí, že v oné tísni jsem mohl být několik měsíců v největší blízkosti s vaším gen. Janouškem na oddělení D1 na Borech i v té kritické době června 1949, kdy pod našim společným oknem byl gen. Píka potupně pověšen na smetišti.

Měli jsme kavalce s p. gen. Janouškem těsně vedle sebe, pod tímto oknem, které bylo svědkem potupy. A to tvrdím nepokrytě - celého českého národa. Snad by ta hrůza ze všech těch lapáků nebyla tak velká, kdyby tento pobyt nezaplatilo životem tolik bratří a sester. Kdo z nás měl upřímného přítele, kterého tehdejší rudá sběh připravila o život, ten nedopustí, aby se mohlo zapomenout na kohokoliv z nich.

Zde nesmějí mlčet naše dějiny! Zdůrazňuji, že my nechceme začínat svoji historii krutostmi až rokem 1948. Do tohoto období patří i tisíce

umučených v poslední válce, kdy jeden odcházející krutý režim předal vládu druhému. Ten druhý měl v prvním vzorového učitele.

Pozdravuji nejenom vás spolubratři, ale i všechny sestry, které byly deptány stejnou mašinérií. Byla by to velká nespravedlnost z naší strany, kdybychom připomínali jen statečné muže, synky a zatím živořilo v našich domovech tolik tisíců našich maminek, sester a manželek, tolik ušlechtilých postav, které snášely větší tíhu oněch hrůz a útrap, protože většinou ti, kdo zůstali doma, byli vrženi do osamocení. Před nimi, přede všemi se zastavujeme a všem vyslovujeme obdiv, úctu a vděčnost. Musely být tyto oběti, aby mohl náš národ zůstat hrdě na živu.

Národ, který v posledních desetiletích byl tolikrát potupen, pokálen i neblahou kolaborací oněmi ničemnostmi, které měly svůj původ v Berlíně i v Moskvě. Byly ssáty těmi, kdo tolikrát ještě dnes stojí mezi námi s dlaněmi potřísněnými krví spravedlivých vlastenců.

Jak tu jsme shromážděni, nehledáme jen příležitosti, kde bychom mohli nenávidět. Prosíme jen o pochopení, abychom si mohli společně připomenout tyto mnohé události, které scházejí ještě neustále ve výkladu našich dějin. Byli bychom povrchní, kdyby se všechno soustředilo jen na vzpomínky, které již v mnohém a mnohému vybledly ať časem či dálkou nebo dlouhotrvající nejistotou. Již jen velmi malý pozůstatek z těchto těžkých dob přetrvává. Tisíce bratří a sester jsou již na věčnosti. Byli jsme tehdy první a dnes už jsme poslední svědkové nehorázností let 1948 a dalších.

Vy všichni, kdo jste spolu s námi trávili vyšetřovačky se všemi sprostěrnami, ať to bylo kdekoliv, vy kdo jste prožívali dlouhá léta na samotkách při tolikrát ponižující práci, odloučení od svých blízkých, vyhození ze svého zaměstnání i vy, kdo jste kolikrát trnuli hrůzou z muk bratří od nelidských hlídačů prokletého režimu, vy všichni, kdo jste též i v tichu nenápadných domovů očekávali s bázni návrat svých nejdražších, spojme se nyní, abychom sepnutými dlaněmi vynucovali pro sebe i pro národ sílu, která dokáže zhodnotit všechno, co bylo olovenou zátěží systematického pronásledování nebo bolestmi drceno až k bezživotí.

Ne pro pouhou pomstu, ale ne též jen pro zajímavý útěk do minulosti. Též nikoliv proto, abychom po létech jitřily rány, po kterých zůstávají jizvy na těle i na duši. Ozýváme se proto, protože naše současné dějiny nechtějí

nic vědět o tomto očišťujícím utrpení minulých let. Mlčí se na veřejnosti, nemluví se o těchto záležitostech, tak základních, na našich školách a to na všech stupních, nezmiňují se o těchto mučednících ani naši představení. Je ticho, protože mnozí spolupracovali s katany, jiní jsou o mnoho mladší a již jim tyto události mnoho neříkají. Nač by tedy vzpomínali?

Zvláště nejmladší generace nechce pak nic slyšet o minulosti, protože si zvykla v ryku uřvaných diskoték soustředit se jen na sebe a neuvažovat, zvláště ne o utrpeních minulých bratří a sester.

Kdo z nás chce pochopit trýzeň jiných, musí mít duši čistou, vnímavou, upnutou láskou ke službě jiných, nevázanou jen požadavky osobních požitek. Tím méně ještě mít duši ušlápnutou strachem před ničemy, kteří zastrašují neustále hlučným způsobem, a to všechny, kdo si tuze sami nevěří. A proto se ptáme, byla-li to kletba nebo požehnání, anebo jen nešikovnost či exkurze z dlouhé chvíle?

Byly to jen klukoviny, jimiž jsme chtěli po únoru 1948 dráždit naše mocné? Byl to boj o zásady anebo jenom jakési nejisté vystupování proti čemusi, co bylo označeno za nepřátelské? Dnes však cítíme, že většinou pro tuto kategorii lidí není místo. Tak, jak jsme tenkrát nemohli stát v jedné řadě s těmi, kdo si zvykli zrazovat v každém režimu, tak nemůžeme být rovněž zařazováni do stejné skupiny ani dnes. Pro ně je to hrozné, že zde ještě jsou tito svědkové a nestydí se zvednout svůj hlas. Chtějí ještě burcovat zvláště nejmladší generaci, generaci, která zůstává nosná pro všechny ideály, pro které tolik bratří a sester bylo ochotno obětovat své životy. Jen si dáváme tolikrát otázku, bude jejich život natolik hodnotný, že to stálo za tyto nesmírné oběti?

Ptáme se dál, je-li to všechno pravda, co se připisuje minulému režimu nebo je to zase ona laciná metoda vrhnout celou devastaci na někoho, kdo nám byl anebo zůstává dál nepohodlný? A nepřijatelně protivný? Není to dokonce otravování, jestliže si připomeneme všechny činitele minulých krutostí?

O těchto záležitostech toho bylo řečeno už mnoho, mnoho, co obviňuje, mnoho krutého, co minulý režim způsobil, ale též si připomínáme všechny ty lži, které pustošily krásu lidského utrpení i obětí. Největší hrůza spočívala právě v tom, jak byla znemožněna působnost podvázání hmotného i duchovního vývinu a to v životě, ve vědách i v umění.

Abychom neupadli do naprosto falešné informatiky, nebudme odkázáni jen na zprávy cizí. Existovaly i v minulých dobách jen jediné dějiny. Chceme svým osobním svědectvím ze všech útržků sestavovat pravdivý obraz bez záští a bez zaujatosti, protože desetiletí, která uplynula, vyrovnávala mnohé z těchto dějinných nesrovnalostí.

Jsme pevně přesvědčeni, že všichni z bratří a sester, kdo neprošli krutými padesátými léty, kdo nepocítil na své kůži projevy vysoké minulé kultury, sdělované pendreký a bejčáky, zdůrazňované kopanci a jinými krutostmi, kdo si nemohl vyzkoušet, kolik vydrží žízně a hladu při rozbitých údech, těžko může porozumět i tomuto krátkému našemu svědectví. Je tvrdé, skřípavé, nepříjemné již jen tím, že ještě trvá. Je to století krutosti, doba nenávisti, zášti a to ze všech možných i vymyšlených důvodů. Nenávist má však vždycky stejné kořeny. Staví na zničené struktuře důvěry, na pošlapané víře v nejvyšší dobro i krásu, je budována ztrátou sebevědomí i osobního poslání. Nakonec člověk je lhostejný k osudu bratří a sester a zdá se mu, že může libovolně nakládat i s jejich životy. Proto je ochoten zbavovat je existence buď naráz anebo je pomalu rdousí.

Děs německé okupace s hromadami poprav byl předeheurou všech krutostí nastupující kultury u nás i všude ve světě. Období, kdy jsme se ve všech podobách nestyděli lhát.

Živou zůstává otázka, zda přinesly anebo přinesou všechny obětované životy i čas spravedlivých vlastenců užitek, který snad jen podvědomě čekali. Někdy se nám zdá, že naše představy za mřížemi, kdy jsme vysnívali tolikerou budoucnost, byly naprosto bláhové. Nikdo nespočítá ony utracené anebo zničené životy, rozkotané rodiny, nikdo ani dnes nechápe ono nekonečné ploužení všech ožebračených bratří a sester. Tolikráte je to jako políček, když se pohybujeme na úřadech i na důležitých místech a pozorujeme, že vlastně kulisa zůstává nezměněna. Ti, kdo ji představují, že jsou titíž. Zdraví nás anebo se nám vyhnou právě ti, kdo pracovali k naší zkáze. Snad opakovat znovu otázku, kterou mi dal p. gen. Píka před popravou: "Proč tento národ maří náš život, když jsme na nic jiného celý život ani nemysleli a pro nic většího, než pro národ, nepracovali?"

Můžeme považovat dnešní dobu za mezník dějin? Snad je to jen omyl, který nás posouvá do pohodlného nazírání na celé dění v národě. Nemá-li

se však opakovat některá z krutostí minulých režimů, nesmí zůstat v nikom z nás nepřekonatelná nenávist a to ke komukoliv z bratří a sester.

Ať je to právě u nás pravda, že si vážíme všech obětí přinesených pro národ. Nezapomínejme na ty, kdo platili životem a zdravím a budme při vzpomínce na ně silnější svým odhodláním, že budeme čelit všemu, co je nedobré. Budeme-li vést k těmže ideálům, které zůstávají věčně čisté zvláště naši poslední generaci, vykonáme pro svůj národ to, co může jako dobro zůstat trvalou hodnotou.

Při tomto našem bratru, umučeném mezi mnohými jinými, si slibme, že budeme nejenom sledovat události, nýbrž spolubudovat všechno, co může zajistit pevný řád a klidný život v míru a porozumění.

Přerov, 6.5.1995

Bratři a sestry, a nám zvlášť, milí bratři,

patříme do jednoho chumáče. Někdy nás na těch společných cimrách nebylo méně. Učili jsme se skládat své zájmy, tak jak je skládají všechna lidská společenství, ale jedno jsme měli společné - chtěli jsme si vždycky rozumět. Žádný nehledal prosadit svůj názor a to bylo dobré, že jsme si to přitáhli tehdy i domů. Věděli jsme, že ten druhý může mít víc pravdy, a my jsme se ztišili, neboť může být chytřejší než my. A my jsme naslouchali. A to bylo to krásné i mezi těmi generálními štáby.

Pán Bůh je potrestal tím, že měli vedle sebe takového mladého „ fiškuntála “, neboť jsem byl nedlouho po primici - rok a půl. Ale dovedli brát slovo i z těchto mladistvých úst jako slovo Boží. Vozívám sebou Nový zákon, který se mi podařilo propašovat v r. 1949. To bylo před tím nejhorším rokem teroru, mučení, věšení. Tenkrát jsme říkali, jak jsme byli kněží - nemůže být v pekle hůř. Peklo si způsobíme každý sám, jestliže se pohybujeme v nejistotě. A my jsme se s tím dokázali aspoň na tu chvíli vždycky nějakým způsobem vyrovnat. A tak to byly vzácné chvíle, těch 10 minut, nebo půl hodiny, nikdo to nemohl měřit, neměli jsme žádnou časomíru, ale nenechal si nikdo ujít právě toto slovo Boží jako kluci.

A bylo ještě zajímavé, když pan gen. Janoušek se takhle rozesmál, já jsem měl o polovinu let méně, než měli tito velcí generálové, ale když jsem je oslovil „ synci “, oni se tak rozesmáli a říkali - jako doma. A gen. Píka říká: „ tak mi to říkala maminka, když jsem odcházel do I. světové války.“ Tyto vzpomínky zůstanou věčně a ty je potřeba zachovat. A jeho otázka zněla tenkrát - a možná je dobré si ji i pamatovat - jaký je rozdíl mezi tou obětí, kterou dávám já národu a mezi tím, co by třeba znamenal šik takových stotisícových řvounů na těch pražských ulicích v těch únorových událostech? A byl jsem jako kluk tenkrát a jakou jsem měl dát odpověď ? Tvoje oběť bude to světlé v dějinách a v dějepise českém. Za sto let se bude pamatovat na to, jak hrdinové kladli svůj oltář před ty ostatní pohanské oltáře a tam byli obětováni sami. Kdežto tento je oběť republiky a ten neměl být ani zmiňován. Nebo je to plané, co tam všechno ti ubožáci měli a myslili, o co se modlili? Kolik z nich mělo rozedrané nehty, jak už byli úplně vyšinuti v těch korekcích z toho normálního myšlení. Všichni to tam zkusili.

Ale co to znamená být odloučen od všeho? To není ještě v životě nejhorší, co musíme snášet, abychom tomu zabránili a měli možnosti ve svých rukou. A to bylo to zlé. A národ se zbavil právě toho velkého, co Pán dává každému do rukou, aby mohl spoluvytvářet ty hodnoty, které nepomíjejí, které jsou trvalé. Tam daleko od rodiny, většina z nich s rozmlácenými údy, a to není žádná rozkoš, jestliže člověk má se učit přemýšlet a vidí se v mysli křížován, a lidé nemohli dělat ani zblo z toho, co by chtěli, jen jedno si museli zachovat - rovnou páteř tehdy, když tam přicházeli s nabídkami.

Cpali nám smlouvy socialistické, abychom je podepsali, že se dostaneme dříve ven. Nabízeli nám výhody a tu jeden takový případ za všechny. Na šachtě v Tmavém dole - 440 nás tam bylo a jen 26 podepsalo závazky, ale mezi nimi byl jeden náš spolubratr. Vyloučili jsme ho definitivně, ani Zdař Bůh mu nikdo neřekl a na jeho Zdař Bůh mu nikdo neodpovídal. Museli jsme se takhle držet, jenže držíme i naše mladé takovým způsobem, aby věděli, co je zlé, to musím zkraje odmítnout, co je kolaborace anebo co je zrada, na to nesmím ani pomyslit. A tento spolubratr, který chtěl jít též dříve domů - kdo by nechtěl - dostával všechny výhody, které měli dostávat ostatní a smýčel si takové „balíčisko“. V životě jsme neviděli za celé dvě pětiletky rajče, jablko nebo něco takového a on si nesl ještě sardinky, jak to tam ti bachaři rozdávali, aby ty druhé zlákali.

Jako v Babyloně.

Co se změnilo?

Chtěli vidět člověka ležet v prachu před nimi. A žebrej, pros a zdrav neustále. A teď on si to táhl, takový balík, z kanceláře. Měli jsme vycházku na dvoře - česky bych řekl, jak ten dvůr vypadal, ale byli jsme na vzduchu. A teď přijde jeden ze spolubratří, byl to továrník v civilu. Vysoký o tři hlavy než já a říká: „brácho, teď si poslechni“. A blíží se k tomuto zrádnému „páteříkovi“, poklepe mu na rameno před celým tím dvorem a říká: „bratře tuze lacino jsi zradil svoji duši - Zdař Bůh!“ To stačilo, zachvělo to s tímto páterem Kosečkem, práskl s tím na zem, vrátil se, roztrhl smlouvu a říká: „chci být jako ti ostatní, nic s vámi nechci mít společného“. Přátelé, tam stačilo jedno zachvění, chytit za cop a říct mu „teď se mýlíš“ a toto nám schází. Vrátili jsme se domů do různých poměrů. Ať vám vykládají všichni, jak to bylo s hledáním místa. Byla z nás ještě cítit ta ztuchlinu korekcí a já jsem si jich užil. Nikde nás nechtěli, páni spolubratři nás neznali, protože to bylo nebezpečné. Kroužili kolem církevní tajemníci a jiné příšery, hlídali a chtěli prémie za to, když někoho

nachytali. Tenkrát bylo potřebí, aby jeden i druhý řekl tomu chybujiícímu bratru - „mýlíš se, je potřebí se vrátit“.

Je třeba to říkat svým dětem, abychom upozornili i tátu. Či je málo těch příkladů? Přišli docela rozmláceni, ve zlém stavu domů a teď vidí rodinu úplně rozsypanou, mravně dole, tam bylo potřebí tohoto pochopení, tam bylo třeba tu náruč mít teplejší ještě, než je to možné v normální rodině a zvedat jeden druhého. A to je to, co my se bojíme. My se bojíme říct dvanáctiletému dítěti, ať nezačíná ani s pitím, ani s kouřením, ať se vyhne volnému sexu a teď je příležitost. Najednou se všechno setřelo, co bylo dříve rozdílem mezi dobrým a mezi zlým. To je to neštěstí, které uvalili na nás i naši představení, protože najednou je dobrý vedle zlého, zrádce vedle toho, který se držel, lidé kteří nás prodávali nebo zabíjeli se svojí obětí a my nevidíme žádný rozdíl ani v našich řadách ani v řadách těch jiných společenstvích, protože cítíme, že zase se uhnízdil anebo zůstal ještě ten opatrnický strach, který nedovolí, aby člověk byl opravdu člověkem.

A tak i tento den využijme k tomu, abychom se zamysleli nad tím, jestli i ten bratr Oldřich zbytečně svůj život nepoložil, zbytečně nevzdoroval. To nebylo jednoduché, když vám rozbíjeli zadek, nohy nebo hubu. Mohu vám to říct z vlastní zkušenosti. Ale zlé je pro ně, že jsme přežili, jenže už je nás málo. Jsme ti poslední řvoucí na poušti, protože mládež se neshromažďuje, ona není, sem nemůže, oni nejsou. Chceme to připomenout všem těm složkám, které vychovávají naše děti a pitvoří znovu zase celou naši historii.

Takže kde zůstala pravda? Kde jste zůstali s těmi svými oběťmi? My se máme pořád dobře - se nám vyšklebuje každý druhý, kterého potkáváme. Přátelé, a přece jenom můžeme říct, ale pro tu jistotu, že mám pravdu, stojí za to leccos obětovat. - Ty si vezmi svoji pravdu, my máme svoje prachy, mi řekne jeden z těch, který nám též valchoval kůži. Ale na těchto místech bychom měli dělat vždycky revizi. Tam nebyly ty možnosti.

Do r. 1949 jsme chodili ještě i v těch našich lapácích, ať to bylo v Hradišti nebo na Borech, do kostela. Chodili jsme ke svátostem, potom jsme to museli „porychtovávat“ tak, aby člověk byl vždy připraven. A to jsme měli takové heslo i na uranu: „do šachty, to je výsada, musíš mít duši takovou, aby, když tě Bůh zavolá,

mohl jsi říct - tu jsem, na to jsem se připravil “. A tak jsme kartáčovali, čistili a kluci chodili s jiskrnými očima do té špíny, ztuchliny a smradu a vraceli se vždycky šťastni tak, jak je to ve skutcích apoštolů - jak byli rádi, že mohli pro tuto věc něco vytrpět. Jenže jich tam mnoho zůstalo a to už možná není pro národ dobré.

Víte, co je největší neštěstí národa? Když, aby mohl uctívat mučedníky, je nejdříve pozabijí a to je náš případ. Nám vadilo jen jedno, že katan mluví stejnou řečí. Byla to ta zvučná klatovská nebo plzeňská čeština, kterou se na nás obraceli tito hlídači, jak jsme jim říkali „ potratové “ a tenkrát se domnívali, že nás zvládnou. A my jsme jim museli říct - „nemáš pravdu, i kdybys mi rozsekal ještě i druhou půlku zadku “.

Srovnejme si to. To patří do českých dějin. Nikde to nečtu, nikde to neslyším. Za co berou naši dějepisci anebo ti, co učí ostatní pravdě dějin? My jsme tu pravdu viděli, slyšeli a teď o ní musíme svědčit. Pomůže nám to? Chceš skončit autonehodou? To je častá otázka. Ne, potřebujeme vyjádřit jen to, co bylo pravdou.

Sedl si ke mne jeden tatík, nešťastný, rodina se mu definitivně rozsypala. A on říká: „teď mě poslouvej! Jestli mě ještě ty nebudeš chtít slyšet, mě to roztrhne, já už v sobě toto peklo nosit déle nemohu“. Říkám mu hochu, ale k tomu, abys cítil klid, potřebuješ víru a je třeba lítosti nad tím, cos udělal zlého. Jedno nemáš, druhé jsi ztratil a já ti to třetí nemohu dát, jdi v pokoji, Bůh ti odpouští, ale jemu určitě odpustil pro tu kajícínost, kterou projevil. Chtěl to dát do pořádku.

Kdybychom si měli vyprávět o všech těch katastrofách, přátelé, týden je krátký na to. Dějiny jsou tvrdé, ale pravdivé, jestliže budete chtít slyšet svědky. Potom je potřebí rozhlašovat, jakým způsobem ty skutečnosti navazovaly na sebe, jak se tam žilo. My jsme neproklínali, já to neznám. Blahoslavím každého kasaře, s kterým jsem se sešel a jsem šťastný těmi dlouhými léty, která patří do jednoho školského systému, protože to ubohé zůstalo tady. Tam jsme měli univerzitní profesy. Nejvyšší evropská úroveň byla tam a Bůh nám dal tu milost, že jsme mohli být též s nimi a mohli jsme naslouchat, mohli jsme svoje revidovat a mohli jsme se vrátit s rozzářeným obličejem - Bože, škoda, že to skončilo, i když nemohu na pravou, na levou nohu.

To je to velké, co si má každý z nás znovu zase připomínat. A tu pravdu, jak ji brát, jak ji slyšet, jak s ní spolupracovat, to nás učí tyto pultíky. Odsud se hlásá to, co zůstalo každému z nás i po tom těžkém vymývání mozků několik pětiletok ve všech přeškolovacích centrech. To největší, co jsme prožívali, bylo porozumění a to s každým člověkem. Je to ale pravda, že jsme se vždycky snažili nějakým způsobem, třeba jenom myšlenkově přiblížit domovu. Kolik to bylo lidí, kteří žili v obavách, co dělají, anebo jakým způsobem žijí jejich nejbližší. Kolik jich nevydrželo venkovní tlak. Nebyl to vždycky jenom stesk po tátovi anebo po manželovi a manželství se poroučelo navždycky. Každou příležitost jsme využívali k tomu, aby se navázalo spojení s těmi, kdo byli doma, aby na ně čekali, aby manželka „nezkrachla“ dříve, než se vrátí do jeho náručí. Aby děti vytrvaly a nestyděly se, když přijde táta ještě oplešatělý, do hola ostříhaný, smradlavý od všech těch kanálů, kterými jsme prolézali. Tenkrát bylo potřebí mít srdce a otevřít je.

Ještě jeden takový drasták. Ke mně na chvíli na samotky dali jednoho poštmistra. Byl o něco starší - třicátník a tenkrát dostal dopis. Říkám, že jeho manželka musela zešílet. Do těchto poměrů, kde jedinou hudbou bylo vytí psů, kdy jediné lidské slovo bylo vyhrožování a jediné gesto místo pohlázení byly bejčáky, kterými nás častovali, a on dostane dopis. Manželka mu popisuje, jakým způsobem dokáže na něho zapomínat. Děti mi opatruje sousedka a já z toho smutku nemohu jinak, než musím hrát. A tak hraje divadlo. Je na jedné tancovačce za druhou, užívá si říká ta Nána - to popisuje svému milujícímu manželovi a ten je tam. Věřte tomu, kdyby ta kudla - měli jsme takové pajzáky přikované na dveřích - kdyby nebyla přikována řetězem, stačil se zabít i přede mnou, protože najednou cítil, že se zde všechno zhroutilo, co budoval. A stačilo jenom - uprosil jsem bachaře, bohužel ho též pověsili v 50. roce - Petelíka - a ten to riskl.

Napsali jsme společně dopis, oba jsme přitom brečeli. Poslali jsme to jeho rodině a zas to byla rodina milující. Měl vedle sebe někoho, kdo mu udělal ze života zase možnost, ne uzávěrku.

To bylo jiné, než když přijde vysokoškolák, ukáže pravou, levou ruku a má tepny rozseklé. Říká, že si chtěl vzít život. Říkám mu - hele Jindrouši - teď ve

dvacíti, víš co můžeš ještě rozdat ze svého bohatství, co ti Bůh dal? A odpověď přišla až za 20 roků ze Švýcarska. Jedna kartička: - to, co jsme spolu začali, byl začátek, ale já již pokračuji, buď jistý, díky. Přátelé, tento život se postavil zase na úroveň, kterou zasluhuje jedině utrpení.

A my se ho bojíme, my se bojíme těžkostí v rodině a ve společenském životě. My už zase na sebe navlékáme leccjaké famfáry, abychom ukázali, že jsme dost loajální a to ještě dříve, než to někdo po nás požaduje. Budme tedy těmi, koho Bůh postavil, aby byl světlem těm ostatním.

Kardinál Trochta - měl jsem tu výhodu - to je jedna řada milostí Boží - nezáleží na tom, že jsme šmajdali od rána, ale byli jsme několik týdnů jenom tak přes chodbu. Měli jsme tam známého chodbaře. Chodbaři jsou ti, co dělají úroveň kriminálu. Ti přenášejí motáky - hodí vám tam kousek chleba, vytáhnou vám žánek a v tom je zase hozený sýr nebo něco a takto jsme si pomáhali. My jsme měli spolu návštěvu a spolu jsme mohli na vycházku. A tu ten velký kardinál říká jedno: „hochu, my nesmíme hledat žádná velká „šou“, my potřebujeme roznout jen takový kaháneček před ostatními, aby viděli směr, znáš to ze šachty To byla záchrana pro celou směnu, jen jeden takový ohýnek a ukázal nám, jak můžeme z tohoto pekla prchnout. „Nezapaluj nikdy žádnou otýpku slámy, aby ses ukázal, abys ukázal něco velkého“.

A to poznáváme teď. Přátelé, co zůstalo z těch velkých slavností? Co nám nabízejí všechny ty velké „scuky“, po kterých touží tolikerá, i naše mládež? A přitom nehledí na ty maličkosti, kterou nám mohou tak zkrášlit a tak zpevnit život, že si skutečně můžeme říct: „Bože, nic pěknějšího na světě není, než jenom mít třeba děti na kolenou a mít manželku vedle sebe a rozumět si, usmát se jeden na druhého, pohlédnout jeden druhého“. V tom je celé blaho, jestliže člověk dokáže rozdělit to poslední. A toto nás tam naučili i ti, kdo sloužili vyloženě tomuto nemravnému systému. Ten nepadl, je jenom přikrytý, sametem se nic nevyřešilo.

Je potřebí obnovit. Obnova musí být vnitřní. Tyto paroly, co pouštěli přes Vltavu, jsou z poloviny vylhané, protože najednou cítíme, jak jsme daleko všeho toho, co by národ a lid potřeboval, co by měl mít. Především potřebuje sebevědomí,

aby se nepodbízel a neprodával. Děti, vnoučci, na které máme vliv, aby si vzaly něco z těchto hrdinů, kteří umírali a nikdo nevěděl proč. My jsme tam šli z odporu ke straně. To jsme jako skauti cítili a proto nás brali hned. Věděli, že půjde chvíli před nimi a oni ho budou následovat. Proto nás museli mít zašpejlované ve všech těch možných zámcích. Bylo potřebí ale pořádku narovnávat.

Jedna taková ještě velká epizoda a to byla velká milost. Když nás po stávce na Borech asi 68 hodili na Mostecko do těch svinských šachet - tam to hořelo, bouchalo, tam to padalo, tam padal jeden za druhým - ale bylo tam okno do civilu. Byli tam civilové, kteří mohli s námi spolupracovat.

A tenkrát první zprávy o životě v kriminálech šly z této ruky do Vatikánu a odpověď přišla velmi brzy. Sv. Otec Pius XII. tenkrát posílal, to šlo ještě vyřídit, byl začátek r. 1949, oni se na nás učili, nevěděli všechno. Zvláštní návštěva. Sv. Otec posílá na moje jméno - mohl jsem to přebrat - růženec, takový velký dřevěný, s ostatky z katakomb se speciálním požehnáním pro všechny, kdo byli s námi. Byl jsem na dvojím izolovaném oddělení. Nemáte ponětí, co to dělalo i u těch velkých důstojníků a speciálně generál Mrázek, když jsem přišel s tímto růžencem a říkám: „toto je od mého nejvyššího velitele a on se nestydí ani za posledního pěšáka, kterým jsem byl a u vás, jak to je?

Anebo jak je to vůbec u nás v civilu, když je někdo o stupeň níže, tak ho neznáme“. A on - tak ho vidím, slzy jako hrách, takový generál a se nebál dát svým citům průzor a říká: „když máte takového velitele, tak to církev přežije, ale musí mít též takové poddané, kteří se nebojí .

Přátelé, jeden řádek Božího požehnání za druhým. To tam bylo potřebí. My jsme šli z cesty, abychom nekazili vzduch té partaji, která vládla. Mohli jsme tam nasávat ducha z přítomnosti Boží. To nebylo heslo, to byla pravda. Tak se tam žilo a mohli jsme se vrátit. Pro nás je to ještě příležitost - buď dělat pokání anebo žít tak, jak poznáváme, že je to nejlepší. Pro ty druhé, kteří nás musejí poslouchat, je to třeba trest, ale přátelé, je to řízení Boží.

Zkusme něco udělat ve svém prostředí ze všeho toho, co nám Bůh dává jako

školení. Jinak budeme stárnout. Věřte tomu. Není smutnější pohled než zemřít v kriminále. Ale není větší hrůzy, než vidět jenom nás roztřesené starce a za námi nikdo! Ztratili se syni, ztratily se dcerky, není odvážných mužů a my se hledáme. A to by byla zlá odpověď. Buďme tedy těmi, kdo vědí, že to nejdůstojnější ve světě je přece jenom člověk, ale člověk stvořený k obrazu Božímu a žijící tak, aby v něm mohli tu sílu brát všichni ostatní, ať je to doma, ve škole, v autobuse, kdekoliv. Buďme tedy těmi, kdo zažehnou svým životem ten malý kaháneček a ukážou: „nestarej se, u mně jsi bezpečný, já ti dávám záruku, že to, co říkám, je pravda“.

Víte, jak bychom mohli poskočit k lepšímu? Jak by mohl být nádherný život i v celém našem národě? Ale připomínejme to i těm mocným, aby věděli, že nejsme stádo, že přece jenom to největší je člověk, ale ten se nesmí prodávat. Ať Bůh dá, ať to, co jsme cítili jako pravdu, aby to i pravda byla.

Přerov, 6.5.1995

Přítomní bratři a sestry,

Nemohu jinak, než poděkovat za tuto velkou příležitost, ve které je právě mně nabídnuta možnost vzpomenout na všechny ty oběti, které spolu s námi trpěly a bohužel i dotrpěly. Stojíme nad hrobem důstojníka, který byl bíděně utracen jen jediný týden před tím, než byl potupnou smrtí zbaven života na Borech pod oknem oddělení D1 náš velký gen. Píka. Jsem jediný, a proto i poslední z muklů, který s ním mohl hovořit před jeho smrtí. Byl největší ze všech těch důstojníků, se kterými jsme sdíleli společné cely. Zůstal za ním jeden nevyřešený problém, který zůstává viset jako potupa nad celým Českým národem. 21.6.1949 byl zrovna pod tím oknem, pod kterým jsme v kriminále měli své kavalce s gen. Janouškem, na smetišti borského dvora. Jeho poslední věty se týkaly právě oné bolesti, kterou si spolu nesl na místo popravní. Dává mi otázku: "Proč mi tento národ mi bere život, když jsem neznal nic jiného celý svůj život, než námahu a riziko pro něj. V šest hodin ráno už nedýchal.

Jestliže nám někdo dává otázku anebo se domnívá, že to byla jenom klukovina anebo dráždění, že jsme šli proti mocné vedoucí straně již hned v r. 1948, i když jsme byli doslova ještě kluci, nehráli jsme si v žádném případě na vojáčky. Náš odpor spočíval v něčem jiném. Byli jsme vychováni v pevné morálce, k zásadám, že zlé se nesmí přijímat, musí se mu odpírat a proto r. 1948 nás sjednocoval v různých celách společných i samotkách.

Byli jsme vláčeni korekcemi. Mohu to vrhnout jako otázku, na kterou ať zodpovídají ti, které tak často potkáváme ještě s úsměškem na rtech. Cítíme krev neumytou na jejich dlaních a ti, jako by chtěli přejímat po našich hrdinných spolubratřích ono dědictví, ve kterém pracovali jen na blahu vlastního českého národa. Je potřebí hovořit o těchto záležitostech. Zůstává nám to 50 let dlužná každá škola, ať je to obecná, střední či vysoká. Všechny nám doposud mlčí o těchto zruďných událostech, které jsou připisovány na vrub našeho českého národa. Když nás tupili a honili Němci, byl to národ cizí a jím to bylo vlastní. Ale proč stejně mluvící se chlubil právě tím - "my jsme se naučili dost od Němců a teď" jste vy na řadě, abyste si to odskákali".

Víc pětileték jsme doslova "mručeli" v různých zdech. Sám jsem jich prošel 13 převýchovných institutů a přece jenom se jim nepodařilo zlomit ani jediného ze spolubratrů, protože naší silou zůstávala pravda, ve kterou jsme nejenom věřili, ale chtěli jsme ji i žít. A tak všichni, kdo dokázali pohrdat vším tím, co nabízeli bachaři a estébáci, a vydrželi až do svého návratu, ať jsme byli na společných ubikacích, na lágrech, na šachtách, všude jsme hledali posilu u těch osobností, které vždycky zůstávaly naplněny optimismem, láskou k vlasti i k Bohu.

Nebylo by spravedlivé, kdybychom nepoděkovali i na těchto místech právě nejenom mužům, kterých tam bylo nejvíce, ale též i maminkám a sestrám, které v úzkostech čekaly na své syny a manžely, kolikrát se nedočkaly, anebo když se vrátili, brzo se sklátili do hrobu podlomeni ve zdraví právě tím, co se muselo kutat pro naše spolubratry z velkého východu. Uran nikomu nedodal síly, ale přece jenom možnosti komunikační mezi námi a mezi civilem už byly možné, takže přece jenom kus té skutečnosti, o které se nehovoří ani ve školách, ani na našich jiných ústavech, je potřebí zachovat. Tam neměl nikdo složený ruce v klín. Nikdo si nezoufal, jen pevně jsme třímali dlaň do dlaně a slibovali jsme si, že až se vrátíme, přece jenom nastolíme aspoň něco z toho, co bylo možná jenom vysněným budoucím plánem pro celou naši vlast.

Není to příjemné, když máte svého přítele a máte ho rádi a najednou visí jeho tělo bezduché. Není to nic jemného, co by zasahovalo do našeho života, když právě otec malých dětí steskem naříká nad tím, že sám zůstává odloučen. Co moje děti a co moje manželka, může za to, že já jsem se postavil jako voják proti tomuto nemravnému režimu? A v tom okamžiku mu puklo srdce. Byl vynesen a svojí pravicí jsem zatěžkal jeho vyhaslý zrak. Kolik bylo těch, co tam zůstali? A neměli ani jednu výhodu, aby byl znám jejich hrob. Co profesor Basovník? Co Petelík, Černý, Broj a ti ostatní, kteří se choulili jako vždy večer do oné tiché modlitby, kterou jsme končívali, ať to bylo kdekoliv, tím úchvatným - Blíž k tobě Bože můj. A bylo zajímavé, že jen málo bachařů se odvážilo rušit právě tuto posvátnou chvíli a bylo to víc než dojemné. Pro nás je to síla celého života, když i naše generalita stála s čelem u zdi, jinak nebylo možné, a odříkávala si ranní či večerní chvály Bohu. Přátelé, víra to byla, co držela nás a co posilovala všechny, ať to byli studenti, těch tam bylo možná celá

polovina, ať to byli tátové rodin anebo celé to hnutí tzv. kulaků, které stírali, jak jen bylo možné.

Všichni hledali zátiší, ve kterém jim bylo aspoň chvíli dobře. Říkali "mříže nebudeme pilovat, utíkat nebudeme, ale musíme se utíkat právě k tomu, který zůstává mocnější, než všichni soudruzi, kteří by byli rádi, kdybychom zmlkli". A právě tato věta je tou hroznou sudbou, ke které jsou jako by odsouzeni všichni ti, kdo ještě přežívají.

Blížíme se pomalu každý z nás, kdo začínal včas, tedy v r. 1948 - 1949, to byla léta nejenom potupy, ale "kostomlatů" vyložených, mučení a nemusíte chodit ani daleko, to jméno už tu padlo (Greibeníček). Jeho tátu jsem zkusil sám v Hradišti, ke konečnému bodu života. A člověk cítí, jak jsme navíc. Ten hlas už je jenom jako skřipavý písečný tón, který vypočítává, co je potřebí napravit. Ale má-li být svět napraven, je potřebí, abychom to začali my sami. Kdykoliv kdokoliv z nás chce jenom třeba změnit svůj pohyb, tak cítíme, že přece jenom ta mluva karabáčů, bejčáků a kopanců byla tak výrazná, že se neubráníme, abychom i třeba tichou modlitbou, ale přece, vzpomněli na ty hrůzy, které prožíval celý český národ. A dnes, jestliže máme tu vzácnou příležitost a můžeme se sjednotit, ať jsou to sepjaté ruce, dlaně složené, do kterých vkládejme všechno, co není jenom přáním, ale co musí zůstat programem, který je uskutečnitelný a ten musí začínat u každého z nás.

Nehledejme jenom od těch, kdo nás vedou, nápravu a změny. Je třeba, aby když nás, a je tu toliký zástup, abychom to byli my sami, kdo vezmeme svůj úděl, ale i úděl těch, kteří mluví stejnou řečí a mají stejnou mysl. Abychom jej vzali za svůj, podpořili všechno, co je krásné a dobré, aby to též bylo i trvalé. Potom se můžeme nadít, že i náš národ se nevrátí už nikdy k tomu, jak jsme to slýchávali v r. 1945 - 1946 - už nikdy válka, už nikdy nesmí náš národ vést někdo, kdo je hrubec, už nikdy žádné kriminály a koncentráky, už jenom mír a svoboda. A byla jenom takovou krátkou epizodou a šli jsme do toho už hned několik měsíců po Vítězném únoru. Aby všichni ostatní věděli aspoň tu jednu pravdu - děje se něco nepravého, nespravedlivého. Jde na nás lež, která má tutéž podobu, jako dříve, když byla řízena z Berlína, nyní ji řídí Moskva a bohužel řídí to naši.

To byla jedna velká starost i popraveného gen. Píky. Říká: "Není možné, oni

ještě v tuto chvíli po mně chtějí, abych jim podal zprávy písemné, (měl péro a cáry papíru na stolku) a mám jim podávat informace o všech vedoucích členech strany". Znali se z Moskvy, byl tam atašé. K tomu už se nepoddal a umírá hrdinně příští ráno, tam na smetišti. To byl úděl jednoho z největších. A váš spoluobčan a náš bratr Oldřich umírá krátce před tím, aby začal tu řadu mučedníků, kteří byli schopni a ochotni obětovat to nejdražší za ty, kdo jsou nerozhodní a tolikrát nechávají sebou vláčet. Aby český člověk bránil všechno to, co s takovou námahou a obětmi bylo vydobyto.

Kolikrát se ptáme, jestli to bylo potřebné a zda byly k něčemu všechny ty oběti života? Vždyť jen ubitých bylo na 15.000 a pověšených 400. Skoro 300.000 jich prošlo všemi těmi nemožnými špeluňkami, lapáky a převýchovnými ústavy. Kolik k tomu připočteme ještě členů rodin, které byly perzekuovány a to se nám dnes zobrazuje ve vlastní dlani, když chceme též požehnat tento hrob, který nám má být víc než symbolem boje proti zlu, ale též i té naděje, ke které máme všichni dospět.

At' je to tedy dobrota srdce a pevnost duše, která nás povede, abychom mohli všem těm, kdo jsou slabší a nerozhodní ukázat jasnou cestu. Nezůstaňme dlužní tuto nauku zvláště těm nejmenším, nejmladším, ale též ne naší vůdčí inteligenci, aby si nedělali pohodlné ty dějiny, které je potřebí hlásat, učit, ale též žít. At' Bůh dá, aby tento národ mohl být jako celek šťastný, pevný a silný. To byly prožitky, které mají zůstat a neměly v žádném případě nikoho zdeptat. A když vám někdo připomene, jakým způsobem se vyrovnáváš s tím, co je tíživé z té minulosti, tak my musíme dokázat nalézt tu odpověď " "

" využívám všeho, aby ti, kdo jdou za mnou mohli být rádi na světě". A že my jsme tam byli rádi, pokud jsme žili, a pokud jsme srovnávali všechny ty, kteří byli ubiti nebo umírali jako např. profesor Basovník, nebo mladík nebo kdokoliv jiný, které jsme vynášeli bezduché, vždycky jsme děkovali za to, že já ještě žiji.

Měl jsem jako špona na uranu jednoho takového lesáčka malého. Byl takového kapesního vydání. Děsně ustrašený. A teď najednou byl zával a on si ponechal z celého svého zásobníku slov jen jednu větu "ale já žiji" a myslím, že i tato věta by nás mohla povzbuzovat každý den. At' se děje kolem nás cokoli, at' nám přidávají anebo berou, já žiji. To znamená, že mám ve svých dlaních ještě všechny možnosti, mohu se ještě omluvit za chyby, mohu vyrovnat dluhy, mohu ještě budovat

kapitál, z kterého ti druzí ještě mohou být šťastni. To všechno mohu jenom v tom jediném slovíčku - já žiji.

Budme tedy i my vděčni právě za tuto jistotu. Vidět tolik bratří a sester pohromadě a jednomyslně sjednocených pod tím velkým pohledem na minulé dějiny, tu se nedívejme na to, že zůstává velká mezera. Těch padesát let není zafixováno nikde. Ani ve sdělovacích prostředcích. Padesátá léta vymazali, ale to je generační proces. Celá naše generace je odsunuta. Přišli z let 70, kteří všechno jako by chtěli vzít do svých rukou, ale víme jak to dopadá. Lidé, i když mladší a s elánem, ale bez zkušeností, přicházejí, aby svým postavením utvrzovali jejich vlastní nejistotu.

Pokud i na našich fakultách nebude jasně vyslovováno historicky to, co se skutečně stalo, není naděje, že by naše dějiny nebyly v přítomné době falšovány. Nevýjímám žádnou střední školu, ani fakultu, ani olomoucké, protože cítíme tuto hroznou mezeru právě u těch, kteří by tam ani neměli být pro svoji minulost. Ale přesto ještě říkám, že drze obsadili ta místa, na kterých by měli být lidé, kteří zkušenostně prošli právě vším tím, na co jen vzpomínáme. Tedy náš přístup není jenom vzpomínkový, ale je jako by jenom novým výhledem do všeho, co nás ještě čeká. "Ještě žiji " a z této věty vyčerpáme všechno.

Žijme přítomnost do té míry dobře, aby ti, kdo jsou s námi, mohli být opravdu šťastni a vděčni za to, že jsme to zrovna my, kdo přicházíme ať s radou, pomocí, anebo přicházíme jako ti, kdo budou naslouchat. A potom nám nemůže být trapná ani přítomnost ani to, co nás čeká třeba těžkého, protože budeme umět vzdorovat právě tou silou, kterou jsme nabírali ve špeluňkách, v šachtách a všude tam, kde život a smrt byla velmi blízko. Ať tedy Bůh dá, abychom byli stálými optimisty.

Horní Suchá, 8. 6. 1995

Pochválen buď Ježíš Kristus!

Milý spolubratře, bratři a sestry!

Považujme to vždy za velkou milost Boží, když se můžeme shromáždit před Božím oltářem. Dnes však je to pro nás všechny a zvláště pro Vás domácí obzvláštní výsada, protože můžeme být spojeni s jedním z Vás, jemuž byla Pánem dána milost, že bude prostředkovat mezi nebem a zemí, bude spojovat trpícího Krista v Nejsvětější Oběti s Vámi v radostech i ve smutku, v úspěších i při osobních katastrofách, jeden z Vás a to adresně Vaším jménem s celou církví bude brát i lámat, proměňovat i rozdávat dary země proměněné v Krista.

Dnes i na tomto posvátném místě nás spojuje Oběť. Kdo se najde, kdo by pochopil onu šíři velikosti, kterou Pán podarovává celé lidstvo! Vy dnes poprvé berete přímou účast jedním ze svých bratří na tomto svatém úkonu. On mohl vrůst do zástupu obětníků Nového Zákona. Bylo to umožněno Vašimi oběťmi, vašimi modlitbami, vaším příkladem i pomocí. Proto chci Vás všechny pozdravit a několika skromnými větami uvést v pokoře tento posvátný děj. Mohu to činit z přehledu mnoha nejtvrděších desetiletí. Chci hodnotit i z pohledu na krásu i tíhu povolání, dnes v den, kdy se všechno zdá tak jednoduché, tak prosté, tak ryzí a vyjasněné mládím i touhou nezatíženou tím, co se léty usazuje na každém člověku a zvláště na knězi. I tato slova mají hledat každý důvod k radosti v Bohu.

Božím řízením se dostáváme všichni na svět. Jeho silou jsme udržováni a objímáni Jeho vřelou náručí. On si vybírá člověka, aby prodloužil svou ruku, která v Jeho jménu dává, žehná, pozvedá. V Jeho Jménu i Váš mladý kněz měl naplnit své srdce, aby v Jeho jménu mohl rozdávat všechno z oné plnosti, která může vyrůst jen ze zbožného spojení s ním.

Dnes je u Vás velký den.

Den velký ne množstvím shromážděných věřících, velký ne hodnotí, kterou Váš i náš bratr dosáhl, velký významem, protože do oné zející mezery v řadě služebníků oltáře, on měl odvahu vzít na sebe všechny závazky, jimiž se může teprve odvážit vzít na sebe to, co je výsadou siláků ducha, jeden muž, kterého neodradily ani nepřátelské režimy, nezlomily zlé příklady které uchvátil zvláště v posledním období i tolik vrstevníků, ba ani nedobrý příklad spolužáků v semináři, kteří odmítají vzít na sebe jeho kněžství. Vaše sepjaté ruce jej předávají církvi do služby, mladého, nadšeného, naplněného láskou i odhodláním stát v čele těch, kdo chtějí za Kristem.

Každé jiné povolání je nižší ve srovnání se službou, kterou může nabízet kněz! Není to jenom čest, je to služba a má-li být opravdu na výši, není to služba ani z lidského hlediska lehká. Odpovědí na první Pánovo volání jsi drahý spolubratře vstoupil do služby Nejvyššího. "Nepřišel jsem, aby mi bylo slouženo, nýbrž abych sloužil".

Cítíš jistě, jak je potřebí nadšení i ohně Božího.

Zvláště v posledních desetiletích zvlažněl vztah člověka k Bohu, k církvi i ke knězi. Proto je nutné aby každý, kdo vstupuje do těchto prořídých řad, měl více než jenom znalosti všeobecné, byl více zbožný než je to jenom v tak zvané normě, byl silnější než jenom kolik musím, ale ve všech okolnostech a za všech podmínek nesl v sobě hloubku vědy i lásky, byl pohyblivý a samostatně aktivní, který víc pomáhá než pomoc vyžaduje, více rozdává než přijímá, lehčeji nadnáší svá i cizí břemena, bez vzdychání lehce zvedá svůj kříž, protože je plný Krista. Jak je to jednoduché mít i pod šatem kněze duši nádeníka!

Kněz nezačíná teprve nyní svůj život duchovní. Musí umět pokračovat v tom, co si na ztvrdlých kolenou vyprošoval v létech přípravy. Nyní jenom má vyzpívávat ten chvalozpěv, který mu musí být vlastní již od doby, kdy poprvé pomyslel na to, že by mohl stát u oltáře. Jak je šťasten ten, kdo mohl

již na matčině klíně odzírat svůj vztah k Bohu. Jak nedocenitelná to byla milost, mohl-li již v dětství sledovat stopy Mistrovy a mohl-li vrůst s dospíváním do onoho Božího společenství, v jehož jménu bude nyní stát u Božího oltáře. Dá se to lidsky pochopit? Dá se za tyto milosti v dostatečné míře poděkovat? Ale dnes je ten pravý den k díkům, ale též k prosbám o požehnání pro všechno, co bude naplňovat Tvé dny, spolubratře, ale též nabídnout všechno, co je jenom možné z lidského pokladu mužného mládí dát. Kdo z rodičů dokáže tyto krásy v dítěti pěstit, ať je požehnan!

Bůh chtěl, aby všechny hodnoty byly uchovány ušlechtilostí člověka. Nic co je jenom polovičaté, co je jenom na oko, nic z toho, co by bylo ne životem ale předstírání nesmí mít místo v životě kněze.

Dnes se všichni spolu skláníme před trpícím Kristem, abychom mu vyslovili dík za život, za všechny mozolnaté sepjaté ruce, za všechno, co bylo obětováno na úmysl církve, co bylo cestou, kterou jsi šel, abys dosáhl stupně oltáře. Je to ku podivu, že zatímco jiná povolání v tichosti nastupují svou dráhu, lid ještě dovede vyzvedat toto jediné povolání jako výsadu. To je to, co vidíme při pozorování dnešních květů. Je třeba si jich vážit, je nutné za ně zvláště děkovat, protože v mnohém životě kněze jsou často jedinými, které jsou sypány na cestu. Je nutné zvláště dnes obejmout celou něhou své duše všechny děti, protože je možné, že budeš ve farnostech, kde se budeš marně ohlížet, kde jsou děti. Je třeba políbit všechno množství sepjatých rukou, protože jsou i u nás kraje, kde lid nedovede ruce sepnout, jen je zatíná v pěst. Je třeba laskavým pohledem odměnit ty, kdo se dovedou usmívat na všechno, co život přináší protože příští pohledy mohou být jenom pustým šklebem .

To nesmí být jenom stesk po oné kráse, která obklopuje dnes kněze. Kolikrát jsme volali úpěnlivě "Pane jenom tak málo lásky, jenom tak nepatrně uznání a tolik, tolik je toho, co nás deptá."

Dnes je u Vás příležitost nejenom hovořit, nýbrž i prožívat tajemství, ke kterým je volán kněz Kristův a přes něj všichni ti, kdo patří k tomuto tajemnému Tělu .Důstojnost kněze jedině přes Krista. Jedině ve spojení s Ním. Vznešenost kněze jedině z oné blízkosti, kterou dovede ve svých úkonech prožívat. Od Krista přijímá a Jím zase dává dále všechno, co znásobeno jeho láskou je pro jiné ,protože kněz je vybrán z lidu a je dán pro lid, aby lid byl jím posvěcován.

To všechno, co se může navěsit lidského, nebo tuze lidského na osobnost kněze, co je kamenem, přes který klopýtá, co je propastí, kterou má pomáhat překonávat věřícím a sám musí vědět, jak ji má zdolat, to všechno musí vidět v Kristu zavčas, aby nemarnil bohatství, které přijal pro jiné.

Dnešek je nejpráhodnější, kdy se dá vzepnout idealismus do nebývalé šíře, dnes je práhodná doba dát odvážnou podobu své zbožnosti. Ne neobvyklá svatost, nýbrž svatost všedního dne, svatost v nejmenších skutcích. Dnes si vypros dobrotu srdce, houževnatost a skutečné Boží sebevědomí, které nedovolí ubírat z toho, co musíš vlastnit, aby tebou bohatli před Pánem všichni, s nimiž budeš na jedné lísce. Vypros si pro sebe vnitřní řád, buď panen svého času, nepromarni jedinou hodinu na svých cestách, své záliby dej až na ono místo kde nepřkážejí, ale pomáhají v růstu k ideálům Božím.

Nezapomeň nabídnout celou dobrou vůli, celou lásku, které jsi schopen, všechnu osobní aktivitu zaměř jen na to, co vyžaduje povolání. Buď člověkem, který pokorně nastavuje čisté dlaně, aby do nich Bůh vkládal každý den to, co je nutné, potřebné, co je prospěšné všem.

Dnešní den je vstupem, proto nechej za sebou, a to definitivně všechno, co by mohlo narušovat tvou cestu za Pánem. On a On jediný a jedině. Všechno ostatní ti musí být vzhledem k tomuto přijatému ideálu menší, pomíjející a slabé.

Hleď na všechny potřeby bratří, neumdlévej rozdávat dary duchovní i vnější, buď nepostradatelný pro všechny, kdo mají stejnou dobrou vůli a ty, kdo stojí daleko od Boha a jeho Zákona, ty všechny hleď pro Něj získat dobrotou a láskou, která se dá zocelovat jedině v tichém hovoru s Ním. Jej hledej a Boha si chraň. Nic neztratíš, když všechno opustíš pro Pána.

Olomouc, 8.6. 1995

Drazí bratři, milé sestry,

jestli mi je dána možnost aspoň těch několik minut se dívat z jiného úhlu do vašich tváří, pak je to, jako bychom se dívali jeden jako druhý do zrcadla. Možná, že jenom stará vrba, kterou by zobrazil fotoaparát, je tím skutečně odleskem, který se zračí v našich očích. Aspoň něco z těch kulis, mezi kterými jsme se museli pohybovat.

Patřím do kategorie těch rebelantů, kteří již v r. 1948 v prvním procesu, největším na Moravě - v Uherském Hradišti, putovali do těch přeškolovacích institutů. A říkám chvála Bohu, že jsme mohli být první. Ten, kdo začíná, má velké přednosti proti těm, kdo dobíhají. A my jsme to brali nejen jako klukovinu. Už v nás jako ve skautech a v těch, kdo pracovali s mládeží, zůstávala jedna touha - podporovat všechno, co bylo krásné, dobré, co zůstávalo čisté, ale postavit se s celým tím zápalem mládí proti všemu, kde se pustošily ty duše, o kterých jsme byli přesvědčeni, že jsou jedinou nosnou silou i pro budoucí tisíciletí. A tak jsme byli hned první v řadách.

Kdo z vás prožil r. 1948, 1949 a pak ta padesátá léta v celém tom víru, tak ví. Když jsme odcházeli po jedenácti letech domů, tak jsme si dávali čestné slovo, že nebudeme hovořit o tom, co jsme prožili. Ti, co tam byli, to nepotřebují a ti, co tam nebyli, nemají představu.

Hovořil jsem minulý týden s podnikateli z Hamburku i o těchto těžkých záležitostech. A říká mi otevřeně jeden bratr podnikatel: " my vám nemůžeme v žádném případě tleskat ani říci, že něco nebylo správné, my jsme byli v jiném prostoru, pohybovali jsme se v jiných hodnotách anebo jiné maléry jsme prožívali. Tedy to je váš problém, kéž byste si ho dokázali vyřešit vy sami".

Za 14 dní bude zrovna výročí potupné popravy gen. Píky. Jsem jediný z muklů, který byl s ním před popravou. Víc jich není a nebylo. Měl jsem tu jednu přednost a za to říkám, je potřeba neustále děkovat, že jsem mohl poznat gentlemana

mezi všemi důstojníky. Byli tam z generálních štábů - byl s námi gen. Toussaint. Měl jsem možnost jít až do nitra, protože již tenkrát jsem byl ve svém povolání na té úrovni, že jsme mohli zasahovat i do duší. Ale ta jedna těžká věta, kterou nechává jako odkaz, patří možná každému z nás. Když jsem už odcházel po tom, co jsem mu přinesl poslední stravu - čtyři brambůrky ve fraku, trošku zkysaného podmáslí v té staré zrezatělé plechovici, to byl poslední velký dar mocné strany našim hrdinům, tak mi říká s bolestí: "Proč já, když jsem neznal pro svůj soukromý život žádný čas, nešetřil jsem námahu, i rodinu jsem musel zanedbávat pro věci veřejné a tento národ mi bere život? Říkám to bez trpkostí, ale přece jenom toto musí bolet, protože to nepřebolí a já odcházím". A ukázal mi ještě jeden svazek papírů, který tam bachař přinesl s pisátkem, kde měl poznamenávat všechno, co ví, o těch kádrech, které osídlovaly Pražský hrad. Praví - "co myslíš ? Mám jim něco k tomu dodávat anebo?" Říkám : "hod' to tam, kam to patří - do žánku". Též to tak udělal. Tedy ty poslední minuty měly být znesvěceny shazováním i třeba ničemů, ale neprovinil se tím. Mě zajímal gen. Píka jako postava, která znamenala mezi všemi těmi ostatními vždycky vykřičník směrem k eleganci osobní, pevnosti charakterové, ale též k nekompromisnímu přístupu ke všem otázkám, které se u našeho stolu na D1 na Borech řešily.

Bylo zajímavé pozorovat celá ta myšlenkové hnutí i našich štábů. V opozici stál gen. Toussaint. Ta postava je vám známa. Byl to paradox dějin, že právě tito, ať to byl Kutlwascher, Kadaňka a ti ostatní - Přikryl, Mrázek, Pelich, generálové - ti všichni seděli u jednoho stolu i s fanouškem a rozprostírali své názory na budoucí uspořádání Evropy. A tu ten gen. Toussaint z toho velkého světového přehledu říká: " Jestli Západ nebude dost rychlý a nepodrobí až po Ural celé toto území své ideologii, za 30 - 40 let se budete vroucně ještě k Bohu modlit, pokud si udržíte víru, aby vás Bůh zbavil rudého moru ". Měl pravdu on víc proti všem těm ostatním.

Ale nám má jít dnes o něco docela jiného. My si říkáme, že jsme vstoupili do těch kolejí, které vedly proti komunistické straně, proti komunismu jako směru. Proti myšlenkové náplni, která zahnojila nejenom Československo, ale celý západní svět. A tu si dáváme otázku - proti jakému to komunismu my vlastně vystupujeme? Proti tomu, jak se jevil po první světové válce a v první republice? Proti všem těm nabubřelým frázím, jak vystupovali v druhé světové válce nebo proti komunismu 50.

let, či proti tomu zvětralému r. 1968? Toto je potřebí nejdříve si ujasnit, abychom věděli, že my nemáme v žádném případě právo vynechat jediný úsek těch let r. 1948 a dalších, protože zůstává prázdná, ve kterém ta další generace, která nás sleduje, musí dostat jasný vhled. Tedy nejdříve je potřebí se vyrovnat s minulostí.

Kdo z vás má rozmlácené údy a narušený nervový systém z této doby, může říct - bratře, nebylo to jednoduché. Říkali jsme si vždycky - někdy tam bylo lépe než doma, když nás peskovali - ale rozhodně v pekle nemůže být hůř, než byly některé ty dny, měsíce v r. 1950 - 1951. Prožil jsem je na Borech, na samotkách, v korekcích a pod bejčáky se dalo uvažovat o všem, co má cenu v životě. Pro nás, když se takto pozorujeme, je to výhoda. Můžeme se dívat na všechno ze zkušenostního pohledu těch desetiletí, která již máme za sebou. Již víme, co bylo správné. Můžeme jasně té mladší generaci říct, v čem jsme se mýlili, ale též jim můžeme dodávat důvěru, že všechno jedinečně pragmaticky spojené, má svůj důvod, svoji logiku.

My vzpomínáme většinou jen na muže, ale kolik desetitísíců to bylo našich maminek, sester a manželek, které trpěly hůř, protože byly vrženy do oné hrozné samoty, kdy člověk nenalézá pravého přítele a nikoho, kdo by jej podepřel. Ona drzost II. světové války, která toliko lidem pomáhala k bohatství a ke kariéře, se najednou proměnila v onen nepopsatelný strach, který provází ještě i po těch pěti letech obměn celý náš národ, možná celou Evropu. A tu je potřebí se podívat po tom, co je platným přínosem. Tvrdím, že jenom tam, kde je člověk ochoten sloužit těm druhým a nečekat za to odměnu, kde kdokoliv z nás je ochoten podávat ať skývu chleba anebo kámen, podle toho co je potřebí svému bratru či sestře, jenom ten má právo na to, aby nesl dále ještě tu vlajku života, aby mohl těm ostatním říct, že to stojí za to. Jen jde o tu jednu velkou radost ze života.

Kolik to bylo případů. Z našeho postavení i v těch lapácích mohu říct, že i ti chuligáni, kteří nám byli dáváni jako pomocníci na uranových šachtách zajásali, když najednou viděli usměvavou tvář, když ruka mu podala půl krajíce chleba, kterého jsme měli tak spoře, když jsme měli čas vyslechnout celé ty hrozné romány, které je přitáhly až do těch míst, kde jsme společně měli budovat tu drahou socialistickou vlast. A teď najednou stojíme na takovém velkém rozcestí. Jenomže jsme ztratili ty, kdo by na tom křižování dějin osobních i národních dovedli ukázat správný směr.

Doufám, že nikdo nepodléhá tomu klamu, že ten v Praze rozprostřený červený samet mohl přikrýt anebo tím méně odstranit všechno to, co nazýváme doopravdy jenom hnojem českých dějin a že se to mohlo nějakým způsobem proměnit v onu radost, která nemá mezí právě proto, že začíná a člověk nevidí ten strop. Mohli jsme se o tom přesvědčit v tomto roce na Mírově.

Dávám jednu otázku náčelníkovi, kdy se školil právě pro toto velké povolání? A on říká: "jsem tu 16 let" - tedy marxistická výchova. "Jakým způsobem přistupujete právě v tom pedagogickém procesu, abyste je změnili" - Mají tam vrahouny a ty nejtěžší - a on říká - máme na to pedagogy. Tedy zase zodpovědnost kus dál.

A my jsme se neblaze naučili, možná v té minulé době, nemyslím nás zde přítomné, ale jako národ, odsouvat odpovědnost na někoho jiného. Někdo nám to nadiktoval, oni nám dali příkazy a my jsme ustupovali do neosobnosti a teď najednou tato doba vyžaduje osobnostní přístup s cenným charakterem v čele. Mají to být lidé, kteří zodpovědně na sebe berou nejenom práva, ale i povinnosti a jen ti mohou s takovou důvěrou říci "spolehni se na mne, já tě dovedu až tam, kde budeš jistý, žeš dobře prožil ten svůj úsek života".

Byl jsem jenom ve 13 kriminálech, dál se mi to nepodařilo se pročachrovat, ale stálo to za to, protože to studium psychologie a pedagogiky bylo tak hluboké, že jsem mohl na Mírově říct tenkrát kádrovému: "za to, co vy nám poskytujete jako příležitost ke vzdělání, nebudeme moc být nikdy dost vděční, protože vidět - říkal jsem mu - skunky v uniformě a ministerského předsedu ve spodkách, to se každému nepodařilo". A my jsme tuto výhodu měli.

Berte to z té druhé stránky. Kdyby nebylo těch mrtvých a kdyby člověk touto prackou nemusel zatlačovat vyhaslé oči tolika spolubratrům a bratrům v šachtách nebo v lapácích, možná, že bychom to brali jako takovou exkurzi, jako výhled do nějaké jiné sféry, ve které člověk hledal zkušenosti. Ale to bylo víc.

Ihre Excellenz, Herr Obermeister,
Werte hochwrdige Herren, Bruder und Schwestern.

Ich m"chte vorerst Sie Herr Obermeister als Haupt des Ordens bei uns in der Tschechei willkommen heissen. Es ist immer eine Ehre, wenn Sie uns Ihre Gunst erweisen und "hnlich wie heute uns besuchen. Um so mehr, als Sie es heute getan haben, um einem vom unseren Brudern eine solche Gunst erweisen ihn unter uns aufzunehmen.

Auf dem Schlo, das immer Ihnen und dem Orden angeh"rte. Es handelt sich heute nicht um eine "bliche Gelegenheit, wir wollen zwar bei der heiligen Messe unseren Glauben bekunden doch auch unseren festen Willen auszudrcken versuchen, die Einheit des Ordens und Bereitwilligkeit zu jeder Mhe um dem Orden Der Mutter Gottes von Jerusalem wieder zur Blte zu verhelfen in dem Land, wo die Tradition immer mit Sympatien diesen Mhevollen

Einsatz verfolgte.

Einen neuen Umschwung. Aber wie sollen wir in diesen Verh"ltnissen beginnen und wie weiter arbeiten und leben mit demVolk, das nach dem Kriege viele Einw"nde darbringt. Die ganze Struktur ist blo in einem von unseren M"nnern in der Person von Pater Stuchlik erhalten, wir als Familiare bleiben nur noch Drei und dabei ist niemand von uns Priestern durch Ordensleben geschult. Wir sind sich dessen bewusst, das wir helfen k"nnen. Wir dagegen brauchen aber strikte Hinweise, Ihre Fhrung und auch feste Abgranzung der Rechte und der Pflichten.

Wir mssen unsere Zahl erweitern,wir mssen uns in der(tm)ffentlichkeit als Wohltater zeigen, wir sind auch der(tm)ffentlichkeit viel schuldig geblieben, den ohne feste Struktur ist es unm"glich nur etwas als klar darzulegen. Wir mssenendlich auf die Straen des Lebens. Sonst ist es nicht m"glich nur etwas bei der Jugend zu bedeuten. Wir wollen sie f"r die Idee des Rittertums gewinnen und zum Leben nach diesem Muster sie weiter fhren.

Es muss ganz konkret in unseren Verh"ltnissen in unserer Muttersprache dargeboten werden. Wir brauchen einen richtigen Vertreter der ganzen Gemeinschaft in unserem Lande, wir mssen

uns verdeutlichen bei den mtern,in der kirchlichen Sph"re in der (tm)ffentlichkeit.
Dazu ist unsere Zahl zu winzig und veraltet.

Wir m"chten Sie, Herr Obermeister bitten, um heutige Gelegenheit auszuntzen,setzen wir einen richtigen Anfang des Ordensklebens, der Struktur. Es ist die Notwendigkeit und dann vergeuden wir ja nicht weiter die Zeit, denn alle Verh"ltnisse arbeiten gegen unsere Kirche. Es darf sich nicht nur um Eigentum handeln es mu um die Spiritualit"t gehen.

Gewartet hat man in allen diesen Anliegen recht lange und viele Fehler sind aus dieser Tr"ghheit entstanden.

Es soll auch die ganze Ordenspraxis zur Neubelebung des□Volkes beihelfen.
Seien Sie nochmals bei uns willkommen.

Místek, 8.7.1995

Bratři a sestry!

Mým pozdravem úvodem je to naše "Zdař Bůh!

Je to již po mnohokrátě, co mám možnost pozdravit, zvláště Vás, kdo jste byli vyrváni z klínu vlastních rodin, ze svého zaměstnání, kdo jste byli vrženi do chřtánu nenasytného komunistického molocha.

Kdybychom se měli tázat, kdo a jakým způsobem nastupoval do onoho vlaku, který vezl celý národ do neznámá, ale do krutostí, které nejsou obvyklé v kulturním světě, pak musíme se smutkem vyjádřit lítost nad tím, že nás již zůstává nepatrný počet, kdo můžeme vystupovat jako svědkové těch událostí, které úmyslně jsou zamlčovány a to ode všech institucí ať státních a bohužel i našich církevních. Kdo by chtěl hlásat onu minulost, a to říkám s hanbou, minulost nevyrovnanou lítostí a dobrou vůlí nápravy, ten nemá šanci na žádném poli rozehráté šachovnice. Počítejme s tím, že jsme vyřazení z onoho běhu, který nám byl určen jako životní úděl, protože pěstři a spolupracovníci minulého režimu jsou stále v kursu.

Ani v nejmenším nemám v úmyslu vystupovat jako soudce nad tím, co se odsoudilo samo. Potkáváme sice vrahy nepotrestané, mnoho jich umírá nesmířeno, ale odcházejí i svědkové a brzy nebude, kdo by vyprávěl o hrůzách, kterými prošel náš národ. Říkám hrůzách, protože to nebyla rozkoš být vzat z rodiny, být vytržen od těch, které chtěl mít člověk rád a žít s nimi nebo se obnažovat tolikrátě i za den před těmi skutečnými potraty lidského rodu, aby hledali všechno všude a trestali za každou poznámku. Nebylo to vůbec lidské být tím posledním mezi vyvrheli, zatímco jich tolik venku, ať v životě soukromém nebo společenském, mohlo uplatňovat schopnosti i své vzdělání pro všechny členy naší rodiny národní i v církvi.

Nikdo z nás si tuto cestu nevybral dobrovolně. Šlo jenom o to, aby se každý dovedl smířit s tím, co bylo tímto těžkým údělem, ale i rád na sebe vzal

všechno a nesložil se nervově, protože to byla doba, kterou obmyslil Bůh ty silné, kdo chtěli i tento úsek prožívat jako charakterově nezlomeni.

Nikdo nemá pravdu, kdo by chtěl zlehčovat tento úsek dějin, nikdo nemluví pravdu, kdo by chtěl zdůrazňovat, že to vlastně byla legrace, protože trpěla většina národa. Při jedné přednášce na fakultě mně napadla jedna posluchačka, že nemáme právo mluvit o těchto záležitostech, protože všichni leccos museli snášet a trpěli všichni, tedy ať si nepřipisuje kdokoliv jakoukoliv zásluhu za tom, že musel být v izolaci.

Jen hned na začátku chci znovu zdůraznit, že je to nehorázné přecházet úsek padesáti let, kde zahynulo 15 tisíc našich občanů, kde bylo popraveno hanebným způsobem přes 300 lidí a téměř 300 000 jich sloužilo s nasazením života nemravnému režimu ve všech možných a nemožných lágrech a kriminálech. Zdůrazňuji, že jsme ne vždy byli touto skutečností deptáni, že bychom byli zoufalí, že bychom chtěli dokonce ukončit v beznaději život. Vy všichni, kdo jste s námi byli na těchto místech skutečné hrůzy dosvědčíte, že jsme tolikrát děkovali Pánu Bohu za tu milost skutečné odloučenosti od světa, kde jich tolik i našich zrazuje. V ty chvíle jsme se cítili poctěni touto skutečností, kterou se chlubili i apoštolové, že mohli něco trpět. Ať si nikdo z těch, kdo tam nebyli, nemyslí, že jsme byli ubrečení, skleslí, že jsme s bolestí jenom počítali dny odsezené a ty, které nás ještě dělí od civilu. Hleděli jsme žít naplno, využít času k posvěcení i k tomu, abychom mohli posilovat ty bratry, kteří potřebovali zrovna v této chvíli útěchu.

Nebude zbytečné uvědomit si, že ani toto dnešní setkání není diktováno žádným pevným rituálem. Tedy nic formálního ani formalistního. Jsme zde, protože chceme dát výraz své víře, že nikdo z nás nesmí ani zapomenout na obětované životy, na utržené rány, na přestálé útrapy jedné nebezpečné epochy dějin českého národa a to epochy velmi neslavné. Musíme vzpomínat na ty, kdo nepřežili, ale nezapomeňme na nikoho z těch,

kdo v trpělivosti čekali. Jsme poslední svědkové událostí, ale též i krutostí, kterými nás, jak pevně věříme i Pán obdařil a my chceme v přítomné době připomínat i při svých šedinách, vráskách a slábnoucích silách, že přes všechno, co nás staví na kolej opomenutí, jsme jediní, kdo zůstávají živými svědky z let 1948 a dále.

Skvěle jste volili místo našeho setkání. Kolikrát jsme pociťovali ochranu Nejvyššího, pozorovali jsme jeho ochrannou ruku a v tolikerých krajních mezích svého života v šachtách a šatlavách jsme vděčně spojovali své životy s jistotou - Bůh je s námi. Nevím, jestli je to krásné anebo důležité, když můžeme opakovat slova sv. Pavla - připomenout všechno bití a rány i skutečnost, že jsme přes všechno to dostali ten velký Boží dar i s roztráskanými údy v lidské beznaději žít s jednou jistotou - Bůh je zde a čeká i na mé rozhodnutí. Čestně můžeme prohlašovat všem, kdo kolísají ve své naději a odhodili víru, že jsme se snažili o to, abychom si ji upevňovali. A to každou ránu o to víc, o co víc nás zklamávalo všechno, co bylo lidské.

Tedy nenaplňujeme dnešní setkání jen vzpomínkami. Se sepjatými dlaněmi, dnes méně mozolnatými, s myslí zatíženou jen jakýmsi akademickým smutkem chceme znovu vyvolávat jména všech, kdo s námi začínali, ale už s námi nejsou. Vy všichni přítomní jste zažili dost příležitostí, kdy jen přežít bylo opravdovým přepychem života. Proto si rozumíme, chceme-li hovořit o hodnotě života, protože jsme blízcí momentu, kdy jsme jej mohli ztratit. Do dnešní Kristovy oběti zahrnujeme především ty, kdo již na věčnosti vědí, co je hodnotou žitého času.

Abychom nebyli nespravedliví a nevšímaví k jiným obětem, zahrnujeme do svých vroucích proseb všechny, kdo položili své životy i v minulé válce nebo na všech přítomných bojištích či koncentracích, v přímém boji nebo jen jako oběti zvůle jiných. Celé naše souručenství patří do oné řady, která stála hned od začátku v příkré opozici proti nemravnému

komunistickému režimu. Jak smutně to působí, když se zkresluje historie a to v době, kdy ještě žijí svědkové. Nehovořím jen o výchově v základních a středních školách, ale i vysoké školy, ba i teologické vynechávají ono období tvrdých 50 let, protože mluvčími na tak důležitých postech zůstávají ti, kdo brali prémie od našich katanů. I nepochopitelná mnohomluvnost našich přítomných politiků je něčím, co zavádí na scestí.

Rádi hovoříme o postkomunistickém stavu, tedy o státě, který vznikl anebo participuje na vymoženostech minulé komunistické éry. Jestliže po komunismu, tedy jaký to druh tohoto zrůdného lidského myšlení máme na mysli? Náplň i vnější projevy každé této kategorie se liší a škoda jen, že vlastně všichni bývalí vynikající soudruzi nám dále diktují, a to ještě s větší drzostí, jakým způsobem máme myslet dál. Je to zrůdný pochod, který najednou z komunismu vytvořil komunistický kapitalismus, o to nemravnější předešlého, že v něm parazitují všechny zrůdné organizace euroasijského stále živého bolševismu.

Naši mluvčí však vystupují docela nepokrytě jako zachránci a spolutvůrci demokratických hodnot na celém světě. Drze rozdáváme rady od Izraele po Dálný východ, laciným způsobem sbírají naši, též bývalí komunisté, diplomy na všech světových univerzitách a přes ně nevidí škůdce a neštěstí v samém vlastním státě a národě. Nikdo z nás, a to mohu mluvit za všechny, jak tu jsme, se nedomnívá, že na pouhý cinkot klíčů ve velké Praze se najednou složil celý východní blok jako panelák bez základů. Rozkotali jsme ono rozdělení berlínskou zdí, ale tím se uvolnily cesty všem zrůdám, které mají svůj domov před i za Uralem. Nejsme ani tak naivní, abychom si mysleli, že zdůrazňovaný demokratický vývoj je něco definitivně pevného.

Všechny minulé režimy stály na nenávisti, která nejenom je zaseta, ale roste a bují dál. Je to lež, jestliže přijímáme jako pravdivou nauku o zrušených minulých strukturách, protože pracují, a to se přesvědčujeme na každém kroku, intenzivněji než dříve, protože jejich snahou je vrážet klíny do

všech organizací celého světa, do něhož mají velmi snadný přístup. A mají přístup, a bohužel jsou i rozbujelí v naší církevní struktuře. Buď nenápadně anebo drze je všude velká řada těch, kdo si ani neumývají krev spravedlivých vlastenců ze svých vlastních rukou.

Tedy ani v této v tak vzácné příležitosti nemáme co přidat k oné tklivé kráse. Je to všechno tak posvátné, když si můžeme pohlédnout ještě znovu do očí, že žádná cizí vzpomínka ani hrubosti nemohou vystřídat tuto jistotu, že jsme jedna rodina. Nebudeme připomínat neustále minulé křivdy, protože ty jsou nám darovány jako osobní bohatství, ze kterého můžeme těm, kdo mají zájem, rozdávat. Velikost obětí životu nabídnutých všech skupin i jednotlivých bratří je tak velká, že tak, jak to zdůrazňoval sám Pán, není co přidat k oné velké lásce, která se obětuje i vlastním životem za jiné. A proto znovu mohu zdůraznit, že nepočítám ani já osobně s porozuměním kohokoliv, kdo stál ve vytčené době opodál anebo kdo nás bere už jenom jako zapomenutou památku, že by mohl pochopit něco z onoho krutého násilí na člověku samém.

Snad nikdo nepochopí onu hrdost, kterou se snažím osobně v soukromých modlitbách podtrhovat za to, že to byl už r. 1948, který mě postavil mimo vyšlapaný chodník, jak jsme si to plánovali i předestírali jako dějiny vlastního života v době studií a těsně po nich. Bylo by potřebí zařvat doslova do všech mlčících tváří o těchto minulých padesáti letech. Neustále se opakují lživé záznamy, jako by naše školy se domluvily i se všemi našimi představenými, že musí označit za bezcenné to, co s nejlepším úmyslem bychom chtěli podávat jako příklad sebeobětování tolika velkých spravedlivých mužů a žen.

Často vzpomínáme, snad jen my sami, nad hroby zmařených životů, na období i na velikost těch, kdož tam odpočívají. Kdo mohl projít obdobím nesnesitelného teroru v r. 1948 a dál, má skutečnější představu o tom, jaké peklo člověk člověku může nastrojit. Dobou i válkou všechno bledne.

Přítomnost nám v tomto podání vypadá jako vylhaná. Kolik je bratří a sester a bohužel i spolubratří, kteří rádi pokračují v oné činnosti, které se pod marxovým obrazem tak dobře naučili. Kolik i z těch, které potkáváme, umí mistrně vládnout pendreky, bejčáky, naučili se kopat a mlátit do lidí a tento tělocvik si tak oblíbili, že i dnes by chtěli být znovu zase za tuto činnost vysoce placeni. Jak jinak by bylo možné, aby se zločinci bez pokání mohli zase nejenom setkávat, ale formovat do oné podoby, která i nám je tak blízká z minulých dob. Kolik to bylo jenom lživých parol.

Jak směšné jsou všechny dětské průpovídky, vidíme-li oči svých katů, podbarvených krví zmařených životů. Po kolikáte jsme již byli osvobozeni? Jako bychom četli stránky Sionských protokolů, které hovoří o neustálém osvobozování. Jen od toho jednoho se těžko osvobodíme, protože osobní svoboda je vázána na osobní pokání. Tak daleko jsme se v naší výchově nedostali. Osvobození od hrubostí a zločinu nám schází a proto se tážeme, kdo zlotřilým způsobem rozšlapal onu bariéru mezi dobrým a zlým, mezi vrahem a vražděným? Jeden jako druhý se ploužíme s rozmlácenými údy a odpovědí je nám smích těch, kteří nás zmrzačili. Všechno to pekelné nekončilo propuštěním do tzv. civilu. Žebrali jsme doslova o zaměstnání a katané nám je milostivě přidělovali. Byli jsme na psích štacích, s tvrdými lopatami a i když jsme se domáhali u našich o zařazení do řady, ze které jsme vypadli, odpovědí byl úsměšek a strach. Jsme my neustále příbuzní Kaina? Jak se tedy máme my smířovat se všemi nespravedlnostmi a se vším, co jsme na bedrech snášeli. A přitom i naši svatí spolubratři nám nemohou vytýkat, že bychom zlořečili za to, co považujeme s chválami na Nejvyššího za skutečnou školu života. Jenže je zločin, že nemáme právo tyto zkušenosti předat tak, aby nebyly u těch, kdo nás následují, ničím jiným, než zkušenostním prostorem, který jim usnadní život.

Všichni společně, jak jsme nastupovali nebo i vystupovali ze všech nejmenovaných lapáků, můžeme čestně prohlásit, že jsme ne vždy byli rozhořčení nebo napjatí nenávistí, ale že jsme hledali způsob, jak bude

možno přivést blíže aspoň k ponětí mravního kodexu všechny ty, kdo nám budou blízko. Cítili jsme jako svoji povinnost nejenom se o tom modlit, ale každou příležitost využít k tomu, abychom našli způsob, jak zvedat úroveň mravního vědomí našich hochů a dívek. Cítíme, že velké neštěstí přítomné doby spočívá v tom, že se brání tzv. rotaci kádru, tzn., že teplá místa, a to se nebojíme zdůraznit - ve všech kategoriích našeho společenského života, jsou obsazována stále stejnými lidmi, můžeme říci lidmi s profanovanými kolaborací s minulým režimem. Bohužel i mezi námi. Trpíme neinformovaností na všech stupních a na postupném odbourávání všeho, co by mohlo svědčit o jakékoliv osobní statečnosti. Ploužíme se mezi postavami mdlými, někdy příšlymi po desetiletích ze zahraničí nebo nedávno narozenými, bez zkušenostního náboje, kteří pohrdají vším tím, co by museli nutně přijmout jako radu od informovaných.

Jako bychom chtěli ještě zachytit kus skutečnosti, neboť vrazi jeden po druhém umírají a svědkové se ztrácejí v nedohlednu. Jaká je to lidská bída právě z této zkušenosti, že se u našich vedoucích spojuje pýcha s neznalostí. Jestliže člověk není schopen sám se reformovat a napravit, kdo může vzít na sebe tento úkol a napravovat společenství? Kdo to dokáže a kdo se toho může ujmout? Naše zástupy, již prořídle, jsou unaveny právě věčným odmítáním a nemusí to být horší věta než ta, kterou tolikrát musíme polykat, a to tvrdím se smutkem, "vy nemůžeme rozumět ani našemu životu, ani rozmachu naší mládeže, jste zatrpklí, třeba utrpěným příkořím, zaujati proti novotám, jste staří - jinými slovy - k nepotřebě". Psychologická tragédie pokračuje.

Náprava není možná, nebude-li dost dobré vůle pokorně přijmout skutečnosti takové, jaké jsou. Politický vývoj je nepřátelský ve všech formách celému lidskému rodu. A neslyšíme ani hlasité protesty ani našich mluvčích, ani mluvčích na státní úrovni, jen jako bychom se poddávali onomu anarchistickému starobolševickému útlaku, který si své pracovníky diktoval dekry. Bylo to mnohem pohodlnější přijmout místo z rukou mocných, než

dorůst na funkci, kterou mám zastávat. Jestliže však nám nevyrostou takoví vůdcové, kteří svými schopnostmi dovedou strhávat jiné, je náš zánik jistý.

Milí bratři a sestry, jestliže máme stát na pevné půdě i v tomto státě, který je zvikláván tolikerými přestupníky zákona lidského i Božího, musíme nejdříve svoje vlastní já sebevědomě postavit na pevný základ, který spočívá v jistotě, že žijeme plně, správně, v souladu se všemi normami obou zákonů. Není důvodu, aby lidé, kteří nabrali, a to říkám s vděčností, z Boží dobroty tolik zkušeností, aby si je nechávali jenom pro sebe anebo aby zatrpkli právě v tom terénu, který je pro nezkušené naprosto nepochopitelně neprostupný. Jsou za námi tři generace, které nejenom strádají zločinností minulého režimu, ale které se nemohly rozvíjet i naším vlastním zaviněním způsobeným buď únavou anebo tím, že brzo vzdáváme své pozice.

Žádáme neprodleně, aby i naši představení skončili konečně ono nekonečné lavírování mezi vinným a nevinným, mezi spolupracovníky a mezi těmi, kdo byli rozemíláni bolševickými koly. Aby odlišili od sebe ty, kdo mají na svědomí vraždy i tolika našich spolubratřích, dali znát ty, kdo stáli věrně od těch, kdo používali všech výhod minulého režimu. Nespokojíme se nikdy s ničím, co staví všechny spolupracovníky na stejnou úroveň s umučenými. Ať je to ve státních úřadech, ať je to v naší církevní správě, žádáme důsledné nejenom prošetření, ale vyřízení všech těch případů, které zavinily tento tristní stav i v církvi. Ani naše fakulty nesplnily nic z toho námi stále opakovaného požadavku, aby se upozorňovalo a přednášelo o všech těch obětech skutečných mučedníků přítomných desetiletí.

Nepřispívá k vážnosti žádného organizačního celku, jestliže se žádá po podřízených, aby omlouvali neomluvitelné kolaborace představitelů. S tím se nikdo z nás ani nemíní smířovat. Hodnocení všech těchto záležitostí musí však provádět lidé zkušení, nikoliv ti, kdo se narodili teprve v době, která už zůstává naprosto netečná ke všemu minulému. Odbývat to tím, že je potřebí se dívat jen do budoucna, znamená vysmát se každému pokání. Ani na naší půdě nesmí zůstat ona beztrestnost za všechno to, co nejenom rozladuje, ale

co doslova dále rdousí jakýkoliv možný rozmach. Cítíme to všichni stejně, že oné nejistoty je již natolik dost, že se obracíme na všechny naše představitele i představené, aby konečně dokázali, i třeba se sebezapřením, uznat ty, kdo přinášeli oběti a patřičným způsobem zhodnotit všechny ostatní, kdo zradili. Jidáš nikdy nebyl postaven na stejnou úroveň s Janem. Matocha nikdy nesmí být stavěn na stejnou úroveň s Vránou a jinými spolupracovníky. Stejně je to i v nižších kategoriích. Jsme rozhořčeni nad každým dalším prodlením a žádáme nápravu. Je potřeba i zvlášť zahrnout díkem všechny ty ženy, které obětavě nastavovaly životy své i životy svých dětí jako oběti persekucí, šikan a znevažování.

Kdo se řídí slovy Písma, nemůže snášet ono zlo, které pro další generaci může znamenat předem prohraný životní boj. Nezmarňme ty oběti, kterých nebylo málo, nešlapejme po hlavách těch, které padly ve věrném plnění příkazů vlasteneckých i církve.

Lukov, 9.7.1995

Drazí přítomní, bratři a sestry,

ani v nejmenším se nepovažuji za hodna, abych vás mohl oslovit při vaší tak významné příležitosti, kdy se setkáváme v tklivé, ba zoufale smutné záležitosti, jakou je vzpomínka na potupně utraceného Otce Bulu. Bylo by to žalostně málo, kdybychom jen vzpomínali, když obzvláště mladá a nejmladší generace je těžce zatížena odporem ke všemu, co by upomínalo jen na minulost. Musíme se sice tázat, jak by dopadla pak úcta k světcům, stejně tak, jako nikoho nemůžeme za živa svatým prohlašovat. Pokud byste odmítali ještě tyto naše hlasy, věty, které jsou osobním svědectvím, není nikoho, kdo by mohl po nás ještě autenticky předložit svědectví osobní o událostech i o jednání představitelů minulého režimu.

Byla to naše výsada, že jsme byli první, a to již v r. 1948 a jsme jistě posledními nyní, kdo ještě může svojí autencititou dosvědčit onu skutečnost, která takovýmto hnusným způsobem zotročila celý náš národ. Celé naše století je obdobím nejzrůdnějších režimů, které historie zná a často jsme náchylni měřit jejich ohavnost jen počtem usmrčených obětí. Jeden hnusnější režim předával ještě horšímu své zkušenosti, Rusové učili německé gestapo, to jim vracelo s úrokem všechny hrubosti. Oni zase vylévají ještě doposud své mravní splašky na Evropu i celý svět. Domnívá se snad někdo, že tomuto hrubiánství byla učiněna přítrž v roce 1989?

Vzpomeneme proto na všechny umučené, zničené životy i v minulé válce, ve všech koncentracích a věznicích celé Evropy. Tenkrát nás pustošili naši nepřátelé. Bezprostředně po válce jsou to však lidé, kteří mluví stejnou řečí jako my. I když nabubřele opakovali, a možná ještě do omrzení opakují neustále jako krycí manévr své paroly, že již nikdy válka, nikdy koncentráky, nikdy vláda menšiny nad ostatními, cítíme, jak jsou vyumělkované všechny tyto nabubřelé věty. Jsou to hesla, nic jiného než hesla. Celému národu byl popřán jen kratinký oddych do r. 1948. Tenkrát jsme si mysleli, že jsme

pravdivě informování o celém politickém, hospodářském i církevním dění. A najednou se všechno zhroutilo onou vzpourou v únoru 1948 a pokud jsme měli jakékoliv dobré naděje na solidní život, na celá desetiletí byly pohřbeny tzv. vítězným únorem.

Jistě se netýkal všech. Většina národa jej ani nevnímala. Jen ti, jimž vadilo žít v otroctví, jen jednotlivci z celého národa, kteří se naučili nenávidět hřích a zločin, jen ti, u nichž nebyla umlčena touha po svobodném životě, po vývoji ve všech stránkách kulturních i životně důležitých cítili, že jsou vtěsnáváni do ostnaté klece. Není potřebí velké inteligence k tomu, abychom rozpoznali budování onoho řetězu hrubostí pro všechny obyvatele našeho státu.

To, co následovalo po únoru, přesahovalo všechny i lidské představy. Sám jsem byl krátce po vysoké škole a dnes to zdůrazňuji docela s vděčnou zodpovědností, že jsem to považoval po celé dějiny svého života za výsadu, že jsem mohl být vzat mezi prvními. Právě tato skutečnost mě dnes opravňuje k tomu, že se odvažuji vás oslovit. V roce 1948 jsem byl zatčen jako nejmladší z kněží, rychle odsouzen a spolu s ostatními vašimi bratřími a otci rodin týrán, tupen, ale nezlomen, zařazen v oné galerii tzv. protistátních buřičů.

Jsou výmluvná slova, která mohu opakovat po procesu v Uherském Hradišti, kdy jeden soudruh s trojím plivnutím do tváře prohlásil: "jste prasata vatikánská, my budujeme svobodu a vy nám ji hned ze začátku pustošíte". Toto zneuctění se dalo utřít rukávem. Ale plody marxovy nauky, ona výslednice mnohaletého praktického vyhlazování národů Stalinem, oné zločinecké smečky, která vyškolila i naše představitele, se postavila s drzostí do čela našeho státu. Začíná pod vedením komunistické strany ono velké umění, jak zničit v člověku osobnost. Každý, kdo přežil padesátá léta, musí být právem vděčen i za kopance a mlácení bejčáky. Bohužel, nedá se to říct o oněch patnáctitisících, kteří bídne zahynuli pod touto zločineckou morálkou.

Nechceme však dnes jen vzpomínat onoho násilí, které snášelo i tolik bratří a sester, kteří vyrostli mezi vámi. Zrůdné myšlenky neznamenaají nikdy nic víc, než jenom ohavnost v následcích a důsledky každého hříchu se mstí na těch, kdo následují. Nedala se čekat ani nejmenší ohleduplnost těchto katanů. Tvrdíme, že komunismus má mnoho tváří. Podařilo se nám sestavit celý přehled jejich různých vizáží a to ať od soudruhů, kteří byli spolu s námi, kteří procházeli podobnou torturou jako my sami, nebo od těch, kterým jsme museli pomáhat kutat uhlí a uran anebo konečně z dějinného studia těch let, které následovaly bezprostředně po našem propuštění do civilního života. Bylo by pustým omylem se domnívat, že zlořečíme neustále všem, kdo se podílel na všech strastech našich vlastenců. Ono vyrovnání však je jen v rukou Božích.

Jestliže nedokážeme nejdříve své utrpení obětovat jako oběť i za naše vlastní provinění, jak bychom mohli očekávat, aby všechny tyto oběti přinesly požehnání? Jsme pevně přesvědčeni, že jsou to jediné tyto oběti, které pomohly zachránit národ a v národě církev tak, jak jsme byli zvyklí ji vždycky mít v úctě. Jak niterně, intezívně se dal prožívat ve všech těch špeluňkách, šachtách a lapácích osobní vztah k Bohu i k církvi. Očista duše přes utrpení a bolesti, kterých bylo pro všechny zúčastněné bezmezně. Jen nikdo nemá právo žádat, aby se platily omyly smrtí, byť jen jediného člověka.

To, co je v každém z nás velké, je právě ona naděje, která nám vnuká vždycky nová řešení, netušené možnosti, která jakoby sahala vždycky po nových nabídkách života a sáhnout na život je jen Boží právo. A minulý ničemný režim, si toto právo osvojoval. Proto jej musí stíhat kletba a trest. Jen dvě léta oddychu a začala honička na všechny, kdo smýšleli jinak. Teprve z našeho přítomného pohledu uplynulých 50 let je všechno neuvěřitelně jiné, jen nemůžeme tvrdit, že to, co žijeme nyní, je jen dobré, hezké, že se vlastně nic tak důležitého nestalo.

My, kdo jsme přežili, to můžeme s vděčností Pánu života opakovat. Kdo však neměl tu milost, že přežil anebo mohl přežít a žít dál, byl zbaven

právě onoho zásadního práva, které každý z nás má Bohem dané. My však jsme nuceni na kolenou děkovat za onu opravdu světově nejvyšší vysokou školu, protože všechny špičky, které nyní scházejí národu, byly v těchto izolacích a většinou bídně utraceny, aby národ zkomíral nedostatkem osobností. Každý, kdo byl vzat a byl obětován, byl vhozen nesmiřitelně nenávisnému molochovi bolševické zvěle.

Nebylo to nikdy složité pochopit už na počátku, že je nutný odpor ke zlému. Kolik to bylo mladých, kdo věděl, kde je místo pro čestného člověka. Bůh, jako by si chtěl uchovat aspoň někoho v oné podobě, kterou člověku vtiskl - být sebevědomou osobností. Nebudeme proto nikdy a ani v tuto chvíli líčit všechny ty děsivé události, které znamenaly pro tolik našich bratrů a sester jistou smrt. Byla nutná smrt vašeho důstojného Otce? Bylo to potřebné pro národ, anebo tenkrát pro jisté vítězství, proklínané zločinecké organizace, aby zmařila i tento kněžský život? Čím je dnešní uznání za jeho oběť?

Nikdo z nás nemohl ani v nejmenším ovlivňovat svůj osud. Uradili se ničemové a z jejich jepičí perspektivy opakovali spolu s veleradou: "je nutné, aby tento zahynul a tak nevznikla větší škoda v národě"? Měli všechno v rukou - i správní aparát i zbraně. Z čeho měli takový strach, že i prostý páter vadil jejich rozmachu? Je tento strach něco nového anebo už pokračujeme v něm od minulé války? Přestali jsme se už dávno dívat na cizí smrt vážně. Všechno, co se nás bezprostředně netýkalo, jsme mávnutím ruky vyřizovali - nás se to netýká, my do toho zasahovat nebudeme.

A tato lhostejnost byla odzírána od lhostejnosti všech velmocí a tvrdím, že jako nepatrný národ jsme velmocem lhostejní i nyní. Oni sledují zase dále jen své mocenské zájmy, ve kterých se menší společenství i každá osobnost docela ztrácí. Proto musel zemřít i gen. Píka a s ním tolik jemu podobných. Mohu o tom svědčit jako jediný mukl, který využil té výsady, že

mohl s ním být krátce před jeho popravou. Zrovna pod oknem na smetišti, kde jsme přežívali své těžké měsíce.

Nedokázal nikdo z nás vždycky žehnat za každou ránu, kterou jsme utržili. Tolikráte naše těžká mozolnatá ruka nedokázala se ani pozvednout únavou a tolikrát unavená i pravice, kterou i já se svojí vlastní, jsem zatlačel oči bratřím, kteří zhasli pro čas v oněch prostorách, kde jsme byli spolu. Bylo nás prozřetelnostně třeba v těchto místech. Musel tam být kněz a musel působit, jinak by se tato místa změnila ve skutečné peklo, v místa zoufalství, kde by nikdo neviděl, že každá vina je odpustitelná, že všechno utrpení má smysl věčna. Musel tam být kněz, aby všechny ty špeluňky prokleté rudým morem, byly naplňovány požehnáním. Dábla nepřemůže nikdo jinak než Kristův kříž. Proto jsme tam museli být.

Nebylo to lehké být v místech, kde se často ozývalo jen vytí bratří, kteří byli týráni, jako by každý z nás byl nucen zapomenout na svůj lidský původ. Jak jsem rád, že jsem tam mohl být s těmi, kdo se stejně rozmlácenými údy si mumlali své povzdechy k Hospodinu a neztráceli víru v slzách utrpení. Bylo třeba kněze i tam, aby napřimoval, povzbuzoval, dodával důvěru a to i tehdy, když jsme byli na tom stejně zoufale. Kolikráte se rozbitá paže zvedala, aby dávala rozhřešení. Jak často jen místo občasných sprch umožňovalo, aby nahatý kněz stejně neoděným mukulům vyslovil tichým hlasem "dávám ti rozhřešení". Kolik se vyžadovalo nadlidského úsilí od slabého člověka. I když jsme nebyli změkčilí, cítili jsme, že jsme fyzicky tolikrát na tom hůře, než kdokoliv z našich bratří - laiků.

Byli jsme vždycky hůře na tom, jakmile si některý bachařský potrat chtěl vylít zlost na přízracích nepřátelského Vatikánu. "Vy ničemové jste křížem chtěli udusit naši mladou republiku"! Snad v těch padesátých letech nebylo ani nikoho, kdo by z vedoucích ještě smýšlel lidsky. Někdy se nám zdálo, že na těchto místech potupy není jednoho páru rukou, která by nedokázala do němoty mlátit, jediných úst bachaře, který by neopakoval

litanie nejhorších nadávek a to zvláště věřícímu člověku a šlo-li o kněze, kydali ďábelskou slinou. Kolik i z našich téměř se slabomyslně pomátlo a ve své bezmoci hledali často ochranu u těchto netvorů. Jednoho umlátili, že při bití vzdychal, jiné týrali, že neotevřeli ani pysk a marně jsme se zoufale chtěli chytit alespoň kousínka soucitu. Tato snaha byla marná.

Ať si jakýmkoliv způsobem i naše přítomné školy hovoří o těchto úsecích dějin. Je to smetiště, hnojiště opravdických českých dějin, na kterém parazitují všichni ti ubožáci, kteří se nezmohou na vlastní úsudek. Kolik našich učitelů a profesorů se nedokáže vypořádat s touto pravdou, kolik studentů nemá představu o těchto zrůdnostech, aby mohli konečně vykročit s tím vědomím, že minulé propasti jsou zasypány kajícím přiznáním a pokáním. V přítomné době se nám jeví, že zvláště ti, kdo dříve zločinně usrkávali z pohárů našich katanů, se zase zvedají anebo už zvedají číše na ono nové vítězství, ve kterém chtějí ohlásit zase onu novou nauku o nadčlověku zbarveném znovu do ruda.

Tvrdíme, že měníme poměry. Ale co v nich? Jde snad změnit smýšlení otroka? Chceme najednou laskavější ruku tam, kde si zapomněla ještě o hadr zbytků víry otřít svoji krev? Chceme napřimovat svoji postavu tam, kde jsme si zvykli hrbit se pod ranami pomyslně silných? Jako lidé nižší rasy jsme ochotni se dále krčit a ani nevolat po svých právech. Papouškujeme ona laciná hesla z pražských dnů, ve kterých kdekdo jen pomýšlel na vedoucí místo a tak rozdával odpuštění a lásku. Zločiny stále tak skutečné i tenkrát, když je považujeme za nepochopitelné.

Jestliže, bratři a sestry, stojíme aspoň myšlenkově u paty toho nejbolestnějšího nástroje, u paty kříže, v moderní době - u šibenice, nemůžeme bez naprostého schoulení v pokoře před umírajícím Kristem ani smrt jeho věrného služebníka přejít. To nejhorší, co v životě může člověka potkat, (takovou stupnici jsme si postavili v bolševických lapácích), je smrt v kriminále. Ale tím posledním hnusným výkřikem do kulturního světa je

nevinná smrt na šibenici. Je to v tomto případě to poslední odpočívadlo pro člověka vychrtlého výsechy, zcela zcuchaného torturou těla, vysíleného nespravedlností od vlastních lidí.

Kolik z nás je spoluvinných vším tím zlem už jenom tím, že jsme souhlasili se zvůli uchvatitelů moci. Naučili celý národ, ba celé národy, onomu skrčenectví, ve kterém se přitakávalo, věřilo a poslouchala se do důsledku všemocná strana. Byl to nejsprostší shluk lidí rozvášněných viditelnou krví protivníků. Dav všemu uvěří, zástupy jsou všeho schopné, ale v případě, že si plivli nejdříve na Boha a jeho zákon. Neznali jiného přístupu k lidem, kteří smýšleli jinak. Jen zlikvidovat, zničit, rozdrvit na prvočinitele. Ptáme se, co lidského v nás zůstalo, ať v tomto století to působila lečjaká strana. Bylo všem těm svědkům lépe, když uviděli ubité lidské tělo? Zůstalo ještě v tomto národě něco z lidského myšlení? Kdo viděl bezmocného, utraceného člověka, koho svírala již téměř jeho vlastní smrt, ten pochopí onen děs, který zůstává nesmířen jako propastná hrozba pro všechny nastupující generace. Toto vědomí musí zdrtit posledního protivníka.

Život - to znamená pro nás pro všechny stěsnané možnosti v dlaních, v duši i v srdci. Je to ona široce rozprostřená niva, ze které se sbírá všechna krása, kterou Bůh obmyslil každého tvora. Smrt ukončuje všechno. Je zlá právě jen touto jedinou skutečností - bezmocí. Mrtvý již nemůže nic na světě, nemůže nic pro svět, nemůže ani žehnat, ba ani proklínat své nepřátele, propadne se lidsky do prázdnoty, jestliže se nevnořil vírou do Božího milosrdenství. Sílou a útěchou v těchto těžkých okamžicích, kterých i já jsem zažil bezměrně, zůstává jenom vědomí: "blahoslavení, kdo umírají v Pánu".

Jak by někdo z nás se odvážil rozprostírat podrobnosti života i našeho Otce Jana? Kdo může jakýmkoliv způsobem se dotknout onoho utrpení a nakonec i potupné smrti? Zde je to pro nás výzva, abychom se nad tímto majestátem alespoň zamýšleli. Kolik neodpuštěných zločinů a nevyrovnaných křivd zůstává pro ty, jimž tvrdíme, že připravujeme šťastnou budoucnost? O

křivdách i o odpuštění ví však všechno jenom Bůh. Oč větší a krásnější je křivdu snášet, než ji působit. Poznáváme, a zvláště v těch těžkých lapáckých měsících jsme poznávali, že je výše člověk, který dokáže žehnat než ten, kdo vykonává slepě vůli prokleté strany. Jak by někdo z nás mohl hodnotit, když nezažil? Jak by mohl soudit, když nevyslechl pokorné vyznání? Je jen jediný Soudce nade všemi a tím pro nás pro všechny zůstává navěky jediný Bůh. Dá se na člověka plivnout, jenže slinu si můžeme otřít, ale pošlapaná památka zůstává jako nevyrovnaná křivda zátěží budoucnosti národa. A tvrdím neustále - běda národu, který, aby mohl uctívat mučedníky, musel nejdříve pozabíjet své bratry.

Sv. Hostýn, 5. 9. 1995

Zdař Bůh milí bratři a sestry!

Když se v tomto okamžiku zadíváme jeden druhému pevně do očí, jistě nás to nutí k opravdové srdečné vděčnosti tak, jak jsme to činili již před rokem 1948, kdy jsme neměli nejmenší představu o tom, jakým způsobem bude ona rudá hydra pohlcovat jednotlivce i celé skupiny našeho národa. Stáli jsme potupeni do posledních nervových výběžků výsměšnými procesy, ve kterých minulý režim zašlapával i zásadní základy důstojnosti člověka i skupin.

System, který ve své statečnosti se bál i pouhých nepřátel - dětí. "Na děti nám nesahejte, ty jsou naším výsostným územím. Každý, kdo bude sebeméně ovlivňovat poslední generaci, se se zlou potáže, protože poslední generace je již jenom naše". To jsme slýchávali při každém druhém výsledku, kdy nás hrubci s odznaky na klopě nutili k výpovědím, které jim měly nejenom krýt záda, ale dávat záruku, že svoji práci dělají dobře. Ztvrdly nám dlaně a zkameněl tolikýrý pohled, kterým jsme nesmlouvavě hleděli na trpící bratry ve všech možných lapácích. To je ta skutečnost, která nás nutí, abychom se doopravdy celým nitrem zamýšleli nad minulými událostmi, nejenom nad těmi, na které vzpomíná téměř celá republika o pouhých 30 let, ale jsme poslední přežívající svědkové událostí 50 let zpátky, a to událostí, před kterými ustupuje každý z našich mluvčích, jako by se bál, a to tvrdím i našich mluvčích, že by na ně mohl padnout v budoucnu stín, který by znehodnotil loajálnost už k těm, kteří přebrali společenskou zodpovědnost v našem národě.

Hanba minulých desetiletí má být zapomenuta nebo vymazána? Proto mi dovoďte otázku, kterou bych rád viděl zodpověděnou zvláště od těch, kdo i na těchto příležitostech zastupujete možná už jenom zbytek vůle národa. Kdybychom měli slyšet čestnou odpověď, tak se ptám otevřeně, kde stáli všichni ti, co dnes napřimují svoje postavy, nadouvají svoje tváře a vrhají líbivá hesla všem, kdo přežili do tváře, právě v té době, kdy tisíce vlastenců si dávalo do pořádku rozbité údy v letech 1948 a dále po letech 1950? Kdo z těchto dnes mocných a třeba i lživě slavných našich zástupců psal své dějiny do historie národa, kdy padaly hlavy anebo když v ponižujících podmínkách jsme často s hrůzou vstávali při ranním řvaní bachařů a prosili Nejvyššího, aby nám dopřál prožít anebo přežít aspoň další den buď v šachtách anebo v mučírniach všech

známých lapáků? Spánek stejně rozerván jako rodinné svazky, údy rozmlácené, že jsme nebyli vždy schopni ani složit ruce k modlitbě. Viděli jsme zničené všechny kategorie lidských projevů, ale odvažujeme se všichni stejně tvrdit, že tento prostor naplněný puchem a řevem jsme neproklínali, ale tak často jako apoštolé, když museli trpět pro jméno Kristovo, jsme ochotně objímali ten kříž, který ne vždycky jsme si žádali nést. Tedy ne kletby, ale upnutí na Boha, byla ta síla, která nás udržovala při životě.

Můžeme na tomto posvátném místě opakovat stejně jako tak často za zamřížovanými okny, že chceme, aby i toto utrpení jednotlivců i celého trpícího národa bylo součástí Kristova vykupitelského utrpení. Nebylo vždy jednoduché považovat za normální osobní vyloučení z pracoviště, z klínu rodiny, bylo někdy jen krajní silou možné přežít ony nerudné hrubosti, kterých se nám dostávalo od představitelů minulého režimu. Tenkrát i dnes chceme být přesvědčeni, že nic z těchto úpěnlivých proseb neznělo do prázdna. Vy to cítíte stejně, že jsme byli nejenom opomíjeni, ale dnes už to prožíváme jako nenávist od všech, kdo si říkají vedoucí politického, kulturního a někdy i náboženského života. Naše hlasy už jen skřípají, je to

jenom vrhaný písek do soukolí, které chtějí tito naši mocní mít mazáno líbivostí, falší a touhou udržet si místo i plat. Nesnášejí otázku, ne tak ještě, aby jim někdo z nás mohl zdůraznit chyby v jejich jednání, tím méně ještě, abychom připomínali nutnost pokání, pro které, jestliže je pomineme, budeme stavět celou budoucnost osobní i národní na prokletém, shnilém základě. Nesmířené zločiny, nevyrovnané mravní dluhy, neodpuštěné rouhání a násilné smrti, kterých je i přítomná doba plná, by byly tuze špatným věnem pro generaci, o které tvrdíme, že je nosná v budoucích desetiletích.

Dnešní příležitost nám připomíná, že musíme se soustředěným zaujetím dokázat hledět přímo do očí těm, kdo nám jsou nejbližší, kdo spolu snášeli šatlavy, lapáky, šachty celá desetiletí a tolik z nich marně čekalo na své nejbližší, z nichž mnohý byl mrzkou smrtí vyrván z jejich středu.

Pro nás, kdo ještě žijeme, je to nutné nebát se vzpomínat na krutou minulost, pomáhat udržet paměť celého národa v živé podobě a připomínat každým gestem, zvláště našim představeným, že poslední hrubost, kterou nám zůstaly dlužny tvrdé

zásahy minulého režimu, zakouším od těch, kdo už se zase napřed bojí, že by neobhájili svoje postavení.

Jsem rád, bratři a sestry, že můžeme právě na této posvátné hoře Matky Boží děkovat i prosit, hodnotit, ale též nabízet všechno to, co může být ještě projevem naší, i když zraněné, ale nezlomené duše. Kde jinde chceme nalézt onen osvěžující vzduch pro příští těžkosti?

Jako celek jsme nyní hnáni, a vy to víte stejně dobře, do oné budoucnosti, která bez kapitálu a bez konta, bez mravního základu chce uvádět národ do skutečností, které nejsou ničím více, než jenom pokračujícím podvodem, který neskončil, jak si to připomínáme každý rok, v onom záludném sametu r. 1989. Nic nepřidá ani neubere na hodnotě, jestliže celé skupiny anebo i většina národa bude chtít smlčet skutečnosti, které přivedly téměř tři sta tisíc vlastenců do ponižujícího poddanství minulých zloduchů. I když celé úsilí přítomných mocných chce pomlčet o událostech r. 1948 - 1952, kdy se pro každou maličkost člověk třásl o pouhý život, byla postavena neprůhledná zeď událostmi r. 1968 a tím se nutí většina národa, aby zapomněla na všechno, za co odpovídá.

Cílená výchova k neúctě obětem prvních dvou desetiletí bolševické vlády u nás znamená pro celý národ, ať to chce uznat nebo nikoliv, vládu pidimužiků, agentů, spolupracovníků na tolika místech zodpovědných za celé dějiny. Jak bídné je to svědectví o úrovni i hodnotách jednotlivců či celých společností. Nemůžeme nazvat tuto praxi jen ledabylostí, jen touhou pominout některé body z našich dějin. Bylo by to možné jen v tom případě, kdyby nebylo za námi více než 15.000 ubitých, téměř 300 popravených. Máme být nuceni, abychom pokračovali v té lži, kterou nám naši představitelé buď papouškují anebo o ní mlčí? Kolik z nás nosí na sobě jizvy, které činí jejich velkodušné odpouštění zločinů komunismu nepravděpodobnými, ba lživými.

Nesrovnávejme nikdy ony osobnosti, které si drze vzaly právo být soudci národa s těmi veličinami, které téměř ve dvou stovkách kriminálů bídně utrácely svůj hodnotný život. Nebudeme se klanět těmto modlám, i když nám zdůrazňujete, že jste naši otcové, vychovatelé, že jste naši vedoucí národohospodáři, ke kterým bychom měli vzhlížet v bázni a úctě.

Dnešní den musí pro nás znamenat ono uklidnění, pro které si zde na této posvátné hoře chodili i v tom období, kdy se umíralo s kovy na rukou a na nohou. Nemlčme ani o oněch sprostáckých událostech 14. a 15. dubna 1950, kdy bylo pozavíráno za pouhé dva dny na 15.000 řádových sester, bratří a kněží. Nedělejme se lepšími, než oni hrubiáni na Balkáně v poslední válce, protože i u nás se nebáli mluvčí nenáviděného režimu týrat, zabíjet, znásilňovat, a to i osoby Bohu zasvěcené. Kolik to bylo lidí utýraných, znesvěcených. Máme dále strach mluvit o těchto neštěstích?

Jakou bolest nám i všem podvedeným vlastencům působí lži přítomných mluvků, jakou bolestí je protkáváno naše tolikráte do bezvědomí zbité tělo, jaká je to hanba, když i v našich školách, a to na všech stupních a podotýkám, že i na našich, se nesmí vyslovit jména těch, kdo položili svůj život anebo své mládí či elán na poplivané schody našich mocných. Náš stále se zmenšující počet by měl doopravdy nutit k zvědavé aktivitě všechny, kdo berou zodpovědnost, že pracují pro národ. Kolik bylo s námiopravdových odborníků, učitelů, vychovatelů, lidí skvělých, které náš český lid odsuzoval a zkopával do jam naplněných hnusem proklatého marxismu. Nikomu z nás by nebylo zatěžko třeba ani nevzpomínat na všechny páry vyhaslých očí, na znetvořené údy, kdyby se našel alespoň někdo z našich, podotýkám našich mluvčích, kdo by připomínal těm nejmladším, jak je nutné si vážit všeho, co trpěly dvě generace jen pro tuto touhu, že musí zvítězit pravda a nikoliv násilí.

Vztyčená pěst byla i v těch těžkých dobách nahrazována k modlitbě složenými dlaněmi. Jsou to události staré již přes 50 let, které už připomíná jen nepatrný zástup, ale tyto okamžiky, které bez rozdílu naši mocní smetli se stolu, budou soudit všechno to, co následuje v českých dějinách. Dnes musíme nalézt tolik síly, abychom si dovedli opakovat, že nic z toho, co bylo položeno na oltář v těchto těžkých dobách, neodkládáme do nepotřebna, ale bereme jako novou nutnost ujistit i Všemohoucího o naší stálé věrnosti.

Dovolíte mi jistě skončit toto rozjímání jedním pohledem. Velký pátek r. 1956. Nástup celého lágru na nádvoří, slunce již tenkrát nadměrně zahřívalo v pozoru stojící mukly, kdy se najednou zhroutil zesláblý a vysílený mladý kněz, kterého odnášeli do budovy. Šeptal si jen jednu větu: "Pane, i tuto nepatrnou oběť vezmi za ty bratry, kteří tě nemají rádi". A jakoby slyšel jednu téměř syčícím hlasem vyslovenou

odpověď: "Nechci oběť tvého života, budeš žít, ale chci, abys mi tuto větu opakoval každodenně". Tedy ne kletby, ne setrvávání v nenávisti, ale jistota, že i tyto naše těžké dny jsou součástí utrpení Kristova za celé lidstvo.

Kopřivnice, 27.10.1995

Bratři a sestry,

mohu-li vás pozdravit v tuto chvíli, v tomto vážném a posvátném shromáždění, oslovuji tedy zvláště vás, kdo jste poznali z jiné, než z oficiální strany onen režim, o kterém rádi vyprávíme, že je již v propadlišti dějin. Jenže vy víte, že není. Nebylo možné, aby se spolu s ním ztratili i jeho nositelé, propagátoři těchto zrádných ideí, kteří se vám všem neustále ještě vyšklebují i svými vysokými platy i svým umístěním a obzvláště těm ubožákům, kteří jakoby prosili jenom o kus životního prostoru.

Můj upřímný pozdrav patří především těm, kdo přežili. Ale vzpomínka na všechny, kdo těmito krutostmi života přešli na věčnost. Jejich odchod je připomínkou nejenom nám, ale celému národu i státu, který je tuze malý na to, aby se mohl odvážit přebírat způsoby velmocenské. Proto i gesta našich vedoucích, která mají ukazovat naši důležitost v celosvětovém měřítku, jsou směšná, pojímáno globálně, stejně jak je nám směšný i ten zdůrazňovaný cinkot klíčů a prostírání sametu v Praze.

Po krutém období Hitlerova režimu bylo stejně nemravné napodobovat hrubosti okupace. Jeden z důvodů, který nám okupoval svědomí, byla nacionální čistka, která nám přinesla prokletí miliónů a opovržení celého společenství národů. Neklamme se. Ani tyto křivdy nejsou zapomenuty nebo vyhlazeny. Jenže jedna poroba vystřídala tu další, cizáckou nahradila krutost českých rukou a bylo to o to bolestnější, protože nahlodala samé kořeny té nejprimitivnější mravnosti osobní i společenské.

Ty ubohé paroly, které zaznívaly z tolika řečnišť - nikdy válku, nikdy koncentráky, nikdy nesvobodu - byly rychle nahrazeny nenávistí oné nadtřídy. My vás rozdrťíme, jak nás tomu učí ne sv. Václav, ne Komenský,

ale Marx a Stalin. Ti považovali každou slabost a nerozhodnost za zločin zpátečnictví, který musí být vyhlazen.

Nás, kdo jsme začínali v r. 1948 je již nemnoho. Kolik to bylo nejlepších synů a dcer, kteří byli odehnáni od svého života, od práce, od úsilí, které mohlo obohacovat jiné a nám nezbyvá už než tolikráte jenom hlasitě provolávat "ještě jsme zde" a tolikráte zkomírající naše hlasy vypadají jen jako skřek proti měsíčnímu svitu. Ale jsou to hlasy živé, skutečné, musejí být slyšeny, protože doposud nezní ani v našich školách na všech stupních, takže třetí generace již nic neví o vraždách, deportacích padesátých let. Nezní to ani z našich kazatelen, protože ona teorie falešně hlásána od Vltavy, dává rozhřešení všem ničemům a to bez toho, že by se vyžadovalo od nich pokání.

Toto historické dění, při kterém zúčastněným kypěla nebo i tuhla krev, je živou částí českých dějin. A marně, kdokoliv z našich vedoucích bude usilovat, aby je přešel, zbytečně budou hledět přikrývat své nedůslednosti mávnutím ruky, nepomůže jim zakrývat svou vlastní příslušnost k dřívějšímu zločineckému sboru tím, že budou hlasitější, než je to obvyklé. A všem těm, kdo mluví za nás připomínáme, že jsme tuze malí ve světě, abychom svět udivovali anebo hleděli upravovat a naši vůdcové jsou světově vzato

pidimužáci, kteří jsou jenom potahováni na šachovnici světa a budou mizet, jakmile by chtěli něco samostatného předvádět.

Stejně jako po ukončení války jsme se tázali, kde se najednou vzalo tolik partyzánů, tak se tážeme i nyní, kde byli všichni tito mluvčí a co bylo náplní jejich života, když vykřikují po našich náměstích nové idee, vypracované z večera na ráno? Je to urážka pro všechny ty, kdo nemohl uhnout před ranami pendreků a býkovci, kdo nemohl svoji hlavu ukrýt před pěstmi katanů, kteří se pohybují volně mezi námi. Kde byli tito lidé a co dělali, že jich nebylo vidět a slyšet ani tam, kde by bylo potřebí hlasitě jejich omluvy a viditelného pokání?

Byli jsme doslova bráni do zajetí hned na začátku oné pyšné éry v roce 1948, buď jako jednotlivci nebo skupiny, byli jsme tím vykřičeným nebezpečím pro stranu a celou ustrašenou republiku. Byli jsme nebezpeční ničemům a zlodějům, kteří museli být hlasitější, aby se k sluchu národa nedostal hlas o jejich ničemnostech z minulých nebo přítomných let. Proto je i dnes najednou tak moderní být politickým vězněm. Jako bylo moderní v sedmdesátých letech být disidentem a vzor 70. let dávat za vzor celého odporu protikomunistickému režimu, aby tím mohl být doslova zazděn onen těžký úsek dějin, který nám budou na věky všichni mučení a umučení z let 1948 - 1968 vyčítat.

Na tomto posvátném místě volám ke všem vám a zvláště mladým: Nestavějte ani na malých lžích, protože ty jsou celým životem pomstěny! Nebudujme ani my tento stát na podvodech. Ty jsou velmi průhledné a není potřebí čekat dlouho. Zde se scházíme a hovoříme za celou třídu potupených i znevážených a proto žádáme neustále úctu k historické pravdě. Vyzýváme aspoň k taktu všechny ty, kdo učí mladší generaci i představitele veřejného života, protože jen skutečná, ryzí, přímá pravda nás může učinit svobodnými.

Musíme neustále zdůrazňovat, že jsme opravdu poslední, zestárlí sice, ale živí svědkové všech trpkých událostí. Je nás již jen hrstka, ale skutečná a já chci být i tyto minuty jen kusem živého svědomí národa. Proto nám nestačí jenom vzpomínat. Každý z nás ze všech, kdo může, ať dosvědčuje, jak potupí okovy, které zneuctily tolik výtečných vlastenců našeho Československého národa. Kolik to bylo výtečných mužů a žen, ještě z nerozdělené republiky, kdo spolu s námi obětovali svůj život a jak jsme to chápali jako základ budoucího vývoje našeho národa. Kolik bratří, kolik sester muselo po zfalšovaných procesech nejdříve sledovat, jak se kyda špína na jejich tváře, jak nemohou uhnout žádným pomluvám a lžím, které je měly ubíjet. Jak nesměli ani svou existencí připomínat snahu bránit právo, spravedlnost a chránit ve svém prostředí mravní hodnoty národa i církve. Tehdy trpěl národ nejvíce, protože byla nejdříve ničena zločinně ochranná stavidla, lidem byly zakrývány rozdíly v hodnotách, trvalé hodnoty byly pošlapávány nesmyslnými výmysly Marxe, Engelse a zločinného Stalina. Tam byly vrženy do hnojiště ony poklady, kterými mohl žít, růst i zkvétat celý náš národ. Nebezpečím pro tuto zuřící lůzu byl každý hlásek studentíka, každé gesto mladého člověka, každý čistý pohled kohokoliv ze synů či dcer národa. Proto museli za mříže. Bylo nutno zastrašovat hladovkami, bejčáky, pendrekami, bylo nutno izolovat i od rodin, aby se jim vzala jakákoliv naděje.

Ještě vlastně ani tehdy nedozněla vzpurná hesla hitlerčků, když jsme museli slyšet ve své mateřštině věty stejně nafoukané, drzé, nelidsky sprosté od takových světlonošů, s kterými se setkávalo dříve jen podsvětí. Tážeme se ale, jak je možné, že též vyvstaly současně řady směšně ustrašených, kteří si nyní hrají na odvážné. Byli jsme s těmi, kteří též i v režimu propadli, nastupovali s námi ve stejně špinavých hadrách při denním hlášení nebo fáráli s námi do šachet, ale bohužel z nich se většinou rekrutovali i v kriminálech fízlové a donášeči. To zruďné z Marxe v nich pracovalo a působilo.

Nedá se slovy vyjádřit, jakou posvátně tklivou náladou musí působit i toto naše shromáždění. I když můžeme všichni souhlasně tvrdit, že opravdovou hrůznou úctou k obětem může projevovat jenom ten, kdo prošel

všemi těmi zastávkami, oč blíže pravdě jste i vy všichni, kdo jste museli prokutávat onen tunel v krutostech a chlácholili jste své rozbité údy. Proto se tak s přímou účastí můžeme spojit ve společné modlitbě, protože známe, co to je na ztuhlé zdi chladit rozbolavěné dlaně. Byla to škola ne vždy nepodobná peklu. Ale prožili jsme tam též tolik tak krásně nenapodobitelných údobí, ve kterých nám všem byl Bůh opravdu blízko. Tuto jistotu dovede ve svobodě prožívat tak málo kdo z nás. Snad Bůh promlouvá právě nejraději k těm, kdo svým utrpením snižují svá kolena před Nejvyšším. Spojujeme se na tomto místě s vírou v Nejvyšší spravedlnost a jen letmá vzpomínka patří trpké minulosti, protože, a to zdůrazňuji, pro nás pro všechny, že jsme se dokázali vyrovnat se vším nedokonalým z minula a zdůrazňujeme, že i minulé zločiny všech našich jakoby vychovatelů musejí být nutně uzavřeny upřímným pokáním. Jen po tomto obětování můžeme vykročit i do národní radostnější budoucnosti, která by měla být světlejší o zkušenosti, které vyplývají z obětí podávaných očištěným nitrem.

Jsme zde společně bez rozdílu přesvědčení. Tak jsme se snažili žít ve všech kriminálech. Považujeme všechny přehrady mezi lidmi za umělé, násilné, nelidské. Proto v celém tomto období zkoušky jsme si vážili v každém jen člověka. Mizely nám všechny nenávistné praktiky, které nás rozdělovaly, ty jsme připisovali režimu, postavenému na třídní nenávisti a tu do důsledku musí každý z nás i dnes odmítat.

Jak bychom mohli mít jistotu, že náš obraz o minulosti je pravdivý, jestliže nebudeme mít přímý kontakt s těmi, kdo tímto prostorem opravdu procházeli? Ani nám nepůsobí radost, že mnoho z těch soudců a katanů, kdo svojí krutostí dokazovali věrnost režimu, si vzalo život. Měli žít a měli žít všichni, ale neměli zapomínat na to, že právo na život má i ten, kdo má poněkud odlišné smýšlení. To je kletba nenávisti, že nesnese vedle sebe ani bratra, ani sestru, nosí-li jiný úbor. Je to režim nemravný svým sobectvím.

Vzpomeňme proto všech odvážných lidí, kteří pravdou svého slova a nakonec tolik i svým skolem budou vydávat svědectví o kráse oběti, ale

těž o nemravnosti onoho období, které se stále bojíme přímým způsobem odsoudit. Proto nám neimponují ti, kdo se chvástají svým umístěním ve veřejném životě anebo ciframi na výplatní pásce. Na vašich bedrech a ve vašich spravedlivých rukou leží celá tíha, která může neustále osvobozovat každého z celého našeho národa. Nenechte umlknout svůj už tak ojedinělý živý hlas.

Že už máme konečně zapomenout na hříchy minula? To je heslo, šířené spolupracovníky, kteří se potulují tolikrát i v našich řadách. My na ně chceme zapomenout, ba víc, chceme je odpustit, ale až po pokání těch, kdo tyto společenské hříchy páchali. Není a nesmí být rovnítko mezi těmi, kdo v této době otírali bohaté stoly soudružských ničemů, nemůže být stejný ten, kdo strádal v nemožných špeluňkách, zatímco tolik i našich vymydlených představitelů psalo oslavné básně na původce těchto hrozných zločinů. Nesmí nám být lhostejné, co jedni snášeli v primitivismu, který určoval jen jakýsi stěsnaný prostůrek života a jiní lhostejně před celými dějinami si pomáhali jen svojí nízkou podlézavostí a hlučným hlasem. Co nám na tom může záležet, že se tolik z nich neustále pohybuje i na vysokých místech. V přítomných dnech ani ti, kdo prožívají svůj střední věk, tím méně nejmladší generace, nevědí docela nic o této době, která vyvolávala tyto mučedníky. Kolikrát jsme už volali, že školy na všech stupních neustále zklamávají, že není o tom učebnic, jak mě nedávno odporoval jeden z mocných v našem státním aparátu. Jsou ještě poslední živí svědkové a ti jsou víc, než učebnice. Jenže jsou odmítáni jako jediný pramen poznání, protože jejich hlas skřípá, drásá, bolí a připomíná tolikerou i jejich zradu.

Ani nevíte, jak jsem rád, že je to právě vaše město, které se sklání s úctou před obětí života a škola nese jméno mučednice minulého režimu. Však nést jen jméno je málo pro kohokoliv z nás. Musíme znát obsah a jejich odkaz žít. Každý, kdo mohl a může bilancovat svůj život, nezná nenávist. Vždycky jsme hledali jen příležitost k bratrství, učili jsme se i v těchto temných místech mít rádi život, lidi i člověka jako takového. Proto je nám

odporné všechno, kde klameme sebe, ale též i jiné. Hledat úplné vyrovnaní by znamenalo žít mimo tento svět. Ale my po něm musíme toužit. Srovnáváme-li onen stín, kterému se říkalo život za mřížemi, tam trpěl v jednotlivém člověku celý národ. Kolik to bylo mužů a žen skvělých intelektem i životem, kteří byli odsouzeni k potupnému mlčení, ústa zavřená, ruce svázané nemožností, údy ztýrány. Nemohli ani svůj názor tolikrát promítat ve svém nitru, protože bolest nedovolila, aby se kterákoliv myšlenka stala životně hlasitou.

Bylo pro nás iluzorní hovořit i o ekumenismu. Neznali jsme ty rozdíly. Všichni společně stejným způsobem jsme usilovali o zvládnutí oné tíhy, dřiny, bolestného odloučení, ba i mučení. Chtěli jsme být bratry a mít vedle sebe též bratra. Po vnější stránce život nerovný, rozkouskovaný záštiplnými zásahy našich převychovatelů, ale všichni a ze všech cel vysílali před večerem, někdy tlumeněji, jindy byli bachaři trochu víc lidé - hlasitěji - to tklivé "Blíž k tobě Bože můj". Jen málo i z těch velkých mužů, vojáků i politiků vydrželo tuto bezbřehost bez modlitby. Kolik z nich jen sípavým, vysíleným hlasem šeptalo povzdech k nebi, protože všechno ze světa i lidské zklamalo.

Hovoříme sice jen o mužích - o muklech. Ale více utrpení snášely naše ženy, sestry, matky. Byly mnohem bezbrannější a zásahy proti nim byly rafinovanější, protože ony to měly být, kdo měl pomáhat nabourat charakterovou stavbu osob jim nejbližších. Proto se skláním spolu i s vámi před všemi ženami, dívkami a matkami, které i v tuto těžkou dobu zkoušky vytrvaly jako statečné, věrné a čisté.

Jak jemně jste volili právě dnešní den, téměř v předvečer vzpomínek všech nás na ty, kteří nám byli v životě drazí. Až budeme stát nad svými, vzpomeňme i na ty, kdo trpěli za bezadresné členy celého národa. Ať jsme to my, kdo se nesmíří s žádnou hrubostí minula, ať nám zaznívají živě slova, která budou čtena právě o svátku Všech svatých - ona blahoslavenství: Tam, kde hrubé režimy zatracují, abychom rádi pomáhali, tam, kde tolik

našich bylo doslova dobíjeno, abychom se podělili s každým, kdo bude trpět hlad, za všechny ty hrubosti, ve kterých týrali a někdy až k smrti hladem. Ať jsme to my, kdo půjdeme jako světýlko správného směru za všechny ty, kdo byli uzavíráni v temnicích bez slunka, bez úsměvu, jen pod šklebem těch, kdo podávali mrzký kousek stravy. Ne pěsti, ale ruce sepjaté k modlitbě, ne kletby, ale chvála na všechno, co je velké a krásné ve světě. K tomuto životu vám všem: Zdař Bůh!

Drazí bratři a sestry,

považuji za svoji základní povinnost vroucně srdečně poděkovat nejenom za Vaše milé přijetí, ale za trpělivost, s jakou jsme mohli strávit několik hodin po oné pauze, ve které tolikrát vychládají i ryzí vztahy jednoho ke druhému. Není možné, abych jakýmkoliv způsobem nechával zvětrávat ony myšlenky, které nás kdysi sbližovaly, poutaly a následné utrpení utvrdilo v tom, že jsme se nemýlili tam, kde člověk hledal ráznost oproti zlu a jasnou odpověď tam, kde se jednalo o možnou krásu žitého života.

Jsem nekonečně vděčný za všechno, co se uložilo v mysli jako hodnoty, které musejí zůstat v oné ryzí čistotě, jak to bylo tenkrát před půl stoletím. Jsem vděčný za každý pohled i úsměv, za každé gesto, které nejenom připomínalo plnou krásu, kterou jsme žili před padesáti léty, ať v souručenstvích, ve kterých jsme společně působili nebo před oltářem, kdy jsme se na stejný úmysl spojovali před Nejvyšším ať v nabízení svých služeb nebo v pokorné modlitbě, která měla dokázat, že víru žijem, že jsme ochotni všem hlásat, ale též bránit, a to i se všemi důsledky tak, jak to vyžadoval minulý režim. Zahanbila mě Vaše velkodušnost, ve které s obtěžkaným vozem jsem se vrátil mezi ty, u kterých jsem zatím jakoby mezi svými.

Mnoho těch, kdo jsou nyní blízko, bere podíl na Vaší velkodušnosti a doopravdy budu hledat každou možnou příležitost, abych mohl aspoň částečně vyrovnat to, co cítím jako přetrvávající dluh. Kolik se vešlo do těchto desetiletí, snad ani nedovedeme ohodnotit anebo pamatovat, ale kolik se dalo trosečníků zachránit anebo udržet radost u těch, kdo už si téměř zoufali, to ví sám Nejvyšší.

Jsem všem nevýslovně vděčen za každé gesto, kterých bylo bezpočet, aby dokázaly ušlechtilost Vašich duší.

Upřímné díky za všechno minulé i za přítomnou srdečnou příchyllost, která dokazuje, že to, co bylo v životě podáváno jako oběť čistá, zůstává i po prožitých dějinách na stejné úrovni.

Všechny moc pozdravuji, vzdávám upřímné Bůh zaplať a doufám, že bude dána ještě možnost, abych nezůstal dlužný tam, kde je možné dluhů se zbavit. Všem upřímné požehnání i radost.

APOŠTOLSKÁ NUNCIATURA
Voršilská 12
PRAHA

31. maggio, 1996

Reverendo Padre Professore,

Anzitutto Le chiedo scusa per il ritardo, con cui rispondo alla lettera, che Lei mi mandò nei mesi scorsi sulla sede della nuova diocesi di Slesia-Moravia del Nord. Ora che è stata pubblicata la decisione del Santo Padre, non posso tardare ulteriormente.

Ho letto con grande interesse quanto Lei ha scritto sia sulla sede della diocesi, sia sulle qualità che si richiedono al nuovo Vescovo. Certamente non sarà un compito facile per lui, ma tutto fa pensare che il caro e buono Monsignor Lobkowicz saprà fare della nuova diocesi una delle migliori della Repubblica, seguendo i sacerdoti, curando i rapporti con i mezzi di comunicazione sociale, avendo un chiaro programma di pastorale d'insieme.

In tutti questi mesi, la Nunziatura ha seguito molto attentamente la questione. Ho parlato varie volte con S.E. Mons. Jan Graubner, Arcivescovo di Olomouc, il quale mi assicurò di aver consultato tutti i Vicariati dell' arcidiocesi prima di proporre la sede di Ostrava. _E, mi ha detto, tutti i sacerdoti si sono dichiarati d'accordo sulla _convenienza che Ostrava fosse la sede principale. Tuttavia, la diocesi, proprio per sottolineare l'importanza della Vostra città, porta anche il nome glorioso di Opava. E ricordo quante belle e storiche chiese ho là visitato, quando venni una volta a Opava.

Certamente sarà un non lieve sacrificio rinunciare a questo primato in favore della sede principale. Ma l'amore alla Chiesa deve pur superare tutti gli altri motivi, anche più sacri, per accettare umilmente la decisione sovrana del Santo Padre. E diciamo anche noi, con Papa Giovanni, 23°: Oboedientia et pax!

La benedico di cuore, insieme con le persone che si sono unite a Lei. Il Signore ci dia sempre il suo amore e la sua grazia.

+ g.Coffa

Třebíč, 9. 5. 1996

Vážení spolubratři, drazí bratři a sestry!

Protože Bůh nám nechává to, co je v celém vesmíru nejcennější, totiž život a nám popřál ještě zkušenosti, se kterými můžeme operovat jako s daným, svěřeným svědectvím pro všechny, kdo nás budou následovat, proto považuji i tuto příležitost ze své strany za velkou milost, že mohu oslovit vás, kdo s úctou nejenom vzpomínáte, ale též jste měli účast v tolikerém minulém utrpení s těmi, jejichž jména dnes připomínáme při Nejsvětější oběti.

Náš pouhý život zavazuje, abychom v tuto chvíli vyzpívali všechny díky za to, že můžeme ještě, možná už v posledních okamžicích svého vlastního života na zemi, podávat svědectví o událostech, které tak neradi slyší všichni naši mocní, bohužel též i naši představení. Kdo z nás mohl stát v blízkosti těch, kdo byli zbaveni mrzkým způsobem svého života, kdo přežil bezmezný tupení své osobnosti, nebo kdo z vás cítí, že je dále ještě nejenom opomíjen, ale dále ještě odstavován na kolej nepoužitelnosti, ten ví, jak je to důležité, aby se zvedl náš hlas, který už jenom skřípe a je odmítán jednoduchým laciným způsobem, že není dobré vzpomínat na věci minulé, ale budovat budoucnost. Z tohoto důvodu nevím, proč i my v církevním ovzduší vzpomínáme na hrdinství světců, kteří patří všichni do minulosti. Nemohu než opravdu poděkovat za příležitost tolik čestnou pro mne, že mohu pronést alespoň několik vět k událostem posledních desetiletí. Události tak vážné, jak jich bylo plné ono 40leté otroctví ve spárech komunismu.

Proto přijměte i můj pozdrav a dík a zároveň i krátké vysvětlení, proč to mám být zrovna já, kdo má právo převzít při této slavnostní příležitosti slovo. A to zdůrazňuji, že slovo, které bude svým smutkem studit, které bude děsit hrůzou nenávratně zmařených životů, které bude znovu rozdělovat, protože podle posledních průzkumů je velké množství našich česky mluvících občanů ve svých názorech do té míry nakloněno uvést zase na národ všechny ty potupy a děs persekucí, který jsme i na svých vlastních tělech desetiletí zakoušeli.

Různost názoru nikdy nebyla na škodu, jen nás straší zase přízraky, že jsme nepoučitelní tím, co jsme nezažili sami. Proto je mi srdečně líto všech, kdo hovoří v národě nebo i v naší církvi jako vedoucí osobnosti a přitom neměli příležitost, aby si zajistili vědomosti přímo v prostoru, o kterém chceme hovořit. Vy všichni přítomní přistupujete s duší plnou víry před oltář s živými prosbami i díkem a to i za tu hrůzu, kterou muselo tolik našich bratří a sester prožívat právě ve vašem prostoru. Nemůžeme nic více než burcovat a nutit k životu čistému, jasnému, protože nemáme jiného způsobu, jak vyjádřit svůj dík za zkušenosti, s nimiž jsme přežili a prožili dobu úzkosti.

Byl jsem zařazen do stejné školy jako všichni ti drazí bratři, které dnes oslavujeme již v roce 1948. Proto velebím Pána za to, že jsem byl u zrodu všech těch útrpných metod, počínaje Uherským Hradištěm přes Bory, uran a šachty. Proto vzdávám dík za každou desetiminutovku, kterou jako živý mám ještě od Hospodina právo i zhodnotit. Co jiného než obejmout s díky Spasitelův kříž za ono mimořádné vzdělání intelektu i duše. Jen sám Pán ví, že i tyto chvíle jsme neprožívali ve zlořečení a proklínání a svoláváním trestů na naše katy. S odstupem desetiletí, s vážností, kterou si vyžaduje běh našich dějin, hodnotíme i tuto část života, i když v hrůzách násilných odchodů našich bratří jako, ze které, kdyby ji národ dokázal využít, mohlo být zaručeno ono požehnání, které Pán dal rodící se církvi ve všech staletích pronásledování. Jen varuji všechny, i ty mocné, i ty velebné nad námi, aby neopomíjeli památku těch, po jejichž krvi šlapeme. Sám Hospodin, Pán života a smrti je též i mstitelem všech odmítnutých dobrodiní a jediný Bůh má též právo shášet kahan života, udusit dech živých. On jediný a nikdo z tvorů, i kdyby se režim nafukoval sebemocněji, ani masa, ani jediný člověk nemá právo zločinně, bezdůvodně ukončit ony možnosti, které Bůh vkládá do živých lidských dlaní.

Proto i na tomto místě musíme nutně odmítat jakékoliv násilí. Nejde jen o válku, o boje na úrovni národů, ale odmítáme i všechno to, co je bídným díkem i v našich rodinách, kde se nevychovává podle ideálů, za které tolik našich bratří a sester položilo život. Jsou to oběti, které zůstávají čisté svým

úmyslem, i když jsou pokáleny tolikerou hadí slinou estébáků nebo zločinecké vedoucí strany.

Nechci a nebudu chlácholit anebo zamazávat tak, jak by si tolikery z našich bratří anebo spoluobčanů přál. Nesmí se zapomínat na utracené životy, na ty zamordované ve všech těch možných špeluňkách, šatlavách, kriminálech a šachtách. Neměl bych právo o těchto záležitostech hovořit, kdybych sám neprošel třinácti převýchovnými institucemi s rozbitými údy a tolikrát už jenom těsně u prahu života. Církev nikdy nezapomínala po celé dějiny na své mučedníky. Nikdy nechtěla mít ve svých řadách ty, kdo zradili. Nikdy se nedomlouvala s těmi, kdo proradně jen svým podpisem dokládali, že by chtěli za každou cenu udržet aspoň zdání o sobě, že jsou loajální. Bylo to buď anebo - Kristus anebo smrt. Proto odmítáme všechno okřikování i našich představených, kteří zapomínají na vraždy a loupeže a staví vedle sebe do jedné řady i ty, kdo spolupracovali se zločinem nebo hledali své výhody v různých mírových organizacích zároveň s těmi, kdo si ještě nevyžehlili vrásky na otlučených obličejích. Jak je potřebné ono živé svědectví! A mrzí nás k smrti právě ona nevšímavost anebo i tvrdé odmítání všech těch životů, které znamenají bohatství národa i církve, protože oběť života byla vždycky hodnocena podle úmyslu a ti, kdo museli být pozvednuti oprátkou nad zem, měli ty úmysly nejčistší - chránit mravní hodnoty církve a národa.

Znovu zdůrazňuji, že jsme poslední svědkové těch nejtěžších událostí, jsme jenom doopravdy zbyteček, který je ještě schopen říct o událostech, jak skutečně probíhaly. Kdybych sám, a to zdůrazňuji, neobdržel milost, že jsem mohl sbírat na sobě rány bití, nejtvrdší izolaci, kdybych měl možnost jen žehnat a nezatláčet přitom oči těch, kdo padli, nebyl tolikrát průhledný hladem a žízní, kdyby vedle mne nedotrpělo tolik otců anebo synů dobrých našich rodin, mohl bych jako tolikery z našich bratří přenášet své myšlenky přes tyto skutečnosti. Je pravda, že bolesti ustaly, rány po mučení se zacelily, ale zůstaly jizvy, které nám při každém pohybu připomínají a nedovolí zapomenout. Jaká je to škoda, že v čele všech našich struktur není jediný člověk, kdo by jako Pavel mohl ukázat na rány z utrpeného

pronásledování. Není to jednoduché sbírat urvané údy bratří v šachtě anebo hledat useknutou hlavu někde ve špíně šváby se hemžící šachty. I my bychom mohli bez těchto skutečností jen lehce přecházet těch několik desetiletí českých dějin, popř. i s tolikým našim mudrcem bychom si mohli plivnout na ty, kdo byli neopatrní, že na sebe upozornili v minulém režimu.

Ať se neodvažuje nikdo znesvětit památku umučených proto, že se nevejdou do konceptu těch, kdo dekrétem dostali nad námi jakoukoliv moc. Nestačí jen kroj, uniforma, která odděluje od prostého lidu. Není dost jen vzpomínat. Je to bída, že jsme si zvykli ze všech těch hrubiánských minulých režimů až na úctu posmrtnou. To, co prožívá člověk jako živý, můžeme i my sami dokládat svými vlastními životy. Běda národu, který, aby měl koho uctívat, musí nejdříve pobít své a potom aby dal výraz svému lakomství, dovolí, aby si lid sám postavil pomník, na kterém, aby ušetřil, vyměnil jen stuhy. Na věky běda lidu, který staví pomníky těm, které sám zavraždil!

Mějme na paměti, že škůdcové minulých desetiletí se neztratili, nesublimovali, ba ani neměli odvahu utéci do ciziny. Nečekejme zbytečně na omluvu kohokoliv z nich - nedokáží to. Bylo by k tomu potřebí víry i pokory, ale tu odhodili už minulou spoluprací se zločineckým režimem. Nikdo se neomluvil za ono spustošení, zvláště mravní, za utrpení všech těch příslušníků rodin, které trpěly tím, že otec anebo bratři strádali ve vězeních, nikdo je nepřesunul na místa, kde by nemohli kydát svou jedovatou slinu ať ve školách, ve veřejných institucích anebo na místech, kde očekáváme vedení lidí charakterově stojících na výši.

Jak mylné byly naše představy o budoucnosti tenkrát, když jsme uvažovali i s těmi, kdo brzy následovali na šibenici anebo s těmi, kdo sice přežili, ale nemají odvahu bojovat ještě za pravdu pro jiné. Ani pekelný minulý režim nás nenaučil zlořečit. Ale ať nechce nikdo po nás, abychom pominuli tolik obrazů s vyhaslými očima těch, u jejichž skonu jsme mohli asistovat. Nepokoušejme se přikrývat onu hrůzu lživým sametem tzv. pražského revolučního dění. Kolik zrady se pod ním skrývá, kolik po tomto sametu si vykračuje těch, kdo zavinili smrt tisíců našich vlastenců. V každém

režimu byly postavy, které zůstaly věrný zásadám, ale vždy a všude zůstávají v dějinách mezery, které se bojíme i v našem českém modelu zaplnit onou hrůzou, která však jediná je pravdivá. Nebo chce někdo o tom pochybovat, když budeme tvrdit, že těch prvních pět let, tedy do r. 1952 nebo 1953, že to bylo nepochopitelné šílenství, které s českým doprovodem, po vzoru východním, likvidovalo každý odpor? Ať nikdo nechce po nás líbivé odpuštění, které může dávat jedině Bůh a to po řádném pokání. Nezáleží na tom, kde se skrývají ti, kdo takovýmto laciným gestem chtějí získávat pro sebe sympatie.

Škoda, že musíme i na těchto místech, posvátných svým upnutím na Boha, který je milosrdenství a láska, stavět do protivy všechnu lidskou nenávist a výsměch jeho čistotě zkaženými úseky našich dějin. Kdo má utírat onu krev prolitou v tomto neblahém období?

Ani u vás nemůže být jednoznačná ozvěna. Cítíte, kolik je i mezi vámi těch, kdo spolupracovali a pokračují dál v onom neblahém díle a jsou možná hlasitější než ti, kdo s vděčnou pokorou alespoň navštěvují hroby nad zničenými životy. Jak zlé by to bylo s národem, kdyby se všechno to prokletí nevyrovnávalo požehnáním? Jak plné beznaděje pro všechny generace, kdyby ono šílenství nebylo přehlušováno gesty těch, kdo se obětovali a kdo odcházeli i třeba v těchto děsných poměrech s modlitbou na rtech. Neznám nikoho, kdo by se v těchto těžkých chvílích neobracel k Hospodinu. Neznám ani tak mocného straníka, kteří byli někdy s námi, kdo by v tolika ubolestněných hovorech aspoň nepočítali s Bohem. Kolik to bylo síly u tolika našich mučedníků. Musíme se tázat i dnes, jakým způsobem je veden tento národ, který po padesáti letech není schopen ještě oddělit křivdu od zločinu, jaké je to vedení, když ani neslyšet hlas, který by dokázal zmírnit bolest pozůstalých. Potkáváme se i na veřejnosti se skutečnými trýzniteli a vrahy a jejich drzý pohled svědčí o tom, že neustále čekají, ba připravují návrat, aby mohli svými staronovými metodami dále otravovat život v národě.

Nepovažuji za zbytečné, když připomenu, kolik tisíců to bylo, kdo byli nejhorším způsobem persekuováni.

Na 270.000 zavřených, 15.000 ubitých, 240 popravených, 118.000 v PTP, 186.000 v táborech nucených prací. Kolik tisíců vyloučených ze studií, propuštěných ze závodů, jedenapůl milionů těch, kdo trpěli persekucí příbuzných.

Chce se snad ještě dnes někdo dohadovat o prospěšnosti či škodlivosti nebo kráse minulého režimu? Právě ti z našich bratří, kteří se tolikrát pošpinili spoluprací s oněmi nemravy minulých našich dějin a touží zotročit znovu náš národ vystupují o mnoho hlasitějším způsobem a drzeji připomínají svá práva utvářet i přítomné dějiny národa.

Havířov, 20.červen 1996

Drazí bratři, sestry,

kolik let uplynulo od oněch chvil, kdy jsme se potkávali s naším havířským pozdravem, kterým já vás chci oslovit na začátku našeho dnešního setkání. Ať tedy zazní zase ono milé „Zdař Bůh“.

Dnes je pro naše setkání ještě obzvlášť tklivě posvátná historická událost - totiž právě včera bylo výročí potupné smrti gen. Píky. Protože jsem jediný z muklů, kdo s ním trávil několik posledních hodin před jeho popravou, proto považuji i ze svého osobního hlediska za důležité dosvědčit celou hrůznost minulých událostí, které bohužel nedostávají patřičné docenění a to ani na půdě státní ani našich církevních orgánů. Všichni, kdo jste procházeli těmi temnými kouty našich kriminálů a šachet, rozumíte onomu rozhořčení, se kterým vše hodnotíme a chtěli bychom, aby byly tyto události stejným způsobem doceněny od všech institucí, zvláště od těch, které vychovávají poslední mladou generaci. Hned na začátku musím poznamenat, že je to naděje bláhová, zbytečná a jestliže budeme chtít aspoň se potkávat s našimi protějšky občansky slušně, musíme se chovat tiše, protože každá naše připomínka skřípe na všech institucích, které musíme navštívit.

Gen. Píka je jedním z těch, kdo pokládal mezi prvními svůj život za vlast. Byl bych rád, kdyby mi někdo z přítomných, anebo vůbec z těch, kdo zastupujete veřejnou správu, mohl říct, na které škole anebo ve které instituci se připomíná hrdinská smrt jemu podobných. Zdůrazňuji, že jsme již jediní a poslední svědkové, kteří by měli být vyslechnuti pozorně a s úctou. Jinak zmizí i z našich dějin právě tento úsek historických událostí, které náš národ degraduje až na úroveň těch dravých kmenů, které ztrácejí úctu k člověku, který má jiný názor. Všechno, co nás svíralo i každá potupa, k nám zaznívala českou řečí a to nám vadí i dnes. Všichni

ti kati, počínaje Uherským Hradištěm a konče v Ústí anebo v Brně, či na Pankráci, k nám vyštěkávali česká slova, tedy patřili ke stejnému kmeni. Jestliže dnes, po tolika letech, se musíme ještě domáhat aspoň slušnosti, domníváme se, že vzhledem k létům, která byla strávena v místech tak temných, naplněných ohavností, i ke zkušenostem, které by mohla dobře zhodnotit nejmladší generace, si zaslouží každý z toho půl miliónu persekvovaných trochu víc ohleduplnosti. Zdůrazňuji stejně důtklivě, že nečekáme ohleduplnost od těch, kdo buď spolupracovali s těmito nemravý, anebo se rodili teprve ve chvíli, kdy už se zase další garnitura připravovala na převzetí funkcí, které vlastní ještě i dnes.

Jsme poslední, a to zdůrazňuji, že už jistě ne nadlouhou. Vzpomínám na poslední půlhodinu se zmíněným váženým představitelem statečných vlastenců - gen. Píkou. Mohl si usnadnit aspoň poslední hodiny tím, že by se rozepsal ještě o událostech, které prožíval on a vysocí straničtí funkcionáři v Moskvě. Odmítl, odhodil papír i tužku do odpadního žánku a připravoval se na odchod ze světa. Jaká je to hanba pro tzv. naše funkcionáře, když se musí hájit tím, že nátlak byl někdy tuze velký a vidina třeba jenom návštěv příbuzných v zahraničí tak lákavá. A tito a jim podobní znesvěcují poslední léta, která ještě mají zhodnotit to, co jsme v životě získali. Vzpomeňme s úctou nejenom na Heliodora Píku, ale na všechny ty, co byli s námi a jimž jsme mohli ulehčit poslední chvíle jejich života v neutěšených prostorech kriminálu. Touto pravicí jsem zatlačel oči více našim bratřím.

Nevím, komu z nejmladší generace to něco říká, ale všechna příšernost popravíšť nás nutí do té míry nezapomínat na ony události, že ať se jedná o představitele veřejného života anebo naše církevní, pokud jakýmkoliv způsobem si hleděli život ulehčit, nezaslouží si než jenom hluboké pohrdání. Jak to bylo velké, kdo dokázal s vírou brát tíhu prožitého dne i odchod ze světa! Domnívali jsme se, že budujeme příští období národa i církve. Náš generál je důkazem toho, že jenom čistá oběť může zasluhovat požehnání pro národ. Kolik z nich je ještě udržováno

v paměti? Kolik je to kapitol, kterých se zmocnili, anebo které neustále mají v rukou ti chrti, kteří byli spojeni s touto smutnou skutečností? Jsou na stejných místech, jak byli dříve, jenom dnes výnosnějších, nepočítají ani s našimi hlasy, netouží po historické pravdě. Jen jedno nám připomínají - abychom se chránili připomínat události minulé. Z úst všech těch spolupracovníků to bereme jako samozřejmé. Jenže nás uráží, a považujeme to za plivanec do tváře, když nám připomíná někdo z našich představených, že je potřeba upírat oči dopředu a nepřipomínat nic z toho, co už je minulostí. A tak se ptám - proč tedy připomínáme všechny světce - sv. Vojtěcha, proč nemáme dořešenou historii kolem Husa? Proč připomínáme presidenty? A musíme nebo máme mlčet o těch velikánech našeho národa i církve, kteří s čistou duší kladli v oběť své vlastní životy?

My jsme ještě ale živí. Snad můžeme říct, že už jen málo živí. Můžeme se rozhodovat pro řadu věcí, ale jenom s jakýmsi ostychem, protože celá řada našich, nechci říct bratří a sester, již napřed počítá s možným zvratem a tak chtějí být pojištěni pro další život tím, že se nejenom neangažují v ničem, ale hledí už zase schovávat svůj hrb, aby neprovokovali tím, že snad je někdo uvidí, že jsou lepší, než tolik ostatních. Kolik je z nás, kdo jsme začínali v r. 1948, kdy nabubřelá zločinecká část našeho národa byla na vrcholu chuti zlikvidovat všechny nepřátele i celou církev? Nechceme naplňovat minulou historii jenom steskem a naříkáním. Nechceme provokovat jenom zpytováním svědomí, protože už i naši představitelé státní a církevní měli dost času a místa na to, aby po onom zhodnocení minulých událostí následovalo i pokání, popř. sankce, které jsme doposud nikde nezažili. Je toto důvod, že nás neberou vážně veřejní představitelé? Již nás není moc, kdo jsme měli zakrvavené dlaně i zadky, rozbité skráně a chodili jsme celých šest let dost opatrně, aby naše krev a rány neprovokovaly ty, kdo si lebedí na minulých postech anebo jsou na těch, které vedoucí dřívějších desetiletí mají neustále obsazeny. Nevyjímám mnoho z těch postů, z nichž nám zaznívají rady, rozkazy anebo už zase nové hrozby. Nikdo z nás jistě nemá radost, když se mu plivá do tváře. A po nás, ať nikdo nechce, abychom nevzpomínali

na mučedníky, kteří nám byli těmi nejbližšími bratry v době tísně. Jak tato skutečnost musí drásat a brát klid těm, kdo jsou na čelných místech? Připomínka všech umučených, ztýraných, mrtvých přece jenom nedopřeje klidu, protože oni byli nejúžší součástí českého národa. Jak chtějí všichni hodnotit ve svém jednání ono hodování se všemi tajemníky a předsedy, když ve stejné době v izolacích, zbaveni kontaktů s nejbližšími, strádali a umírali věrní synové naší vlasti? Mým úmyslem ale není šířit smutek. My jsme jej překonávali v době úzkosti a nechceme, aby přítomná doba byla poznamenána novou nespokojeností. Proto nás nechává lhostejným vztah k bratrům, kteří nás obklopují. Máme mnoho důvodů, abychom úctu a vážnost zanechávali při každé vzpomínce na všechny bratry i sestry, kterým byl uhašen oheň života zločineckými pařáty našich převychovatelů. Modlili jsme se za ně, pokud ne s nimi, ve všech situacích i těch nejsložitějších a není to pravda, že by dneska čas věnovaný modlitbě byl zaplaven touhou po pomstě. Je-li to těžké, když někdo z našich bratrů či blízkých odejde z naší blízkosti, z domovů, bylo tolikrát nesnesitelné, když jsme domýšleli ony bolestné odchody v různých těžkých situacích kriminálů a šachet. Kolik to je ještě možností, jak velké bohatství, které máme se zkušeností nás zavazuje před Bohem i před národem, abychom je snažili se využít. Proto se nesmíme zavrtávat do mlčení, ať jsme postaveni kdekoliv. Nesmíme odmítat ono spoluvytváření hodnot, které jsou stavěny na obětech utrpení života. Je třeba žít se ctí a zbavovat i ty další generace onoho nebezpečí, aby neupadaly do podobných hrubiánských chyb. Proto vyzývám vás všechny, kdo se domníváte, že už nemůžeme světu ani nic říct, ani pro něj nic udělat, abyste se neodvážili odejít na věčnost bez toho, že nesložíte všechny své zkušenosti a utrpení k nohám další generace. Jsme povinni vyjavit pravdu, přesně informovat. Nebo můžete mi čestně odpovědět, jak jste mezi námi bratři a sestry, jak jste nebyli přímo účastni stejného běhu dějin, že se zajímáte, čtete nebo i studujete onu literaturu, která se tímto tématem zabývá? Jak by to bylo bolestné nevzpomenout na všechny naše trpitelky - ženy, matky, sestry, které byly v nesrovnatelně horších poměrech drženy, tupeny, posmívány a týrány, než to bylo v našich mužských šatlavách. Považuji za zlé, že nikde nemohly, až snad na nějaké nejmenší výjimky,

potkat kněze, který by dal rozhřešení anebo podal Tělo Páně. To my jsme využívali ve všech mužských sekcích, jak to jenom bylo možné. Všechna hrubost, která chce hodnotit ze své bohorovné mladistvé nezkušenosti, je potupou zvláště této skupiny našeho národa, nad nimiž téměř nikdo ani nezaplakal ani jim nepoděkoval. I tato účast při Kristově oběti musí patřit těmto Mariím a Veronikám. Je nám ale ze srdce líto, že rány se sice dají zahojit, ale zející jizvy nikdy.

Je to povinnost posledních svědků, kteří odcházejí z oněch hlásek, na které nás Bůh určil, aby ti, kdo jdou po nás, nemuseli jen od bídných písálků přibírat jakési románové zvěsti o událostech, které nikdo mimo ty, kdo je prožívali, nemůže hodnotit pravdivým způsobem. Toto poznání je tolik potřebné pro pokání, které postrádáme jak u našich představitelů, tak u tolika spolupracovníků minulého režimu. Jistě vám mluvím ze srdce, když poznamenám, že ani v tom tuctu kriminálů, kterým každý z nás prošel za několik pětiletok, co nás chtěli převychovat, nebyla vždy blíže křížová cesta než život, který jsme brali, jak se má prožívat přítomnost, a počítali jsme s existencí Boha, kterému záleží na hodnotě prožitých dnů. Kolik tam jsme prožili opravdu nejkrásnějších okamžiků, které v civilním životě jsou vzdáleny právě onou uspěchaností a tím, že jsme rozptylováni mnohými záležitostmi. Ta největší krása, kterou jsme zažívali jenom tam, byla jistota přítomnosti Boží, kterou jsme nejenom sáli s ovzduším, ale hledali jsme příležitosti, abychom mohli zhodnotit ty záležitosti, které člověka bez víry tolikrát lámaly. Cítili jsme, jak je nám blízko Bůh. A proto je nám divné, že tolik lidí může žít ve svých fázích života tak daleko od Něho. Kdo se dovedl pohybovat v tomto prostředí krutosti a zklamání a mohl s jistotou poslat Božího vyslovovat dík za pouhý život, ten chápal, že jednou z odpovědí na toto volání bylo - Pane, ať se děje tvá vůle.

Až zkusí vykreslit tak mnohý udavač, spolupracovník nebo člen minulých organizací, které zrazovaly člověka i církve, tuto krutou krásu žitou v izolaci. Tam končila každá teorie života a proto upíráme právo hovořit, ba i hodnotit tyto osobní zážitky všem těm, kdo nezůstali čistí od

spolupráce a nezáleží nám vůbec na tom, zda se jedná o soudruhy nebo o spolubratry. Kdo se zahleděl místo na Krista trpícího na všechny Nerony s plnými stoly, ať ve vidině udržet se anebo škodit jiným, ať neotálí se svým pokáním, protože Bůh povolává někdy spravedlivé i nespravedlivé ve chvíli, které si nikdo nemůže nadiktovat. Většina z nich ještě ani nezpytovala, jak můžeme čekat pokání? A ani nám není příjemné potkávat vrahy anebo hovořit s těmi, kdo zahrnovali jiné křivdami. Vzpomínáme na všechny ty, kdo nemohli vyslovit své otázky, aby se dočkali odpovědi od svých nejdražších. Nenápadně se ptáme, kdo jsou ti lidé, kteří nám ustavičně připomínají, že už bychom mohli konečně překročit stíny minulých dob?

K dokreslení tento případ z minulého týdne: Tázal jsem se na malém kurzu oktávánů na poznatky, které zjistili v podávání historických událostí posledních padesáti let českých dějin. Odpovědí byla prázdnota - nevíme, neznáme, nikdo nám nic o těchto věcech nevyjevil. A tu jeden z posluchačů položil otázku: „Za co jste vlastně seděl?“ Při krátké debatě, která následovala, se dalo snadno zjistit, že nemají ani nejmenší ponětí, že ti, co se dnes hlásí o restituce, rehabilitace nebo aspoň o jakousi omluvu, tedy my, kdo jsme většinou organizováni v našem svazu, byli souzeni za paragrafy ne kriminálního rázu. Dělán s odpovědí drahoty a nakonec nesměle pronáším: „Nerad o tom hovořím, ale zakousl jsem vlastní dítě“. Reakce následovala okamžitě. Téměř všichni zbledli, ale ani jediný z nich nezpochybnil tento skutek a všichni překotně se vyptávali, jakým způsobem mně to úřady dokázaly a kdo svědčil hlavně proti mně. Nebudu vysvětlovat dál, ale s tímto vědomím odchází maturanti na vysokou školu, aby pokračovali a rozmnožili řady těch, které máme ostře proti sobě, aby nám připomínali, že nechtějí nic slyšet od těch, kdo přestupovali, tenkrát přece platné zákony.

Nikdo z nich nevěděl, že bylo odsouzeno 270.000 lidí v politických procesech, 15.000 se jich nevrátilo, co byli ubiti, 240 pověšených potupnou smrtí a k nim je nutno připočíst ještě trestní tábory - 180.000 a pracovní tábory - 118.000. K tomuto půl miliónu přímo postižených

připočtete všechny ty, kdo patří k jejich rodinám a rodům. Všechny, kdo se z nich nedostali na studia, nemohli ani cestovat, tím méně ještě hledat vzdělání v zahraničí. A o tomto mlčí profesoři dějepisu i na našich církevních školách. Bude se z vás ještě někdo tázat, proč nemáme hodnotných vedoucích? Kdo tenkrát mohl studovat a kdo doopravdy studoval?

Mohu vám k dokreslení podat ještě názory dvou kandidátů, kteří dokončili svá studia na olomoucké teologické fakultě. Myslím, že celá řada z vás přítomných, kdo jste nebyli přímo zúčastněni všech těch kostomlatů s námi, byste otráveně jen mávli rukou, k čemu ztráta tohoto drahocenného času. My však považujeme toto za dovětek nemravného režimu, který se jenom odsunul svým tučným zadkem na jinou židli, obsadil nejenom stará místa výnosná a vznešená, ale zmocnil se ještě velkého bohatství, ke kterému měli tito převychovatelé nejenom přehled, ale dobrý přístup.

Kdo nám proto ještě může dát radu, co bylo mravné a kde začínala zrada? Když vidíme i v přítomných dnech, tedy v tomto případě vyhovujeme všem, kdo nás varují, abychom nic minulého nepřipomínali, a připomínáme přítomná opatření, že budeme chodit po špičkách zase před lidmi, kteří jsou v našich očích pochybnými existencemi pro možnou kolaboraci s těmi, kdo nás týrali. Není to jednoduché a vy to víte, potkávat se s vrahy. Komu je to jedno, že i tolik z našich bratří dovedlo srkat polévku z mís, které tajemníci nabízeli členům Pacem in teris? Koho neuráží ono hrbení se před tolikerými disidenty sedmdesátých let, kteří zcela zazdili vaši generaci a znevažují doposud všechno období, ve kterém padaly hlavy a rozbolavěly se údy trpitelů?

My máme mlčet o minulosti? Nemáme napomáhat k onomu zpytování, které je potřebné pro chybějící rozhrěšení nad všemi zločiny, které znešvažují naši historii? Bez pokání jsme začali a v těchto mravních

kotrmelcích snad chceme pokračovat? Je tolik bolestných otázek, které by bylo dobré i na tomto posvátném místě rozprostřít tak, jako jsem považoval za nejhorší potupu být na stejné cele s mým předchůdcem ve službě, který se zcela dal k dispozici ničemnému režimu. My jsme to měli být a musíme to být, kdo budou a mohou dávat normy mravného života. Marně od nás čekají i ti, kdo jsou na tomto místě shromážděni, že uslyší naše proklínání a zlořečení všeho, co jsme proklínali. Jak je Bůh nad námi, jsme vděční, pokud jsme přežili, právě za zkušenosti, ve kterých jsme považovali možnost náplně našich příštích desetiletí. Bohužel, je to několik tvrdých vět i našich představených, kteří nás zhazují z onoho podia, na které nás stavěli i naši kati když říkali: „máte strašný náskok před ostatními, ale my vám od něho pomůžeme tím, že do své spolupráce vtáhneme velkou řadu i vašich spolubratrů.“ Jaká je to hanba, že si musíme všechno získávat sami! Má-li být někde umístěna pamětní deska, my si ji zaplatíme. Má-li být vyměněna stuha, my ji musíme koupit. Má-li stát někde památník, můžete mi říct, kdo z jiných než z těch, kdo přežili jako muklové, je financuje a staví? Třikrát běda každému národu, který, aby mohl uctívat svaté, nejdříve je pozabijí. Jenže v přítomné době se setkáváme s opakem - národ zabil tolik tisíců ve jménu přijaté zrudné ideologie a přitom, chceme-li i za ně podávat rekviem, musíme si je zorganizovat sami. V tomto posvátném prostoru máme především vzpomenout všech těch, kdo už nežijí. Ubývá nás o překot každý rok. Chci jenom vědět, kolik je nás ještě, kdo jsme začínali v roce 1948? A kolik je nás, kdo jsme jenom náhodou přežili s rozbitými údy? Hlas tohoto zakrvaveného svědomí je tuze skřípavý pro všechny, kdo se lacino dostali k funkcím, že nesmíme se svojí pečeti být nikde, kde se dají ovlivňovat zástupy. Jsme milosrdně zasuti na dědinách, kde to nebezpečí nákazy pravdy je menší. Máme svobodu! Nikdo nás hned nezavírá za to, co říkáme dnes. Můžeme říct všem do očí, co se nám zamane, jenže ta odpověď je obdobná jako bývá v minulém režimu - nemáme zájem, musíš zmiznout z našeho okruhu.

Byla by to velká ztráta času, kdybychom hledali logiku v jednání těch, kdo jdou za námi jako další generace, které jsou vychovány ještě

v marxistických školách. Jestliže jsme si kdykoliv představovali, že dějiny musí být sledem událostí podávány pravdivě, pak jsme zapomněli na to, že je potřebí i v této době se ptát, zda tato pravda je ještě únosná. Slibovali nám, že dobro bude vítězit nad zlem. Ale kdo tyto rozumy rozséval přes Vltavu, sám se dopustil nejhoršího podvodu na národu, protože nebyly vyčistěny Augiášovy chlévy od těch, kdo mají na svědomí smrt a utrpení národa. Mohli jsme vyjít, tak jak nám to i naši představení zdůrazňují - nemuseli jste mluvit hlasitěji než jiní, nemuseli jste vystrkovat nos ani zadek, lidi by si vás nevšíмали, mohli jste žít tak, jak jsme žili my. A my se ptáme - žít jako kdo? Jako ti, kdo udávali a zaujímají místa vedoucích, nebo jako lidé, kteří slíbili všechno, jen aby se dostali k možným studiím anebo cestám do zahraničí? Kolik umřelo bratří v kobkách, odloučených od všeho slušného? Zatím nedošel nikdo z nich uznání či úcty. Byl by to těžký výčet duchovního i fyzického násilí, které bychom mohli před tvář Boží podávat jako nárek vlastního nitra. Jenže my nechceme. Jsme vděční za všechnu hrubost, pokud jsme ji mohli přežít. Nelíbáme sice bejčáky, pendreky, důtky za rány, které jsme utržili, až k tomuto velikému křesťanství jsme nedospěli, ale nikdo z nás nemá rád, jestliže ti, kdo nemají ani třetinu let, si plivají po těch, kdo kladli své životy za národ.

Můžeme říct docela čestně, že čekáme na setkání se spolubratřími, kteří nás předešli. A tak, jak vidíme situaci i v našem prostoru, je marné čekat na vyrovnání, zbytečné je si dělat naději, že přijdou ničemové a podají nám ruku k smíru. Mohli by se dočkat rozhřešení. Ale k tomu by byla potřebná víra. Tak, jak nám to zdůrazňoval gen. Toussaint - abyste se dokázali toužebně modlit o odstranění rudého moru, museli byste si zachovat víru. Někdo jsme si ji utvrdili, někdo ji tam ztratil, protože bolest je velmi tvrdý zkušební kámen, který se nedá opracovávat jen slzami, ale tvrdostí vlastního života. Domnívám se, že svým hlasem zvýrazňuji i tón vašich vlastních srdcí rozbolavělých, neuspokojených, v tolikerých případech zničených ze zla, které jste prošli, prožili, přetrpěli, ale též

z oněch hrubostí, kterými procházíme ještě i dnes. A vyrovnání čekajme jen u Pána!

Brno, 15.8.1996

Vážení bratři a sestry,

nejdříve vás prosím o dovolení vyslovit vřelý dík za možnost, že mohu oslovit zrovna vás, obec věřících, vás, kdo neustále stojíte věrně i žijete z předkládaných základů víry. Jak je to příkladné, že ještě dokážete vzpínat své ruce před Matkou Spasitelovou!

Prosím vás o spolupráci při dnešní, jistě nekonvenční úvaze o všech záležitostech, které se mi jeví důležité nejenom v daném okamžiku, ale jsou základní náplní pro příští život v přítomnosti Boží. Mohu vás ujistit skutečností tvrdých zkušeností, které nám Bůh popřál. Odvážuji se směle hovořit o životě i o jeho hodnotách z vrchlíku prožitých obtížných desetiletí, kdy jsem sám i vícekrát stál u dohasínajícího života. Kolik spolubratrů jsem viděl odcházet do věčnosti a sám vícekrát jsem již považoval svůj vlastní život za ukončený. Proto mi dovozte, abych spolu s vámi mohl vzdávat díky Pánu i Matce Boží za každou hodinu života, za všechny možnosti, které tento život nabízel. Vím, co to je prožívat i jásot vlastní duše ve vědomí Boží přítomnosti! Proto se odvážuji hovořit o kráse, velikosti i o vznešenosti čistého života, který oslavujeme my všichni s jásající církví v Panně Marii.

Tajemství dnešního svátku není předmětem debaty. Jedná se o článek víry, neboť církev vždy věřila a učila, že nejblahoslavenější P. Maria byla vzata s tělem i duší do nebeské slávy. My to věříme a vyznáváme s celou církví, že toto je cenným předmětem i naší společné víry. A my se možná právem ptáme: "K čemu úcta k Matce Boží"? Tolik lidí neopomínají zdůrazňovat, že uznávají Boha i Syna Božího, ale odmítají úctu k Matce Páně. Dnešní člověk už dokázal vlastně odstranit všechno, co zjemňuje, zkrášluje, co vybízí k čistotě myšlení. K čemu potřebujeme ještě tuto úctu? Na námitku, že je to jen pro ženy, odpovídáme, že právě z toho důvodu se svezl svět z onoho vznešeného podnoží a byl nemilosrdně převálcován jakoby novou smyslností. Proto my se tážeme: Vystoupili my jsme výše tím, že jsme napadli právě tento

zdroj vzájemné úcty člověka k člověku? Upadli jsme do onoho trendu a říkám podvodného, který zdůrazňuje naprostou rovnoprávnost ženy, ale zatím jsme z ní učinili tolikrát jen předmět, který je beztrestně využíván zvrhlými muži. K tomuto pádu si přičinily ovšem ženy samy svým nekritickým přístupem. Nebo chceme odstranit z naší víry to, co bylo vždy v církvi předmětem úcty, co podporovalo lásku ke všemu, co je v životě jemné, útlé, krásné a čisté? Jistě není navíc vzpomínka čím nám v dřívějších desetiletích byla ona tajemství, která rozjímáme ve sv. růženci.

Jen myšlenkou. Bory 1948 - 1949. Měl jsem najednou zvláštní návštěvu. Sv. Otec Pius XII. posílá svému poslednímu nejmladšímu knězi - kriminálníkovi z věčného města řetěz Mariiných pozdravů. Nejvyšší velitel poslednímu pěšáku z kněžské řady. Vracím se od návštěvy s růžencem, který měl tento zvěčnělý sv. Otec v ruce, vyřizují požehnání spolumuklům na izolaci D - 1 Na Borech a generálové Janoušek, Mrázek, Pelich, Tousaint, Píka i jiní berou postupně s obdivem tento předmět, který jim najednou vrací myšlenky do civilního života. Kříž na růženci - otvírací s ostatky z katakomb a unavené ruce gen. Mrázka vyzvedají tento řetěz a se slzami pronáší: "Jestliže máte takového nejvyššího velitele a on má podobné poddané, jistě přežijete". A tento růženec byl jediným na izolaci D - 1, modlil se na něm i poslanec Broj, který též byl z tohoto oddělení popraven, i všichni vysocí důstojníci a považovali jej za pouto, které pomáhalo udržet ušlechtilé smýšlení v této bezbřehé beznaději. Modlili jsme se tyto pozdravy k Matce Boží, když jsme fáráli v uranových šachtách i uhelných a byli jsme šťastni tímto poutem z nebe.

Jestliže těmto mužům dávala Panna Maria sílu, vytrvalost, ohleduplnost a kolik z nich stálo krátce před popravou, chtějí nám někteří mluvkové vzít i tuto kotvu? Jak nechutné jsou námitky nevěřících nebo i vlažných křesťanů. Těchto několik zrněk posvěcených bylo oporou i v době studií i v jaré kněžské praxi. Bylo to vlastně jen pokračováním onoho bez konce opakovaného Zdravas - Milosti plná z vlastní věřící rodiny. Možná, že

vám bude znít drze otázka - Jak je to v našich rodinách a domovech? Je tam ještě v tomto spěchu čas na myšlenku na Syna Božího a jeho Matku? A my přece chceme i v tomto posvátném shromáždění právě Matce Boží vzdávat úctu. Nepodléhejme duchu vzpoury všech možných reformátorů a rozbíječů základů víry ať přítomných anebo kolik staletí starých. Jak je to bezohledné, že jsme si zvykli nevážit si skutečností a zkušeností. Umíme odmítat cizí oběti s tím, že již ani nepřijímáme velikost jakékoliv lidské oběti a tak se připravujeme i o správné hodnocení velikosti oběti Kristovy a jeho Matky. Kolik je to i našich spolubratří, kteří se stydí vyslovit jméno Matky Boží. Jestliže pouhé jméno nám vadí, počítejme s tím, že křivě budou vyrůstat i děti, které ponесou buď víru anebo odpor k ní v dalších desetiletích. Byli jsme postaveni do světa ke slávě Boží a tak, jak lidské dějiny znají mezníky, ať se nazývají Eva, ať je zveme Kainem, ať je to Salome nebo Maria, poznáváme, že všechno se musí nutně odvíjet, tedy i děje budoucí od pouhého přetvoření vlastní osobnosti k tvarům více dokonalým. Na počátku žádné činnosti ani úseku života nesmí stát hřích, který vráží vždycky klín do výtvorů Božích tak, jak to učinil první hřích v ráji.

Nic se nedá změnit pouhým cinkotem klíčů anebo odstranit špína či neřesti jen přikrýváním sametem anebo brokátem. Není možné dále pěstít neodpuštěný hřích a nevyrovnaný zločin, přikrýt jenom jakýmsi lacinými hesly a klamat sebe i národ tím, že vykřikujeme své rozhrěšení nad vlastní i národem. I příklad Matky Boží nám jasně ukazuje, že odpouštět může jen Bůh. Jen On sám může naplnit požehnáním nebo zatratit. Jen On, jen On sám. Jak hrozným způsobem zemřela naše víra již v tolikerých oblastech naší vlasti. A tím zaniká i důstojná velikost člověka. Upadli jsme tak nízko, že ani netoužíme tolikráte po vyrovnání pokáním.

Návratem k Matce Boží - k Marii je možné snadněji se zase vrátit i do náruče Boží. I zpronevěřilého syna nebo dceru můžeme opět vidět ověnceny ctnostmi a to i v naší tolik zkoušené vlasti. Celé dějiny se Hospodin tolikráte obracel svým hlasem do stvořeného vesmíru. Čekal odpověď od lidského

rodu. Čekal na onu větu - "já půjdu, já vyplním, co si od lidstva žádáš". Odpovědí bylo jen mlčení nebo odmítání. Lidé se odvraceli, berou si tolikrát za svůj životní program hřích, zločiny a svou radost přechasto hledají v neštěstí bližního. Jejich náplň, a to s hrůzou zjišťujeme i v našem národě, jako by byla jen odzrcadlena hříšnými prožitky. Zase vidíme, že na těch nejslabších, podle lidského soudu, spočinulo celé štěstí budoucích pokolení. "Od této chvíle mě budou chválit všechna pokolení, jsem služebnice Páně. Chci". A ta prostá chudá Nazaretská žena odpovídá za celé lidstvo.

Kolikrát zaznívá v našich domovech a rodinách jen planá touha po studiích, po výhodách života v kolejích, po zaměstnání v bílém plášti. Odchází dcera od matky, syn od rodných prahů, které dříve otec vždy přežehnával před překročením z domova i domů. Děti jdou mezi neznámé a bohužel tolikrát zvlažní, zpustnou, zkazí se a vracejí se domů sice s vynikajícím vysvědčením, ale se srdcem vyprázdněným, s vykradenou duší těmi, kdo se nejdříve vysmáli ctnosti a pošlapali v našich dětech to milé, co nebe zanechává v čisté duši jako dar Boží. Ve svých gymnazijních studiích, nemusí to být zajímavé zvláště pro poslední generaci, která odmítá všechno minulé, jsem byl v zakouřeném špinavém městě plném hříchu, které bylo napuchlé hrubostmi, ale i tam jsme žili spolu s jinými spolužáky často v blízkosti Panny Marie Pomocné a byli jsme šťastni oním nadhledem, který nás vedl nadevšecko, kde tolik našich známých hledalo náplň svých mladistvých dnů. Bůh sám to ví, jaká se rozprostře krása v duši, je-li v dlaních onen řetěz, který upomíná na Matku Boží. Učí nás oné skutečnosti, že dnes ji považujeme téměř za neuvěřitelnou, pozorujeme-li jenom ty trosky z oněch zástupů, které nadšeně vzývali Matku Boží. A my jsme byli mládež živá, pohyblivá, revolučně zaměřena ke všemu, co představovalo národ, čistotu víry. Tříbila nás ona houževnatost až k neuvěřitelné statečnosti i ve věcech pouhého vlastenectví.

Žili jsme onen ideál i ve chvílích tichých. Následovali jsme všechno, co představuje úcta k Matce Boží a byli jsme ve svém mládí šťastní tím, že jsme

našli spojení, takže jsme nesledovali ani hrůzu, která nás obklopovala a dokázali jsme být silní již v okamžiku onoho pověstného neslavného převratu v r. 1948. Tuto krásu jsme prožívali v druhé světové válce.

Nikdo nemá pravdu, kdo nám podsouvá zženštilé rysy tím, že se utíkáme k Matce Boží. Kdo by chtěl něco z této nádhery žít jen v čisté duši pošlapat, zdevastuje to, co v ní může vyrůst do jemnosti i krásy. Mladý člověk musí ve svých myšlenkách a modlitbách i rozjímáních dokázat nabídnout své i sebe i této největší postavě naší víry. Je nepravdou, že jen změkčilý věřící si podržel úctu k Matce Boží. Proto se ptám, kdo i z vás přítomných byl blízek své smrti? Kdo z vás ví, co to znamená počítat jen s málo momenty života? Kdo se již třásl v domněnání z blízkého setkání s věčným Soudcem? Ať pak hovoří o životě, kdo viděl vedle sebe člověka umírat!

Dnes církev oslavuje nanebevzetí Matky Boží. Nejdříve musela být smrt. Před ní splnění Bohem daných povinností, bolest, umírání. Není možné, abychom tento článek víry podrobovali debatám. O dogmatech se nevedou spory. Jsou-li jednou prohlášeny, my je přijímáme a žijeme svojí životní praxí. Všechna laciná naivita musí však zmizet ve světle neomylně podaných nauk a vy to pociťujete i dnes. Často jsme odmítali normy života. Proto nám schází i jeho osnova. Protože jsme hledali pro všechno své vlastní vysvětlení, proto nám uniklo to Boží a my vidíme onen propad do bezbřehé lhostejnosti, zvláště u generace, která nás následuje, pokolení, kde téměř nenajdeme nadšení, které nedovede stavět na radosti ze služby k jiným. Proto i my jsme spoluvinni na oné mdlobě a prázdnotě i bezvýchlednosti nastupujícího života.

Nevím nakolik bude zaznívat nelibě v tomto univerzitním sebevědomém městě výzva po doslovném přestavení dějinného podání, protože ona nechutí ke všemu minulému, tím myslím ke katolickému způsobu myšlení, byla infikována nenáviděnou reformací a přetrvává celé generace. Jak málo radostného výhledu nalézáme v hledání pravdy v minulých staletích a proto trestuhodně odmítáme i revizi událostí jen několik desetiletí zpátky.

Podotýkám, že je konečně potřebí si vážit posledních žijících svědků, kteří jediní jsou schopni odmítnout ony eposy o slávě či utrpení minulých padesáti let. Budeme-li dále vyrábět ony laciné dějinné zkazky o dějích, které nespočívají na pravdě, budeme pokračovat v oné činnosti, která nedělá rozdíl mezi zločinem a postiženým ani nevaruje před chytráctvím, neoceňuje věrnost, spíše oslavuje kolaboraci. I když se mluví o sjednocování, tolikráte je to jen touha zakrýt mezery, přejít bez povšimnutí těžký úděl stovek životů katolických kněží a biskupů i představených řádů, kteří bídne pokládali své životy v kriminálech, na které tolikrát i naši představení dovedou s nevážností pohlížet. Byla to místa, kterým vévodila Matka Boží.

Co může být lepším důkazem nemravnosti minulého režimu a našeho správného vztahu k Matce Boží, vzpomínáme-li na ony občasné persekuce ve všech převýchovných ústavech, na ony ponižující filcuňky a korekce, které se koncentrovaly i se vším mlácením do většiny posvěcených postav než to, že se tak dalo většinou v mariánských dnech. Jakoby naši kati sledovali církevní kalendář nebo jako by naslouchali šepotu ďáblů, že právě jejich zuřivost byla vystupňována nejvíce v tyto dny. Je to velká čest, že mohu vystupovat v univerzitním městě. Na každém kroku slavná historie Moravy, velké i bolestné dny vtěsnané do desek dějin vašeho města. Je zde generace, která si udržela víru, houfy mladých, kteří věří pevně a žijí podle poznanych zásad, ale též i nezvedená, rozjívená mládež, jako všude jinde, mezi kterými méně početné zástupy statečných hledají své skutečné místo. Je zde naděje na šťastný život nové generace, ale též na ono zrcadlení beznadějí naplněných přání po štěstí. Jak je to možné, že v takovýchto slavných městech, kde je tolik učených velkých mužů a žen, nedokázal nikdo učinit z našeho lidu město šťastných, usmátých a mravně čistých lidí? Je to obtížné vidět náš lid v možné svatosti a musíme pozorovat jen neskutečné divadlo života. Jestliže dnes se sjednocujeme i na tomto posvátném místě ke chvále Boží i Matky Páně Marie, nedovedeme dosti děkovat za tuto milost, která nesmí být ničím menším, než opravdovou výzvou k následování všeho, co v církvi zůstává jako obsah Božího života i projevu svatosti v ní. I tato přítomnost musí být naší odpovědí na všechno volání kolem nás. Je to možné, ba my vyzýváme

všechny - je to nutné, aby člověk, člověk jednotlivý, byl svatý a tak mohl být svatý i zástup, který se raduje dnes z pouhého daru života. Je nutný ideál solidního života zakotvit v nitru, žít ho na duchovní úrovni a podávat s láskou všem.

Drazí bratři a sestry!

Považuji to za jednu z největších milostí a darů Nebes, že mohu již po tolikáté oslovit právě vás, muže určené k likvidaci, kdo jste ještě přežili, stejně tak ale i naše ženy, které nesly tento úděl o mnoho trpčeji než my muži. Je to tedy pozdrav živým muklům, ale též tklivá vzpomínka na všechny, kdo nepřežili anebo již nejsou mezi námi.

Jeden z důvodů našeho setkání v tomto posvátném prostoru je naše jistota, že najdeme novou útěchu, vnitřní mír, že si vtiskneme opět do duše všechny ty milé tváře, které jsme potkávali v bolestech. Kolik se v každé vrásce z vás, kdo jste přežili, vrylo problémů i jejich řešení, kolik zobrazují též i planých nadějí a cítíme to všichni, že jsme opravdu šťastní, když jsme si mohli v době zkoušky udržet důvěru v Nejvyššího. Kdo osobně neprošel tímto peklem, nepatří do řady těch, kdo by mohl pochopit náš svět. Nedivíme se, že nás již nechce poslouchat mládež, která je stále vychovávána stejnými učiteli, ba ani naši vedoucí a představení, protože naše myšlenky se upínají ke rtům zsinálým, unaveným a k očím, které byly kalny hleděním do prázdna. Jaká je to škoda, že i na posvěcených místech se úmyslně utíká neustále od všeho, kde se nehrbíme, kde nechválíme, kde naopak připomínáme z minulých desetiletí plné stoly a egyptské naplněné hrnce. Kolik je to vychrtlých postav našich spolubratřích, kteří bez slávy a bez následné vděčnosti nedožili dnešního dne.

Chci pozdravit i všechny vaše příbuzné a nakonec i vás, kdo se spojujete s námi při této Nejsvětější oběti. Jaká síla pramení jen z této jistoty, že Kristus je uprostřed nás. Onen, který s námi krácel přes všechny příležitosti, kdy jsme zakoušeli kopance, bičování a týrání všeho druhu. Kristus, byl s námi zvláště, jakmile jsme se mohli při různých příležitostech setkat se stejně smýšlejícími bratry.

Věřte, že pro tuto příležitost bych byl nejraději oděn do hadrů, které jsme na sobě nosili velkou řadu let, anebo do montérek, které zabahněné, svědčily o našem, již na svobodě, nasazení do pracovního úsilí. Jaká to byla krása, když jsme se jen náhodou potkali a provázeli jeden druhého úsměvem či nenápadným pozdravem. Byla to nová naděje života, vtěsnána do rtů, ze kterých jsme odčítali přání šťastného přežití. Vy

všichni pamatujete ještě na ony chvíle, kdy pouhý krajíc chleba byl znamením hojnosti, úlomek tužky nedosažitelným bohatstvím.

Dovolíte mi jistě, abychom z těchto skutečností, které byly tolikráte doprovázeny hudbou úpících jedinců, někdy mlácených anebo i dobíjených, znovu prožívali tíhu minulých let. Byly to situace někdy trapně nesnesitelné, leč kolikráte si to připomínáme i v tyto chvíle, že jsme se prodírali jako jednotlivci, kdežto nyní jako celek, který je již navíc. Jsme hozeni na pospas neurčitosti doby.

Jak jsem rád, že mohu pozdravit vás všechny, kdo jste ne vždycky se slávou přežili ony mordýřské praktiky minulého režimu. Proto nám nerozumí nikdo z těch fajnovek, kteří ani nemají odvalu se informovat od posledních žijících svědků o pravdivosti všech událostí, které český národ připravil tolika desetitisícům svých členů. I dnešek bereme s největší vděčností Bohu za to, že nám nechal ještě přežít a prožít tuto příležitost se všemi podílníky z dob nepřízně.

Je to sice pravda, že doba pokročila, že se celá řada záležitostí stočila jiným směrem, než jsme vysnívali na tvrdých pryčnách. Cítíme často, jak je i navíc to, co připomínáme a zbytečné to, co chceme, aby bylo zapsáno do českých dějin, protože nevychovaná část naší poslední generace připomíná, že už nemá zájem na minulosti, že jsme o kus dál, že je tedy třeba ne vzpomínat, ale připravovat skvělé příští dny. Od té doby, co jsme se vrátili, se nezvedlo nic z toho, co nazýváme morálkou, ubylo víry, ale ubylo síly, zvláště v mladém národě, překonávat to, co neradi připomínáme. Hubí nás celý pseudokultura Západu. Nebyla to vždy láska, nebyla to vždy víra, která nás spojovala v minulém režimu. Tenkrát nám stačil i jen společný odpor proti nemravnému nepříteli. Ale ve víře, kterou jsme si zachovávali, jsme přece jenom hledali jednotu, i když jsme ji nedovedli vždycky vědomě žít.

Bylo zvykem na našich dvorech královských, anebo tam, kde se pohybovali mocní, že měli sebou osobu anebo spíše osůbku, skutečného šaška, který si mohl dovolit říct plnou pravdu i vládci i mocným bez toho, že by někdo hledal důvod k pohoršení. Aspoň tento úkol chci splnit dnes. Mnohokrát jsem měl možnost v uplynulých letech anebo i v přítomných měsících oslovovat ustarané, zmučené, tvrdé tváře, které šachty anebo samoty vytesaly někdy do hrůzných tvarů. Kolikráte jsem aspoň pohledem mohl objímat

vrásčitá čela vás, kdo věrně přicházíte, abyste se spojili ještě s těmi, kdo nejenom dýchají, ale domnívají se, že ještě mají národu co říct. I dnešní přítomnost je díkem za život, který nám zbývá. V tolika případech je to pro nás doopravdy jen ta jediná hodnota, kterou máme. Každý z nás zná okamžiky, kdy bez všech těch příkras, které na sobě nosíme, jsme byli skutečně šťastní a bylo to jen pouhým vědomím přítomnosti Boží. Stýkali jsme se navzájem při mnohých příležitostech a každý jsme měli jen jeden přívlastek, a to bylo - člověk.

Kdo z vás může popřít onu skutečnost, že v přítomných okamžicích tzv. svobody neprožívá tolik šťastných chvil, kolik jsme jich dokázali jeden druhému uskutečňovat v těch zatuchlých sklepních prostorách anebo mezi potkány a šváby v šachtách. Jak málo jsme našli doposud dnů, kdy můžeme doopravdy oslavovat. Hovořím k vám, kdo máte většinou nalinkovány tváře šrámy, které vám vyrylo utrpení a krutost našich převychovatelů. Jsou to dějiny vašich životů i života našeho ubohého národa. Co nám na tom v tomto okamžiku záleží, že je tolik stejně mluvících bratrů a sester, kteří bez nejmenšího uznání znevažují jizvy po ranách nebo úrazech, že nechtějí číst ono utrpení, za kterým ještě nikdo z mocných nenašel sílu, aby poděkoval, tím méně ještě, aby se našel někdo z katanů, který by nastavil ruku ke smíru. Tento kapitál, říkám se smutkem, je dluhem mravně zchátralé části národa.

Bylo by jednoduché se postavit před zástup a kritizovat všechno to, co se nesrovnává s představami, o kterých jsme společně přemýšleli, hovořili anebo jenom snili. Naše přednost byla, že jsme dokázali být hlasitější než jiní, byli jsme nápadnější než tichošlápkové, kteří se báli i hlasitého hovořu, aby nezavdali příčinu k nelibosti rudých šerhů. Dnes dovedeme ohodnotit svoji jednoznačnost, vážíme si hrdosti, se kterou jsme dovedli překonávat obtíže a vzdáváme Bohu chválu za každou dobře žitou desetiminutovku, protože tato škola nám zůstává jako přednost i bohatství, o které bychom se rádi dělili s jinými. Pro nikoho z nás nebylo jednoduché žít vzdálen od svých nejbližších nebo od záležitostí, které jsme považovali za svůj úděl. S hanbou, podotýkám, že neexistuje doposud žádné dělítko mezi těmi, kdo trpěli, umírali a mezi katy, kteří je hubili.

Všichni jsme postaveni do stejné řady - vrazi i oběti, bachaři i týrání mukli. Zničené rodiny i všichni ti chytráci, kteří tenkrát seděli na měkkých polštářích a zůstali na nich

dále, aniž by někdo z našich mocných dovedl hodnotit ty první víc, než ty přechytralé. Kolik by to bylo citátů, kdybych chtěl vyjádřit onu srdečnou radost z vaší přítomnosti zde. My se ale nechceme obírat víc minulostí, než jen si vyžaduje poctivý cit spravedlnosti ke všem dějům. Trneme opět nad drzostí tolika našich mluvčích a vidíme celé kilometry básní a eposů, na všechny skutečnosti, které nic nebudou mít společného s realitou prožitou v minulých desetiletích. Už nyní se lže, už nyní se ani v našich školách řádně neučí dějiny, a to jsou k dispozici ještě živí svědkové. Připomínám se studem, jak vzrušeně protestoval proti změně podávání dějin před rokem jeden z členů parlamentu a právě na tomto místě. Dnes nenalézáme snad ani jednotlivce, kteří by se sklonili k pravdě, která zahubila tolik věrných synů a dcer našeho národa.

Jestliže máme brát vážně výzvy po hodnocení přítomném, tedy se ptám, proč i naši, ne jenom jazykozpytci, ale moralisté, zavrhuji pokání a odhazují zpytování všeho, co se nutně musí pojít s vážností prožitku? Máme vynechat všechny úvahy o chybách minula? Budeme vyrábět zase jen plány do budoucnosti, utíkat od minulosti, abychom nemuseli dělat pokání? Utíkáme od cizí bolesti, takže nakonec bude dána jako naše bolest osobní. Chceme utéct od všech ran a vrásek, způsobených minulým režimem, jak nám to radí tolik moudrých mluvků z centra naší republiky. Nestavěla církev vždy na obětech i příkladech silných osobností? Vystačíme dnes se svojí pýchou, že nesmíme ani hovořit tam, kde pravda by mohla rozšiřovat obzor i přinést úlevu? Nepřekročíme přítomné smetiště, jestliže budeme opakovat po všech našich vedoucích hesla a budeme stejně jako oni urážet ty, kdo "byli neopatrní"? Jak rádi bychom všechny zkušenosti, získané všemi možnými cestami, kterými jsme prošli, darovali nezištně generacím, které jdou za námi. Nebo odmítáte nás proto, že se bojíte, že se tam objeví některé jméno, které zrovna nesvědčí o přátelské náklonnosti?

Jenže zatím nikdo neomýval krev ani z cizích skrání, ani z vlastních dlaní a rozhřešení nemůže dávat žádný i sebenafoukanější politik z Prahy, ale jen ten, kdo tuto moc dostal od samého Krista. A proto je to bezmocné, když hledíme do onoho prázdna, které nic nevysvětluje a nic neřeší. Jistě jste se přesvědčili, že jako celek, tedy my všichni, kdo jsme byli od r. 1948 a dále po padesátých letech ve všech možných ústavech, jsme zcela zazděni nenávistnými praktikami další generace, tzv. též muklů, nebo přezírání lidmi příšlými z emigrace, kteří nemají ani ponětí o ranách, které utržili ti, kdo byli spolu s námi v temných místech.

Překvapuje nás, že jako poslední živí svědkové nemáme co vyprávět. Ti, kdo dávají laciné znalosti o naší historii, nestojí o skutečnou pravdu. Chtějí zase usýpávat kadidlo již jakési blížící se pomyslné další generaci, která méně bolestným způsobem chce se též vklínit do našich dějin. Jak krásně se podařilo našim katům vrazit klíny do všech organizací, i těch nejmenších. Bylo by jinak možné, abychom byli rozhádáni na všech úrovních? Musím to říct, bohužel, i o naší organizaci, která je rozkouskována mnohými osobními ambicemi dravých členů, takže celá řada zasloužilých muklů se odvrací i od této organizace. Kolik i z našich bratří nám připomíná, že je rozumnější mlčet, nechat události, aby šly jinými stopami než těmi, které jsme se snažili vyšlapávat my. Máme být rozdrobeni, tak jak v první republice se podařilo rozdrobit i myšlení i organizaci všech legionářských celků, protože z jednoty jde vždycky strach, který udolává všechny slabochy? Zdá se nám, že je tomu tak i nyní. S hrůzou sledujeme, kolik to je mocných i na našich význačných místech, kteří nejenom, že nic neprožili, ale spolupracovali v tolika formách s těmi, kdo mordovali v našich lapácích ty, kdo měli svůj názor. Kolik je to garnitur, které se ani nenamáhaly, aby na chvíli uvolnily místo jiným. Drží se míst od minulého režimu, obklopovala je dříve drzost politická a nyní se drží hospodářským zazobanectvím, aby rdousily všechno svobodné.

Táži se zcela otevřeně - jsme stejní se všemi ostatními? Neváhám říci, že nikoliv, protože snad všichni jsme stáli tuze blízko smrti, abychom získali zcela jiný pohled na hodnotu života. Proto jím nechceme plýtvat. Byli jsme léta ničím a v přezírání všemi, kdo nás obklopovali jsme po návratu domů hledali jaké své místo. Byli jsme učiněni citlivějšími a to ranami, které hlodají stále náš organismus, ale jsme zklamáni oním podvodným zasklíváním padesátých let, které jak ve školách, tak na veřejných shromážděních zneuctívají naše mučedníky. Jsme proto navíc, protože se nechceme smířit jen s pouhou možností žít a žít tam, kde nás druzí dotlačí.

Cítíme bezprávi, když jenom sledujeme ono vlísávání našich mocných starým strukturám, podbízení se všemi možnými funkcemi, zatím když se hlásíme o svá práva, jsme odmítáni jako nesnesitelní kverulanti. I když mnozí dělají, že naše hlasy slyší, nedostáváme na nic odpovědi. Jsme tolik rozdrobeni a cítíme se slabými, že jsme nedokázali ani na centrálních úřadech ani od osobností, které by měly mít aspoň cit ke svým podřízeným, i to nejmenší vynutit. Proto nám vadí, a zvláště nám na Moravě, že se na našem centru, skoro jako za stara, promítají všechna možná i nemožná stanoviska,

ale tyrani, vrazi i pomahači z jakýchkoliv zločineckých organizací jsou neustále v mnoha výhodách proti těm, kdo přišli o zdraví, ale též i o čest a jsou přezíravým způsobem vylučováni z možnosti komunikace i na našich vysokých školách.

Co na tom záleží, jestli někdo byl členem bezpečnosti nebo patřil do svazu přátelství nebo byl členem Pacem in teris, jen když žije. V mravním ohledu jsme se dostali již tak daleko, že není hříchem členství nebo pomahačství zločineckému režimu, ale běda, jestliže někdo z nás to připomene. Zde neuznávám žádnou výjimku, protože národ byl potupen, jeho práva pošlapávána a to těmi lidmi, kteří nám nyní před očima šermují svými dekrety. Pokud nebudeme nazývat hřích hříchem a nevrátíme zničené hodnoty a budeme jako absolventi zvláštních škol neustále líbivě omlouvat všechno to, co ničilo hodnoty, vstoupíme do kolejí, o kterých se domníváme, že jsme je opustili. Nic tak neuráží, jako nucení k dávání rozhřešení mocným, ať to je nad Vltavou anebo kdekoliv jinde, protože cítíme, že k těm novým heslům přidali jen hlasitější tón.

Ale my jsme slyšeli hlas týraných a mučených. My jsme tolika našim bratřím podávali před popravou ruku naposled a proto nechceme být stejní jako tolik těch, kdo jako by nám z milosti dávali jakési právo ještě promluvit. Jsme nebezpeční neustále svojí existencí. Proto musíme být zakleti do všech nemožných dědin a koutů naší vlasti, jen abychom se nedostali před větší množství, které by mohlo najednou procitnout ze všech těch úředně diktovaných podvodů.

Není to dobré svědectví, že rychle zapomínáme. Stačí jen připomenout srpen, ten je blíže a zvláště té poslední generaci. A přece téměř nikdo nedovedl vyjádřit ani své stanovisko k těmto událostem. Nejčastější odpověď byla - nic mě to neříká. Nic to neříká ani našim odpovědným, protože by si museli přiznat spoluvinu na všech ničemnostech. Jen vy můžete sami ohodnotit, kolik i v těchto bolestných událostech jsme získávali zkušeností. Kolik z nich je posilováno nebo utuženo utrpením, jak hluboké je ono vzdělání, které jsme mohli za ta léta nasbírat a přitom není ani z našich představitelů jediného, kdo by ze zvědavosti, když ne z vděčnosti, přijímal tyto skutečnosti. Ale běda národu, který pohrdá zkušenostmi i utrpením svých synů a dcer!

Zdá se nám, že na tomto posvátném místě Mariánském se nám dere ona skutečnost na mysl než kdekoliv jinde, že Všemohoucí jakoby bezmocně celé dějiny volal

směrem k Vesmíru a odpověď přicházela ze Země jen v hrubostech. Až teprve onen jemný, tichý, posvátný hlas zazněl z Nazareta. Ani my jsme nechtěli žádné výhody ze svého zařazení mezi spodinu národa. Ani my netoužíme po místech, která by nám znamenala zařazení do vyšších kruhů. Nechceme vést a nikdy jsme nebyli autory siláckých řečí, protože cítíme, že je na čase, aby vedoucí, ať států či církve, s porozuměním a s láskou chápali všechny oběti těch, kdo pokládali své životy za celý národ. Žádáme, a to jistě již po mnohokrátě a snad i zbytečně, aby bylo odděleno zlo od dobrého, aby konečně hřích zněl tak tvrdě, že se ho lidé budou snažit sami zříct. Jak mají naši vedoucí, chápat, co bylo tvrdé, když nic z toho sami nezažili. Ale oni jediní to musí být, kdo silným působivým způsobem promluví po tolikerém váhání o hodnotách, které jsou neustále pošlapávány. Jestliže naši mocní budou mlčet dál, ustrne i onen očišťující nářek spravedlivých.

Chceme konečně slyšet o našich velikánech, aby si mladá generace nemohla vsugerovávat, že Vrána je totéž co Matocha, že Babíček totéž co Unger, že Pacem in teris je totožná s Mariánskou družinou. Nikdo nemusel podepisovat spolupráci jenom ze stesku, že chtěl navštěvovat své příbuzné v zahraničí. O to nás o to víc drtí, jde-li o ty, kdo mají stát v čele, že si vyžadují nejdříve našich ohledů a velkodušnosti.

Jak je to hrozné pro nás pro všechny, že i ti mocní, kterým jsme dali svůj hlas, nepozvedli ani jedinou větou své názory na podporu těch, kdo byli utýráni v padesátých letech a nerudným způsobem naříkají nad disidenty sedmdesátých a pozdějších let. Vidíme všichni, jak elegantním způsobem se podařilo akcí "Klín" rozložit celý národ do té míry, že necítíme rozdíl mezi hříchem a mezi ctností, mezi zločinem a mezi obhajobou trpících. Kdy se pozvedne aspoň někdo v parlamentě anebo ve vládě, aby trval na vyrovnání mravním za všechno to, co způsobilo smrt a utrpení takové části národa. Nevrátíme-li se k ideálům, které nám připomíná i tato bazilika, nedokážeme-li sklonit svá kolena k pokornému vyznání, jestliže jsme chybili, jak chceme bez opravdového rozhršení žít a vést dále náš národ?

Pochválen buď Ježíš Kristus!

Drazí bratři a sestry,

vy všichni, kdo přicházíte někdy už s rozrytou tváří od vrásek, kde vám pracovalo utrpení, bolesti, odříkání, které se zdálo někdy bezmezné, bez konce, vy všichni, kteří přicházíte na toto posvátné místo, posvěcované tolikerými tužbami a modlitbami, vás mohu pozdravit již po tolikáte a přece jenom je to jakoby tichým bolem, protože cítíme zodpovědnost za všechny ty, kdo už s námi nemohou prožívat tyto krásné soustředěné hodiny modlitby.

Je to zrovna 48 roků, kdy bylo též ono sčítání, ale nevěrných. Tenkrát začínaly ty velké hony našich statečných estébáků na všechny ty, kdo byli označeni za nebezpečné. Škoda, že do našich českých dějin se vepisuje právě tato hanba, jako hon na ty nejmladší, na ty, kdo pracovali s mládeží anebo byli ještě mladí, na ty, kdo netoužili po ničem jiném, než jenom v družném společenství předávat jeden druhému sílu mládí a jistotu živého Boha. Čtyřicet osm roků a nebylo to vždycky utrpení. Někdy to byla sláva, kterou může zažít jenom ten, kdo je ochoten podpírat i své přesvědčení věcmi, které tolikrát nechávají jízvy a rány v těle. A tenkrát jsme přišli na ta místa, kde jsme byli podrobováni, a vy všichni, kdo jste začínali s námi v roce 1948, to víte. Učili se na nás. Je ale potřebí se učit neustále a tak i toto místo našeho setkání je jakoby novou lekcí, abychom se naučili konečně žít tak, jak nás chtěli odnaučovat celých padesát let. Život, který byl tolikrát ponurý, ponořen do temna, do vlhka, do smradu, život, který byl doprovázen ranami a jedinou hudbou v těchto letech bylo jenom sem tam kvílení některého z mučených bratří anebo zakvílení psa, kteří nás měli hlídat, abychom doopravdy neutekli a tu republiku nerozkotali v samých začátcích.

Vy víte, jaké to byly věty, které provázely ty první, za nimi už následovali tisíce. Ale byla to doba požehnaná tak, jak to musíme říct též o celých staletích života v církvi. Kdyby nebylo mučednictví a krve, jakým způsobem by chtěla církev pracovat? A tak jsme to brali i my. Nikdo nás za ta desetiletí nenaučil nadávat a klnout. Nikdo nám nevsugeroval metodu nenávisti do té míry, abychom dovedli nenávidět. Byli jsem tam a jsme tu ještě jako poslední živí svědkové. Jenže přítomná historie nestojí o svědectví

těch, kdo vědí, jak to bylo, kdo prožívali to všechno, co je skutečností pro celé věky. Budeme psát zase básně a budeme falšovat historii podle toho, kdo bude na trůně, kdo bude mocnější? A vy to cítíte spolu s námi, že je třeba onoho vyrovnávání a vyrovnání v životě. Že nemůžeme jenom přecházet problémy bez toho, že bychom je neřešili. Že nemůžeme jenom kupit jednu křivdu na druhou bez toho, že bychom pokorně nepoklekli a nežádali o rozhršení. Jenže ať nám to ro*****

*****otný, najednou po úsilí spolubratra kněze se naučil číst a nebylo vidět jiné gesto, než jenom ty jeho pěstičky v očích a "já sám, já umím číst, já už budu člověk, jak jsi též ty".

Přátelé, není to náhodou, že se shromažďujeme na místě posvěceném úctou k Matce Boží. Kolik to bylo v těch světových dějinách volání Hospodinova proti vesmíru, který stvořil, proti člověku, kterého chtěl posvětit a nic než jenom odpověď. Neštěstí stíhalo zločiny a nebylo, kdo by radostně pokročil, jen několik těch zpráv je v Písmě. Mladičký Izaiáš přichází, aby odpověděl za celou inteligenci snad, "Pane nemusíš hledat, já půjdu, já vyplním ten úkol, který nakládáš na lidstvo". Jenže to bylo málo, bylo třeba prostředníka a tu zaznívá onen šepot zbožných rtů Mariiných, já jsem Služebnice. Přátelé a to bylo to slovo, které jsme si chtěli vždycky nějakým způsobem osvojit do té míry, že jsme necítili námahu, ani v těch špeluňkách ani v korekcích ani tenkrát, když jsme se spolubratry vynášeli někoho z urvanou rukou, s rozmačkaným hrudníkem či hlavou. To všechno patří do našich dějin, protože to byli ti, kteří mluvili stejnou řečí a měli stejný tlukot srdce, který jim velel i pro tenhle národ obětovat to, co je nejcennějšího.

Bylo to víc než symbolické, že i v těchto těžkých dobách to byla Maria, která nám znamenala teplou náruč. Bylo to jako bychom se chtěli přitulit zase do jejich dlaní a tak jsme hledali aspoň desátek růženečku. Podařilo se, sv. Otec Pius XII. mi poslal v zimě r. 1948 - 1949 jeden krásný velký růženec, který mi naši převychovatelé povolili. A byl to víc než symbol, byl to kus života, který visel na oddělení D - 1 a když se podívám zpátky o

dvě léta, v roce 1950, vidím ještě tu tvrdou ruku poslance Broje, jak ho třímá v neděli velikonoční, líbá ho, jako kdyby věděl, že to je neděle poslední s námi, než ho pověsili.

Přátelé, to bylo víc, to byla Maria s celým programem, která nám dokázala, že je potřebí i ve světě těch hrubostí být jemný, nedat se srazit, nedat se přemluvit k ničemu, co by bylo podlé. A tento Nazaret se opakoval v tolikerém dějství v šachtách, ať to bylo v uranových, kde jsme někdy jenom skomírali. Ale většinou jsme jásali nad tím, protože jsme cítili ono vyvolení, tak jak apoštolové to říkají v Písmě, byli rádi, že mohli něco vytrpět. A to byl ten cit, který nás posvěcoval i v těchto dobách, kdy nikdo nevěděl, zda se vrátí, kdy nikdo nevěděl, v jakém stavu se vrátí a jestli ještě ti, kdo též byli do Mariiny ochrany odporoučení, zda ještě počkají. A tu jsme viděli ty siláky ducha.

Odešel jeden z našich bratří, aby se přesvědčil, jakým způsobem žijí ti jeho. Vždycky to říkal s hrdostí, to jsou moji a nikdo mi je nesmí v žádném případě zmařit anebo odloudit. A přišel jako vítěz a říká: "oni čekají na mně, čekají, že budeme zase my všichni společně, nejdříve v modlitbě, jako Noe po potopě a potom v oněch radostných písních, kterých je tolik národu třeba". A cítíme, že jsme snili tolikrát zbytečně a o věcech malicherných na těch tvrdých kavalcích. Že jsme vydýchávali tu plíseň korekcí anebo nějakým způsobem si chladili rány po bejčácích. Přátelé, ale bylo to to nejkrásnější v životě, protože tam bohatstvím byla skýva chleba anebo jenom tužštičky kousínek, který pro nás znamenal spojení se světem. Vy jste to přežili a tolik z vašich s vámi a vím, že bylo víc potřebí té statečnosti venku, protože ty útoky na vás byly horší.

Není možné nevzpomenout na všechny ty statečné ženy, manželky a sestry, protože jejich úděl byl tvrdší, nekonečně méně snesitelný. Byly víc podrobovány tomu, aby pomáhaly i oni samy ke zradě. A tolik z vás vydrželo. Vytrvalo a čekalo na to, že zajásají to vítězné "Tebe Bože chválíme" a přitom jsme přišli do civilu jenom jaksi potichoučku, asi tak, jak nás tomu chtěli naučit ti, kdo byli opatrní, kdo se domnívali, že dráždí ty mocné tím, že budou hlasitější než druzí, že budou nápadnější, když se budou drát dopředu, mohou být podrobeni stejné kázni jako tolik tisíců. Vy víte sami, že to nebyla lehká změna pro všechny ty naše veřejné činitele, když na 300.000 Čechů anebo našich spoluobčanek muselo projít těmito špeluňkami a na 300 jich bylo, kdo byli pověšeni nad zem, protože nevyhovovali v ničem, co jsme se snažili nějakým způsobem ohodnotit my jako špatné.

Přátelé, ale dnes tu stojíme, dnes je ten velký den, kdy se opět můžeme sjednotit k tomu velkému chvalozpěvu nad tím, že žijeme. To bylo to nejpěknější, když jsme se potkávali, snad jenom letmý úsměv a my jsme v něm cítili bohatství, nebo jenom kousek něčeho, co člověka zase povzbudilo - nejsi sám, a to je to důležité, co si chceme vyprosit i dnes. Abychom nikdy nemuseli prožívat takovou nejistotu, ve které nevím, komu mohu důvěřovat, o koho se mohu opřít, kdo je ten, kdo mě povede k lepšímu, nevím, kdo je mým přítelem, abych se zavčas vyhnul těm, kdo chtějí vidět sešlapány nejenom naše ideály, ale též i duše.

Možná, že vás mnohé zalévá trpkost nad tím, jak jsme bezmocní. Byly to jiné ideje, které jsme tam probírali, pracovali, na kterých jsme chtěli budovat a teď přijdeme do noho šera. Cítíte sami, mysleli jsme, že tu budou zatím velikáni mravní a my přicházíme mezi ruiny. My jenom zase hledáme, tak jako Izraelité po návratu z Babylonského zajetí, jenom zbyteček jich zůstal a na tom Hospodin postavil zase svoji slávu. Jenom několik jich přišlo nenarušených, aby mohli jiným dokázat a ukazovat, jaký má být pravý život. Tenkrát jsme se rvali každý sám a každý o své. Bylo přísně zakázáno, vy to víte, aby někdo vystoupil na obranu druhého, třeba trápeného spolubratra. Skončil stejně. Ale dnes je to horší. Cítíme, že jako stav jsme vyloučení z jakéhokoliv veřejného působení. Ti co nás zastupují tolikrát nevědí nic, buď se narodili v tu chvíli, kdy už jsme měli kus trestu za sebou, anebo mohli využívat všech výhod jako tichošlápkové a to je to, co nás drtí, protože cítíme, že ta generace následná už nepočítá s moudrostí stáří. Ať se nikdo z vás neodváží odejít na věčnost bez toho, že by nesložil to bohatství zkušeností těm, kdo jsou za námi, aby těch chyb mohlo být méně v budoucnu, abychom mohli hovořit jen o tom, co je krásné a čisté, abychom žili jenom to, co může vašim dětem i vnukům znamenat šťastnou budoucnost. K tomu je potřebí víry a na to nemůžeme zůstat sami. Cítíte, musí to být jednota srdcí, jednota myslí, musí to být společné úsilí, které nebude vidět nic negativního kolem sebe, jen ten jediný úsměv.

Tak jak mi to říká jeden z hochů, který docházel k prahu věčnosti: "aspoň se na mne podívej". Přátelé, i toto je naší tužbou, když budeme spínat ruce k modlitbě "Bože, aspoň se na nás zálibně usměj, aspoň pohlédni na nás a na naše rodiny, aby to byla sláva nejenom jednotlivců, ale celý národ, aby mohl zájásat i se svými vedoucími". Nevytýkejme, bylo by to jednoduché se postavit a kritizovat všechno to, co víme, že není dobré a není v pořádku. Jenže tu je potřebí vytvořit novou generaci, která nebude mít nic

společného se všemi těmi podrazy, kteří udávali anebo vodili též, tak jak kdysi Šavel, do vězení jiné, aby to byli lidé zkušení, vytříbeni též vlastní bolestí, aby nezpůsobovali bolest cizí a potom budeme mít i my šťastnější výhled. Zatím celá tíha spočívá na těch, kdo se modlí.

Přátelé, kdyby šlo nějakým způsobem vybarvit ony chvíle, ve kterých ti mukli, ta třída, která byla určena k tomu, aby se nevrátila, klečela v rožku některé zatuchlé kobky a spínala ruce za ty tam doma, a za ty, kdo vedou, a za ty, kdo přijdou, nemohli bychom být tou třídou, která se pomalu má vytratit do neznáma, která má přestat zneklidňovat veřejnost i jednotlivce. Byli bychom těmi, kdo by byli žádáni aspoň o moudrou větu, aspoň o gesto, které ukáže správný směr. A tak, ať Bůh dá, abychom odešli i z těchto míst zase silnější, plni toho Božího optimismu, protože čas dovede být krátký. A vy to pozorujete, jak nás ubývá. Už jsme poslední z těch let 1948, už je to jenom jako by ztělesněná píseň, která se zpívala vždycky s takovým elánem zde, "přicházejí k tobě chromí, přicházejí i nevidomí", ale chtějí odejít se světlem i jasně v duši.

Bůh ať žehná všem, kdo zůstávali stateční na svých pevných zásadách, ať dá sílu těm, kdo vedou i vaše děti k těm metám, které jsou blíže Bohu a všichni ať cítíme, že toto je naše vlast a my, že všichni za ni spolu zodpovídáme. To ať nám dá Bůh.

Ještě člověk jako člověk

V Kokorách na srazu oldskautů jsem se zájmem naslouchal proslovu skauta preláta dr. Antonína Huvara - Leknína o jeho zkušenostech s rozmanitými živočichy v nápravných zařízeních někdejší „Rodné strany“ komunistů. Mluvil zde člověk, který přes všechna duševní i tělesná příkoří neztratil vztah k životu, našel vztah i ke zvířátkům, s nimiž byl nucen obývat tyto nápravné podniky a jako on, tak i oni našli cestu, jak si neškodit. To je poznatek, který většina lidí dnes přechází s tupým nezájmem a povýšeností. Ale br. Leknín nám vyprávěl tak zajímavě a ukázal, jak člověk může zůstat člověkem i v tom nejvíce ponižujícím prostředí, které si dovede vymyslet jen Tvor, který si také říká člověk a je téhož zoologického zařazení jako onen člověk, o němž říkáme, že je Člověk s velkým Č na začátku slova. Nemohl jsem jinak, než Leknínův příspěvek ponechat, jak byl napsán.

Zdraví Vás Leknín !

Tento pozdrav není od květy ozdobené postavy, ale protahuje se starý pardál, jehož kůže ztvrdla věkem, ale též častým vyklepáváním pendreky a bejčáky rudých vychovatelů. Tento květ pučet v bahnisku, kde se dalo získat hodně poznatků , defilovat s mnohými věcmi, které normální smrtelník ani nepozoruje, kde se dalo vidět, žít a někdy jenom přežít za velkou cenu těch nejtvrdších ústrků. A protože žijeme, je potřebí, abychom se zamysleli a možná, že právě toto téma bude prospěšné pro všechny skautíky, kteří s podepřenou bradou mohou naslouchat moudrostem pelichajícího

vlka.

Je mnoho chytrých věcí, které se musíme naučit využívat, je nespočítatelná řada dovedností, kterými se člověk může obohatit. Ale největším bohatstvím je život sám. Život, který bereme jako dar i poslání, život, který nezačínáme ospalým pohledem, ale čilým vyskočením ze spacího pytle a s písničkou se dáváme chutě do denního díla ještě dříve, než nám slunce začne ohřívat naše oleželá záda.

Chci ukázat několik zkušeností, které dovedou den prodloužit. Den, do kterého se musíš čile probudit. Den, kdy se naučíš v letním období budit sluníčko a v zimním uvažovat

o oné křišťálové kráse, která vyrovná všechno, i lidské myšlení.

Jedna z velkých zásad je nezaspat půl života. To se děje tím, že si přidáme ke svému odpočinku, který si vždy ani nezasloužíme, kus dalšího času, tzn. , že v tu dobu, nejedná-li se o konstruktivní odpočinek, prakticky nežijeme ani pro sebe, protože se ničím nevzděláváme, nevískáme dovednosti a nic v tuto dobu neděláme pro nikoho nám z blízkých. Jsme jen jakoby bezchutně fádní. Nechce se vstávat? Dej si tu otázku sám sobě – sobě skautovi, sobě synkovi, který si dává za úkol:

být lepší a rychlejší než ostatní

být rychlejší v každé pomoci jiným

být lepší dokonale vykonaným dílem

Zde nesmím připustit omluvu či výmluvu na otázku, jak se díváme na život a na život rozdělený na dny. Můj život je mozaikou dnů a úkonů, které dovedou realizovat bez ohledu na to, jak jiní, kteří nemají ponětí o ceně života, své dílo fušují. Pamatujme, že můžeme ovládnout jiné jenom tím způsobem, že nad ně vynikneme soustředěností, poctivostí ve výkonech a oním lehkým, skoro zpěvným tónem, se kterým se budeme potkávat s jinými a v úsměvné pohodě odstavovat to, co je buď naší povinností anebo úkolem, který jsme na sebe vzali.

Proto musím přesně vědět, co dokáži. Zde se nejedná jenom o běh, o skok, o zdatnost na kanoi, nejedná se ani o dovednosti v uzlování nebo v bavení jiných, či v dovednosti řemeslné, ale kolik vydržím postu, kolik žízně, s jakou oblibou

dovedu spát jen na tvrdém prkně.

Musím vědět, kolik si dokáží odřící tam, kde druzí nemají žádných zábran a oddávají se všemu tomu, čím se jim kulatí jejich těla. Tedy musím stejně dokázat především sobě i jiným, co mít nemusím a využívám tuto cvičbu tak často, jak jen je to možné. Musím též vědět, co dovedu víc než bratři a sestry kolem. Kolik dovedu zapomínat na své nutné potřeby a dovedu je vystřídat starostí o jiné.

Jak je to krásné, když před každou zkouškou vím, že znám a s tím též vkročím nejenom mezi ty, kdo mne zkoušejí, ale i mezi bratry a sestry nebo mezi své nejbližší doma a mohu vystupovat jako ten, kdo nic nevytýká, ale radostně pomáhá tím, že se dovede postavit do čela jakéhokoliv pohybu. Nesmím znát ale žádný rozdíl mezi lidmi a to nejenom tak, jak se to v některých těch heslech opakuje. Musím mít rád všechny živočichy i rostliny a všechno mít pod jedním pojmem, že je to krásné, prospěšné, užitečné a pak teprve mohu nastoupit pouť za ovládnutí toho, co mně obklopuje. Kolik důkazů bych vám mohl předvádět, jak si můžeme rozumět i s protivnými potkany, s žábymi, s ondatrami, jak nádherně můžeme uspávat do tichostí i svoje nitro, jestliže dovedeme rozjímat nad kvetoucí loukou anebo nad zrovna prášícími smrky a jedlemi. Musím si být jist sám sebou. To je první předpoklad, se kterým vycházím dennodenně přes práh svého bydliště.

Skaut se dokáže pokorně sklonit nad zvířátkem a dovede si z něho udělat nejenom zábavu, ale služebníčka. Kdo pochopil onu krásu očí potkanů, které byly vpity do mluvčího při kutání uranu, tomu je bližší ona pravda, že všechno v přírodě chce sloužit člověku. V tyto okamžiky musel však skautík mít v kapse aspoň kousek starého sýra nebo kosti od oběda nebo aspoň kus rohlíku, o který se dokázal s nimi podělit a sžil se s nimi do té míry, že mohl spát i blízko jejich hnízda a na pouhé slovíčko jen tiše odcupitali do svých brlohů bez toho, že by rušili jeho spánek šachetní. Kdo z vás by mohl pochopit onu blízkost přírody nad fascinovaným velkým zástupem švábů, kteří jsou asi pro všechny z nás tím nejprotivnějším tvorem, ten pochopí, že i tito nízcí tvorové nemají v úmyslu člověka rušit. Nebo mám vyprávět o žábách, s kterými jsem si mohl hovořit při směnách ve vodním revíru? Kdo mi z vás je ochoten uvěřit? A přesto musím říci, že jsem nenašel jedno zvířátko, které by nejdříve nevyslechlo heslo, kterým jsem je oslovil a potom teprve jakoby hledalo, jaký úmysl mně vede. Stejně tak i šupináči, kteří pronásledovali v době krmení můj člun,

čekali na povel, aby ukázali svoje ploutve nad vodou a přitom jakoby zálibně, podobní delfínům, podplouvali člun s kukuřicí nebo s pšenicí, na kterou čekali. Nebo vyprávět o zápase rákosníčků s potápkou v rákosí, když přitom vyrušovali mladé ondatry, nad které neznám tvora krásnějšího ať pohledem nebo celým vnějším vzhledem?

Škoda jen, že je tak málo příležitostí, kdy by se daly tyto zkušenosti nejenom ze zvířecího, ale i z rostlinného světa podávat jako trest života sladěného s přírodou. Nebo hovořit o begonii královské, které až neuvěřitelně pravidelně jsem musel denně zpívat, vyprávět anebo hrát na některý nástroj a přitom každý mohl pozorovat, jakým způsobem natřásala srdíčka květů. Jako by dávala za pravdu, že jenom tam stojí za to předvádět svoji krásu, umění nebo inteligenci, kde se setkává s jemnou povahou anebo s duší, která přejícím způsobem dovede potkávat i tvora o tolik tříd nižšího. Tu nám vyvstane otázka, doopravdy jsou tyto pozorovaní tvorové níže, než jsme my? My tím, že porušujeme vědomě tolik zásad se stáváme jenom jakoby přítěží vesmíru, který sešlapáváme do nemožných tvarů tíhou vlastního nitra.

Tato pozorování nejsou však ničím s porovnáním s onou sebevědomou krásou, kterou prožívá každý z nás, jestliže dovede vnitřní i vnější kázní být vždycky několik kroků alespoň před ostatními - aby ti, kdo jsou slabší, se nemuseli starat, jakým směrem mají jít.

Je nutný denní přehled. Denní dobrý skutek je tuze málo na to, abych se společensky projevil jako žádoucí a potřebný. Již večer rozhoduj, komu uděláš zítra radost a koho podepřeš svým úsilím. Nikdy neuzavírej den ničím jiným než oním pohledem na svou cestu, poznání a setkání minulého dne. Než usneš, podívej se ještě do zrcadla, abys věděl, že usínáš s úsměvem - se stejným gestem musíš začínat i příští den. Žádná dobrá snaha nesnese prázdniny. Tvůj život musí být celistvý, žitý jako jedna hodnota, která spěje k vytčenému cíli. A tím je tvá dokonalost před lidmi i před sebou samým.

Kdo jednou odložil úsměv anebo se pro něho stal jenom něčím, co obtěžuje, nevyhraje žádnou bitvu s jakýmkoliv zlým návykem, který by se o něho pokoušel. Pití, kouření, volný sex anebo tuze velké vylehávání u televize nebo prožívání

prázdných chvil, kdy tolik z nás říká, že se nudí, že nemají pro den náplň, ty by neměly být ani známy v našem dni. Nikdo z nás se neudrží dobrým sám. proto je důležitá otázka, zda mít vedoucího a následovat ho. Vedoucí, který je charakterově na výši, je tím světlem, za kterým se dá jít. Musím mít přítele, který mi pomáhá, abych byl lepší, musí dovést zaplašit všechno negativní z našeho jednání, tedy i z hovorů, abychom mohli těm ostatním dávat skutečnou radost. Kdo sám je dobrý, rád pomůže všem těm, kdo jsou potřební. A bereme-li ty, kdo nás potřebují jako naše bratry a sestry, nebude nikdy u nás onoho nechutenství, které poznamenává tolik z nás, nebude tolik lidí, kteří čekají, že povinnost anebo úkoly vykoná za ně někdo zcela jiný.

Zjednodušme si naše příkazy i hesla, ale začínejme vždycky od řádu ve věcech, které nás obklopují, pokračujme v těch povinnostech, které z nás dělají člověka příjemného, vstřícného, ale rozhodného. Kdo trpí kolem sebe nepořádek, ten se ho dočká brzo i ve vlastní duši, kdo chce pokračovat a růst v dobrém, nemůže jinak, než jenom denně si klást úkoly, které jsou splnitelné. Jak mistrně dovede v tomto ohledu pomáhat prostá autosugesce, která člověka samého bere za ruku a vede ke všemu, co jej zdokonalí. Není potřebí dlouhých měsíců na to, aby kdokoliv z nás poznával, jak pokročil ve všem, co z něho činí osobnost. A ten, kdo miluje přírodu, tím i člověka, ten musí být osobností statečnou, silnou, vyzbrojenou silou, která dokáže předávat ještě těm, s nimiž přijde do kontaktu.

Kdo nemá páteř, je jako špína, která se musí hadrem setřít se schodů. Chcete se tomu podobat ? Každý z nás musí být aspoň světýlečkem, které ukazuje směr.

Karviná, 28. 6. 1997

Bratři a sestry,

naše setkání nemůže být jiné než s tím milým naším havířským pozdravem
Zdař Bůh!

Nespojuje nás dnes nic jiného než opravdová vděčnost za to, že se můžeme ještě vidět, pozdravit, přivítat, jak to bylo obvyklé vždycky po vyhrané i prohrané válce při návratu domů. Vrátili jsme se sice do prostředí, které mohlo, mělo nebo bylo skutečným domovem, jenže cítíme bezpečně, a to v těchto přítomných okamžicích, že onu pečeť mučedníků, jak jsme se domnívali tolikráte, že můžeme nosit, z nás nemravně shodili tvrdým, nemravným způsobem a potulujeme se ve společenských vrstvách, do kterých jsme zařazeni už jenom jako dožívající zbytky, jako vyhnanci, kteří v dané době většinou v mládí nebyli natolik moudří, že se dostali do různých konfliktů s vládoucí třídou.

Dnešní naše setkání musí být celé prožité v sepjatých dlaních. Pozdravuji vás především, kdo jste přišli, abyste uctili spolu s námi při Oběti Kristově všechny, kdo padli na stejné cestě, po které jsme dlouhá léta museli též klopýtat, pod tvrdou knůtou rudých šerhů. Nemůžeme vzpomínat jen na ty, kdo byli s námi od r. 1948, protože my jsme jenom vstupovali do oné nekonečné řady těch, kdo už před tím platili svoji odvahu v různých kriminálech a táborech, i když pod katy v jiné barvě. Jsou to těžké stovky tváří, které nám defilují před očima. Máme ještě jedinou výhodu od Boha. Můžeme děkovat za život, a to je ten největší, nejsrdečnější dík, protože naši umučení spolubratři už tuto možnost nemají. Připomínáme však, a to důsledně, že zůstáváme neustále posledními svědky, kteří i když s rozbitými údy, chraplavým hlasem, chtějí ještě vykřičet do světa jistotu všech událostí z let, ve kterých jsme se tetelili na samotkách, na lágrech, na šachtách a doprovázeli jen svými myšlenkami všechny ty, kdo nás předcházeli na věčnost.

Tyto události musí slyšet i ten nejmenší žáček, musejí být informováni všichni, kdo vedou, kdo vychovávají, kdo chtějí formovat prostého člověka i naši inteligenci. Jenže většina národa se shlédla ve zbabělé netečnosti, chtěli být nenápadní nebo přímo spolupracovali se zločineckým režimem. Zatím ti, co nám dnes diktují, nemají

jiných škol než právě ty, kde marxismus byl Písmem sv. Stojíme u jmen bratří i sester těch, s nimiž jsme sdíleli týdny, měsíce a léta ve ztuchlém ovzduší každý aspoň v tuctu kriminálů, zatím co tolik i těch, kdo se vydávají za to, že patří k nám, používali stejný kobereček jako činovníci zločinecké strany. Teprve nyní vidět onu pomatenost minulých dob. Vyháněli lidi z kostelů, scházeli se v satanských děrách, vysmívali se i naši vychovatelé všemu Božímu, všude stáli modly minulého režimu a pěstovali ony kultury, které přetrvaly až do onoho neblahého předání moci v roce 1989. Nikdo z nás si nepředstavoval, že taková mravní neurvalost zachvátí celý náš národ. Kolik je to však i mezi námi těch, kdo mají přímý nebo nepřímý podíl na onom zmrzačení národa i jeho členů ? Kolik otců a matek si nedává vinu za to, že zašlapávali duše vlastních dětí do bahna marxismu a do všech zlovyků a ničemností, které neustále budou ještě aspoň dvě generace pustošit život národa ? Co nám zbylo z Božího díla zvláště v naší nejmladší generaci? Jen spoluprací těch, kdo zrazovali i z našich řad, se to mohlo dařit, ale vy přátelé a bratři jste přežili až do dnešního dne. Všichni jsme se vrátili, jak jsme se domnívali, do volnějšího života, do přírody, ale k hanbě národa musíme svědčit o tom, že těch několik tisíců čestných a rovných lidí nesmělo celá desetiletí volně dýchat, neměli přístup ke vzdělání, ke kontaktům se světem, jen přes rezaté mříže shlíželi k možné úpravě života. Domnívali jsme se, že tyto pobyty budou očistným ohněm pro nás pro všechny. Ale dnes si dáváme otázku, která musí bolet, pálit víc než všechny ty kopance a rány bejčáků, které jsme schytali za zmíněná desetiletí a opakujeme znovu, zda všechno to utrpení nebylo národem odmítnuto a popliváno do té míry, že se v zločinnosti pokračuje dál. Jsme starci, kdo jsme začínali v roce 1948 - 1949, všichni odsunuti na vedlejší kolej, ať jsme zaměstnání nebo umístění kdekoliv. Pokud se zmiňujeme vzpomínkově o minulosti, děláme to z opatrnosti, protože dokonce i pamětní desku nebo pomník či jen věnec hrdinům si musíme vymyslet, dát zhotovit a zaplatit. Národ jako celek nemá zájem, ba ani naši představení, z nichž nikdo neprošel ani předsíní pekla, ve kterém se umíralo. I ti odmítají všechno minulé.

Odkud bereme ty recepty na odpouštění? Mstít se nikdo z nás nechtěl, ale to nejtěžší, co naše doba v žádném případě neodčiní, jsou psychické hrubosti proti celým rodinám i proti členům, kteří zůstávali spojeni jakýmkoliv způsobem s těmi, kdo, jak říkáme, mručeli za mřížemi. Děti bez táty, táta bez dětí, manželka bez opory. Kolik z nich zklamalo tak, že to přivedlo až k zoufalství spolubratry, s nimiž jsme

sdíleli dobrodiní převýchovných ústavů. A byl rozšláplý život v rodině, ve státě i v církvi. Proto se vás, možná to budete považovat za drzost, otcové a bratři ptám, informovali jsme dosti své příbuzné o všech těch krutostech? Zůstávají příslušníci našich rodin informováni anebo jsou naplněni lecjakými falešnými představami, že i oni nás zařadili mezi ty, kdo nebyli dost moudří? Jak nám odpoví všichni ti, kdo vedou naše školství, že se mlčelo padesát let a mlčí se dál a hůř ještě, odmítají se všechny informace kdy tvrdíme, že nejsme jen akademici, jsme svědkové, a zdůrazňuji, už jenom my. Žádná veřejná instituce se neomluvila, žádný mocný, který se tam lecjakým podivným způsobem uhnízdil, se neomluvil, nepoděkoval, nikdo nezhodnotil ony kruté hodiny, které tam takové tisíce našich vlastenců prožili.

V době, kdy srdce všech bratří jsou do nemožností drásána nejistotou, mačkána nevděčností, kdy místo úsměvu, který pohladí i po vráscité tváři se potkáváme s lidmi, kteří se šklebí, vysmívají a místo uznání se musíme neustále omlouvat těm, kdo zrazovali, ať byly jejich důvody jakékoliv a ať sedí na jakýchkoliv místech. Není už doopravdy žádný rozdíl mezi těmi, kdo byli léta v nebezpečí a cedili svoji krev pro národ a mezi těmi, kdo podepisovali spolupráci, ať to bylo jen z těch důvodů, že chtěli navštěvovat příbuzné, anebo chtěli vypadat přijatelně pro režim ?

Mladá generace jako celek skoro odmítá naše svědectví. Jenže v době, kdy jsme je skládali, jsme byli stejně mladí, stejně nadšení, někdy možná neopatrní, ale žili jsme z ideálů svobody, pravdy i čistoty života. Proto nás odmítají zástupy, protože dnes už nikdo nevěří, že se dá žít čistě, pravdivě, že může vyžít i bez krádeží. Proto nás odmítají i naši představení, protože neměli čas formovat své ideály, takže se musí nejdříve omlouvat za svoji přichylnost k vražednému režimu. Ptal se někdo z učitelů vás, kdo jste prožili to peklo, jaké mělo formy? Vypráví se na kterémkoliv stupni našich škol a to i na vysokých a bohosloví o mučednictví posledních desetiletí anebo se tam jenom potrhne ústy a ti, co položili životy v posledních desetiletích jsou zařazeni mezi stejné ničemy, kteří dnes naplňují naše ulice. Už se nám zdá docela, že to není hřích spolupracovat, držet hadr katovi anebo hlídat šaty, jak to dělal Šavel, když popravovali Štěpána. Kolik nás ještě zůstává, kdo můžeme svědčit o toliké smrti našich vlastenců. Potom vybledne charta i anticharta, která ve svých troskách zabarikádovala pohled na padesátá léta, namyslili jsme si hrdinů, kteří si dávají připínat neustále nová vyznamenání a doktoráty a přitom ani nemohou mít nejmenší

ponětí o tom, co se dělo v létech od r. 1948.

Nemůže být odpuštění tam, kde nepředchází lítost, kde není všechno zabaleno nejdříve do omluvy. Marně čekáme všichni na to, že z oficiálních míst se aspoň mezi nekonečnými recepcemi ozve hlas, který promluví o normách slušného života. Kdo z nás si představoval, že ti, kdo nás odmítají, nechávají našim generacím jen naučené zlozvyky - pití, kouření, drogy a nevázaný sex ? Nejsou vyšší ideály, ve kterých měli být vychováni? Pro tyto zpotvořené představy života se přece neumíralo! A každá smrt je očištnou obětí pro léta příští, i když dnes musíme jít dál, přece jenom vás zapřísahám, abyste nedovolili, aby vaše vlastní děti a jejich děti vcházely do dalších poměrů neinformováni o tom, co to všechno stálo.

Brno, 1997

Drahý spolubratře Vítku, milí spolubratři, přátelé!

Nevím, jakým způsobem by člověk mohl dokázat vyjádřit svoji vděčnost za dnešní příležitost, ve které se shromažďujeme před oltářem spolu s naším novoknězem Vítkem. Je to velký den nejenom našeho bratra, ale je to radostná příležitost pro vás pro všechny, tedy ne jenom pro vás, brněnskou mládež, ale pro celou církev, protože nastupuje jeden mladý, jemný odvážlivec do koleje, ze které byli odvoláni již Nejvyšším jiní spolubratři a je potřebí opracovávat kamenitou půdu naší české církve. Je to odvážná odpověď jednoho z vás.

Jistě se tážete i po vztahu mluvčího k vašemu novoknězi. Alespoň několik vstupních poznámek. Je to právě padesát let, kdy jsem nastoupil jako novokněz z rodiště rodičů do Vizovic. Událost pro mnohé málo významná, pro nás však zásadní důležitosti, zvláště duchovní, protože tatínek Mirek patřil tenkrát k těm věrným vizovickým ministrantíkům, kterých tam klečelo kolem oltáře 50, hledali svoji formaci v blízkosti oltáře, nezastupovali jenom věrné „Vizovjany“, ale sami hleděli pochopit volání po službě Nejvyššímu.

Půl století před Bohem není ani jeden verš básně, pro nás však je to skoro celý život. Bůh nás vede různými cestami, někdy byly dny naplněny jásotem, jindy jsme v odloučení polykali slzy, někdy jsme měli milost pozorovat krásu čistých dětských očí anebo léta jen toužili po vlídném pohledu. Před Pánem je den jenom okamžikem a pro nás někdy rozhodnou dobou života. Kolik to bylo spleťtých cest, leč tam, kde zůstává srdce zakotveno v NĚm, tam žehná Nejvyšší svojí blízkostí.

Nemohu než vzdát především dík na tomto posvátném místě tolik významném zvláště pro tebe a pro ty, s kterými jsi prožíval své mládí v Brně. Tvé rodiče jsem znal ještě jako děti se sepjatýma rukama, znal jsem je, když dospěli a měl jsem nejednou možnost nahlédnout na jejich přípravu v době, kdy jsem obhospodařoval revír a oni byli častými posluchači. Proto i ze své strany vyslovuji upřímné Bůh zaplať za to, že jsem již tenkrát mohl být vám všem blízko. Je pravda, že před Bohem se nemůže skrýt anebo utéct žádná čistá duše. Pán si je sám vybírá. Chce se neustále dělit s

lidstvem o dary, aby dal najevo, že všechna dobrodiní jsou přijatelnější, jestliže jsou rozdávána lidskýma rukama. I tvé posvěcené ruce musejí znát toto gesto darování.

Poslání každého kněze se odvíjí od velikostí Mistra - Vykupitele. V záři dnešních svící a květů by si mohl leckdo z nás myslit, že cesta, kterou dnes začínáš, bude lemována jen úsměvy, jásotem, písněmi, girlandami růží, přáními a žehnáním všech těch, kdož tě dnes obklopují. Jen o jednom dni však se praví o našem mistrovi, že byl doprovázen květy a zpěvy. Byla jen jedna květná neděle a ta nám musí neustále zvěstovat, že běh života člověka je tolikrát jen klopýtáním, je to ohlížením se a hledáním způsobu, jak si udržet víru a jak se vypracovat k lásce po každé lítosti nad tím, co bude znamenat i ve tvém životě nevyužití darů Všemohoucího Boha.

Je potřeba, abys sám cítil upřímnou radost bez ohledu na ty, kdo tě budou obklopuvat, radost i nad nejmenším dobrým skutkem, který můžeš v Pánu vykonat. Život kněze nesmí být stojatou vodou. Jeho poslání si vyžaduje neustálý zurčící tok z čistého pramene. Všechno musí mít ustavičný spád jako zurčící bystřina, která už svým bytím posiluje, povzbuzuje a unáší všechno k svěřenému cíli. V každém knězi musí výrazně zůstat náplní i výrazem praxe života sám Kristus.

Cítíš sám, že na počátku dráhy tvé i každého kněze musí stát i různé rozhodnutí, pevné odhodlání a okamžité radostné nastoupení do stop Kristových bez onoho všetečného ohlížení se nebo po prozkoumávání toho, čím by si kdokoliv z nás mohl tuto cestu ulehčovat. Všechno, co by svědčilo o nerozhodnosti, o ledabylém přístupu nebo o povrchnosti nesmí být ani jmenováno, protože být knězem znamená být obětí a nekompromisně následovat Mistra. Základem musí zůstat celý život vnitřní i vnější ukázněnost, tedy řád života. Jestliže máš ukazovat cestu vzhůru, nesmíš se bát stát svojí vnitřní i vnější kázní nad oním zástupem, který k tobě bude shlížet anebo bude nastavovat své dlaně, abys je obohatil. Každé zploštění života Kristova i celé církve je způsobováno tím, že chceme být jen jedním ze zástupů. Často nás omrzuje stát nad všemi, být vůdcem, být vzorem, být tím, kdo se obětuje. Dnešní den není ani v tvém životě ničím novým. Je to jen další tichá, už zažitá odpověď na neustálé volání Mistra - pojď za mnou.

Od dnešního dne stojíš v pevném sepjetí s kalichem a s oltářem. Je to radostné naplňování všech už zformovaných předsevzetí z dob života v rodině i ze studií. Přestávají platit jen slova, vstupuješ na úzký chodník, kterým je potřebí kráčet za Pánem. Vím, že nezačínáš žít teprve onen program, který nám Kristus zanechal. Žitá láska, láska ke Kristu, k povolání, k bratřím i k představeným, houževnatost v díle, ale plná rozhodnost všude, kde budeš muset vyjádřit i svůj nesouhlas s pochybným příkladem jiných, případně musíš mít dost odvahy upozornit na chyby, i kdyby to byl sám tvůj představený. Vryj si to pevně do paměti, že pokud budeš odhodlán stát jako světlý příklad všem, jimž budeš podávat svědectví pro království Kristovo, budeš mít i jeho požehnání, abys ve všem vytrval.

Mnohokrát se ti bude zdát nemožným vyvolat jen i počáteční zájem. Ať se jedná o člověka mladého, zralého věkem, o lidi inteligentní anebo prosté venkovany. Bude se ti často jevit ona práce únavnou, kdy nevšímavost dětí i dospělých se nedá pohnout ani tolikerou dobrotou, úsměvem, ani dlaněmi naplněnými dary lásky. Budou ale tvoji a ty máš jednu velkou povinnost denně je nabízet Pánu. Jak je to důležité, abys dovedl v tomto zápolení hovořit více s Pánem o nich, než s nimi o Kristu. To obojí musí být jemně zladěnou melodií. Od této chvíle jsi spolupracovníkem Kristovým, a to je tak velká věc, že ji nemůže pokálet žádná slina těch, kdo sledují dění církve z venku. Podle duchovní výše kněze budeš moc zvedat i ty, kdo jsou již unaveni, budeš silný jen svým ustavičným spojením s Nejvyšším.

Právě tobě je potřebí jemně připomínat ty nenahraditelné dary, které ti nabízela celý životní běh tvoje vlastní rodina. Může někdo nahradit onu krásu milého prostředí plného lásky, porozumění a ochoty k ustavičné spolupráci, jak ti ji Pán dal v tvé vlastní rodině ? V rodině, kde Kristus a Matka Boží jsou neustále na prvním místě. A tak vám to otec i matka všem čtyřem dětem neustále nejenom připomínali, ale ukazovali i v životě. Kolik z tvých spolubratřích, kteří byli rozprostřeni před oltářem světitele, mělo tuto milost? Kolik kněží z celého počtu mohou Pána velebit právě za dar, kdy od prvního závanu nových červánků ve vznikající rodině je provázelo Boží požehnání? To je ono bohatství, které, je-li využíváno, je kusem darovaného nebe. Jestli jej nepoznali rodiče nebo v něm nedávali vyrůstat svým dětem, zbavovali je těchto darů i vlnových délek, kterými se může už jejich malý člen napojit na Boha. Je to ono připravování budoucnosti s Bohem a v Bohu pro celá následující pokolení.

Blahoslavené ruce otce i matky, kteří dokázali svou jemnou dlaní svolávat požehnání svým dětem. A ty to musíš být, kdo může připomínat Boží poslání každého dítěte všem, kdo si vezmou od Pána právo předávat svůj život dál. Ty to musíš být, kdo bude všem mladým, kteří cítí v sobě toto volání Boží po rodině, brát svůj úkol tak vážně, že půjdou i do vřavy tohoto bídneho přítomného života s opravdovostí bojovníků o mravní hodnoty.

Kolik to je důvodů k díkům Nejvyššímu! Kolik zůstáváme dlužni všem, kdo tvořili ono prostředí, ve kterém mohly vyrůst děti plné víry, silné právě tím, že dokázaly s Kristem a v něm rozdávat ona blahoslavenství života. Kdo může spolupracovat na této Boží jednotě víc než kněz, který ukoval v sobě onu zbroj, aby sám byl bezpečný před zlovyky, neřestmi a dost srdnatý na to, aby všem, i třeba spolubratřím, mohl čelit kdykoliv by se jednalo o zvětrávání ideálů, které musí zůstat ryzí a čisté?

Ty to musíš být, kdo dovede přivolat další silné zbožné čisté a statečné, aby měli i ti nejmladší, i ti, kdo jsou na rozcestí vrůstání do života, opravdového vůdce. Nikdo z nás nemá právo unavovat jiné řečmi, ale má jednu velkou povinnost být příkladem, oporou, vzorem v jednoduchosti a prostotě, ale vždy pravdivě před Bohem i před lidmi. Každý z nás chce konečně vidět v církvi i v našem národě statečné vůdce, kteří jsou nejenom vzorem a ukazatelem cesty, ale znamenají pro každého, kdo je pozoruje, opravdovou náplň i svého života.

Milí spolubratři!

I když se nám radí z mnoha míst, že nemáme tuze vzpomínat na minulost, dnešní den si to žádá mnohonásobně, protože je-li něco velkého, je to život, který nám Pán ještě nechává.

Jistě si vzpomínáte na datum před 50 léty, kdy jsme leželi a pak přijímali plné moci kněžským svěcením od Otce biskupa Zely. V onom okamžiku si vzpomínám na opravdové běsnění bouřných živlů a do obřadů se ozýval hrom a barevnými okny probleskovaly modravé blesky. Předával nástupce apoštolů moc jménem církve. Pro nás je dnešek víc než symbolika. Znamená víc než vzpomínku, je to nesmazatelný zážitek, ba neustálý děj, ve kterém můžeme udílet tímtéž jménem ony dary, které jsme obdrželi při tomto obřadu.

Především jsme si vědomi toho, že potřebujeme sami ono odpuštění, kterým Kristus smazává osobní vinu, ale zůstává nám povinnost žít onu lásku, kterou teprve může kněz zbohatnout. Každý z nás kráčel až do dnes jinou cestou. Hledáme neustále ve všech možných duchovních příručkách, jak přijmout každého, jak porozumět a zatím si musíme při denním zpytování kolikrát vyčítat, že jsme jenom kusem zborceného Božího díla.

Je to neuvěřitelné, ale skutečné, že uplynulo od toho okamžiku padesát plných let, tolikráte zatížených nesnázemi a překvapeními. Přivedly nás až k dnešku, k oltáři, abychom vzpínali své ruce k díkům za všechno, hlavně však za zachovaný život i víru i možnosti, že se můžeme ještě vracet k pramenům, z nichž jsme byli vedeni čerpat jako ze zdrojů Božích. Řekneme si sami, že je to tolikráte zbytečné učit zpytovat starce. Chtít je formovat lidským slovem, když jsme tolikráte přeslechli slovo Boží. Od těchto vzpomínek se musíme vzdalovat, jinak jsme prohráli budoucnost, ve které máme umnožovat Boží požehnání.

Jak rádi bychom při pohledu na kříž dosvědčovali, že nikdo z nás nezradil. Že není mezi námi ani nikdo, kdo by jako mezi prvními křesťany tzv. libelatici si usnadňovali vztah k státní moci. Ale církev je nikdy nepovažovala za rovnoprávné s

těmi, kdo nehradili. Kolikrát jsme byli zmateni zvýhodňováním zrádců a onou lhostejností, která staví do jedné řady i ty, kdo spolupracovali i ty, kdo trpěli.

Vzdáváme díky především za sebe. Ale bylo by to málo, kdybychom pominuli ty, jimž jsme mohli přivádět mír do duše. Děkujeme za všechny mladé, jimž jsme mohli prodloužit krásnou dobu Božího dětství, za všechny manžele, kteří naším vedením dokázali uzavřít svátostný svazek. Za krásný život modlitby, který zůstává jako jádro vztahu každého dítěte k Bohu. Děkujeme stejně z celé duše, že jsme mohli být se svým souhlasem vybráni ze zástupu, který bývá bezejmenný, abychom jemněji jménem Božím formovali všechny věřící v dobrotě a porozumění. My ještě žijeme. Z našeho ročníku jen Otec Vičar, Jedlička, Mariánek, Svoboda překročili práh věčnosti. Je odvolal a nás ještě vede k oltáři i ke zpovědnici, kde tolikrát ve smutku cítíme, že sedíme na opačném místě. Kolik je to nadšených věřících, kteří svojí intenzitou staví do stínu kněze, který bude vyslovovat jménem Kristovým rozhřešení.

Vzdáváme mnohonásobné díky za to, že dnes ještě žijeme, že můžeme ještě zdokonalovat program duchovního života, že můžeme rozšiřovat lidskými silami i to, co zůstává v nás Božího. V nás, ale též ve všech, kdo ještě kněze potřebují.

Pane, přijmi naše díky, pokud nám zachováš jasnou mysl.

Sv. Hostýn, 6. 9.1997

Drazí bratři a sestry!

Otvírám tuto posvátnou hodinu naším oblíbeným pozdravem "Zdař Bůh". Obracím se na vás na všechny, především na ty, kdo s námi nastupovali již v roce 1948 - 1949. Obracím se k vám, kdo jste doma s bolestí sledovali osudy svých nejdražších, ale zároveň též nechci minout nikoho z těch, kdo jakýmkoliv způsobem zasahovali do dějin českého národa v letech poválečných. Je to o to větší, že náš pozdrav se line v ovzduší, kde tolik našich nejbližších často v pláči, se sepjatýma rukama, otec, matka, manželka, děti volali k zázračné Matce na tomto návrší: "pomoz, zachraň". Někdy toto volání bylo srdcervoucí, protože znali osud tolikerého z vlastenců, kteří byli uchváteni zločineckou nemravnou bolševickou justicí. Často se ani nevědělo, kam je odvěkli oni pochopové, které jsme za dne mezi slušnými ani nepotkávali. Často, pokud se podařilo získat nějakou zprávičku o jejich přebývání v některém z těch proklínaných lapáků, slyšeli doma ony zvěsti, ve kterých vykreslovaly tyto poznámky bratra, otce nebo matku jako postavy zmučené, zbité, znevážené.

Kolikrát se zdálo postiženým, že se nebe zcela zavřelo, že umlkly písně, zašlápnuty byly modlitby a jen jediná hudba zněla - hlídací psi, kteří vyli do noci a bití do živého člověka. Zdálo se, že v českém národě vymřeli všichni, kdo se dokázali ještě rovně podívat a usmát, jen jsme měli zašklebené převychovatele s odznakem a bejčákem. Bylo mnoho kroků, které nikam nemířily a oči se vzpíraly této samotě i onomu prázdnu. Tolik párů rukou bylo odsouzeno, aby nemohlo vytvářet jakoukoliv hodnotu, ze které by národ mohl žít, ožít a zušlechťovat svoji budoucnost. Rudí pochopové přikryli všechno trestající rukou, zabalili do slámy mlčení, takže se nám tolikráte jevila budoucnost bezvýhlednou. Jen jediná síla proudila tenkrát z jistoty přítomného Boha. A nebylo mnoho z nás těch, kdo by se drze tázali, jak se může Bůh na tuto bídu dívat? Jak může

připustit, aby zvláště ti nejvěrnější museli trávit léta, ba desetiletí s tak malou nadějí na návrat ke svým? Bylo to neustálé svolávání kletby na všechny, kdo stáli v čele. Leč z našich kobek, bylo-li to možné, zazníval spíš zpěv na oslavu Hospodina i ono Miserere, které jsme vysílali. Vy to potvrdíte, za všechny ty, kdo nám způsobil, že jsme mohli být i tupeni. a věřte tomu, že jsme to cítili, že všechny hodnoty pramení i ústí k Bohu. Musíme skoro říct, že pokud jsme přežili a přežíváme ještě, že jsme byli vybráni jako hodni, abychom prošli největšími možnými zkušenostmi, které hraničí s krajními body lidského života jako školou pro život.

Nebudeme jen vzpomínat. Byli bychom tuze povrchní. To odmítáme stejně jako každou i sebemenší poznámku, třeba i našich představených. Domnívají se, že stačí se upírat do budoucnosti a nechat onen hnůj minulých dějin nepovšimnutý. Ba dokonce někteří vytýkají, jestliže mluvíme o ranách, o mučeních, o smrti, že je to myšlenka na pomstu. Řekne to někdo z našich mluvčích o sv. Pavlovi, když vypočítává všechny rány, mučení a pronásledování pro Krista? Proto ať se nikdo nediví, že pozorujeme i celou řadu pochybení u nejmladších odsouzců a hodnotíme je výše, než ono kolaborantské mlčení a tulení se do pevné paže vedoucích zločinců, ať to bylo v Praze či kdekoliv v republice. I tito synci stáli výše, protože nečekali na uznání ani na odměnu, neměli sice žádný jasný výhled, ale přece jen stáli v jedné řadě se všemi, kdo se postavili již v roce 1948 otevřeně proti nešťastnému minulému režimu.

Již z těchto míst jsem volal nejméně třikrát, aby se doplnily dějiny. Domníváme se, že můžeme odejít do zapomenutí bez toho, že bychom neměli jasné vědomí, že jsme nic nezamlčeli z našich historických událostí, že jsme nevyjevili okolnosti i fakta všech těch, kdo pokládali své životy v nespočetných kriminálech. Byly celé stavy, které tato vlna nezachytila. Vy víte sami, o jaké

složení se v těch lapácích jednalo. Měl tam být zástupce z každé třídy národa, a my to cítíme, že to bylo jako jedno náboženství, které chtělo všechno ostatní vymýtit. O těchto hrozných událostech, o kterých jenom mluvit je hanba, se doposud stále mlčí. Ve školách na všech stupních, bohužel i na naší fakultě je to úmyslné zkreslování a pomáhání lži, která chce být přizpůsobivá vždycky těm, kdo v tomto okamžiku jsou mocnější. Mstít se by nebylo správné, ale mlčet o těchto událostech je zločin proti celé nastupující mladé generaci a vy to víte, a doufám, že je to jasné i všem, kdo na těchto místech zastupujete mluvčí našeho národa.

Bylo by to však jednoduché, kdybychom jenom láteřili na tmě kolem nás, kdybychom vypichovali nesnáze, které hubí náš klid a svírají hrdlo. Byli bychom stejní jako kritici, kteří nenalézají nic kladného, a slyšíme to i z parlamentu, který tolik z nás zvolilo, že na církvi nenalézají nic než špínu. Obracím se na vás na všechny a žádám, abychom dokázali do každé společnosti přinášet jas, radost, naději. Lépe zažehnout tak malé světýlko, jaké jsme měli v šachtách, než oním trvalým šklebem přikrývat to, co nesmí zůstat tajné.

Je to pro nás pro všechny nedocenitelná milost moci jako živý a víc ještě jako živý svědek, zvěstovat chválu Nejvyššímu. Kolik z nás všech se těšilo, až budeme moci z těch sklepních, zatuchlých prostor vystoupit sem, na tuto horu, kde se už celé věky shromažďují k chvále i k prosbám i ke slibům všichni, kdo nejenom věří, ale kdo čekají na úsměv Matky Boží i na lásku jejího Syna. Kolik to bylo odhodlání postavit se jasně proti zlu a být takovým majákem, který by i jiným mohl ukazovat jasný cíl.

Vyjadřujeme svoji vděčnost, ale nikdo z nás se ani veršem neodvážil, aby srovnával velikány, kteří dříve stáli v čele státu i národa, a kteří bídne zkomírali tolikrát až k smrti v oněch místech hanby českého národa. Nesmíme vidět jejich důkladnost a velikost a srovnávat ji s přítomnými mluvčími všech kategorií. Smutek by byla jediná odpověď a náplň celé naší budoucnosti. Možná, že to nepovažuje nikdo za pohodlné myslet na ty, kdo umírali. Chtěl bych se však zeptat, kde byli a jakým způsobem se zaměstnávali ti, kdo si nyní berou právo být mluvčími našeho národa? Máme k dispozici hanebné zápisy těch, kteří zastírali v tzv. revolučním převratu r. 1989 skutečnost a neřekli pravdu, i když vždycky se nedopouštěli lži. Ale zločin bylo ono mlčení, které svedlo na scestné závěry většinu našeho národa. Chci se zeptat, kde začíná a kde bude končit ona nemravná diskriminace nás, a myslím tím církve i jejich členů? Podívejte se na všechny mravní ubožáky a srovnajte jejich život s životem statisíců vlastenců, kteří bídne zkomírali. Těžkým ostnem proti celému národu zůstane naším národem provozovaná praxe r. 1948 a dalších let - mravní velikáni a pidimužáci jen s drzým hlasitým projevem.

My chceme připomenout, jak do doopravdy bylo. Máme mnoho pohledů, i když jsme byli třeba ve stejných místech. Šli jsme každý s jiným vnitřním nábojem, i se silami nebo se slabostmi. I když jsme tolikrát chladili namlácené tváře nebo rozšlapané nohy, chceme jen připomenout, že toto působili čeští lidé a nevidíme, že by ti, kdo se postavili jako mluvčí a soudcové, odlišili ty, kdo byli mučeni a kdo mučili. K největším zločinům nepatří jenom rány, které drásaly údy, utrpení duší bylo víc nesnesitelné, jenže o tom nikdo nehovoří. Nikdo nepolituje ani ty, kdo se ploužili v celách a v šachtách, ani ty, kdo na ně s bolestí čekali doma. Fyzické násilí je zbraň všech ničemů. Je to zločin za těmito dějinami dělat tlustou čáru. Nebuďme jenom politickými mluvky, kteří ani nestačili vyměnit samet na rudých křeslech. Proto národ ztratil a ztrácí důvěru i

radost ze života. Leč ke všemu tomu, co je jenom jakoby kritikařením negací přítomného času, nesmíme patřit my. Jinak bychom neměli pravdu, že jsme všechno v této těžké době brali jako školu života. Sami musíme žít chutně, abychom dodávali k životu radost i těm, kteří nás následují nebo jsou nám blízko. Všichni jsme nemohli pochopit smysl utrpení, ale jsme za ně vděční, protože ono mohlo vykupovat i pro příští věky novou naději a čisté svědomí jen za kus pochopení, že ke všemu, co nás má vést výše, musí být nejdříve čistá minulost. A to odmítali a odmítají dále všichni, kteří stojí v čele národa.

Stojíme tolikrát v údivu i po svém návratu, do jakých poměrů se vsouvá anebo dostal celý náš národ i jeho vedení. Nikdy nepochopíme změny, kterých jsme účastni. Jsme zklamáni, protože se nám zdálo, že to, co jsme si připravili v těch různých mučírkách, může navazovat na tolik podobných minulých událostí a dějů. Ale nikdo nemůže nastoupit do stejných šlépějí chceme-li pozorovat čas, dá se to jenom pozorovat ne staticky, ale ve změnách a dějiny nepřipouštějí nic, co by bylo neměnné. Dáváme znovu otázku, kde se vzala a z čeho pramení a na čem spočívá ona mnohomluvná nadutost těch, kdo nám určují běh národa? Být mluvku je jednoduché, ale být hodným mluvčím i tupeného národa je to, v co jsme doufali, že budeme moci zažít, i když nás různé mučení a rány učily opatrnosti. Vidíme v tolika projevech nové zotročování celých tříd, nové gumování vědomostí o historické pravdě a v tom nás utvrzuje i úroveň podávání historie tohoto potupeného českého národa. Nesmí nikomu jít ani o majetek, ani o funkce, jde o to, udržet a ušetřit pro děti a vnuky všechno, co dobročinná ruka shromáždila jako rodinné nebo celonárodní či církevní jmění. Vymstí se každému, kdo se snižuje ke koktání o zkreslené pravdě minulosti.

Je to víc než výmluvné, že uzavíráme tyto úvahy na místě tak posvátném jako je tato bazilika Matky Boží. Je to ale pro nás pro všechny závažnější o to,

že se stavíme do onoho šiku, který si vzal za poslání i za cenu života chránit a
pěstit ony hodnoty, které jsou uskutečňovány v čase, ale musejí nutně cílit k
šťastné věčnosti. I tyto vaše oběti jsou vkladem, který může rozhodnout o
záchraně či o spáse dnes třeba bloudících bratří a sester. Budme stejně hrdí
jako vděční za všechno, co bylo třeba jenom dlouhodobým utrpením.

Vážení spolubratři, drazí bratři a sestry!

Protože Bůh nám nechává to, co je v celém vesmíru nejcennější, totiž život a nám popřál ještě zkušenosti, se kterými můžeme operovat jako s daným, svěřeným svědectvím pro všechny, kdo nás budou následovat, proto považuji i tuto příležitost ze své strany za velkou milost, že mohu oslovit vás, kdo s úctou nejenom vzpomínáte, ale též jste měli účast v tolikerém minulém utrpení s těmi, jejichž jména dnes připomínáme při Nejsvětější oběti.

Náš pouhý život zavazuje, abychom v tuto chvíli vyzpívali všechny díky za to, že můžeme ještě, možná už v posledních okamžicích svého vlastního života na zemi, podávat svědectví o událostech, které tak neradi slyší všichni naši mocní, bohužel též i naši představení. Kdo z nás mohl stát v blízkostí těch, kdo byli zbaveni mrzkým způsobem svého života, kdo přežil bezmezné tupení své osobnosti, nebo kdo z vás cítí, že je dále ještě nejenom opomíjen, ale dále ještě odstavován na kolej nepoužitelnosti, ten ví, jak je to důležité, aby se zvedl náš hlas, který už jenom skřípe a je odmítán jednoduchým laciným způsobem, že není dobré vzpomínat na věci minulé, ale budovat budoucnost. Z tohoto důvodu nevím, proč i my v církevním ovzduší vzpomínáme na hrdinství světců, kteří patří všichni do minulosti. Nemohu než opravdu poděkovat za příležitost tolik čestnou pro mne, že mohu pronést alespoň několik vět k událostem posledních desetiletí. Události tak vážné, jak jich bylo plné ono 40leté otroctví ve spárech komunismu.

Proto přijměte i můj pozdrav a dík a zároveň i krátké vysvětlení, proč to mám být zrovna já, kdo má právo převzít při této slavnostní příležitosti slovo. A to zdůrazňuji, že slovo,

které bude svým smutkem studit,

které bude děsit hrůzou nenávratně zmařených životů,

které bude znovu rozdělovat,

protože podle posledních průzkumů je velké množství našich česky mluvících občanů ve svých názorech do té míry nakloněno uvést zase na národ všechny ty

potupy a děs persekucí, který jsme i na svých vlastních tělech desetiletí zakoušeli.

Různost názoru nikdy nebyla na škodu, jen nás straší zase přízraky, že jsme nepoučitelní tím, co jsme nezažili sami. Proto je mi srdečně líto všech, kdo hovoří v národě nebo i v naší církvi jako vedoucí osobnosti a přitom neměli příležitost, aby si zajistili vědomosti přímo v prostoru, o kterém chceme hovořit. Vy všichni přítomní přistupujete s duší plnou víry před oltář s živými prosbami i díkem a to i za tu hrůzu, kterou muselo tolik našich bratří a sester prožívat právě ve vašem prostoru. Nemůžeme nic více než burcovat a nutit k životu čistému, jasnému, protože nemáme jiného způsobu, jak vyjádřit svůj dík za zkušenosti, s nimiž jsme přežili a prožili dobu úzkosti.

Byl jsem zařazen do stejné školy jako všichni ti drazí bratři, které dnes oslavujeme již v roce 1948. Proto velebím Pána za to, že jsem byl u zrodu všech těch útrpných metod, počínaje Uherským Hradištěm přes Bory, uran a šachty. Proto vzdávám dík za každou desetimínutovku, kterou jako živý mám ještě od Hospodina právo i zhodnotit. Co jiného než obejmout s díky Spasitelův kříž za ono mimořádné vzdělání intelektu i duše. Jen sám Pán ví, že i tyto chvíle jsme neprožívali ve zlořečení a proklínání a svoláváním trestů na naše katy. S odstupem desetiletí, s vážností, kterou si vyžaduje běh našich dějin, hodnotíme i tuto část života, i když v hrůzách násilných odchodů našich bratří jako, ze které, kdyby ji národ dokázal využít, mohlo být zaručeno ono požehnání, které Pán dal rodící se církvi ve všech staletích pronásledování. Jen varuji všechny, i ty mocné, i ty velebné nad námi, aby neopomínali památku těch, po jejichž krvi šlapeme. Sám Hospodin, Pán života a smrti je též i mstitelem všech odmítnutých dobrodiní a jediný Bůh má též právo zhášet kahan života, udusit dech živých. On jediný a nikdo z tvorů, i kdyby se režim nafukoval sebemocněji, ani masa, ani jediný člověk nemá právo zločinně, bezdůvodně ukončit ony možnosti, které Bůh vkládá do živých lidských dlaní.

Proto i na tomto místě musíme nutně odmítat jakékoliv násilí. Nejde jen o válku, ale odmítáme i všechno to, co je bídným díkem i v našich rodinách, kde se nevychovává podle ideálů, za které tolik našich bratří a sester položilo život. Jsou to oběti, které zůstávají čisté svým úmyslem, i když jsou pokáleny tolikerou hadí slinou estébáků nebo zločinecké vedoucí strany.

Nechci a nebudu chlácholit anebo zamazávat tak, jak by si tolikery z našich bratří anebo spoluobčanů přál. Nesmí se zapomínat na utracené životy, na ty zamordované ve všech těch možných špeluňkách, šatlavách, kriminálech a šachtách. Neměl bych právo o těchto záležitostech hovořit, kdybych sám neprošel třinácti převýchovnými institucemi s rozbitými údy a tolikráte už jenom těsně u prahu života. Církev nikdy nezapomínala po celé dějiny na své mučedníky. Nikdy nechtěla mít ve svých řadách ty, kdo zradili. Nikdy se nedomlouvala s těmi, kdo proradně jen svým podpisem dokládali, že by chtěli za každou cenu udržet aspoň zdání o sobě, že jsou loajální. Bylo to buď anebo - Kristus anebo smrt. Proto odmítáme všechno okřikování i našich představených, kteří zapomínají na vraždy a loupeže a staví vedle sebe do jedné řady i ty, kdo spolupracovali se zločinem nebo hledali své výhody v různých mírových organizacích zároveň s těmi, kdo si ještě nevyžehlili vrásky na otlučených obličejích. Jak je potřebné ono živé svědectví! A mrzí nás k smrti právě ona nevšímavost anebo i tvrdé odmítání všech těch životů, které znamenají bohatství národa i církve, protože oběť života byla vždycky hodnocena podle úmyslu a ti, kdo museli být pozvednuti oprátkou nad zem, měli ty úmysly nejčistší - chránit mravní hodnoty církve a národa.

Znovu zdůrazňuji, že jsme poslední svědkové těch nejtěžších událostí, jsme jenom doopravdy zbyteček, který je ještě schopen říct o událostech, jak skutečně probíhaly.

Kdybych sám, a to zdůrazňuji, neobdržel milost, že jsem mohl sbírat na sobě rány bití, nejtvrďší izolaci, kdybych měl možnost jen žehnat a nezatláčel přitom oči těch, kdo padli, nebyl tolikráte průhledný hladem a žízní, kdyby vedle mne nedotrpělo tolik otců anebo synů dobrých našich rodin, mohl bych jako tolikery z našich bratří přenášet své myšlenky přes tyto skutečnosti. Je pravda, že bolesti ustaly, rány po mučení se zacelily, ale zůstaly jizvy, které nám při každém pohybu připomínají a nedovolí zapomenout. Jaká je to škoda, že v čele všech našich struktur není jediný člověk, kdo by jako Pavel mohl ukázat na rány z utrpeného pronásledování. Není to jednoduché sbírat urvané údy bratří v šachtě anebo hledat useknutou hlavu někde ve špíně, šváby se hemžící šachty. I my bychom mohli bez těchto skutečností jen lehce přecházet těch několik desetiletí českých dějin, popř. i s tolikerym našim mudrcem bychom si mohli plivnout na ty, kdo byli neopatrní, že na sebe upozornili v minulém

režimu.

Ať se neodvažuje nikdo znesvětit památku umučených proto, že se nevejdou do konceptu těch, kdo dekretem dostali nad námi jakoukoliv moc. Nestačí jen kroj, uniforma, která odděluje od prostého lidu. Není dost jen vzpomínat. Je to bída, že jsme si zvykli ze všech těch hrubiánských minulých režimů až na úctu posmrtnou. To, co prožívá člověk jako živý, můžeme i my sami dokládat svými vlastními životy. Běda národu, který, aby měl koho uctívat, musí nejdříve pobít své a potom aby dal výraz svému lakomství, dovolí, aby si lid sám postavil pomník, na kterém, aby ušetřil, vyměnil jen stuhy. Na věky běda lidu, který staví pomníky těm, které sám zavraždil!

Mějme na paměti, že škůdcové minulých desetiletí se neztratili, nesublimovali, ba ani neměli odvahu utéci do ciziny. Nečekejme zbytečně na omluvu kohokoliv z nich - nedokáží to. Bylo by k tomu potřebí víry i pokory, ale tu odhodili už minulou spoluprací se zločineckým režimem. Nikdo se neomluvil za ono zpusťování, zvláště mravní, za utrpení všech těch příslušníků rodin, které trpěly tím, že otec anebo bratři strádali ve vězeních, nikdo je nepřesunul na místa, kde by nemohli kydát svou jedovatou slinu ať ve školách, ve veřejných institucích anebo na místech, kde očekáváme vedení lidí charakterově stojících na výši.

Jak mylné byly naše představy o budoucnosti tenkrát, když jsme uvažovali i s těmi, kdo brzy následovali na šibenici anebo s těmi, kdo sice přežili, ale nemají odvahu bojovat ještě za pravdu pro jiné. Ani pekelný minulý režim nás nenaučil zlořečit. Ale ať nechce nikdo po nás, abychom pominuli tolik obrazů s vyhaslými očima těch, u jejichž skonu jsme mohli asistovat. Nepokoušejme se přikrývat onu hrůzu lživým sametem tzv. pražského revolučního dění. Kolik zrady se pod ním skrývá, kolik po tomto sametu si vykračuje těch, kdo zavinili smrt tisíců našich vlastenců. V každém režimu byly postavy, které zůstaly věrné zásadám, ale vždy a všude zůstávají v dějinách mezery, které se bojíme i v našem českém modelu zaplnit onou hrůzou, která však jediná je pravdivá. Nebo chce někdo o tom pochybovat, když budeme tvrdit, že těch prvních pět let, tedy do r. 1952 nebo 1953, že to bylo nepochopitelné šílenství, které s českým doprovodem, po vzoru východním, likvidovalo každý odpor? Ať nikdo nechce po nás lživé odpuštění, které může dávat jedině Bůh a to po řádném pokání. Nezáleží na tom, kde se skrývají ti, kdo takovýmto

laciným gestem chtějí získávat pro sebe sympatie.

Škoda, že musíme i na těchto místech, posvátných svým upnutím na Boha, který je milosrdenství a láska, stavět do protivy všechnu lidskou nenávist a výsměch jeho čistotě zkaženými úseky našich dějin. Kdo má utírat onu krev prolitou v tomto neblahém období?

Ani u vás nemůže být jednoznačná ozvěna. Cítíte, kolik je i mezi vámi těch, kdo spolupracovali a pokračují dál v onom neblahém díle a jsou možná hlasitější než ti, kdo s vděčnou pokorou alespoň navštěvují hroby nad zničenými životy. Jak zlé by to bylo s národem, kdyby se všechno to prokletí nevyrovnávalo požehnáním? Jak plné beznaděje pro všechny generace, kdyby ono šílenství nebylo přehlušováno gesty těch, kdo se obětovali a kdo odcházeli i třeba v těchto děsných poměrech s modlitbou na rtech. Neznám nikoho, kdo by se v těchto těžkých chvílích neobracel k Hospodinu. Neznám ani tak mocného straníka, kteří byli někdy s námi, kdo by v tolika ubolestněných hovorech aspoň nepočítali s Bohem. Kolik to bylo síly u tolika našich mučedníků. Musíme se tázat i dnes, jakým způsobem je veden tento národ, který po padesáti letech není schopen ještě oddělit křivdu od zločinu, jaké je to vedení, když ani neslyšet hlas, který by dokázal zmírnit bolest pozůstalých. Potkáváme se i na veřejnosti se skutečnými trýzniteli a vrahy a jejich drzý pohled svědčí o tom, že neustále čekají, ba připravují návrat, aby mohli svými staronovými metodami dále otravovat život v národě.

Nepovažuji za zbytečné, když připomenu, kolik tisíců to bylo, kdo byli nejhorším způsobem perzekuováni.

Na 270.000 zavřených,
15.000 ubitých,
240 popravených,
118.000 v PTP,
186.000 v táborech nucených prací.

Kolik tisíců vyloučených ze studií, propuštěných ze závodů, jeden a půl milionů těch, kdo trpěli perzekucí příbuzných.

Chce se snad ještě dnes někdo dohadovat o prospěšnosti či škodlivosti nebo kráse minulého režimu?

Právě ti z našich bratří, kteří se tolikrát pošpinili spoluprací s oněmi nemravy minulých našich dějin a touží zotročit znovu náš národ, vystupují o mnoho hlasitějším způsobem a drzeji připomínají svá práva utvářet i přítomné dějiny národa.

Brno, 5.10.1997

Pochválen buď Ježíš Kristus!

Milí bratři a sestry.

Je to jistě odvaha, že se mohu postavit před vás, kdo jste se shromáždili k dnešní, pro vás památné, Kristově oběti. Téměř se zatajeným dechem vnímám tuto skutečnost, že mohu svá slova předestírat právě v této posvátné katedrále, kde dějiny církve, řádu i vámi milovaného Brna byly ustavičně psány písmem slavným. Možná, že se nalézám mezi námi dost těch, kdo odmítají podle jejich soudu v silné přítomnosti děje minulé. Jenže pro nás to jistě není na škodu, když aspoň vám nejmladším připomeneme několik důležitých dat zrovna z tohoto vašeho prostředí. Nikdo z nás nedovede řádně ohodnotit téměř sedm století od doby, kdy kněžka Eliška podepsala ustavující listinu této katedrály i kláštera. Osobně považuji za velký dar od vašeho posledního opata, který je jedenáctý v řadě představených tohoto kláštera, že vás mohu oslovit tím prostým způsobem, jak jsme zvyklí při příležitostech, kdy všechno ostatní, kromě vyjádření díků, obdivu a radosti jde stranou.

Jak je to velké, že vidím v této katedrále tolik vás, nadějně mladých. Vás, hoši i dívky, nejenom zástupce poslední generace, považuji za nové mluvčí a odvážné vůdce příštích desetiletí.

Každý den je dar, milost. Všechny okamžiky, které prožíváme, jsou skutečnou otevřenou náručí, ve které musíme mít i my své místo. I my potřebujeme pracovat s pocitem uspokojení a štěstí, i my musíme být schopni mít radost z toho pouhého faktu, že jsme mezi živými a že obdaření zdravím a všemi možnostmi, které nám poskytuje Nejvyšší, máme neustále své pevné místo a bereme je jako poslání být všem nejbližším oporou. Není jistě mnoho dní v našem životě, které by mohly dostatečně vyzpívat toto štěstí, ale k těm opravdu barvitě krásným dnům

patří ten dnešní - váš. V této bazilice, která právě před 10 léty byla povýšena na baziliku menší, v dny výroční, kdy si celé Brno a naše církev připomíná tuto slavnou událost, musíme i my nejenom sledovat události, ale formulovat je do té míry pevným odhodláním, že po ukončení tohoto, pro církev nejdůležitějšího obřadu, kdy vyjdeme z katedrály každý mezi své, půjdeme s onou chutí dávat všem novou, a to radostnou naději na plný život. Kolik je to pomníků ze středověku, které jsou kamenným písmem, opravdovými skvosty a hodnotami, které přesahují poměry domácí i kdekoliv v cizině. V tomto klášteře, který od dob Josefa II. slouží bratřím sv. Augustýna, vyrostlo tolik slovutných mužů, že by stačilo žít jenom onou hrdostí, ve které byli formováni. Váš přítomný Otec opat je pátým po Řehoři Mendlovi. Muž, který stojí mezi odborníky a vědci celého světa na místě předním. Neříkáme to jenom jako smutnou vzpomínku se steskem při pohledu na generaci nejmladší, nýbrž proto, že chceme připomínat všem vám, dcerkám i synkům, že ponese, jestliže dobře využijete přítomnosti, celou krásu i tíhu vědy a zbožnosti těm, kdo vás budou následovat. Ptáme se, tolikrát se zraněným srdcem, proč tolik z nás a zvláště z onoho mladého pokolení znevažuje děje minulé? Proto je nám protivné slyšet o minulosti blízké. Vždyť jsme ještě ani neumyli ze svých rukou krev mučedníků posledních desetiletí. Proto nesmíme, zvláště vy nejmladší, přeslechnout naše úpěnlivé volání nás, jako posledních svědků, že se nesmíme ztotožnit anebo poskvřnit ničím, co v takové míře přivedlo na hranici mučednictví tolik našich bratří a sester. Jsou to viny, které nejsou ještě odpuštěny, protože nikdo za ně neseplnul ruce k prosebné modlitbě.

Bylo by jistě škoda, kdybychom jenom připomínali historii vaší krásné baziliky. Mohlo by se nám to zdát, že ten vnější lesk je postaven do stínu oné lhostejnosti, nevšímavosti a pomíjení všeho, co přivádí i váš věřící lid, anebo by mělo přivádět před oltář, tento klenot gotické architektury, který byl bratřimi sv. Augustýna při likvidačním procesu v r. 1782 přenesen od sv. Tomáše. Je to vlastně paládium Brna. Až do té doby zde žily sestry Cisterciačky a byly vystřídány právě v tomto

převratném zásahu Josefa II. bratry sv. Augustýna. V roce 1752 byl tento klášter povýšen na opatství a co je důležité, podřízen přímo generálnímu převoru řádu. My však zvláště, mladí přátelé, nezůstaneme jenom u událostí vaší slavné baziliky. Tento týden nám nabízí takový výběr světců, že zvláště vám mladým rád připomenu aspoň dva z těchto velikánů - sv. Václava, patrona všech odvážných, mladých, pohyblivých mužů, kteří se nejenom zajímají o hodnoty života, ale je i žijí. Sv. Václav je vzorem především občanských ctností. Všechny legendy vyprávějí shodně, jak časně zrána vstával, aby vzdal chválu Bohu a potom putoval obtěžkán nutnými prostředky k všem, kterým v tuto chvíli mohl pomáhat. Jak je u něho zladěna námaha fyzická i zátěž duchovní, jak je to velkolepý recept pro vás, pro všechny, zvláště pro vás junáky, abyste si nezkracovali zbytečně pohodlností anebo nedbalostí čas, který vám Bůh nabízí k naplnění poznáním i dobrými skutky.

Váš čas nesmí být věnován jenom úsilí získat pevnější pozice v zaměstnání, nesmějí to být jenom laciné zábavy, jak to pozorujete u tolika svých vrstevníků, pro nás je to opětovně vržená výzva naplnit každou hodinu tím,

- co pomůže nám k duchovnímu růstu,
- co nadlehčí kříž naším bratřím či sestrám,
- co může zocelit naši osobnost.

A my máme tu velkou možnost právě systémem, který jsme přijali jako výchovný, prodloužit alespoň o chvíli všechny příležitosti, které nás vedou výše. Jestliže se táží, kolik času a úsilí věnujeme tomuto růstu, není to výtku vržená jako šíp proti vám, ale jemná prosba, která se dotýká přímo našeho poslání mezi bratřími i sestrami být jim vzorem, učit je, jak mohou sami překonávat nesnáze a růst v poznání i v životě. Kolik místa necháváme četbě zbožných textů, Písmu svatému, kolik je to minut nebo okamžiků, kdy chválíme Pána nebes? Je to pro nás něco navíc, jenom něco, čím se chceme chlubit před ostatními? Není potřebí chtít

uctívat přímo živelně onoho Manitua na výšinách? Škoda, že pro tolik z nás je to jen formalita, rozmar, je to jen občasný výpadek z našeho obvyklého systému života a přitom cítíme, jak právě tímto opomíjením se rozpadá naše duše. Kde vezmeme povzbuzení, kde dostaneme náplň? A všichni bratři a sestry můžeme odpovědět - jen v blízkosti Hospodinově. Pro nás, po vzoru Václavově, nezůstává prázdným voláním touha po posvěcení a po duchovním růstu. Bohužel často nám zní tuze laicky a cize, jestliže k nám dolehne hlas, který žádá pomoc rukou. Můžeme však my se ztotožňovat s těmi, kdo již prodali své nadšení?

Co naplňuje náš den, musí být nutně naplněno úsměvem, elánem, láskou, nadšením i ochotou. Neberme tuze na sebe ve svém dětství a mládí rysy mlžného stáří. Bylo by to příliš brzo, kdybychom se chtěli dát mást těmi problémy, které zatěžují lidi dospělé a nám by zašlapávali krásné slunné dětství a mládí do prachu. Sv. Václav není pro nás jenom jednoduchá osobnost, která prošla dějinami, je pro nás i obsah, jakým způsobem může každý z nás vyrůst v osobnost. Jeho život je pro nás vzorový jako pro vůdce budoucí generace.

Vedle něj se jemně choulí sv. František z Asisi. Ukazuje, že k ničemu nesmí člověk přilnout celým svým nitrem, že si musí zachovat vždycky ještě svobodu rozhodování i svobodu ve výběru přátel. Muž, který musel hořet, když se modlil a když pozoroval přírodu, nedokázal to jinak, než tím, že přitom tanečním krokem dokazoval svoji radost nad výtvy Nejvyššího. A pro nás pro všechny je příroda víc, než jenom chrám, který navštívujeme občas, každý balvan nám představuje velkého Stavitele oněch oltářů, na kterých i každý skautík a skautka může denně obětovat všechno, co cítí jako krásu svého života. Kdo z nás ještě se dokáže rozněžnit při pozorování barvitého podzimu v lese? Kdo z nás dovede ještě naslouchat předpovědi těch krásných cívících na nás žabiček, když předpovídají počasí a jestliže uhýbáme svojí těžkou nohou před běžící ještěrkou, tu nás musí nutně zaujmout zpěv ptáčků, anebo

rozklenuťá nebeská obloha. Jaká je to nádhera, že vy všichni znáte krásu vycházejícího úplňku, tedy nejenom slunce, která vás nebudí, ale už vás vítá v čilé aktivitě.

To všechno si musíme uvědomit na tomto místě, kde každý kámen svědčí o pravdivosti vyřčeného slova, o umu rukou, ale též o žhavém roztesknění zbožné duše. Je to jakoby se sjednotil ve tvých složených dlaních celý uplynulý i příští den. Tuto náheru dovede pojmout do svého srdce jenom ten, kdo má duši nezkaženou, kdo není tvrdý ke svému okolí a je šetrný i ke svému vlastnímu nitru, jen ten, kdo je pořád čilý touhou pomáhat, prospívat, zůstávat v pohybu tak, jak to vidíme, že to je první z vlastností Božích. A to nám připomíná onen prostý světec, který ve středověku dovedl pohnout celými dějinami Církve, světských společenství i jednotlivce, probodl svými jizvami do té míry, že od dob Františkových vyrůstali skuteční hrdinové duchovního života.

Drazí bratři a sestry, škoda jen, že život uplývá po minutách a my jsme někdy jako by strženi přívalem spěchu a chceme z těchto vzácných chvil udělat zisk jenom pro sebe. To, k čemu nás musí zavazovat dnešní setkání, mne i vás, všechny, ke kterým se budeme s úsměvem vracet, a kterým budou vaše ruce natolik prospěšné, že jim budete ubírat jejich námahu, my všichni společně ne jenom musíme, ale s plnou odpovědností za věci budoucí bereme na sebe ono poslání, které Bůh šeptá doslova každému, kdo čistou duší dovede vnímat to, co je pohybem kolem něho. Buďme každý ve všem sebevědomě zodpovědní, pravdiví a pohybliví a svět se neobejde bez vašich krásných životů.

I. Bratři a sestry!

Zvláště vás, mladí přátelé, bych rád oslovil na začátku letošního roku, který je věnován celým svým zaměřením úctě k Duchu svatému. Začátek občanského roku - je to nové období nebo pokračujem v tom, co jsme možná ani všichni dobře neskončili. V každém případě vás zdravím jako Boží rodinu. V oné chvílce, která nás má vést k tichu, spíše k onomu utišení, tolik potřebnému pro každého z nás, ať nás každé slovo vede ke skutečnému, pravdivému pojmenování hodnot. Kéž nám tato chvílka pomůže, jak se ponořit svým celým nitrem do Božího prostoru, aby to nebyl jenom útěk od neklidu, od ruchu, od hledání, nýbrž ať je rozevřením náruče i srdce pro celou šíři Božího působení v nás.

Moc bych vás prosil, abyste si připravili pro tyto chvílky zápisníček. V následujících minutách budeme dva týdny usměřňovat své myšlenky do podoby, která vychází z diktátu života prožitého v mnohých desetiletích, má svůj původ v praxi, která dává v následujících zásadách za pravdu. Nehleďme v životě na možné pohodlí ani uznání. Jen usilujme o to, aby v žádném okamžiku našeho vlastního života nescházela jistota přítomnosti Boží. Chci vyjít méně obvyklým způsobem od věcí nejvšednějších, protože ony jsou předpokladem i podkladem pro poctivý růst v oblasti duchovní. Nechci jen planě toužit anebo téměř těsnopisně nahazovat ideály. Zvláště mladým a nejmladším budu připomínat nutnost řádu ve všech věcech, aby bylo možno v tomto roce Ducha svatého počítat s jeho působením, protože jeho milost působí jen tam, kde může navázat na řád, do kterého uvádíme věci lidské. Ať je tato doba požehnaná věrností každému slovu.

29.12.1997

II. Chvála Kristu! Milí bratři a sestry!

To první v našem životě, kdy navazujeme spojení se svým bližním, obstarává pozdrav. Zamysleme se dnes jakým způsobem se blížíme k jiným, co je obsahem našich pozdravných slov a zda je to vůbec pravda, že využíváme tyto příležitosti pro oslovení nám buď důležitých anebo drahých postav anebo chceme-li kamarádsky přiblížit sebe těm, kterých si vážíme. Jsme-li pravdiví, není možné, abychom pozdrav jako takový odbourali anebo zploštili do nepodoby do té míry, že nepoznáme, zda se blížíme přátelsky anebo jen s povrchním gestem vyplňujeme mezeru nemožných formalit. Je doopravdy málo lidí, a říkám to s bolestí - zvláště mladých lidí, kteří by neopomíjeli tento kontakt. To je první těžká výtku, mohu říci skoro proti celé generaci, do které vkládáme důvěru, že ponese všechny hodnoty i v dalších obdobích. Pozorujeme, že se obvykle nejen málo zdraví, ale téměř se nezdraví srdečně, mnozí vynechají toto oslovení vůbec, a to i tam, kde by to mělo být samozřejmé. Myslím tím vůči svým prvním dobrodincům - rodičům a ještě starší generaci. Vynecháváme je tolikrát i tam, kde to vyžaduje primitivní nutnost úcty k těm, kdo nás spoluvychovávají - učitelům a ke knězi. Kolik nádherných míst v Písmě svatém nám tuto povinnost připomíná! Všude tam, kde se ohlašuje působení Boží, kde Bůh vstupuje do lidských dějin, je v úvodu pozdrav. Vzpomeňme na Zachariáše, na Nazaret. Do jediné věty se dá vložit kus vlastního nitra. Kolik krásy můžeme prožít jenom pouhým pozdravným gestem, úsměvným slovíčkem, ať se jedná o jakékoliv setkání. Pozdrav je první projev ušlechtilé duše. Nezapomínejme na to.

30.12.1997

III. Milí synci, dívčiny, bratři a sestry!

Do našeho ticha dnes vložme otázku: Jakým způsobem dokážeme poprosit o cokoliv, o co žádáme? Abychom dokázali vyjádřit přání, které má být uskutečněno, je potřebí kus pokory, abychom se doslova dokázali prohnout v páteři a nastavit prázdnou dlaň. Kdo tímto způsobem vmýšlí svůj stav prosebníka, nemýlí se, protože jako by už vtěsňoval do tohoto gesta přesvědčení, že ví, jak důležité je, aby protějšek odpověděl kladně. Zde pozorujeme velké nedůslednosti výchovy v rodině. Nejenomže děti hledí, místo aby pozdravily, žádají něco, vynucují si to pohledem anebo pokynem, který nic nemá společného s uctivitostí. Přicházejí i děti z našich rodin s jakýmsi tupým pohledem na všechno, co může pozdrav nebo prosba zušlechťovat. To mají být první projevy, kdy dítě začíná komunikovat se svými nejbližšími nebo se svým prostředím. Není milejšího pohledu na nikoho z lidských tvorů, než na to krásné, úsměvné - prosím vás maminko, tatínku nebo bráško, podejte nebo dejte mi laskavě to nebo ono. Kdo pěkně poprosí, a nejlépe to dovedou malé děti, ten si vybudoval nejpevnější základ budoucího života i pro dospělost a jen ten si zaslouží dobrodiní jiných. Jak je to velké naučit tomuto gestu v nejranějším dětství, jak je to důležité, aby si tento jemný dětský zvyk udržely v celém svém životě. Nesmí to být jen přecitlivělost, jen jakési fajnování života, obyčejný zvyk. Má to být vlastnost, která vstoupí jako náplň do našeho celého života. Kdo se nestydí být prosebníkem, ten dovede být příjemcem všeho jako daru Božího. Bůh vstupuje do lidského jednání a štědrou dlaní nebo ochotnou rukou přenechává tuto krásu obdarování blízkému člověku. Tato vlastnost pomáhá udržovat i víru v dobrotu Boží i ve velkodušnost člověka, kterého si Bůh pro nás vybral, aby jeho dobrodiní nám bylo přijatelné a blízké. Dovedeme vždy opravdu pěkně poprosit?

31.12.1997

IV. Chvála Kristu! Bratři a sestry!

Dnes do této chvíle ticha bych rád vložil jednu vážnou, ale důležitou úvahu o díku. Největší bolestí i našeho vlastního života je obětovat se pro druhé, rozdávat a přitom neslyšet žádný dík. Co jsme přijali bez díky je svědectvím i naší hrubosti a vy přece, zvláště mladí přátelé, nejste hrubiáni. Hrubost vstoupí do života teprve mnohým opakováním nevyplněných ideálů. Zkusme si dnes odpovědět na to, kolikrát jsme vynechali dík jenom vůči otci, matce, kolikrát považujeme i věci, které získáváme od sourozenců za samozřejmé, kdy nevyslovíme nic z uznání, kdy oni nezachytí nic z oné radosti, kterou máme právě i třeba z nepatrných darů. Kolik dlužíme našim učitelům? A my přece jako křesťané známe cenu proseb i díky. Proto je nám to cizí vynechávat onen ryzí projev chápající duše. Už nás to bolí, když u nejmenších dětí čekáme marně na slovíčko - děkuji nebo Pán Bůh zaplať. Nechodme tedy dnes dále ve svých úvahách přes rodinný práh. Nedívejme se na nedobré vzory těch dětí, které se zanedbáním chovají neukázněně vůči rodičům anebo i vůči lidem, kteří jsou jim cizí, ale dovedou jemně obdarovat. To je velká bolest, kterou působí nevďečné mládí. Neomlouvejme zde nikoho malým věkem. Spíše si to kladme za vinu, že jsme včas nevedli naše nejmenší k tomu, aby poděkovali. Neomlouvejme tak, jak to dokáže naše dobrá babička, že dospívají a že dorostou i do této vděčnosti. Tuto zásadu musí znát a podle ní jednat každý i z těch našich nejmenších, tím více, je-li už školák. Největší zklamání je, když ani lidé s vysokoškolským vzděláním necítí v sobě tuto povinnost. Vidíme to tolikráte i na studentech, kteří by rádi bydleli. Chtějí si to však jenom jaksí vynutit trucem nebo všechno, co je jim podáváno jako služba, považují za samozřejmé - tedy ani gesto prosby, tím méně ono jemné - děkuji. Stejně musí bolet i rodiče nešetrný pohled, když si trucující dítě bere dar z rukou svých prvních dobrodinců jako by věc, kterou přijímá, byla bezcenná, tedy nezasloužila si díky. Kolik zůstává i v našich křesťanských domovech bolesti u nejstarší generace, kde tolikráte místo díky

se pospíchá, aby vyklidili prostor. Tyto nešetrnosti se učí naši mladí nejvíce od vlastních rodičů a nespolehejme na to, že škola, ulice nebo pracovní prostředí může nahradit to, co si každé dítě musí nutně přinést od svých rodičů. Ať nám dluhy v tomto ohledu nedopřejí klidu, pokud nevyjádříme opravdu křesťanským způsobem vděčnost za všechno, co přijímáme od nejbližších.

1.1.1998

V. Drazí mladí přátelé!

Jestliže uvažujeme v těchto chvílích o onom nutném tichu, nechme se proniknout dnes, v tomto krátkém okamžiku, onomu moudrostí věků, která i v Písmě svatém je podávána jako nutná škola k získání moudrosti mladého člověka. Každého staršího potěší, jestliže má vedle sebe posluchače, kteří rádi naslouchají zkušenostem, které podávají ze všech možných úseků svého života. Působí to stejnou radost jako naopak odmítání, nevšímavost nebo hrubosti, které nic nechtějí přijmout od starších. Působí onu bolest, která nutí staršího člověka do nucené izolace. Kolik je před námi anebo nad námi bratří a sester, kteří by mohli vyprávět celé měsíce o tom, jak je důležité učit se z cizích poznatků. Byla by to nenahraditelná škoda, kdyby z naší blízkosti odešel někdo ze starších, zkušených bratří či sester, kterému jsme neposkytli příležitost, aby mohl doslova vyzpívat k všeobecné službě života to, co rozšiřovalo jeho obzor. To, co je vzácné, jsou poznatky z překonaných nesnází, jsou vyprávění o zkušenostech, jak formoval jejich život úspěch. Je to i řada vyslovených pravd o větších či menších chybách, které však byly překonávány životem jiných, než naším. Jak by to bylo nádherné, kdybychom tyto chyby nemuseli opakovat ve svém životě. Takovýto život přijmout jako vzor, kterým mohu zkrátit doslova svoje učební léta. Nemusím opakovat chyby jiných, bez vlastních bolestí mohu vstoupit do zkušenostního prostoru. Proto potřebujeme vzory statečného života a musíme to cítit jako nešetnost, jestliže odmítáme pohledy těch, kdo nás předcházejí. Kolik z našich bratří a sester získávalo a platilo i dlouhými léty odloučenosti a mučením zkušenosti, které by rádi složili k těm, které mají rádi. Nebojím se to říct, jak je málo těch, kdo jsou ochotni v přítomné době aspoň vyslechnout čtení z knihy života těch, kdo dokázali obětovat pro budoucnost kus svého vlastního života. Jak se díváte vy, mladí přátelé, na zkušenosti starších?

VI. At' žije Kristus Král!

Drazí mladí přátelé, dnes aspoň několik slovíček o tom, jak je důležité nepomíjet pravidelnou denní sebekázeň. Nevím, ve kterém internátním zřízení anebo v semináři se dává velký důraz na to, aby se nevynechávalo žádný den, ba žádný okamžik to, co člověka může vést výše. Vynechme všechny ty teoretické výklady a zkusme se podívat na den jako na dar, který musíme zúročovat právě tím, že jej pohodlností nebudeme zkracovat. V našich kruzích se hodně hovoří o cestě dokonalosti, o získávání poznatků pečlivým pravidelným studiem a o tom, jakým způsobem je potřebí udržovat svoji tělesnou kondici, a to právě tím, že se upíšeme doslova na pravidelnost, která nám musí být více než sportem. Nic v životě se nezdokonaluje způsobem skoku. Chce-li někdo růst, musí usilovat o to, aby i nejmenší záležitosti byly vykonány dokonale tak, jak to říkali dříve naši tatínkové: Abych se večer mohl ke svému dílu podepsat. Může nám stačit jedna krásná věta při večerním zpytování - Pane, jak krásný byl dnešní den. Jestliže dnešek nebyl dobrý, považujme jej za odhozený kámen z mozaiky, kterou vytváříme celým svým životem. Toto místo nikdo ničím nezaplní, protože každý den je dnešek a jestliže ten vynecháme, nic nemůže vstoupit do tohoto prázdného místa. Jak jsem předváděl dnes své dílo? Nechceme-li patřit k onomu zástupu, který povrchně bere všechny své povinnosti, bez vážnosti hledí jen proklouznout, neudělá poctivě ani to, co je vlastní povinností, tím méně, aby se cvičil v ochotě pomáhat jiným, nevynecháme nic z toho, co je náplní našeho dne. Stará kasařská moudrost - cvičení v dobrém nesmí znát prázdniny. Nechceme-li ztrácet po kapkách i víru v sebe i víru v dobrotu Boží, vynechejme i ty přátele, kteří nás učí ledabylosti a přibližují nám ony zlozvyky, které musíme celý život považovat jen za pijavice, které se přisály do naší nebezpečné blízkosti. Je to zase příležitost začít, a to je velká věc. Začínání musí být i pro nás projevem radostného života. Radostného právě z těchto podkladů, že žijeme čistě. Ten, kdo

odkládá houževnatost v duchovním životě, odloží brzo i víru. Velikost v tomto ohledu je vrůstání do prostoru Božího. To je přece velká věc! Uvažuj, jak to budeš uskutečňovat už nyní.

VII. Chvála Kristu! Milí bratři a sestry!

Věnujme dnes několik minut pouhému Slovu. Ke skutečnému zamýšlení nás vede úryvek evangelia sv. Jana - Na počátku bylo Slovo. Zkusme aspoň v tomto mžiku tento výraz naplnit obsahem pro náš každodenní život. Každé slovo musí mít u mne takovou váhu i působivou sílu, že se spokojím s jediným, aby mne vážně oslovilo. Když dám slovo, musím vědět, že mně váže, že musím v každém ohledu plnit důsledky z toho, že jsem je přijal. Zvláště v mladém věku je třeba být naprosto pozorný a nepřeslechnout žádné slovo, které mne nabádá, zve, povzbuzuje nebo žádá o službu, protože vycházíme z předpokladu, že ani slovíčko není jen puštěno náhodou. Jak je to velká zásada, kterou v dětství máme mít pevně vsazenou do svého života: poslechnu na jediné slovo. Jak se zjednoduší provoz doma, jak se ukázní pohyb ve škole, jestliže nikdo z vychovatelů nemusí opakovat víckrát to, co požaduje nebo nabízí nebo za co odměňuje či kárá. Kolik hněvu a zvyšování hlasu odpadá, jestliže slyším a jdu. Zkusme si před spánkem dnes nechat projít ona všechna přání, která jsme zachytili od svého kněze. Není to plýtvání celými slovníky místo toho, aby pouhým pokynutím hlavy, v úsměvu byl slyšen hlas, který vede k Věčnému Slovu? Nechme si jenom dneškem projít, kolik to bylo neuvážených slov, vět, kolik vypuštěných ve spěchu anebo hrubých, kolik z nich musí být považováno za naprosto rušivý zásah do nutného stíšení. Z každého prázdného slova budeme vydávat počet. Každou nevyužitou dobrou větou, kterou jsem měl růst nebo vyslovit, abych povzbudil a potěšil nebo ujistil o svoji pomoci, musíme nutně považovat za úhyb z nastoupené cesty. Jak jinak si budeme počínat ve svém vztahu k jiným, jestliže dokážeme opakovat onu jemnou větu - na Tvé slovo Pane.

VIII. Chvála Kristu!

V našich minutových úvahách pokročíme oním směrem, kde nám je odpovědí rozzářený obličej, úsměv a žitá radost. Zkusme si jen nastavit zrcadélko, když dáváme někomu otázku. Je podávána i prostá věta se soustředěním, s dobrotou, s upřeným pohledem na bratra či sestru, které se tážeme? Stejně se podíváme na svoji tvář v zrcadle, když odpovídáme. Nedělejme rozdíl na to, kdo se táže, jakým způsobem byla vržena otázka, zda je to člověk mladý, starý, vlivný anebo jenom dítě. Jen nikdy se nedejme svést tím, že odpovíme kousavě, úsečně, bez úsměvu. Jak vypadá naše visáž, když hovoříme o různých záležitostech s jinými? Není to spíše jenom litání kritik, výtek, vět, které jsou plny jedu a nelásky? Jak to bolí, jestliže už dítě nám dovede odpovídat zcela jedovatým způsobem, jak to pochytil někdy doma, mluví-li se třeba o obtížných příbuzných anebo ze školy, jak dokáží pustošit český jazyk hrubými výrazy i někteří spolužáci. Jenže tuto radost musíme žít, ta se nedá nacvičovat. Ta přichází od onoho jemného úsměvu a pohlazení vlastní matky, která ukládá a budí, která vede dítě k jeho potřebám. Je to radost, která musí být začátkem každého bdělého času - tedy slunce a jasná tvář. To je správný začátek dne. Je to ona radost, která vede k rychlému vstávání, kde se člověk nedomlouvá ani s postelí, ani odmítavě nechce ovlivnit ty, kdo nás chtějí vidět v pohybu. Umět se radovat pohledem, dokázat všechny potkávat tímto způsobem, odložit všechno osobní do té míry, abychom věděli, že každá tvář, která nás potkává, nečeká na nic tolik, jako na náš úsměv. Jen být z přesvědčení optimistou nebo jinak i křesťan je komediantem, jestliže by chtěl svůj optimismus jen hrát. Odložme nejdříve každou nechuť, kyselost, nevlídnost i výrazovou a všichni, kdo nás budou potkávat, to budou považovat za milost Boží, že se s nimi střetl někdo, kdo dovede mít i z cizího úspěchu radost.

IX. At' žije Kristus Král!

Ani nevíte, jakou radost musí pocítit každý z nás, že můžeme oslovit ještě někoho, kdo má zájem o tyto velké Boží záležitosti. Dnes aspoň několik vět o Boží vlastnosti, která by měla být napodobována každým z nás, a to je pohyb. Bůh je ustavičný pohyb. Proto to radím každému a těm, kdo prošli školou Baden Powela je to samozřejmé. Buďme rychlí v tom, jak chápeme vržené slovo, buďme pohybliví ve vykonávání všeho, co je nutné nebo jen užitečné, co je prospěšné, ba já říkám - buďme rychlejší a lepší aspoň o několik okamžiků, než jsou všichni, kdo nás obklopují. Jestliže chceme růst a dostat se nad průměr, dokážeme to jedině tenkrát, jestliže využijeme k tomu právě onu chuť a radost z pohybu, ve kterém předcházíme možná třeba jen o čtvrt anebo půl hodiny ostatní, kteří se těžko rozhýbávají do jakékoliv činnosti. Známe tempo jiných i dokonalost anebo nedostatky jejich působení, proto vycvičme v sobě onu radostnou chuť být všem potřebným vedoucí silou. Všechno co mohu, udělám rychleji a lépe a udělám to tak, že mi nemusí nikdo ani o pomoc říkat. Předcházet v dobrém, to je ona nutná pohybová vlastnost, která zvláště v poslední generaci velmi schází. Mladý křesťanský hoch či dívka musí dokázat odzírat, co je potřebí. To co má vykonat, vykoná rychle a bez vzdychání, s úsměvem nebo s písni. Tím se může teprve stát skutečným dobrodincem ve formování všech blízkých. Radostné zaujetí musí úsměvně provázet každou naši zábavu, námahu nebo i bolest. Onen úsměv nesmí nikdy ztuhnout. To velké - dělám to rád - ať je skutečným zastřešením všeho, co naplňuje můj den."Proto jsem přišel, abyste měli radost a tu radost, aby vám nikdo nemohl odejmout". Věřme tomu, že Pán Ježíš požehná všem, kdo radost nenosí jen v sobě, ale kdo jí podělují všechny nejbližší. Jen radost mít, jen radost žít a svět se promění, ale nesmíš scházet.

X. Mladí bratři a sestry!

Dnes mi jistě dovolíte, abych se těch několik minut vyhovřil o jedné chvílce, která může znamenat těžký převrat ve výchově kteréhokoliv z nás. Jde o nebezpečí, které jako každé získávání zlozvyků, může být peklem pro celý život. Jde o nectnost, kterou obhazuje i tolik mladých lidí z našeho středu. První sklenička, kterou nabízí třeba rodina i svým nejmladším členům, může znamenat průrvu v hrázi, která by se měla začít teprve v rodině budovat. Je zcela nutné připomenout, že většina těch, kdo zklamávají v dospělém věku, si svůj začátek už vyučili ve vlastní rodině, a to někdy ještě dříve, než dosáhli školního věku. Radost z požívání lihovin někdy vychází z touhy přizpůsobit se starším. Je to neštěstí, jestliže se rodiče nezamyslí nad způsobem oslav v rodině nebo dokonce nutí, aby se děti přidávaly k nim a prokázaly tím, že si štrknou pro radost ze záležitosti, kterou rodina oslavuje. Říci pěti nebo šestiletému hochovi - tak se na to napijem, je stejně nerozumné, jako v dospívání vysedávat často v čoudu u prostřeného stolu v hospodě. Nebezpečná forma ztracení odvahy - vzdorovat totiž zlému - začíná většinou u domácího stolu. Kolik je to jen nešťastných rodin, kde zákon střízlivosti je něčím, co už rodina dávno opustila. Kolik je to opuštěných dětí i mezi těmi, které se kolikrát potřebují tulit do naší blízkosti a kolik dětí, které rodina považuje za přítěž jen kvůli tomu, že v čistém pohledu svého dítěte cítí hroznou výčitku za to, že jim nedovedli do života vsunout onu statečnost, která dovede vzdorovat zlému. Byla by to těžká obžaloba, kdybychom se chtěli smířit jen s tímto nešťastným vztahem k alkoholu. Ať se zamyslí nad tím každý, že ono zápolení o dobro, které obohacuje jednotlivce i společenství, musí nutně mít své kořeny v onom čistém prožívání dětství. Je to ale velké, jestliže mladý člověk v tichém hovoru s Nejvyšším nebo s Matkou Boží dovede odložit tento neblahý zvyk i přesto, že většina ze zkažených kamarádů a přítelkyň jej bude považovat za podivína. "Takovou radost vám neudělám, abych se s vámi opíjel". Neberme nikdo na lehkou váhu tento naučený zlozvyk. Někdy začínal, ale tvrdím ze všech zkušeností,

že nejtěžším proviněním byla ona první sklenička, bylo první opojení. Kéž by tento hlas s větší radostí slyšelo i tolik našich spolubratří a bratří i sester.

XI. At' žije Kristus Král! Mladí přátelé!

Máme-li růst, je třeba abychom se zbavili nejdříve zlovyků. Jako každý jiný i kouření je naučená nectnost, ne-li hřích, který nemusí být skutečný v našem životě. Jistě není mezi námi jiné neřesti, která by měla tolik obhájců. Jestliže není zábrany, tento zlovyk může vnést mnoho nesnází do života nás samých. Znamená často pro rodinu jen nepříjemné obtíže a přitom každý soudný člověk uzná, že tento zvyk je nepěkný, nadbytečný, nákladný. Často začíná nenápadným gestem zvědavce, nebo hoch a dívku vezmou mezi sebe tzv. kamarádi. Škoda, že se naše starší generace dívá na tyto výstřelky tuze lehkově, nedává dost popudů k tomu, aby se nenalepily na život mladého dospívajícího člověka. Nejdříve jej omlouváme, nebo omlouváme neřest jako něco samozřejmého, ale později ztrácíme velké mínění o každém, který podlehl. Zvykli jsme si nějak na zlé ovzduší kolem sebe, že ani nebereme vážně hrůzu, kterou šíří každý ze slabochů svojí naučenou neřestí. Zaměřme se na své projevy především doma. Nesmím si přinést z rodiny žádný zlovyk, nesmím jej chytit ve škole nebo na ulici a s klidem vynechejme všechny ty kamarády či kamarádky, kteří nás k podobným, ať je to kouření, pití nebo herny, lehkově stahují. Teprve potom uvažujme o nadpřirozeném vztahu, který nás má zdokonalovat v oblasti víry. Nejdříve vyrovnejme cesty minulé.

XII. Milí bratři a sestry!

Jsem rád, že vám dnes mohu říci něco o oné ctnosti, které znatelně ubylo u nás u všech. Je to ctnost samostatnosti. Dejme si jako výrazné pravidlo - nedám si sloužit, ale posloužím sám, kde to jen bude možné. Jen to, co není možné zvládnout vlastními silami, kde je třeba více rukou, tam si uctivě požádejme o pomoc. K tomuto růstu považuji za nutné mít všechny své věci vpořádku na svém místě, večer připravený rozvrh činnosti na příští den. Mám znát už v duchu všechny tváře, kterým míním zítra udělat radost a vymyšlen dobrý skutek, kterým mohu převýšit průměr. Tím se stáváme únosnými nejen pro jiné, nýbrž budeme žádáni a vždy mile vítáni. Z našeho dobrovolného řádu vstoupí každý mladý člověk do činnosti, kterou provází upřímnou radostí nejenom z díla, ale i z každého setkání. Každý pohyb, který potvrdí zaujetí i mistrovství mladého člověka nejen potěší, ale povzbudí a vede výše. Snadno zvládneme hrozící problémy. Z mé samostatné cesty se line stálá upřímná radost a nedovolí žádné ponuré náladě, aby se zmocnila kteréhokoliv okamžiku v našem dni. Všechno co dělám, dělám pak rád, spolehlivě, rychle, vědomě, že to zvládám vlastními silami a mohu upírat svůj pohled vzhůru. Z dnešního minutníku si budeme pamatovat - mým vzorem bude Nazaret - služba všem a za všech okolností. Služba s Matkou Spasitelovou.

XIII. Mladí bratři a sestry!

Prosil bych o několik minut soustředění na jedno téma - přítel. Je důležité brát vážně několik rad. Za přítele si nevybírejme nikoho, kdo se k nám lísá, kdo chválí, kdo neupozorní na chyby či nesnáze, kdo je umluvený, ale pomalý v akci. Nesmí nás ani napadnout spojit svůj čas i zájem s hrubým člověkem, s vyznačem pití, kouření a v žádném případě nikoho, kdo podléhá drogám nebo hrám na automatech. Každý přítel pozorně sleduje jednání i rozpoložení svého přítele. Je vnímavý na radost. upřímně se z ní těší. Dovede sledovat každý bolestný pohled nebo prožitek, dovede reagovat tak, že neraní, ale vždy je blízký svou útěšnou spoluúčastí. Není možné mít mnoho přátel, ale jen jeden může být skutečným důvěrníkem, přítelem nenahraditelným - kněz - zpovědník. Osobnost, která bez rizika prozrazení i nejmenších, nejtajnějších záhybů duše stojí při nás věrně v každé chvíli, kdy jej potřebujeme nebo voláme. Jen tento přítel má právo, abychom mu svěřili celou důvěru, protože on jediný má povinnost vést svým prostřednictvím ke Kristu. U něho zůstává každý z nás uložen jako pod křížem, aby nám dodával sílu pro čas i pro věčnost. Jen sám Pán může být naším nejvěrnějším přítelem.

XIV. Mladí přátelé - Chvála Kristu!

Do našeho tichého uvažování musíme nutně složit úvahu o ctnosti, která je důležitá v každém věku, ve všech zaměstnáních či povolání, a to je osobní sebevědomí. Vědomí osobní důstojnosti nám teprve pomáhá budovat osobnost, aby byla nositelem všeho, co je v životě vzorově hodnotné. Abych žil sebevědomě, musím nutně vědět, co dokáži, co zmožu, a to fyzicky a duchovně, a to, bez čeho dokáži žít. Tedy i to, co nemusím mít. Musím vědět o radosti, kterou prožívám už včasným vstáváním a prvním radostným spěchem k dennímu dílu. Musí mě hnát do rychlejšího pochodu touha udělat radost bratřím či sestrám v tom čase, pro který jsem právě odložil spánek. Pro posílení sebevědomí stačí, když kontrolovaně bdím nad svým dobrým rozmarem, nad lehkostí, s jakou přijímám plnění povinností a vmýšlím se do úkolu všech možných záležitostí, které upravuji tak, aby pro mne byly povzbuzením a pro všechny ostatní oporou. Bez sebevědomí není možné ani jakkoliv růst duchovně. Nemůže být nic většího v osobním životě než vědomí, že ať dělám cokoliv anebo ať snáším sebetěžší věci, že stojím v plánu Božím, abych plnil Jeho vůli. Nekonám to již ze svého - musíš, máš, ale Pane já chci, protože chci plnit tvoji vůli. Do tohoto sebevědomí nemá vstoupit nic z toho, co člověka naplní steskem anebo smutkem. V tomto stavu neznamenu pro své prostředí nic, než pyšný objekt, který chce být litován. Těchto okamžiků je škoda, protože mě posunou kus cesty nazpátek. Fyzicky, psychicky, duchovně mohu růst, jestliže posiluji svoji vůli těmi prostředky, které nám Kristus nabízí ve svátostech. Mohu být s Tebou Pane. Tedy musím s Tebou i vítězit! A není tak mocný kazisvět, aby mě mohl z tohoto podstavce smést níže.

12. červenec 1997
- padesát let od první
Mše sv.

Vzpomínka

Mše sv. jubilejní
v 10 hod. v chrámu sv.
Mikuláše
v Albrechtičkách

Srdečně zveme

Mons. ThDr. Antonín HUVAR

Do těch krásných jarních dnů je potřebí ještě vložit něco, co je z našeho vlastního já. Jestli nám každé svátky připomínají tu nutnost přiblížit se k těm tajemstvím, která nám představuje Kristus, tedy velikonoce, které přetrvávají a mají přetrvat ještě i v nás. A tak aspoň nějakou tou myšlenkou se vraťme k dnešnímu evangeliu. To je běžná věc, lidé mají strach. Bojí se rizika, bojí se jakýmkoliv způsobem být zjevní těm druhým. A cítíte sami, že člověk se stává nebezpečným těm ostatním teprve tehdy, když třeba ví víc než vědí oni a oni to na něho vyčíhnou nebo jednodušeji získávají ať majetek anebo hodnosti a ti druzí, protože na to nestačí, tak jednoduše soptí. A to je to, co vypuzuje pokoj z duše. Závist, která naplní nakonec člověka hořkostí a touha urvat něco za každou cenu a být rychlejší než jsou ti před námi. A zase zaséváme do duše takový neklid, že Kristus nemůže působit, i kdyby chtěl.

Tam je zajímavá událost popsána. Apoštolé byli zavřeni pro strach před židy. Z čeho ti chlapi měli strach? Ale my tuto otázku dáme i těm dnešním mužům. Z čeho mají ti mužové strach, že dokážou zaplnit sice začouzené místnosti hospod, ale bojí se jít si zazpívat k bohoslužbám, z čeho mají naši mužové strach, že se bojí riskovat i to, že by museli nějakým tím nepohodlným krokem ukázat těm ostatním, v co uvěřili. Apoštolé měli výhodu. Kristus šel za nimi. My jsme na tom hůř. My máme jít za Kristem. Ale k tomu je potřebí ona odvaha, ve které člověk najednou cítí, já tě potřebuji. To je to velké slovo, které tolikráte zapomínáme i v našich rodinách. Jakmile budu nepotřebný, jakmile jsem tu jenom pára, jak se to říká i mezi manželi, potom začíná ona oscilace mezi těmi dvěma hroty, které se rády nemají. A Pán Ježíš přichází a opakuje to jednou a podruhé a říká Pokoj vám. Přichází s něčím, co pokoj dokáže uvést do duše. Každý to známe. Jestliže ublížíme druhému, vrtá nám to, pokud máme ještě nějaké svědomí a nedá nám to klidu. Jestliže jsme dlužní, zase se vyhýbáme třeba navzájem, anebo hledáme, jakým způsobem bychom mohli uniknout z tohoto osidla. Zas nemáme pokoj. A jestli je člověk povrchní, nemá ho nikdy a jestliže je zlý, o to hůř, protože ještě jiným brání v tom, aby oni žili v tom pokoji, ve kterém je jedině člověku dobře. A Kristus jim nevyčítá. Nepřichází, aby jim dělal výčitky z toho, že jsou ustrašení, že ho zapřeli, že se za něho styděli, že ani

jeden z nich nebyl pod křížem, než jenom Jan tam doběhl.

Člověk, který věří, když vstává z mrtvých, to je pořád tato nedůvěra, která člověku brání, aby byl aktivní v životě. To je jedna z těch nejhorších vlastností naší mládeže a vy to cítíte všichni, i když stojíte třeba jako vedoucí mezi nimi, že vlastně se bojí jakýmkoliv způsobem ukázat těm jiným, jak to mají dělat, aby žili dobře. Ať je to v řemesle, čekají, ono to nějak dopadne, ať je to ve škole - já to risknu, já to prolezu, to uvidíte, to je i na vysokých školách i mezi našimi, anebo je-li to v životě, proč bychom byli nápadní. Tedy nic na sebe nevztít. Zabarikádovat se do večeřadla, zabalit se do všech těch tuků, které jsme nahospodařili ve spižárnách a nestarat se o ty druhé. To byli ti apoštolé po zmrtvýchvstání. Nejenom, že nevěřili, ale byli plni takových obav, co když ten Kristus neřekl pravdu. On tam přichází a přesto se tam praví - nevěřili, že to je on. Protože to jejich myšlení bylo již tak zajeté. Zrovna tak, jako když se říká, že jsme měli socialistické myšlení, ber co kde najdeš, spi, jak dlouho můžeš a ty zásady ještě dál přicházejí a tak oni byli v tom negativním, co jim ti farizejové a zákoníci dali jako výhrůžku. Báli se a teď najednou přijde a zdraví tím pěkným Pokoj vám. Jenže to není jenom pozdrav. To je náplň života.

Zkuste si jenom vytříbit svoje návštěvy u příbuzných anebo u známých, anebo to, co musíme jako vizity absolvovat i mezi občanskými záležitostmi a najednou cítíme, že nepřicházíme vždycky s určitým pokojem, s takovým nadhledem nad tím, co je nízké, ale že většinou jsme my příčinou, která jako by znovu zneklidnila to ovzduší, do kterého vstupujeme. A tak ty velikonoce mají i nám co připomínat, aby to byl doopravdy ten pokoj, který bereme ne z úspěchů, ne z bohatství, ne z toho, že se nám daří třeba v podniku, anebo že jsme unikli od nějakého neštěstí, ale ten pokoj má pramenit z toho, že jsme zakotvili v Bohu. A proto je tam hned tam zvěst o té svátosti dobroty Boží: Komu odpustíte, bude odpuštěno, ale to strašné to druhé - komu neodpustíte, tomu nebude odpuštěno.

Tedy člověku dává moc najednou, že může hospodařit s bohatstvím, které je přímo od Boha. Jak vypadaly velikonoce naše, to víte nejlépe. Ale my máme těm ostatním ještě pomáhat k tomu pokoji, tedy aby byl možný pokoj ať v rodinách nebo i na veřejnosti, je potřeba, aby to byli lidé, kteří jsou tvůrci pokoje. Proto sv. Matouše v 5. kapitole říká: Blahoslavení, kdo roznášejí pokoj a teď to zdůrazňuje po zmrtvýchvstání.

Zkusme dát do svého dne vždycky tento velký požadavek. Ať přijdu kamkoliv, ať jsou vždycky rádi, že jsme přišli, že jsme tam. Ne když budeme odcházet, ale jakmile tam přijdeme, aby to byl doopravdy pokoj Boží, který s námi přijde.

Navštívili jsme s jedním mým známým jednoho ze spolubratrů, který nežil takhle nadvakrát. A když jsme vyšli ven, tak najednou oba dva jsme měli jednu větu: Něco tam schází. A ten bodrý muž povídá - Boží požehnání. Nebyl tam klid v duši tak nemohl být ani v domě. Aby to nebylo pravda i o nás, udělejme si takový prostor v duši, aby ten pokoj Kristův se tam vešel.

Chvála Kristu,

anebo chcete-li Ať žije Kristus Král. To byl náš pozdrav tenkrát, když nám bylo o 50 méně. Bylo potřebí se sbírat, ale tyto zástupy byly řidší. Je to velká naděje, jestliže P. Bůh nám dává tu velkou milost pohlédnout do tolik mladistvých tváří. Nemusíte se bát. Není vás jenom hrstečka, jsou vás zástupy, myslím těch, kteří mají odvahu vzít to podle tohoto Písma svatého, jak dnes se četlo, kdo chce jít za mnou, ať bere na sebe každodenní kříž. A proto se obávám, že ani já vám nebudu moc připomínat něco hrozně nového. Dva tisíce roků se neustále buší do těch mladých i starých srdcí, dva tisíce roků připomíná nejdříve Pán, potom jeho zástupci a nástupci, připomínají mladým i starým, že je potřebí vzít konečně na sebe kříž a jít za ním s nadšením. A o tom bych vám chtěl pár slov pronést.

Děti, to není moc desetiletí zpátky. Byli jsme ve sklepních prostorách. Ten velký skaut - p. kardinál Trochta a já pišík, který jsem dělal takového fiškuntála v těch sklepech. Měli výhodu, že nám P. Bůh poskytoval příležitost hovořit spolu. A při jedné takové krásné příležitosti on říká, jako ten náš bratr Štěpán, že není potřebí, abychom rozžihali před lidmi nějaké tuze velké světlo. Vy víte sami, když se dělá oheň a doufám, že takhle neděláte táborák, že byste přitáhli otýpku, anebo mrvjanku, jak se to tu říká a udělali si naráz takový velký ohnivý šou. To nesmíme před lidmi. To jsou ty velké parády, na kterých se někdy sejdeme, dovedeme to někdy dotáhnout do věnců, do těch možných nápisů a plakátů, ale nakonec cítíte sami, že ty vaše duše zůstávají stejné, takové jakési opuštěné, smutné, nemáte důvod k tomu, abyste se zasmáli. A tu on říká: Je třeba, abychom před těmi ostatními zažehli takové jen malinkaté světýlečko. Aby viděli směr a když ho uvidí, půjdou za ním. Bylo nás víc a všichni jsme byli takhle nějakým způsobem poznamenáni tím skautingem v těch prostorách, kde se kutá uhlí s uranem. Uran, to je slovo ošklivé a uhlíčko zase dodává člověku teplo, světlo, všechno co potřebujete a v těch prostorách bylo potřebí též žít a to ne nějak jen mrňavě, ale s nadšením, protože člověk, který by nedával najevo svoji vnitřní radost, i toho druhého by unavil. A byl tam ještě jeden velký skaut, kterého to stálo život. Ten rozdíl bych vám chtěl jenom dát. Vy musíte žít z nadšení, z jistoty, že vás tu potřebují a že tu vaši brázdičku, anebo rýhu, kterou děláte, anebo

cestu, kterou jdete, nemůže nikdo jiný za vás jít. At je to Radim, Terezka, Marie anebo Křišpín, to je úplně jedno, ale věřte tomu, že P. Bůh nemá za vás náhradu, tak se nesmíte nikdo odvážit zklamat. A jestliže vám P. Bůh dá takovou krásnou příležitost, že vy, co budete skládat slib poprvé a my, co si ho budeme opakovat, budeme hledat znovu zase návaznost na jistotu, že zklamat nesmí člověk, protože Bůh ho tu postavil, aby vzdělával. Tak je to v Písmu sv. My máme vzdělávat ten ráj zde na zemi a jak jsme daleko od něho - děti neskládejme tu vinu na jiné. Ani my jsme nevypleli všechno z těch salátů doma, ani vy jste nezametli vždycky dokonale kuchyň, a ani jste si neudělali vždycky ten pořádek ve stanech tak, jak by se patřilo, aby to byla vaše sláva.

A to je to, co by P. Ježíš od nás nechtěl. A tak tam byl jeden velký skaut též Otec Vojtěch. Je to zrovna teď moc let, kdy též by byl rád mezi vámi, složil by ruce a vzýval svého patrona. To jsou ty dny poznamenané těmi velkými světci, kteří to dokázali. Ale on přišel zlomený. Přišel smutný mezi nás a říká: Já se odsud nevrátím, já to cítím, takhle to na mě sedlo, že tento strach mě zahubí. Říkám mu ještě hele Vojtěchu, ale my už tady kutáme kolik let a zpíváme ke slávě Boží a ke vzdoru této partaje, která nás tu připíchla. Je potřebí těm ostatním, co jsou slabší ukazovat usměvavou tvář, těm co nedovedou vykutat o jeden metrác tohoto uhlíčka nebo toho uranu tam nahrabat víc, protože ti druzí mohou být slabší a já na to právo nemám.

Takže si těch několik větiček můžete zapamatovat a až přijdete na první schůzku, tak bych vám radil, protože nejlepší paměť je notes, abyste si vzali tužičku a něco si z toho zapsali. Člověk nesmí vzdát nikdy svoji veselou náladu. To je první příkaz a musíte se ho držet, večer se podívejte do zrcadla, kdo se to na vás mračí nebo usmívá, abyste mohli říct Pane, to byl nádherný den. A tento Otec Vojtěch to zaplatil životem. Byla jedna těžká operace, nikdo to nevydržel, každý se skácel, říkal jsem skaut musí vydržet víc. Asistoval jsem při tom jediný. To byl den před jeho smrtí - už se rozkládal, ale do nemocnice ho nevzali, takže měl pravdu. Já to nevydržím, ale měl to říct tak, jako ten putovník skaut před ním - sv. Pavel, který říká, i když je to těžké, ale já zmožu všechno v tom, který mě posiluje.

Už jste jistě byli všichni aspoň si duši vykartáčovat, takže již víte, kdo je vaše síla nebo vaše naděje. A tak je potřebí, abyste brali každý ten svůj malý den. Děti

několik takových dobrých rad, které se osvědčují a které z Vás udělají takové ocelové muže a z dcerek takové, bez kterých se neobejde. Vaše poslání dívčiny je, abyste zjemnily všechno, co je kolem vás. Takže jestliže někdo už má slib a přitom zapomíná se usmívat, chodí zakaboněný, smutný, neochotný a nebo ještě nějakým slovem oddálí ty svoje povinnosti a řekne my se to dneska nejeví, mě se to nechce, anebo prostě, at to udělají druzí, já si počkám. To by nebylo správné a tam byste poprvé zradily. To by byl ten první úhyb Petřův, když Pán Ježíš po něm žádal rovnou odpověď a on se schoulil - jednoduše měl strach. Protože máme radost, nemáme z ničeho strach a protože chceme být mezi ostatními, to znamená, že musíme ty svoje maličkosti, kterými se člověk stává svatým, učinit velkým.

V Písmu sv. není nic o tom, že by vás do království Božího mohli předejít ti, kdo mají ty vysoké mikulášské papachy, nebo červené fusekle, ne, ale tito malí, co dělají svoje povinnosti opravdově. A tu, kdybyste se tak měli zeptat svých vedoucích anebo svých rodičů - máme my všechny ty věci tak uspořádány, aby nám pomáhaly k upřímné radosti? Víte, když ukončujete den, abyste nemusely svoje věci hledat ještě ráno někde. Důležitější než ráno, je večer. Večer děláš revizi, co jsi udělal, tam nesmí proklouznout jediný kámen, který jsi nehodil dobře. Jestli jste se učili trefovat do cíle a ty nestrefila pětkrát za sebou - propadl si. Pán Bůh nemá rád nešiky, to si řekněte hned a když máš roztřísknout tuto tabuli, tak nesmíš trefit do sousední a když máš tamhle skočit, tak to nesmíš nechat na druhých, vždycky s takovým humorem, s takovou radostí.

Říkal mi jeden skautík. Spravoval ryny, dělal tam takové ty bublifuky ještě ještě, jak kdyby od sv. Jiří ukradený a já mu říkám, vždyť to nikdo nevidí, proč si s tím takhle hraješ - on říká, mám tu svoji práci rád. To je to základní, vy děti musíte být rády na světě, to za to stojí, abyste ráno vždy poděkovaly a všechno co děláte, musíte dělat s elánem, rády, protože Pane veselého dárce ty miluješ a nemáš rád takové ty děti, které chodí neochotné, oškubané třeba. Když potkám nějakou tu sestru a nemá vyžehlenou blůzku anebo šátek má jenom takhle přehozený, na můj se nedívejte, já ho mám užmolený z auta, tak to nevypadá dobře. A když přijdu na revizi do tábora a oni vstávají, je půl desáté a teď se ještě domlouvají, tak co sestry, už bychom vstaly? Už by vás měl P.Bůh trestat v tuto dobu, protože kluci už měli hotovou druhou svačinu v sousedním táboře a dívčiny teprve špekulovaly, jestli bude

k tomu obědu krupice anebo jestli to mají risknout a škrabat brambory. O půl čtvrté jsem si myslel, že jim půjdu popřát dobrou noc a ony vydrapávaly z takového hrnčiska vrstvu něčeho, co měla být kdysi bílá hmota - krupice. Skautík i skautka musí být natolik praktický a veselý, aby nezkazil materiál, který P. Bůh s takovou námahou nechal vyrůst na poli.

Tedy děti, o pohodlí vám vykládat nemůžu. Ale řeknu vám o jedné teorii buzení slunka, tzn., jak si prodloužím den. Kdybych vám dal otázku v kolik hodin vy začínáte žít? Když jste takhle pod tou sedmou dekou anebo v tom pytlíku, aby vám nebylo zima, ještě vás maminka nějakou houní přikryje, kdy vás asi může to sluníčko nějakým způsobem poždábrat a říct tak heleď - budeme nebo nebudeme, dneska se nám nechce? Ale ne, necháme to na zítřek. Ne, vy to musíte být, kdo tomu sluníčku ráno řekne ty lenochu, vždyť už je pět hodin a ty ještě nesvítiš, ty ještě nehřeješ? Oč je to lepší, než když tě do hřbetiska bude potom pálit v 10 hod. a řekne, tak mě P.Bůh nestvořil na to, abych já tyto lenory nějakým způsobem se takhle dotazoval. Ne, vy musíte být první. To znamená, jak si prodloužím den? Vy musíte být čilejší a rychlejší než jsou ti ostatní. Lepší v tom, že budete nějakým způsobem "šmelit" doslova ty dobré skutky, aby vám druhý nemohl to vyfouknout.

Už jste viděli, když pejskové číhají na něco třeba po zabíjačce anebo kocouři, znáte tohle zvíře - kocour, pes, zajíc, čuník a všechno ostatní, to patří do Boží přírody, ale oni číhají, aby ten druhý přišel později. A nám to tolikrát nevádí a tak ti druzí kluci, co mají právo na lenošení si řeknou - no skautíci ještě nevytahují ty svoje podavačky z pod dek, tak co já bych se rušal. Ale když ty mu řekneš v těch šest hodin, tak heleď, už umím 15 slůvek, už jsem se naučil dýnko na košíček dělat, anebo už umím uštrykovat rukáv, anebo rozpárat anebo dědečkovi jsem už ořezal všechny knoflíky ze zimníku, nebo už jsem i strejdovi nalepil na jeho pleš dvě mucholapky, to jsou věci, které vám ukazují - stojí to za to a my nesmíme propást jednu půlhodinu, nebo budete mít ten život hrozně krátký.

Nemáte ponětí, jak toto potřebují vědět ty starší páni, nechci říct staří nebo tak staří jako my, ale když přicházejí. Ve středu jsem měl možnost mluvit s jedním a to je děkan z univerzity z Brna a ten říká s lítostí, o těchto věcech jsem mu vykládal, jak je to důležité, aby to pochopila ta poslední generace - to jste vy, že je potřebí před těmi

ostatními se budít, vstávat, být usměvavým víc než oni, nenechat jim, aby udělali za nás tamhle pořádek anebo aby mi někdo napovídal, ale já to musím být, kdo napovím. Nevím, zda je to ve škole dovoleno - nevím, ale já jsem dostal poslední facku za náповědu, takže je potřebí, abyste to byli vy, kdo čile těm ostatním ukážete, - jo tento život je jiný. Promítněte si to, jak se vrátíte domů. Pozná to maminka a tatínek, anebo váš bráška, anebo koho máte nejbližší, že jste byli někde, kde se kontroluje, zda jsem žil dobře?

Zpytovali jsme svědomí jen krátce, aby to nebolelo, žádný skřípec nebyl, žádné šroubky jen jsme se ptali Pane, ukaž nám, jaký je pravdivý obraz nás, abychom mohli před tebe předstoupit.

Byl jsem na jednom táboře a tam byla tma. Příšerná tma, myslel jsem, že bude bouřka. Už jsem se těšil, že mi P. Bůh zase umyje auto, i toto je jeho dobré gesto přátelství vůči lidskému rodu. Ale nic, on ten tábor byl pohroužen celý do této tmy. On nikdo nebyl u sv. zpovědi, jediný nešel ke sv. přijímání, tak jsem jim říkal, br, tu je zima, tudle je mi zle, přes vás musí být vidět, jako přes skleněnou skříň, která skrývá to nejcennější, co Pán Bůh člověku dal a to je skautské srdce. Děti o ničem se tolik nepěje a po ničem se tolik netouží, než mít to srdíčko takové krásné, jak měl princ, anebo ten, kdo se ještě z té náruče Boží nedostal. Jak jsme my daleko od toho. A vy víte, kde je ta mřížka, za kterou se musí šušky-šušky vyzradit a nesmí se zamlčet a kam se může pokleknout, že se nemusím bát, že mi podpatky klapou a jít k sv. přijímání, toto musí skautíci dokázat. Protože tato revize vám pomůže, že budete předstupovat i v úřadech anebo doma nebo kdekoliv jinde vždycky jako ti, kdo mají karty odhalené - otevřené. Budete lidmi, kterým se má důvěřovat a těch nám chybí. A víte, kdo nám vymřel úplně?

Myslím, že v tu dobu, co jsme se tak toulali po šachtách nebo rybnících nebo u různých řemesel, tak jsme zapomněli chodit na pohřby těm lidem, kteří vedli. To se táhne jako pach nad krajem, nad celou republikou – není vůdců. Není, kdo by se postavil do čela, kdo by mohl říci Pane, já to budu a já jim ukážu, jak se to má dělat, jakým způsobem má jeden druhému pomáhat, já to chci, protože tys mě tu postavil, abych zodpovídal za ty své věrné. Jak by to bylo nádherné v rodinách, kdyby to

sestry a bratři, kteří též nosí odznak, ale třeba si jen vezme někdo z našich bratří a sester ten krok, aby mohl dělat frajera, aby mohl takhle mezi talířky bruslit jen tak sem –tam, aby nemusel vzít koště. No nemůžu - mám už na sobě ten odznak - má vlčáka na rukávě, dokonce nějakého brundibára, jako ty svoje rybky, které jste získali ještě v tom volném čase ve svém studiu, ale děti, tu jde o jedno. A na toto jim musíte odpovědět, sice potichu, nechci, protože by tu byl řev, kdybyste se všichni hlásili - já budu vůdcem, na mě budou spoléhat. Jenže k tomu je taková pomalá dlouhá cesta. Oni nás učili, ale vás už možná ani ne, vy jste to ještě nepochytily, že jde získávat bohatství i místo snadno a rychle.

Nějaký Vymazal profesor dával dohromady takové učebnice: Snadno a rychle podle Vymazala. Já jsem se takhle naučil snadno a rychle za dva večery cikánsky. Na co řeknete, potřeboval jsem děsit tyto střapaté tváře, když byly hodně nějakým takovým způsobem rozvezli po česku a nechtěli ani se ukázat, ani se učit, či pomáhat, nic. Tak stačila jedna větička v jejich řeči a oni vám pak byli jako ovečky pokorné, protože někdo je oslovil. Někdo je oslovil tou řečí, které rozuměly a vás oslovuje P. Bůh každý den, ať máte jméno jakékoliv, ať se jmenujete Ostříž nebo Potkán nebo támhle třeba Pískoř, to je fuk, co máte za jméno, ale máte jednu výhodu, že P. Bůh ví, že nemusí hledat nejdříve ve slovníku, aby trefil vaše jméno a on vás ráno vždy volá. Tak si řekněte Pane, moje jméno vždycky s uctivostí, protože já už stojím ve službě. Než ti druzí vylezou a namelou tamhle ještě kafe, pokud máte ty staré mlýnky, tak je šetřete, to bude mít velkou cenu, tak já už mám v zásobě jeden dobrý skutek, nebo kolik vy jich máte předepsáno? Možná, že jenom jeden a nesmíte udělat víc, že ne? To by bylo trestné.

Stavěl mě stopař. Nebyl o moc starší než vy - 20 roků, abych ho svezl laskavě. Udělal takový putnický ksicht na mě, tak jsem mu říkal, tak sedej, jedem, bude veselej, můj volant se bojí, když jede sám. Ted' ale jedeme pár set metrů a zastavuje druhý. Možná, že byl o půl roku mladší než byl ten. A já mu říkám nejdříve hele, vzít nevzít, já ještě dneska nemám dobrý skutek a on odpovídá, ale opatrně brácho, to už budeš mít druhý. A on myslel, že je to zakázané. Tak mu říkám, tak jedeme a už je trojka a jak v Sovětském svazu, už nám to jelo.

Či-li tu jde o jedno, abyste si najednou neřekli už dost, už jsem byl půl roku dobrý, už jsem se učila dvě léta a co já budu takto študovat až do maturity. Odřené pravé ucho,

odřené levé ucho, odznak už má urvaný od toho, jak se prodírá ze třídy do třídy, ale já žiji. Děti, to je první, za co musíte děkovat, že žijete. Odpálili jsme v šachtě, však tamhle brácha ví, jak se to tam odpalovalo. A spadl takový obrovský strop, jako půl tohoto kůru a tomu špon tak zvaný - synek, já jsem ho uzvedl v pravici, když jsem ho chytil takhle ze zadu za kabát, tak jsem si ho posadil, kde jsem chtěl. On vážil tak 45 kilo, víc neměl, ale neutáhl též na svých bedrech víc, jak dvacet. A teď si představte, teď to naráz bouchlo, nestalo se nám nic. Já jsem byl vedle, on byl trochu vedle, mi to nedělalo nic, říkal jsem si zase nějaká psina, ale on mektal jen jednu větu až do výjezdu klecí navrch: ale já žiji, já žiji... Já mu říkám, tak honem utíkej z této díry, nebo nebudeš žít. Ale on říká, já přece žiji. Takovým pěkným způsobem.

Vyhmátl to, že všechno ostatní nemá žádnou cenu, jestliže by nežil. Či-li vy musíte být vděční už jen za tento život a děti nehleďte na to, my jsme dnes vyprávěli o jedné rodině skautské, kde mají kompletně všechno. Každý má, nechci ale lhát, kartáček na zuby, který hraje moderní šlágry, magnetáky mají na kolik si těch - my to tam musíme strkat, oni to mají všechno zařízeno. Jedno dítě, druhé dítě, páté dítě, šesté, všichni viděly už celou Evropu, ale víte co neviděly? Pořádek v chalupě. Oni mají velké oči, oni vědí, jak to vypadá v Paříži, ale oni vám nevědí, že tam mají už takovou vrstvu vaty zrovna pod tím gaučem a že když tam tatínkovi spadne náhodou stokoruna, kterou ten kluk zrovna na něm mámí, že musí nejdříve otřepávat a metličkou odhánět všechnu tu špínu, kterou tyto děti nevymetly, protože co ony se budou zlobit s maličkostmi, když ony už znají půl Evropy. Abyste neupadli do tohoto bludu, že tatínek vás málo platí, že maminka vás málo mucká za to, co jste udělali - jej ona utřela talířky a ona nic, že.

Říká mi jedna taková malá žabka - nevím zda měla dovoleno již říkat, že je světluška. Ale byla takhle akorát do kapsy. A ona mi říká, ta moje máma, já nevím, ale ona mě ani nepoděkuje. Podala ji šmetrdolu jenom při obědě a už si myslí, že to bude pukrle sem a pukrle tam. A děti, to je jedna z důležitých věcí, které musíte vědět. Že to musíte umět a každý den se přesvědčujeme, že to děti neumí.

Pozdravit - to je první. Nebojte se pozdravit. Víte, jak se to říkalo jako mukli nebo jako vojáci - zdrav vpravo, zdrav vlevo, každý strom, ale zdrav furt. To nemůžeš udělat chybu. Jenže naše děti nezdraví, naše děti neděkují za nic, berou to

normálně. O nic také neprosí, protože si myslí, že ti druzí to musejí. Kdo to musí? A tak P. Bůh řekne, no nevděčné děti, co jim budeme sypat a nechá vyschnout zahrádku, nechá ti pětizny nasypat do té své žákule, protože on řekne, ani neděkuje ani neprosí ani nijakým způsobem mi nedokáže, že mě má rád, tak jak já mu mám nějakým způsobem nadřžovat.

A teď ještě to druhé, chovat se tiše, to znamená potichu zavírat dveře. Mám občas takový přehled přes takové čmele, co mi tam přijdou. Přišla parta, bylo jich patnáct, všichni měli tyhle ty odznaky, ale já jsem neměl v celém baráku za čtvrt hodiny ani jeden ručník. Oni stačili na každém udělat tři uzly takové velké a se všemi se mlátili. Koberec nebyl ani jeden tam, kde byl, ty byly až u psí boudy, všude roztahané, protože kluci zapomněli, že se mají chovat tiše v cizím baráku. Děti, když si budete pamatovat z tohoto setkání těchto několik hesel, že musíte umět pozdravit, poprosit, poděkovat a tiše se chovat, tak vaši vám řeknou, ty jsi můj cukroušek a váš vedoucí řekne, vidíš, na toho je spolehnoutí, anebo tahle vám musí být vzorem. To znamená, že nás to vede i k takové skromnosti, že budeme dbát, abychom byli vděční i za všechno to nejmenší a P. Bůh vám potom to bude přisypávat, protože má rád ty, kdo mu dovede poděkovat i za ty nejmenší dary. Svatí a velcí můžeme být jenom tenkrát, když budeme mít svoje nejmenší věci v pořádku. Nám už presidentský trůn nehrozí, už je zase obsazený, takže nic, jen ty menší funkce na nás čekají, takže děti, my nemůžeme doufat, že budeme velcí svatí, anebo že nás budou ctít a velebit, že budeme mít velkou funkci. My budeme ti malí. Ale tam vyrůstal Jiří, tam vyrůstal Vojtěch, tam rostla i sv. Zlita a všechny ty Anežky, které věděly, že je potřebí s vděčností brát z rukou Božích všechno to, co rodiče dávají nebo vedoucí nebo kdokoliv jiný a vděčně to přijímat. Pane, jak jsi dobrý, že já tě mohu ještě večer zase chválit.

Jeli jsme před hodinou jenom přes jedno místo a to je vám takové těžké. Jedna sestra 18 let, P.Bůh ji dal jen jeden okamžik, kdy poznala, že si dneska musí udělat generální zpověď". Přesně ve svátky. Druhý den přijde její maminka v černém a říká: Nežije. Jak toto je možné? Vezl ji bratr, ale víte co velikonoce. Když říkáme velikonoční zpověď, oni neslyší, když jim říkáme, nepijte, nebo vás to přivede dolů a možná až ke krachu života, tak neslyšel. Byl popitý .

I. Chvála Kristu! Drazí přátelé!

Vždycky, když se můžeme jen vzájemně pozdravit, dostáváme do rukou velký Boží dar. A my jej můžeme svojí solidností, úsměvnou pohodou zmnohonásobit tím, že se podělíme s ostatními. Příští řádek dní budeme sledovat vzájemně v několikaminutovém hovoru hluboké vědomí Boží přítomnosti a stále s velikonočním jásotem ony myšlenky, které vychovávaly apoštoly ve skutečné vůdce nového hnutí v Kristově církvi. Onen jásot velikonoční nesmí vyprchat a proto s odevzdaností, kterou máme ještě ze svých domovů, kdy pohled, úsměv, pochvala rodičů pro nás byla vrcholem, chceme s láskou sledovat souvětí, ve kterých je pro nás nová síla. S těmito pocity chci denně, po dva týdny, obracet svoji mysl k vám, protože vím, kolik opravdové síly přináší klidný i jen minutový oddech všem, kdo se dovedou sjednotit s Pánem a v Pánu.

Možná, že jsme si zvykli považovat některé dny za vážnější, důležitější, posvátnější. Tento dojem by nám neměl vzít vznešené pojetí, že každý den je od Pána a my jej máme přežít jako opravdový náš vztah k němu. Dojem větší krásy přidává někdy jen větší počet zúčastněných, ať se jedná o obřady nebo slavnosti. Někdy se domníváme, že zvýšíme váhu tajemství, která oslavujeme všemi těmi přídavky, které církve nepovažovala nikdy za základní. Proto vás prosím, abychom si vytvořili ve svém vlastním nitru skutečně velké mínění o každém dni, ba každém okamžiku, který žijeme, neboť je velký právě touto skutečností života. Jen tím, že prostě žijeme, jsme již důležití a ve svých dlaních máme všechny možnosti nerozmanitějších důležitých záležitostí života.

Člověku, který vyjadřuje vděčnost, je všechno, a to v každém dni, tolik důležité a posvátné, že již jednoduchá myšlenka na dík pomáhá a chrání od zlého. Skončil měsíc velikonočních svátků a vstupujeme do dnů plných jásavých květů, do máje, do období, které každé dítě považuje za nádhernou náruč matky. Snad už jenom pohled na rozjásanou přírodu pomáhá, že je člověk jemnější, poslušnější, oddanější pouhou jistotou, že patří též do onoho věnce, který chceme vít k oslavě Matky Spasitelovy.

Jestliže nám v dubnu sv. Vojtěch a Jiří připomínali nutnost stálého cviku ve statečnosti, již zítřejší den nás vede k praxi, kdy ve svém, třeba těžkém dni, všechno zjemníme mladistvým úsměvem. Stále nově, radostně v pohybu, který nás utužuje v dobrém a všem jiným pomáhá k sebevědomí vykoupeného člověka, o kterém budeme hovořit.

Odráží se v našem pohledu znak vykoupeného člověka? Musí to poznat všichni, jestliže to není hra, ale náš opravdový život.

II. Chvála Kristu, milí přátelé!

Alespoň několik myšlenek pátečního čtení. Problematická postava pronásledovatele Šavla, kterého milost Boží učinila Pavlem, největším apoštolem. Měl jeden obrovský dar, že všechno, cokoli podnikal, dělal a žil, dělal se skutečným zápallem. Proto jeho obrácení představuje pro nás pro všechny jakoby vzorový model, jak je důležité při každém přerodu, v tomto případě z nevěrce v člověka věřícího, z pronásledovatele Kristových věrných, učinit hlasatele Kristovy nauky. Kolik vnitřního zápalu musí nejdříve stravovat člověk, který chce zanechat všechno, co je minulé a jít novou cestou. Pavel hlásal Krista a jak sám zdůrazňuje, Krista ukřižovaného a z mrtvých vstalého. Zůstává to pro nás hlubokým tajemstvím i celé jeho konverze. Je to bezesporu dílo Boží. Oč lépe jsme na tom byli my, že jsme nemuseli přicházet ze života bez víry nebo ještě více z života mravně pustého do stavu, který prožíváme v jistotě přítomného Boha. To je cíl, ale též i tajemství dobře žitého života každého z nás - pohybovat se neustále v přítomnosti Boží. Je-li přerod velkou milostí Boží, přichází z Boží vůle a my v žádném případě nemáme právo jen se samozřejmostí čekat tento dar. Je potřebí osobní rozhodnosti a poznání, které usnadní tento krok.

Z lidské stránky je nutné neotálet právě v tu chvíli, kdy se Bůh s touto milostí k nám hlásí a přibližuje. Člověk nesmí svévolně a netečně minout tuto Boží milost, protože je pravdou, že Bůh nenabízí tutéž milost ve stejné záležitosti vícekrát. Jak jemný musí být i náš sluch, abychom zachytili vnuknutí k dobrému. Jak velká má být síla naší vůle, jestliže chceme uchopit všechno, co mi dá vědomí, že vstupuji na správnou cestu.

Odměnou za tento odvážný krok dává Bůh většinou zápal pro věc, pro kterou jsme se rozhodli. Zatím je u nás tato schopnost nová, že se dokážeme pro dobro rychleji a cele rozhodnout. Je to přednost všech, kdo se odevzdávají bezvýhradně Boží vůli. Obrácení neodkládá, nefušeje do díla, které má vykonávat. To má velkou přednost před, můžeme říci starousedlíkem ve víře, protože všechno vykonává a uskutečňuje s větší radostí, s osobním zápallem, chopí se každé příležitosti, kterou jen pozoruje jako lepší a dokonalejší. To je přednost všech, kdo zúčtovali s jedním, i

podle nich, nesprávným způsobem života a setkávají se s živým Kristem. Jak rychlý, krásný a trvalý by mohl být i náš zítřejší den, kdyby doopravdy znamenal jen plnění Boží vůle.

III. Chvála Kristu!

Začátek měsíce, utopeného doslova v množství květů. Co by to však znamenalo, kdyby to byla jen tato příroda, která by hlásala naši touhu žít tím opravdovým Nazaretským duchem. Měsíc Mariin. Jen ten, kdo se vyučil od Nebeského Otce přijde ke mně - zdůrazňuje sám Pán.

Kolikráte se nám zdálo, anebo ještě zdá slovo učit se, cvičit, otužovat se, tuze ponuré, děsivé, nezajímavé a pro tolik, zvláště našich mladých bratrů a sester, nepotřebné, protože často upadáme do omylu, že můžeme získávat všechny přednosti života i bez této nucené drezury. Bez každodenního cviku není možné pokračovat až k mistrovství. Není možné hledat prázdniny tam, kde je potřebí ustavičného cviku.

Sám Pán ale nevychoval všechny posluchače stejně a říká to přímo apoštolům: Jen vám je dáno znát tajemství Království Božího. Těch několik si vychovává k opravdové autoritě, kterou by zvládali úkol učitelů nové nauky. Vedl je k nezištnosti, aby všechno co získali, používali pro všechny bez sobectví. Ten, kdo ve jménu Božím vystupuje, je dalek toho, aby si vynucoval poslušnost, protože žije to, co požaduje a je nepatrné nebezpečí, že by nebyl chápán a následován, jestliže dovedl nejdříve předžít to, co zdůrazňuje u jiných. Ale sám Pán zdůrazňuje s takovou bolestí, že jen ten, kdo má čisté nitro, může Boha poznávat. Proto nás musí bolet stejným způsobem i ona jistota, že se setkáváme s tolika lidmi, kteří čisté nitro nemají. Jen ten může Boha poznat a jen ten si může s člověkem víry rozumět.

Kdo z nás pochopí nutnost žít se chlebem Božím, aby dal důraz na to, že Boha nejenom poznal, ale i přijal a učinil jej jakoby domácím svého života? Je nutné, aby každý poznával výjimečnost v hlasateli Božích úradků. Každý, kdo chce stát před sobě svěřenými, musí nejdříve sám mít ty vlastnosti, které u svěřenců předpokládá. Musí být o mnoho výše než ti, které usiluje výše přivádět. Vyžadoval od svých apoštolů, aby se nebáli vystupovat jménem Kristovým. To je to jméno, které dělalo už při pouhém pomyšlení zle farizeům a zákoníkům. Proto apoštolům i dnešním hlasatelům musí být vzdálené hledání jen popularity nebo vlastního

prospěchu. Pán chce, aby každý, kdo přijal jeho program, byl nejenom jeho nositelem, ale apoštolem vyučeným ve škole nebeského Otce. To není malá důstojnost, kterou můžeme prožívat i v zítřejší den.

IV. Drazí bratři a sestry,

V neděli Dobrého Pastýře nás to vede už při samotném oslovení k tomu, abychom se tázali po vlastnostech, které byly obsahem Kristova života a které chce mít uskutečněny v každém z nás. V žádném jiném úryvku Nového zákona není lépe vystižena postava Krista pastýře, tedy vůdčí osobnosti, než u sv. Jana v šesté kapitole, 61. verši.

V každém kolektivu je nutný vůdce. Kolektiv sám nedovede dávat srozumitelný rozkaz. Byl by to jen trup bez hlavy. Více lidí bez vůdce by byl jen shlukem lidí, který bloumá a snadno podléhá nejistotě a panice. Proto je potřebí, aby někdo zodpovědný vedl, aby šel před ostatními, aby řídil pohyby tak, jako nervový systém v těle. Bez řádného vedení by byl každý hlouček neutralizován. I kdyby se zmocnil neušlechtilějšího programu nebo myšlenky, vymazával by tuto skutečnost jen svým pouhým bloumáním.

Základní umění dobrého vůdce - pastýře je sjednotit, uspořádat a upozorňovat na nutnou podřízenost Nejvyššímu. Je víc než jenom symbol jednoty. Každá část lidstva i v církvi dovede být příkladným kolektivem, jestliže má dobré vedení. Proto Pán udílí ony rady, které mohou ztvárňovat i vést úspěšně kterýkoliv kolektiv. Jednají se o jakoukoliv nutnost v každém i vnějším kolektivu, oč víc je nutné řádné vedení směrem k Bohu. Kolik péče věnoval přípravě pro úřad vedoucích církví pro poslání pastýřů sám Pán vzhledem k svým apoštolům.

Oč více je nutné se zaměřit i mezi námi na výchovu duchovních vůdců. Pevná rozhodnost, věrnost vytčenému cíli, skutečná láska ke každému úkolu jsou zásadními předpoklady již jen pouhé odvahy ujmout se tohoto úkolu. Každá povrchnost se mstí pozdějšími nepřesnostmi nebo zradou. Jedním z předpokladů je stálé upnutí na Boha modlitbou. Je nutné neméně cvičení zdatnosti ve všech danostech života, aby pastýř a vůdce vázal co možná nejméně ohledů svého hloučku na sebe. Ve vůli Boží se musí téměř rozpouštět, stejně jako všechno jeho snažení. Teprve hlas takového vůdce budou všichni s láskou slyšet, budou ho

následovat, kamkoliv půjde on. Zde mohou umlknout řeči, protože příklad života je jedinou veličinou, která naučí, jak následovat Krista.

V. Drazí bratři a sestry - Chvála Kristu!

Dnešní myšlenka nás vede k onomu výrazu, který Kristus užívá, aby zdůraznil svoji nezadatelnou úlohu ve vedení Božího ovčince. Já jsem dveře pro ovce. Neuvažuje již o tom, že by byl někdo jiný, kdo by mohl znamenat záchranu pro ovce, které jsou mimo ovčinec. Jako dobrý pastýř musí být bdělý právě u těch dveří, kterými je může soustředit ve svém ovčinci. Do té doby, než byl Kristus hlasatelem nových úradků Božího zákona, mohli lidé uvažovat různě. Kristem nastala doba, kdy platí bez kompromisu - Já však vám říkám! Jako by zdůrazňoval, že jeho slova nejsou a nesmějí být pro nikoho z nás jen předmětem planých úvah anebo debat.

Je potřebí především mít anebo získat víru. Nevěra byla vždycky onou pastí, která polapila kohokoliv z ovcí. Zdá se, že se na této skutečnosti mnoho nemění. Lidé přicházejí a odcházejí, poslušně následují cestu i hlas pastýře. ovce i dnes zůstávají poslušné i vzpurné, ale Kristus s velkou bolestí říká: Já jsem přišel, abyste měli život a život v hojnosti. Přinesl jsem radost, kterou nesmí nikdo vám odejmout.

Jak může někdo litovat, že šel za Kristem? Vidíme všechny ty, kdo se nejdříve začínají vytahovat z onoho ovčince, nepozorovaně pochybují, debatují o pravosti jeho slov a tolikerý z nás je nevztahuje na sebe. Náš skutečný život závisí na věrnosti danému slovu. Vzpomeňte jen, kolikrát jsme byli již implantováni na Krista, jak často jsme mu slibovali, že se neoddělíme za žádnou cenu od jeho věrných. Stačí pro vůdce jeho stáda osobní indispozice nebo nechuť či lenost? Nebo domněn, že se věcí změní podle choutek někoho z nás? Odejít z vedoucí řady znamená tolik, jako otevřít dveře vlkům a pak jen pozorovat, jak vraždí, loupí a ničí Boží dílo v lidech.

Jaký je to stesk, který Pán vyjadřuje tolikerým způsobem nad zbabělými zrádci, kteří zaměnili Kristovu vůli za své choutky. Program, který vyzývá k následování jeho, jako Dobrého pastýře, nám zní často jen jako prázdný zvuk. Jak to sv. Pavel nazývá - šimráním v uších, zatímco se jedná o pravdy, které nejenom shromažďují, ale činí člověka šťastným. Dnešní úryvek nás vyzývá k ostráživosti před nebezpečími, která nenápadně narušují i naši přímou návaznost na Krista, na jeho

program. My nejsme jen ovce, které se mají dát vést. Každý z nás je určen, aby vedl jiné, slabší, nejisté, aby zvedal nešťastné. Bůh působí nejjemněji přes své věrné vůdce a vyznavače. Jaký to je blaživý pocit ve jménu Božím vést ty, kdo mají dobrou vůli.

VI. Chvála Kristu, bratři a sestry!

Věta Filipova: Jak dlouho nás budeš držet v nejistotě? - se nám zdá jako tvrdá a nespravedlivá vůči Spasiteli, který neznal nic jiného, než v lásce se doslova stravovat pro ty, které si vybral, aby byli příštími vůdci v jeho církvi. Každý druhý snad z našeho okolí by chtěl zvědavě vědět všechno o nás, být informován o našem počínání. Mnohý touží vědět, jak se zařídíme v mnoha situacích, protože to cítíme tolikrát, že lidé o lidech nesnesou mnoho nejistot. Proto se nedivíme ani oné zvědavosti apoštolů, protože chtěli mít jistotu, jak to vlastně s královstvím Kristovým bude v budoucnu.

Pamatujme na to, že nikdo nemá právo, kromě zpovědníka, vědět všechno o našem životě. Nikdo z vedoucích, je-li jen trochu rozumný, nesmí rozplývat celé své nitro. Není člověka, který by nebyl schopen zneužít důvěru bratra, sestry nebo i spolubratra. Korektní vztah k druhým nesmí být nikdy diktován naší mnohomluvností. Neinformujme o všech svých záležitostech, tím méně ještě, abychom se dávali do hovorů o životech a podrobnostech životů jiných. Žádný ze skutečných pastýřů nesmí jiné lehkově posuzovat, pranýřovat, soudit, dotýkat se negací, kterých se dopustili. Každý pastýř si udrží důvěru svých oveček, zůstává-li v jeho jednání ono osobní kouzlo jako rezervní poklad, který předává ve všech důležitých a potřebných okolnostech. Není to tvrdost, jestliže jiné nepustíme až do poslední své komnaty. Je to ona jemná úcta, která zavazuje podřízené k láskyplnému plnění všech úkolů a k srdečné, dobrovolné poslušnosti.

Každý musí zaujmout i k věcem víry a v ní k projevům praktického života svůj osobní vztah. Nesmí to být jen bezhlavé následování cizí vůle. Osobní rozhodnutí dává teprve hodnotu životě i dílu. Proto je tak důležité mít i oklečená kolena a rty opracované modlitbou. Já jsem dveře - se opakuje a my to uznáváme, že cílem může být jen Kristus a jeho zákon. Kristus sám nás vede do bezpečné zóny našeho života. Bez radostného následování v nejmenších záležitostech dne však nikdo nevydrží ani zůstat věrným, ani oddaným. Jen nepoleví ve svém započatém idealismu. Žijme neustále ono nadšení, které nás naplňovalo tenkrát, když jsme ještě nic nevěděli o zlém. Naší radostí i náplní musí být Kristus.

VII. Bratři a sestry - Chvála Kristu!

Kdo věří ve mne, věří v toho, který mne poslal! Všechno v našem životě spočívá na důvěře v Boha. Vychází z víry v Syna Božího a v jeho poslání, je posvěcováno působením Ducha svatého. Pán upozorňuje neustále, že jeho poslání spočívá právě v tom, aby zvěstoval vůli nebeského Otce. Všechno má své věčné poslání. Kéž bychom to poznali i v zítřejším dnu, že není před Bohem žádné bezvýznamné maličkostí a všechno, je-li spojeno s láskou, má v sobě hodnoty věčné. Toto je moudrost určená pro všechny, kdo chtějí stát v čele a Kristus útočí právě na soukromé vědomí svých apoštolů, aby si byli v každém případě jisti, že jejich poslání vychází z poslání nebeského Otce. Nám z toho vyplývají nutnosti, které nám připomínají neustálou přítomnost Nejsvětější Trojice.

Nejdříve musí každý vedoucí umět poručit sám sobě. Musí vyrůst v pevné sebekázni, zvládnout své třeba liché pocity a potom může jiné zvát do ovčince Božího. Je jisté, že jen tolik, kolik dokáže vykonat se sebou a v sobě, tolik mohou doufat i od jiných. Odhodlání být dobrým pastýřem nesmí považovat za lichý problém dát i život za své ovce. Dobrý pastýř to musí zvládat. Tímto vědomím už mizí v nás bojácnost, upneme se na věčného pastýře, snadno překonáme strach ze zodpovědnosti, budeme silní v zásadách, jestliže radostně povedeme jiné.

Ve chvílích nebezpečí všichni shlížejí s důvěrou na vůdce. Musí to být klid v celém jeho vystupování jako záruka pevnosti zásad. Jasnost ve vyjadřování i rozhodnost při řešení úkolů jsou plody této vnitřní radosti, které vycházejí z mistrného sebeovládání. Po lidské stránce nesmí žádná z těchto vlastností scházet, jinak to může být ochablost, únava, malátnost a nerozhodnost, které zaberou přední místo. Jak požehnaná mohla být příprava v dětství v početné rodině, kde všichni byli stmeleni ve věrnosti vzájemnou láskou. Všechny překonané neúspěchy mládí jsou zkušenostní kameny budoucího života, jestliže jsme si na nich nerozbili své vlastní nitro.

Jsem-li veden vírou, nepotřebuji reagovat mnoho mluvením, více řeší rozjímáním. Základní pomocí je naslouchání i v tichu a uvažování o těch slovech

Božích, které jsou pro mně zrovna tím nejbližším povzbuzením. Kdo žije z víry, vyhýbá se roztěkanosti a nekázní. Dovede být obětavý i důkladný tou trpělivostí, kterou v Kristu zakotvil.

VIII. Chvála Kristu - bratři a sestry!

Dnes se nám opět ozývá výzva, jak má vyhlížet skutečný vztah k jiným. Největší hrdinství vidí Pán ve vztahu k jiným v ochotě posloužit. To je to největší osvobození člověka od sebe, jestliže dokáže zapomenout na své vlastní přednosti a potřeby a odpoví okamžitým zásahem na volání potřebného. Již od dětství připomínáme všem dětem, aby nezapomínaly na nutnost denně vykonat skutek, kterým bližním ulehčíme jejich někdy namáhavý život. Dobrý skutek ve společenské rovině bereme jako radostnou příležitost k doplnění obětí, které zůstávají z Kristova kříže.

Nedovedeme pochopit, že by mohlo být ještě něco krásnějšího, než obětovat se, byť třeba jenom časem pro ty, kdo nás potřebují. Přijde-li někdo a žádá o pomoc, je to projev důvěry, který bychom neměli odmítat. Cítíme, že jen spekulativní život by nic nevyřešil v praxi, protože bez skutečné realizace bychom skončili jen v prázdném bloumání, které by nás vzdalovalo od skutečného života. Ukaž mi své řeči - já ti předvedu skutky. Kdo chce stát čele, musí si osvojit i způsob, jak naslouchat jiným. Učme se nemít vždycky svou hlasitou pravdu, ať vedle nás vynikne každý. Cvičme se v onom citu, který nás nutí k radosti z úspěchu jiných, činí nás sdílnými, když bratři či sestry trpí. Dobrý pastýř poslouží vždycky jiným, když to potřebují, neustále objevuje smysl pro skutečno. Snaží se odpovědět na každý předložený problém. Jak je to ale snadné, stále se doučovat, ustavičně se nutit k meditaci, cvičit se k přítomnosti Boží a přitom nikdy nevymazat svoji minulost. Tu nesmíme zničit, ale musíme ji vyrovnat. Pro každého, kdo chce stát v čele, je bezpodmínečně nutné důvěřovat ve své poslání. Neutíkáme před nesnázemi, ale snažíme se překonávat je se sportovní lehkostí. Každý vůdce musí umět předvídat všechny možnosti a uskutečňovat je podle vyžadovaných potřeb.

Působení každého pastýře je o to důkladnější, oč lépe promeditoval možnosti, jak je možné pomoci všem, kdo přicházejí. Každá budoucnost všech svěřených bratrů je pro pastýře územím, ve kterém uskutečňuje své záměry. Je v každé službě radostně pohyblivý. Pastýř má mít propracován každý dnešek těch, kdo mohou přijít, aby ho žádali o pomoc a on byl schopen jim připravit lepší způsob života.

IX. Milí bratři a sestry - Chvála Kristu!

Zítřek, jako by se k nám nakláněl s takovou bázlivou radou. Ať se vaše srdce nechvěje úzkostí. Přímá výzva ke všem, kdo mají vést. Pro nás je důležité, abychom ani sebe ani jiné nevychovávali jen pro jaksi hrbatou služebnost, nýbrž ve jménu Božím k onomu pastýřskému vedení. Jestliže nemám cítit nejistotu, musím vycházet z hluboké znalosti lidí, jinak nezaplašíme ani svůj osobní strach a budeme se chvět před každou nejistotou svého života i životů jiných. Pevná víra a upnutí na Boha zbaví každého z nás nejistoty. Jaké je to poslání i pro zítřejší den! Jestliže Pán prohlašuje: Já jsem cesta, pravda a život! - je to Božské sebevědomí, které nám nedovolí, abychom kolísali. Mám-li jistotu, že jsem v ruce Boží, čeho bych se mohl obávat? Většina naší bázlivosti v životě i v konání spočívá v nevyrovnané osobní minulosti. Proto je jen ten pevný, kdo nespolehá pouze na sebe, ale na působení milosti Boží. Tomu neschází nic, kdo svoji důvěru dovede skládat na Pána.

Je důležité mít jasnou představu o řádu dne. Ten, kdo se připravuje na úlohu, aby byl dveřmi do ovčince, aby převzal ono ráhno od samého Božského pastýře, musí každé ráno už vstupovat do připraveného programu. Večer máme odložit každou stopu obav. Lítostí vyrovnáváme všechno, co považujeme za tuze mělké v minulém období a do svého úsměvu vložíme onu radost, která je odměnou za vědomí dobře vykonaného díla. Chceme-li se zbavit obav, je nutné neplnit myšlení klamnými pojmy. Nevzpomínejme tuze na to, co se nám nepodařilo, spíše, co nám přineslo radost. Naplňme až po okraj svůj den tím, co ulehčí všem kolem a na své osobní konto připišme tolik úvah o všem krásném, abychom se mohli s radostí dát do každého prospěšného díla. Každý člověk i každá situace nás vychovává, vede výše, proto využijme všechny příležitosti, aby nebyl čas svést se do mravní nicoty. Jen ten nemusí podléhat stresům, obavám a strachu, kdo překoná všechno a všechny, kdo by mohli znamenat jakoukoliv nejistotu našeho života. Koho bych se bál, když ty jsi Bože se mnou?

X. Chvála Kristu - bratři a sestry,

kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Já a Otec jsme jedno. Spasitel se opravdově diví neznalostí apoštolů. Byl s nimi řadu měsíců, pozorovali jeho život, naslouchali jeho nauce a přece tak málo pochopili z jeho podstaty, když hovořil o bytí v Nejsvětější Trojici. Ani my se nedivme neznalosti náboženských pravd u jiných. Jsou věci někdy tak jednoduché a přitom se divíme neznalosti i kultivovaných bratří.

Jestliže někdo chce omluvit svoji neznalost, jak to učinili nedávno dva mladí lidé, když zdůrazňovali: “ nám se nemůže nikdo divit, my jsme vyrostli v paneláku a v životě po nás nikdo nic nechtěl, kde bychom mohli ukázat osobní iniciativu.“ Proto my též z věcí praktických neznáme nic. A my bychom rádi předpokládali, že ona generace, která jde za námi bude zvládat všechno hladce bez toho, že by museli ti nejstarší stát vždycky ochotně k pomoci.

Pán Ježíš to zahrnuje do oné bolestné věty: Tak dlouho jsem s vámi a vy mne Neznáte ?. Oni zatím měli být již hotovi vůdcové a neznali ty základy, které i nám křesťanům jsou často nejenom nejasné, ale neznámé. Šťasten, kdo se nepohoršuje nad nikým, kdo vystupuje s neznalostí. Šťasten, koho nedráždí primitivnost jiných, kdo se nerozčiluje nad nešikovností svěřenců nebo podřízených. Docela na tom nezáleží, jestli jsme jen podřízení nebo už máme vykonávat úlohu pastýřů, jsme-li už jako vedoucí. Svěřme i tuto bolestnou stránku Pánu a nemůžeme být jinak, než šťastni, protože všichni bratři a sestry se dají získat ohleduplností, vlídností a šetrností pastýřů.

Všimněme si dnes zvláště těch nejmenších. Domysleme všechna úskalí, kterými se musí proplétat, vezměme si za předmět rozjímání dospívající z našeho prostředí a budme jim skutečnými instruktory v praktickém vyučování v obojí pohotovosti. Tedy praktický život nesen duchovním uvědomením přítomnosti Boží. Jestliže v mladých létech dovedeme opakovat: „ Pane, ať se ti dílo mých rukou líbí,“ věřte, že tento zvyk zůstane po celý život vzpruhou a nezanedbáme žádnou z příležitostí k sebeovládání a k duchovnímu růstu.

XI. Chvála Kristu - bratři a sestry,

milujte se navzájem, jako jsem já miloval Vás! Jedním z hlavních předpokladů dobrého vedení je dobrota srdce a nezištný vztah ke všem, kdo nám mohou být blízko. Pán hovořil o tomto vztahu teprve až odešel Jidáš z jejich středu. Nechtěl, aby toto téma bylo narušeno neláskou nebo dokonce zradou. Zkusme se jenom zadívat na ty, kdo s námi sdílejí rodinný stůl. Bydlí pod jednou střechou nebo jsou nám blízcí svým zaměstnáním.

Je nám často nepochopitelné, jak mohou někteří rodiče, kteří jsou daleko od Boha, vzdáleni i uvolněnými mravy, vítat s takovou srdečností své dítě strojenou láskou, když přijde od prvního svatého přijímání. Je to nebe v duši a náruč, která je objímá, si libuje ve spojen s peklem. Dá se připomenout něco z Kristovy lásky? A většina našich dětí žije v podobných poměrech. Mnohým lidem už to mnoho neříká. Nepřipomíná nám to ani naši povinnost hledat království Boží. V tomto případě to znamená hledat je především v sobě samých. Bůh to ostatní přidává. Vnější přepéče bývá tím, co zahlušuje onen jemný hlas lásky, která by nehledala sebe. Spasitel dává důkaz, že nesmíme dávat a počítat. Náš vztah musí být zcela osobní, já to musím být, kdo se rozhodnu obdarovat, nést tíhu jiných anebo úsměvně je vést k radostnému hodnocení dne. Pastýř musí vědět, jak se darovat, jak se obětovat, jak rozdávat a přitom si musí být jistý, že čím více obětuje, tím víc bohatne před Bohem. I dobře uspořádaná láska pozemská je součástí lásky Boží. Jen dovedeme-li nabízet to, co je nám cenné. Pan ty víš, že tě miluji.

Jak blízké se nám stává všechno, co je krásné, jemné a čisté v měsíci Mariánském. Jak snadno můžeme rozjímat i o povinnosti sloužit, jestliže putujeme v duchu Mariiným Nazaretem. Je to nesnadné v mnohých životních létech přiblížit sobě to nejkrásnější ze svěží lásky, kdy jsme poprvé přijímali Krista a utíkali se k jeho Matce. To byly naše dny. Proto cítíme, že i ten zítřejší den musí být dnem Božím i naším. Nedejme si vnutit do duše nic, kde bychom mohli zakolísat v dobrém. Denně s úsměvnou radostí, a to vše všem a vzhledem ke všem s vlídnou tváří. Není to tak těžké, když nezapomeneme na nutnost života v Boží přítomnosti. My přece

máme vést, protože pastýř, a to je každý z věřících bratří a sester, má velikostí lásky dokázat, že nezná většího zákona, než zákon lásky. My přece máme umět vést jiné.

XII. Drazí bratři a sestry,

Pane, jak to, že se chceš dát poznat nám a ne světu? Na jak úžasném sebevědomí staví Pán svou výchovu vůdců pro budoucí církev. Apoštolům je to podivné, že žádá od nich takovéto úsilí, jako kdybychom slyšeli tolikerou otázku našich mladých - proč my se máme namáhat víc, než ti ostatní? Proč máme my zůstat ctnostnými, když kolem nás je to hotová džungle? I apoštolům to nedává klidu, proč chce skrýt toto tajemství v celé šíři jen pro své učedníky. A jeho odpověď: „ - kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, můj Otec ho bude milovat, přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. „

Předpoklad působení pastýře je nejdříve stav, ve kterém je Bůh přítomen v něm jako v příbytku. Je to odpověď všem, kdo by se domnívali, že je možné stát se jednoduše hlasatelem Božích úradků. Nejdříve musíme pozvolna vrůstat do lásky Boží drobnými úkony lásky lidské a teprve následně se dá vkročit na onen Boží lán, abychom učili jiné. Jen podle stupně lásky, jakou máme ve své duši, se dá poznat, kdo je pravým učedníkem.

Láska je druhým stupněm upnutí na Boha. To první znamená pro nás pro všechny vyrovnání i malých neshod minulého dne, takže nemůže hovořit o lásce k Bohu a o lásce k bližnímu, kdo se nevyrovnal s tím, co ji dříve narušovalo. Láska, shovívavost a dobrota, můžeme říci i pružnost v pomáhání jiným, je nadstavbou na vyrovnaném terénu vlastního nitra. Nejdříve odpustit a přijmout všechno, co přichází. Pak je možné teprve hledat, jak najít krásu dobroty, kterou jsme prožívali tenkrát, když nás nezatěžovalo nic, co by mohlo být v nesouladu s Boží vůlí. Nejdříve musím umět odpustit, přijmout pokání. V každém případě pak přijmout chybujiícího s onou láskou, jako by se nestalo nic zlého. Nesmí nás odpudit ani zjev, ani chování, jsme povinni přijmout i tohoto bloudícího s láskou v Božím milosrdenství. Zaznívá nám, abychom se milovali navzájem. Jak je to těžké pro ty, kdo jsou slabé víry. Vzpomeňme, kolikrát jsme opakovali ten slib a ještě vícekrát jsme jej porušovali. Jak často přecházíme svojí nechutí do jednání, které by mělo zrcadlit jen jemnost našeho nitra. Jen se nevracet do žádných znovu opakovaných výstřelků či ledabylostí. U vědomí přítomnosti Boží je třeba každou nechuť změnit v úsilí po zdokonalení.

V přítomném dni odložme všechno, co by svědčilo o našem nechutenství či pohodlnosti ve službě Boží.

Chvála Kristu!

Pokoj svůj zanechávám vám, pokoj svůj vám dávám!

Kdybyste mě milovali, radovali byste se, že odcházím od vás.

Na těchto větách staví Pán svůj program i své tužby, aby vychoval ty, kdo ponesou svědectví živé lásky k nebeskému Otci. Zamysleme se dnes nad tím, co je vůlí Boží v našem dnešním dni. Apoštolé nechápali, proč by měli mít radost na tím, že jejich milovaný Mistr odejde, i když říká, já půjdu ke svému Otci, přece jenom je zatím ona bolestná jistota - odejde od nás. Často chceme i my přehlasovat vůli Boží, měnit ji podle svého, vyskočit z brázdy, kterou nám Pán určil. Častěji ještě hledáme omluvu pro své nedůslednosti a i když cítíme malost vzhledem k tomu, co je vůlí Boží, přece jenom velmi často prosazujeme vůli svou. Stačí jen hovořit s mladými adepty na učitelský úřad v církvi, dovedeme často svými výmluvami hledat ospravedlnění své ledabylosti v povinnostech, které odstavujeme jako něco vnějšího nebo dokonce nepotřebného.

Často vyvolený způsob života se nám zdá jako brzda osobního rozvoje. Místo, abychom budovali v sobě pokoj, nalézáme nitro rozlámané, místo vnitřní radosti, kterou máme projevovat navenek, jen planý pocit, který v nás vyvolává nesplněná Boží vůle. Pán dává jako přímou odměnu radost těm, kdo jí neskrbí, ale bohatě rozdávají. Radost je ozdobou všech spravedlivých duší. Pán vyjevuje své budoucí spočinutí v Otci. Nechce jen údiv svých spolupracovníků, chce projev lásky za důvěru, kterou jim prokazoval. Byl jim nejbližší a k jejich zdokonalení potřebuje ještě znát touhu po Duchu sv. a proto v tyto posvátné okamžiky jim hovoří o posvěcení, které musí přijmout ještě až ho sešle se svými dary na tento malý hlouček vůdců v jeho církvi. Pán upozorňuje na nebezpečí, která číhají na jeho věrné. Nikdy nejsme dost bdělí. Je nutné se chránit. Jak výborným prostředkem k tomu je častější opakování úkonu oddanosti při pohledu na chrám, na kříž, na Boží muka. Jakou podporou duchovního růstu může být jednoduchá prosba o to, aby všichni, kdo nás budou potkávat, poznali, že nosíme v sobě pokoj, že ho žijeme a že jej nabízíme i jim.

Duše, která dovede milovat, se ničemu nediví, všechno přijímá a věnčí svojí žitou láskou. Nesme všude bezvýhradně klid, úsměv a svět se bez nás neobejde.

Ďáblice, 26.6.1998

Milí bratři a sestry !

Dovoluji si pozdravit především Vás, kdo jsme spolu začínali v roce 1948 onu neslavnou část české historie, každý v jiném kriminále z těch tehdy stávajících 150 převýchovných ústavů. Co nejsrdečněji vám chci vyjádřit upřímnou radost z toho, že jste přežili, přečkali ona muka, kterých byl celý náš prostor plný až do dnešního dne, kdy se shromažďujeme na tomto místě, pro český národ místo ticha, hanby, že českýma rukama bylo vytvořeno toto temné, hrůzné místo, které nám nedovolí zapomenout nic z minulých dějin. Je to místo posvátné, tklivé, pro nás však plné vykřičníků, o kterých máme uvažovat právě tyto minuty

Jen vzpomínat ba bylo projevem zestárlého ducha. Jen kritizovat a láteřit by dávalo za pravdu našim katanům, protože všechna místa, ve kterých nás chtěli tito tyrani převychovávat na vzor člověka překypujícího láskou k socialismu, nás vedla právě k úctě k člověku i pravdě. Dnes si však musíme připomenout i tyto neskutečné nedávno minulé krvavé děje, aby národ jako celek neodhazoval od sebe odpovědnost za rány a prolitou krev.

Je to místo, nad kterým se vznáší tvrdé prokletí neodpuštěného zločinu, které nedává ani nejmenší důkaz na pokání a pokorné přijetí odpuštění.

Kolik je to našich mocných vedoucích, kteří všechno úsilí napřahují za tím cílem, aby umlčeli všechnu minulost, nenaučili oné moudrosti vzdělávat svůj život bezchybnou praxí, zvláště pro nejmenší generaci. Kolik našich bratří a sester muselo projít s námi touto úzkou brankou, ve které nás ostny drásaly do bezživotí a nutí nás to, abych zavolal do tohoto slavného zástupu, zvláště těm, kdo vedou stát i národ, kdo z nich prošel stejnými útrapami, aby porozuměl oné zoufalé bolesti všech zničených životů. Kde se pohybovaly ty tři miliony vyznavačů dřívějšího mocného režimu, když padaly hlavy, když byly rvány údy na šachtách anebo, když jsme byli zkrvováni bejčáky a v mučírňách všech slavných našich kriminálů.

Kolik to bylo temných dnů jenom v korekci, kde nás učili projevovat vděčnost za pouhý život. Kdo z těchto našich mocných i vychovatelů a vedoucích, si musel

chladit špinavou vodou rozbité údy, aby mohl plivnout na všechno, co prožíval národ jako strach i bolest ze zničeného práva na právo.

A my máme právo mluvit v těchto záležitostech. Nejenom, že jsme tam byli, ale naše rozmlácené údy nám to neustále připomínají, že jsme tuze blízko na té hraně , z které není složité sklouznout do stejných poměrů.

Jsme poslední živí svědkové! Proto všichni, kdo přežili, mají povinnost nemlčet. Jsme poslední z těch, kdo přežili útrapy a chtěli vidět ještě šťastný národ, zbohatlý oněmi oběťmi, ve kterých jsme jako opilí často trávili celé měsíce k radosti ničemných bachařů. Nebo to není pravda, že v letech padesátých každý, kdo vlastnil odznak anebo chodil v erární uniformě, znal jenom jednu výchovnou praxi – kopat, mlátit, zuřit s kletbami proti těm, kdo často zesláblí, anebo právě vyšlí od maturitní zkoušky čekali, zda si mohou dělat naději na aspoň trošku lidský přístup. Kdo z přítomných mluvčích našeho veřejného života prošel těmito satanskými procesy ?

Kdo byl rozbit a mořen temnotami korekcí o hladu, aby mohl vystoupit proti nám a zadupat naše živé svědectví Na tomto posvátném místě říkám s pocitem největší trpkosti, že toto místo nám musí důtklivě připomínat, jak nebezpečně jsme se odloučili od morálních zásad a nemáme to na koho svést, protože velkou chloubou našich katanů bylo – my jsme se od Němců leccos naučili. Mysleli tím praktiky koncentráků.

Kdo dokáže ještě domyslit ono nebezpečí, které hrozí naší nejmladší generaci ? A my jsme šli do míst temných právě s pocitem, že se připravíme na opravdový statečný přístup ve výchovných metodách naší mládeže.

„ Na mládež nám nesahejte, ta musí zůstat naše „ a nyní je vaše.

Jak to, že synové našich katanů mohou se slávou pokračovat v díle katů, když tato praxe měla být odstraněna použitým sametem ? Jak to, že na všech stupních našich škol se neustále udržuje mezera ve znalosti dějin posledních padesáti let a úmyslně se zkreslují pohledy na oběti našich vlastenců ? Proč musela být postavena mocná zeď mlčení a lží, aby byly přikryty události padesáti let ?

Zaznívá mi neustále to bolestné – proč ? Kdo nám dokáže patřičným způsobem vysvětlit, proč celý národ jen bez čestných výjimek nechce nic slyšet o

těchto událostech a umíraly tisíce.

Mám jednu velkou zodpovědnost, o těchto událostech nemlčet, protože jsem byl jedním muklem, který mohl o problémech vnitřních i vnějších hovořit těsně před smrtí s naším největším mučedníkem těchto dob – generálem Píkou.

Chce-li někdo znevažovat tyto oběti, musel by vědět něco o pocitech, když jsme zvedali urvanou ruku spolubratra v šachtě, anebo hledali odkutálenou hlavu spolupracovníka, či zabývali se tím, co právě mohlo zachránit život jiných. Proto pro nás i toto období zůstává něčím obdobným jako první doba pronásledování apoštolů. Ve vědomí jistoty Boží jsme dokázali být vděční i za šikany, za rány i pronásledování.

Tam jsme se naučili žít v pravdě a za největší skvost života považovat jen holého člověka. Nepotřebovali jsme cvičit ono hadí přizpůsobování těm, kdo byli mocnější. Doufali jsme však, že všechny tyto oběti a nabídnuté životy pročistí celý náš národní i státní mlat. Zatím ale cítíme při pomyšlení na všechny mučené dospělé i utracené děti, jak daleko jsme se dostali od skutečné pravdy. Jak prořídly už naše řady, jsme už jenom jako zbyteček z Babylonského zajetí, jenom jakýsi šeárjašub těch, kdo též měli zajít, ale navzdory nepřátelskému úsilí žijí dál s myšlenkou učit jiné trvalým hodnotám. Čas se nakrátil a počty zmenšily a neustále se zvětšuje zástup potupených mučených bratří.

Každého z nás, kdo přežil a je schopen ještě vnímání, uráží všechno liché žvanění lidí s vypjatým hlasem, který dokážeme rozlišovat po všech létech, kdy jsme umlčování odmítali každou lživou mnohomluvnost. Ať se nikdo, kdo se teprve včera narodil, neodvažuje znevažovat oběti otců a matek nebo umučených mladých bratří a sester, ať nikdo nevstupuje do znečišťujících vod, ve kterých se tolik dětí vrhanou špínou zalklo.

Nechceme na tomto posvátném místě uvažovat jen o hnusných hrubostech minulého režimu. Cítíme ono nevyrovnané minulé a budeme usilovat o to, aby všechny kletby mohly být vyměněny za prosbu o požehnání. Není ta doba ještě tak daleká, kdy jsme zohýbali svoji šíji před vztyčenými špinavými pěstmi. Tito, tenkrát i dnes dobře placení pochopové, těžko dostanou onu milost, aby mohli své svědomí uklidnit. Přítomná doba nerozlišuje vraha od oběti, nedovedou zastavit ony plány,

ktelé se neustále připravují v touze po nové nečisté nadvládě.

Ani zde nejsme proto, abychom ničemům kleli. Každý hřbitov i chrám je místem vzpomínek, rozjímání a modliteb. Tam jsme si umínili učit ty, kdo už dříve celá desetiletí znevažovali všechno, co zjemňovalo člověka v jeho vztahu k Bohu. I my, svými poničenými údy chceme připomínat znovu léta padesátá a následující. Proto vyslovujeme svůj podiv nad tím skleněným předělem, za kterým na jedné straně je mlčení a na druhé doposud řádně nevysvětlené dizidentské hnutí.

Není to pravda, že toto hnutí bylo prvním odporem proti režimu. Už nikdo z nich nemá představu o krutosti let padesátých. Byla to módní příležitost, která vytlačuje všechny oběti života. Kdo nefáral v nízkých uhelných slojích, kdo neklepal ruděnku a nečvachtal v děravých botách v potocích špíny pod zemí, těžko uvěří, kolik vydrží člověk a přesto žije, jenže nám nestačí, když žijeme.

I když se nám zdůrazňuje, že musí být udržena kontinuita práva, cítíme, že převažuje kontinuita bezpráví, neboť setkáváme své katany, kteří se nám doslova tlemí a honosí se svými vysokými důchody. Člověku, který prošel touto zahnojenou špínou minulého režimu je úzko z oné skutečnosti, ve které se cítí jakoby prodán. Propadáme se do hlubin, které nic nemají společného s onou velikostí těch, kdo bídne zkomírali s námi v různých šatlavách.

Jak zodpoví český národ, že tímto hnusným způsobem prohospodařil nejmoudřejší a statečné vychovatele, kteří mohli pomáhat celému národu a v celých dějinách? Je čas, abychom se sebrali v opravdovém rozjímání a poděkovali těm, kdo svůj život nabídli jako oběť za národ a vyprosili si sílu, abychom nikdy nezmrhali to, co nám Bůh dává právě obětmi přestálými.

(V Dáblicích bylo přítomno asi 80 muklů. Hovořil p. Žůrek, Stránský..)

Místek, 8.7.1998

Bratři a sestry!

Mým pozdravem úvodem je to naše "Zdař Bůh!"

Je to již po mnohokrátě, co mám možnost pozdravit, zvláště Vás, kdo jste byli vyrváni z klínu vlastních rodin, ze svého zaměstnání, kdo jste byli vrženi do chřtánu nenasytného komunistického molocha.

Kdybychom se měli tázat, kdo a jakým způsobem nastupoval do onoho vlaku, který vezl celý národ do neznámá, ale do krutostí, které nejsou obvyklé v kulturním světě, pak musíme se smutkem vyjádřit lítost nad tím, že nás již zůstává nepatrný počet, kdo můžeme vystupovat jako svědkové těch událostí, které úmyslně jsou zamlčovány a to ode všech institucí ať státních a bohužel i našich církevních. Kdo by chtěl hlásat onu minulost, a to říkám s hanbou, minulost nevyrovnanou lítostí a dobrou vůlí nápravy, ten nemá šanci na žádném poli rozehráté šachovnice. Počítejme s tím, že jsme vyřazeni z onoho běhu, který nám byl určen jako životní úděl, protože pěstři a spolupracovníci minulého režimu jsou stále v kursu.

Ani v nejmenším nemám v úmyslu vystupovat jako soudce nad tím, co se odsoudilo samo. Potkáváme sice vrahy nepotrestané, mnoho jich umírá nesmířeno, ale odcházejí i svědkové a brzy nebude, kdo by vyprávěl o hrůzách, kterými prošel náš národ. Říkám hrůzách, protože to nebyla rozkoš být vzat z rodiny, být vytržen od těch, které chtěl mít člověk rád a žít s nimi nebo se obnažovat tolikrátě i za den před těmi skutečnými potraty lidského rodu, aby hledali všechno všude a trestali za každou poznámku. Nebylo to vůbec lidské být tím posledním mezi vyvrheli, zatímco jich tolik venku, ať v životě soukromém nebo společenském, mohlo uplatňovat schopnosti i své vzdělání pro všechny členy naší rodiny národní i v církvi.

Nikdo z nás si tuto cestu nevybral dobrovolně. Šlo jenom o to, aby se každý dovedl smířit s tím, co bylo tímto těžkým údělem, ale i rád na sebe vzal

všechno a nesložil se nervově, protože to byla doba, kterou obmyslil Bůh ty silné, kdo chtěli i tento úsek prožívat jako charakterově nezlomeni.

Nikdo nemá pravdu, kdo by chtěl zlehčovat tento úsek dějin, nikdo nemluví pravdu, kdo by chtěl zdůrazňovat, že to vlastně byla legrace, protože trpěla většina národa. Při jedné přednášce na fakultě mně napadla jedna posluchačka, že nemáme právo mluvit o těchto záležitostech, protože všichni leccos museli snášet a trpěli všichni, tedy ať si nepřipisuje kdokoliv jakoukoliv zásluhu za tom, že musel být v izolaci.

Jen hned na začátku chci znovu zdůraznit, že je to nehorázné přecházet úsek padesáti let, kde zahynulo 15 tisíc našich občanů, kde bylo popraveno hanebným způsobem přes 300 lidí a téměř 300 000 jich sloužilo s nasazením života nemravnému režimu ve všech možných a nemožných lágrech a kriminálech. Zdůrazňuji, že jsme ne vždy byli touto skutečností deptáni, že bychom byli zoufalí, že bychom chtěli dokonce ukončit v beznaději život. Vy všichni, kdo jste s námi byli na těchto místech skutečné hrůzy dosvědčíte, že jsme tolikrát děkovali Pánu Bohu za tu milost skutečné odloučenosti od světa, kde jich tolik i našich zrazuje. V ty chvíle jsme se cítili poctěni touto skutečností, kterou se chlubili i apoštolové, že mohli něco trpět. Ať si nikdo z těch, kdo tam nebyli, nemyslí, že jsme byli ubrečení, skleslí, že jsme s bolestí jenom počítali dny odsezené a ty, které nás ještě dělí od civilu. Hleděli jsme žít naplno, využít času k posvěcení i k tomu, abychom mohli posilovat ty bratry, kteří potřebovali zrovna v této chvíli útěchu.

Nebude zbytečné uvědomit si, že ani toto dnešní setkání není diktováno žádným pevným rituálem. Tedy nic formálního ani formalistního. Jsme zde, protože chceme dát výraz své víře, že nikdo z nás nesmí ani zapomenout na obětované životy, na utržené rány, na přestálé útrapy jedné nebezpečné epochy dějin českého národa a to epochy velmi neslavné. Musíme vzpomínat na ty, kdo nepřežili, ale nezapomeňme na nikoho z těch,

kdo v trpělivosti čekali. Jsme poslední svědkové událostí, ale též i krutostí, kterými nás, jak pevně věříme i Pán obdařil a my chceme v přítomné době připomínat i při svých šedinách, vráskách a slábnoucích silách, že přes všechno, co nás staví na kolej opomenutí, jsme jediní, kdo zůstávají živými svědky z let 1948 a dále.

Skvěle jste volili místo našeho setkání. Kolikrát jsme pociťovali ochranu Nejvyššího, pozorovali jsme jeho ochrannou ruku a v tolikerých krajních mezích svého života v šachtách a šatlavách jsme vděčně spojovali své životy s jistotou - Bůh je s námi. Nevím, jestli je to krásné anebo důležité, když můžeme opakovat slova sv. Pavla - připomenout všechno bití a rány i skutečnost, že jsme přes všechno to dostali ten velký Boží dar i s roztržkanými údy v lidské beznaději žít s jednou jistotou - Bůh je zde a čeká i na mé rozhodnutí. Čestně můžeme prohlašovat všem, kdo kolísají ve své naději a odhodili víru, že jsme se snažili o to, abychom si ji upevňovali. A to každou ránu o to víc, o co víc nás zklamávalo všechno, co bylo lidské.

Tedy nenaplňujeme dnešní setkání jen vzpomínkami. Se sepjatými dlaněmi, dnes méně mozolnatými, s myslí zatíženou jen jakýmsi akademickým smutkem chceme znovu vyvolávat jména všech, kdo s námi začínali, ale už s námi nejsou. Vy všichni přítomní jste zažili dost příležitostí, kdy jen přežít bylo opravdovým přepychem života. Proto si rozumíme, chceme-li hovořit o hodnotě života, protože jsme blízcí momentu, kdy jsme jej mohli ztratit. Do dnešní Kristovy oběti zahrnujeme především ty, kdo již na věčnosti vědí, co je hodnotou žitého času.

Abychom nebyli nespravedliví a nevšímaví k jiným obětem, zahrnujeme do svých vroucích proseb všechny, kdo položili své životy i v minulé válce nebo na všech přítomných bojištích či koncentracích, v přímém boji nebo jen jako oběti zvůle jiných. Celé naše souručenství patří do oné řady, která stála hned od začátku v příkré opozici proti nemravnému

komunistickému režimu. Jak smutně to působí, když se zkresluje historie a to v době, kdy ještě žijí svědkové. Nehovořím jen o výchově v základních a středních školách, ale i vysoké školy, ba i teologické vynechávají ono období tvrdých 50 let, protože mluvčími na tak důležitých postech zůstávají ti, kdo brali prémie od našich katanů. I nepochopitelná mnohomluvnost našich přítomných politiků je něčím, co zavádí na scestí.

Rádi hovoříme o postkomunistickém stavu, tedy o státě, který vznikl anebo participuje na vymoženostech minulé komunistické éry. Jestliže po komunismu, tedy jaký to druh tohoto zruďného lidského myšlení máme na mysli? Náplň i vnější projevy každé této kategorie se liší a škoda jen, že vlastně všichni bývalí vynikající soudruzi nám dále diktují, a to ještě s větší drzostí, jakým způsobem máme myslet dál. Je to zruďný pochod, který najednou z komunismu vytvořil komunistický kapitalismus, o to nemravnější předešlého, že v něm parazitují všechny zruďné organizace euroasijského stále živého bolševismu.

Naši mluvčí však vystupují docela nepokrytě jako zachránci a spolutvůrci demokratických hodnot na celém světě. Drze rozdáváme rady od Izraele po Dálný východ, laciným způsobem sbírají naši, též bývalí komunisté, diplomy na všech světových univerzitách a přes ně nevidí škůdce a neštěstí v samém vlastním státě a národě. Nikdo z nás, a to mohu mluvit za všechny, jak tu jsme, se nedomnívá, že na pouhý cinkot klíčů ve velké Praze se najednou složil celý východní blok jako panelák bez základů. Rozkotali jsme ono rozdělení berlínskou zdí, ale tím se uvolnily cesty všem zruďám, které mají svůj domov před i za Uralem. Nejsme ani tak naivní, abychom si mysleli, že zdůrazňovaný demokratický vývoj je něco definitivně pevného.

Všechny minulé režimy stály na nenávisti, která nejenom je zaseta, ale roste a bují dál. Je to lež, jestliže přijímáme jako pravdivou nauku o zrušených minulých strukturách, protože pracují, a to se přesvědčujeme na

každém kroku, intenzivněji než dříve, protože jejich snahou je vrážet klíny do všech organizací celého světa, do něhož mají velmi snadný přístup. A mají přístup, a bohužel jsou i rozbujelí v naší církevní struktuře. Buď nenápadně anebo drze je všude velká řada těch, kdo si ani neumývají krev spravedlivých vlastenců ze svých vlastních rukou.

Tedy ani v této v tak vzácné příležitosti nemáme co přidat k oné tklivé kráse. Je to všechno tak posvátné, když si můžeme pohlédnout ještě znovu do očí, že žádná cizí vzpomínka ani hrubosti nemohou vystřídat tuto jistotu, že jsme jedna rodina. Nebudeme připomínat neustále minulé křivdy, protože ty jsou nám darovány jako osobní bohatství, ze kterého můžeme těm, kdo mají zájem, rozdávat. Velikost obětí životu nabídnutých všech skupin i jednotlivých bratří je tak velká, že tak, jak to zdůrazňoval sám Pán, není co přidat k oné velké lásce, která se obětuje i vlastním životem za jiné. A proto znovu mohu zdůraznit, že nepočítám ani já osobně s porozuměním kohokoliv, kdo stál ve vytčené době opodál anebo kdo nás bere už jenom jako zapomenutou památku, že by mohl pochopit něco z onoho krutého násilí na člověku samém.

Snad nikdo nepochopí onu hrdost, kterou se snažím osobně v soukromých modlitbách podtrhovat za to, že to byl už r. 1948, který mě postavil mimo vyšlapaný chodník, jak jsme si to plánovali i předestírali jako dějiny vlastního života v době studií a těsně po nich. Bylo by potřebí zařvat doslova do všech mlčících tváří o těchto minulých padesáti letech. Neustále se opakují živé záznamy, jako by naše školy se domluvily i se všemi našimi představenými, že musí označit za bezcenné to, co s nejlepším úmyslem bychom chtěli podávat jako příklad sebeobětování tolika velkých spravedlivých mužů a žen.

Často vzpomínáme, snad jen my sami, nad hroby zmařených životů, na období i na velikost těch, kdož tam odpočívají. Kdo mohl projít obdobím nesnesitelného teroru v r. 1948 a dál, má skutečnější představu o tom, jaké

peklo člověk člověku může nastrojit. Dobou i válkou všechno bledne. Přítomnost nám v tomto podání vypadá jako vylhaná. Kolik je bratří a sester a bohužel i spolubratří, kteří rádi pokračují v oné činnosti, které se pod marxovým obrazem tak dobře naučili. Kolik i z těch, které potkáváme, umí mistrně vládnout pendreky, bejčáky, naučili se kopat a mlátit do lidí a tento tělocvik si tak oblíbili, že i dnes by chtěli být znovu zase za tuto činnost vysoce placeni. Jak jinak by bylo možné, aby se zločinci bez pokání mohli zase nejenom setkávat, ale formovat do oné podoby, která i nám je tak blízká z minulých dob. Kolik to bylo jenom lživých parol.

Jak směšné jsou všechny dětské průpovídky, vidíme-li oči svých katů, podbarvených krví zmařených životů. Po kolikáte jsme již byli osvobozeni? Jako bychom četli stránky Sionských protokolů, které hovoří o neustálém osvobozování. Jen od toho jednoho se těžko osvobodíme, protože osobní svoboda je vázána na osobní pokání. Tak daleko jsme se v naší výchově nedostali. Osvobození od hrubostí a zločinu nám schází a proto se tážeme, kdo zlotřilým způsobem rozšlapal onu bariéru mezi dobrým a zlým, mezi vrahem a vražděným? Jeden jako druhý se ploužíme s rozmlácenými údy a odpovědí je nám smích těch, kteří nás zmrzačili. Všechno to pekelné nekončilo propuštěním do tzv. civilu. Žebrali jsme doslova o zaměstnání a katané nám je milostivě přidělovali. Byli jsme na psích štacích, s tvrdými lopatami a i když jsme se domáhali u našich o zařazení do řady, ze které jsme vypadli, odpověď byl úsměšek a strach. Jsme my neustále příbuzní Kaina? Jak se tedy máme my smířovat se všemi nespravedlnostmi a se vším, co jsme na bedrech snášeli. A přitom i naši svatí spolubratři nám nemohou vytýkat, že bychom zlořečili za to, co považujeme s chválami na Nejvyššího za skutečnou školu života. Jenže je zločin, že nemáme právo tyto zkušenosti předat tak, aby nebyly u těch, kdo nás následují, ničím jiným, než zkušenostním prostorem, který jim usnadní život.

Všichni společně, jak jsme nastupovali nebo i vystupovali ze všech nejmenovaných lapáků, můžeme čestně prohlásit, že jsme ne vždy byli

rozhořčení nebo napjatí nenávisť, ale že jsme hledali způsob, jak bude možno přivést blíže aspoň k ponětí mravního kodexu všechny ty, kdo nám budou blízko. Cítili jsme jako svoji povinnost nejenom se o tom modlit, ale každou příležitost využít k tomu, abychom našli způsob, jak zvedat úroveň mravního vědomí našich hochů a dívek. Cítíme, že velké neštěstí přítomné doby spočívá v tom, že se brání tzv. rotaci kádru, tzn., že teplá místočka, a to se nebojíme zdůraznit - ve všech kategoriích našeho společenského života, jsou obsazována stále stejnými lidmi, můžeme říci lidmi s profanovanými kolaborací s minulým režimem. Bohužel i mezi námi. Trpíme neinformovaností na všech stupních a na postupném odbourávání všeho, co by mohlo svědčit o jakékoliv osobní statečnosti. Ploužíme se mezi postavami mdlými, někdy příšlymi po desetiletích ze zahraničí nebo nedávno narozenými, bez zkušenostního náboje, kteří pohrdají vším tím, co by museli nutně přijmout jako radu od informovaných.

Jako bychom chtěli ještě zachytit kus skutečnosti, neboť vrazi jeden po druhém umírají a svědkové se ztrácejí v nedohlednu. Jaká je to lidská bída právě z této zkušenosti, že se u našich vedoucích spojuje pýcha s neznalostí. Jestliže člověk není schopen sám se reformovat a napravit, kdo může vzít na sebe tento úkol a napravovat společenství? Kdo to dokáže a kdo se toho může ujmout? Naše zástupy, již prořídlé, jsou unaveny právě věčným odmítáním a nemusí to být horší věta než ta, kterou tolikrát musíme polykat, a to tvrdím se smutkem, "vy nemůžeme rozumět ani našemu životu, ani rozmachu naší mládeže, jste zatrpklí, třeba utrpěným příkořím, zaujati proti novotám, jste staří - jinými slovy - k nepotřebě". Psychologická tragédie pokračuje.

Náprava není možná, nebude-li dost dobré vůle pokorně přijmout skutečnosti takové, jaké jsou. Politický vývoj je nepřátelský ve všech formách celému lidskému rodu. A neslyšíme ani hlasité protesty ani našich mluvčích, ani mluvčích na státní úrovni, jen jako bychom se poddávali onomu anarchistickému starobolševickému útlaku, který si své pracovníky diktoval

dekrety. Bylo to mnohem pohodlnější přijmout místo z rukou mocných, než dorůst na funkci, kterou mám zastávat. Jestliže však nám nevyrostou takoví vůdcové, kteří svými schopnostmi dovedou strhávat jiné, je náš zánik jistý.

Milí bratři a sestry, jestliže máme stát na pevné půdě i v tomto státě, který je zvikláván tolikerými přestupníky zákona lidského i Božího, musíme nejdříve svoje vlastní já sebevědomě postavit na pevný základ, který spočívá v jistotě, že žijeme plně, správně, v souladu se všemi normami obou zákonů. Není důvodu, aby lidé, kteří nabrali, a to říkám s vděčností, z Boží dobroty tolik zkušeností, aby si je nechávali jenom pro sebe anebo aby zatrpkli právě v tom terénu, který je pro nezkušené naprosto nepochopitelně neprostupný. Jsou za námi tři generace, které nejenom strádají zločinností minulého režimu, ale které se nemohly rozvíjet i naším vlastním zaviněním způsobeným buď únavou anebo tím, že brzo vzdáváme své pozice.

Žádáme neprodleně, aby i naši představení skončili konečně ono nekonečné lavírování mezi vinným a nevinným, mezi spolupracovníky a mezi těmi, kdo byli rozemíláni bolševickými koly. Aby odlišili od sebe ty, kdo mají na svědomí vraždy i tolika našich spolubratřích, dali znát ty, kdo stáli věrně od těch, kdo používali všech výhod minulého režimu. Nespokojíme se nikdy s ničím, co staví všechny spolupracovníky na stejnou úroveň s umučenými. Ať je to ve státních úřadech, ať je to v naší církevní správě, žádáme důsledné nejenom prošetření, ale vyřízení všech těch případů, které zavinily tento tristní stav i v církvi. Ani naše fakulty nesplnily nic z toho námi stále opakovaného požadavku, aby se upozorňovalo a přednášelo o všech těch obětech skutečných mučedníků přítomných desetiletí.

Nepřispívá k vážnosti žádného organizačního celku, jestliže se žádá po podřízených, aby omlouvali neomluvitelné kolaborace představitelů. S tím se nikdo z nás ani nemíní smířovat. Hodnocení všech těchto záležitostí musí však provádět lidé zkušení, nikoliv ti, kdo se narodili teprve v době, která už zůstává naprosto netečná ke všemu minulému. Odbývat to tím, že je potřebí

se dívat jen do budoucna, znamená vysmát se každému pokání. Ani na naší půdě nesmí zůstat ona beztrestnost za všechno to, co nejenom rozladuje, ale co doslova dále rdousí jakýkoliv možný rozmach. Cítíme to všichni stejně, že oné nejistoty je již natolik dost, že se obracíme na všechny naše představitele i představené, aby konečně dokázali, i třeba se sebezapřením, uznat ty, kdo přinášeli oběti a patřičným způsobem zhodnotit všechny ostatní, kdo zradili. Jidáš nikdy nebyl postaven na stejnou úroveň s Janem. Matocha nikdy nesmí být stavěn na stejnou úroveň s Vránou a jinými spolupracovníky. Stejně je to i v nižších kategoriích. Jsme rozhořčení nad každým dalším prodlením a žádáme nápravu. Je potřebí i zvlášť zahrnout díkem všechny ty ženy, které obětavě nastavovaly životy své i životy svých dětí jako oběti persekucí, šikan a znevažování.

Kdo se řídí slovy Písma, nemůže snášet ono zlo, které pro další generaci může znamenat předem prohraný životní boj. Nezmarňme ty oběti, kterých nebylo málo, nešlapejme po hlavách těch, které padly ve věrném plnění příkazů vlasteneckých i církve.

I. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

Budu velmi rád, když vás budu moci zase několikrát pozdravit a vyzvat ke společnému zamýšlení nad některými pravdami, které považuji za životodárné. Proto pozdravuji zvláště vás nejmladší, ale s obzvláštní srdečností chci oslovit vás všechny, kdo svými prožitými mnohými desetiletími života dáváte záruku, zvláště nejmladším, že z vašich zkušeností mohou čerpat jistoty pro správný způsob života.

Zastavme se aspoň chvíli u dnešních světců Joachyma a Anny. Vstupují tiše i do naší doby, i když v době jejich pozemského života doopravdy vystupovali svým spravedlivým životem z onoho všeobecného způsobu, jak vedli svůj život jejich souvěrci. Přídomky, které jim dáváme, nám mohou znít poněkud cize, odtaziť, říká se, že oba byli zbožní a spravedliví. Vystoupili z obvyklosti času, nebáli se pro tehdejší dobu být nemoderní, protože modlitba, která se upínala na dítě, po kterém toužili, byla jimi považována za skutečnou hodnotu opravdového života věřícího člověka. I nám to zní tolikrát poněkud cize, kdybychom chtěli udržet krok s většinou, která už je nepopíratelně nevěřící a obklopuje nás jako přírodu mlha. Člověk spravedlivý, či-li ten, který se prověřil utrpením, zkušenostmi i léty. Proto je-li mládí dar, je zkušenost věků bohatstvím pro nás i pro jiné. Jak krásný, ale tolikrát se už nám jeví neskutečný, je obraz, jak mladý člověk dokáže jen naslouchat vyprávění z minulých dob těmi, kdo nestáli stranou většině událostí. Ctí to zvláště každou přítomnou rodinu, je-li tam doma úcta jednoho ke druhému. Dovedou si pozorně naslouchat, jeden druhému pomáhá, a to v každý příhodný čas a společně vzývají v modlitbě jméno Hospodinovo.

Kéž by tato ohleduplnost byla plně platná i v přítomném čase, aby přinášela radost a jistotu pravdy i v hodině odchodu a byla odměnou za každý vděčný, úsměvný dík. Kdo je moudrý, nepohrdá ani jedinou zkušeností starších. Celá církev byla vedena těmito moudrostmi. Kdo si dovede vážit úctyhodného stáří, jak to církev ukazuje u Jáchyma a Anny, roste mravně ve všech směrech, i kdyby dokázal jen odzírat příklad těchto krásných životů.

II. Chvála Kristu! milí bratři a sestry,

Vzpomeňme dnes v této tiché chvíli jednoho z význačných světců počínajícího křesťanství u nás. Svatý Cyril a Metoděj si vybrali za svého nástupce energického, jimi vzdělaného, zbožného učedníka Gorazda a s ním šest jeho věrných pomocníků.

Na tomto životě znovu musíme dotvořit svoje poznání, že je důležité pro každou činnost mít oddané spolupracovníky. Gorazd požíval naprostou důvěru svého učitele. Jak často jsme to v minulých desetiletích zažívali, kdy byl prostor působení zúžen jen na malá prostředí, ve kterých bylo možné v hlásání pokračovat, jak bolestná byla nouze o spolupracovníky a zvláště o pomocníky spolehlivé, věrné Sv. stolci, o pracovníky, kteří by byli vzorovými ve všech fázích svého vlastního života. Po poměrném klidu, kdy bylo za Metoděje možno hlásat relativně volně evangelium, nastoupily časy pronásledování, které prověřovaly statečnost, odhodlanost i víru těch, kdo byli ochotni spolupracovat na tomto lánu zúrodňovaném svatými bratřími. Nastal čas, který dokázal odváť plevy a jako osvědčené zachoval jenom ty, kdo měli pevnou víru.

Žáci sv. Metoděje jsou vypuzováni násilím z naší vlasti, prchají téměř před jistou smrtí do bezpečnějšího Bulharska, kde vzniká středisko slovanské bohoslužby. Tento ostrov se stává jádrem nového biskupství, které bylo vedeno sv. Klimentem a stalo se základním pro křesťanství na Balkáně. Učí nás to i v této přítomné době skutečnému prozíravému nazírání na události kolem nás. Je třeba více, než tomu bylo dříve, počítat s malými akčními jednotkami. Ty musejí ale stát na mužných, charakterově vytříbených osobnostech, na obětavých kněžích, jáhnech a jejich pomocnících. Tak, jako na začátku křesťanství, platí to i dnes. Kdokoliv z bratří odmítne poctivý duchovní růst, ztrácí zcela právo na to, aby mohl stát v čele.

Jak je to bolestné, že tak málo zůstává v rodinách spolupráce s Boží milostí. Pociťujeme, zvláště v přítomné době, větší nutnost žít než debatit, více se modlit než hovořit o problémech, protože existuje i pro nás pro všechny jedno řešení, a to je přísnější osobní řád ve všem, co je náplní duchovního života, jinak se ztratíme ve vnějškových podrobnostech a Boží celek mineme.

Využívejme proto, a o to vás prosím zvláště vás nejmladší, všechny možnosti, které nás uvádí do jakýchkoliv maličností duchovního života. Je nutné kráčet každý den o stupínek blíže k dokonalosti. Bůh ve všem a na prvním místě!

III. Chvála Kristu! Milí bratři a sestry,

alespoň chvíli u otázky prokazovaného milosrdenství. Sv. Pavel chválí dobročinnost a my si ji připomeneme teprve tehdy, jestliže se zamýšlíme nad tím, co je potřebné pro každého učedníka Kristova. Nejblíže jsme této pravdě, jestliže své potřeby přizpůsobujeme požadavkům a potřebám našich bratří či sester. Jen tolik nám zůstává v trvalé hodnotě, kolik dovedeme z lásky obětovat jiným.

Zploštění přítomného náboženského života u nás se odvíjí většinou od toho, že rádi diktujeme, napomínáme a ještě raději chceme přijímat dary a neradi se o ně dělíme s potřebnými. Jestliže vás dítě prosí, vyprávěj, pojď se mnou a chce odpovídat na všechny všetečné otázky, pak nezapomínejme, že je hříchem, že právě v tuto pro ně potřebnou chvíli je chceme odmítnout. Vězme, že to je čas navštívení, může to být pro nás čas spásy i pro dítě. Kdo žije přítomnost, žije správně, protože přichází-li někdo potřebný, žádá radu nebo pomoc v tomto okamžiku. Každý odklad může duši leda dusit.

Kdo pochopí tuto naléhavost přítomného okamžiku, pochopil, že celý život je vlastně přítomnost žitá v délce lidských dějin. Těžko se nám to říká, ale je jen velmi nepatrný počet, zvláště našich mladých a nejmladších, kdo by vykonali leccos pro jiné bez dozoru a bez říkání, které je nutné mnohokrát opakovat. Izaiáš v šesté kapitole nám dává k tomu patřičnou radu: "Pane,

koho bys hledal, mě pošli". Podle mnohých výzkumů a zkušeností zůstává toto volání bez ozvěny.

Je to obdobné jako s psaním na psacím stroji. Jakmile si zvykneme pozorovat prsty, jak kloužou po klávesách, nikdy tento zlovyk neodložíme. Když začneme tuze litovat své dlaně, přestaneme je zatěžovat dobročinností i pomocí druhým. Považujme za škodlivé, ba hříšné rady těch, kdo nás nabádají k pasivitě a k odmítání potřebných žadatelů. Boží požehnání bude úměrné velkodušnosti, se kterou pozvedáme své bratry či sestry. Odpověz si upřímně, než skončíš dnešní den - čím jsem přispěl dnes ke zdokonalení toho kousku světa, na kterém jsem se pohyboval? Jestliže jsem zde nezanechal bezpečnou, světlou stopu, den se stal málo hodnotným.

29. 7. 1998

IV. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

Dnešní chvíličku se zastavíme před prahem, kde přebývala svatá Marta. Jaký důvod má církev k tomu, aby nám ji neustále připomínala? V několika poznámkách je zachycena i v Písmě svatém. Je to snad onen přílišný domácí aktivismus, nebo její milá, usměvavá povaha, nebo si ji ceníme v její snaze, jak je možno vyniknout, či chuť upozornit na sebe? Kolik různých typů by se vešlo do prosté charakteristiky této věřící ženy. Jestliže ji Pán vynáší pro její péči o dům, jestliže hodnotí jednání s hosty, byla jistě přijatelná před svojí sestrou právě svou praktičností. Sloužila se zaujetím Mistru a Pánu. Neodmítá tuto služebnost, sám přijal na sebe podobu člověka, proto je ochoten podrobit se i službě jiných. Jak významný musel být přístup k této praxi, že Pán vděčně vyslovuje svůj dík za onu službu, kterou Marta nabízela? Ale ihned ji srovnává s Marií. Nelíbily se jí v základě domácí práce, věnovala se, jistě ne z pohodlnosti, zájmům duchovním. Pán ji hodnotí jako moudřejší, že si vybrala za přední úsilí péči o duchovní růst. Nesnižuje ale Martu před ostatními, přijímá pokorně její služby a učí nás tím vděčností i za pouhý pokrm nebo a umně upravený stůl.

Výzva zvláště k mladým, aby nikdy neopomínali vyjádřit svoji vděčnost těm, kdo poslouží, kdo nabídnou své dary nebo služby, kdo pomohou v jakékoliv situaci. Je to zbytečné připomínat dětem, zvláště aby dovedly tiše poprosit, aby ale nezapomínaly poděkovat za přijaté dary nebo za služby. Je to tak obvyklé i v našich rodinách, že můžeme nad tímto problémem nerudnosti naší mladé generace mávnout rukou? Je to stejně velké, jako naslouchat zkušenějším, moudřejším nebo těm, kdo nás mají v péči.

Sv. Marta byla od 13. století světicí, která požívala velkou vážnost v církvi, zvláště tam, kde se oceňovala služba bližním. Nepodceňujme žádný projev nám prokázané přízně, nepovažujme to za samozřejmé a to, co konáme, konejme vždy ve spojení s Pánem, i kdybychom prosil či děkovali. Tím si zasloužíme cenu věčnosti.

V. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

Dnes se zastavme na chvíli u několika veršů z Listu sv Pavla ke Korinským - 11. kapitola, 7. verš a dál. Sv. Pavel se táže neobvykle jemným způsobem, zda-li to nebyl omyl z jeho strany, když z darů, které Koriňtané věnovali potřebným, rozdával i jiným, kteří byli v nouzi. Sám věřil, že jedná správně, když část sbírek používal i pro sebe na obživu. Vyzvedá své bratry z Makedonie, kteří byli štedřejší a dávali víc, než bylo obvyklé. Sbírký, které byly určeny věřícím, spolupracovníci apoštolů rozdělovali těm, kdo byli v přítomné nouzi. Tento způsob zůstal i mezi námi běžný a člověk se jen diví těm, kdo se na jedné straně dokáže zříci i toho, co jindy mohlo pozvednout jejich hmotnou úroveň, zrovna tak, jako těm, kdo zatvrzele odmítají podporovat jakoukoliv dobrou věc, akci nebo člověka. Já jsem si nahospodařil, ať si pomůže každý, je odpověď těch, kdo zapomínají na to, že je nutné v každém společenství mít srdce. Pavel pokládá mnoho věcí za tak důležité, že je připomíná, a to s velkou hrdostí a zdůrazňuje, že ho Pán právě tímto způsobem obohacoval, aby mohli být silní i ti, kdo ho budou následovat. I my máme hrdě přiznávat přednosti osobní - to není pýcha, když vím, že ovládám víc, než mnoho jiných. Jsou to zkušenosti, které každého z nás posunují výše nad ty, kdo nedovedl v životě získat něco moudrého, kdo nezakoušel třeba i v posledních desetiletích na sobě násilí nebo nebloumal v různých nebezpečích života.

Musí to být chudoba žít bez zkušeností. Tím méně ještě, abychom se připodobňovali k těm, kdo zklamali v životě, anebo k těm, kdo jsou tvrdí ke všem ostatním, kdo žijí v hladu a žízni, je nám líto všech, kdo nevědí, co mohu dokázat nebo čeho by byli schopni se zříci. Kdo prožil podobné útrapy jako Pavel, bude mít celou svoji životní dráhu přednost před ostatními, nezkušenými a tím ale dostal též i povinnost, že bude poučovat všechny ty, kdo se budou starat, jakým způsobem směřovat svůj život. Každý z nás a zvláště z vás mladých má vědět přesně co dokáže, co zná, čeho se dovede zříct. I pocit osobní důležitosti je prostý, je jako by svědek všeho, co člověk může podávat jiným bez všech lichých příkras. Když člověk vychází ze skutečné pravdy, nebojí se ani přiznat to, co je činí slabým nebo nejistým, tak jak to

říká Pavel - aby neznejistil ty, kdo si dostatečně nevěří. Přiznání pravdy osvobozuje, v každou dobu z nejistoty zbavuje nebezpečí podvodu. Nežijme jen celou pravdu, hlásejme ji i všem v okolí.

VI. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

není možné minout dnešního světce. Sv. Ignác po těžkém zranění došel k hlubokému poznání pravých hodnot života. Je to jako výzva pro všechny mladé, aby sáhli k četbě o silných, statečných, hrdých postavách dějin, které by mohly nadchnout, tak jak to uvádí sv. Ignác, že teprve srovnávání těchto postav je přivedlo ke skutečnému hledání Krista. Schází nám a zvláště mladým dnes hodnotná četba? Nebo se nám nedostává času, který bychom věnovali poznání životů, zvláště svatých mužů a žen? Anebo je to jen náš osobní problém, že televize, tisk, plané hovory zaujaly celé místo našeho myšlenkového světa. Vyprahlost našeho nitra není ničím menším, než balvanem navaleným na vchod do Království Božího našeho vlastního nitra. Ignáci pomohly a pomáhaly myšlenky na největší světce. Toužil napodobit sv. Františka, Dominika, jeho cele zaujala jejich aktivita, žitý ideál chudoby i jejich hluboká, pokorná zbožnost. Chtěl nejdříve být jim podobným, než vytvořil ve svém vlastním nitru myšlení, model nový, originální, vzor světce, který zapálen nejčistším ohněm vzplál ve snaze očistit církve. Hlubokým rozjímáním poznal, že člověk může být šťasten jen tehdy, když usiluje o to více dát než se snažit přijmout. Tam, kde je v jakékoliv společnosti přítomen Kristus, tam poznáváme, že do našeho života ústí jistota Božího království. Jen ten, kdo neztratí ze svého zorného pole Boha, jen ten může být i lidsky opravdu šťasten. To je ono blaho, které doslova musí nakazit všechny, kdo žijí aspoň s trochou dobré vůle.

Ignác staví své bratry do naprosté závislosti na nástupci Petrovu. Náhradou za sebeobětování jeho bratří jakoby jim vracel jistotu, že budou obdařeni nejenom vědomím vykonaného díla pro Boha a pro lidstvo, ale vědomím, že se naprosto darovali Bohu. Založil ono nejmocnější, nevzdělanější společenství, které kdy lidstvo poznalo. Obdivuhodné svým rozsahem, nepochopitelné svým vnitřním působením na nitro člověka i lidstvo. Církve právě oddaností tohoto společenství získala znovu a získává místo, které si na celém světě zasluhuje respekt a obdiv. Je to dílo lidí, ale známka působení Božího.

VII. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

Věrnost k našemu programu nám nedovolí, abychom vynechali světce sv. Alfonse z Liguory. Je mnoho postav i církevních Otců, kteří k nám hovoří jasným, srozumitelným hlasem. Jejich životní příklad a doprovodná slova nás často strhávají k následování. Je neodpustitelnou chybou, že až na výjimky naši mladí v těchto knihách málo čtou, ještě méně rozjímají a nejméně hledají jejich nejvýraznější rysy, ve kterých by je mohli následovat.

Jedna z těchto velkých postav je i světec Alfons Maria. Svými kořeny byl ze šlechtického rodu, svým celým niterným úsilím se věnoval formaci nejnižších vrstev italského jihu. Svou živelnou chutí poznávat, vědět, žít a zprostředkovávat všechno získané, zakládá bratrstvo Božského Spasitele - Redemptoristy. Jejich vlastním úkolem je forma lidových misí, které probouzely celé věky hlubší víru v lidu, učili bojovat proti všemu, co narušuje život křesťana, ukazovali skutečný vztah k Bohu. Jeho nauka je shrnuta v jeho spise Theologia moralis. Systém postavený proti nerozumně bezútěšné nauce Jansenistů. Svým přístupem k duši každého člověka nutí k láskyplnému pochopení, postavení jednotlivce ve světě, k nutnosti zachovat i ve vnějších okolnostech dobrotu ve všech rozměrech, posilovat věřící v jistotě a poznání milujícího Boha. On to musí být, kdo láskyplně přijímá každého do své péče. Nauka sv. Alfonse vede k jemné lásce, která se dovede rozdávat ve všech potřebných formách lidského jednání. Jak je těžké pochopit šíři lásky Boží, tak je často nemožné člověka touto láskou zahrnout. Kolik lidské velkodušnosti nás obklopuje, a je to věc výchovy, abychom ji dokázali s díkem a vděčností vždy přijmout. Pochopit ji je možné jen tomu, kdo se nechává ovládat dobrou vůlí tyto pravdy následovat.

Jeho učení znamená obrat. I když v dnešní době se těžko smiřujeme s touto pravdou, že musíme považovat všechny za dobré, jen ty je potřebí vyloučit z tohoto řádu, kdo zarputile prokazují skutečnost opačnou. Mění se nám sestava dobrý a zlý, protože člověk v intencích sv. Alfonse mění svět v potencionálně krásné prostředí, které dovede obdivovat stvořený svět. Dává úpěnlivou radu, zvláště mladým, aby hledali jen to, co je dobré a čisté a jejich způsob života bude odzrcadlení krásy a čistoty Boží.

VIII. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry.(18. neděle během roku)

Jak hrozným způsobem musela otřást skutečnost, že sv. Jan Křtitel byl potupně sťat. I sám Pán, když uslyšel o smrti Jana Křtitele se odebral na pusté místo, chtěl tuto otřesnou skutečnost prožít sám se svým nebeským Otcem v modlitbě. Při skonu každého, kdo odchází z naší blízkosti, bychom měli hledat více nadšení k dobrým skutkům, než se oddávat onomu neustálému shonu, úvahám, řečem o smrti, která čeká každého z nás - někdy znenadání, někdy ji bereme jako přirozený odchod ze světa. Někdy však se nám vtěsnává otázka po Božím varování nebo zda to není trest za nevyužité příležitosti a člověku se vnucuje jistota, že léčba je možná jedině oním tichem, ve kterém se dokážeme spojit s Nejvyšším soudcem nad každým životem. Jen ti, kdo dovedou brát účast, vědí, jak rozdělit své srdce, jen ti lidé mají právo být účastníky i křížů našich blízkých. Připomínejme často, zvláště našim dětem, aby neopomenuly nikdy potěšit takto postižené známé nebo příbuzné, protože každý pohled, který svědčí o úcastenství, povzbudí a posílí právě v těchto okamžicích, kdy je ještě otevřená bolestmi naše duše. Je to pro každého kruté období, kdy z přirozeného pohledu již čekáme na to, že budeme mít vedle sebe myšlenkově spřízněnou duši. Pán se cítil v tuto chvíli otřesen, proto hledal samotu. Chtěl tímto tichem vzdát úctu poslednímu největšímu proroku Starého zákona. Ukázal nám cestu onoho úcastenství v cizím bolu. Tichá modlitba k Nejvyššímu, niterný projev lásky a člověk raněný odchodem svých nejdražších snadněji překoná i tuto bolest, kterou by často sám nezvládl.

Ale Pán nám ukazuje, že ani tato bolest nás nesmí zaslepit. Ihned dokázal zasahovat do toho velkého davu, který ho následoval, sledoval a hledal moudrost jeho slov, sytil všechny, kdo po hladě duše se projevovali jako hladní i po vnější stránce. Vstává ihned z tohoto pocitu bolesti, aby žehnal zástupům, rozmnožuje chleby, ukazuje, že člověk se nesmí zastavit anebo dát se zastavit, musí se vracet k osobním povinnostem a vidět kolem sebe všechny potřebné, nevyhýbat se ničemu, co naplňuje život kohokoliv z nás. Byla by to neodpustitelná hrubost, kdyby i on přešel toto násilí bez patřičné úcty. Tak to bolí kolikrát, když my nedokážeme vyjádřit

vděčnost za to, co přijímáme od jiných. Tím méně je ukazatelem hrubosti, jestliže s neúctou vyslovujeme svůj soud nad těmi, kdo odešli na věčnost.

Pamatujme na to, že toto opomenutí nemůžeme dohánět v jiném čase, než právě v tom, kdy náš bratr či sestra strádali. Mějme dost síly a vnímavé srdce zvláště tam, kde bratr či sestra strádají v bolestech.

IX. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

Dnes několik slov, zvláště vám, dospívající děti. Jistě vám nemusím opakovat, že tzv. dospěláci jsou někdy nešťastní pro nepořádnost, nedochvilnost, lenivost nebo dokonce drzost těch nejmladších svěřenců. Kolikrát se setkáváme opravdu s krajním nezájmem o všechno, co by mělo vlastně hýbat rodinou, obcí, farností a cítíme, že opravdově můžeme být tolikrát nešťastní, protože i to nejmenší, co je potřebí, jako uskutečnění malých povinností u dětí nebo u dospívající mládeže, je potřebí připomínat často mnohokrát, než si někdo vezme odvahu a splní to, co prospívá celku. První krása se prožívá už tenkrát, když si v rodině vzájemně pomáhají, když neskáčí jeden druhému do řeči, když každý ví, co je jeho povinností, a to co musí, udělá dokonale, takže nepřidává svojí nedůkladností jiným starosti. Šťastná ta rodina, kde dokáže otec a matka už v nejmenších dětech mít úměrné jejich vývinu skutečné spolupracovníky. Závisí to na důvěře, kterou otec a matka dávají dětem a úměrně jejich inteligenci dokáží tyto děti ne jenom zatěžovat, ale nenápadně cvičit ve všem, co bude kdysi užitečné v jejich dospělém životě. Rodiče i děti se musí dokázat sjednotit ve všem, co je krásné, prospěšné a co je čisté.

Rodina musí dbát zvláště na to, aby dítě ve svých deseti letech mělo ještě zdravou, čistou obrazotvornost, aby vynikalo právě dětskou jemností mezi dospělými. Proto dospělá generace má jednu velkou povinnost vést život následování hodný. Pak mohou zmlknout i usměrňující řeči, protože dítě si odzírá svůj osobní příklad samo. Všude, kde si ještě rodiče uvědomují své poslání ve jménu Božím, tam je možno navazovat velmi časně výchovný systém, který se dá stupňovat až k dokonalému životu věřícího dítěte a člověka. Nesmí se ztrácet to, co je v člověku Boží. Rodina nesmí ztratit chuť hovořit anebo rozebírat to, co zajímá dítě. Jestliže se dítě dovede ztišit, mohou starší dávat k dispozici své zkušenosti. Dobře vychované děti hovoří až když jsou vyzvány, a to, co se má vykonat pro rodinný kolektiv, správné dítě odzírá samo a není potřebí je k akci vyzývat. Jsme často nešťastní a smutní z nekázně anebo z bezohlednosti, se kterou se ne v jednotlivých případech, ale ve většině, setkáváme. Považuji za těžký přestupek ve výchovném snažení u rodičů onu

nevšímavost, kdy nutí dítě k využívání sdělovacích prostředků místo toho, aby si vzali čas a z očí do očí jemným způsobem dovedli rozložit všechno, co právě dítě v tuto dobu potřebuje. Potom se bude bát mít své věci rozházené, v nepořádku, šlapat po nervech svých sourozenců a rodičů, ale hledí, aby ono klíma rodiny se podobalo rozkvetlé, usměvavé louce plné květů.

Blahoslavení milosrdní, neboť oni budou obklopeni milosrdenstvím. Jak může námi procházet láska k jiným, když myslíme anebo jednáme bez pochopení či bez milosrdenství.

X. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

Bůh miluje radostného dárce! Je to tuze složité, aby každý z nás dovedl vyjádřit navenek svoji radost? Získáváme velký náskok, jestliže vstáváme již s úsměvem, bez pobízení, bez hartusení starších, kdy nečekáme na moment - teď už musím ven. Kdybychom to dokázali vždycky s úsměvným zaujetím vyskočit, širokým pohledem změřit den, který nám Bůh dává, přijímali bychom dobrodiní a zároveň už rozdávali z toho bohatého daru všem, kdo nás budou sledovat. Jaká je v tom síla, kdyby každý mladý člověk dokázal nastavit hned po probuzení své prázdné dlaně a žebronil o požehnání pro celý den. Tím největším darem Božím, když otevřeme svůj pohled do přírody, je darování času, který můžeme naplňovat svým svobodným rozhodnutím podle vůle Boží. Jak je to radostné a zcela jiné, když v rodině rodiče i sourozenci mohou pozorovat radostný pohyb hned od prvního okamžiku, kdy si ráno uvědomíme své bytí. Ale své bytí i poslání, když nám myslí putují všichni, kdo čekají na naši bystrou reakci ve všem, co praktikujeme ve svém novém dni. Nereagujme na špatnou náladu prostředí, do kterého se třeba probouzíme, nebudme nervozní ani pro hlasité hovory, které nás ruší, nesmí nás naplňovat nechutenstvím ani občasné spory, které v rodinách někdy berou patričný klid.

Svémi otevřenými dlaněmi nabízíme celé svoje nitro k bratrskému jednání s jinými. Duch Boží v nás nesmí být zatlačován ničím, tedy ani hrubostí, nepřejícností anebo leností tam, kde mladý člověk má být vzorově první. Musí to zase platit, že mladý člověk musí svou jasnou duší svítit jiným na cestu. Vy všichni, kdo začínáte život prvními desetiletími a dále, máte mít jistotu, že starší generace vám ráda předává klíče od toho, co obrazně připravila, ale chce mít jistotu, že jejich námaha nebyla zbytečná. Nebo máme hledat se smutkem v očích onu zašlou radost, kterou byl dříve provázen každý pohyb při konání díla? Nesmí se ztratit ono zaujetí, ve kterém dokáží předbíhat jiné v činnosti prospěšné pro celou rodinu i farní rodinu. Kolikrátě jistě ve většině našich chrámů marně hledáme mladé a nejmladší, kteří by ve spořádaném duchovním prostoru hledali posilu u Boha před oltářem. Jenže my je marně hledáme a na to je potřebí, abyste si odpověděli sami, ve většině akcí, které by usnadnily život jiným, myslím tím, jak by to

bylo krásné, kdyby mladé ruce vystřídaly ty, kdo udržují prostor kostelní čistý a ozdobený. Je málo jenom pozorovat, ještě méně je hledat kazy. Kdy se má mladý člověk odhodlat vzít otěže života do svých paží? Nemůžeme stát stranou. Jenže pro toto odvážné vykročení před každý mdlý dav je potřebí dlouhodobé výchovy a tu přece dostáváme ve všech vzkazech, které čítáváme v Písmu svatém. Všude je hned světleji, lépe a radostněji, když vidíme vedle sebe mladého člověka, který s písní na rtech a se zářícím pohledem odstaví všechno, pro jakékoliv souručenství, když je to potřeba.

XI. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

Svatý Pavel nám připomíná v Listě ke Korintským, jak máme svůj život stavět jedinečně na Kristu. A říká, kdo se chlubí, ať se chlubí v Kristu. Byla by to možná ne všetečná otázka, kdybychom si měli odpovědět, zda všechno, co naplňuje náš den, je hodno toho, abychom se hrdě před Pánem hlásili, že je to naše dílo? Kolik povinností, kterým se nemůžeme vyhnout, vykonáme dokonale na sto procent? Kolik věcí vykonáme přes den navíc, myslím tím ty, o které nás nikdo nežadá, o kterých víme, že za ně nikdo ani nepoděkuje? Vypozorujme denně ony záležitosti, které pro nás i pro jiné má vykonat jiný - bratr či sestra, rodiče, sourozenci nebo spolupracovníci. Zbavíme se tím onoho nebezpečí, abychom chtěli brát užitek z toho, co odráží námahu jiných. Nikdo z nás nesmí žít na konto jiných.

Jestliže má všechno mít svůj počátek v Kristu a v něm má se i rozrůstat do rozměrů, které jsou nepochopitelné pro nezúčastněné, je nutno vyjít z věcí, které nás obklopují, z okolností, které buď těší nebo tísní, z vlastností, kterými jsou obdařeni naši nejbližší. Musíme stát na pevné zemi, na ni se musíme předně vyznat, protože je důležité, aby od nejútlejšího dětství a v dospívání měl každý své pevné umístění, ze kterého může vykročit jako Kristův následovník. Bylo by velmi málo jen znát, co kde schází. Více je, když my sami budeme žít podle poznání, které je vytříbeno rozjímáním o životě a nauce Kristově. Každé dítě musí od nejútlejšího věku vědět, co je lepší, co zůstane čisté před lidmi i před Bohem. Proto radím všem, aby i pro prázdniny měl každý z vás zhotoven pevný rozvrh od vstávání, modlitby, zaměstnání, aby dříve ještě než vstane, již znal své umístění do dne, ale též i všechny postavy, které bude míjet a kterým bude sám ze své vůle chtít přinést kus radosti. Denní dobrý skutek není mnoho, ale mnoho dokáže ozdobit, ba zachránit. Všechno, ať konáme cokoliv, musí být konáno v úsměvné pohodě, podáváno s radostí z díla, musíme mít chuť pomáhat, kde se jen dá, v optimismu, který byl vždycky nakažlivý, pokud zůstával ne bolestínský, ale průbojný. Jak vyhlízejí mezi ostatními naši syni a dcerky, kteří se dobrovolně řídí pevnými pravidly. I společenský styk s ostatními musí doznat ušlechtilých pohnutek, které dávají korunu všemu, co jako jistotu podáváme jiným. Děti mají právo,

aby byly obklopeny jen dobrými příklady. Pak ani rodina nemusí mít strach z hrubosti ulice.

XII. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

Den proměnění Páně - při pouhé četbě událostí o proměnění Páně na hoře Proměnění cítíme, jak by si apoštolové libovali, kdyby mohli jen upírat své oči k nebi a nemuseli přitom namáhat své tělo. Je nám tu dobře, proč bychom tu nemohli zůstat. Ale Pán, který byl spolu s nimi upnut myšlenkami na nebeského Otce, je přivádí do posvátného ticha. Je to pro nás recept, první požadavek, že před každým naším rozjímáním nebo modlitbou je nutné ono ztišení, které nejdříve zaplaší všechno, co by mohlo neblahým způsobem ovlivňovat naše myšlení. Pouhé ticho, které nás obejmě, je již součástí hlubšího ponoření do Boží přítomnosti. Člověk si musí vzít čas, aby vědom si přítomnosti Boží, naslouchal, co nám Bůh radí jako nejvýhodnější a nejlepší pro náš duchovní život. Jak mají pravdu všichni, zvláště ti mladí, kteří hledají možnost soustředění v klínu přírody nebo jak si to mohli apoštolové dovolit s hlubokým, do dálky upřeným pohledem na celý kraj hovořit s Bohem. Jistě každý hoch a každá dívčina zná tyto okamžiky, kdy vítězně zdolali některý z vrcholů našich hor anebo mohli rozšířit svůj pohled na milióny květů, kterými je Boží příroda poseta. Takto vedený mladý člověk dovede cítit onen chrám uhnětený rukou Boží.

Kolik lidí kolem nás má jakoby udušenou soudnost. Škoda, že většina našich mladých je tuze jednoznačně vystavena tomuto nebezpečí, které vede jen ke spekulacím, k plánování, k odtažitému prožívání praktického života v čistotě duše. Každé dítě musí být šťastné, upotřebitelné i pro kolektiv, musí být vedeno nenápadně, v záležitostech hmotných pružně, má odzírat duchovní praxi starších a zvláště kněží, kteří žijí podle představ, jaké má o nich vědomí i celá církev. Potom se slévají všechny úvahy v ruce Boží.

Není to složité naučit děti takto uvažovat, jestliže se naučily oné tichosti už tenkrát, kdy si ještě představovaly, jak při každé vycházce je vedl za ruku sám Pán. Jestliže ale mají děti být vedeny systematicky k vnitřní usebranosti, potřebují mít pevnou půdu pod nohama, jinak se ztratí ve zmatku širokého prostoru. Jestliže jejich projevy mají navazovat na vnitřní modlitbu, má být vloženo do jejich volného času všechno, co dovede zaujmout, co naplní chutí dostávat se kupředu, co je oblastí, ve které se cítí jako mezi svými. Je nám zde dobře a dítě by rádo diktovalo i prostor svého

působení i styl svého vystupování proti těm, kdo jsou mu nejbližší. Než tato svéhlavost byla smetena i samým Pánem na hoře Proměnění. Teď je potřeba se vrátit ke svému. Pán upozorňuje, že je třeba vrátit se k pravidelnému naplňování dne. Nikdo to tak snadno nepochopí jako dítě, které si zachovalo ještě jemnost a krásu, kterou dokáže pouhým bytím a pohybem působit na spřízněné duše.

Přítomnost rozhoduje.

XIII. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

Nebude na škodu, milí syni a dcery, jestliže se pozastavíme aspoň chvíli u jedné vlastnosti, kterou se člověk většinou dokáže nejrychleji zprotivit jiným. Sv. Pavel se nevyhýbá onomu chlubení, které znamená teprve pravý obraz jeho vlastního života. Často se setkáváme u nejmladší generace s oním vychvalováním vlastního "já", anebo přeceňováním zásluh, kterou jsou jistě jenom domnělé a v našich očích jsou velké právě tím, že jsme se nesetkali ještě s žádnou kritikou. Sv. Pavel se nebojí vyjmenovávat všechno, co bylo kladem, ale též co ho trápí nejvíce jako záporné působení zlého v jeho vlastním nitru. Byl povinen vlastně samou spravedlností k tomu, aby vylíčil celý svůj postoj všem, kdo jej sledovali nebo i následovali. Nestydí se ani za hrozné bití, kterého se mu dostalo, nevynechává ani líčení o útěku anebo o kriminálech, ve kterých nakonec dožil i svůj plodný život. Chce se chlubit právě onou pravdivostí, která mu dodávala sebedůvěru a důvěru v posluchače, že dokáže hodnotit pravdivě jeho činnost i život.

Přidejme k dnešnímu zpytování ještě tuto otázku - zda nechceme být lepší, chytřejší anebo důvěryhodnější, než si toho zasluhujeme? Byla by to lež, ve které člověk, který se jí nebojí, musí denně vymýšlet nové vytáčky, a to by nebylo zdravé. Pavel se nazývá nemoudrým ne proto, aby jej chválili, ale věděl, že zůstává tolikrát pozadu za těmi, kdo byli skutečnými apoštoly. Tato studie o pravdivém vztahu k sobě, k věcem i k záležitostem vnějším je jednou z nejlepších výchovných metod, jak posílit osobní sebevědomí, sebedůvěru i důvěru v Boha, abychom v jeho jménu dokázali konat skutky statečné i obdivuhodné. Zároveň zrevidujme svůj vztah ke všem, kteří nemají u jiných dobré jméno, kterými jiní pohrdají anebo stavějí je až na pozdní místo. Mít rád jenom ty, kdo mi to mohou splácet, není plné křesťanství, ale být pohotově všude tam, kde se ozývá prosba. Pravdivý vztah nutí k tomu, abychom vynechali každou myšlenku na sebe a věnovali se tomu, kdo nás žádá o službu.

Zde bych rád poznamenal, že je nutné naučit co možná nejdříve děti též prohrávat. Jestliže tuze pozdě nasadíme tento trend, aby viděly nejenom vítězství, ale i prohru, vychováme děti, které jsou urážlivé, někdy zlé a nepřátelsky dovedou

zacházet se vším, co patří těm, co se zdají lepší. Jak velkou pomocí je praxe uvedení do přítomnosti Boží, která zkraje zabrání zneužití toho, co druhým třeba pomáhá.

XIV. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

Jednou důležitou vlastností pro každého z nás je dobrá nálada v každém okamžiku, kdy se setkáváme s jinými. Nemůžeme být nerudně nešetrni tam, kde je potřebí potěšit, ale přece jenom každý je rád, jestliže potká člověka s rozzářeným obličejem, přímým pohledem a s opravdu bratrským stiskem rukou. Zkusme připravovat i na tato setkávání se s jinými i ty naše nejmladší. Podávají-li ruku, ať ji podávají výrazně a přitom ať pohledem protkávají právě toho, kterého poctili svými dlaněmi. Jestliže mladý člověk pochopí, že jeho nejvlastnějším posláním je odstraňovat možnosti pokušení a pádů jiných, v odměnu jakoby dostával onen hluboký pohled do všeho, co ho uvádí do jistoty, že nesmí ztratit nic z toho, co je mu dáno jako Boží. Bojíme se být pokořováni od jiných. Ale chceme-li se vycvičit ve statečném chování, je nutná i tato cvičba, ale přitom nesmíme propadnout ani obavám ani zášti, hněvu nebo nevraživosti, tím méně ještě abychom přešli jen s nepovšimnutím ono počínající udavačství, které začíná tím, že si libujeme v informovanosti, ale přitom jestliže bude přirůstat ona touha - líbit se za každou cenu, vychovali jsme kvalifikovaného udavače. Přitom jak praxe učí, mravně se mnoho neliší ten, kdo hlásí ze zloby proti tomu, kdo dovede denuncovat z touhy být neustále v oblibě u vedoucích.

Nečekejme na to, že lidé kolem nás nám budou nějakým způsobem více nakloněni, než je to pro ně únosné. Kdo si ponechává v sobě rezervu, že neprozradí všechno ani ze svého osobního arsenálu, ten může zůstat silný a statečný i tenkrát, když všichni kolem kolísají a jsou v nejistotě. Nikdy nesmím ztratit punc spolehlivého člověka, jinak bych obíral o možnosti se o něj opřít těm, kdo čekají na kvalifikovanou pomoc. Neberme na lehkou váhu ani v raném dětství lehkovážný přístup ke svědectví pravdy, ať se jedná o věci nejmenší anebo o svědectví, které i rodiče předpokládají, protože jinak by člověk doopravdy nevychoval ani v sobě ani v ostatních patřičnou úctu, kterou každý z nás musí mít jakoby v rezervě. Musí to být ale vyšší pohnutka než jenom líbivost anebo hmotný prospěch, který pomáhá každému mladému, ať synkovi nebo dcerce, aby měli úctu k pravdivému vztahu. Celodenní kritérium hodnoty prožitého dne předkládáme každý den při zpytování nebo lépe při

hodnocení kladů prožitého dne a při plánování na den příští. Šťasten, kdo uléhá se svědomím vyrovnaným a probouzí se s láskou v duši.

Nebylo by snadné probudit se s vědomím, že není člověka, kterého bychom neměli rádi. Dostali bychom punc těch nechutných typů, které brzdí každou radost a brání pokroku i v životě vnějším či duchovním.

Kéž bychom dokázali pravdivě přistupovat ke všemu, co naplňuje naše dny, ale k lidem, ke kterým se blížíme vždy jenom s láskou v Kristu.

I. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry !

dnes několik slov, zvláště vám, dospívající děti. Jistě vám nemusím opakovat, že tzv. dospěláci jsou někdy nešťastní pro nepořádnost, nedochvilnost, lenivost nebo dokonce drzost těch nejmladších svěřenců. Kolikrát se setkáváme opravdu s krajním nezájmem o všechno, co by mělo vlastně hýbat rodinou, obcí, farností a cítíme, že opravdově můžeme být tolikrát nešťastní, protože i to nejmenší, co je potřebí, jako uskutečnění malých povinností u dětí nebo u dospívající mládeže, je potřebí připomínat často mnohokrát, než si někdo vezme odvahu a splní to, co prospívá celku. První krása se prožívá už tenkrát, když si v rodině vzájemně pomáhají, když neskáčí jeden druhému do řeči, když každý ví, co je jeho povinností, a to co musí, udělá dokonale, takže nepřidává svojí nedůkladností jiným starosti. Šťastná ta rodina, kde dokáže otec a matka už v nejmenších dětech mít úměrné jejich vývinu skutečné spolupracovníky. Závisí to na důvěře, kterou otec a matka dávají dětem a úměrně jejich inteligenci dokáží tyto děti ne jenom zatěžovat, ale nenápadně cvičit ve všem, co bude kdysi užitečné v jejich dospělém životě. Rodiče i děti se musí dokázat sjednotit ve všem, co je krásné, prospěšné a co je čisté.

Rodina musí dbát zvláště na to, aby dítě ve svých deseti letech mělo ještě zdravou, čistou obrazotvornost, aby vynikalo právě dětskou jemností mezi dospělými. Proto dospělá generace má jednu velkou povinnost vést život následování hodný. Pak mohou zmlknout i usměrňující řeči, protože dítě si odzírá svůj osobní příklad samo. Všude, kde si ještě rodiče uvědomují své poslání ve jménu Božím, tam je možno navazovat velmi časně výchovný systém, který se dá stupňovat až k dokonalému životu věřícího dítěte a člověka. Nesmí se ztrácet to, co je v člověku Boží. Rodina nesmí ztratit chuť hovořit anebo rozebírat to, co zajímá dítě. Jestliže se dítě dovede ztišit, mohou starší dávat k dispozici své zkušenosti. Dobře vychované děti hovoří až když jsou vyzvány, a to, co se má vykonat pro rodinný kolektiv, správné dítě odzírá samo a není potřebí je k akci vyzývat. Jsme často nešťastní a smutní z nekázně anebo z bezohlednosti, se kterou se ne v jednotlivých případech, ale ve většině, setkáváme. Považuji za těžký přestupek ve výchovném snažení u rodičů onu nevšímavost, kdy nutí dítě k využívání sdělovacích prostředků místo toho,

aby si vzali čas a z očí do očí jemným způsobem dovedli rozložit všechno, co právě dítě v tuto dobu potřebuje. Potom se bude bát mít své věci rozházené, v nepořádku, šlapat po nervech svých sourozenců a rodičů, ale hledí, aby ono klima rodiny se podobalo rozkvetlé, usměvavé louce plné květů.

Blahoslavení milosrdní, neboť oni budou obklopeni milosrdenstvím. Jak může námi procházet láska k jiným, když myslíme anebo jednáme bez pochopení či bez milosrdenství.

II. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

Bůh miluje radostného dárce!

Je to tuze složité, aby každý z nás dovedl vyjádřit navenek svoji radost? Získáváme velký náskok, jestliže vstáváme již s úsměvem, bez pobízení, bez hartusení starších, kdy nečekáme na moment - teď už musím ven. Kdybychom to dokázali vždycky s úsměvným zaujetím vyskočit, širokým pohledem změřit den, který nám Bůh dává, přijímali bychom dobrodiní a zároveň už rozdávali z toho bohatého daru všem, kdo nás budou sledovat. Jaká je v tom síla, kdyby každý mladý člověk dokázal nastavit hned po probuzení své prázdné dlaně a žebrnil o požehnání pro celý den. Tím největším darem Božím, když otevřeme svůj pohled do přírody, je darování času, který můžeme naplňovat svým svobodným rozhodnutím podle vůle Boží. Jak je to radostné a zcela jiné, když v rodině rodiče i sourozenci mohou pozorovat radostný pohyb hned od prvního okamžiku, kdy si ráno uvědomíme své bytí. Ale své bytí i poslání, když nám myslí putují všichni, kdo čekají na naši bystrou reakci ve všem, co praktikujeme ve svém novém dni. Nereagujme na špatnou náladu prostředí, do kterého se třeba probouzíme, nebudme nervózní ani pro hlasité hovory, které nás ruší, nesmí nás naplňovat nechutenstvím ani občasné spory, které v rodinách někdy berou patřičný klid.

Svémi otevřenými dlaněmi nabízíme celé svoje nitro k bratrskému jednání s jinými. Duch Boží v nás nesmí být zatlačován ničím, tedy ani hrubostí, nepřejícností anebo leností tam, kde mladý člověk má být vzorově první. Musí to zase platit, že mladý člověk musí svou jasnou duší svítit jiným na cestu. Vy všichni, kdo začínáte život prvními desetiletími a dále, máte mít jistotu, že starší generace vám ráda předává klíče od toho, co obrazně připravila, ale chce mít jistotu, že jejich námaha nebyla zbytečná. Nebo máme hledat se smutkem v očích onu zašlou radost, kterou byl dříve provázen každý pohyb při konání díla? Nesmí se ztratit ono zaujetí, ve kterém dokáží předbíhat jiné v činnosti prospěšné pro celou rodinu i farní rodinu. Kolikrát jistě ve většině našich chrámů marně hledáme mladé a nejmladší, kteří by ve spořádaném duchovním prostoru hledali posilu u Boha před oltářem. Jenže my je marně hledáme a na to je potřebí, abyste si odpověděli sami, ve většině akcí, které by usnadnily život jiným, myslím tím, jak by to bylo krásné, kdyby mladé ruce

vystřídaly ty, kdo udržují prostor kostelní čistý a ozdobený. Je málo jenom pozorovat, ještě méně je hledat kazy. Kdy se má mladý člověk odhodlat vzít otěže života do svých paží? Nemůžeme stát stranou. Jenže pro toto odvážné vykročení před každý mdlý dav je potřebí dlouhodobé výchovy a tu přece dostáváme ve všech vzkazech, které čítáváme v Písmu svatém. Všude je hned světleji, lépe a radostněji, když vidíme vedle sebe mladého člověka, který s písní na rtech a se zářícím pohledem odstaví všechno, pro jakékoliv souručenství, když je to potřeba.

III. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

svatý Pavel nám připomíná v Listě ke Korintským, jak máme svůj život stavět jedině na Kristu. A říká, kdo se chlubí, ať se chlubí v Kristu. Byla by to možná ne všetečná otázka, kdybychom si měli odpovědět, zda všechno, co naplňuje náš den, je hodno toho, abychom se hrdě před Pánem hlásili, že je to naše dílo? Kolik povinností, kterým se nemůžeme vyhnout, vykonáme dokonale na sto procent? Kolik věcí vykonáme přes den navíc, myslím tím ty, o které nás nikdo nežádá, o kterých víme, že za ně nikdo ani nepoděkuje? Vypozorujme denně ony záležitosti, které pro nás i pro jiné má vykonat jiný - bratr či sestra, rodiče, sourozenci nebo spolupracovníci. Zbavíme se tím onoho nebezpečí, abychom chtěli brát užitek z toho, co odráží námahu jiných. Nikdo z nás nesmí žít na konto jiných.

Jestliže má všechno mít svůj počátek v Kristu a v něm má se i rozrůstat do rozměrů, které jsou nepochopitelné pro nezúčastněné, je nutno vyjít z věcí, které nás obklopují, z okolností, které bud' těší nebo tísní, z vlastností, kterými jsou obdařeni naši nejbližší. Musíme stát na pevné zemi, na ni se musíme předně vyznat, protože je důležité, aby od nejútlejšího dětství a v dospívání měl každý své pevné umístění, ze kterého může vykročit jako Kristův následovník. Bylo by velmi málo jen znát, co kde schází. Více je, když my sami budeme žít podle poznání, které je vytříbeno rozjímáním o životě a nauce Kristově. Každé dítě musí od nejútlejšího věku vědět, co je lepší, co zůstane čisté před lidmi i před Bohem. Proto rádím všem, aby i pro prázdniny měl každý z vás zhotoven pevný rozvrh od vstávání, modlitby, zaměstnání, aby dříve ještě než vstane, již znal své umístění do dne, ale též i všechny postavy, které bude míjet a kterým bude sám ze své vůle chtít přinést kus radosti. Denní dobrý skutek není mnoho, ale mnoho dokáže ozdobit, ba zachránit. Všechno, ať konáme cokoli, musí být konáno v úsměvné pohodě, podáváno s radostí z díla, musíme mít chuť pomáhat, kde se jen dá, v optimismu, který byl vždycky nakažlivý, pokud zůstal ne bolestínský, ale průbojný. Jak vyhlížíjí mezi ostatními naši synci a dcerky, kteří se dobrovolně řídí pevnými pravidly. I společenský styk s ostatními musí doznat ušlechtilých pohnutek, které dávají korunu všemu, co jako jistotu podáváme jiným. Děti mají právo, aby byly obklopeny jen dobrými příklady. Pak ani rodina

nemusí mít strach z hrubosti ulice.

IV. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

Den proměnění Páně - při pouhé četbě událostí o proměnění Páně na hoře Proměnění cítíme, jak by si apoštolé libovali, kdyby mohli jen upírat své oči k nebi a nemuseli přitom namáhat své tělo. Je nám tu dobře, proč bychom tu nemohli zůstat. Ale Pán, který byl spolu s nimi upnut myšlenkami na nebeského Otce, je přivádí do posvátného ticha. Je to pro nás recept, první požadavek, že před každým naším rozjímáním nebo modlitbou je nutné ono ztišení, které nejdříve zaplaší všechno, co by mohlo neblahým způsobem ovlivňovat naše myšlení. Pouhé ticho, které nás obejmě, je již součástí hlubšího ponoření do Boží přítomnosti. Člověk si musí vzít čas, aby vědom si přítomnosti Boží, naslouchal, co nám Bůh radí jako nejvýhodnější a nejlepší pro náš duchovní život. Jak mají pravdu všichni, zvláště ti mladí, kteří hledají možnost soustředění v klínu přírody nebo jak si to mohli apoštolé dovolit s hlubokým, do dálky upřeným pohledem na celý kraj hovořit s Bohem. Jistě každý hoch a každá dívčina zná tyto okamžiky, kdy vítězně zdolali některý z vrcholů našich hor anebo mohli rozšířit svůj pohled na milióny květů, kterými je Boží příroda poseta. Takto vedený mladý člověk dovede ctít onen chrám uhnětený rukou Boží.

Kolik lidí kolem nás má jakoby udušenou soudnost. Škoda, že většina našich mladých je tuze jednoznačně vystavena tomuto nebezpečí, které vede jen ke spekulacím, k plánování, k odtažitému prožívání praktického života v čistotě duše. Každé dítě musí být šťastné, upotřebitelné i pro kolektiv, musí být vedeno nenápadně, v záležitostech hmotných pružně, má odzítat duchovní praxi starších a zvláště kněží, kteří žijí podle představ, jaké má o nich vědomí i celá církev. Potom se slévají všechny úvahy v ruce Boží.

Není to složité naučit děti takto uvažovat, jestliže se naučily oné tichostí už tenkrát,

kdy si ještě představovaly, jak při každé vycházce je vedl za ruku sám Pán. Jestliže ale mají děti být vedeny systematicky k vnitřní usebranosti, potřebují mít pevnou půdu pod nohama, jinak se ztratí ve zmatku širokého prostoru. Jestliže jejich projevy mají navazovat na vnitřní modlitbu, má být vloženo do jejich volného času všechno, co dovede zaujmout, co naplní chutí dostávat se kupředu, co je oblastí, ve

které se cítí jako mezi svými. Je nám zde dobře a dítě by rádo diktovalo i prostor svého působení i styl svého vystupování proti těm, kdo jsou mu nejbližší. Než tato svéhlavost byla smetena i samým Pánem na hoře Proměnění. Ted' je potřeba se vrátit ke svému. Pán upozorňuje, že je třeba vrátit se k pravidelnému naplňování dne. Nikdo to tak snadno nepochopí jako dítě, které si zachovalo ještě jemnost a krásu, kterou dokáže pouhým bytím a pohybem působit na spřízněné duše. Přítomnost rozhoduje.

V. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

nebude na škodu, milí synci a dcerky, jestliže se pozastavíme aspoň chvíli u jedné vlastnosti, kterou se člověk většinou dokáže nejrychleji zprotivit jiným. Sv. Pavel se nevyhýbá onomu chlubení, které znamená teprve pravý obraz jeho vlastního života. Často se setkáváme u nejmladší generace s oním vychvalováním vlastního "já", anebo přeceňováním zásluh, kterou jsou jistě jenom domnělé a v našich očích jsou velké právě tím, že jsme se nesetkali ještě s žádnou kritikou. Sv. Pavel se nebojí vyjmenovávat všechno, co bylo kladem, ale též co ho trápí nejvíce jako záporné působení zlého v jeho vlastním nitru. Byl povinen vlastně samou spravedlností k tomu, aby vylíčil celý svůj postoj všem, kdo jej sledovali nebo i následovali. Nestydí se ani za hrozné bití, kterého se mu dostalo, nevynechává ani líčení o útěku anebo o kriminálech, ve kterých nakonec dožil i svůj plodný život. Chce se chlubit právě onou pravdivostí, která mu dodávala sebedůvěru a důvěru v posluchače, že dokáže hodnotit pravdivě jeho činnost i život.

Přidejme k dnešnímu zpytování ještě tuto otázku - zda ne chceme být lepší, chytřejší anebo důvěryhodnější, než si toho zasluhujeme? Byla by to lež, ve které člověk, který se jí nebojí, musí denně vymýšlet nové vytáčky, a to by nebylo zdravé. Pavel se nazývá nemoudrým ne proto, aby jej chválili, ale věděl, že zůstává tolikrát pozadu za těmi, kdo byli skutečnými apoštoly. Tato studie o pravdivém vztahu k sobě, k věcem i k záležitostem vnějším je jednou z nejlepších výchovných metod, jak posílit osobní sebevědomí, sebedůvěru i důvěru v Boha, abychom v jeho jménu dokázali konat skutky statečné i obdivuhodné. Zároveň zrevidujme svůj vztah ke všem, kteří nemají u jiných dobré jméno, kterými jiní pohrdají anebo stavějí je až na pozdní místo. Mít rád jenom ty, kdo mi to mohou splácet, není plné křesťanství, ale být pohotově všude tam, kde se ozývá prosba. Pravdivý vztah nutí k tomu, abychom vynechali každou myšlenku na sebe a věnovali se tomu, kdo nás žádá o službu.

Zde bych rád poznamenal, že je nutné naučit co možná nejdříve děti též prohrávat. Jestliže tuze pozdě nasadíme tento trend, aby viděly nejenom vítězství, ale i prohru, vychováme děti, které jsou urážlivé, někdy zlé a nepřátelsky dovedou zacházet se vším, co patří těm, co se zdají lepší. Jak velkou pomocí je praxe uvedení

do přítomnosti Boží, která zkraje zabrání zneužití toho, co druhým třeba pomáhá.

VI. Chvála Kristu, drazí bratři a sestry,

jednou důležitou vlastností pro každého z nás je dobrá nálada v každém okamžiku, kdy se setkáváme s jinými. Nemůžeme být nerudně nešetrní tam, kde je potřebí potěšit, ale přece jenom každý je rád, jestliže potká člověka s rozzářeným obličejem, přímým pohledem a s opravdu bratrským stiskem rukou. Zkusme připravovat i na tato setkávání se s jinými i ty naše nejmladší. Podávají-li ruku, ať ji podávají výrazně a přitom ať pohledem protkávají právě toho, kterého poctili svými dlaněmi. Jestliže mladý člověk pochopí, že jeho nejvlastnějším posláním je odstraňovat možnosti pokušení a pádů jiných, v odměnu jakoby dostával onen hluboký pohled do všeho, co ho uvádí do jistoty, že nesmí ztratit nic z toho, co je mu dáno jako Boží. Bojíme se být pokořováni od jiných. Ale chceme-li se vycvičit ve statečném chování, je nutná i tato cvičba, ale přitom nesmíme propadnout ani obavám ani zášti, hněvu nebo nevraživosti, tím méně ještě abychom přešli jen s nepovšimnutím ono počínající udavačství, které začíná tím, že si libujeme v informovanosti, ale přitom jestliže bude přirůstat ona touha - líbit se za každou cenu, vychovali jsme kvalifikovaného udavače. Přitom jak praxe učí, mravně se mnoho neliší ten, kdo hlásí ze zloby proti tomu, kdo dovede denuncovat z touhy být neustále v oblíbě u vedoucích.

Nečekejme na to, že lidé kolem nás nám budou nějakým způsobem více nakloněni, než je to pro ně únosné. Kdo si ponechává v sobě rezervu, že neprozradí všechno ani ze svého osobního arsenálu, ten může zůstat silný a statečný i tenkrát, když všichni kolem kolísají a jsou v nejistotě. Nikdy nesmím ztratit punc spolehlivého člověka, jinak bych obíral o možnosti se o něj opřít těm, kdo čekají na kvalifikovanou pomoc. Neberme na lehkou váhu ani v raném dětství lehkovážný přístup ke svědectví pravdy, ať se jedná o věci nejmenší anebo o svědectví, které i rodiče předpokládají, protože jinak by člověk doopravdy nevychoval ani v sobě ani v ostatních patřičnou úctu, kterou každý z nás musí mít jakoby v rezervě. Musí to být ale vyšší pohnutka než jenom líbivost anebo hmotný prospěch, který pomáhá každému mladému, ať synkovi nebo dcerce, aby měli úctu k pravdivému vztahu. Celodenní kritérium hodnoty prožitého dne předkládáme každý den při zpytování nebo lépe při hodnocení kladů prožitého dne a při plánování na den příští. Šťasten,

kdo uléhá se svědomím vyrovnaným a probouzí se s láskou v duši.

Nebylo by snadné probudit se s vědomím, že není člověka, kterého bychom neměli rádi. Dostali bychom punc těch nechutných typů, které brzdí každou radost a brání pokroku i v životě vnějším či duchovním.

Kéž bychom dokázali pravdivě přistupovat ke všemu, co naplňuje naše dny, ale k lidem, ke kterým se blížíme vždy jenom s láskou v Kristu.

Zdař Bůh milí bratři a sestry!

Když se v tomto okamžiku zadíváme jeden druhému pevně do očí, jistě nás to nutí k opravdové srdečné vděčnosti tak, jak jsme to činili již před rokem 1948, kdy jsme neměli nejmenší představu o tom, jakým způsobem bude ona rudá hydra pohlcovat jednotlivce i celé skupiny našeho národa. Stáli jsme potupeni do posledních nervových výběžků výsměšnými procesy, ve kterých minulý režim zašlapával i zásadní základy důstojnosti člověka i skupin.

System, který ve své statečnosti se bál i pouhých nepřátel - dětí. "Na děti nám nesahejte, ty jsou naším výsostným územím. Každý, kdo bude seabeměně ovlivňovat poslední generaci, se se zlou potáže, protože poslední generace je již jenom naše". To jsme slýchávali při každém druhém výslechu, kdy nás hrubci s odznaky na klopě nutili k výpovědím, které jim měly nejenom krýt záda, ale dávat záruku, že svoji práci dělají dobře. Ztvrdly nám dlaně a zkameněl tolikerý pohled, kterým jsme nesmlouvavě hleděli na trpící bratry ve všech možných lapácích. To je ta skutečnost, která nás nutí, abychom se doopravdy celým nitrem zamýšleli nad minulými událostmi, nejenom nad těmi, na které vzpomíná téměř celá republika o pouhých 30 let, ale jsme poslední přežívající svědkové událostí 50 let zpátky, a to událostí, před kterými ustupuje každý z našich mluvčích, jako by se bál, a to tvrdím i našich mluvčích, že by na ně mohl padnout v budoucnu stín, který by znehodnotil loajálnost už k těm, kteří přebrali společenskou zodpovědnost v našem národě.

Hanba minulých desetiletí má být zapomenuta nebo vymazána? Proto mi dovoluete otázku, kterou bych rád viděl zodpověděnou zvláště od těch, kdo i na těchto příležitostech zastupujete možná už jenom zbytek vůle národa. Kdybychom měli slyšet čestnou odpověď, tak se ptám otevřeně, kde stáli všichni ti, co dnes napřimují svoje postavy, nadouvají svoje tváře a vrhají líbivá hesla všem, kdo přežili do tváře, právě v té době, kdy tisíce vlastenců si dávalo do pořádku rozbité údy v letech 1948 a dále po letech 1950? Kdo z těchto dnes mocných a třeba i lživě slavných našich zástupců psal své dějiny do historie národa, kdy padaly hlavy anebo když v ponižujících podmínkách jsme často s hrůzou vstávali při ranním řvaní bachařů a prosili Nejvyššího, aby nám dopřál prožít anebo přežít aspoň další den buď v šachtách anebo v mučírňách všech známých lapáků? Spánek stejně rozerván jako rodinné svazky, údy rozmlácené, že jsme nebyli vždy schopni ani složit ruce k modlitbě. Viděli jsme zničené všechny kategorie lidských projevů, ale odvažujeme se všichni stejně tvrdit, že tento prostor naplněný puchem a řevem jsme neproklínali, ale tak často jako apoštolé, když museli trpět pro jméno Kristovo, jsme ochotně objímali ten kříž, který ne vždycky jsme si žádali nést. Tedy ne kletby, ale upnutí na Boha, byla ta síla, která nás udržovala při životě.

Můžeme na tomto posvátném místě opakovat stejně jako tak často za zamřížovanými okny, že chceme, aby i toto utrpení jednotlivců i celého trpícího národa bylo součástí Kristova vykupitelského utrpení. Nebylo vždy jednoduché považovat za normální osobní vyloučení z pracoviště, z klínu rodiny, bylo někdy jen krajní silou možné přežít ony nerudné hrubosti, kterých se nám dostávalo od představitelů minulého režimu. Tenkrát i dnes chceme být přesvědčeni, že nic z těchto úpěnlivých proseb neznělo do prázdna. Vy to cítíte stejně, že jsme byli nejenom opomíjeni, ale dnes už to prožíváme jako nenávist od všech, kdo si říkají vedoucí politického, kulturního a někdy i náboženského života. Naše hlasy už jen skřípají, je to jenom vrhaný písek do soukolí, které chtějí tito naši mocní mít mazáno líbivostí, falší a touhou udržet si místo i plat. Nesnášejí otázku, ne tak ještě, aby jim někdo z nás mohl zdůraznit chyby v jejich jednání, tím méně ještě, abychom připomínali nutnost pokání, pro které, jestliže je pomineme, budeme stavět celou budoucnost osobní i národní na prokletém, shnilém základě. Nesmířené zločiny, nevyrovnané mravní dluhy, neodpuštěné rouhání a násilné smrti, kterých je i přítomná doba plná, by byly tuze špatným věnem pro generaci, o které tvrdíme, že je nosná v budoucích desetiletích.

Dnešní příležitost nám připomíná, že musíme se soustředěným zaujetím dokázat hledět přímo do očí těm, kdo nám jsou nejbližší, kdo spolu snášeli šatlavy, lapáky, šachty celá desetiletí a tolik z nich marně čekalo na své nejbližší, z nichž mnohý byl mrzkou smrtí vyrván z jejich středu.

Pro nás, kdo ještě žijeme, je to nutné nebát se vzpomínat na krutou minulost, pomáhat udržet paměť celého národa v živé podobě a připomínat každým gestem, zvláště našim představeným, že poslední hrubost, kterou nám zůstaly dlužny tvrdé zásahy minulého režimu, zakoušíme od těch, kdo už se zase napřed bojí, že by neobhájili svoje postavení.

Jsem rád, bratři a sestry, že můžeme právě na této posvátné hoře Matky Boží děkovat i prosit, hodnotit, ale též nabízet všechno to, co může být ještě projevem naší, i když zraněné, ale nezlomené duše. Kde jinde chceme nalézt onen osvěžující vzduch pro příští těžkosti?

Jako celek jsme nyní hnáni, a vy to víte stejně dobře, do oné budoucnosti, která bez kapitálu a bez konta, bez mravního základu chce uvádět národ do skutečností, které nejsou ničím více, než jenom pokračujícím podvodem, který neskončil, jak si to připomínáme každý rok, v onom záludném sametu r. 1989. Nic nepřidá ani neubere na hodnotě, jestliže celé skupiny anebo i většina národa bude chtít smlčet skutečnosti, které přivedly téměř tři sta tisíc vlastenců do ponižujícího poddanství minulých zloduchů. I když celé úsilí přítomných mocných chce pomlčet o událostech r. 1948 - 1952, kdy se pro každou maličkost člověk třásl o pouhý život, byla postavena neprůhledná zeď událostmi r. 1968 a tím se nutí většina národa, aby zapomněla na všechno, za co odpovídá.

Cílená výchova k neúctě obětem prvních dvou desetiletí bolševické vlády u nás znamená pro celý národ, ať to chce uznat nebo nikoliv, vládu pidimužiků, agentů, spolupracovníků na tolika místech zodpovědných za celé dějiny. Jak bídné je to svědectví o úrovni i hodnotách jednotlivců či celých společností. Nemůžeme nazvat tuto praxi jen ledabylostí, jen touhou pominout některé body z našich dějin. Bylo by to možné jen v tom případě, kdyby nebylo za námi více než 15.000 ubitých, téměř 300 popravených. Máme být nuceni, abychom pokračovali v té lži, kterou nám naši

představitelé buď papouškují anebo o ní mlčí? Kolik z nás nosí na sobě jizvy, které činí jejich velkodušné odpouštění zločinů komunismu nepravděpodobnými, ba lživými.

Nesrovnávejme nikdy ony osobnosti, které si drze vzaly právo být soudci národa s těmi veličinami, které téměř ve dvou stovkách kriminálů bídne utrácely svůj hodnotný

život. Nebudeme se klanět těmto modlám, i když nám zdůrazňujete, že jste naši otcové, vychovatelé, že jste naši vedoucí národohospodáři, ke kterým bychom měli vzhlížet v bázni a úctě.

Dnešní den musí pro nás znamenat ono uklidnění, pro které si zde na této posvátné hoře chodili i v tom období, kdy se umíralo s kovy na rukou a na nohou. Nemlčme ani o oněch sprostáckých událostech 14. a 15. dubna 1950, kdy bylo pozavíráno za pouhé dva dny na 15.000 řádových sester, bratří a kněží. Nedělejme se lepšími, než oni hrubiáni na Balkáně v poslední válce, protože i u nás se nebáli mluvčí nenáviděného režimu týrat, zabíjet, znásilňovat, a to i osoby Bohu zasvěcené. Kolik to bylo lidí utýraných, znesvěcených. Máme dále strach mluvit o těchto neštěstích?

Jakou bolest nám i všem podvedeným vlastencům působí lži přítomných mluvčů, jakou bolestí je protkáváno naše tolikrát do bezvědomí zbité tělo, jaká je to hanba, když i v našich školách, a to na všech stupních a podotýkám, že i na našich, se nesmí vyslovit jména těch, kdo položili svůj život anebo své mládí či elán na poplivané schody našich mocných. Náš stále se zmenšující počet by měl doopravdy nutit k zvědavé aktivitě

všechny, kdo berou zodpovědnost, že pracují pro národ. Kolik bylo s námi opravdových odborníků, učitelů, vychovatelů, lidí skvělých, které náš český lid odsuzoval a zkopával do jam naplněných hnusem proklatého marxismu. Nikomu z nás by nebylo zatěžko třeba ani nevzpomínat na všechny páry vyhaslých očí, na znetvořené údy, kdyby se našel alespoň někdo z našich, podotýkám našich mluvčích, kdo by připomínal těm nejmladším, jak je nutné si vážit všeho, co trpěly dvě generace jen pro tuto touhu, že musí zvítězit pravda a nikoliv násilí.

Vztyčená pěst byla i v těch těžkých dobách nahrazována k modlitbě složenými dlaněmi. Jsou to události staré již přes 50 let, které už připomíná jen nepatrný zástup, ale tyto okamžiky, které bez rozdílu naši mocní smetli se stolu, budou soudit všechno to, co následuje v českých dějinách. Dnes musíme nalézt tolik síly, abychom si dovedli opakovat, že nic z toho, co bylo položeno na oltář v těchto těžkých dobách, neodkládáme do nepotřebna, ale bereme jako novou nutnost ujistit i Všemohoucího o naší stálé věrnosti.

Dovolíte mi jistě skončit toto rozjímání jedním pohledem. Velký pátek r. 1956. Nástup celého lágru na nádvoří, slunce již tenkrátě nadměrně zahřívalo v pozoru stojící mukly, kdy se najednou zhroutil zesláblý a vysílený mladý kněz, kterého odnášeli do budovy. Šeptal si jen jednu větu: "Pane, i tuto nepatrnou oběť vezmi za ty bratry, kteří tě nemají rádi". A jakoby slyšel jednu téměř syčícím hlasem vyslovenou odpověď:

"Nechci oběť tvého života, budeš žít, ale chci, abys mi tuto větu opakoval každodenně". Tedy ne kletby, ne setrvávání v nenávisti, ale jistota, že i tyto naše těžké dny jsou součástí utrpení Kristova za celé lidstvo.

Vizovice, 1998

*Králi, jemuž všechno žije,
pojdte, klaňme se jemu...*

D r a z í ,

i když je těžko v tuto chvíli nalézt vhodnou větu, která by mohla vyjádřit ono soucítění s Vámi, když jste se museli setkat s tou nejtvrdší skutečností života, přece jenom aspoň několika větami bych chtěl vyjádřit, jak prožívá kněz odchod těch, kdo vždycky stáli mezi nejvěrnějšími věřícími.

Věřte, že nebylo prázdných míst v životě Vašeho otce, všechno svědčilo o onom pohybu, který hledal druhé i následoval a uskutečňoval ve všech důsledcích. Protože i on byl mužem pevné víry, je jednodušší i žít z té naděje, která se stala skutečností jeho odchodem. Pevně věříme s ním, že i poslední gesto je onou legitimací, která opravňuje osídlit kus nebe.

Spolu s Vámi budu při oltáři pamatovat na všechno to, co zůstává jako pevná struktura jeho věrného, tvrdého, ale statečného života.

Vám všem, zvláště dětem, ať Všemohoucí dá jistotu, že ty hodnoty, které otec považoval za důležité, jsou jediné důležité pro dějiny člověka.

Bůh Vám dej sílu, abyste mezeru, která vyvstává jeho odchodem, dovedli vyplnit dlužnou láskou.

S požehnáním a s přáním Vám živým opravdového pokoje a jemu radosti věčné

Milé sestřičky!

I když se vám může zdát toto oslovení tuze dětské, přece jenom považuji za svoji tvrdou povinnost vyjádřit ty nejúpřímnější díky za možnosti, které jste poskytly stárnoucímu hlasateli Evangelia. Nikdo druhý si nedovede představit, jaká síla proudí ze zástupů sepjatých rukou, kolik je to zbožnosti, statečnosti, sebezapírání, která hovoří z každé vrásky, protože odcházíme ve svých desetiletích všichni stejným tempem směrem k Věčnosti. Všechny ty chvíle, kdy jsme mohli sledovat anebo kdy vy jste sledovali jeden skřípavý hlas, považuji za požehnání spíš pro sebe než za zisk pro Váš duchovní život. Je rozdílný svojí náplní, a to každého dne, rozmanitý výběrem, hledáním, ale též i řešením, ale zůstává stejným směrem, který máme všichni stejný, a ten směr je ten, co Pavel nazývá pohoršení Kříže. Jaká je to nádherná pohledová dráha zpět po těch desetiletích, doopravdy tvrdostí, která se rovnala tolikrátě blížící se smrti, ale vítězně překonána svým upnutím na Boha. Nemohu než jenom vyslovit upřímný dík, protože prostředí, ve kterém se my a mnozí spolubratři pohybujeme, nesvědčí vždycky o soustředěné pozornosti na to, co se nabízí jako slovo Boží. Upřímné díky za možnosti i za péči a posléze i za všechno to, co zůstává jako bohatství pro naše setkání s dětmi. Všechno bude na svém místě sloužit tak, aby to byla též i sláva Hospodinova a vy to víte!

Vyrovnat se nic nedá z té velkodušnosti, kterou dokážete rozprostřít vždycky při každém setkání, nebo aspoň neznám jiný způsob, než požehnání z cest a na cesty. Ať tedy Bůh dá opravdové sebevědomí, abychom netoužili po ničem jiném víc, než po blízkosti Jeho tváře. Jsou mnohé ze sester, které si zaslouží zvláštního díku i obdivu za vytrvalost i velkodušnou obětavost ale ten výčet by asi obsáhl celou litanii vašich jmen, protože spoléhám, a vím to bezpečně, že nikdo mezi vámi neobstojí, kdo není velkodušně dobrý a přímo zaměřen na Boha.

S upřímnými díky, bratrským požehnáním i s prosbou o totéž z vaší strany, zůstávám spolu i s těmi našimi nezbedníky spojen před Pánem toutéž velkodušnou dobrotou.

Ujišťuji vás, že kdykoliv tesknota obejmě naši mysl, budeme zalétat svými prosbami do vaší oázy, ze které, jak jsem přesvědčen, proudí neustále tok Božích milostí, zasluhováni vaší věrností nejenom ke kongregaci, ale k Bohu vůbec. Za duchovní dary i za všechno, čím jste obtížily Angelino auto, Bůh žehnej! Dálka dokáže čistit i unavenou duši. Využijme těchto možností a svět v našem pojetí i okolí bude přece jenom dokonalejší.

Milé sestry a bratři!

Je potřebí, abychom brali vážně všechno to, co nám církev předkládá jako Boží slovo. To, co říkáme my, už může být jenom rozměňování toho velkého Božího pokladu, jen to, co z této knihy předkládáme, to je slovo, na kterém stojí nejenom církev, ale i naše osobní spása. A proto i my několik těch minut budeme věnovat právě těmto myšlenkám, které nám Pán rozprostírá, aby byly takovou životodárnou půdou pro všechno, co my potřebujeme, i třeba pro lopotný těžký den. Tento příměr, který nám Pán jako by dal k lepšímu, může být obrazně řečeno i pro nás směrem, jak se máme ubírat i my. Pohrdne někdo z nás pozváním, když někdo z příbuzných třeba potřebuje, aby tam měl tu padesátku hostí? Jsou ale i jiná pozvání. Tam, kde je potřebí něco obětovat. Abychom nedopadli jako ti v Číně, když měl každý ze své úrody nabízet to nejlepší víno a najednou zjistili, ona kád' byla plná vody. Spoléhalo, že jim to nějakým způsobem projde. I my jsme mohli jako zástupci lidského rodu tolikrát debatovat, mohli jsme odmítat, mohli jsme pochybovat o pravdách, které nám vyprávějí o Bohu, o jeho řízení vesmíru, o všem tom, co člověka naplňuje buď štěstím, anebo jej hněte utrpením až do té doby, než přišel Kristus. Tím končí každá debata, protože Pán jasně prohlásil - ve Starém zákoně se to říkalo takto: Mohli jste to brát, anebo jste to mohli odmítat, ale já vám pravím, že - a teď najednou přicházejí ty vývody, které ani my se nesmíme odvážit odkládat ,

Přátelé, když takhle pozorujeme v těch našich kostelech anebo modlitebnách, na shromážděních, věřte, že není z čeho bychom mohli mít radost; protože tam schází právě ti, kdo byli též pozváni. A Pán tam říká tu strašnou větu, která už se nedá žádným způsobem přistříhovat. Ti neokusí již večeře, ti už nebudou nikdy moci přijít a zaklepat, pusť nás, otevři nám. Není možné. Až po tento okamžik, kdy člověk ještě může počítat, vážit, měřit, až do této chvíle je možné i se sebou leccos udělat. Ale jakmile nastane ona chvíle, kdy Pán nás posílá, to jsme si připomínali tyhle dva posvátné dny, pojď a vydej počet, potom už nezměním ani já, ani nikdo z mých nejbližších nic na svém údělu. A to je to zlé, co si na sebe uvalí každý, kdo bere jenom s lehkým srdcem anebo s duší takto prchavou ty zásady, které Bůh nám dává přes Ježíše, ať je to 5. kapitola u sv. Matouše, ale spíše se těšme tím, že v té 25.

nám otevírá ona velká tajemství, jak může člověk snadno dosáhnout až té hodnosti těch svatých. A nevypočítává tam ani bohatství ani hodnosti, žádný trůn tam nejmenuje, ani žádnou tiáru, anebo jakoukoliv papachu na hlavě, nic z toho tam není, jen byl jsem na tom uboze a vy jste se za mě nestyděli. A teď tam jde ten výčet, jak on zve ke své hostině. Ale Pane, my jsme tě neviděli. Spíše bychom měli říct, my jsme tě nechtěli poznat v našich bratrech a sestrách.

Teď máme každý den příležitosti, abychom si zopakovali, jakým způsobem jsme se zmocnili tohoto vědění o Kristu, jakým způsobem žijeme právě ty pravdy, které nestačí jenom věřit, on říká teprve tehdy, až je budete žít a budete jim učit jiné, teprve tehdy okusíte z mého království. Tedy pro každého z nás, a to je ta krása, že vy i já, každý z nás i naše děti mohou spolupracovat na tom vytváření tohoto velkého Božího zřízení mezi lidmi. Není toto krása, jestliže stačí k mé spáse sklenice s láskou podané vody, anebo ono pohlazení, na které tolikrát marně čekají ti, kdo trpí na tom loži už třeba poslední dny svého života, anebo onen úsměv, o který je teď taková bída .

Dnes jsem potkal na vysoké škole synky, kteří též odcházejí z domu plni naděje, chtějí to jedno, nejdříve uchvátit pro sebe radost z díla i radost z té krásy života. A tu mi ten vysokoškolák říká: Ale pojdte mezi nás se podívat, my jsme jakoby scvrklí. Není důvodu, proč bychom se mohli zasmát anebo jakým způsobem my bychom se mohli těšit. Jsme roztrženi. Nemáme proč být rádi na světě. Jaká je to hrůza, když vám to řekne 20letý hoch. Má před sebou celý život. Ve svých dlaních má tu hroudu, z které má uhníst dílo, které má být jeho i Boží slávou a on najednou desperátně složí ruce v klín anebo do kapes a řekne, nemám důvodu. Tak jako tito. Nemáme důvodu, proč my bychom měli být na službách Božích. Toto zvaní se opakuje každý zasvěcený svátek, každou neděli a člověk, když se podívá - jenom vráscitě tváře, jenom těžkou chůzí doprovázené kroky, jenom snad zástupci čestní z těch našich panelákových obrovských sídlišť a ti ostatní neokusí večeře Páně. A to je zlé. My máme ale onu velkou naději, kterou nám Bůh nechává ještě tím, že žijeme. Já ještě Pane mohu. A ti druzí co ? Může být šťastná rodina, když jeden člen tam schází. Může matka jásat nad svými dětmi, kdyby jich měla nevím kolik, když jeden syn se jí zatoulal ? Může se rozezpívat otec, jestliže se mu zvrhla dcera anebo synci, či odešli daleko od rodinného krbu a pohrdli tou vilou, kterou rodiče s námahou vybudovali ?

Přátele, denně se setkáváme s těmi, kdo by nás měli učit úsměvu, radosti, kdo by nám měli dodávat sílu, aby člověk vydržel dál a oni nemají kde brát. Jenže z této povinnosti nás nemůže nikdo osvobodit. Proto je potřebí, aby ať v jakékoliv sestavě my jsme vždycky z těchto míst přinesli jakýsi odlesk těch svící, které doprovázejí posvátný úkon na oltáři. My ho máme nést nejenom na hřbitovy, tam už nezměníme nic. Můžeš vyplakat 4 kapesníky, můžeš slzami vytlouct už jámy ve všem tom, co je náhrobkem, anebo co má být svědectvím, že jsme nezapomněli na ty své nejdražší, je pozdě, jestliže z tohoto místa se ozývá: děti už jsme neměli co obětovat a vy jste se takovýmto způsobem zařadily do života. Jak málo je těch Otčenášů, jak málo znamení kříže, když tak pozorujete na těch našich posvátných polích. Zapomněli to. Ale proč? Je to zloba, anebo je to odmítání, které je nám blíže, kdykoliv nám něco neseď ? Nebo je to výraz, tak jak mi nedávno opakoval jeden 16letý učeň. My už jsme jiní, my tohle již nebaštíme, tak jak si myslíte, protože my jsme zvyklí na jiný způsob života. A teď mi rozprostíral všechno to, co je náplní jejich dnů a musím říci bohužel. Týká se nás to, když to říkají cizí? Doopravdy ano, ale týká se nás to bolestně, jestliže to někdo z našich vyřkne takovým tvrdým způsobem: Nemám čas, nechce se mi, mě to nezajímá. To ale není výrazem nás, kdo jsme tu shromážděni. My jsme tu za jiným účelem. Chceme se podívat na svoji prázdnou dlaň a zvednout ji k Bohu, aby do ní mohl vložit tolik síly a odvahy, abychom měli z čeho rozdávat. Především těm, k nimž se budeme vracet anebo těm, které povedeme. Anebo, chceme-li dávat, jako to, co jsme prožili, protrpěli, aby církev měla z čeho rozdávat. Tedy není to jenom důvod, abychom my sami se zamýšleli nad sebou, protože naše zodpovědnost sahá dál. U nás se to zlé musí zastavit a od nás musí startovat všechno to - do života našeho i těch jiných, co je dobré, co je krásné, a co je čisté před lidmi i před Bohem. Nechtějme být zvláště v tyto dny moderní a nepospíchejme všude tam, kam nás reklama vede. Vidíte sami, jak jsou šidlavé všechny ty transparenty, jak je marné všechno to, co se nám předestírá před oči, jestliže to srovnáme s hodnotami, které si poneseme na věčnost. Jen tolik nám zůstane, i kdybychom byli sebe bohatší a sebe víc rozdali, co jsme dokázali těm jiným věnovat ve velkodušné lásce.

A na to máme sílu my všichni, k tomu není třeba ani velkého umístění v životě ani kariéry politické či hospodářské, na to nepotřebuji mít diplomy. Rád mohu mít takto prostě, jak nám to ukazuje Nazaret a jak nám to ukazuje Golgota. To jsou

momenty, kterými se necháme ovlivnit. Přátelé a to ostatní zahrňme do té milosrdné lásky Ježíšovy. On ví, že každý z nás má v sobě ždíbec touhy být šťastný, jenže bez něho a bez té jistoty milosti ve vlastní duši to nejde. Ti ostatní neokusí, ale ať to nenesou těžce, protože dokud žijí, mají tu cestu ještě otevřenu a my jim máme být vůdci. Zkusme se při této oběti zamyslit nad tím, kolik ještě můžeme I kdybychom mohli jenom zvednout ruku a se přežehnat, kdyby to bylo jenom to jediné gesto úsměvné, kterým posílíme ty, kdo už si zoufají, i kdyby už nebylo nic než jeden povzdech z našich rtů, my ještě žijeme a proto jsme zvítězili i nad tímto světem, protože dokud ještě mám tolik prostoru, že mohu říct buď milostiv mě hříšnému, máme i nebeskou bránu stále otevřenu.

Přátelé, nechme se pozvat, ale potom jděme. Nechme už ty výmluvy, nechme už toho čekání, protože Pán čeká, ale jeho čekání nesmí být věčné, protože náš život je časový a tak vložme do těch svých hodin celou tu krásu, onen úsměv, kterým i vaše dítě je najednou lepší, kterým i váš manžel anebo vaši podřízení, anebo ti, které budete potkávat v autobuse či v tramvaji nebo na ulici najednou se budou divit, kolik požehnání je skryto v každém, kdo nás potkává s láskou v srdci. A ta největší je Boží. A proto i my dnes chceme uchvátit tolik, ať jsme silní v Bohu i v Ježíši.

Vážení přátelé,

posílám podle Vašeho přání originály motáků, přenesených v době r. 1956 - 1958 z Tmavého dolu ve Rtyni v Podkrkonoší. Všechno je ve stejné úpravě, bez jakéhokoliv zásahu tak, jak se to podařilo nejenom sepsat, ale též v botech přenést přes šachtu. Není to zcela všechno, něco se nepodařilo zachránit, ale dodané listy jsou ty, které zůstávají jako živí svědkové.

Popisovat možnosti, které jsme měli, považuji za přebytečné, protože je dost jiných zdrojů, ze kterých jste informováni, jakým způsobem se dalo v těchto tísnivých podmínkách alespoň něco dělat, co se vymykalo těžkému dozoru z jeho přepěče. Referáty, které nabízí tyto zšedlé stránky, byly nejdříve prohovoreny nejvíce se studenty, se kterými jsme sdíleli ubikace i šachetní pracoviště a pak v nestřežených okamžicích zapsány tak, jak je dávám k dispozici. Řada z těchto referátů vyšla už ve více knihách (část v Záblescích, které příkládám, stejně jako knihu Střepy a Přirozená výchova k vůdcovství). Jejich myšlenkový dopad, zvláště na inteligenci, se kterou jsme byli společně "převychovávání", je dostatečně vyzkoušen svojí působivostí v onom prostředí, ve kterém si někteří zoufali a jiní rostli v silné osobnosti. V celém snažení šlo o jedno - nedovolit, aby někdo, zvláště z těchto našich mladých bratrů propadl skepsi, smutku nebo zoufalství. Bylo třeba nezištného přístupu a radostného podání všech těch pravd, které zajímaly zrovna tyto mladé hochy.

Tématika byla různá podle toho, komu bylo potřebí reagovat na jeho osobní přání. Ale bez rozdílů všechny referáty působily v daném prostředí jako léčivý obklad na rozbolavělé mladé duše. Tyto doklady zůstávají jako němí svědkové onoho hrůzného vyloučení z občanského života. Hrůza prožitých let je stupňována nemožností brát podíl na těch dobrech, které se společně budovaly pro národ i pro církev. Jeden potřeboval druhého, aby bylo možné zdolávat ona úskalí, ve kterých se mnozí roztříštili právě tím, že dovolili žít v izolaci, do které se buď dobrovolně uchýlovali svým posupným mlčením anebo byli vrženi hrubostí strážů. Pro nás to byla výzva učit se

onomu optimismu, který se dokáže rozdávat. To, co bylo nejtěžší, se stalo požehnáním snad pro celá příští desetiletí. Učili jsme sebe i jiné neproklínat ani nepřátele ani zlo, které působili, ale brali jsme všechno jako výzvu k osobnímu růstu osobnosti.

S upřímnými pozdravy a přáním úspěchů

ThDr. Antonín H U V A R

Vážená a vzácná paní Probstová,

odpustíte, že se hlásím za tak drahnou dobu, ale považuji za nutné nejdříve nechat odtéct kalnou vodu Vašeho smutku a pak opakovat znovu ono ujištění, které by znělo lépe osobně z očí do očí tak, jak jsme byli zvyklí jednat přímo, když jsme ještě měli v žilách mladistvou skautskou krev. Odchází nám mnoho těch, kteří pro nás znamenali náplň života, učili nás, jakým způsobem může člověk druhého pochopit a provázet ho láskou, která měla své kořeny v Bohu.

Kdybych měl příležitost prohovorit o všech těch událostech, které byly pro nás oba i pro Vašeho pana manžela tím, co naplňovalo duši i srdce, bylo by na to potřeba mnoho doby a soustředění, které jediné dává oprávnění k upřímnému hovoru o těch, které jsme měli rádi. Jsem Vám velmi vděčen a ujišťuji svojí účastí při oltáři, kde se čerpá námi pochopenými metodami opravdová síla, abychom neklesali ve svém životě. Dá-li Bůh a bude ještě možnost jednou se setkat, věřte, že jádrem naší konverzace bude zase opakované ujištění, že si vážím Vás za Váš pro nás vzorový přístup ve všech rodinných záležitostech, že Vás mohu ujistit i o vřelém a neustále trvajícím kladném vztahu k Rudovi a tím zároveň ke všem, kdo tvoříte jednu lidskou i Boží rodinu.

Vzpomínáme při každé příležitosti a to s každým, kdo jsme byli obeznámeni s Vašimi osudy, přejeme Vám sílu a ve všem upřímnou radost, která musí být neustálou náplní i korunou Vašeho života.

Jsem Vám za mnoho vděčen a své dluhy chci splácet cestou k Bohu.

S požehnáním

Zábřeh na Moravě, 1998

Ihre Excellenz Hochwürdigster Herr Obermeister,

ich möchte Sie auf das herzlichste willkommen heissen in dieser Stadt leider ist es bei einer traurigen Gelegenheit. Es ist der Wille unseres verstorbenen Bruders Pater Vojtěch. Ich möchte Sie auf das innigste bitten den Orden zu vertreten dass es auch ein Angebot für unsere Gläubigen wäre.

Milí spolubratři a sestry!

Mám se rozloučit za řád Panny Marie Jeruzalémské s naším spolubratrem Vojtěchem.

Necítím se hodným, ale přesto Vás prosím, abyste shovívavě sledovali několik vět, které nemají být jenom pouhým rozloučením.

Více než kdykoliv jindy pocítuji povinnost mluvit i o jiných záležitostech, které se dotýkají i samého našeho kněžství. Mnoho záležitostí i z této naší příležitosti. Zní vážně, těžce, protože chceme hodnotit život, který nebyl v žádné fázi jednoduchý.

Otec Vojtěch byl jedním z mnoha kněží, kteří měli milost až do posledního dechu utvářet nejenom své nitro, nýbrž byli hnáni stálým Božím pohybem k činnosti, kde jenom bylo možno ještě úměrně silám zasáhnout. Kolik to však bylo desetiletí, kdy mu bylo bráněno, aby působil tak, jak to bylo jeho vůlí i posláním. To je to kruté od života, když cítíme schopnosti a není možné je rozvinout, není možno dávat tam, kde cítíme, že je nutno zasáhnout. Měl vždycky více než na život v ústraní. Hodnotit však jeho život nepřísluší nikomu jinému než Pánu, vyslovovat chvály nebo i kritiku přísluší naším představeným a těm, kterým on celý život sloužil a sloužil až do posledku velmi věrně. Celá desetiletí budou potřebná k tomu, aby se zhodnotily všechny jeho skutky, kterými zůstává příkladem všem mladým generacím.

Osudy kněží jsou však lemovány i tvrdostí nepřátel i znehodnocením

vedoucích. Ne jinak tomu bylo i v jeho případě. Proto se tážeme nyní, kdy cítíme nedostatek odvážných mladých mužů, kteří by byli ochotni vzít na sebe závazky kněze, jaký výhled má církev, kde je skutečná linie církevní, nezastřená tolikerými sektářskými snahami, které nabourávají důvěru k představeným i k nástupci svatého Petra? Při vzpomínce na hovory, které jsme ještě před krátkým časem měli spolu s ním a bratřími Řádu Panny Marie se tážeme, jaký to model kněze u nás, jaký je nutný vzor pro příští desetiletí. On i když nejstarší, chtěl vždy dodávat sebedůvěru i optimismus, i když každý musel pozorovat, že mu sil ubývá. Nechtěl se vzdát.

Vždy zdůrazňoval, že je nutno se do poměrů vložit, angažovat se ve všem, kde je jenom jakýsi prostor, ale není možné se poddávat tam, kde vidíme jenom hrubou nátlakovou sílu bez práva na pravdu. Jednoduchá působivost inteligence a prostoty.

Jak mnoho se z jeho života podobá osudu Pátera Sklenovského. Kolik nevyrovnaných křivd, kolik i zde schází omluv, jak málo uznání a porozumění bylo výslednicí jeho znalostí i námah. Nepatřil nikdy k těm, kdo se domnívali, že je možno zachraňovat církev spoluprací s nemravným minulým režimem. Jak pravdivěji a opravdověji žil on i tolik jeho spolubratří v kriminálních špeluňkách nebo v tichém působení, když již měl souhlas. Jak blíže se pociťovala i přítomnost Boží v místech, kde nikdo ani on nebyl zahrnován láskou. Celým svým postojem i celým životem dokazoval, že kněz má takovou hodnotu, jakou úroveň má jeho vnitřní život. Tvrdě odmítal jakoukoliv spolupráci s těmi, kdož schvalovali nebo jenom mlčeli ke všem krutostem i vraždám bratří u nás. Měl pravdu i tehdy, když byl odmítán i představenými od vrat jejich působení. Kněz v každé době i tehdy, když cítil nespravedlnost svého umístění.

Při jeho památce se tážeme znovu, zda měl pravdu světec biskup Gojdič, Zéla, Hopko, Skoupý, Trochta, nebo ti, kdo parazitovali v té těžké době na výhodách, které režim nabízel. Není to nejhorší u nás právě v tom, že jsme setřeli rozdíly mezi věrným a nevěrným, mezi obětí a obětovaným, že chceme omlouvat chyby, protože sami si nejsme bezchybnosti svého života vědomi. Zatím se mnoho trpkostí usadilo i v jeho duši, protože viděl jasněji, kolik je to bezohlednosti, které působí i lidé stejného tábora. Nikdy nesnášel lež a patolízalství v jakékoliv podobě.

Kolik je to rozdílů, kolik je to různých sekcí, jak nemravné je dělení na mladé a ty staré, na ty, kdo jsou uschopněni brát podíl na slávě a na ty, kdo jsou určeni jen k práci a k námaze, kde není vidět úspěch. Právě dnes je nutné o tom všem hovořit. On je z těch svědků, kteří nejsou příjemní, on je z těch, kdo též rozdávali chléb, víno, Tělo i Krev a očišťovali duše od všedností. Proto nedovedl snést ono odvrhování do nepotřebnosti. Je to trpký pelyněk, je to nešetrnost, která dusí více než ruce katanů. I on ještě proměňoval, lámal a rozdával Slovo i Krista. On též až do posledku utěšoval a připravoval i na cestu poslední, aby i pro něho byla ta dnešní první cestou do slávy Boží.

Kolik i z bratří jej již chtělo vidět opředeného pavučinami středověké zapomnětlivosti a zatím mu Bůh dával milost jasnozřivosti až do poslední hodiny. Mám jeho závět, mám řádky, které posílal i které obdržel a věřte, že na tolik zkoušené srdce je to mnoho nešetrností i zneuznání.

Pater Vojtěch nám zdůrazňoval, že kněz musí zůstat nadosobní, stále hotový nejenom odpustit, ale hned dávat všechno to, co má žít, tedy lásku, která si nevybírá své přátele, ale z každého chce mít přítele Božího. Jak mile může žít i v tak vysokém stáří člověk, který svůj cíl míří až k Všemohoucímu. On otevřen v každou dobu i v každém okamžiku.

Jeho poslední touhou bylo oživit, vzpružit všechno, co patří k řádu Panny Marie Jeruzalémské, jeho velkou nadějí bylo osídlení biskupství v Opavě. Této myšlence žil i své poslední dny.

Odchází jistě s požehnáním všech, kdo se kdykoliv s ním mohli setkat a více, kdo jej mohli využít jako svého otce. Věrný služebník hodný věčné odměny.

Brno, 7. 10. 1998

Drazí přítomní, vážení bratři a sestry,

dovolte mi, abych pozdravil především vás, kdo jste spjati pokrevně i láskou s mistrem slova i myšlenek s naším bratrem Janem Zahradníčkem. Chci pozdravit i vás, kdo jste spojeni s ním pochopením a obdivem.

Patříme do jednoho sboru těch, kdo nenávisť minulým režimem byli smeteni na okraj lidského dění v našem národě. Znovu stojíme dnes nad onou propastí, kterou vyhloubila nenávisť, diktována zločineckým rudým režimem. Tak, jak tu stojíme před tváří Boží, v tichém zamyšlení nad minulými dějinami jednotlivců i celého národa, chceme připomenout před Bohem i před národem, že není možné zapomenout nebo odložit minulost, která by zůstala nevyrovnána pochopením a lítostí. Nejhorší zločin národa nespočívá v tom, že téměř 300.000 vlastenců bylo vyloučeno z onoho pravidelného vývoje slavných českých dějin, ale ona rafinovaná bestiálnost je založena na neodpuštěné vině celé vedoucí vrstvy, která bez lítosti chce jednoduše vkročit do dějů budoucích. Bolest, kterou působí tato úvaha je o to těžší, že se stupňuje denně oním poznáním všech podvedených bratří a sester, neboť vidíme neustále tytéž tváře, které hrůzy působily, vidíme trýznitele, kteří se vychechtávají nečistým způsobem všem, kdo brali podíl na krutostech minulých desetiletí. Nezlořečíme, neodmítáme ani vzpomínku před Bohem i na tyto ničemy, jsme vděční Bohu po prožitých zkušenostech, že jsme to mohli být právě my, kdo začínali svá tvrdá studia již v r. 1948 a dále. Je nám líto, že je tuze málo těch, kdo pochopí ony bolesti mučení tak, jak je připomíná i o svém životě svatý Pavel, když byl týrán, bit, pronásledován, zbaven svobody, a to zdůrazňuje vzájemnou celou pravdu.

V tuto chvíli stojíme ve zbožném, soustředěném upnutí na Boha i na všechny ty, kdo spolu prožívali všechny tvrdosti minulého režimu. Při památce našeho zvěčnělého bratra Jana - pěvce a básníka se děsíme onoho zločinu, který svázal ruce a rozbil zpívající rty všem čestným pěvcům národa. V jejich zmlklých rtech, které byly ochotny neustále pět chvály na každé dílo Stvořitelovo, na všechno, co vytvořil čistý člověk pro ty, kdo jsou za ním, při vzpomínce na všechny tyto umlčené proroky národa němě vysíláme své prosby k Nejvyššímu.

Kdo z nás si uvědomuje, že každý básník je pěvcem, který musí zpívat, když už všichni umkli, že zůstává knězem, když skuteční kněží se zkrvavenými dlaněmi nemohou zvedat vysílené dlaně s hostí svých životů k nebi - básník musí zůstat nad všemi, aby těšil i tam, kde už vidíme, že jiní jenom slzami umývají místa svého působení. S jakou závistí jsme pozorovali vždycky svět těchto velikánů. Dovedli žít mimo zatuchlý, prokletím naplněný prostor, kde byla týrána jejich těla a šlapáno po duších, které jemně vyrůstaly v tichosti domovů a těch působišť, kde učili členy národa, jak se vyhýbat zlému a jak žít onu čistotu, kterou Bůh obmyslil každého z nás.

Byli jsme na tolika místech, kde se umíralo. Byli jsme někdy němými posluchači těch velkých koncertů, kde zněla jen jedna sólová píseň hlídacích psů, kde jediným výkřikem do prázdna nekonečných chodeb kriminálů zaznívalo klnutí, posměch, zesměšňování, a to od těch, kdo cítili nespravedlnost všeho, co obklopovalo celý náš národ. Právě v tyto těžké chvíle někdy k neunesení nesnadně zdolavatelné jsme i my kněži potřebovali mít vedle sebe skutečného kněze obětníka, který nedovede hovořit o ničem ze svého utrpení či slávy, právě v tyto chvíle jsme potřebovali pocíťovat svoji dlaň v dlani proroka, básníka, tedy bratra, který zná rozměr věčnosti a dovede jej měnit na věci nejvšednější a nejmenší pro každý těžký den.

Každý jejich verš byl pro nás darem nebes. Každé odvážné gesto těchto bratří nás povzbuzovalo k oné srdnatosti, ve které člověk nejenom nezrazoval sebe a své přesvědčení či národ, ale dovedl sebe vynechat a střídat ono bohatství, jímž se dalo i v této bídě žít a obohacovat jiné. Bylo by jistě navíc, kdybych z tohoto posvátného místa měl vám, kdo jste s naším bratrem Janem byli blízko, připomínat všechno to, co je v životě každého z nás důležité. Jistě všichni, jak jsme zde shromážděni, jsme znali alespoň zčásti jeho bohatý život. Není možné vstoupit do onoho skutečného lesa jeho bohatých myšlenek a pochopit celé jeho úsilí, ve kterém on ze svého bohatého života víry přenechával posilující verše celému národu.

Mohl by někdo i z přítomných, kdo neprošel zatuchlými prostory samotek a korekcí, kdo se nekroutil pod ranami bejčáků, pendreků a kopanců, vyslovit svůj

úsudek o životě, který musela podstoupit tato generace. Upíráme tuto možnost všem, kdo jenom akademicky byli ochotni sledovat povrchní úsudky o životě těch, kdo stáli tuze blízko smrti, odloučení od všech bratří a sester, na které byli navázáni láskou či zájem. Pociťujeme, jak je to nutné, aby se napřímily všechny ty postavy, které se scvrkávaly v nemožných činnostech nebo v prázdném bloumání na samotkách a korekcích. V žádném případě nepřebíráme roli jen těch, kdo by byli výčitkami svědomí všech, kdo pochybili. Neustále nám schází i pouhá chuť po pokání chybujících jednotlivců i celého národa, protože tyto hrůzy byly nesený sice jménem socialismu, který oslnil většinu národa, ale byly hlášány tímtéž jazykem, kterým naši bratři prorockými vizemi chtěli národ odvrátit od hříchů, které může smazat jen ruka Stvořitelova.

Tento ničemný systém i myšlenkové zrady se usadily až do morku naší podstaty, takže teprve to, co prožíváme nyní, je oním doznáním sboru, který se skládal v minulých ničemných desetiletích. Jaká je to urážka a znevažování všech krás mravní velikosti, kterou nám představovali ti, kdo brali na sebe kříž za ostatní i za národ, když nás stejní mluvčí chtějí nyní vést i korigovat. Potřebovali jsme pevné pilíře tenkrát, když jsme nedokázali bez vzlyků prožívat své samoty, potreboval se opírat národ o pilíře a houževnaté apoštoly, kteří navzdory nemožnostem působení ve svém kladli jeden den k dalšímu jako výkupnou oběť za celý zbloudilý národ. Nebo zněl do prázdnoty jen hlas Jeremiášův nebo volání Izaiášovo či Jana u Jordánu? Všechny tyto verše se ozývaly v básních našeho bratra Jana. Jsou to skutečné výkřiky duší utištěných, jsou to zpěvy, které zvou k oné bohoslužbě, která je podávána s největší úctou Nejvyššímu Pánu nebes. To je ta velká skutečnost, ve které nám pomáhali žít a přežívat bratři podobní našemu básníkovi.

Jeho kořeny byly hluboce zapuštěny v rodné selské půdě. Z toho vychází i ona hutnost myšlenková, kterou prohloubil studiem bohemystiky, estetiky, ve sledování francouzské literatury. Byl vždy celým křesťanem a každý jeho verš cílil k onomu závěru, který každý z nás bude nutně prožívat u věčného Boha.

Narozen v r. 1905, v roce 1926 maturoval, v r. 1931 ukončil filozofická studia. Mezníky, které každý inteligentní člověk považuje za důležité ve svém

osobním zaměřením života. Již v jeho raných studiích a básních se ozývá celá síla jeho nezkažené čisté duše. Kolik to bylo děl, která následovala po sobě

v r. 1930

Pokušení smrti

Návrat

v r. 1933

Jeřáby - v této sbírce vyzpívává nutnost splynutí a žití s přírodou

Žíznivé léto

Pozdravení slunci

v r. 1940

Korouhve - kdy bylo potřeba ve válečných letech dodávat opravdového optimismu

Oslice Baalamova - zde připomíná, jak je to nutné, aby každý básník a prorok žil v pokorném sepětí s lidem. Žádný z těchto proroků se nesmí vidět výše než ti, kterým zpívá.

v r. 1944

Pod bičem milostným.

Jeho hlavní osvětové působení se však neslo vydáváním sborníku **Akord**. Jeho činnost byla zastavena v r. 1944, obnovena po válce, aby vzápětí zase pod botou bolševickou byl ze stejných důvodů umlčen tento vysoce inteligentní hlas.

Zastavení - jako kdyby prorocky předjatý skutečnostní prostor ze zemí okupantů volal k nebi, aby český člověk se dokázal napřímit a nést vysoko sebevědomě hlavu. Básník i prorok i kněz musí každou minutou svého života uvádět všechny každým hnutím mysli k věčnosti. Básníkovy myšlenky zdůrazňují neustálou návaznost na všechno, co vychází z věčnosti. Jeho poezie je vlastně milostná píseň rozezpívaná nad celou přírodou. Nutí ke skutečnému využívání přítomnosti, cítíme, kolikrát doznívají metafory Otakara Březiny, kterého uznával za svého učitele. Byl i pro něho skutečným pěvcem českého národa. Do této skutečnosti jej zavádí F. X. Šalda.

Snad nejdůležitějším obdobím jeho života bylo to, které prožíval spolu s námi v temných, krutých dobách bez kultury, v čase, kdy bolševický teror zuřil nad celou východní Evropou. Pohybovali jsme se v kulisách, které byly vystavěny pro všechny duše zanícené láskou k Bohu. Jaký to byl kontrast, když jsme srovnávali řev mocných katanů nebo jen umdlelé ticho spících spoluvězňů, někdy

stál básník, prorok i kněz s dlaněmi sepjatými k modlitbě, jindy jen hlavu v ubolavělých dlaních, rozjímal spolu s námi o pravém pořadí hodnot. Všechny tyto veličiny byly posvěcovány bolestmi i dálkou od těch, kdo nám byli v životě nejdražší a básník žil tuto skutečnost realističtěji než ono ubohé plesnivé vtěsnávání se do onoho rudého pekla. Stačilo jen přitemnit svůj zrak a rozjímat o všech nepochopitelných úradcích Božích v životě jednotlivce i národa. Nikdo z nás nemohl všechno pochopit, nikomu z nás Bůh nevyjevoval své myšlenky. Proto nejsilněji působili mezi námi ti, kdo byli nadneseni nadějí i vírou a netrpěli oněmi bolestmi malých lidí. Ani básník ani kněz či prorok, ba ani tichý trpitel nebo muž, který se pokoušel vykřičet bolest celého národa by neprožil tento kus svých dějin jako požehnání, kdyby se pokoušel vzpírat vůli Boží.

Jakou bohatou sprškou je jeho sbírka **Lasaleta** nebo **Rouška Veroničina**, které vyšly až v r. 1968 v Římě. Nic to však nemění na jeho nekonečné hodnotě.

K tomuto bohatství jeho duchovního života nutně muselo přistoupit ještě oněch devět těžkých let prožitých v kriminálech zlopověstných jako bylo Brno, Znojmo, Mírov, Leopoldov. Jména, která by si měli pamatovat všichni, kdo jako poslední naše generace kráčejí ve stejných šlépějích českých dějin. V těchto prostorách se přežívalo vírou a každá bolest byla snesitelná jen onou nadějí, že všechno má nekonečnou cenu pro jednotlivce i pro celý národ, že i darovaná okoralá skýva chleba, podaná spolumuklovi má stejnou hodnotu, jako verš, který ztichlým hlasem dovedl tento prorok šeptat svým spoluvězňům na krátké vycházce. Jakou hodnotou byl jen kousek toaletního papíru, jak pomáhal prostý cigaretový papírek zachytit na delší dobu krásu myšlenek, které někdy přijdou a rychle míjejí.

Vždycky jsme tvrdili, že nejtěžším odchodem z tohoto světa je loučení s bratřími v kriminále. Oč tvrdší ale byl závěr jeho života, když krátce po návratu z těchto míst hrůzy, ale též Božího požehnání byl Pánem věků odvolán na věčnost. Zde nemůžeme než se sklonit pod mocnou dlaní Boží a pravdivě si připomenout ono pořadí, které ustanovil od věků sám Všemohoucí. Člověk musí dokázat být velkým ve věcech každodenních, nejmenších, musí dokázat své bohatství právě tenkrát, když nic nevlastní a dovede se ještě se svými bratřími

podělit. Není možné, aby tolik utrpení a tolik proseb i nabízené velkodušnosti zůstalo bez ozvěny u národa, který v přítomné době koketuje s těmi, kdo mají podíl na krvi prolité na spravedlivých bratřích a sestrách.

Bratři a sestry!

Kdo z vás ví, jak chutná becherovka? Všichni, bylo tam 24 děcek a nejstarší měl 12 roků. A kdo už „blejzal slivovici ?“ Zase všichni. A teď mi začali vykládat, jeden na druhého shazoval, kolik zmůže piva. Tak jsem tam byl střízlivý jenom já sám, oni všichni to věděli .

Ted' mi jeden povídá : „ Brácho, vypadáš blbě, protože my toto všechno známe a ty nevíš ani, jak to chutná. Či-li, někdy je dobré být opatrný mezi nimi, aby se člověk neprozradil, že nějaký úsek tohoto života ti chybí. Tak to je. Řekněte si, nač je třeba reagovat, co z těchto úst je přijatelné, nebo abych vám nevnutil svoje téma, protože potom se třeste. Co potřebujete takto nejvíc, třeba pro ty svoje oddíly vědět, nebo pro svůj život, to je jedno - já mám tu kategorii v bohosloví a tyto synky беру různě. Někteří berou jenom roha, protože je svoboda a on i ten lektor ti klidně řekne, je svoboda, nemusejí na přednášky. No, ale na to pivo musí jít v této pauze, takže je to jedno. Co vás tak zajímá, aby to nebyl jen monolog, zkusíme z toho udělat debatu, protože poslouchat jen něco, by bylo malé. Já sice ty jedy natáčím, aby to bylo jako svědek pro druhé, ale je důležitá věc, aby to byl váš majetek, vaše jmění, vaše názory, abychom se domluvili. Nemáte ponětí, každý ten váš názor, nebo každá poznámka k čemukoliv, co budeme třeba pracně dobývat, jeden z druhého, má úžasnou cenu. V pátek mám zase 4. ročník a nemáte ponětí, jak oni vděčně přijímají to, co je časové. Tam ty staré šarabastry, nebo ty pedagogiky, které jsou už padesát let staré, to odkládají jako nepotřebné, to už je obnošené. Vy si myslíte, jak pěkně jim to neříkáte, ale teď naráz se na vás podívá takový čmel sedmiletý a řekne, ty bráško, běž tam učit starší. Protože učeň to vyjádří jinak. Ti 16letí kluci, jen tak pro informaci, my tam máme takovou tu pobočku těch zedníků salesiánských z Vřesovic a oni se tam střídají. Je jich tam 12 a dva dozorci jsou u nich. Ti jsou ale mírní, to já bych někdy někomu ukousl ucho nebo zakroutil krkem a on se takhle mile na mě usměje a umyje třeba za mne nádobí nebo podlahu.

Tvrdím jedno, že tam každá dobrota je navíc. Tam je potřebí ráznost, dát požadavky, ale trvat na splnění. A žádné dotahování druhých. To je to, co poznáte i na těch družinách, že oni nám to zkaží právě tím, že jsou moc dobří. A tato mládež je

taková, jak je dělaná, tzn. - dvě generace jsou za námi, ty potřebují vidět takovou ráznost. Dát na ně náklad a jenom jim poradit, jak se to nese a ne to sebrat na záda a nést mu to sám, protože naše heslo je, že každý si svůj ranec vláčí sám. Dnes jsem měl v ročníku takový psychologický exkus a říkal jsem jim jedno: v Písmu sv. jsou moudré věty, jistě tam každý najdete víc jak dvě pro sebe, ale tam je též, ať každý vezme na sebe svůj kříž a mě následuj. Jak je to odvážné, když chceš nést tíhu toho druhého. To neunesesh. Tak jsem jim vykládal, když jsem byl v jejich letech - kolem 20 - tak jsme měli takovou fajn družinu v rodišti. Byla to společná modlitba, společné oběti, chodili společně vrabce vybírat anebo vybrali jsme jim tam kapry před lovením, to byla vždycky taková parta. Ale teď jeden z naší skupiny vážně onemocněl a my už počítali jenom hodiny, jak to přežije. Jeho sestra patřila též do naší party a teď každý den nám podávala zprávy, jako o Dubčekovi, jak vypadá zdravotně, ale on už měl jenom hodiny do rána. A tak jsme se domluvili na tom - to vykládám o tom, jak je těžké brát tíhu za druhého - neste sice břemena jeden za druhého a tak naplníte zákon Kristův, ale každý si musí nést svůj kříž sám. A teď, my jsme to tak vyžebřali, měli jsme takovou dětinskou úctu. Nevím, jestli ještě dnes se dá některý takový oddíl nebo družina tak dohromady, aby měli takovou dětskou důvěru třeba k P. Marii nebo ke sv. Josefovi nebo k Pánu Bohu vůbec. Jinověrci odmítají jakékoliv prostřednictví. Ti chtějí s Pánem Bohem rovno. Ani Mojžíš to nesnesl. Musel si nejdříve ty svoje ochozené opánky odhodit a potom možná ještě do laboru s těma nožiskama a potom teprve byl ochotný Pán Bůh s ním debatovat. Řekl mu, tak heleď, seber si tu svoji křiku a tam ty svoje židáky a veď je ven. No a teď to takhle bylo. Domluvili jsme se, že tomuto Zdeňkovi pomůžeme tím, když měl umřít, byl to fajn kámoš, on nezkazil žádný vtip, byl vždycky vpředu, patřil mezi ty, kdo nečekali za bukem, až to druzí udělají. My jsme táhli takhle společně. My jsme se večer při modlitbě usnesli, takhle jsme žebřali a říkali, Pane, jestli má umřít, tak udělej změnu. To je tak jako vy, když mají třeba pátera sebrat z kostela, tak se lítá na konsistorium a říká se, nechte nám ho tam, dejte nám tam kohosi druhého že, nebo tento nám tam nevyhovuje, prostě takovým způsobem. A my jsme to takhle říkali Pánu Bohu, zastoupíme cestu a řekli jsme mu a rozděl to mezi nás, bylo nás osm, ale tohoto nech žít, my to poneseš za něj, jestli to utrpení tu musí být.

Počítejte s jedním. Ať je to sláva, ať je to utrpení, ať je to humor nebo bolest či cokoliv jiného, to všechno má svoje určení a bez tohoto by bylo prázdno v tomto

místě. To je zrovna tak jako v manželství, když máš orat tuto brázdu, nemůžeš z ní vyskočit. To je ta alogičnost, kterou prožívají někteří mladí lidé, když slíbí, tzn. že se odhodlal, já potáhnu tuhle radlici, ale za něho už nikdo jiný nemůže. Proto je tak málo tohoto požehnání i pro tu další generaci, pro ty světlušky a pro ty malé pajtášíky takové, protože ti rodiče nejsou ochotni nést tuto tíhu, kterou na sebe vzali. Ono to není vždycky jenom taková legrácka. To já jsem nevěděl, já jsem neměl představu o tomhle, potom máte takové komické scény.

Jsou to skauti, oba dva, jeden má 16 a půl, druhý má 17 let, oni se vezmou a za dva roky žádají o rozvod s tím, že tuto dobu, kdy se odhodlali říci si ano, že ještě neměli představu, o co se jedná. Dítě bylo na cestě a oni neměli představu, o co se jedná. To jsou takové zalhávký před Pánem Bohem, to nemá žádnou cenu. Tu jde o jedno. A my jsme vám docílili, že příští den, to byl úplně zázrak, přiletěla jeho sestra a říká, něco se muselo stát, on chodí jako by nic, vždyť měl umřít skoro, už to bylo určené, oni si beztak již jeho trenýrky rozdělili a teď naráz on vám ožil a byl zdravý, ale my jsme byli scukli. To byste nevěřili, jak tenkrát jsme teprve na to přišli, jak je to pravdivé v tom Písmu svatém, že má každý vzít na sebe svůj kříž. Ten máš na sebe přirovnaný. To znamená, že všechno to, co chceš kopírovat, ty vzory cizí, tak je to nepravé. To není duch ani Kristův, ani církve. My musíme nejdříve hledět udělat dokonale to svoje a potom je možné počítat, že můžeme nadlehčovat těm druhým. Ten se uzdravil a kvůli tomu jsme potom říkali, já pánové, ale to je frajeřina, když my to takhle chceme, od toho Pána Boha. To je fuk, jestli se modlíte k Manituovi anebo k Velkému duchovi, to je fuk, to je pořád on. Ono je potřebí těm lidem, kteří nesou svůj kříž jim ho pomoci nadlehčit, ale nikdy ho nemůžete změnit, nikdy nemůžete říci heleď, tak já to potáhnu za tebou.

Mám tam též inženýra, co jich tam takovýmto způsobem někdy hýčká, nadlehčuje jim. Tam to cítíte, jak je to nesprávné, protože ti kluci si přidávají té troufalosti čím dál víc. Oni musí vědět, že se stojí za slovem, ale za tím jsou sankce. To je totéž, čím dřív se začne v rodině takovým kamarádkým způsobem se dělit o moc a rozdělovat povinnosti a společně třeba to táhnout, tatínek nedělá ze sebe jenom kámoše, který má ruce v kapse a dělá takového otrokáře, to by nebylo správné, ale není také správné, když si dítě může všechno diktovat. Nevím, zda jsem se posledně nezmiňoval, jak jsem měl možnost být v prázdninových táborech. Byl

jsem na sedmi různých srazech, které si říkaly někdy tábor, někdy to bylo jako pokračující SSM, kde jsem se polekal a chtěl jsem telefonovat do Prahy, Zda ten převrat byl anebo jestli to teprve slibují, že bude. No to byla úplná hrůza. Smíšenina od 8 let do 28 a všichni popleteni, stovka lidí a jenom kaluž vody. Tam nebylo tolik vody pro všechny jako tohle. To znamená, že se 14 dnů nemyli, oni neměli ani kartáčky na zuby vybalené, protože na co? Co bychom to nevydrželi. Ovšem kdyby přišel úraz, tak si mysleli, že se učili být hrochem, protože byli takhle polepeni špínou a doktoři se báli na ně sáhnout, že to bude bolet, když jim tu špínu budou oklepávat. Zavázat hlavu, ale jak, když to bylo v blátisku všecko. Kdy jste se myli naposledy? No doma a to už končili druhý týden na táboře. Takový vedoucí, když jim nezajistí vodu, myslíte si, že to jiné zajistil? Nezajistil. Či-li teď přijdete na to, zda je možné nějakým způsobem ne bojovat, ale prostě budovat svoje sebevědomí na množství. Ale naráz cítíte že tam, kde byl tábor takový malý, prakticky jak je předepsáno, ty čtyři družiny, s vedoucíma do té třicítky, tohle byl ideál. Ale musí být takto vedeni. Tam se nesměli starat o půl třetí, co budou vařit k obědu, protože oni tak ušetřili jedno jídlo. Spali tak do půl desáté - a tož co děvuchy, budeme už vstávat? Píšťalka musela být vzteklá již od půl sedmé ráno a ne takhle k desáté hodině, když se teprve radili. Ovšem já jsem myslel, že se dočkám té krupice a bylo již tři čtvrtě na čtyři a oni teprve zjistili, že se to nedává do studeného mléka, ale do horkého a potom, že se to neudělá. Takového bejka udělali dole a potom to museli klínem asi štípat, protože to nebylo možné tak zničit jinak. Český národ, ten udrží hrůzu. Tak oni to fakt vydrželi a na tomto mamutím táboře, co jsem říkal, že tam vydrželi bez té vody celých 14 dnů, tam neonemocněl ani jeden z kandidátů z té stovky, jen lékařka, která tam byla jako dozor. Či-li vidíte, že inteligent nevydrží tolik, co takový křápek z dědiny, takže nesmíme si myslet, že všechno to, co je takové nadnesené, že to je dobré. Nejdříve je třeba vědět jedno, vědět o co jde.

Když to vykládám vysokoškolákům, tak jim říkám, že všechno co dělá, musí dělat svým pohledem k tomuto cíli, k čemu to chceš zavést. Tomu se říká řecky, to je takové krásné slovo, entelecheia, či-li musí to cílit k určitému bodu, k závěru. Všecko, ať děláte cokoli. Když peču buchty, já též toužím po tom, abych něco z toho dostal. Dostanu z toho takového blbce třeba, že potom tím trpím, nebo mám vyřešenou otázku, že už mi ti, co byli u mě na návštěvě a nabídl jsem jim svoji buchtu, příště nepřijdou. Protože kdybych je měl trestat dalším takovým kramflekem, tak řeknou, že

je to moc. Byl u mne profesor a říkal jsem, že při nejlepší vůli jsme tam zapomněli leccos. Předně kvasnice jsme dali do horkého mléka, tak jsme je zabili. Teď jsme tam zapomněli dát cukr, zapomněli jsme tam dát vůbec nějaký omastek. A to se dává? Jablka tam byly, tak to mohl vyškrabávat. Ale tam ta entelecheia nebyla, či-li ten závěr byl bídný. Tak hleďte vždycky, co třeba máte tam družinu 6 - 8 letých dětí, rozdělte si to přesně. Zkuste, jestli budete pracovat v jakékoliv sestavě, jestli tam budete mít velký rozestup roků, tak to nezvládnete, protože oni to již potřebují jinak. Hravé děcko, to je tak do těch 6 let. Nejdůležitější věk, a to říkáme i těm rodičům, těm starším skautům nebo skautkám, jestli ještě byli takto zkaženi ve svém mládí též, takže těmto připomeňte, co musejí z toho udělat, aby vám tam ty světlušky nebo ty malé pardály, dali do určité míry již připravené to znamená, že oni musejí znát z domu, co to je pořádek, aby se nemuseli divit.

Tam jedna paní doktorka povídá, že byla v jedné rodině skautíka, ale ten binec, to není na můj žaludek. A ten vedoucí povídá: Paní, tak vás tedy lituji, my máme takový bordel nepopsatelný a nám to vůbec nevadí. My se vždycky domluvíme. Takto nemohu přistupovat k dětem, protože ony to mohou nějakým způsobem sesypat jako uhlí na hlavu. Najednou zde máte výrazy, které byste se nenaučili ani v havírně a takový 6letý kluk si odplivne zleva, zprava, ruce v krátkasech a teď vám začne vykládat takhle: znáte z paměti, co táta každý den opakuje, že. On povídá, maminka tomu říká, zase začínáš tou svatou litanií, že? A on vám tam vyjmenuje všechno, on už zná i ty latinské výrazy, takže to stačí jenom to přeložit. Ale to dítě musíte nějakým způsobem umístit, vy ho nebudete uzemňovat, nebudete ho ubodovat, ale můžete dojít až tak daleko, že potom ti velcí skauti, třeba i vedoucí, my to máme v Přáslavicích, tam nějakým nedopatřením starostové protestovali proti tomu, co tam dělají za bugr vojáci. Všichni starostové z okolí. No a protože mě nějak též berou, že jsem takový dozorce nebo něco, tak mě k tomu tam vzali. Tak jsem byl na velitelství vojenském s nimi. Seděla tam taková řada, polovina těch majorů byli Slováci ještě, kteří nemají chuť přeplavat Váh a chtějí zůstat radši na Odře. Teď vykládali jedno. Šlo o problém. Tito vojáci dělají velkou paseku ve všech dědinách kolem pod Sv. Kopečkem. To se tak fajn vyjímá. Jako u sv. Velehradu byli samí bolševici, tak kolem Hostýnka, to bylo všechno. Když vezmete ty Rajnochovice i ty ostatní, tam vyhrávali všude rudí bratři. Zajímavé, ale proč. A teď nás tam volali, nejdříve tam ty stížnosti všechny přednesli, že nenechají jeden plot dobrý, jeden nějaký výklad nebo ta návštěidla, dělají tam kravál do rána. Já to tam zažívám,

protože mi kolem zahrady řvou, třeba si myslím, že ranní jsem zapomněl ohlásit a ony jsou čtyři hodiny a jdou z diskotéky. Nadraní. Tam je 1200 vojáků. Co s tím? Tak teď to řešili. Jeden vstal, dělal asi u StB, asi dělal, tak tam dělá asi dál, nějaký plukovník, jak se představil a povídá: ale ten problém bude ležet v něčem jiném. A teď vykládal: včera jsem byl na autobusovém nádraží v Olomouci a tam vedli staří proti mladým všem takovou diskuzi. Staří se sehnali na jednu stranu, mladí byli na druhé straně a byla debata. Jste zkažená mládež, jste ludry a všechno možné. Jeden povídá, my jsme takoví nebyli. Byl tam jeden děda, ještě zuby mu tam málem někdo přišlápl, jak se prostě rozčiloval. Ten problém leží někde jinde, ne tady v kasárnách. Oni tam dali návrh, že mají udělat vyšší plot, mají jim tam dát kantýnu, ať se nadřou v kasárnách a tam ať se vyřvou u těch psů, co je tam mají hlídat, že. Říkají, že v předpisech mají zakázáno, že v kasárnách nesmí být ani pivo, či-li oni je musejí pustit. Teď takhle když nám vykládal, když jde útok na vycházku, tak oni v ty čtyři hodiny je musejí pustit. Říká, my máme u raketové vojska jen tři chlapy, kteří to tam hlídají, tedy asi ohlídnou jenom to, co se dá vzít. Tak mi to připadá a ti ostatní jsou na vycházce a teď to řídí celou noc. To znamená, že v těch 10 dědinách nespí do rána. Takže jsou nevyspaní na ranní, či-li já to cítím zrovna jako křivdu v tom svém revíru a tak radili, aby třeba hospodským zakázali nalévat. Říkali, to nemůžeme, to jsou soukromníci, těm nemůžeme mluvit do jejich kšeftů, že, nebo, aby prostě ty lítačky nějakým způsobem kontrolovaly, legitimovaly je a potrestaly. Říkali, že to též nemohou, neboť legitimovat nemůže voják, to musí jen esenbák. Tak ať přidají esenbáků. On povídá, co si myslíte, že my se budeme s těmi ožralými v noci trápit, to znamená, že ten problém zůstává dál. A tento estébák říkal, že to přichází odněkud, že ti jsou už nacvičení na to zlé jednání odněkud, čemu se říká rodina. Či-li ta bída spočívá v rodinné výchově. A naučí se to ty děti tím, že rodiče za ně všechno udělají, že se smějí, jak šestiletý hoch dovede opakovat všechny nadávky po tátovi, jak dovede plivnout o metr dál než sám táta, jak vymele okno. Oni řeknou, vidíš tak fajn a tudle bábu my nemáme rádi, dobře žes to okno rozbil a už to takto podporují. To musíš vzít nebo to někdo ukradne, už takto učí. A oni s tím přijdou potom na vojnu a teď to předvádějí v dospělé podobě. A jsme u toho. Rodina má nejenom právo, ale rodina má povinnost to dítě vychovávat, protože nikdo nemůže takto intenzívně na něho zapůsobit, jako máma i táta do 4 let. A jsme u hrozného problému.

Když jsem se vrátil z lochu, tak jsem varhانيčil v Bílovci. Když jsem šel na půl sedmou, to už ty mámy lítaly, to bylo minus 20 - 24°C a už taková malé robátka vozily do jeslí a do opatroven, takže to kňouralo po celém Bílovci. Uvědomil jsem si, že když rodina zklame v tomto prvním, co s tím máte potom udělat? Když vám tam přijde osmileté dítě, které je takové rozlezlé po česku, tak je to zrovna takové peklo, jako když tam máte 14- 16leté kluky.

První z vlastností, které musíte pěstovat, je nejdříve cit k pravdě, pravdomluvnosti, či-li opravdovosti, tzn., že i osmileté dítě nesmí smetat třeba smetíčka, aby to mělo blíže, a nemuselo někde pro lopatku do louže nebo do koupelky, pod kraj koberce třeba. Takhle zpytuje večer svědomí. Jenže to je pravda. To mě tak převezli v Orlové. Večer, to jsem si myslel, že to už tak svatý nektar na ně padá, že všechno půjde do sebe a že se to všechno bude zpovídat a já jim vykládám, že povrchní zpověď je tak, jako byste zametali smetí doma pod koberce. Ono to tam nevidět. A na vás též to nevidět. Když si tam vstříkneš lybar do vlasů a ještě nějakou tou voňavkou si přetřeš nos, tak páter už je celý unešený a myslíš si, že to ta nebeská vůně ho obešla. Ale když nemáš v té duši pořádek, tak to vypadá jako když - a teď človíčku, já jsem zakopl o koberec, tam byl krásný koberec květovaný za obětním stolem, já jsem o to zakopl a půl metru jsem přeletěl a všechna špína za půl roku nametená tam. A už jsem zas měl pro svoje jedy příležitost to zužítkovat. To je obraz té výchovy, se kterou my se setkáme, protože oni chtějí, aby ten váš pokus, o nějakou tu úpravu byl rychle umravňovací kurz, kdy je naučíte, aby byli pořádní, poslušní, aby neodporovali, tedy aby to byli muštr děti. Oni vám je pošlou dvakrát, protože třikrát - jednou má táta narozeniny, podruhé máti jede k babičce a pak vám je nepošlou, tzn., že tam mají takové mezery. Je to zrovna tak, jako když začne bohoslovec na konci roku vykládat, to nemá systém, tohle nemá - já nevím, vám z toho desatera tam zůstane jedno přikázání, které vy plníte, jenže on tam byl dvakrát za celý semestr. Tohle nesmíme dopustit, aby když se na něco dají, aby tam byly mezery, či-li neexistuje mezera v dobrém. To není možné. Protože jestliže přestanu - na toto byli výborní kasaři. Proto já tvrdím, ať Pán Bůh zachová na dlouhá léta všechny kasaře. To byli džentlasi. Ti nás učili, ti nám cvičili paměť. To nemáte ponětí, to je lepší, jak baštit za 3.000 tisíce Kč ten Herbaliefe. Víte co to je, už jste to někdo používali? Na zhubnutí, nebo zesílení, na zmoudření, - má to dopad. Na kapsu též, to je první, co poznáš. Za kolik to tu dostáváte? Za tři tisíce, záleží

kolik na tom vydělávají, v Karviné na trhu to prodávají za dva. Něco tam není, oni buď nějakou tu flašku tam nedají. To působí též na myšlení. To jste po tom takoví lehčí. Mě to také doporučili, skoro vnutili, protože jsem byl na Studánce a tak tam i ta primářova dcera je distributorem, nemají z toho 25 %, takže oni to rádi doporučí, ale když vidíte, jakým způsobem to doopravdy zasáhne, vymění to látky a oživí to sliznici. Je to dobré. Neříkám to kvůli tomu, ale tvrdím, že Pán Bůh zachoval nějaké ty kategorie lidí, kteří jsou moudří, i když třeba podle našich očí nevejdou se do tohoto našeho desatera. Jedna ta kategorie těch lidí, to jsou kasaři. Ti nám vždy říkali jedno: vy žijete z huby, ovšem když huba nedostane svoji látku z hlavy, tak budete ubožáci a vidíte, třeba tamhle ten Nesvadba, ten měl kasařskou vídeňskou školu, to byl ještě v tom rozdíl. Byly vysoké školy za první republiky, to fungovalo naplno, za Německa a možná i po II. světové válce. Smíchovskou školou pohrdali, to bylo domácí, ale kdo měl vídeňskou nebo pařížskou školu - kasaři, to byla klasa. Žádný sprostý zloděj, co kradl psovi žrádlo už se neodvážil nějakým způsobem odporovat.

Když má někdo orlí péra, tak už se žádný sprosták nebude bavit, to neumíš, to neumíš, protože to zahrnovalo určitou kategorii, co zvládneš. Kvůli tomu i mnoho lidí dělalo to Dr., aby si to na zvonek mohlo napsat ke jménu, aby už ti druzí sprostáci si nemysleli, že jim bude napovídat násobilku nebo něco. To takhle o království Božím vykládat, když to byl někdo z našich anebo už logaritmy na počítači. To už vynechá. Má to velký dopad. Tito nám říkali též nesmějte se, to jsou ty moudré zásady těch kasařů podle Písma sv., ten četl vášnivě. Ten když tam přišel, měl nám dělat fízla na oddělení. Přišel na celu po gen. Píkovi. Toho popravili, jak jsem vám možná vykládal, já jsem poslední, kdo s ním mluvil před popravou ještě. Večer jsem mu dával večeři a Písmo sv. sebou neberu, někdy je mám sebou, ze kterého jsem mu vykládal. To se mi podařilo dostat ven a ten Nesvadba, toho tam dali hned po něm, jak ho popravili, aby nás hlídal. My jsme byli na izolaci a povídá: tudle, na toto nemám čas, přines mi Bibli, 8 bochníků, to bylo na 16 dní fakticky žrádlo, když to vezmete a povídá můžete mě zavřít tady a nemusíte se o mě starat. Říkal to bachařovi. Ten na to říkal, proč bychom to neudělali zlodějovi. Přinesl mu 8 bochníků a říkal: ted" jsem zvědavý, co ten zloděj s tím udělá. On to sežral za půlden. To byly takové bochníky, mělo to 40 dkg, to bylo prakticky na dva dny. On to stačil všechno, bibli jsme mu tam též obstarali, tak ji tam měl, papírem si ještě utěsnil okna, ty tam byly, a dovedete si představit, jaký tam asi byl vzduch. Dvéře se otvíraly navenek, takže se mu nic

nemohlo stát. Já jsem mu tam nosil jídlo a vodu a tak on říkal jedno: jestli si nebudete trénovat paměť, tak zbytečně sedíte. Já vím proč sedím, vy to žádný nevíte. Vy sedíte támhle pro letáčky nebo jste tam na Martu udělali vtip anebo jste četli pastýřský list a to je pro mě myška, ale já co sedím, to mám všední den a co jsem venku, to je pro mě každý den neděle. A vy se budete honit, budete se dřít a nemáte ani čas na to, abyste věděli proč a na to musíš mít paměť. A teď říkal jedno - to byla asi první lekce z těch jejich kasařských škol - nesmíte mít mezery. To zn., jestli chceš pokračovat, tak musíš každý den a každý den to, co si určíš, to musíš splnit. Každý den jsme se učili nazpaměť. To bylo fuk, co to bylo. Já znám ze všech těch sprostřáren ,poslední kupa sena, nebo jak se kalila ocel, protože nic jiného jsme tam nedostali. Anebo z těch dějiny diplomacie, to byla kotovina, to nebylo ani na zastavování vody. Škoda, že to zničili již před tím, mohli tím Dunaj přehradit, protože toho natiskli tolik, to byly takové šmekry - tři svazky, ale to bylo lepší jako vtipník. Dr. Sadke mi poslal teď nový takový ten směšník, ten dal dohromady vtipy z Ostravska a Karvinska. A to se nasmějete - Úsměv a smích se jmenuje ta jeho knížka. Ale dějiny diplomacie, anebo co nám to tam dávali s tím Stalinovým obrazem, to byl ještě horší humor. Tam prostě autoři, kteří něco napsali, tak to jejich dílo bylo dřív vydané, než oni se narodili. Žárovka byla vymyšlena o 15 let dříve, aby měli prvenství. Ti kasaři říkali: teď se kontrolujte, nám vy radíte, oni byli takto dobře vyškoleni, nám radíte, jak máme denně zpytovat svědomí, ale jste stále tak jako myška, když se chytá za ocásek. Vždyť vy to nesplníte, co si určíte. Dovedete si představit, jaká to byla moudrá zásada. Vy si myslíte, že když se vyzpovídáte, že můžete zase se chytat za ten ohon a točit se stále dokola. Ty se z toho vyzpovídáš a zase povídáš, si hubatý k mámě, zase si nepořádný, zase se ti nechce, si shnilý, no zas to vyzpovídáš a zase jedeš dál a nikam nepokročila. Kdepak, žádné mezery a jestli se zastavíš, tak se musíš zastavit jenom proto, aby ses ohlédl, jak rychleji můžeš jít na ten další stupeň. Takže si cvičíš paměť a nakládej si každý den něco víc. Tam jeden z našich synků - vysokoškolák byl, se celého Evžena Oněgina stačil v této době za půl roku naučit nazpaměť. Ani jeden verš nevynechal. To jsme ho mohli sledovat. My jsme to brali štěrbovitě, ale to vám už zůstane.

Zůstane vám chuť dostávat se dopředu, to musí být první požadavek u těch dětí, ať jsou to dcerky nebo kluci. Sebevědomí musí mít větší, než mají ti ostatní. Nesmí to dávat na sobě znát, ale od toho teprve mohu začít počítat ten pochod do

vrchu a musí se kontrolovat. Zaved'te jim takové tabulky a ať si tam značí 20 nebo 15 věcí, které budou kontrolovat. První je ihned a rád - rázně vstát, když mu zazvoní budík, nebo když se ho budík ptá, chtěl bys vstávat, aby to nebyla ta facka a budík je dole na půlky, ale to bylo čilé. Ráno i večer musí být závěr, zda ten den dokázal prožít vesele. Máte vidět tam ty naše žabky, není toho moc, protože zase sbíráme jenom zbytečky ve srovnání s r. 1968, to je 1:10, to je příšerné, jestli máte paměť, ale když vidíte, jak to bylo před 20 lety a jak je to teď, kde ti lidé jsou, někde se zapomněli, já říkám, že se někde začuměli do něčeho. Jeden takový bolestný bod je televize, tam kde rodiče dovolí, aby byly děti pořád u televize, tam je zbytečné i vaše úsilí, protože tam se stane jeden takový převratný čin u všech, že se jim pošahá obrazotvornost. Když má dítě ve 11 - 12 letech zkaženou obrazotvornost, tzn., že mu něco ujede. Každá rodina je povinná vychovat dítě tak, aby nemělo naučený nějaký zlozvyk. Pití, kouření, volný sex a potom je hned televize a ve škole kantorky. To já počítám za pět hlavních hříchů. Kantorky nesmazávám, protože ony ve většině případů nám vychovávají muže nebo mají vychovat muže z dospívajících kluků a na to nestačí. Na to stačili ti řídící. Tím momentem, jakmile se odstranily venkovské školy, že nebyla žádná velká postava a nastoupily na školu dámy, říká mi moje neteřice, ještě učí stále, je 30 kantorek na škole, z toho 23 rozvedených. To jim musí nechat aspoň smutek, že nedokážou jim ten optimismus ani předvést ani předžívat ani nějakým způsobem naložit do té míry, do toho jejich sotůrku, aby s tím něco udělali. Protože už tam je nějaký zádrhel a to se nedá přeskočit.

Dlouho jsem spekuloval, jak je možné někoho nenávidět tak, že se řekne nepřekonatelný odpor. Ale někdy vám Pán Bůh pošle něco takového do cesty, že doopravdy to nepřeskočíte tu příkopu. To je prostě mezera a když vás někdo urazí nějakým smrtelným způsobem, anebo vám něco vyvede nebo něco takového, to se nedá překonat. A když ti lidé mají být spolu, oni vám řeknou no já, ale my jsme stále spolu a já mám stále vidět tu zašklebenou tvář nebo pořád tu zaštěkanou pusu, prostě nesnesou se. Někdy vám přijdou kluci rozladění, smutní, zaražení a ptáte se jich, o co jde. Oni měli půtku doma. Proč? Protože táta přišel takový nějaký rozparádný ze šachty a ty špinavé fusekle a havířské šaty páchnou doopravdy, já jsem byl dost dlouho v havírně, abych věděl, jak to vypadá, krom toho jsem měl jednoho spolužáka, který vůbec nikdy nedával prát fusekle a vyhazoval to, když to sousedé napravo nebo nalevo nemohli vydržet, z okna. Na tom dvoře, pod tím jeho

šestým patrem, tam bylo celé skladiště jeho fuseklí, ale to si mysleli v Olomouci, že jim nefunguje čistička nebo co. Z toho vznikla ta těžká krize u dětí, že přišly, ale jsou zaraženy jen sedí, nemají žádnou chuť. To vy zažijete na schůzích nebo na těch vašich mítinkách, anebo když jdete třeba chroustům počítat tykadla nebo cokoliv jiného, nebo odlívat kopyta, nebo zlodějům brát otisky, to všechno zažijete a teď naráz vidíte, že u tohoto klučíka, který byl čilý, který vždycky předcházal, než jste řekli rozkaz, tak on řekl brácho já to udělám, já tam zaskočím, nebo nemohl bych to já a teď naráz nic. A teď vám začne vykládat. Z toho jednoduchého gesta, když ten táta hodil ty fusekle takhle proti tváři, tak to stačilo na to, že se vybudoval v ní nepřekonatelný odpor k tomuto špindírovi a začaly boje. Začal boj o děti. Sestra, dva bráchové a ti byli starší a teď se o ně rvali. Ted' ten chtěl mít pravdu proti ní a tak teď si získávaly děti. To znamená, že to stačí, aby vám je úplně zkazili, protože oni je uplácejí vším možným. Kdyby jen pomeranči, tak to je ještě to nejpěknější. Nebo je zmrskat, to i nás by mohli přinutit, že budeme volit třeba tu sládkovu stranu nebo kohosi, kdyby nám. dávali nanuky každý týden. Jenže oni to použili takto a nakonec se to zostří do té míry, že doopravdy ten nepřekonatelný odpor už čpí z nich. Ted' už jsou ty děti obětovány. Dostanete je do té družiny. Co vy s nimi můžete udělat? To dítě přijde, je neschopné přijímat to, co vy mu řeknete, protože nemá v sobě tu touhu po optimismu. Abychom přijímali cokoli, ať na té vysoké nebo na obecné, to je jedno, musím mít pro to svůj osobní vztah. Či-li důvod k tomu, abych to přijímal, musím mít z toho radost. Tedy to je to, co jim hleďte vypěstovat do té míry, aby třeba ti řemeslníci, nebo když budou řemeslníky, aby to dělali vždycky dobré pro dobré, a krásu pro krásu. Ale ne proto, že ho budou chválit, nebo že si starosta očistí svou dlaň o jeho hlavu, aby to nějakým způsobem projevil, že ho obdivuje, aby to dělal vždy. Tedy dobré pro dobré, to musí již ten malý vědět a tam se neobejdete bez náboženství. Tu cítíte ten rozpor, když tam máte věřící nebo nevěřící, že věřící jsou IOx vpředu, protože dovedou něco udělat pro věc samu. Či-li mají radost na dobrém díle. Pane, že máš radost, jak se mi to podařilo a když to může říct tátovi - tati, to je bašta, my jsme to takovým způsobem udělali, nebo řekne mamince, že máme z toho radost. Maminka má z toho radost, diví se, proč by z toho měla mít radost, ale projeví to nějakým způsobem. A když to může říct před tím nejvyšším, ten Manitu, když se na něho může usmát, tak mu řekne ahoj. A už jste tam, kde jste chtěli být, protože bude dělat věci s takovým nadšením. Co je důležitá věc, abyste nezanedbávali právě

v těchto letech, kdy se to dělá sportovně, takhle lehce, posilovat vůli a tam se neobejdeme bez tělocviku.

Jsou určitá léta, která vám dají dispens, že už necvičíte, nejezdíte na bicyklu, že nelítáte kolem chalupy, to už si prostě prominete, ale chcete to, aby to ti druzí nějakým způsobem dotvořovali v sobě. Tedy musí mít i tu fyzičku v pořádku, tam potom přijde - to je zvláštní otázka, když máte nějaké dítě postižené, aby necítilo ten minus, proti těm ostatním, ale tam patří fyzička i to, co dokáže. Či-li tu vůli bude mít nejsilnější tehdy, když nebude mít řůru věcí, které musí mít ti druzí. Svoboda vnitřní vychází ne z toho co dokážu, ale z toho, co nemusím mít, zatímco ti druzí jsou proto nešťastní. Proč myslíte - zkuste se zeptat kluků, jestli jste byli třeba na vojně, co to je sebevražd v tom prvním roku. O tom se nemluví, ale proč? On nemá cigaretu, on nemůže jít za děvčiskama. Tam řvou za plotem, on tam nemůže, protože má zrovna stojku nebo něco takového, tak ti kluci udělají pif-paf jednoduše a myslí si, že to vyřešili. Druhý se píchne, nebo sežere marihuanu a myslí, že se z toho nějakým způsobem dostal. To je bídný útěk a za vámi jako kdyby byl vždycky někdo, kdo je vám v patách a řekne, teď tě kousnu ještě hůř. Zkuste si to takhle pochopit, že kdysi jsme vykládali, jaké mohou být sny. Sny jsem vykládal i v lapáku. To jsou věci, které si vytvoří svoji symboliku a ta je pravdivá. Nesmí to být po zabíjačce, po hrachovce nebo takovém nějakém jídle, kdy nás to tlačí až navrch, tyto sny já neuznávám. Ale jenom živé sny a ty jsou vykladatelné. To je všechno, to se odráží takhle - zachycování myšlenek nebo přenášení myšlenek na to, protože když máte citlivou dobu tak to zvládnete.

A teď si představte, vykládal jsem jim, zrovna ten stihoman. Řada nás byla - skauty - každý měl vymydlený ten svůj odznak. Učil se salutovat, aby to bylo defilé, možná nás tam bylo ze 120. A teď jsme chodili. Jenže první jak došel, došel ke katovi a ten mu utál hlavu. Ten další ho musel zkopnout dolů a šel zas a věděl, že za ten kopanec dostane rovněž palici dolů. Představte si, já jsem o hodně vzadu, protože jsem býval vždycky malý a tak jsem měl takovou výhodu, že jsem se jen díval, jak to a vždy jsem si myslel, že mám čas. A teď když jsem přišel k němu, tak jsem se stačil zohnout a pod tím nožem - tou mačetou jsem mu utekl. Jenže to trvalo bez konce a já jsem stále kroužil a vždy, když mi chtěl tu palici setnout, tak vždycky mu ta mačeta přeletěla jen nad kšticí. To jste neviděli, s jakou hrůzou jsem se

probudil, byl jsem mokrý jako myš a vykládám to těm klukům. Jenže to je víc než obrazné, tj. když my si myslíme, že jakýmkoliv způsobem můžeme nešvindlovat nějakou věc. My jsme to dělali v cizích řečech, mysleli jsme si, když jsme si koupili od nějakého autora "snadno a rychle" nebo "španělsky ve 100 slovech" nebo "anglicky ve 103 slovech" nebo v 10 větách se domluvíš s anglickou královnou, byly to takové blbosti. Já jsem se podle této metody učil cikánsky. Na Cikány stačilo jen pár frází a všechny jsem je vždycky vyhnal. Když mysleli, že jim někdo rozumí, tak už neměli zájem, už balili a už putovali dál. To je průhledné jako noc. To si myslíte, že s tím něco uděláte? A my jsme to takhle dělali v té republice těch 50 roků. Neříkám 40 - ale 50. Stále jsme si mysleli, že nám někdo bude nadlehčovat, že nám bude dělat tlumočníka, že někdo za nás bude počítat a někdo za nás bude platit. A teď přijdeme za hranice a naráz poznáte, že tam kromě toho, že mají víc peněz než máme my, to mají všechno moc horší. Ta mravní úroveň, semináře prázdné, kláštery prázdné, v kostele nenajdete jednoho ministranta, jednoho kostelníka, to musíte hledat, abyste tam někoho našli, i dole jsem byl ještě níže, ale tvrdím jedno, muži museli projít nějakým pekelným údolím nebo morem, protože ti vymřeli všude. Tam, kde to cítit kadidlem ,nebo se rozzihá svíčka, tam chlapů není. To máte všechno staré babky od 65 navrch, nesmíte jim říct děvčátka, že, protože nejsou.

To jsem měl jednu misie v jedné farnosti a tam to bylo rozdělené na stavy. Tam byl takový zájem o duchovní stavy, tyto dcerky tzv. od 65 let to bylo navrch třeba do 117 roků, kostel byl plný těchto "děvčat". A teď - já jsem stál před nimi a říkám "dívenky jdeme na to". Jedna se otočí k sousedce, byly hluché asi obě a pronesla tu větu v takové lidové řeči povídá: "to je na posrání". Naplno to znělo tou gotickou klenbou a to jen proto, že jsem jim řekl "tak, dívenky". Najednou vidí, že to k tomu nepatří. My jsme ale měli vědět napřed, nebo to máme vědět teď, nebo to těm dětem musíte přiblížit, aby věděly, co se patří, či-li pravdivost a opravdovost, to je první vlastnost, kterou musíte pěstovat. To znamená - pod co se podepíše nebo o čem ví, že měl udělat a neudělal, aby mohl říci, to jsem byl já, to jsem já udělal, anebo to nemůže, aby se nechválil. Třeba tam mají vázu, kterou dostali třeba již pradědečkové, když šli k prvnímu sv. přijímání, a oni ji tam měli již 120 roků schovanou a teď to je ve střepech. Ted' ten malý čmel se hlásí: "tati, to jsem dokázal já". A ještě si na to došlápne. Asi měli malou radost. Když trefí do okna, tak to už je paráda, když trefí do tabule, chtěl jsem do ní trefit a tak jsem trefil. Tak táta řekne, jsi

pašák, ale tu máš 80 Kč a dej to sousedům, ať si to dají zasklít. To se dá též napravit. Ale když vám s těmi problémy přijdou ve 12 - 14 letech, že nějakým způsobem zkazili život tomu druhému, to se napravovat nedá.

K opravdovosti je potřebí ještě přesnost. Učte je doslova pedantské přesnosti, mírně, tam není třeba trestat, ne, za žádnou cenu nesmíte sáhnout rukou na nikoho, to už tak nějakí ti paskřivci, když by byla velká tma a ještě nějakým způsobem nesvítily lampy, tak mu tam jednu můžete vrazit, ale říkám opatrně, hrozně opatrně, protože to je poslední argument a už nemám nic jiného. Já když mu rozsekám zadek, to jsme cítili jako nespravedlivé tenkrát, když třeba jako dospělé - to už nesneseš, když tě mlátí, cítíš, jaká je to pohana. Jenomže takovou pohanu zažívá dítě úměrně svému věku, když třeba někdo používá, ať je to rákoska nebo pásek, nebo rukou mlátí, nebo mu dají záhlavec, to jsou věci, které se již nedají napravit. Ne ještě takhle sáhnout na patnáctiletého. To už je vyřízeno úplně. Jsou jiné sankce, kterými je můžeme přinutit k tomu, aby měli rozum, ale rozhodně šetřete tím, že byste se rozhodovali mezi tím, jak ho potrestat. Tak ho třeba přikováte kozlím řetězem nebo něčím takovým. Vzpomenete si na to, byli jsme v těch řetězech všichni, tam potom poznáte, jaká je to degradace tohoto lidského tvora.

My jsme jednoho synka, který chodil děsně zarostlý, jsme se domluvili asi 14 - 16 a říkali jsme si, měli jsme takové krásné nůžky, ty stříhaly samy, udělali jsme takovou besedu a každý si musel ustříhnout kus. My jsme ho vyholili do té míry, že vypadal lidsky, ale on to nesnesl a do dneška, a to je skoro 20 let, nezapomene na to, že to byl útok na jeho osobní svobodu a že to byla degradace jeho osobnosti. Vypadal nádherně. Maminka mu dala pusy, jak vypadá pěkně, protože rodiče to nemohli docílit a my jsme to docílili násilím a to on nesnesl.

Tedy pozor na to, aby takové tresty byly v takové míře, že neurazí. Jestli máme být pravdiví, tak opatrně na to, jakým způsobem to máte používat, protože vy můžete říct třeba pravdu o jeho otci a můžete dopadnout následovně. Byl jsem na severu. Jednou celá strana Mladé fronty byla věnována p. Žváčkovi. Možná ho znáte, je to františkán skvělé pověsti, bohoslovec. A tam byla otázka - jeden novinář tam dal otázku bohoslovcovi, kterého měl u sebe, jak vychází nebo jaká je to úroveň třeba v té Rudné ti farníci. Ten bohoslovec se do toho vmísil a povídá: to je jeden ožrala horší

jak druhý, rodiny jsou rozvezlé a protože nestačí na výchovu dětí, tak nám je posílají do náboženství. Dovedete si představit, oni to otiskli kompletně celé a když si to přečetli a řekli si, tak my, že nestačíme na výchovu? A on že nám musí pomáhat - výsledek byl, že z těch 23 děcek nevím kolik jich přišlo, ti ostatní rodiče se naježili, protože ona ta slivka nebo kořala chutná lépe než náboženství, tak si to udělali tímto způsobem. Těžké je potom konverzovat. Nevím, zda mu přijali ten dopis, kterým to chtěl uvést na pravou míru, ale ta stránka byla vržena do světa. To byla pravda.

Ale my musíme být opatrní, abychom i na pravém místě i tu pravdu prezentovali tam, kde to neurazí, či-li to dítě někdy cítí i vůči vám už něco, co nepřekoná, protože vy jste urazili tátu a to je přece můj táta.

Jedu vlakem. Byl jsem tam sám chlap. 6 žen tam sedělo a jedna byla v černém. Teď vykládaly o úrovni jejich manželství. To víte, jako když se ženské sejdou, jako bych tam nebyl, protože já jsem nebyl označen, takže nepoznaly, co je mým oborem, ale vykládaly docela tak, jak ten jeden - byla pro něho miláčkem, cukrouškem a vším možným a jak dlouho žijí spolu - no třicet roků a ještě si zlé slovo neřekli, nemusí prát, ani umývat, všechno za ni udělá. Druhá mluvila - naopak zase - říkala, ten můj je špindíra a teď si to tak vykládaly. Ta v tom černém, měla 32 roků, tak stále mlčela a když se ony rozvykládaly, já jsem z toho měl děsné gaudium, protože pro nás je to vždy příležitost, abychom si zaknihovali další paskřiviny. Teď když přišla řada na ni, tak říká, to se hrozně dobře poslouchá, ty vaše romány a nyní vám něco řeknu o svém manželovi. Můj manžel byl ožrala, násilník, neurvalec, všecko možné, ten mě mlátil, ten děti vyhodil i z okna. Když byl nadraný, tak to bylo zvíře. A představte si, on mi před 6 týdny zemřel. Ale to byl můj manžel a já jsem se měla o koho opřít, když šlo o nějakou rodinnou věc, on mě nikdy nezradil. A teď jsem sama a tento pocit vám nepřeji. Tím končila tato dáma.

Na každého působí i tyto věci jinak. Kdyby se tomu člověk zasmál, mohl by se urazit, ale ty dámy již mlčely, neřekly vůbec nic, protože zřejmě neměly chlapy, o které by se mohly opřít. A to je jeden z důvodů, proč již 40 roků řežu do nemožnosti vychovávat obojí dcerky i kluky - vychovávat naráz, to není možné. My to nepřekonáme. Od 6 týdne v zárodku už je poznat, zda je to dívčí nebo chlapecký

zárodek a my naráz chceme emancipačně říct, že to můžeme vychovávat stejně, či-li uděláme jedno kopyto mužské a do tohoto to házíme. To není možné.

Je skvělá věc - Otilie Moshamer - německá autorka Han.... příručka pro vedení dívek - to jsou tři svazky. Ta vám bude zapřisahat každého, kdo by chtěl vychovávat dcerky s tím, že bude vychovávat mámu, společně s tím, že bude vychovávat i tátu. To, co se teď vtěsnalo do skautingu to není skautské. To je dámský vzor, kde tyto rozdíly chtějí smazat, ale vedoucímu musí být jasné, že dívku může solidně vychovat máma anebo solidní dcerka, která nemá za sebou žádné takové mravní úhyby, či-li aby dcerky nemusely něco odškrtávat, aby se nemusely chechtat do kapesníku, když začne vykládat o věrnosti.

Jednou jsem zažil takovou grotesku. Jeden náš velebný otec - byl také nedopatřením doktorem, ten když byl na kazatelně, tak těch jeho 140 kilo překypovalo tak, že byl strach, že to ta kazatelna nevydrží. Ale groteska byla, proto to říkám, když začal vykládat o sebezáporu v jídle. To prostě nepasuje dohromady. To je zrovna taková groteska, jako když jsem byl na pohřbu našeho hajného. To byl hanbrechtník, to říkali, že žádná cihla nebyla bezpečná před ním. A velebný otec, než ho podýchal naposledy svícenou vodou, tak mluvil o věrnosti manželské. Kdybyste viděli, to bylo jen žduch do toho, žduch do souseda, teď se zase kdosi chlámal, teď tam byl levoboček jeho, ten stál vedle mě, já jsem věděl, že to je on a to si vybral takové téma - to byla druhá taková groteska. Jenže takové grotesky my zažíváme i v těchto táborech nebo v družinových, kde řekneme, aby ti rodiče též přišli, aby viděli, jakým způsobem my jim tam naléváme tu bujarost junáckou a teď oni to vědí.

Doma se vykládá - to je jeden z hříchů té doby, že se nectí dětství. Děti do 8 let už vědí všechno z dospělého věku. My prostě jsme někde zahodili Písmo svaté a my je uvádíme nebo kritizujeme nebo mluvíme o těchto věcech takhle ujetých, vykládáme před takovými dětmi, které z toho mají potom komplexy anebo mají zkaženou představivost a řeknou maminko, že ty nejsi taková a taťko, že to nebyla řeč o tobě. Oni si to musejí napravovat. My, když je máme, tak aby měly vedle sebe někoho, aby jim pravdivě mohl vykládat, aby mohl říci jako sv. Pavel - aby to dítě

mohlo říct náš tatka - to je špica, ta naše máma, to je čikuláda. Oni to vyjádří takovým lidovým způsobem.

Zde nesmíme zanedbat něco, co nám vychová tu generaci před tím a oni vám pošlou právě ty svoje adepty k tomu, aby měli posílenou autoritu. Ted mě navštívily děti, ukazoval jsem jim fotku, jak vypadaly před 201ety.

Jeden je inženýrem, jeden je technik, jedna je myslím sestrou, jedna lékárníci a jejich rodiče. Oni se nepoznávali, jak byli před 20lety pěkní a ty děti se jim smály, že nemohli být takoví malí. 4 děti a když jsem jim to předvedl - dva tam mám v bohosloví. A teď najednou jsem tam byl kdysi - možná je to 10 dobrých roků. Byl jsem v Brně a potřeboval jsem tam přenocovat. Byl jsem tedy u nich. To znamenalo, že jsem vzal na sebe večerní modlitby s nimi. Pak se mělo něco vykládat. Rodiče říkali, že jim vždy něco řeknou o těch svatých, co se dovedou smát, že a já jsem tam jakousi rošťárnu z Dona Boska vymyslel a teď to tak vykládám, šponuji, dělám z toho detektivku, že Sherlock Holmes byl hadr proti tomu, jak to Don Bosko dovedl šidit a teď přiletí jejich táta a říká: "člověče, já jsem stoupl o tolik v jejich očích, protože oni říkají : on nám to říkal zrovna tak jako ty , to oni potřebují.

Rodina a oddíl anebo náboženství tedy musí hrát dohromady. Cítíte, jakým způsobem okrádáme děti nebo tu poslední generaci, kdy zůstáváme dlužni jenom kvůli tomu, že se nedovedeme domluvit, nedovedeme spolupracovat. To je to zlé někdy i u těch svatých lidí, nebo takových, že mají na řetízku P. Marii, na klopě má sv. Josefa, když to oddělá, má tam ještě z Čenstochové odznak, nebo něco, jsou ověšeni všemi možnými svatými a teď máte ten jejich slovník. S těmito se nedá spolupracovat. Ale abychom mohli doopravdy říct, že to má cenu, tedy že i ten náš skauting má dopad na tyto naše rodiny, tak tam je potřebí spolupráce. Musíme hledat mluvu, jak se s nimi dorozumět. Aby to rodiče poznali.

Před tím, než jsem tu byl posledně, tj. dva měsíce, přišel jeden skaut, takový nadšený. Má tři děti a má ale jednu manželku, ale to není manželka. Viděli jste již někdy posedlého zlým duchem? Tak byste je tam mohli navštívit a říci jim, hele Frantíku, ukaž mi tu svoji krásu. Tak by řek nejdříve, vykrop tu svěcenou vodou, přežehnej se třikrát a potom pal, protože když ona spustí, tak to je na hlavě lavor

špíny. Ona si vymyslíla, ale to je posedlost, on to říká otevřeně, protože se bojí zřítí jednoho hříchu, kterého se dopustila a je jí v tom dobře a ďábel s ní teď takto lomcuje. Říkal jsem mu, že nenadělá vůbec nic, protože jak by musel vypadat k poměru k tomu zlu, aby to mohl aspoň zlomit. A jedno dítě za druhým jde od kostela, od mravnosti, od všeho. Ve 12 letech má zkaženou dceru, další je kluk, který též k ničemu není, protože máma mu nadlehčuje, aby proti tátovi měla trumf, třetí též takhle, a on říká, že to je z jednoduchého důvodu.

Jde o jedno. Musíte si zaknihovat ty svoje všechny adepty, které tam máte, abyste věděli, z jaké je rodiny, jaké má zázemí, abyste věděli, jakým způsobem máte účinkovat, protože být vedoucím oddílu nebo být rádcem, tak táta je hadr proti tomu. Protože rodiče - srovnajte si to, rodiče vždycky takhle maně počítají s tím, že dítě jim vrátí každý jejich dobrý skutek. Oni se o nás postarají, až my nebudeme moct. Děti to udělají takhle, nechají si postavit vilu, nechají si dát klíček od auta, nechají si ještě zaplatit třeba Austrálii nebo co a potom řeknou tatínečku, ale ty budeš mít lepší péči, když tě dáme do domova důchodců a frk tam. Za 4 měsíce jde na věčnost.

Měl jsem mši sv. v domově důchodců, kde jeden - najednou se ke mě přihlásil takový 80letý pán, takový svižný, znal jsem ho, s hůlčičkou ještě do kopečka, z kopečka a teď naráz oni potřebovali těch jeho 12 m². Chalupu jako hrad a tatínek tam neměl místo. Čtyři měsíce to jenom přežil a při poslední mši - byl i u svátosti, za týden byl na věčnosti. Říkal mi jedno, to máte takhle, ale já je nesoudím. Možná, že jim to P. Bůh spočítá. A my nesmíme počítat s tím, že doopravdy každý náš zlý čin bude P. Bůh vyrovnávat a že každý náš dobrý počin, že bude odměňovat. Říkám to kvůli tomu, abyste věděli, že tu nezištnost a takovou opravdovou úctu k člověku musí mít ten vedoucí do té míry větší, než mají rodiče, protože nespolehá na nic jiného, než jenom, že když potkáte za 10 - 20 let tohoto kluka nebo holku, kterou jste tam měli jako světlušku nebo jako takového šohaje v oddíle, že vás aspoň pozdraví nebo řekne, že to byla krásná doba.

Karviná, 19.6.1999

Drazí bratři a sestry,

zdravím vás naším obvyklým pozdravem „Zdař Bůh“. Platí to především vám, kdo jste přežili, v první řadě vy, kdo jste začínali s námi již v roce 1948 a snášeli jste všechny útrapy přeškolovacích pokusů zločineckých gangů, jak můžeme s klidem říci všech těch našich rudých bratří, kteří se chlubili tím, že se přece jenom od Němců lecčemu naučili.

Chtěl bych však dnes hovořit o jiném, než o mučednictví, o kterém tolik z našich spolubratří a sester rádo připomíná všechny formality, kterými jsme byli zahrnováni. Vy víte sami, že jsme se nikdo dobrovolně nehlásili, tedy první známka toho, že nejsme mučedníky, je mimo úvahový prostor, ale navíc jsme všemi odmítáni, a to ať se jedná o kohokoliv - o lidi, kteří nás řádově jenom sledují, nebo je potkáváme, či jsou to naši představení ať vládní nebo církevní. Jsme nenáviděni už jenom proto, že rušíme jejich klid, do kterého se mnohý z našich vedoucích vsouval celých čtyřicet let. Zdá se jim, že je rušíme v jejich dále pokračujícím školení, které nabírali většinou jen v bolševických školách.

Přijměme to jako pravdu, že zastupujeme starý řád, který v tomto případě hájíme a budeme hájit ještě i v tomto státě, který nic neví o mravních kvalitách, ať se jedná o zástupce v parlamentu, ve vládě anebo všech těch, kdo na vedoucích místech školí naši další inteligenci. Nesmí nám vadit, že jsme opomíjeni a že naše místa obsazují ti, kdo se nestydí ani s dvojím zaznamenáním v aktech agentů anebo spolupracovali tak, jak se mnohý z nich omlouvá - jenom jako řadoví členové leckteré z těch organizací, o kterých nám i naši spolubratřící říkají, že zachraňovali. Jde ale o otázku zachraňovat pro sebe, pro církev, pro národ? Proto nejsme a nemůžeme být oblíbeni. Zvláště nenávist proti nám i proti celé konfederaci šíří i do sdělovacích prostředků a na veřejných shromážděních všichni ti, kdo zrazovali a třeba i z našich řad. Kolik z nich si ještě neumylo ani krev, která nutně spočívá na jejich rukou, protože tyto zločiny byly zločiny celých kolektivů.

„My o vás nemáme zájem, jste jenom nečistá minulost, která nám jitří naši mysl“ - jinými slovy, nám se líbí zločiny a špína a teď to národ prožívá. Proto bych chtěl dnes alespoň nemnoha větami důrazně připomenout, čím nám v tuto dobu byla rodina, příbuzenské svazky, přátelství, úcta k vlastnímu povolání. Proto jsme často necítili ani rány, které nám bezpočtukrát zasazovali naši převychovatelé, ani temnic jsme se nebáli, ani dřiny, ať byla jakéhokoliv rázu či odloučenost. Šťastný, kdo prožíval všechno s vírou ve Všemohoucího dobrého Boha a tak jsme mohli proplout touto špínou, která nám ve své povrchnosti na všech místech kalí náš pohled i tzv. - a my říkáme vylhanou - svobodu poslední sametové změny v našem národě. Je toto odpověď na všechny oběti, na nevyrovnané zločiny, že se národ vrhá ve své většině do nemravnosti, odmítá Boha, odložil vřelý vztah k bratřím i sestrám a chce nám dokázat svojí nevázaností, a to i na vedoucích místech, že církve se svojí morálkou dohrála svojí úlohu? Cítíme všichni tak, jak jsme tu shromážděni, že jsme byli podvedeni, jinak by v čele museli stát mužové, kteří ctí zákon lidský i Boží anebo aspoň zachovávají zákony slušnosti. Je to pro vás pro všechny o to těžší, že pro tyto skutečnosti vy, kdo jste prolézali ony zatuchlé špeluňky a šachty, jste viděli své nejbližší umírat anebo trpět nebo jste s velkou bolestí čekali na své nejbližší ve svých domovech.

Ptám se, zda je užitečné vzpomínat neustále? Jitříme jenom rány, které nikdo nevidí, chceme znovu přehrát onu melodii křiku, nářku anebo řvaní těch, kdo zastupovali prokletý minulý režim? Komu je to k užitku, že znovu předcítáme jména

těch, kdo násilím sešli se světa? Tato otázka zní neustále - k čemu je nám to dobré, že počítáme pomníky na hřbitovech zavražděných nebo umístěných ve společných hrobech? Nestačí nám jako důkaz zřůdnosti minulého režimu Ďáblický hřbitov? Ale na otázku je-li to hřích jenom našich mučitelů anebo též i těch, kdo vystupovali jako učitelé, tedy i naši spolubratři odpovídáme, že jsme posledními, kdo chtějí národu připomenout, že není vyrovnána tato éra hrůzy. Zvykli jsme si dívat se do chlípných párů očí ze sdělovacích prostředků a proto už nám nic nepřipomíná jemná, bez vrásek milá tvář našich dětí, která si žádá solidní výchovy bez všech minulých i přítomných lží.

Koho my ale ještě zastupujeme? Je nás už jen hlouček a slyšíme ono supění proti nám, kteří se ještě nenarodili v době, kdy už jsme se loučili s ubitými bratřími anebo si chladili rozbité údy. Máme pěstovat stejnou nenávist jako ona smečka, která nás chtěla likvidovat?

Milí bratři a sestry, my nesmíme slyšet nic z těchto podvodnických řečí o velikosti a moudrosti našich vedoucích, spíše je potřebí pevně sepnout ruce k prosebné modlitbě, aby Bůh netrestal onu nerudnou nechut' k vyrovnání minulých křivd.

Jestliže se pohybujeme dnes mezi nehoráznými podvodníky, jistě nikomu z nás není příjemné, když slyšíme, že je potřebí trpělivě počkat, až poslední svědkové vymřou a potom není v dějinách co vyrovnávat.

Jak by to bylo ale jednoduché vystupovat jako soudci všeho, co nám nemůže vyhovovat. Jak nízko bychom ale padli, kdybychom chtěli nejenom hodnotit lidi, ale též i jejich skutky podle norem, do kterých se nevejdou. Považovali jsme vždy a stále považujeme za správné a mravné ctít pravdivé slovo. A když nás nikdo neustanovil za soudce, zdůrazňujeme, že dnes ani není, kdo by chtěl mít nad sebou hlas, který by zdůrazňoval, co je pravda a kde po ní šlapeme a to my sami jako jednotlivci, kteří jsme chtěli být hlasem svědomí i naši představení, kteří nás už vůbec neberou vážně. Z milosrdenství nás nechají umřít přirozenou smrtí, a to je velký dar, protože tolikrát jsme zdůrazňovali v oněch špeluňkách a prostorách, kde neutuchalo na jedné straně proklínání těch, kdo nevěřili a na druhé nás podmaňoval tichý šepot

všech těch, kdo i v těchto poměrech dokázali Bohu nabízet svoje „já“ i s budoucností, ať je jakákoliv.

Jaký to byl rozdíl, když jsme se svými přáteli vytvářeli stejně posvátné místo, jako jsme zde před oltářem, jenže kalichem byla tolikráte jenom dlaň, místo doušku vína, proměněného v Kristovu krev, jen dlaň a hostií kousek suchého bílého chleba, pokud jsme se k němu dostali. I když jsme se museli přizpůsobovat tolikráte v oněch převýchovných ústavech, dovedli jsme vytvořit ono podnebí, ve kterém jsme, stejně jako apoštolé kdysi, mohli šťastně usínat na prknech s rozbitými údy, protože jsme byli naplněni oním sebevědomím, že i toto naše utrpení je službou Bohu i bratřím.

Nechceme proto všechny stesky a vzpomeňme na tyto krásné chvíle, a to vždycky, kdykoliv jsme mohli projevit úctu k oné svátosti, ke které nebylo potřeba nic víc, než jenom nitro očištěné lítostí. Pak už ona prostá hrozinka a kus rohlíku sestupovaly jako proměněný Kristus do duší těch, kdo tolikráte s údy zbarvenými krví spojovali své nitro s Bohem.

Vzpomeňte jen i vy, kdo jste byli doma v této době, jak těžký a nesnesitelný byl stesk po vašich drahých. Jak byla často vyzpívána hrůza onoho čekání na ty, kteří se už nevrátili. Věřte tomu, že víc šťastných chvil jsme prožívali tam, kde jsme cítili soustředěné upření bratří na Boha, než často po propuštění už v civilním zaměstnání, kde, jak to prožívá možná každý z vás, si málem zoufáme nad tím, proč národ nechce slyšet pravdu. Všechny rány a tolik úmrtí je snad jenom parodií životu těch, kdo popisovali stránky svého života i praxe spoluprací a činností v organizacích, které mají na svědomí, a to jako hanbu celých českých dějin ony události, o kterých ani naši inteligence nechce dnes mluvit tak, jak jsem to zažil před několika dny v rozhovoru s téměř hotovým lékařem, který docela tvrdě odmítal každou zmínku - „my to nepotřebujeme, abychom se vraceli k tomu, co už nás prostě nezajímá“.

Jsou vinny jen ty dva milióny členů zločinecké strany? Nebo spočívá celá tíha nevyrovnané minulosti na bedrech těch, kteří jsou propírání do nemožnosti ve všech vyšetřovacích protokolech, které nemají závěr? Nebylo víc pravdy v korekcích a na samotkách, než teď, když nám bývalí spolupracovníci odmítají jakoukoliv informaci

o této dějinné části naší historie? Nechejte si vaše pohádky - my o tom nic nevíme a vědět ani nechceme. My jsme se měli lépe než teď.

My jsme ale věděli, že pravda nebývá pohodlná. Proto nás ani neudivuje, že zdůrazňování skutečností je málo pohodlné, jak je to v našem národě téměř vžitá praxe. Dokonce pracujeme už s dalším strachem. Jak hrozná zodpovědnost leží na našich učitelích na školách, kteří neměli a nemají odvahu, a to ani na těch, které považujeme za své, aby aspoň s úctou hovořili o oněch obětech, které tento pokus stál jednotlivce i národ. Pohybujeme se mezi katy a vrahy, mezi agenty a zrádci, jsme nuceni být, ať jsme v jakémkoliv zaměstnání - i s těmi, kdo tupě hledí na všechno, co je jenom náznakem výhod, které dostáváme dříve ještě, než náš organismus odmítne poslouchat. A proto se znovu táži - mělo to jakýkoliv smysl a cenu nebo přineslo to nějakou novou hodnotu jednotlivcům i národu, že tolik mladých lidí trpělo a umíralo?

Že tolik otců se nevrátilo ke svým dětem a manželkám?

Že naše charakterní a charakterově na výši inteligence byla nucena chátrat při vázání špagátů, draní peří, při výrobě knoflíků nebo v šachtách, zatímco na vedoucích místech se tísnily zástupy skrčenců, kteří vytvářeli, a bohužel vytvářejí veřejné mínění ještě dál, pokud někdo šikovnější v krádežích, loupežích a podvodech je na jejich místech nevystřídá?

Dostali jsme za pravdu, že všichni šizuňkové, mluvkové a mnohořečníci byli čilejší, protože dokázali se bezstarostně vrhnout do příprav na uchvácení velkých i malých podniků a financí, zatímco my i naši vedoucí (tolikráte i v konfederaci) si foukali na své rány a nechávali se litovat.

Přátelé, na tomto posvátném místě a při úkonu, o kterém nikdo z nás nepochyboval, že je nejposvátnějším ze všech projevů Boží dobroty mezi lidem, musíme zanechat všeho, co by nás jakýmkoliv způsobem činilo podobnými těm ničemům, kteří přivedli náš národ k takovému prokletí. Přišli jsme, abychom v lásce poděkovali za svůj život, ale též za životy těch, kdo obětovali svoji mravní sílu i krásu mladistvých let za obrodu tohoto uboze zkoušeného českého lidu. Nejhorší zločin spočívá ne tolik v těch ranách, kterými nás častovali, ale ve zmařených možnostech, ve kterých jste i vy a my všichni mohli pomáhat udržet krásu mravních hodnot,

optimismus a onen aktivismus, ve kterém člověk ušlechtilý je vždy šťasten, když může zdokonalovat jiné. Jestliže slyšíme, že není důvodu ke kritikám, protože my jsme si své zástupce zvolili, tedy my odpovídáme - my jsme je nezvolili, ale vy jste nás uvrhli do onoho neštěstí, které není ničím jiným než jenom pokračováním toho, co se nevyrovnalo z padesátých let. Jestliže jsme byli podvedeni oněmi hnutími, které byly doslova prošívané aktivními členy státní bezpečnosti, a to zvláště v onom disidentském hnutí, které vybudovalo neprostupnou zeď nad oběťmi padesátých let, jsme nuceni zdůraznit, že oběti a oběti života byly pokládány od r. 1948 a dále v padesátých letech, zatím co všechno, co následovalo, už neslo v sobě blížící se zmar celého marxistického hnutí. Jsme povinni vyjádřit svoji vděčnost za život, který ještě máme tím, že každý z nás, jak tu jsme a i všichni, které známe, budou intenzívně přinášet informace celé mladé generaci, aby nemusela utonout ve stejném bahně jako tolik našich předchůdců.

Ať Bůh dá své požehnání všem, kdo čestným způsobem kladli na oltář vlasti své životy i životy těch, kdo jim byli nejdražší. Krása celku je zřejmá teprve z nádhery jednotlivě prožitých událostí. Za tíhu i za všechno, co bylo nenapodobitelně následováníhodné v místech utrpení ať Bůh dá krásný život těm, kdo jej ještě mají a věčné světlo všem, kdo už nás předešli.

Sv.Hostýn, 4.9.1999

Milí bratři a sestry,

hned na začátku vás úpěnlivě prosím, abychom odložili pro tuto posvátnou hodinu všechno, co by mělo být jen vzpomínkou. Nic nesmí nést na sobě známku nevyrovnané minulosti, tím méně ještě, abychom byli vedeni byť jenom kapkou zášti nebo nenávisti k těm, kdo způsobili tyto trpké hodiny a léta našim bratrům a sestrám.

Na tomto posvátném místě je to jistě to největší dobrodiní od Pána, když nám dopřává po tolika desetiletích ještě hodnotit všechno, co bylo pro nás onou nejvyšší školou, protože všechno bylo nesené anebo deptáno bolestmi a utrpením. Tak jak největším trestem bylo pro všechny odloučení od záležitostí nejbližších lidí a od plánů, které jsme chtěli uskutečňovat, tak je dnes největší milostí Boží, když jsme se vrátili a jsme ještě živi. Náš návrat z prohraných bitev - ale přece jenom s hrdě vztyčeným čelem, že jsme nikdo nesklonili svoji šíji před rudou hydrou, která polykala nejvěrnější syny vlasti anebo jim znemožňovala, být jen prostý občanský život na území naší drahé vlasti.

Neklesli jsme a neodložili sebevědomí ať národní nebo sebevědomí věřícího člověka, zůstali jsme věrni církvi, jejíž nauka přetrvává přes všechny požáry, které zakládali ať do duší anebo do našich církevních institucí či objektů jako tvrdý nátlak, kterým lákali ke kolaboraci s tímto pekelným nemravným systémem.

Pozdravuji vás, kdo jste přežili, zvláště, kdo pamatujete v těchto špeluňkách léta 1948 a dále, pozdravuji též zvláště všechny maminky a sestry, které marně čekaly na své otce či bratry, kteří byli zbaveni životů právě těmi lotry, kteří snad ještě i dnes kalí vodu nad českou vlastí. Nevzpomínáme jen - ale připomínáme.

Pro nás pro všechny, kdo jsme měli milost, že jsme mohli prožít krajní meze svého života víme, jakou nebem darovanou příležitostí je nyní každý okamžik. Jestliže se dovedeme pozdravit ještě v opakované sestavě, zkusme si odpovědět, zda byl pro nás pobyt ve všech špeluňkách, trestnicích a šachtách život jen trestem, zda to nebyla škola, která pro tolik nejistých znamenala jenom ztrátu času a vyhození možností, které kdokoliv chtěl využívat. Byli jsme jakoby vsáti do onoho víru, který pojem pekla v nás spojil se vzpomínkami na léta padesátá. A protože víme, cítíme a prožíváme onu nesmyslnost přítomnosti, kdy se nic ještě nesmazalo ze stávajících zločinů tehdejší doby, právem se tážeme a voláme proti všem, kteří si vzali právo od svých neřestných otců anebo těch, kdo jim dali hlas a nedovolili, aby byla smyta krev z rukou i tolika členů našich vedoucích kádrů na slavných místech pražských.

Všechno to, co bylo nečistou praktikou minulosti, musí být nutně smazáno jenom poctivým pokáním, tedy lítostí a dostiučiněním před národem, před církví i před celým světem. Jinak mají pravdu všichni ti, kdo nás už připočetli ve světě ke všem kmenům lidského rodu, které hnusným způsobem pošlapaly cíle, které Bůh vložil do srdcí a do duší stvořeného člověka.

Jsem jistý, že i mnozí z našich přítomných, tedy i na těchto místech, se na nás dívají jako na nemožné podivíny, jako na zapomenuté přežitky minulého století, jako na hlasy, které je jenom dráždí k tomu, aby otvíraly ty stránky, které mocní i přítomných dob v našich parlamentech znovu zasouvají do šuplíků, obestřených plísni bolševických praktik.

Ale my jsme tady proto, abychom vzdávali díky Pánu za všechny přítomné i minulé hodiny života. Jsme zde, protože žijeme. Bůh nás nechal ještě, abychom vyrovnali své vlastní nedostatky, abychom mohli dobrým vztahem k sobě, bližním, národu i církvi hromadit ony poklady, ze kterých bude Bůh rozdávat pro čas i věčnost jednomu každému z našich bratří a sester. Musíme žít oním přesvědčením, že po vyrovnaném minulém období můžeme nastoupit onu dráhu, kdy nadšeně musíme předat mladé generaci všechno to, co už nikdo po nás - posledních živých svědcích - nebude moci tímto opravdu důkladným způsobem připomenout.

Ani na místech temnot nebyli všichni uvědoměle statečně proti minulému režimu. Pro nás pro všechny, kdo se shromažďujeme u nohou Matky Boží nebo u paty kříže to byl čas k úvahám o hodnotách času, o bohatství, kterým je čisté svědomí. Byl to čas, který nás vedl k srovnávání trpících, tenkrát velikánů národa i církve s přítomnými charakterově nicotnými typy - jenom mluvky, kteří nám dávají směrnice života sice slovy, ale jejich nemravný život vnitřní svědčí o zlomeninách, ne vždycky vinou minulého režimu.

Byli jsme s lidmi skutečného práva i spravedlivého smýšlení, s opravdovými vyhozenými perlami, na které tento český národ naplil, aby znemožnil jejich lesk mezi lidem a neříkám, že to bylo jen ve světských kruzích, které připravily tento velký podvod, kterému se říká listopadová revoluce. Máme jednu výhodu, kterou nám Pán Bůh nechal - ani po tolika létech jsme neztratili paměť, ani dnes netrpíme onou prázdnotou jako naši kati anebo jejich následovníci, či mluvčí našeho národa.

Prosím však snažně, a to znovu a všechny, ať si nikdo a nikdy neplete dobu trýzně let 1948 - 1952 a dál s léty, kdy tyto hrdiny, ať přežili, anebo jim byl vzat život, doslova s celým tímto obdobím vzlyků a neštěstí, zazdili v letech 1970 tzv. disidenti. Nikdy nesrovnávejme ani jednotlivce ani hnutí, tyto dvě doby nemají nic společného. I když se mezi námi pohybovali s určitým určením členové Stb, aby vyzvídali, aby rozkládali společenství, aby přemýšleli, jakým způsobem by mohli týrat ještě hůře, přece jenom tato souručenství bývala vždycky posvěcována tichou ranní a večerní modlitbou a pokud bylo možné, i nějakou společnou účastí na tom, co vedlo blíže k Bohu a k chápání mravnostního kodexu každého z přítomných.

Ale táži se stejně, můžete říct drze, kde se nám ztratili všichni členové nenáviděné odsouzené strany, tedy oněch více než 2 milióny občanů, že se stydí, bojí ukázat? Není je vidět, snad jen slyšet další lži a nenávislné kydání špíny na vše, co neposvětil Marx. Táži se stejně, a to už po kolikáte na těchto místech, kolik z těchto údělů došlo spravedlivé odpovědi? Bolest působí úroveň našich škol, veřejná shromaždiště, parlament, nejasnost programů politických stran, které jsou plné těch, kdo budovali nebo podepírali zločinný systém minulých desetiletí. Jejich hlas neustále, a to i s novými pomocníky, volá po plných egyptských hrncích, které nejsou schopni národu nabídnout, jen slibovat, proto jsou hlasitější, aby národ

nemohl zachytit nářek vdov, sirotků, lidí zmrzačených, kterým připravovali, a tolikerému z nás i připravili, pekelný úděl života.

Nesrovnávejme velikány, kteří tam ztráceli někdy nejenom nervy, ale i vztah ke skutečnému životu s oněmi pidimužíky, ani s ničemy, aby zahltili všechnu radost z toho, že i český národ měl mezi sebou hrdinné členy. Tam se hledalo většinou s čistým úmyslem jak vybudovat hodnoty, z kterých by mohl být bohatý národ. Všichni lidé nemohli být na těchto místech, ale všichni mohli svým způsobem podle umístění a zaměření vyslovit svůj nesouhlas, aby příští věky nemusely hanbou přikrývat ono zbabělé pokolení, které nám neustále opakuje, že nejenom nic nevědí, (to je chyba škol, učitelů i vlády), ale že nechtějí nic vědět o tom, co jim připomínají naše scvrklé obličejy a rozbité údy.

Ať nečeká nikdo, že budeme proklínat. Prokletí zůstává na národě na celém, protože není schopen jakéhokoliv vyrovnání. Neodpuštěný hřích znamená závaží pro všechny věky, pokud na kolenou neodčiní spravedlivě všechno utrpení, které tu zůstává jako otevřený účet.

Kdo z nich a z nás dovede jenom pochopit onu úzkost těch, kdo se svých nedočkali? Kdo dovede ale popsat ty hodiny hrůzy, které prožívali všichni, kdo čekali na námi obývaných místech na konec svého života? Jen ti brali v důvěře, se silou vůle i těžké přítomné okamžiky, kdo byli naplněni důvěrou v prozřetelnost Boží. Ti byli silní i tenkrát, když tolik lidí bez Boží pomoci si zoufalo. Proto je pro nás i tento okamžik tak milý, jemný, tak známý, protože je zde přítomný Bůh, který nás nesl a nedovolil, abychom jej zradili a tím přivodili další hanbu našemu lidu či našim rodinám.

Režim nemá jiné síly než vnášet do duší mladých zmatek, tesknostu po hodnotách, které nedovede ani ochránit a tím méně ještě nabídnout. Ona nemravnost, která je pro nás hlubokou hanbou a odpovědí na naši otázku - zda jste netrpěli zbytečně - zůstane nezodpověděná do té doby, dokud na význačných místech v našem národě nezasednou lidé, kteří mravně nejsou ničím zlým dotčeni.

S nechutí připomínáme národu část českých dějin, naplněných špínou, kterou doposud žádná vláda, ani parlament nebo soudní dvory nebyly schopni vyčistit. Jsou to desetiletí mravní hniloby. Zachytil někdo patřičnou omluvu? Viděl někdo z nás pokání, kromě drzého hlásání starých ničemností v novém kroji? Kolik to bylo ztracených životů, kolik bylo vypuzených hrdinů, které nás mohli obohacovat mezi ostatními národy a zatím tento zvrhlý režim nás vrhl o celé století k nekulturním kmenům, možná méně než evropským. Běda každému národu, který nejdříve musí zabít anebo utýrat své děti, aby mohl potom drze postát nad jejich hroby!

Co pomohou všechny oslavy těch, kdo odcházejí třeba postupně zničení na místech bolševické pomsty, když národ přišel o ty nejsilnější členy, o moudrost, která byla shromážděna v jejich nitru, o všechno to, co mohlo být hrdostí i růstem celého národa anebo i světového společenství. Nejhorší přečin proti národu spočívá v tom, že ti, kdo mohli učit další generace, nemohli být tam, kde se lid vzdělává, kde se posiluje v dobrém, kde mohl hledat vyšší mravní růst, kde mohl čistě žít. Museli být v oněch robotárnách, kde zajišťovaly bohatství i dnešním bossům, zatím co všechno znamená jenom loupež, krádeže na jmění celého společenství.

Kolik je mezi námi bratří a sester, kteří nemohou mít správnou představu o podmínkách, ve kterých se přijímaly ony dary prokletého režimu? Tam se přecházely týdny, měsíce a léta, ať to byly samotky - ty přežil bez nervové újmy jen každý silný, ať to byl život spolu s největšími ničemy národa - tam zůstal čistý jen ten, kdo jako hrdina vstoupil do tohoto společenství, ať to byly korekce, ve kterých jsme museli nejdříve vydýchat za dlouhé dny plíseň zdí nebo šachty, ve kterých člověk byl méně než jeden vozík uhlí anebo ruděnky. Psychické týrání debilními představiteli režimu bylo tím nejvýraznějším tónem celých minulých desetiletí. Rány těmi nástroji, kterými nás chtěli přivést k socialismu, nebyly někdy tím největším utrpením. Často to byla jen příležitost, aby si člověk uvědomil svoji závislost na Nejvyšším. Aby se dovedl odpoutat od své náklonnosti třeba i k přátelům, kteří dovedli tolikrát bolestně zradit. Přivádělo nás to často i k oné radosti, kterou prožívali apoštolové tenkrát, když věděli, že jejich utrpení může být součástí utrpení Vykupitelského, tedy kříže Kristova. Toto vědomí neměli vždy všichni a neměli vždy s celým přesvědčením, očištěným nitrem.

Jaká to byla přednost, když jsme mohli prožívat tyto hodiny v pevné víře, že i poslední skýva okoralého chleba i hrnek vody mohou udržet sebevědomí statečného křesťana. Proto se mýlí všichni, kdo lživě vykřikují o tom, že toužíme po pomstě, že jsme chtivě sahali po tom žebráckém groši, který nám tento stát dával o tolik nižší, jako našim vrahounům. Snad jen tolikový účastný pohled a bolestný dojem zůstává při zkoumání této trapné nyní zkušenosti.

Všichni současně cítíme, že jsme byli podvedeni. Nevadilo by nám, kdyby to bylo v době před tím cinkáním klíči, nic bychom neříkali, kdyby tyto podvody byly ukončeny tenkrát, když do křesel na hradě vešla řada jiných lidí, ale že nám onen marxismus ještě vylézá z našich bot a slyšíme jej z řečí všech těch pomocníků, kteří jsou ochotni někdy nám otevírat dveře, a to abychom rychleji zmizli, když nám to připomínají, kdo byli hlasití celých padesát let, abychom my už mlčeli, cítíme, že nám nepřejí už nic jiného, než jenom co možná nejrychlejší, bez slávy tichý, odchod z tohoto světa. Ten, kdo nezradil v onu dobu zkoušek, nebude se snižovat jistě nikdy k ničemu, co by mohlo být zradou v době přítomné.

Je potřebí, aby tuto pravdu cítili ti, kdo vedou, aby ji prožívali doopravdy skutečně i ti, kteří nám dávají mravní normy, protože v řadách tolikerých učitelů (i mravnosti) zůstává neustále a snad už navždycky tolik těch, kdo si nezaslouží nic jiného, než hrubé pohrdání. Jsme ale zde na místě, kde se lidé učili prosit o smilování, odpuštění, o dobrotu srdce a lásku. Využijme těchto okamžiků, abychom mohli hrdě vstoupit ještě do těch hodin, které nám zbývají a nechávali za sebou jen požehnání ze všech zkušenostních prostor, které nám Bůh otvíral.

Ať je jeho jméno velebeno všemi mučedníky i živými vyznavači.

Milí bratři a sestry,

každé slovo je plané, kterým bych chtěl vyjádřit radost, která musí nutně každého z muklů naplnit, kdo přežil útrapy 50. let. Jsme na pravém místě, abychom nejenom obdiv, ale též svoji vděčnost vyjádřili v této posvátné a památné bazilice. Jsou to nespočetné Boží milosti, které nás znovu postavily anebo ještě drží v onom poslání být svědomím a pomáhat naplňovat radostný život všem, kdo přichází za námi, aby odčerpávali zkušenosti, kterými jsme měli možnost dlouhá léta naplňovat svoje nitro. Kolik z vás zažilo ony krajní meze, ve kterých smrt a život byly těsně jakoby v přátelském objetí? Kolik to bylo ale těch z našich bratrů a sester, které poslední hodina zastihla právě v oněch špeluňkách, které nás též hostily dlouhá léta.

Dovolte mi, abych vás mohl znovu pozdravit. V této sestavě se již mnohokrát poznáváme. Proto nám všechny přeškolovací instituty znamenaly ne trest, ale skutečnou školu života, kterou je nutno i v dnešních dnech rozvíjet neustále v onom optimismu, ve kterém jsme se cvičili i v těch nejhorších likvidačních procesech. Kdo prožil a přežil padesátá léta, nemá co přidávat k pojmu peklo, leda to hlavní, že jsme nikdy nebyli v oné situaci, kdy bychom necítili a neprožívali přítomnost Boží, a to je teprve ta tíha, která se valí na mladší generaci, kterou se podařilo zcela zaizolovat proti přežitkům svědomí a života ve věrnosti k Desateru.

My však ještě žijeme! Jsme bohužel už jenom poslední svědkové, kteří jsou nenáviděni všemi fungujícími vedoucími ať vládními anebo i našimi vlastními představenými, protože je těžko požadovat po někom z nás, abychom se přizpůsobovali těm názorům, které vycházejí z pohodlnické praxe ať politické anebo náboženské, která tolikrát byla spojena s kolaborací s proklínaným režimem. My ještě žijeme jako svědkové, kteří mají životní naději, že aspoň něco z onoho utrpení bude mít hodnotu optimismu, který můžeme předávat dál. Dovedeme ještě uvažovat tak, jak jsme uvažovali celá léta v odloučení, co je národ, co je povinností vůči národu, ale to, co nám dodávalo důvěru, že jsme přežili, byla ona jistota, že před Bohem i s dobrým srdcem podaná skýva suchého chleba v oné mravní i hmotné bídě, si ponechává hodnotu věčna. Nebo má mít pravdu ona fráze, která přitakává v přítomné době oné hydře, která požírala tolik hodnot vybudovaných za staletí v naší vlasti? Pán Bůh trestá i tolik našich mluvčích ztrátou paměti. Nic nechtějí vědět o období českých dějin, kdy smrt, strach a nicota byly výrazným písmem, nechtějí, aby se jim připomínaly neodčiněné zločiny a křivdy minulých desetiletí.

Proto mlčí na všech typech škol naši učitelé, nic neříkávají ani naši přátelé, ať jsou oděni třeba v brokátu o těchto záležitostech, které zůstanou vždycky jako lidské, ale s žehnajícím rukou Boží. Nejhorší trest na naše mluvčí je tato zmíněná ztráta paměti, protože si nechtějí nic pamatovat, co hovoří o obojích dluzích, nedocházejí ani k onomu poznání, které Bůh uštědřuje každému dítěti, které se naučilo rozlišovat mezi hříchem a ctností, mezi dobrým skutkem a ničemnostmi, které učinily nešťastnými tolik našich rodičů i dětí.

Nebyli všichni v našich řadách za oněmi zamřížovanými okny anebo v šachtách, kdo dokázali sepnout ruce v modlitbě. Bylo mezi námi mnoho i těch, kdo spoléhali i v těchto těžkých dobách na ulehčení od katanů, a to byla snad u mnohých jediná naděje, ve které rozpouštěli poslední ideje kdysi věřících duší. Domnívali jsme se, že všechno toto utrpení bude vykupovat cestu ke kráse života celého národa i církve. Ať nám nikdo nevyčítá, že jsme byli tvrdí k těm, kdo nás mučili, mlátili a odpírali i ty poslední potřeby, že jsme nechtěli stát na stejné úrovni jako ti, kdo přicházeli obtíženi podivnými paragrafy a hleděli se držet pohromadě právě onou velkou myšlenkou, že jen člověk spravedlivý může vykupovat přítomné i minulé zlo.

Bylo by mnohem jednodušší, kdybychom nastoupili cestu kritiků, soudců a sami sebe i jiné ukolébávali, že se to jednoduše musí počítat k povinným daním, které každý musel v minulém režimu zaplatit. Všichni nemohli být s námi, ale všichni mohli, ať to byli učitelé, zaměstnavatelé, ať to byli kněží, vyslovit nesouhlas s oněmi sprostárnami, které stály tolik životů a národ zbavily těch nejproduktivnějších sil, které ho mohly udržet na úrovni kulturního národa.

Tato přítomná hodina musí být posvátná zvláště vědomím přítomného, nám blízkého Boha. Proto tíhneme celou intenzitou duše právě k této jistotě, protože byla tolikrát jediná, která nám pomohla přežít v systému, kdy všichni šerhové minulého režimu usilovali o vymlácení Boha i jeho zákona z

duší všech, kdo patřili ke stejnému národu. Kolik to bylo stok s marxistickými kaly, které měly udusit všechno ušlechtilé.

Proto považuji nejenom za nutné, ale za krajně potřebné, abychom připomínali národu, který oslepl a ohluchl ony skutečnosti, které naplnily naše padesátileté dějiny zločiny a špínou. Bohužel, nenašel se nikdo, ani ony mnohé modly, které pohrobci minulého režimu postavili do čela národa, aby s řádnou omluvou a pokáním hleděli aspoň něco odčinit z oné krutosti. Z hovorů s těmi, kdo jdou za námi, slýcháváme denně, že nic nevědí o oné špíně, která dusila národ půl století. Vždyť v roce 1948 již bylo 140 kriminálů, které byly na prasknutí plné lidmi, kteří ani nevěděli, co režimu vadí. Vzpomeňme též ještě, a to jenom my, kdo jsme prošli a přežili, všechny vyšetřovačky, samotky, korekce, společné cely. Považovali jsme za velké štěstí, když jsme mohli pracovat v dílnách, a to i tenkrát, když jsme měli stát před národem, myslím tím nejmladším a byli jsme terorem a všemi možnými tresty nuceni plnit normy na špendlících, na vázání špagátů, stolařině, sedlařině, ve vatárnách, košíkárnách, pokud to bylo v uzavřených ústavech, anebo na šachtách, které jako by nám chtěly prodloužit ještě i po odchodu z kriminálu tím, že jsme bolestně museli hledat svoje zaměstnání. To všechno nemá být pravda?

Jestliže bylo velkou snahou režimu ne církev zlikvidovat, ale mít ji ve své moci, pokračuje onen rozkladný proces ještě i v přítomných letech - bohužel s velkým úspěchem, protože se nenašel žádný z opravdických zástupců národa, který by mohl sebevědomě předstoupit a diktovat oněm zločincům nutnost vyrovnat nejdříve minulé dluhy a odčinit všechno, co ublížilo jednotlivcům, národu i církvi. Jestliže dokázali tito rudí ničemové skandalizovat všechno padesátých let, byli bychom tuze naivní, kdybychom se domnívali, že nic nezůstalo v duších a myslích těch, kdo nyní převzali otěže státu i církve. Na tomto místě by mělo klečet a kát se mnoho i tzv. „našich“, protože krev spravedlivých zabarvila i jejich ruce, které měly hovořit, psát a bránit hodnoty a ne za mrzkou odměnu, kterou jim jen slibovali, tak nečinit. Neslyšel jsem, že by se otevřeně někde hovořilo o té hrůzné noci ze 14. na 15. duben 1950, kdy putovalo do kriminálů, koncentráků na 15.000 bratří a sester s kněžími, kteří se nezlomili a neposluhovali zrádcovskou organizací Pacem onomu systému, který si bral za úkol vymýtit všechno, co Boha připomíná.

Jestliže téměř 300.000 našich vlastenců prošlo branami pekla, na popravištích jich skončilo 240 a několik desítek tisíců bylo různým způsobem utraceno, zůstává dluh, ke kterému se musí hlásit všichni ti, kdo nám, třeba lichotivým způsobem, podávají možnou kůrku onoho chleba, který pečou nebo rozdávají. Sami bychom nevěřili všemu, kdyby nás ještě nepálily rány utržené v oněch převýchovných procesech.

Kdo chce popřít jistotu, jakou oporou a silou nám byla jistota přítomného Boha, v kterého jsme nejenom nepřestali věřit, ale kterého jsme mohli i s ubolavěnými dlaněmi neustále vzývat?

O co vlastně šlo v celém tomto ničemném procesu? Tenkrát jsme jej chápali jako náplň svého mládí. Marně budete čekat na všechny možnosti, kdy člověk zlořečí, proklíná a odmítá. My jsme se zbavili v těchto letech všech okázalostí, transparentů a plakátů, nezažili jsme žádné nezaplacené billboardy. Známe tyto lži ze svých procesů již v roce 1948, kdy na nás ona prokletá justice navěšovala vysílačky a zbraně, kdy tolíkerému z nás chtěli připočíst i vraždy jen proto, že se domnívali, že jsme přísahali svoji věrnost jimi nenáviděného tzv. kapitalismu. Ani my, ani kdokoliv jiný, ani ti, kdo byli vzati z tehdejší státní moci, neměli představu o budoucích

strukturách. Jen všichni jsme stejně toužili a modlili se, aby to bylo čisté žití, které bude naplňovat národ, aby to byla vláda čestných lidí, ve školách, aby zůstali jenom ti, kdo se neposkvřili onou špínou rudého teroru.

Proto považujeme každý útok na tento úsek dějin za podlost, znevažování skutečných hodnot a žádáme už po tolikáté očistu na všech stupních. Bohužel, ono rozhádané slovanské vědomí nedovoluje, abychom se domluvili jako celek a proto i svědomí všech, kdo prošli těmito branami temna a smrti, ztratilo účinnost proti všem mravně zkrachovalým postavám, které v přítomné době tvoří strukturu moudrých. Není sice dnes ona oprátka tak těsná, jak byla před rokem 1989, ale cítíme, že celé hnutí těch, kdo dovedli rozlišit pravdu od lži, je ohroženo ničemným výkladem ději

Kdybychom jenom dnes vzpomínali na všechny dny, měsíce a roky odloučení od všeho, co mělo být náplní našich plných dnů, kdybychom měli vyhodnotit okamžiky, které jsme trávili s lidmi důstojného života a silného charakteru, tu nám vyvstává krutá otázka: do čeho jsme to byli vráceni? Proč jsme museli s desetitisíci stírat ustavičně slinu z tváří, chladit namlácené údy ze džbánku vody, který jsme dostávali, když se tážeme, proč tolik otců muselo žít bez rodin, bez táty, bez mámy, kteří museli marnit svá léta jen proto, že ničemové, kteří tolikrát stojí neustále ještě jako dozorové nad námi, nesnesli žádný odpor anebo nedali si líbit, když někdo viděl do jejich nečistých praktik. Tvrdíme všichni souhlasně, že pendreky a bejčáky nejsou dostatečným důkazem pravdy. Že však též nepřestanou existovat ony hrubosti jenom tím, že nějaká mravní nicka odmítne tuto pravdu. Bylo by jednoduché, kdyby nás mohli namontovat do onoho kadlubce, který zhotovil Marx, Engels, Stalinové a naši Gottwaldové, kdybychom svoji přítomnou spokojenost mohli postavit vedle těch, kdo vedou i nejbujnější řeči v našem parlamentu. Máme se bát příštích dnů anebo připomínka minulé zmaržené krve nás povede k větší statečnosti? Zažil někdo z těch, kdo se nám posmívají, kdo zlehčují všechny tyto historické události, (a zde nemluvím jenom o státních zaměstnancích), samotky, mučení, chvíle tesknoty a měsíce zoufalství a beznaděje, aby mohl říct, že to není pravda? Dějiny nás již nyní soudí. I když všechny oběti nebyly čisté, jak to vidíme u mnohých těch, kdo se drali hlučným způsobem o náhradu a přitom si ji nezaslouží. Tisíce ztrhaných tváří a rozmlácených údů svědčí o odvaze, kterou měli i mají ti nepatrní skautíci, ale též i mužové a ženy se světovými formáty. Snad celá minulá doba byla Bohem určena

jako očištná lázeň za všechno neřádstvo, které se nahromadilo v národě i v církvi. Člověk jako jedinec se měl zocelit, měl posílit mravní sebevědomí. Proto je neodpuštělné, jak sluhové minulého režimu vyprazdňovali srdce jednotlivců i celých skupin, snad všech, kdo dokázali uvažovat, jak usilovali o znemravenění celého mladého pokolení, aby se nenašel jeden, kdo by jim mohl vyčítat jejich neopuštěné hříchy.

Jak málo vděčnosti bylo projevono v uplynulých deseti letech. Jak mrzkým způsobem hledí i naše školy znevážit všechno, co zůstane po celé věky jediným mementem pro celou budoucnost národa i církve. Nebyla provedena ani očista i v našich řadách. My jsme se domnívali mylně, že aspoň veršík vděčnosti bude věnován těm, kdo sotva přežili. Žili jsme celá léta v omylu. My sami považujeme všechno prožité za milost darovanou nebesy, že jsme byli hodni účastnit se této dlouhé bolestné modlitby. Naši mladí doopravdy nenalézají mnoho přítomných odvážných vzorů, snad jen nevěří nikomu, kdo laciným způsobem nabízí pomyslné blaho národa. S hrůzou zjišťujeme, že vlastně odvážná pravda platila jen v temných lapácích. Národ byl zbaven a je neustále zbavován lidské tváře, jeho srdce je nedůstojným způsobem drceno vším tím, co se projednává i v řadách našich drzých mluvčích. Jak je to bolestné, že se neustále vzdalujeme všem těm ideálům, které byly živé snad jen tenkrát, když se nedaly uskutečňovat.

S vděčností se skláníme před oltářem Matky Boží a ruce, které již nejsou ničené šachtami a záda, která se neohýbají před bejčáky, už mohou svědčit o naší oddanosti ke všemu, co zůstává celé dějiny krásné, čisté a velké.

Kéž neupadneme do stejně ničemných frází, jak jsme jimi živeni na všech stupních našich škol a s hanbou říkám, že i doopravdy našich škol. Ať Bůh nedopustí úplnou zkázu těch hodnot, které byly vykupovány částečným utrpením těch, kdo se spojovali s Kristovým křížem

Olomouc, 8.9. 1999

Vážení přátelé,

jistě mi dovolíte vyslovit upřímné díky za příležitost mně poskytnutou, ve které mám připomenout nejdůležitější faktory z období, které jsme s panem profesorem trávili v převýchovných ústavech.

Jeho životní data i vývin jeho života a vzdělání jistě je zmíněn jinými podrobněji a pro nás zůstává velká povinnost připomenout tu část českých dějin, ve kterých i on zápasil těžce o svoje přežití. Téměř tucet převýchovných ústavů. Nespočetné ruce, které nás týraly jsou svědectvím neustále zvednutého ukazováku proti všem, kteří ve své pýše vychvalují náš vysoce inteligentní národ. Možná, že tento tón nemůže počítat s přízní, zvláště nejmladší generace, která ani v nejmenším není informována o oněch událostech, kde bez všech vnějších zpothodňujících potřeb dožívaly celé tisícovky onu slávu minulého režimu.

Chtěl bych předložit alespoň nepatrný nárys všech povahových pohybů v prostředí kriminálů, šachet a lágrů v minulých padesáti letech. Podotýkám, že nikdo, kdo neprožil tuto dobu ve stejném zničujícím prostředí, není ani schopen pochopit ani přijmout tyto pravdy. Velkou milostí bylo pro nás, když už jsme byli spolu vzati oním vírem rudého teroru na místa izolace, že se to na rozdíl od věku pana profesora, mohlo udát právě v nejlepším, optimisticky laděném vzruchu mladistvých let. Je to rozdíl, jde-li někdo do těchto tísnivých poměrů v šedesáti letech nebo jako já jsem mohl ve svých dvaceti šesti v roce 1948 nastoupit dráhu, která měla znamenat zlom v našem myšlení, tím více ještě v našem celém jednání a vztahu ke společnosti a ke společenstvím. Řada společných osudů, stejně tak i vědecký obor, který zůstává pro něj na bázi zcela vědecké, u nás na úrovni praktické - mládež, její svět a všechno, co se mění právě změnou generací, které nastupují.

Chtěl bych přiblížit onu dobu jeho věznění i dobu onoho bezmezného teroru nás všech, kdo jsme prožívali společná léta téměř ve stejných nápravných zařízeních. Tento úsek českých dějin je největší hanbou českého národa, který

nezakryjeme ani tím, že budeme odmítat jakoukoliv zmínku o nich. Můžeme se jenom přiblížit tím, že nastolíme faktory, které byly výrazné v této době, zvláště tzv. padesátých let. On byl zatčen dva roky po mém zatčení, tedy v létech padesátých. My jsme začínali prožívat onu dráhu již v roce 1948, proto všechno, co se dalo v létech zmíněných a následujících je svědectvím na jedné straně nízké proradné duše českého národa, ale též je nutné připomínat při každé příležitosti všechno to, co bylo silné, statečné, jednoznačně čisté mezi těmi, kdo se nebáli a své projevy mířili tam, kde byla pravda.

Je to velký rozdíl, jestliže mladý Čech mohl začínat ve dvaceti letech anebo v šedesáti. Ještě jsme dokázali při křížových výsleších docela drze odmítat všechno to neřádstvo, které nám předkládali tenkrát mocní ničemové rudého teroru. Jestliže všichni a zvláště inteligence

musela vyslechnout od trýznitelů věty, které upozorňovaly na soudržnost s německým terorem tak, jak tomu bylo v Uherském Hradišti, kde sám Grebeníček starší nezapomínal připomínat, že se přece jenom od Němců něco naučili, byla to pro nás první facka, kterou nám naši převychovatelé uštědřili.

V roce 1948 začaly dějiny hanby i slávy. A tak to zůstane po celou věčnost. Byli jsme vtěsnáni do oněch poměrů, kde člověk oděný v sukno zločince neměl naprosto žádná práva a musel si nechat líbit od všech těch, doslova potratů národa všechny urážky, snižování, ale též i fyzické násilí. Snad zvláště mladý národ nezná, co je s tím všechno spojeno. Přítomná doba zkreslila všechno i prostory i způsoby i utrpení, která se nedají jen akademicky přecházet anebo hodnotit jako normální epizoda národního života. Byli jsme vtělováni do sboru muklů, tedy lidí, kteří se neměli bránit tak, jak nám to zdůrazňovali každou chvíli, že mukl musí být poslušný, smutný a v každém ohledu skýtat záruku převychovy v socialistického člověka. Jenže naše představy o socialismu byly lemovány anebo podtrhovány hned od začátku ranami pendrekem anebo bejčáky. Následovaly očistné procesy na samotkách,

potom rozdělení do různých společenství muklů a šťastný, kdo mohl být zařazen do některé skupiny, která mohla pracovat.

To, co bylo největší nejistotou pro každého z nás, byl pobyt v podzemí v tzv. korekcích, kde při příchodu do těchto špelunek byly zdi pokryty několika centimetrovými plísněmi, které za dva týdny každý z muklů, který tam žil, vydýchal, takže crčela jen voda po omítce. Ono nesmyslné přetělování v socialistického člověka tím, že byly nakopávány údy a při nucených tělocvičných výkonech v tempu, jak mlátili bachaři do dveří svými obrovskými klíči, až do chvíle, kdy mukl padl na zem, musel dokazovat, že je natolik ještě čilý, aby snesl i další tresty. Tenkrát bylo 18 dkg chleba a hliněný džbánek vody. V korekci jenom každý druhý den.

Tisíce lidí zbavených práv, pohybu, týrány anebo ubíjeny a ptáme se - národ mlčel? A to nejhorší, že mlčí i nyní, a to zvláště školy, které nic nepřipomínají právě z těchto největších událostí, kdy se tříbili duchové. I když jsme věděli stejně, a zvláště vysoká inteligence, která zhodnocovala až do nemožných výšek naše možnosti, kdy jsme se s nimi stýkali, jak málo mají pravdy, měli jsme záruku, že v každé chvíli je možné nejenom připomínat život venku, ale připravovat se na ono vykročení do života svobodnějšího. A tenkrát jsme se klamali.

Co bylo tou silou, která dovolila překonávat měsíce plné potupy a léta nabitá beznadějí? Jen rozhodnost a jistota, že všechno pekelné zlo musí být jednou zahrnuto Božím požehnáním. Jak jsme byli vděční všem těm našim profesorům, učitelům

skutečného života i vědy za to, že v každém setkání s nimi jsme neztráceli nic ze svého života, protože člověk rostl tím, že upíral své pohledy k takovým charakterovým výškám, jakou byl mezi námi i pan profesor Stejskal. Prostředí, kde každý potřeboval každého a kde každý z nás byl veden k tomu být vděčný i za nejmenší projev solidárnosti. Jak to bylo krásné, protože jsme si věřili. Věděli jsme

všechno o fízlič, o udavačích, o těch hrbáčích, kteří se vtírali do přízně našich učitelů a vyzbrojovali jsme se vzájemně onou statečností, která dovolila vzdorovat všem nátlakům. Žádnou výhodu, protože každá byla nečistá, jsme nepřijímali a zvláště na šachtách to nebylo lehké, kde všichni ranění a ti, kdo vedle nás umírali, hlasitě volali, zvláště na ty nejmladší - važte si života! Tam jsme teprve poznali, jak svobodný byl každý, zvláště mladý člověk, který nebyl vázán zlozvykem kuřáka. Kdo už z civilu dovedl odmítat alkohol, kdo byl vycvičen v tvrdším způsobu života tak, jak mnozí z nás, kdo jsme měli výhodu prožít ryzí čistý skauting.

A to byla ta síla, která proudila ze všech těch velikánů, kteří byli tenkrát našimi učiteli a dnes nám nedovolí, abychom mezi ně zařazovali ty, kdo v pohodlí a v chytráctví prožili právě tato léta a stojí na výsluní, aby vyučovali stejně chytráckému způsobu života i tu nejmladší generaci. Ve všech těch špinavých cimrách, korekcích, samotkách, na bídne zabezpečovaných šachtách jsme mohli denně hodnotit čím nám zůstává onen trénink z civilu. Proto se divíme zvláště nejmladší generaci, která pohrdá tvrdým systémem a nedovede mnoho odmítat z toho, co považuje za nutný výdobytek moderní kultury.

Jak to bylo velké, že nás tito profesoři učili nebýt třtinou, ale zodpovědným mužem, i když jsme byli o třicet let mladší. Ve všech těch ústavech si vedli uboze ti, kdo byli již závislí na pití nebo kouření. To byla ona přítěž, kterou jsme cítili vedle sebe, jen neústupnost v získávání těchto zlozvyků nám pomáhala, že jsme se cítili svobodnější než tito otroci moderních požitků.

Těžké byly chvíle pro všechny, kdo neustále mysleli na své odloučení, ustavičně si připomínali ony jemné, měkké i čisté tváře svých nejbližších, kdo stále naříkal nad tím, co mu uniklo a přemýšlel, co už mohlo být jeho majetkem v přítomném čase. Kdo však dovedl nést svůj myšlenkový tok svobodným polem, tedy v podobě niterné modlitby, vlastně ani neseseděl v těchto těžkých špeluňkách,

protože jeho svět byl jinde. Tyto dálky byly čisté, jasné, byly plné radostného vzruchu, plné tužeb, aby tato krása přece jen zůstala i třeba ve svých zbytcích zachována - až se vrátíme.

To, co přemýšlel třeba tento velký náš trpitel, těžko pochopíme. Jen se divíme, jak ani tento osvícený národ a jeho učitelé anebo naši mluvčí mohou takovým všetečně lajdáckým způsobem řídit svůj směr od těchto velikánů. Protože ti, kdo dnes mluví, scházeli na místech, kde se tenkrát trpělo, proto zůstává neustále ještě nevyrovnána ona hrozná doba křivd a zločinů, které čekají na pokání.

Lehké to bylo pro každého, kdo byl nesen vírou, že všechno má smysl, že i ta nejmenší věc, kterou s úsměvem podáme trpícímu spolumuklovi má cenu věčnosti. Ten neztrácel vnitřní dobrou náladu, ale též dovedl rozdávat optimismus všem, kdo byli s

ním. Kdo třeba i z nás přítomných dovede pochopit toto hrdinství, když bylo uloženo v životní schránce mukla zmláceného, zmučeného, plného bolesti, kdo se zachvěje nad těmito zločiny, které vyrvaly našemu národu nejlepší učitele a hrdiny pro tehdejší přítomný čas? Už nikdy nemůže stát náš národ tak vysoko, aby mohl říct, že je prost oněch zločinných praktik, jak je vídáváme v mnohých národech kolem nás. Šlo o získání nové chuti do života, o odložení posledního zbytku smutku, abychom nedali za pravdu katanům, kteří mrzkým způsobem i fyzickým týráním chtěli získávat čísla pro sebe. Leč žádné fyzické týrání, i když vedlo k takovým hrozným zásahům zdravotním, jako u našeho pana profesora - ztráta zraku, rozbití čelisti a všechno to ostatní spojené s ponižováním a vylučováním z toho kruhu, kam patřil, to všechno není ničím proti onomu zločinu, který bránil, aby tolik výtečných mužů a žen stálo v čele našeho národa, zvláště nejmladšího.

Jak se domnívá tento ubohý národ, že ještě něco odčiní? Vzdali jsme svoji naději tam, kde se musíme i v přítomné době stýkat s těmi, kdo svým hlasitým

voláním upozorňují, že oni jsou ti mocní, před kterými se musí sklánět každý, tedy i každý z nás.

Pan profesor po všem tom, co vytrpěl, po více než deseti letech se vrací, ale v roce 1969 odevzdává svoji zmučenou šlechetnou duši původci života. Je pohřben na vinohradském hřbitově. Jací jsou to kolegové, jaký je to sbor, do kterého i on neustále bude patřit, že takové světlo našeho vědeckého života je ještě dnes bez rehabilitace, tedy bez zařazení mezi slušné občany. Smutný závěr života je součástí oné bídy, do které náš národ vkročil a nemá odvahu setřást ty, kdo právě v době vyznavačské chytrácky trávil svůj život i praxi. Kéž by tito učitelé a můžeme říci i proroci budoucích časů měli jednou příležitost připomenout, zvláště dospívajícímu národu ony hodnoty, které dovolí přežít, i když umíráme.

Díky za příležitost.

I.

Nebude na škodu, když si dovolíme mírný odskok od obvyklých témat. Mám v ruce jeden dopis dívky, která před nedávnem maturovala. Rozepisuje se o zklamání ve vlastní rodině - otec odešel od matky a dvou dětí, hoch má šestnáct a dcerce je osmnáct roků.

Je mezi nimi jeden rozdíl. Dívka přilnula hluboce k matce, důvěřuje ji, přichází o radu, o pomoc, pomáhá. Hoch zatím negoval blízkost matky i sestry a dostal se do velmi volného života i do jeho zmatků, ze kterých nenalézá východisko. Protože sestra absolvovala zdravotní školu, domnívá se, že mu může být pomocnicí při řešení jeho problémů. Jeho nevázaný život již v těchto letech, kdy jak on sám uvádí, je neustále sváděn a svádí každého, kdo mu přijde do blízkosti, žije naplno svoji mravní záhubu. Nic nedává na rady sestry, nepřibrzďuje ve zlém, jen má strach, že bude nešťastný právě tím, že se vydává do nebezpečí té hrozně moderní nemoci. Hoch bezradně jen odpovídá: „už jsem tuze daleko, už nemám sílu, abych se vrátil na úroveň, jak ona mi říká - Desatera“. V šestnácti letech vzdává boj, opouští naději, vyhýbá se nejdříve kostelu, pak matce a všem přátelům, kteří podle našich norem žijí čistě. Domnívá se, že žije! Ale už to není ani živoření, upírá kalný pohled do země, roztěkaně, jako by prosil všechny, kdo tuší jeho stav „smilujte se, sám si nevím rady a u zpovědi to hledat nebudu“. Je to jeden z typických případů odpadu od norem Božích, jak jej prožívá mnoho našich mladých lidí.

Kdo se však nechce radit s Bohem, kdo lehkovážně odhazuje otázku dětské víry, ten velmi snadno přibírá do své praxe nečistý způsob života. Na otázku: „nechtěl by ses už vrátit?“ jen drze odpoví: „mě tenhle způsob vašeho čistého života odpuzuje“.

II.

Stejná dívka pokračuje o rok později. „Svému bratru již nedovedu poradit, tím méně, abych mu mohla ještě pomoci, když sám rozkutil všechny lávky, kterými bylo možno ještě přejít do mé blízkosti i do náruče mámy. Bohužel, já jsem po pouhém roce tohoto poučování na tom nemnoho lépe.“

„Jakoby ve mě ožila jedna touha po tom, aby mě stejně dobří lidé, kteří odsoudili bráchu, též nedali na stejnou rovinu. Děsí mě v přítomnosti jedna skutečnost, a to úpěnlivě prosím, aby všechny naše vrstevnice anebo synci pochopili tu hrůzu, která nastoupila jako myšlenkový zádrhel - již nikdy, doopravdy nikdy nemohu být taková, jaká jsem byla dříve. Rovná se to oné vnitřní hrůze, která nastupuje tam, kde člověk lehkovážně odhodí poslední zbytek víry. Cítím neustále, že jsem v tůni, ze které znám jenom jeden únik, a to je pokání, ke kterému už nemám sílu, protože způsob života ve mě udusil všechnu živelnost. Život se nedá do nemožnosti ždímat, tam je třeba žít jej rovně. Cítím to, že jen Bůh a jeho milosrdenství by mi mohl dát aspoň přítomné mínění, že jsem i v té slabosti zase živá duchovně, jenže každým novým pádem ubývá síly, kterou člověk snadno rozplýtvává, ale nezískává ji už nikdy zpět ve stejné síle. Zaznívá mi neustále takové jemné volání - vrať se rychle k Otci a odlož či zapomeň na neštěstí, ve kterém se nyní pohybuješ.“

III.

Těch vyznání, které se těžko říkají, snadněji je mladý člověk vtěsná na arch papíru, než by vyřikal z očí do očí - ne svá vítězství, ale akce, které ho stáhly z přímé cesty za Bohem.

Jak snadno dává Bůh poznat, že on musí být na prvním místě, že tuto velkou pravdu nemůžeme oklamat, tím více ještě sebe a rodiče, kteří jakoby byli odstaveni jenom jako neteční svědkové zkaženého mladého života. Kolikrát je skutečnost silnější než vůle.

A teď hovoří jedna dívčina, která ukončila svá vysoká studia v Praze: „Jaký to byl život - tři léta v Praze. Duše byla chtivá všech dobrodružství a vedlo mě to do všech společenství, které dávaly v Praze o sobě vědět. Říkám - do všech, protože jsem nehledala žádný výběr. Nebylo volného času. Ten jsem protančila, propila, prohýřila s přáteli všech možných odstínů, barev kůže, měla jsem příležitost denně slyšet vyznání té nejvroucnější lásky a já jsem jim slepě věřila. Nebo to bylo jen v tom tichu šustění dolarů? Nic mi neznamenalily vzpomínky na domov, na život, který jsem předstírala, když jsem byla doma, že je bez vady a nyní cítím teprve lež a zradu na matce i na Bohu.“

Matka nevynechávala žádný den vroucí modlitby za vzdálenou dceru. Věřila bláhově, že vždycky, když pochybělo dceři peněz a dávaly s babičkou požadovanou sumu dohromady, že přece jenom - naše děvče nás nezklame. „Bohužel. Najednou se všechno zhroutilo, rodiče zjistili, jaký život vedu a já musela zpět tam, kde si dobrá máti umínila, že mě z celé té divočiny vyléčí.“

„Nyní dlaněmi svírám své spánky a cítím onu hrůzu prázdnoty, kde jsem si nenechala nic pro sebe. Ztratila jsem i smysl pro holý život, kterými rozkradli všichni lichotníci, kteří ubili i zbytek mojí vyhaslé víry. Jen jedna prosba mi ještě vězí hluboko v duši, a to je otázka - „Bože je pro mě ještě aspoň zbytek tvého milosrdenství?“

IV.

A nyní bych prosil, a to velmi naléhavě, všechny adepty úspěšných životů, aby se uchránili od katastrof, které nemohou skončit jinak, než smrtí a záhubou věčnou. Jestliže si klademe otázku, který hřích je nejtěžší - jistě mi většina odpovídá, že ten poslední, že je ranou, která člověka umrtví. Podle všech zkušeností říkám, že nikoliv. První poklesek je rozhodující tak, jako první cigareta vytahuje druhou, první lahvinka povzbuzuje chuť na druhou, první marihuana zavazuje oči a zatemňuje duši. Pak je to už jenom rychlejší volný pád ze stejného schodiště.

Patnáctiletý hoch se doslova vysmívá svému otci: „mně nebudete zasahovat do mého života, já mám svůj“. Tajně popíjel, pravidelněji poslouchal jen kamarády, kteří ho sváděli k neposlušnosti vůči rodičům a k výsměchům proti návštěvě kostela. Po několika letech již klesá stále častěji. Místo večerní modlitby si dává jako výsměch dva tupláky piva, místo, aby se přežehnal když vstává, se posiluje ve svých sedmnácti rumem a začíná hrubě zacházet s rodinou, žije v napětí, protože Bůh už nemá místo ani vliv na něj a rodina tím méně. Ani Bůh ani zákon Boží, který by vychoval i děti, již nemá co říct. Nic nechce slyšet o tom, co ho doslova podle jeho výrazu zatěžuje. Začátek byl nenápadný, nevinný a konec je neodvratný. Snad mu chyběla jenom jedna vlídná tvář, od které by přijal důvody, proč se nevydávat na tuto nebezpečnou cestu. Vždycky budeme stát za tím, že pití, byť jen na zkoušku, stejně jako kouření a drogy i volnost ve vztahu k druhým znamená jistou záhubu.

Mladý člověk sobě dovede omluvit všechno a svými chybami usiluje tolikrát reformovat i Boží přikázání.

V.

Kdo z nás dovede ocenit, kolik krásy se vejde do dětských dlaní? Kolik může obejmout úsměv mládí, ale podotýkám - jen mládí čisté, nevyžilé, v letech, kdy jsme ochotni denně růst dobrými skutky. Každý sebezápor je něčím tak chutným, že nás to doslova žene, abychom neměli žádný volný či lépe prázdný čas, ale v neustálém ruchu usilovali o to, aby naše prostředí bylo doslova prozpíváno našim vlastním pohybem a optimismem.

Nezaplňujeme volný čas diskotékami, nekalíme své oči popíjením nebo nepřipalujeme si rty cigaretou. Jsou to všechno záležitosti, za které blahoslavíme naše rodiče, kteří dokázali v prostotě, jednoduchosti a skromnosti v jídle nebo v nedostatečném pohodlí udělat z každého dne požehnání. Přítomná rozmařilost, kterou si někdo odnáší i tenkrát, když vstupuje do řádového života bez vnitřní formace nebo kdo lehkovážně uzavírá manželství, které nemůže být než klamem sebe a klamem partnera, protože schází hluboký pohled člověka, který věří a žije z víry, je přirozeným důsledkem planě prožitého mládí. Je potřebí onoho hlubokého upření duše na soužití, ať je to v komunitě nebo v rodině, je potřebí posvětit myšlenku na dítě a jeho růst. To jsou ty cesty, kterými prchá statečný duch církve.

Nepovažuji to za správné, jak mnoho i našich tzv. „vychovatelů“ propaguje necvičení osobnosti, tedy obojího růstu, ale chce získávat větší počty adeptů zlovolnou uvolněností, která nevede k ničemu jinému, než k nevýrazné póze vůči zlovykům dospělého člověka. Ono prosazování společných akcí, které jsou tolikrát nadkrývány i částí náboženského obsahu, jsou jedním z nejlepších úniků ze solidního mravního života. Co pomůže onen počet, když se jedná našim přičiněním, tedy povolností vůči zlému, již o zkažené jedince. Je třeba zdůrazňovat neustále, že srdce může růst jenom tam, kde tvrdnou doslova dlaně v aktivitě pro bližního. Nikoliv tím, že v mládí ztratí onen rytmus ve kterém dobré může vyzávat a zlé je rázně odmítáno hned zkraje. Je to ďábelské, můžeme říct moderní učení, odbarvovat zlo a být k němu lhostejní.

VI.

Radostná událost rodiny - křest prvního synáčka. Mírným hlasem nám u křtitelnice zaznívá „odříkáš se..“, „věříš....“, „chceš...“, „chci....“ - znamení svatým olejem, džbánček posvěcené vody z Bílé soboty a ono výrazné „jsi dítětem Božím..“ Mladá inteligentní paní pokládá jemně svoji pravici na ruku manželovu, kterou objímá hošíka v peřince a ještě před všemi přítomnými mírným hlasem s rozzářeným obličejem říká svému choti: „podívej na tu nebeskou tvářičku! Nestály ty naše sebezápory za to, že nyní víme, že jsme plnili vůli Boží? Naše dítě! Můj zlatý hošíčku!“ Chce někdo odsunout tuto skutečnost jako nereálnou, jako nemožnou? Jako zpozdlý požadavek minulých desetiletí? Jako způsob života neuskutečnitelného?

Na toto téma jsem byl osloven hrubým způsobem jedním ze zastánců výchovného směru volnosti. Tážeme se, jakou to pravdu chceme předat následné generaci? Kde zůstává věrnost k Božímu řádu, jestliže máme skládat zvláštní sliby k tomu, abychom žili bez hříchu? Nebo se mýlili všichni svědci, kteří hlásali nutnost kázně, nesmlouvavé statečnosti a rázný odpor v pokušeních? Proč se lehkovážně zříkáme kvůli hlasu krve těchto nádherných předeher plného života?

VII.

Jak barvitým skvělým způsobem pohlíží na svět každý ryzí mladý člověk. Jak opětuje jeho obdivnou lásku celý vesmír. A náš hoch nebo dívka, kteří jsou si vědomi oné krásy darované Bohem za ni děkují každým úsměvem už při ranním vstávání, v zápalu i v nejmenších denních akcích, ve styku s jinými, protože vědí, že jejich vlastní úsilí může vedle nich vyzpívat klidně v ohleduplnosti jejich přátel anebo průvodce života. Jaká je to radost mít v někom oporu, a to nesmíme zůstat dlužni.

K tomu, aby mladý člověk dorostl do této velikosti, je potřebí pravidelnost, a to ve všem. V prodlužování dne, ve cvičení paměti i v různých dovednostech. Správný hoch i dívka cvičí pravidelně tělo i duši s pohledem na sílu, kterou nerozplýtvává, ale přemýšlí, jak ji bude moci dát zcela do služeb bližního a tím i do služby Boží. Ve svých létech raného mládí má každý zažít onen krásný svobodný svět. Mladý člověk bez zátěže zlovyků, v rozhodnosti k dobrému musí prožít toto období svobodně a radostně, aby byl volný, rozhodnout se buď ke službě Pánu a oltáři anebo k oběti k řádnému životu v rodině. Je to tuze málo dávat jenom zbytek do služby Bohu, tak jak to často vidíme u těch, kdo přicházejí žádat o nasměrování pro tento způsob života. Zde je potřebí celého člověka v jeho mládí, v jeho pravých letech, ne až jako zestárlý odpad života nabídnout své chátrající tělo i duši do služby Hospodinu.

Je potřebný nový idealismus, neomezené nadšení pro věci Boží, pro bratra, radostný pohyb, který se nezastavuje, ale stoupá stále výše. K tomu je nutný přípravný čistý život v Boží přítomnosti. Pak teprve budeme moci očekávat i nápravu celého národa i nový život v církvi.

Sto let vidnavského semináře - 1999

Několik poznámek od studenta, který našel víc než domov právě v tomto vidnavském institutu teologického studia. Domnívám se, že je potřebí zmínit aspoň několika slovy události, které následovaly od r. 1936 a vyvrcholily v hrozně druhé světové válce.

V našem středoevropském prostoru se v tuto dobu tvořily zcela nové poměry, které neměly žádnou kontinuitu v ničem, co předcházelo. Vezmeme-li dobu první republiky - státu, který byl snad opravdu demokratický v celé Evropě - začlo otřásat námi všemi, a to obojím národem - jak českým tak německým - to, co následovalo po převzetí moci führerem Adolfem Hitlerem. Tato událost nemůže být vtěsnána jenom do koutečku našich dějin. Všechny přátelské úmluvy byly pošlapány, západní státy předstíraly touhu po bezpečnosti celoevropského prostoru. Proto mohl vyrůst tento nestvůrný konglomerát, který teoreticky vzato mohl předjímat sjednocování Evropy.

Jakmile vyrůstaly v naší vlasti nestvůrné betonové klobouky nad celým pohraničním územím, bylo jenom lítostí, když stovky čtverečních kilometrů pohraničního území bylo pojato do onoho plánu bezpečnosti německé říše. Až do té doby se málo kdo zajímal o mentalitu obou národností. Žili jsme v tomto území celá staletí, byli jsme partnery, neznali jsme mnoho vzájemných neshod a třenic, snad jen ojedinělé případy. Ať to bylo v práci, ve školách - všude se hledělo na těsnou spolupráci, až podle našeho pozorování začal pronikat nacionalismus, nebo chceme-li nacismus i do našeho prostoru a šlapal po vzájemném porozumění a tím zničil i klidné spolužití obou národností.

Nejdříve to byly útoky akademické a čím dále, po převzetí moci německou říší, tím ostřeji vystupovaly hrany, na kterých se rozbíjelo vše, co dříve bylo zjednodušováno nutností vzájemného soužití. V určitých krajích, zvláště pohraničních, nastupovala

prudká nenávist, která se nezastavovala ani ve školní a církevní struktuře. Jednalo se v afektu, a to, co dříve se zdůrazňovalo jako vzájemné porozumění a láska, (vždyť se jednalo většinou o křesťany), bylo pustošeno častými hrubiánskými zásahy, které nám odebraly nutný prostor života i jeho obrany. Byl to sice i podle našeho mínění nepochopitelný útvar - republika po první světové válce, ale sebevědomí české národnosti stoupalo s onou mobilizací v roce 1938, kterou celý národ považoval za dějinně důležitou a zdařilou. Západ se schovával i za tento malý stát.

Po záboru pohraničních krajů nastává stěhování nejdříve výrazných osobností do českého vnitrozemí, byli vypovídáni studenti, rušeny české školy, posléze zavřeny vysoké školy a tak i bohoslovci z pohraničních krajů nemohli studovat v žádném ze seminářů ve vnitrozemí. Jediné útočiště tedy - Vidnava. Škoda, že ono společné myšlení obou

národností bylo postiženo úbytěmi, vnějšími vlivy rasové nenávisti. Typickým dokladem bylo gymnázium pro německé studenty v Bruntále. Všechno, co dříve bylo jen okrajovým problémem, nyní hýbe vším, v čem jsme se pohybovali. Ti, kdo chtěli studovat dále teologii, neměli jiné možnosti, než se ucházet o střechu nad hlavou ve vidnavském ústavu.

V prvních letech 1938 až snad do r. 1940 to bylo obtížné i pro české studenty, protože byli v mizivé menšině. Jejich přijetí nebylo poznamenáno největší vlídností. Byla to mravní velikost profesorského sboru, která rozhodujícím konsolidačním způsobem dokázala postavit ve všech ono sebevědomí, potřebné pro kněze bez ohledu na to, jakou řečí sdílejí své dějiny.

Sám jsem nastupoval v létě 1942, kdy jsme byli přijati s opravdovou dobrotou, se srdcem širokým a s opravdovým pochopením, protože náš inteligenční přístup byl podle německých norem na nižší úrovni, než se k tomu dopracovávali studenti na německých školách. V tuto dobu už nám to nikdo nedával najevo, snad jen ti, kdo přicházeli, jako

profesor filosofie Kleineidam, kterým to vtěsňoval jen do údivných vět, i když nedostával na patřičné úrovni vyjádřené odpovědi. U mnohých z našich spolužáků to byla nesnáz v konverzaci. Za mého pobytu už tam nebyl žádný německy mluvící bohoslovec, jen v mém ročníku Schachit, který však brzo odešel k Totově organizaci. Nenapodobitelný sbor profesorů pod vedením pana rektora Kirchnera dokázal udržet pro Čechy i pro Poláky tento doopravdy skvěle vedený institut ve Vidnavě.

Profesorský sbor čítal osm profesorů:

Dr. Kirchner	Dr. Harbich	Dr. Otto	Dr. Bryda
Dr. Blokscha	Dr. Kleineidam	Dr. Onderek	páter Dubový

Nebylo to malé riziko pro nikoho z nich, avšak byla to jedna z těch velkých vlastností, které jsme tenkrát obdivovali a dnes za ně děkujeme, protože nám umožnila cestu k oltáři. Ještě po tolika desetiletích nepřestáváme tvrdit, že duch, který tam vládl, je nenapodobitelně přátelský, téměř rodinný a nedá se srovnávat s žádným z těch ústavů, kterými jsme za svůj život prošli.

Ze jmen, která jsou nám známa z let 1939 - 1945, uvádíme alespoň dva tucty těch, kdo buď dosáhli kněžství anebo odešli většinou po skončených studiích. Ze starších otců to může být

páter Hurník	Stuchlík +	Čech +	Harazím+	Bílík
Kryl	Zaňka	Marciniak	Juchelka+	Hlubek

Nejsilnější ročník českých bohoslovců byl r. 1941 - 1942. Tenkrát nastoupilo do Vidnavy z olomoucké diecéze 8 bohoslovců a sice:

David	Marušan	Schreiber	Černíček+	Janíček	Suchánek
Schneider	Hrdina	Elbl+			

V roce 1941 nastupuje jediný Huvar. K němu přistoupil během prvního semestru Schacht.

V roce 1943 přichází Šula a v r. 1944 Riedel.

Ze všech jmenovaných pět nebylo svěceno..

Všichni bohoslovci, kteří náleželi olomoucké arcidiecézi, byli pod bdělým okem pana biskupa Nathana, který nejenom svým vřelým zájmem o každého jednotlivce, ale i svým přístupem dával nejlepší lekci každému z nás, jak pěstovat ono sebevědomí, které je ozdobou i ochranou. To nejkrásnější z celého vidnavského pobytu nebyla jen solidnost podávané vědy, ale zvláště onen opravdu lidský přístup, který se neprojevoval jen vůči německým a českým bohoslovcům, ale i všem polským vysokoškolákům, kteří přicházeli, aby doplňovali své nutné zkoušky. Jiným způsobem nedovedeme vyjádřit svoji vděčnost než ujištěním, že Vidnava pro nás znamenala opravdový systém, který vydrží celý život.

Vážení hosté, milí přátelé, sestry a bratři !

Již několik let se zda každoročně scházíme, abychom vzpomenuli těch, kteří, přestože položili život za naši svobodu, zůstávají stále téměř neznámí širší veřejnosti. Kolik z našich občanů například ví, kdo zde z politických vězňů komunistického režimu odpočívá ? Téměř nikdo. A mnozí ani nevědí, že zde nějakí političtí vězni vůbec pohřbeni jsou. Že se u nás v padesátých letech za odlišný politický názor popravovalo a že těla popravených nesměla být vydána rodinám, že byla tajně pohřbívána do hromadných hrobů, např. zde v Ďáblích nebo zpopelněna a jejich popel na rodině neznámém místě rozsypán.

Ani my sami často nedokážeme přesně říci, kde je místo posledního odpočinku lidí, které komunistická justice a bezpečnost zavraždily. Od šumavských hvozdů , až po vzdálené Slovensko jsou rozesety jejich hroby, hroby těch, kteří nesklonili svoji šíji před komunistickou diktaturou a padli v nerovném boji.

Zde stojíme na místě, kde je celkem 72 hromadných hrobů a pohřbeno několik tisíc lidských těl. Pravda, nejsou to ani zdaleka všechno političtí vězni. Těch je zde jen několik desítek. Ale i to stačí. Do hromadných hrobů se zde začalo pohřbívát jako na jednom z nejmutnějších a nejpustších míst pražských hřbitovů, už v roce 1943. A pohřbívalo se tady až do září 1961.

Když se v roce 1968 začalo pátrat po hrobu čichošťského faráře Josefa Toufara, umučeného orgány StB, odkrylo se i nejedno smutné tajemství tohoto hřbitova. Farář Josef Toufar zde byl pohřben pod cizím jménem – Josef Zoukal – v šachtě č.16. , v blízkosti hřbitovní zdi. Jeho rakev měla č. 19 a nacházela se v druhé vrstvě, druhá rakev od levé strany. Tehdy totiž byly ještě k dispozici indexová kniha a dvě polohové knihy, ze kterých bylo možné zjistit, kde je kdo a v kterém hromadném hrobě. Dnes to již bohužel možné není. Knihy údajně shořely při dosud plně neobjasněném požáru zdejší administrativní budovy.

Hromadné hroby – šachty – byly v podstatě velké jámy, do kterých byly vkládány rakve nebo bedny obsahující často i několik lidských těl. Vždy 10 rakví vedle sebe, ve 4 vrstvách nad sebou, tedy 40 rakví nebo beden do jednoho hrobu.

Dovolte mi, abych nyní citoval alespoň několik vět z úřední zprávy z roku 1968.

„ První společné hroby – šachty – jsem našel asi 100 m od hlavního vchodu na hřbitov, podél levé hřbitovní zdi. Jsou umístěny jednak po obou stranách aleje a jednak na menších prostranstvích vlevo od zmíněné aleje za další řadou stromů, v bezprostřední blízkosti levé hřbitovní zdi. Některé z těchto společných hrobů jsou dosud zřetelně označeny bílými tabulkami s černými velkými číslicemi. Tabulky jsou umístěny na obyčejných tyčích, v nestejně výšce. Mnohé z nich jsou však povaleny nebo jenom pohozeny. Hroby staršího data jsou označeny železnými deskami hvězdicového tvaru, značně již zrezavělými, na nichž čísla nejsou zřetelná. Značná část společných hrobů je již propadlá, některé z nich až 1 m pod úroveň terénu.

Je nutno konstatovat, že společné hroby nejsou udržovány, jsou zarostlé vysokou trávou a jejich stav je možno označit za dezolátní „.

Tolik z úřední zprávy.

Nebýt obětavosti několika málo lidí a pochopení hlavního města Prahy, bylo by toto místo ještě asi zarostlé křovisky a vysokou trávou, bylo by „ pustinou „.

Máme demokratickou vládu, parlament a celou řadu ve světě zcela zběžných demokratických institucí, přesto však náš život není zdaleka tím životem, o němž jsme snili za ostnatými dráty v době nesvobody.

Zamyslíme-li se nad tím, nevyhneme se otázce : „ Nezpronevěřili se tak trochu ti, kteří dnes stojí v čele státu a politických stran, odkazu našich padlých ?“

Kdy se konečně čestně vyrovnají z minulostí a vrátí do života společnosti víru ve spravedlivost a obnoví opět vše, co dává našemu životu jistotu a smysl ?

Nechceme, aby se do vězení znovu chodilo umírat, aby tam soud posílal starce či stařeny. Konfederace politických vězňů však trvá nadále na řádném soudním projednání zločinů proti lidskosti a justičních vražd. Ti, kteří se těchto zločinů dopouštěli, či se na nich jakýmkoliv způsobem podíleli, by se z nich, pokud

žijí, měli i zodpovídat. V každém případě by rozsudek měl konstatovat jejich vinu a tím zároveň i vinu zruďného režimu, který to umožňoval. Jsme tím povinni těm, jejichž památku dnes uctíváme, těm, kteří již nejsou mezi námi.

Dosud mám v živé paměti dopis jedná naší sestry, který se shodou okolností před několika měsíci dostal do Dokumentačního střediska Konfederace Politických vězňů.

Byl napsán ve chvíli, kdy na nádvoří jihlavské věznice, komunistická strana nechávala popravit 3 své politické odpůrce. Sestra Olga, které se podařilo těsně před jejich popravou setkat s jedním z nich, píše v něm jeho rodičům: Bojoval a hájil pravdu, která je jediným cílem šťastného života. Buďte hrdi na svého dobrého syna. A končí slovy : Padli za lepší zítřek a my jsme zůstali jejich živým svědomím „.

Tato sestra tehdy ve svém dopise , tajně vyneséném z vězení, také za nás, politické vězně, přísahala, že naše cesta bude pokračováním cesty těch, kteří se svobody nedožijí.

My jsme se svobody dožili, je tedy na nás naplnit odkaz našich padlých.

Budiž jim země lehká !

Kéž bychom mohli jednou říci : byli jsme hodni jejich oběti .

Děkuji Vám .

Poprvé u oltáře, 1999

Pochválen bud' Ježíš Kristus!

Milý spolubratře, bratři a sestry!

Považujme to vždy za velkou milost Boží, když se můžeme shromáždit před Božím oltářem. Dnes však je to pro nás všechny a zvláště pro Vás domácí obzvláštní výsada, protože můžeme být spojeni s jedním z Vás, jemuž byla Pánem dána milost, že bude prostředkovat mezi nebem a zemí, bude spojovat trpícího Krista v Nejsvětější Oběti s Vámi v radostech i ve smutku, v úspěších i při osobních katastrofách, jeden z Vás a to adresně Vaším jménem s celou církví bude brát i lámat, proměňovat i rozdávat dary země proměněné v Krista.

Dnes i na tomto posvátném místě nás spojuje Obět. Kdo se najde, kdo by pochopil onu šíři velikostí, kterou Pán podarovává celé lidstvo! Vy dnes poprvé berete přímou účast jedním ze svých bratří na tomto svatém úkonu. On mohl vrůst do zástupu obětníků Nového Zákona. Bylo to umožněno Vašimi oběťmi, vašimi modlitbami, vaším příkladem i pomocí. Proto chci Vás všechny pozdravit a několika skromnými větami uvést v pokoře tento posvátný děj. Mohu to činit z přehledu mnoha nejtvrděších desetiletí. Chci hodnotit i z pohledu na krásu i tíhu povolání, dnes v den, kdy se všechno zdá tak jednoduché, tak prosté, tak ryzí a vyjasněné mládím i touhou nezatíženou tím, co se léty usazuje na každém člověku a zvláště na knězi. I tato slova mají hledat každý důvod k radosti v Bohu.

Božím řízením se dostáváme všichni na svět. Jeho silou jsme udržováni a objímáni Jeho vřelou náručí. On si vybírá člověka, aby prodloužil svou ruku, která v Jeho jménu dává, žehná, pozvedá. V Jeho Jménu i Váš mladý kněz měl naplnit své srdce, aby v Jeho jménu mohl rozdávat všechno z oné plnosti, která může vyrůst jen ze zbožného spojení s ním.

Dnes je u Vás velký den. Den velký ne množstvím shromážděných věřících, velký ne hodnotí, kterou Váš i náš bratr dosáhl, velký významem, protože do oné zející mezery v řadě služebníků oltáře, on měl odvahu vzít na sebe všechny závazky, jimiž se může teprve odvážit vzít na sebe to, co je výsadou siláků ducha, jeden muž,

kterého neodradily ani nepřátelské režimy, nezlomily zlé příklady které uchvátil zvláště v posledním období i tolik vrstevníků, ba ani nedobrý příklad spolužáků v semináři, kteří odmítají vzít na sebe jeho kněžství. Vaše sepnuté ruce jej předávají církvi do služby, mladého, nadšeného, naplněného láskou i odhodláním stát v čele těch, kdo chtějí za Kristem.

Každé jiné povolání je nižší ve srovnání se službou, kterou může nabízet kněz! Není to jenom čest, je to služba a má-li být opravdu na výši, není to služba ani z lidského hlediska lehká. Odpovědí na první Pánovo volání jsi drahý spolubratře vstoupil do služby Nejvyššího. "Nepřišel jsem, aby mi bylo slouženo, nýbrž abych sloužil".

Cítíš jistě, jak je potřebí nadšení i ohně Božího. Zvláště v posledních desetiletích zvlažněl vztah člověka k Bohu, k církvi i ke knězi. Proto je nutné aby každý, kdo vstupuje do těchto prořídých řad, měl více než jenom znalosti všeobecné, byl více zbožný než je to jenom v tak zvané normě, byl silnější než jenom kolik musím, ale ve všech okolnostech a za všech podmínek nesl v sobě hloubku vědy i lásky, byl pohyblivý a samostatně aktivní, který víc pomáhá než pomoc vyžaduje, více rozdává než přijímá, lehčeji nadnáší svá i cizí břemena, bez vzdýchání lehce zvedá svůj kříž, protože je plný Krista. Jak je to jednoduché mít i pod šatem kněze duši nádeníka!

Kněz nezačíná teprve nyní svůj život duchovní. Musí umět pokračovat v tom, co si na ztvrdlých kolenou vyprošoval v létech přípravy. Nyní jenom má vyzpívávat ten chvalozpěv, který mu musí být vlastní již od doby, kdy poprvé pomyslil na to, že by mohl stát u oltáře. Jak je šťasten ten, kdo mohl již na matčině klíně odzírát svůj vztah k Bohu. Jak nedocenitelná to byla milost, mohl-li již v dětství sledovat stopy Mistrovy a mohl-li vrůstat s dospíváním do onoho Božího společenství, v jehož jménu bude nyní stát u Božího oltáře. Dá se to lidsky pochopit? Dá se za tyto milosti v dostatečné míře poděkovat? Ale dnes je ten pravý den k díkům, ale též k prosbám o požehnání pro všechno, co bude naplňovat Tvé dny, spolubratře, ale též nabídnout všechno, co je jenom možné z lidského pokladu mužného mládí dát. Kdo z rodičů dokáže tyto krásy v dítěti pěstít, ať je požehnan!

Bůh chtěl, aby všechny hodnoty byly uchovány ušlechtilostí člověka. Nic co je jenom polovičaté, co je jenom na oko, nic z toho, co by bylo ne životem ale předstíráním nesmí mít místo v životě kněze.

Dnes se všichni spolu skláníme před trpícím Kristem, abychom mu vyslovili dík za život, za všechny mozolnaté sepjaté ruce, za všechno, co bylo obětováno na úmysl církve, co bylo cestou, kterou jsi šel, abys dosáhl stupně oltáře. Je to ku podivu, že zatímco jiná povolání v tichosti nastupují svou dráhu, lid ještě dovede vyzvedat toto jediné povolání jako výsadu. To je to, co vidíme při pozorování dnešních květů. Je třeba si jich vážit, je nutné za ně zvláště děkovat, protože v mnohém životě kněze jsou často jedinými, které jsou sypány na cestu. Je nutné zvláště dnes obejmout celou něhou své duše všechny děti, protože je možné, že budeš ve farnostech, kde se budeš marně ohlížet, kde jsou děti. Je třeba políbit všechno množství sepjatých rukou, protože jsou i u nás kraje, kde lid nedovede ruce sepnout, jen je zatíná v pěst. Je třeba laskavým pohledem odměnit ty, kdo se dovedou usmívat na všechno, co život přináší, protože příští pohledy mohou být jenom pustým šklebem.

To nesmí být jenom stesk po oné kráse, která obklopuje dnes kněze. Kolikrát jsme volali úpěnlivě: "Pane jenom tak málo lásky, jenom tak nepatrně uznání a tolik je toho, co nás deptá?"

Dnes je u Vás příležitost nejenom hovořit, nýbrž i prožívat tajemství, ke kterým je volán kněz Kristův a přes něj všichni ti, kdo patří k tomuto tajemnému Tělu. Důstojnost kněze jediné přes Krista. Jedině ve spojení s Ním. Vznešenost kněze jediné z oné blízkostí, kterou dovede ve svých úkonech prožívat. Od Krista přijímá a Jím zase dává dále všechno, co znásobeno jeho láskou je pro jiné, protože kněz je vybrán z lidu a je dán pro lid, aby lid byl jím posvěcován.

To všechno, co se může navěsit lidského, nebo tuze lidského na osobnost kněze, co je kamenem, přes který klopýtá, co je propastí, kterou má pomáhat překonávat věřícím a sám musí vědět, jak ji má zdolat, to všechno musí vidět v Kristu zavčas, aby nemarnil bohatství, které přijal pro jiné.

Dnešek je nejvhodnější, kdy se dá vzepnout idealismus do nebývalé šíře. Dnes je příhodná doba dát odvážnou podobu své zbožnosti. Ne neobvyklá svatost, nýbrž svatost všedního dne, svatost v nejmenších skutcích. Dnes si vypros dobrotu srdce, houževnatost a skutečné Boží sebevědomí, které nedovolí ubírat z toho, co musíš vlastnit, aby tebou bohatli před Pánem všichni, s nimiž budeš na jedné lísce. Vypros si pro sebe vnitřní řád, buď pánem svého času, nepromarni jedinou hodinu na svých cestách, své záliby dej až na ono místo, kde nepřekážejí, ale pomáhají v růstu k ideálům Božím.

Nezapomeň nabídnout celou dobrou vůli, celou lásku, které jsi schopen, všechnu osobní aktivitu zaměř jen na to, co vyžaduje povolání. Buď člověkem, který pokorně nastavuje čisté dlaně, aby do nich Bůh vkládal každý den to, co je nutné, potřebné, co je prospěšné všem.

Dnešní den je vstupem, proto nechej za sebou a to definitivně všechno, co by mohlo narušovat tvou cestu za Pánem. On a On jediný a jedině. Všechno ostatní ti musí být vzhledem k tomuto přijatému ideálu menší, pomíjející a slabé.

Hleď na všechny potřeby bratří, neumdlévej rozdávat dary duchovní i vnější. Buď nepostradatelný pro všechny, kdo mají stejnou dobrou vůli a ty, kdo stojí daleko od Boha a jeho Zákona, ty všechny hleď pro Něj získat dobrotou a láskou, která se dá zocelovat jedině v tichém hovoru s Ním .. Jej hledej a Boha si chraň. Nic neztratíš, když všechno opustíš pro Pána.

Praha, 1999

Vážená paní doktorko,

úvodem se omlouvám intenzívně a prosím o prominutí, že jsem zanedbal odpověď na poskytnutý návod k etické výchově.

Jestliže mám dát nějaké stanovisko, chtěl bych je vyjádřit především několika poznatky. Nepovažuji za účinné zavádění nového učebního programu v 6. - 9. třídě, protože cítím, že etická výchova musí být podávána v každém předmětu a od osobností, které nejdříve samy pochopily nutnost vnitřního přerodu. Zde je málo jenom výřečnost nebo sympatické vystupování, je nutná celistvá osobnost, která poznává, že vstupuje do kolejí, které položily stejně smýšlející rodiny. Nemyslím, a mám to podepřeno všemi zkušenostmi z neustále proudícími střety (kurzy), které právě v těchto ročnících Vámi zmíněnými jsou naprosto principiálně nutné.

Nejde zde jenom o aktivity, které bychom jim připomínali, jde o to, aby vyzařovala z osobnosti vychovatele, učitele celá systematicky nastoupená dráha solidního života. Kolik učitelů je jenom si vědomo, že nemohou nic nového vložit, a to ještě jako učební předmět, aby buď zcela zvrátili systém nedobře vykonaného pedagogického procesu z rodiny a tak nabourali už načatou dráhu těch dětí, které my bereme sice jako cizí, ale pro nás musí být s větší intenzitou brány jako naši. Věci, které podává tato příručka, jsou takové šíře, že pochybuji, že by bylo možné, aby kdokoliv z učitelů je v jednotýdenní hodině sám zvládl, ne tak ještě předal vnitřní aktivitou vychovatele vypracované systémy. Je to taková šíře, která je nám podávána těmi autory, které sice uznávám, ale v žádném případě nemyslím, že je možné brát systémy jakkoliv cizí jako směrnice pro náš prostor a pro naše osobní prožitky.

Jestliže např. se má podávat plán sebeovládání, není možné vycházet jen z teoreticky podávaných zkušeností, které nastiňuje kdokoliv z učitelů. Jde o neustálý tok informací, které, pokud je nebudeme podávat jako výraz vlastní hodnotně žijící osobnosti, málo to přispěje k tomu, aby bylo možné vstoupit do této šablony.

Stejně tak, jestli se hovoří o morálních hodnotách nebo o hodnotách náboženských, nemohou to být jenom přívěsky, ale celá náplň, i vnější projevy musí být řízeny důsledností učitele. Kolik z našich učitelů může vstoupit na tuto dráhu? Cizí dítě - ale já je musím mít rád víc než vlastní, protože jsem si vzal buď jako poslání vychovávat cizí, a to nejenom pro jejich úzký osobní život, ale jako ty, kdo se budou moci a budou chtít se angažovat ve všech jenom možných aktivitách.

Výuka, která je tu podávána jako zpracování náboženských témat, je tuze široká, nevýrazná, mnohoznačná a přitom tvrdím - daleko od skutečného života. Nedá se navazovat na to, že naše minulost národní je náboženská, protože podání dějin je ode všech našich pisatelů dějepisců natolik zmatené, nejednotné, nevýrazné a v této době pro většinu dospívajících nepříjemné svojí šedou výrazovou formou, že pochybuji, že by učitel laik dokázal ještě nějakým způsobem vyvěsit jasnější štít nutnosti řídit se náboženstvím, než to dokáže dobře podávaná výchova náboženská. Pro každého učitele, který má mít povinnost eticky zapůsobit, zůstává do důsledku samozřejmá nutnost zásady nejenom papouškovat po celé řadě autorů, ale svým životem a třeba s menším bombastem podávat svým žákům důsledně zachovávané normy ve vystupování, v chování, v životě.

Mezilidské vztahy musí být jenom odzrcadlením toho, co především učitel přijal jako nutné sebevědomí, které nedovolí, aby někdo mohl pošlapat úctu k osobnosti nejenom vyučujícího, ale osobnostem, které jakkoliv stojí buď stranou anebo v čele společenství. Příručka není ničím, co by sjednocovalo smýšlení a praxi, zdá se mi, že množstvím využití literatury zvýší značně mnohoznačný zmatek v myšlení žáků. Jde o zcela nový předmět, kde memorování patrně má být tou hlavní rolí.

Teoreticky vzato by bylo možné takhle odpřednášet v nastíněných čtyřech ročnících všechno to, co je součástí logiky, psychologie, vztahu k náboženství i možná věci, které mají svojí praxí navazovat na formy náboženských vzorů, jenže mladý člověk, jak ho poznávám při každém setkání a při sebemenších společenstvích, je zcela něco opačného. Mladý člověk vcelku vzato, a to tvrdím i tenkrát, kdy se domníváme, že svojí originalností, porozuměním a přístupem zvládáme svůj vztah ke komukoliv ze svých žáků, je negativně zaměřen ke

všemu, co znamená jenom nové poučky.

Nevím, kolik hodin by muselo mít vyučování tohoto předmětu, jestliže tato podávaná forma výuky by se měla ubírat tímto směrem navrženým teoretickou výchovou k etice. Člověk sám, a říkám, že nejdříve učitel, se bude ztrácet ve všech těch možných citátech a projevech praktického i teoretického přístupu citovaných autorů, tím méně ještě budeme-li chtít zatížit paměť našich adeptů vším tím, co nejdříve má strávit vychovatel.

Krise hodnot, jak se s ní setkáváme denně, rozbila v člověka, a to už v nejranějším věku, většinu aktivit, kterými mohl být dobře připravený hoch či dívka z vlastní rodiny vůdčí osobnosti v jakémkoliv souručenství společenském. Pochybuji o tom, že celá řada citovaných filozofů může ještě pohnout myšlením, anebo přivést nám představeného subjektu k oné síle, kterou musí doslova přečerpat učitel do jeho osobního přístupu. Jinak to je jenom opakování těch zásad, které zůstávají nesplněny, protože pro mnoho nesplnitelné, ať jsou podávány kýmkoliv. Je to velká aglomerace všech možných filozofických směrů a osobností, které, protože jsou většinou brány z prostředí zeměpisně i etnicky cizího, zůstanou cizí i pro nás a jako pamětní materiál budou odloženy s učebnicemi do nepotřebna.

Náš etický přístup má především zajistit naplnění volného času z negativního postoje, aby mladý člověk nejenom získával kladné poznatky, zkušenosti, dovednosti, ale aby dokázal znemožnit vše, co by mělo narušit jeho mravní růst, odmítat jako rušitele svého vlastního vývoje.

Jde tedy opět o využívání času do té míry intenzivním způsobem, aby nepotřeboval nejdříve teoretického zdůvodnění, proč se nyní má zabývat přírodou, literaturou, proč by měl sledovat výsledky našich umělců anebo mistrů ve sportu, ale to, co přímo navazuje na jeho zaměření pro osobní potřebný systém života, a to jak pro jednotlivce, tak pro jakékoliv společenství. Celá řada věcí je brána jako samozřejmost ve skautské výchově nebo v systému výchovném sv. Dona Boska. Tedy tyto systémy považuji i v tomto století za tak poutavě případné, že by stačilo, aby systém, který má oslovit a pohnout k následování byl ten, který nám předvádí sv. Don Bosko anebo Baden Powel ve svém vztahu k přírodě.

Všechny ukazatele, které právě tato etická výchova má podpořit, pěstít a vést k dokonalosti, musí jednoznačně podporovat ten systém, styl i umístění, dokonce i roli, kterou má kterýkoliv z našich adeptů, aby průkazně podporoval systém rodiny, kde si členové musí dobře rozumět, kde se mají opravdu rádi a kde není žádnou teorií jenom vzájemná pomoc. K tomu teprve přichází ono jemné nazírání na Desatero, které musí svým obsahem i silou přivádět k účinnosti právě ty veličiny v mladém člověku, které mu dovolí, aby vyrostl v postavu sebevědomou, z vůle Boží umístěnou v čele jiných souručenství.

Nevím, proč je potřebí takovým způsobem se zabývat třeba sexuálními otázkami (jak nám to nemožní amerikánští praktici předvádějí), vždyť v Desateru je i obsah i praxe zcela jasně vymezena - co je hřích a co znamená faktor růstu. Nepřizpůsobujme obsah i tohoto nového předmětu jen tomu, co jsme zvyklí brát jako skutečnost, proti které nikdo ani neprotestuje, bohužel ani naši učitelé nezachovávají ty zásady, ve kterých chceme mít jako nátlakové družstvo prostředky pro naše svěřence a nechejme praktickým přístupem k věcem, které znamenají šikovnost, zručnost, pohotovost a ochotu, zcela ovládnout i ty lenošné typy, které zaviněním rodiny se nedostaly k ničemu jinému, než jenom k tomu, co je bídou odpovědí na popudy našeho nemravného okolí.

Zde je třeba nešetřit nikoho z těch, kdo přestupují primární mravní zásady a povzbuzovat k naplnění principů solidního mravního růstu tak, aby dítě nepoznávalo, že je to jenom školní předmět a dál, že si člověk může vyřizovat i své vztahy k sobě, bližnímu i ke společenství podle svého vlastního uvážení. Není možné, abychom zaváděli debaty o těch záležitostech, které jsou neměnnými zásadami.

Přílišná něžnost změkčuje, přílišná tvrdost v trvání naplnění zásad, které nabízíme, dovede zvláště mladého člověka zlomit. Největší přestupek není ten poslední, tvrdím, že největším hříchem je ten první, který zapálí první cigaretu, odzátkuje první láhev alkoholu, nabídne první „oblbovák“, ať jakéhokoliv rázu, stejně jako první nevěra zlomí i to, co bylo kdysi přátelstvím anebo skutečnou láskou. S těmito předměty se mi jeví, že se zachází málo šetrně a neříká se dost důrazně, co je dobré a co může opravdu škodit. Jádrem našich neúspěchů ve výchově vidím v tom,

že se rozmazal pojem hříchu a dost jasně se nevytáhly kontury ctnosti. Proto většinou nastupuje ona bezzásadovost a věčné hledání čehosi, co nic nemá společného s mravním růstem. Přestali jsme hovořit o velikánech a bojíme se pidimužíků. Tuto praxi jsme přetáhli nejenom do našich rodin, ale zvláště do škol, takže v posledních čtyřiceti letech jsme byli svědky jenom slabošského přitakávání, a to ze strany i kdysi věhlasných vychovatelů k onomu systému, který je svojí podstatou nejenom prázdný, ale hluboce nemravný a zločinný.

Jestli se začali bát ti, co mají učit nebojácnosti, co mají dělat ti, kdo se ještě nenaučili praktikovat to, co je statečností života každého charakterního člověka? Po etické stránce nemáme práva, abychom zůstávali jenom u kritik negací, které tu zůstávají po zločineckém systému bolševické éry, ale naplňme celý čas především vychovatelů, pedagogů, učitelů tím velkým posláním, ve kterém člověk nezůstává na stejném místě, ale může neustále sebevědomě růst k dokonalé osobnosti.

Aspoň tolik chci poznamenat ze svého pohledu, který je mířen zcela prakticky v osobitě vlastním prostředí moravského nezkaženého lidu. Teorie málo pomáhá, kde schází praktické čisté zaměření k tomu, co zůstává neměnné, neposkvřené v přítomnosti i v životě jakkoliv pochybně vedeném. Učitel - vychovatel je povinen normy nejenom dávat, ale žít.

Znojmo, 24. 2. 2000

Milí bratři a sestry,

od vás je to velká odvaha, že mi dáváte prostor, abychom spolu mohli uvažovat o oněch událostech, které zůstávají v celém našem národním slovníku zcela věcí neznámou, ba proklínanou, zlořečenou za to, že tolik z bratrů a sester, kteří vystupují jako jediní svědkové krutosti zločineckého bolševického režimu u nás, jsou už nenáviděni i pro jednoduchou existenci, protože jsou nazýváni sice i našimi mluvky z obou parlamentů svědomím národa. To nejhorší, čeho jsme se dočkali, je, že celý soud nad kvalitou utrpení nám podávají lidé, kteří jsou mravními nickami, a to osobně i před celým národem.

Je nám z toho nevolno. My však nebudeme vystupovat jako soudci, protože naše poslání, i když jsme si o ně výslovně neříkali v té podobě, jak jsme ji museli prožívat, přece jenom byli jsme tam, nebyli jsme jenom svědky, ale přímo účastníci ať myšlenkových pochodů, anebo všeho toho mučení, které bylo svědectvím zhrblého národa v roce 1948 až snad 1952, kdy život a smrt byly tůze blízko sebe. Je třeba doopravdy se zastavit a zauvažovat, jaké hodnoty národ poplival, kolik to bylo velkých mužů a žen, kteří byli umlčeni, ubiti do té míry, že se měli vrátit buď neživí nebo jako ruiny, kolik to bylo prázdných let, ve kterých by mohlo celé množství našich nejlepších mužů a žen vychovávat další generaci aspoň tak, že by varovali před útokem pekelných mocností, které nám vytvořily právě tuto generaci, která se nám vysmívá.

Snad jen jednotlivci zůstali na výši, ostatní národ jako by se přizpůsoboval všem těm pochopům, kteří neznali hodnotu času ani člověka, hleděli se zavděčit všem těm zločinným pochopům z východu. Kdyby nebylo pravda, že první věta, kterou mně třeba vítal slavný Grebeníček v Uherském Hradišti „sviňáku, my jsme se od Němců leccos naučili“. Tam mi nevadilo vůbec nic jiného než jenom, že tahle škola pocházela z válečného, ba z předválečného údobí a byla získávána u nepřátel našeho celého národa. Ale bylo by škoda, kdybychom tyto posvátné chvíle, kdy můžeme být spolu, znesvětili vzpomínkami na ony ničemy, kteří se nám vysmívají už

jenom těmi podmínkami, ve kterých jsou chráněni jako ve vatě před vším, kde by je mohla pravda ovanout.

Tedy prosím moc, abyste přijali můj dík za to, že mohu aspoň několik okamžiků vidět tvář v tvář ony zbrázděné obličeje, tolikrát ztrhaný pohled a trpící výraz, který je snad jenom jediným důkazem toho, že jsme byli tam, kde měl stát celý národ svým statečným postojem. Nebylo touhou nikoho z nás, abychom kovali hned z prvních dnů, kdy jsme byli nakopáni do samotek, ať to bylo v kterémkoliv z těch 40 kriminálů, které praskaly ve švech. Nedomnívali jsme se žádný den, že musíme nenávidět i své katany, kterých se hýbalo kolem nás každý den celé tucty a hleděli jsme, a vy to můžete všichni dosvědčit, v opravdovém soustředění dívat někdy jenom vypadlým sukem z okenice korekcí do onoho kraje, který byl zalit tím nádherným sluncem, které nám bylo upíráno na celá léta.

Je však pravda, že ne všichni, kdo prošli branami anebo snad i ničemnými rukami všech těch katů, kteří nám tvořili šik vychovatelů, byli zcela na výši a vědomi si své zodpovědnosti za utrpení, které museli všichni, kdo byli zbaveni domovů, obětovat za ubohý trpící národ. To bylo v létech 1948 a následných. Dnes už nám nezáleží na tom, co kolikrát mluvčí z onoho zakázaného šiku z té zločinecké bandy přihází, anebo jakým způsobem hodnotí leckterý mluvčí i našeho parlamentu Bohem

poznamenaný i ve tváři, aby znevážili všechno to, co si i národ musí považovat za jediný kapitál, který zůstává z této podlé doby. Těžko uvěříme, jakým způsobem vyjádřit svoji vděčnost za to, že jsme to nejen mohli prožít, protože to je nejvyšší škola, kterou kdokoliv z našeho národa mohl prožít, tolikráte byly i ty naše hodiny zalévány i slzami dospělého člověka. Jistě mi dáte za pravdu, že není skutečné, jestliže někdo z nás se vytahuje, že za celou dobu nezaplakal nebo nezesmutněl při srovnávání těch kvalit, které mohly být naší rukou formovány do úžasné podoby pro příští generace. Mladí byli dáni na pospas všem těm uřvaným nemožným spolkům, byli rozsápáváni mravně lidmi, kteří neznamenaají nic, než jenom mravní odpad našeho národa, zatím co tolik charakterních členů našeho ubohého národa muselo přikusovat k pár kapkám vody celá léta chléb utrpení.

Tato příležitost je i pro nás povzbuzením, abychom znovu vyjádřili svou vděčnost za život, který nám zůstal. Jistě dovolíte, abych se aspoň vzpomínkou dotkl těch, kteří už léta žijí za prahem času. Kolik to bylo skvělých lidí, kteří byli s námi, kolik to bylo velikánů i vědy, kteří museli mrzkým způsobem vyrábět kapitál pro ničemy, kteří jako hrbáči putovali pod okny našich mocných. Taková byla však vůle i Nejvyššího, aby to, co mělo vyrůst v opravdový kapitál národa, bylo zaléváno slzami a doprovázeno hudbou pendreků, bejčáků a kopanců těch lidí, kteří si tenkrát jistě museli říct: „Pane, nic krásnějšího jsi mi nemohl nechat, než život“ a ti, co ho museli obětovat právě v této ničemné nečisté době, jsou jedinými světlými svícemi před tím národem, který se nestydí zohyžďovati tváře, které byly utrpením sevřeny k nepoznání. Chce dnešní vedení národa a státu mlčením anebo plivnutím přecházet tyto skutečnosti? Chtějí vychovávat dále, a my to cítíme na všech stupních našich škol i univerzit, že tam učitelé pokračují stejným stylem, jak to bylo ve stalinových dobách, že nevidí na pravdu, nikdo jim za ni neděkuje a většina z těch, kdo zůstali, mají kontinuitu s těmi kádry anebo s obsahem svého života jako kati, kteří se nám do tváře, pokud ještě žijí, vysmívají, že jsme nepochopili, co je pro tuto dobu nutné. Jaká je to škoda, že zapomněli i ti minulí vedoucí na to, že budou souzeni tou další generací. Zůstávají znemravnění naši mladí, prožráni jakoby červotočinou všech možných zlovyků, v pití a v jiných umrtvovacích prostředcích už jsme předčili i své velké východní vzory.

Jaká to je škoda, když se podíváme na tyto události povrchním pohledem. Jaké jsou však hodnoty, které vyrostly za těmi těžkými dveřmi všech možných lapáků a lágrů, jak jinak se linuly modlitby ze rtů trpícího národa i v šachtách a ve všech těch těžkých robotárnách, kde jsme marně hledali nad sebou tváře lidí. Kde se však našlo tolik bachařů, kteří se nestyděli týrat, mlátit a zesměšňovat ty, kdo neseděli pro nemravné přestupování zákonů? Většina jen proto, že svým myšlenkovým pojetím se nevešla do slovníku těch, kdo tenkrát mávali karabáči nad našimi hlavami. Je velkou škodou, že vlastně jsme to my sami, kdo vystupujeme jako svědkové všech těch událostí, které jako bahno zahlušily naši českou minulost. Ale dnes jsme zde a chceme hodnotit život v kriminálech, ale též i ten, který jsme povinni vést nyní, kdy se má vlastně poznávat, jaký užitek přineslo to, že přece jenom v našem národě byli lidé, kteří nepotřebovali čekat na instrukce, jak mají myslet, dělat své povinnosti, jakým způsobem se mají starat o svůj osobní růst.

Největším zločinem minulé éry je ona nemožnost, kterou vnutili desetitisícům skvělých vlastenců, že mládež zůstávala bez příkladu, bez opory a bez řádného spojení s vědeckým a ostatním světem. Byli jsme posazeni jako národ za onen nenáviděný ostnatý drát, který je snad jediným symbolem, který nám vedle srpu, kladiva a zdvižené pěsti zůstal jako mezník našeho historického náhledu.

Je třeba zdravit především vás, kdo jste začínali již v roce 1948, kdy jste měli možnost, že jsme spolu mohli vrůst do onoho nemravného systému, který dostoupil svého vrcholu tam, kde se nestyděli tito pochopové připravovat o život těch několik statečných mužů a žen, aby se vyřádili zvláště v létech padesátých, kdy život a smrt se držely téměř v objetí. Jistě nikdo z nás neproklíná tyto chvíle, i když bylo těžko pomyslet na domovy, které jsme opustili, i když nám bylo líto, že jsme nemohli pokračovat třeba jen ve studiích, jak jsme si je naplánovali a místo lidských řečí jsme byli odsouzeni být účastni výlevů debilních členů strany. Z tohoto pohledu nemá nikdo z nás nějaký ušlechtilý pohled na nic z této doby, nic by nám nevadilo ani změna v našem zaměstnání, kdybychom neviděli tolikeré páry vyhaslých očí nebo urvaných či rozmačkaných údů našich spolubratří, kdybychom nebyli doprovázeni i v pevných kriminálech jedinou muzikou vyjících psů a na chodbách hulákajících vychovatelů bolševického systému. Štěstí, že mezi všemi ostatními mohlo být i tolik

lidí věřících a kněží, kteří temperovali všechno to, co by znamenalo jinak jenom zoufalství a hledání úniku i z těchto praktik mravního růstu.

Nebyli všichni na úrovni, nebyli všichni hrdinové, nebyli všichni bez pokušení zradit to nejkrásnější, co v člověku je, totiž hrdost a úcta k pravdě. Je to už pět desetiletí, co jsme začínali, půl století onoho bloumání, které nám neznamenal nic menšího, než opravdový růst osobnosti. Ale drtí nás ono pomyšlení, jakým lehkovážným způsobem se vedoucí našeho národa dali do služeb pekel a přitom nepovažovali za nic ani zmařený život lidí solidních, spravedlivých, statečných. To, co říkají tyto umělé nafouklé bubliny, ať je to na jakémkoliv místě, to nic neubere na hodnotě toho, co je prožito a obětováno na oltář České vlasti.

Každý z nás má mnoho povinností, pro které jsme se měli vychovat a vyučit prakticky v oněch dobách, kdy jsme svoji izolaci mohli soustředěně prožívat. Jakým požehnáním může být pro každého z nás pobyt na samotkách, kde jsme mohli cvičit do nemožnosti umění soustředěnosti nebo přenášení myšlenek, či se naučit rozjímat o všech subtilních tématech života. Kolik krásy jsme získávali od všech jednotlivců, s kterými jsme sdíleli společné ubikace. Pevný kriminál byl vždycky horší, než jak jsme to říkali, i nebezpečné šachty, kde už byla tolikrát možnost pronikat nějakým okénkem do civilního života. Šťasten, kdo dokázal v této době každý den považovat za dar i úkol, kdo hledal vždycky ty, kdo byli potřební a které mohl obdařit buď skývou chleba, dobrým slovem nebo aspoň gestem, ze kterého člověk cítil, že není opravdu sám. Kdyby nebylo těch utracených životů, nikdo z nás by ani nehlesl, že byl zaměstnán jiným způsobem. Kdyby nebylo těch otrockých prací, které jsme vykonávali bez odměny s nebezpečím života, bez výhledu na jakékoliv zlepšení, jistě bychom nepovažovali onu rozšiřující se nezaměstnanost jako skutečný trest za zneužívání pracovních sil. Celou řadu věcí, které se nedaří, můžeme považovat přímo za výsledek prokletí zločinného jednání s takovým obrovským zástupem statečných lidí. Byli jsme zbaveni svobody, ale nikdo nám nesebral svobodu duše ani krásu jistoty přítomného Boha v nitru. Hovoříme ne jenom jako na povel některého z pisálků, ale tak to cítíme jistě my všichni v hloubi duše, že doba, kdy národ mohl načerpat požehnání do příští praxe celonárodního života, minula bez opravdového ohlasu v národě. Národ jako celek se zpronevěřil, vedoucí nevyjádřili ani lítost účast nad tím, co bylo neštěstím pro celé množství lidí. Proto jako těžká mlha lpí nad našim

národním prostorem a jako by zdrhovala hrdlo všem těm, kdo mají hovořit o krásách, o možnostech i o rozmachu lidské osobnosti v našem národě. Za tyto sveřepé skutky trestá Bůh tím, že vzal logické myšlení většině našich vedoucích jako praktický důsledek pohrdání s jeho dary. Zůstane věčně platná pravda, že ten, kdo zradil lidské logické uvažování, musí počítat nutně s přirozeným trestem - ztrátou logiky jako takové. Uvažme, zvláště na těchto místech, zda nemáme též kus viny ještě na tom, že nebyla dokončena očista od všech zločinů, zda naše mlčení není jenom dodáváním odvahy všem těm mravním zrudám, které se nestydí nám hlásat morálku. Je potřebí hovořit, a to hovořit všem a při všech příležitostech o tom, co je neodpuštěnou vinou, vést všechny zodpovědné k vyrovnání, aby kletba, která spočívá na každém zločinu, který není odpuštěn, byla vyrovnána oběťmi a statečností všech těch, kdo dovedou ještě i dnes bilancovat pobyt v izolačních institucích jako školu a nikoliv jako trest. To je odkaz i dneška a o to musíme jeden druhého ustavičně prosit, abychom využili všech získaných zkušeností a vědomostí jako výuku pro život, který bude ještě těžší pro náš národ, protože odhodil od sebe úctu k pravdě. Jsme-li svědomím, jak se nestydí hovořit o tom i naši mluvčí všech možných demoninací, pak ať jsme svědomím čistým, vychovaným, které dokáže zformovat nejdříve nás a potom je jistotou pro celý příští život dalších generací.

Nehledejme nápravu jenom u jiných. Nepohoršujme se nad nerudností a nad ničemným myšlením našich nejhlasitějších představitelů, ale budme těmi, kdo ve svém malém vesmíru, ve kterém se pohybujeme, hledají všechny odpovědi na jakýkoliv problém, řeší ho v rámci celého desatera a udržují ve všech lidech do nemožnosti dobrou náladu, která bude bránit ještě ty zbytečky dobra, které zůstávají jako rezidum dobra v našich dětech. Jestliže každý z nás dovede svojí nezištností v praxi dokázat, že největší cenu v životě má dobrota srdce, ochota a láska ke všem, ať jsou jakéhokoliv názoru, pak budeme mít zase novou naději, že mládež, která vyrůstá v naší přítomnosti bude stejně statečná, pohotová, bude mít úctu k pravdě a bude ji nejenom hlásat, ale i žít.

Nebudme těmi, kdo ustavičně láteří na tmě, ale jak jsme byli zvyklí v šachtách, rozsviťme každý aspoň malý kaháneček, který jiným ukáže, jak krásný může být život i v této lidské nejistotě. Za vším, co jsme prožili, i v tom, co nyní ještě žijeme,

zkusme vidět vždycky vyplněnou vůli Boží a budeme velebit každý sebemenší dar, který nás bude udržovat při životě, či při námaze i utrpení.

Ať je tedy i tato hodina hodinou požehnání pro vás, pro všechny členy vašich rodin i pro všechny ty, které budeme potkávat na cestách či v zaměstnání. Ti, kdo jsou skromní v názoru na jiné a pravdiví při hodnocení sebe, jsou těmi apoštoly, kterým bude žehnat i celé příští tisíciletí.

Vážený, milý bratře,

především díky za důvěru a ony údaje, o které žádáš v nejkratší možné době doplním. Ať se to jedná o můj osobní proces, anebo ať bych odpověděl rád na onu otázku, týkající se p. Vojtěcha Basovníka. Byl jsem s ním ne sice dlouhou dobu, ale pracoval na stejném úseku v uranových dolech. Měl jsem dokonce onu, říkám tomu opravdovou milost, že jsem přisluhoval MUDr. Fruhwirtovi, který se zabýval v posledních dnech jeho zdravotním stavem. Něco tak otřesného určitě jsi nezažil, protože třeba onen výjev, při kterém já jsem asistoval, zklátil nejdříve do bezvědomí všechny, kdo spolu přihlíželi. Měl rozklad krve, že už byl jenom jako pohybující se pytel uvařené krupice. Fruhwirt zanedbal jeho převezení do nemocnice a týral ho na šachetní komoře, které říkali ordinace. Den, co den mu nařezával skalpelem jeho stehna a vypouštěl hnis. V případě, kdy já jsem držel kbelík, se zcela naplnil tak příšernou hmotou a pachem, jak jenom se dá před smrtí člověk rozložit. Do zubů mu dal dřevéčko od kbelíka uhlí, protože jsme topili v kamnech a vysmíval se mu, „tak ted' ukaž farářiku, kolik vydržíš“. Žádná injekce, žádné umrtvení, při plném vědomí a on statečně jenom vzdychal „ach Bože, Bože“ a bylo to den před tím, než jej převezli do Kartouz, kde skonal.

Jestliže se p. Kubaš zmiňuje o Lednárovi, tak to byl medic - Slovák, polo Maďar, který mu píchl špatnou injekci. Z toho ona infekce a rozklad. To, co mě zaráželo u pátera Vojtěcha bylo jeho zařazení do našeho špinavého kolektivu na šachtě, protože ho pronásledovala neustále myšlenka „já to nepřežiju, já vím, že se nevrátím“. Moje odpověď byla vždycky stejná - „pamatuj na to, že synové Dona

Boska musí šířit kolem sebe radost a ten pesimismus nesmí nikdo z těch, kdo kutají v šachtě s námi, vzít jako náplň našeho života. Jsme povinni zvláště těm mladým, ženatým spoluvězňům nahradit optimismem to, o co je režim oloupil“ a jeho pokračování mé věty bylo „ale já to vím pevně, že se živý nevrátím“ a nevrátil se. Škoda jen, že ti další svědkové, které uvádíš, již nejsou mezi námi. Otec Babíček byl též jedním, s kterým jsme si byli velmi blízko, rozuměli jsme si po všech stránkách, takže z něho proudila síla sv. Ignáce a člověk měl příležitost, pokud si dal čas, obohacovat se i v tomto proklínaném čase vším tím, co vedlo k poznání i k moudrosti, která pramení z komnat Božích.

Pokud najdu jakýkoliv doklad o našem působení již v r. 1948, okopíruji a pošlu.

Jen letmou poznámku - první můj proces byl už v dubnu 1948, tam jsem zvítězil kvůli primitivnímu myšlení těch, kdo mě soudili a bylo jich víc než 12 a naše cesta za poznáním začínala v září 1948, kde jsme stáli v počtu 43 před soudem v Uherském Hradišti. Hrdě se hlásím ke škole Grebeníčkově, protože on byl jedním z prvních, který mě vítal památnou větou „sviňáci vatikánští, my budujeme vlast, kde se všichni budou mít dobře a budou se mít rádi a vy nám ji psujete“.

Karviná, 13.5. 2000

Drazí bratři a sestry,

nejdříve mi dovolu, abych vás mohl pozdravit našim obvyklým milým oslovením „Zdař Bůh“. Vzdávám vám upřímné díky za to, že jste přišli, i když už víte napřed, kdo vám vezme onu hodinu času, která vás zbrzdí mnohé ve spěchu, ve kterém se většina národa unavuje.

Nebudeme jenom vzpomínat, to by bylo málo, ale spíše budeme pamatovat na všechny ty oběti, za které jsme zvedali své sepjaté dlaně k Nejvyššímu. Celé toto století, které jsme uzavřeli, anebo spíše doba až do termínu, kdy prozpěvujeme do vesmíru chválu na nové začaté tisíciletí, se nejenom vyznačuje, ale je naplněno tolika krutostmi, hrubostmi, tolikerou zločinností, že by bylo nesprávné, kdybychom měli jenom s lehkým pokrčením ramen přejít všechny historické události, z nichž mnohé zanechávají těžké rány na organismu jednotlivců i celého národa. Jaká je to škoda, že pokaždé, kdykoliv se podíváme z těchto míst do zástupů, který byl početný v roce 1948 - 1950 a dál, se vždycky ztrácí celý velký počet jiskřivých očí, v nichž byla

soustředěna minulost, a to někdy slavná, i všechno to, co znemožnilo jasnou budoucnost trpících jednotlivců.

Vzpomeňme na oběti z minulé éry okupace Německa, vezměme do svých vzpomínek všechny, kdo následovali hned po roce 1948, z nichž jsme my už jenom jako zbyteček, který se vrací ze zajetí a potom na ty, kdo následkem všech těch útrap museli dokončit svůj životní běh někdy v opuštěnosti, někdy už mezi svými. Doba nejenom bláznivá, ale zločinci vedená, která neskončila žádným převratem, protože těch falešných revolucí a převratů nám naši fungující historici, bohužel i naši, nalhali celé tucty. My však tu jsme ještě z vůle Boží a proti dobré vůli i našich vládnoucích mužů parlamentu a tolikrát i pro naše představené nejsme ničím jiným, než jenom protivný písek, který je nutí, aby si protírali oči, aby s námi nemuseli počítat, nebo nás neviděli po tom, co většina musí prožívat svůj život v izolaci, aby jejich plány mohly být uskutečnitelné ve všem, co naše generace považuje za zcestné. Bolestné kapitoly našich dějin nezačínají ani převratem po první světové válce, ani ukončením poprav ve II. světové válce, náš národ jako stádo dokázal rychle nastoupit další svízelnou cestu v letech 1948 a nebojím se to říci na rovinu, že jsme to všichni považovali za velkou milost Boží, že jsme mohli začínat na těch místech, kde se na nás rudí konšelové učili převychovávat i mučit. Měl jsem jednu nezaplacitelnou výhodu, že jsem tam nastupoval jako nejmladší kněz, bez předsudků, bez onoho skeptického pohledu na nepřízeň osudu. Hned při nastoupení jsme si byli vědomi, já i spolubratři, že se nesmíme dát zatlačit neblahou skutečností jen do nepřátelské opozice, ale s díkem Nejvyššímu jsme to vzali jako školu, jako nespočetné příležitosti k možnosti zdokonalení vlastního poznání i tvorby osobnosti.

Chceme-li dnes plně využít tuto posvátnou hodinu, na první místo patří dík za život, který nám byl znovu ve zdokonalené podobě darován. Je to těžký pohled zpět, když nám připomínají zakalené oči těch, kdo odcházeli ve všech kriminálech, kterými jsme procházeli a jim nebylo dáno, aby mohli ještě obejmout ty, kdo na ně čekali, oslovit je tím nejkrásnějším, co lidská ústa dovedou vyslovit - „vždycky jsem vás měl rád“ a to, co dělalo opravdové utrpení našeho života bylo právě odloučení od vás, které jsme o to měli raději, oč dálka a bolesti dovedli očistit náš vzájemný vztah.

Domnívali jsme se, a teď vidíme, že klamně, že přece jenom část našeho národa pozná, v čem tkví pravá hodnota života soukromého i života celého národa. Mysleli jsme si bláhově, že potkáme aspoň někoho, kdo s jasnou tvářídovede vyslovit jakýsi aspoň relativní dík za utrpení, které jim možná bylo jedinou zárukou, že přežívají Boží hodnoty v člověku i v národě. Těžko si budeme připomínat ony křivdy, které na ně upozorňují i naše tělesné pohyby, protože údy jednou rozmlácené už nejsou tím pružným organismem, který by mohl ostatním připomínat radost ze života a aktivitu. Přišli jsme sice na místa, která jsme snad nazývali kdysi domovem, potkávali jsme spolubratry, kteří byli mazáni stejným olejem, chtěli jsme vidět velikány na biskupských stolcích, domnívali jsme se, že náš stav bude prostý těch zrádců, kteří žili z výhod nenáviděného zločineckého režimu. A tak nechci připomínat nic z těch událostí ani z počtů umučených, popravených, trpících a zapomenutých, protože zrovna probíhá zápis ve čtyřech kapitolách, jak národ snadno odhodil paměť. Myslím, že není správné, abychom nazývali tento konglomerát národností jako národ. Nic jednotícího v něm nežije, nic z toho, co by nám doopravdy mohlo dodávat radosti, že jsme též členy stejného společenství. Brání nám ona mříž zločinů, přes kterou vidíme jenom šklebící se funkcionáře ve všech našich zástupních komorách. Byli jsme zvyklí považovat ty, kdo zastupují národ a nebojí se předstoupit před tvář státu jako velikány vzdělané, prošlé zkušenostmi světa i života, domnívali jsme se, že všechny tyto kapitoly, které bolestně zasahovaly do našich životů, zocelí tolik velikánů, že nebude těžké mezi nimi nalézt ty nejlepší, kteří se především nebudou bát, protože jsme se domnívali, že není mnoho těch, kdo zradili. A zatím musíme s největším sebezapřením si nechávat líbit nové kádrování od těch, kteří nebyli vymazáni ještě ze seznamů spolupracovníků a ani z našich řad jsme nebyli svědky onoho pokání, které jediné je vstavu vymazat z mysli i z životů stejně mluvících spoluobčanů ono prokletí, které zůstává jako nezacelená jizva po každé zločinné kolaboraci s vrahy a trápiteli nadějně se vyvíjejícího národa.

Je to paradox považovat tento úsek za dobu požehnání a milosti. Je mnohý mezi vámi, kdo měl rozmlácené údy, kdo viděl několikrát přes zmlácený pohled svůj všechno to, co trpěli jiní? Je nás mnoho, kdo jsme přicházeli s jakousi odevzdaností, spíše jako služebníci, než jako ti, kdo vyhledávali výhody? V čem jsme si zasloužili, že jsme přežili? Jak často se ozývala jenom doprovodná píseň kriminálních psů, jak

často to byly jenom vzlyky mlácených, a často až k smrti umlácených spolubratří na jiných celách.

Pohledem z dálky padesáti let nenalézám dost vděčných vět k tomu dostatečně poděkovat za všechny milosti těch zkušeností, ve kterých jsme žili jeden s druhým, pro druhé a pro všechny a neznali jsme toto křivé osočování, ve kterém se můžeme často i dnes ještě zbytečně nutit do srovnání s názory i tolikerého z našich představených. Kolik je to jen chlebařů a spáčů, kteří stojí před ostatními jako nucené vzory, kolik je však jenom těch, kdo se nesklonili ani před tím moderním marxistickým Báalem. A tak se ptáme i na tomto posvátném místě, kolik zůstává pravdy z Písma, které tak rádi čteme před ostatními, aby nás bylo vidět, osvobodí nás pravda? Kdy přestaneme naříkat stejně jako tolik lidí kolem nás, kteří neznají nic jiného, než rychlé tempo k osobnímu zbohatnutí anebo ke kariéře. Jak nás odpuzují všechny tyto typy, kteří potichoučku otvírají dveře našich nejvyšších, aby mohli na základě očeňování získávat jakési pomyslné výhody.

My jsme nikdy nebrali svoji zkušenost, kterou nám Bůh dal, aniž jsme si o ni žádali, byla to jen jakási cesta, kde rány bejčákem byly mzdou za další kapitolu, kterou jsme obohacovali svůj osobní život. My jsme se vrátili, ale kolik matek a sester se nedočkalo návratu svých nejbližších? To bylo nejhorším pocitem pekla v této samotě, protože tam mohla utěšit jen vřelá dlaň, čistý pohled a jistota života, o který se může člověk opřít. Jak strašná zločinná cesta byla nastoupena našimi vedoucími tím, že téměř 300.000 nejvýznačnějších mužů a žen bylo vyřazeno ze solidního života. Proto pochopíme i dnes, že je tolik špíny ve všech těch intonacích mluvčích rudých gard, protože jim nešlo docela o nic. Oni žili, oni užívali, oni mohli ukazovat na všechny ty, kdo se dívali křivě na tuto zločineckou praxi. Proto touží ve stejné špíně ještě předávat toto dědictví i svým vlastním dětem i dětem, které jsou svěřeny do jejich výchovy.

Jaký zločin leží na bedrech našich škol, že nemluví o oněch doopravdy pravdivých úsecích našich dějin, že nepřipomínají statečné muže a ženy našeho vlastního národa, že utekli od pravdy, kterou se nestydí komolit a mrvit ještě i v tyto přítomné okamžiky. Jejich odpověď je - „nemáme osnovy“ - jenže jede se podle osnov, které byly nové před padesáti léty. Mravní propad je zaviněn, a vy to víte

dobře, tím, že hleděli všichni ti mocní, ti bohatí, ti úspěšní, aby jejich kádrový profil nebyl znevážen nějakým pochybovačem a proto vyrostl z našeho národa národ udavačů, kolaborantů a nemravů, kteří své poklady rozestřeli před celým národem. Kněží museli do pracovních halen, nesměli do škol, profesori když neutekli za hranice, a těch tam odešlo na 400.000, tak museli přebírat ruděnku anebo drát peří, ženy nesměly mít ve svých teplých náručích své vlastní děti, protože teď vám budu opakovat první větu, kterou mě vítal otec největšího mluvky v národě v Uherském Hradišti: „Běda každému, kdo se bude věnovat mládeži, ta je naše a musí naše zůstat a pazoury urazíme každému, kdo si jí bude jenom všímat“ - tedy rudí bratří, mládež je vaše. Ta naše není ve velkých počtech, dovede se schoulit stejně, jak to dělali naši tatínkové a bratři ve všech těch kriminálech, korekcích a na lágrech, ti měli oblíbený kouteček a půl hodiny klidu, kdy utíkali myšlenkami z tohoto špinavého, smradlavého pekla, ve kterém museli strávit svá léta.

Jakým osvěžujícím nektarem byla každá možnost společné modlitby nebo dokonce možnost být při posvátné oběti. Kdo z našich vedoucích anebo mnohomluvných bratří, který neprošel těmito katakombami chce znehodnotit utrpení těch, kdo ještě žijí? - Říkám ještě žijí, ale nežili by naplno, kdyby se báli, kdyby nebyli svědky pravdy, kdyby mlčeli o těch skutečnostech, ve kterých vyrůstala elita budoucího věku národa. Nechte těch lží tam nahoře!

Domnívali jsme se, a cítíme, že neprávem, že tam máme zástupce, kteří nepracují se strachem, ale s pravdou, ne s podvody anebo s pohodlným spánkem či četbou novin v parlamentě, ale že si budou všímat dění v národě, před zlým, že budou varovat a k dobrému, že povedou. Jak jsme se mýlili! Zatím jsme nenašli ještě jediného, který by byl ochoten pozvednout svůj hlas tam, kde nebylo množství. A jestli se někdo odvážil, okamžitě jako jeden vystoupili tak, jak to dělávali snad v minulých dobách, kdy seděli a přikyvovali při politickém školení. Když jsme odcházeli do civilnějšího života, tak jsme si slibovali, že o těchto událostech nebudeme mnoho hovořit. Nyní vidíme, že to nebylo správné a i když jsme jenom pískem sypaným do očí nebo do soukolí této obecnosti, přece cítíme, že národ musí vědět pravdu. Část se ji dozví aspoň v náznacích při cyklu, který začal ve čtvrtek v televizi - Ztráta paměti. V těchto čtyřech dílech nenápadným způsobem připomínají autoři skutečnosti, ve kterých nemůžeme pociťovat žádnou radost nad statečností národa.

Jen jednotlivci, snad i někde ve velkém počtu, jsou světlými postavami, na které budou moci být děti hrdy. Ostatní národ potřebuje odpovědět na onu otázku, která znovu vrhám i z těchto míst . Kde zůstaly dva a půl miliónu těch, kdo platili, aktivovali, dělali vítr nejenom na ulicích, ale i v kancelářích a určovali hodnotu, zvláště studentů, kde zůstali a kde zůstalo jejich ryčení z ulic, když cítíme, jak se vyprázdnily vcelku kostely, jaká prázdnota zavládla v dějinném pochopení ve školách, a to bohužel s tímto nedostatečným věděním odcházejí i k našim oltářům kandidáti z našich škol, protože pracujeme s minulým strachem, ale už jsme si připravovali strach pro budoucnost. Jak může křesťan ztrácet tak rychle svoji hrdost? Snad to cítíme, že ji stejně odložil v tak velkých procentech i s nevěrou a s odložením mravnosti.

Nebylo všechno jenom úsměvné a radostné, byla to prostředí, ve kterých bylo někdy štěstím, že si mužové mohli doslova zaplakat, že měli chvíli, kdy mohli zašeptat k Matce Boží a přitom, jak jsem to sám prožil, jsem považoval za velké dobrodiní vypadlý suk v okenici, kterým mi řadu týdnů přicházel čerstvý vzduch do kobky v podzemí. Jaké to bylo štěstí jenom za hrst čerstvého vzduchu!

A nyní je čas, abychom poděkovali za všechno to, co bylo obětí pro rodinu, pro národ a co bylo zvláště jako tvrdý políček, když se nás i naši představení s posměchem vyptávali „a co jste tam získali a co z toho máte, zatím, co my jsme tu bojovali o každou duši“. Tento posměch je nejhorší. Jenže ten počet statečných se zmenšil tím, jak se zvětšují řady na věčnosti, téměř nebude, kdo by otíral tuto lehkovážně vrženou slinu ať z jakýchkoliv úst proti nám. Pro nás však zůstává jedna velká, ba největší povinnost udržet optimismus, a to radost Boží v duši každého, koho potkáme. Jen ten dovede pochopit i sílu utrpení, kdo je dovedl přijmout s duší očištěnou bolestí.

Znojmo, 19. 5. 2000

Drazí přátelé,

věřte tomu, že považuji každou příležitost, kdy můžeme vzájemně vyměnit alespoň pohled či slůvko za velkou milost. Je to dar nebes pokud žijeme, chceme podle své nejlepší vůle, podle sil, zocelených v mnoha kriminálech, lágrech, šachtách a ve všech těch ústavech, kde se rudí soudruzi snažili z nás vymlátit dřívější myšlení, prospívat nejmladší generaci.

Ti, kdo přežili, mohou všichni vystupovat jako vítězové nad silami, které je chtěly zdrtit, nad lidmi, kteří toužili po jejich bezživotí, nad okolnostmi, které se v žádném případě nevyvinuly tak, jak předpokládali mocní soudruzi, ale k naší velké lítosti též nikoliv, jak jsme si to představovali my. Jen ten velký dar života nám ještě zůstal a abychom ještě nezpychli, je celá řada těch, kteří sloužili dříve a slouží dál a usilují o to, abychom se nedostali tuze daleko nebo vysoko.

Je to od vás velkodušné, že právě na tento den jste si vybrali den vzpomínek na mrtvé, ale obětujete to Matce Bolestné, aby aspoň nějaká náplast mohla přikrýt ty jizvy z ran, které jste utržili v těchto těžkých nerovných bojích.

Jsme zde z vůle Boží, abychom zahrnuli do této posvátné hodiny všechny trpitele z první i druhé světové války a k velké hanbě celého českého národa a k naší skutečně niterné bolesti musíme hlásat, že velká řada utrpení, strádání a prázdných tužeb zůstává bez odezvy v této době, nad kterou jásají všichni ti, kdo už ztratili víru anebo odhodili ze sebe všechn stud žít podle mravních norem.

Dnes zahrnujeme zvláště do svých modliteb i do obětí Kristovy naše ženy, všechny sestry a matky těch, které buď samy anebo jejich nejbližší museli prodlužovat jejich čekání v nuzných poměrech. Kdo neprošel těmito kostrbatými uličkami a kdo nemusel nastavovat svou tvář a záda ranám, ten těžko pochopí, jakým způsobem bylo možno přežít onen bolševický ráj. Většinou jste to zkusili na svých vlastních tělech. Jenže bolest psychická byla tolikrát těžší, drtila, protože na přežití většinou jídla bylo, ale nebylo dost silných nervů, aby člověk vydržel sám a mohl ještě dodávat odvalu, a říkám to bezostyšně - kus opravdové drzosti vůči všem těm živlům nečistým, protože jinak by nebylo možné přežít.

Jistě mi dovolíte, že připomenu právě kvůli tomu, že jsme zasvětili tento večer Matce Boží, několik opravdu zlomených srdcí, kteří snad jenom čistotou dálky dovedli vydržet a nezoufali si. Kdo nemusel nuceně ještě z teplého klínu rodiny, kdo nebyl vyrván těmi nečistými drápy z kruhu svých nejdražších, zvláště od malých dětí, ten bude jistě považovat toto naše rozjímání za zbytečné. Jenže my jsme byli právě mezi muži, kteří tolikrát už neměli nic, co by obětovali za ryzost vztahu k těm, které nechali doma. Měli srdce nerozdělené, to patřilo celé tam těm doma, a že to je jistá pravda, mohu dosvědčit z onoho příkladu, který uvádím.

Vy víte sami, jakým způsobem se připravovali vaši doma na noční směnu. V kriminálech to bylo o něco horší. Byl ještě ale čas několik minut pohovořit o těch, které jsme nechali doma, mladí otcové obzvláště těžce nesli ono odloučení od těch, které chtěli mít neustále u sebe blízko a zvláště tam, kde domýšleli onu nemožnost být se svými nejdražšími, tam ani srdce nevydrželo. Seděli jsme u kriminálního stolu v lágru na uranových dolech a tu mi náš bratr vyprávěl se slzami v očích, jak se měli rádi on a dvě dívčinky, které zůstaly bez táty a jeho inteligentní mladá manželka a říká doslova: „kdybys věděl, jak my jsme se měli rádi, snad by bylo možné vysvětlit i kus z tohoto pekla, které v těchto smradlavých místech musím prožívat. Děti bez

táty, táta bez rodiny, ale to jedno poselství posílám i přes nemožnost svých rozedraných dlaní právě jen tam, kde oni žijí a se pohybují a kde jistě stejně touží i po mně“. Zhroutil se, pravicí jsem mu zatlačel oči, vynášeli jsme ho ven. Ptám se pak lékaře na důvod jeho náhlého odchodu a MUDr. Chvojka mi říká: „Lítost a tesknost a snad i přemíra lásky, kterou nemohl uskutečnit, mu roztrhla srdce na půl“.

Jeden z mnohých jenom? Jeden z těch, kdo stejným způsobem nezdolali mezi čtyřmi stěnami anebo v těch brlozích lágrů nebo v smrtících paprscích uranu? Někdy nás používali k tomu, abychom zaplašili chuť po sebevraždě. Na samotku, kde nebylo tuze prostoru, přidali ke mně jednoho hochu, který byl teprve čtyři léta ženatý a po dopise, který mu psala jeho manželka, přemýšlel jen o jednom, jak ukončit svůj bídný život. Nedovedl přenést přes srdce, že docela nepokrytě, nešetřně mu v dopise popisuje, co všechno podniká za tím účelem, aby zapomněla na tu bídu, kterou musí prožívat a na to utrpení, které on musí snášet.

Jeho maličké děti opatrovaly sousedky, zatím, co jeho choť popisuje všechny zábavy, kde si myslela, že udusí v sobě i zbytek náklonnosti k němu. On už nežil ničím jiným než jenom myšlenkou na tu trojici doma. Kdyby neměl vedle sebe mladého kněze, který mu nejen zaplašil tyto myšlenky jako zcela scestné, kdyby nebylo nového povzbuzení žít v přítomnosti Boží a nepřemýšlet o tom nejhorším hříchu, věřím tomu, že by nepřežil, protože touha po tom, aby se vzdálil z této nečisté jistoty, kterou mu připravovali ti jeho nejdražší doma, byla tak silná, že bylo štěstí, že i třeba tito jinak zvrhlí bachaři věděli, že dobré slovo je může zase naplnit novou nadějí. Jeden bachař vzal dopis, který jsme spolu napsali, doručil ho jeho manželce, přinesl odpověď, zařídil ještě návštěvu a nikdo z lidí nebyl šťastnější, než tento hoch, který se najednou viděl zase jakoby v mladém manželství a v náručí se svými dětmi.

Jak bylo důležité, aby i ti, kdo byli doma, zvláště pro ty, kdo byli vyrváni z manželství, měli vedle sebe mravní oporu.

Ještě jeden příklad, který mluví za všechny ty, kdo přidávali ještě k oné trýzni, kterou jsme nesli na svých bedrech od rudých soudců. Hoch úderničil v šachtě, dostal na týden dovolenku domů. Přichází ke svému domu, který postavil. Ve dveřích stojí cizí muž, poznává v něm manžela té, s kterou užívali života. Chytí ho za ramena a s hrubými slovy jej šikuje od jeho vlastního domu. To byla zrada, která zůstává jako stejná skvrna po těch nečistých soudech, protože tam zradil člověk nejbližší.

Kolik to bylo očekávání, jak se těšil a za několik hodin byl mezi námi zpátky a netoužil po ničem jiném - „já to nepřežiji, kdo mi pomůže odejít z tohoto světa?“ Jaká zodpovědnost byla na všech těch ženách a sestrách, o kterých se všichni, kdo byli zbaveni svobody domnívali, že se mohou plně na ně spolehnout. Jenže kolik toho skončilo právě u nového utrpení, co převalo ono děsivé čekání a zavalilo zklamáním, když syn nebo manžel se vrátil kolikrát zmrzačený, zestárlý i bez vlídnosti, která by patřila k tomuto momentu setkání a cítil, že ono peklo neskončilo, že bude pokračování právě v tom, že i ti jeho věrní odložili ono desatero, ve kterém jsme je každý volný okamžik utvrzovali jako v jediné normě života.

Jakou krásou ale září anebo přeráží doopravdy každá věrná duše, každá prostá maminka anebo věrná manželka, která nechtěla v žádných cirkusech zapomínat na nutnost střízlivě brát zkušenosti a v blízkosti Matky Boží sledovat všechny ty dny, které uplývaly v čisté lásce a věrnosti. Náš národ sešel z oné cesty, ve které není žádné čekání dlouhé, kde každý okamžik vede k zralosti, ke štěstí i tohoto života. Tedy nejenom mužové trpěli, ale ono utrpení bylo navaleno na křehká záda i našich dívek a žen, aby se mocní, kteří se ožírali pomyslnými úspěchy, mohli pást nad vyhaslými pohledy těch, které odsunuli ze života.

Je potřeba při každé příležitosti připomínat, že i našemu národu nehrozí záhuba, pokud ženy i dívky, které se připravují teprve na zralost života, zůstávají v blízkosti Matce Boží. To byla síla, která pramenila z každého zrnka růžence, když si mukli počítali otlučené klouby na rukou, když si utírali slzy, které na tuto dálku byly opravdu očištným pramenem. Tam teprve člověk cítil, za co všechno musíme být vděční bez ohledu na to, do čeho jsme se vrátili, protože je nám hanba tolikráte

myslit na skutečnosti, které nás obklopují, dívat se do tváří chlípných, nečistých, kteří nám hlásají morálku, zaměstnávat se tím, co je nečisté i pro cizí dělníky a každý z těch mužů a žen, kteří se vraceli domů, museli ještě celá desetiletí tolikrát hledat obživu tím nejnižším způsobem.

Může mi někdo čestně říct, že tyto trpitele bere aspoň někdo po této velké mezeře s vážností? Že aspoň kousek srdečnosti zůstává pro ty, kdo jako by chřestili svými kostrami při každém pohybu, chtějí vypadat jako ti, kdo přišli z vítězné války. Na to stačí jen jedna věta z vyprávění vysokého důstojníka, když nám líčil, jak v jeho ještě důstojnickém mládí byl doslova sváděn jednou vysokoškolačkou v Itálii a on statečně odpovídá: „vzácná dámo, mám za Alpami tu nejvěrnější, statečnou, stejně krásnou a inteligentní ženu, jak jste vy, a tu já nezahládím“. Hrdě vypnul svoji hrud mezi ostatními nejvyššími důstojníky a říká: „já jsem ale vyhrál“. Nesnížil se k ničemu, co ubírá kredit i celému českému národu.

Jak byli šťastní i ti, kteří mohli vzít do rukou růženec v izolaci, který nám poslal Sv. Otec a kus společného štěstí jim zůstávalo na rtech i přesto, že několik z nich putovalo na šibenici. Nechceme vzpomínat, nebudeme vyčítat, jen prosíme o jedno, abychom mohli neustále, pokud budeme žít, vědět jak a ke komu je potřebí vzpínat ruce, koho považovat za mluvčího v životě a prosíme o to, abychom pohrdali všemi, kdo svým nemravným způsobem pustoší mladý národ.

Jen na mravní úrovni našich dívek a žen, na věrnosti našich mužů, na jejich statečnosti můžeme vybudovat ona příští šťastnější desetiletí. Nesnižme se k žádné praktice, za kterou vidíme škleb pekla.

Opava, 19. 6. 2000

Vážení bratři a sestry,

dovolte mi nejdříve poděkovat vám za příležitost, ve které bych se s vámi rád podělil s oněmi tklivými sice, ale nádhernými okamžiky, které jsem měl možnost prožít s oslavovaným panem generálem Heliodorem Píkou. Byl to nerovný svazek a přece přinesl tolik požehnání každému, kdo s ním mohl být aspoň některý týden na společných celách, na oddělení D1 na Borech. Zvláště mladým bych radil, aby ve svých nadsázkách byli skromnější, protože v létech, ve kterých oni mohou sedět ve vysokoškolských lavicích, řada nejschopnějších učitelů, profesorů, kněží a pracovníků našeho českého národa musela potupně trávit svá léta, ba desetiletí v oněch špeluňkách, kde se pokoušela rudá soldateska zničit odpor, zašlápnout každý nesouhlas a naučit podle vzoru, který přicházel z východu, všem těm nemravnostem, kterým ani dnes se neříká oficiálně zločin nebo hřích.

V žádném životě není jakákoliv událost větší, než okamžik, kdy odcházíme z tohoto světa. Tam byli ubozí i ti, kdo přísahali věčné trvání svého systému, i kdo sveřepým způsobem chtěli vymlácet z našich hlav to, co nesesedělo zločineckému systému proklatého bolševismu. Nenajdeme však nikoho, kdo jsme měli tuto, říkám milost, sledovat celý vývoj onoho výsměchu kultury, že bychom zlořečili, proklínali anebo přemýšleli o pomstě. Stejně by nebyla možná. V tomto systému, který pokračuje v rozkladu mravní úrovně národa, zvláště mladého, nenajdeme snad žádnou instituci - říkám to s největší trpkostí - ani na našich středních či vysokých školách, kde by žáci odcházeli se zpracovaným pojmem hřích a ctnost, zločin a statečnost. Hluboké mlčení čiší z každého z těchto institutů a považujeme to za nejpustší zradu na celé historii našeho pustnouceho národa.

Oprávnění k tomu, abych to mohl být zrovna já, kdo vystupuje a s úctou vyslovuje jméno pana generála, mi dává ona skutečnost, že jsme byli řadu měsíců spolu. Já jsem byl ve svých jasných 26 skautských letech jedním z těch, kdo profitovali snad nejvíc ze sporých vět našeho oslavence. Je to bída v našem národě, že chceme-li někoho oslavovat, musíme ho nejdříve připravit o život, o kariéru, o hlavu tak, jak to vidíme na našich českých světcích a tak je tomu i na hrdinech, se kterými jsme měli možnost být třeba až do onoho okamžiku, kdy jsme jim zatlačili oči

v těch neblahých špeluňkách. Je-li někdo ze všech těch tisíců, se kterými jsme mohli být za více než 10 let, pak je to on, který vždycky vystupoval mezi všemi nejvyššími důstojníky jako skutečně rozšafný, rozvážný vojevůdce, jako muž, který se nikdy nebál hájit mravní zásady i v tomto velkém sboru, a bylo nás na D1 od 13 do 30. To velké, co si neseme do života, je úcta k pravdě.

Jestli jsme se domnívali, že i ty naše oběti přispějí k tomu, aby zvláště ta mladší generace si oblíbila pravdu, úctu k tomu, co vytvořily dřívější generace, pak jsme se zásadně mýlili, protože vidíme opak. Oproti našim hrdinům pustá nevšímavost, mlčení anebo chytračení, aby nebylo vidět onu kolaboraci všech těch, kdo v době, kdy padaly hlavy, si mnuly krvavé ruce za prémie, které dostávaly za zradu. Ptám se docela, možná řeknete drze, kde sublimovaly ty dva milióny nadšených straníků, když se nikdo z nich nehlásí k ničemu z toho co je minulé? Jaké oprávnění mají ti, kdo vytvářeli právě ony hrůzy a mají na svědomí hlavy našich nejstatečnějších vlastenců, že zůstávají na stejných místech a s větší ještě drzostí se nebojí plivnout si na všechny ty, kdo se nehlásili sice sami do oněch mlýnů, kde jsme měli být přemleti na prospěšné bolševiky? Jak to, že i katové a jejich pomocníci, ať v kterémkoliv povolání se nestydí pohybovat se volně po naší vlasti anebo i na našich vysokých školách dále propagovat všechno to, co historie sama zahrnuje prokletím? Dobu, kdy jsme v r. 1949 byli spolu s panem generálem na stejném izolovaném oddělení, jsem mohl prožít jako jeho věrný žák a v oněch půlhodinách, kdy byli všichni soustředěni na kus textu z Písma z toho svazku, který držím v ruce a který on se stejnou láskou používal jako posilu v těch nejtěžších chvílích, tenkrát jsme poznali, co znamená skutečný lidský čistý vztah.

Byli jsme jen lidé. Nikdo se nemohl chlubit tím, co byl, protože všichni jsme byli nic. Zdeptáni, zmláceni, vysmíváni, ale přesto ty naše pochopy štvála nejvíce naše klidná tvář a nevšímavost k těm sprostárnám, kterých je i dnes celá naše vlast plná. Zaznívá mi nejvíce jako siréna v uších ještě ta jeho poslední otázka, - ono vyslovené opravdově z celého nitra srdce - "proč právě já?" A toto vysvětlení měli dávat v našich školách a zvláště ve vysokých školách všichni ti, kdo si libují ve vysokých platech a v postavení, kde museli kolikrát schýlit hlavu, aby nebylo vidět na jejich součinnost s tímto režimem. Kdybych se odvážil dát otázku i tomuto zástupu, kdo by byl ochoten anebo schopen přesto, že je to v kraji, ze kterého

pochází, vyslovit kus pravdy o jeho vlastním životě. Byl to nerovný vztah - on generál, který prošel světem i patáliemi poslední války a nejmladší zavřený kněz, který dával jako dětem výklad z kusu textu Písma svatého. Ještě dnes vidím, jak se mu rozzářil obličej, když jsem tyto stárnoucí generály oslovil tím naším "synci" - to on vděčně kvitoval tento výraz i tón jako kus minulosti z vlastní rodiny. "Tak nám říkala maminka".

Jenže to jeho proč se zarývá i do dějin přítomného národa, který nemá víc, než jenom tabulku s jménem anebo vymění stuhu jako projev lakomce za všechno, co znamenal i on pro náš národ. "Proč já, když jsem ani pro sebe nic neměl, dal jsem všechno k dispozici národu a ten mi bere život?" Moje odpověď byla: "i kdyby všichni ti, kdo naslouchali krkavému hlasu hulákajícího Gottwalda, obětovali své životy za tento národ, nebyla by ta hodnota vyšší, než když se stoky vylijí do pražských ulic. O těch by nebyla ani zmínka, kdežto tvoje jméno i po stovkách let bude v učebnicích jako důkaz, že český národ měl též statečné lidi". Žel Bohu, většinou jenom jednotlivce. Dal jsem mu poslední večeři. Na jeho otázku, zda má doopravdy vyhovět těm mocným a napsat posudky na spolupracovníky z Moskvy, jsem mu doslova říkal: "hod' to všechno do hajzlu, nedělej jim fízla", tak jak jsme byli na světnici zvyklí hovořit a papíry letěly do žánku. Bylo to poslední setkání s mukly, odcházel jsem otřesen právě tou hroznou nespravedlností, které se dopouštěli na celém národě ti, kdo i dnes ještě pokračují v těchto praktikách. O tři čtvrtě na šest příštího rána, tzn. 21. června byl popraven pod oknem, kde jsme lehávali spolu s gen. fanouškem, Mrázkem, Pelichem a jinými. Tento otřes byl snad nejhorší, protože jsme si byli všichni v tomto nešťastném postavení blízcí.

To, co nejvíc zaměstnávalo mysli i tenkrát naše hovory, bylo hledání cest, po kterých bude možno národ pozvednout k úctě, k pravdě, k čestnosti a k osobním aktivitám, ve kterých každý takový malý národ buď žije anebo zachází. My, kdo jsme přežili, a už není mnoho právě těchto živých svědků, musíme ještě volat, aby zvláště ti mladí a ti, kdo si dělají nárok na to, že patří k inteligenci, nedělali mrtvé brouky a nepohrdali těmi oběťmi, které znamenaly ztrátu životů. A obdobným způsobem jako on, skončilo ještě 240 jiných. Rozdíl však byl v pojetí, jak jsme se dívali na ono rozmařilé hospodaření s charakterními vlastenci našeho týmu, který vedl národ. Nic nezůstalo čisté, nic není čestného tam, kde vedoucí zapomíná, že má-li vést, sám

musí jít v čele s vědomím, že má čisté nitro.

Nikdo z nás nechce pomstu, jen se obracíme ještě k těm, kdo mají vliv a možnosti, aby napravili ono drzé mlčení, zvláště na našich školách, protože se cítíme všichni pošpiněni právě tou bolševickou nevšímavostí, která se zahnízdila ve většině našich institucí. Jinak nezbývá nic většího, než jenom strach z toho, jakou generaci to vlastně vychováváme. Jestliže se odvolám na první větu, kterou mě vítal, už nyní slavný v Uherském Hradišti - Grebeníček - "urazíme pazoury každému, kdo se bude věnovat mládeži", pak jen s lítostí pozorujeme tu úroveň, až kam se to jako celek naše mládež dostala.

Vážme si svých hrdinů, nepohrdejme přátelstvím, které je ryzí, protože najednou bychom tu stáli jako žebráci, kteří byli připraveni o poslední hodnoty, kterými člověk v národě žije.

Svědomy / Conscience
Poštovní schránka 70, pošta 12
738 02 Frýdek – Místek. ČR
KANADSKO - ČESKÝ MAGAZÍN
Tel.: 0658 / 37235
Fax: 0658/34863

CR e-mail: svedomi@applet.cz Fax: 0658 / 348 63

MILO KOMÍNEK- vydavatel a šéfredaktor

Marie Komínková, gen. manažer

Excellence arcibiskup Jan Graubner
Arcibiskupství
Wurmova 9, pošt. schr. 193
771 00 Olomouc 1

Frýdek-Místek, 28.8.2000

Otče arcibiskupe,

srdečně Vás zdravím. Dozvěděl jsem se z mnoha pramenů a nevím jestli jsou pravdivé, že konzistoř v Olomouci se snaží přeložit, případně zbavit služby Mons. ThDr. Antonína Huvara, faráře z Velké Bystřice a tím také vystěhovat ze zmíněné fary.

Pokud je to pravda, pak se splňuje do písmene to, že v Církvi mají stále moc bývalí členové "Pacem in terris", bývalí tajní agenti a přísluhovači komunistického režimu, kteří tímto vynášejí nad ThDr. Huvarem rozsudek smrti, protože jeho umělé vytvořená nečinnost k tomu povede.

S P. Antonínem se stýkám více jak 50 let. Byli jsme vězněni komunistickou justicí už od r. 1948, kdy mnozí, kteří o něm dnes rozhodují nosili ještě krátké kalhoty a možná i svíčku u nosu. P. Antonín je dlouholetý politický vězeň, který má fantastickou paměť, výřečnost, silný hlas a velikou výdrž. Navíc jako skaut umí k sobě přitáhnout mládež a čestné lidi. Proto je po zemřelém Opatu Vítu Tajovském už jediným duchovním vůdcem všech bývalých politických vězňů a to i těch, kteří jsou jiného vyznání a požívají u nich nejvyšší možnou úctu. Arcibiskup Karel Očenášek, i když si ho velmi vážím, se mu v ničem nevyrovná a navíc nezakusil ve vězení takové násilí, jako P. Antonín.

Byl jsem velmi dobrým přítelem Vašeho předchůdce Otce arcibiskupa Vaňáka, s kterým jsem se poznal v Římě v říjnu 1989 při svatořečení Anežky České. Do Říma jsem přiletěl s výpravou zahraničního Orla z USA a Kanady, protože jsem byl členem

ústředního výboru Svatováclavské orelské župy a vydavatel týdeníku "Naše hlasy" a "Vězně". V chrámu sv. Petra jsem natočil videofilm **"Svatá Anežka Česká"**. Po tzv. "sametu" jsem v únoru 1990 několikrát navštívil Otce arcibiskupa v Olomouci. Měl jsem v té době převzít tehdejší tiskařské stroje a obnovit arcibiskupskou tiskárnu. Později, když byl Otec arcibiskup na návštěvě v Torontu, natočil jsem o něm dokumentární videofilm **"Z Olomouce za Oceán"** (měl by být v knihovně na arcibiskupství.) Při poslední mé návštěvě byl už těžce nemocen. Přivinul mě kamarádsky k sobě a postěžoval si: "... Pane Komínku, nastává nám největší boj. Zednáři mezi kněžími.... " To co se stále děje kolem Otce Antonína je toho důkazem. Nejdříve znemožnění mu přednášet na Bohoslovecké fakultě, pak ústrky, šikany a nakonec zabránění jeho poslání.

Jsou zde dva rozdílné světy. Jedni věřící brání naši církev všemi silami a druzí ji zrazují a zaprodávají. Mnozí kněží v minulosti kolaborovali s StB, jako např. v r. 1952 Josef Vrána, který byl po propuštění z vězení jmenován gen. vikářem a nakonec i biskupem v Olomouci. Byl jsem s ním až do dne jeho propuštění z tábora Rovnost v Jáchymově. Všichni spoluvězni jsme slyšeli při nástupu na dvoře jeho hnusný veřejný projev vysílaný radiostanicí z Prahy, přenášený táborovým rozhlasem. Tehdy nás všechny spoluvězně pojmenoval zločinci! Takových zrádců jako byl on bylo více, ale někteří zůstali utajeni! Nyní jiní výlupci propadli vidině " New Age " a svobodnému zednářství.

Připomenul jsem si skutečnost, že v pevnosti Leopoldov (byl jsem tam 11 let a z toho 9 let na samovazbě v přísné izolaci Min. vnitra) v r. 1952 uposlechlo 42 kněží rozkaz Velitelství zbořit Mariánský sloup a místní kostel, do kterého chodili nejen věřící vězni, ale i občané městečka Leopoldova. Sochy světců házeli do betonových základu nově stavěné výrobní "HALY VEL", která potom sloužila jako výrobní zbrojovky Uherský Brod. Političtí vězni tam vyráběli součástky do kulometů, pušek a pro bodáky. Tehdy jediní dva kněží neuposlechli rozkazu. Byl to **biskup Stanislav Zela** z Olomouce a **kpt. P. Josef Pojar** (vídeňský Čech, výsadkář z Anglie) z Brna. Stanislav i Josef řekli bachařům: **"My jsme kněží - sluhové Boží, my kostely stavíme, my je neboříme!"** Přes tyto jejich výroky před bolševickými stvůrami - bachaři, nebyli potrestáni. Mnohokrát jsem mluvil na toto téma na cele se svými spoluvězni: biskupy Zelou, Buzalkou, Vojsašákem, Gojdičem, Trochtem, Skoupým, opaty Machálkou a Tajovským, provinciály Šilhánem (jezuity) a Kubíčkem

(františkán), Kajprem (jezuita), MOŠtěkem (sekretář arcibiskupa Matochy, který byl později zabit v Chlebovicích u Frýdku-Místku) a dalšími význačnými knězi.

Otče arcibiskupe, máte výkonnou moc danou přímo sv. Otcem. Chybí zde už jen chuť, abyste zabránil přemístění P. Antonína. Věřte, že ztráta jeho životního prostoru by pro něj byla jen čekárnou na smrt. Když podlehnете těm, kteří Toníkovi, i když je malé postavy nesahají ani po paty a ani jeho stínu šlechetnosti, ustoupíte tak v upevňování jejich pozic a moci. Nakonec i Vy se můžete stát obětí jejich intrik.

Dotýká se mě to proto, že v roce 1947 jsem v kapli sv. Václava v katedrále sv. Víta v Praze, při pasování na rytíře, před dvěma kmotry a svědkem ThDr. Janem Boukalem skládal slib arcibiskupovi Josefu Beranovi, že budu bránit Církev a státnost Svatováclavské koruny. Tento slib plním 53 let. Díky víře, i když zmrzačen na těle, přežil jsem 17 let komunistického vězení. Byl jsem tak jako i P. Antonín svědkem týraní, masakrů a vražd. Proto nemůžeme mlčet! Od r. 1968 tj. 30 let jsem žil v exilu v Kanadě, kde jsem vydal svědectví ve své knize "I pod oblohou je peklo ". Jako novinář jsem měl hodnověrné informace a proto jsem přesvědčen, že veškeré dění ve světě je předem naplánováno, tak jako byl naplánován v ČSR v listopadu 1989 "sametový převrat". Intrikáni z "**New Age**" směřují k jednomu celosvětovému náboženství a postupně i k ovládnutí světa. K tomu potřebují v celém světě politické přeběhlíky, kolaboranty a zrádce, jako své sluhy. Ty všechny musíme odhalovat a klást jim nepřekonatelné překážky, protože odporovat zlu je naší povinností!

S pozdravem "Zdař Bůh"

zůstává Milo Komínek, bývalý politický vězeň
zahraniční novinář

Pan
Milo Komínek
PS 70 pošta 12
738 02 Frýdek Místek

Jan Graubner ,
Arcibiskup olomoucký

Vážený pane,

Mohu Vás ujistit, že jsem zatím nijak neuvažoval o přeložení pana preláta ThDr Antonína Huvara. Nikdo mi ani takový návrh nedal. Když před časem onemocněl a jeho lékař mě upozornil, že nesmí podávat takové výkony, poslal jsem mu kaplana.

Neumím si představit odkud takové desinformace vycházejí. Na znamení úcty k jeho životu, dílu a svědectví jsem před několika lety z vlastní iniciativy pro něj vyprosil čestný titul papežského preláta. Dekret jsem mu osobně předal na Svatém Hostýně při muklovské pouti, kde jsem byl hlavním celebrantem a on kazatelem.

Církev má jistě dost nepřátel a každý z nás dost slabostí a chyb, ale není dobře, když máme černé brýle a soustředíme se na hledání nepřátel místo na budování Božího království. I tam, kde řečeno biblicky, se musí jednou rukou bojovat, je třeba druhou rukou stavět a srdcem chválit Hospodina. On je mocný a plníme-li jeho vůli, není třeba se ničeho bát. Radost z Hospodina je naší silou.

S přáním všeho dobra srdečně zdraví a žehná

Jan Graubner

Olomouc, 2000-08-29

Sv. Hostýn, 2. 9. 2000

Milí bratři a sestry,

doufám, že mi dovolíte, abych se zase osobně po roce obrátil k vám s onou výzvou – brát každý popud ze strany Boží jako skutečnou péči o nás, o všechny, i o jednotlivce zvlášť. Je to další výročí, které pro nikoho z nás nesmí být jenom vzpomínkou, nýbrž podotýkáme, že zde stojíme jako živé připomínky všeho, co naplňovalo oněch padesát let, kdy byly podrobovány nervy oněm krajně nepříjemným zkouškám. Byly to otazníky, které se kladly všem jednotlivcům a žádaly si odpověď o jejich mravní výši, otazník statečnosti, jakým způsobem dovedeme vzdorovat všem zrudnostem, které hanbou naplňovaly naše české dějiny.

Jsme ještě živí, jsme skutečnou připomínkou všem, kdo přichází za námi, svými otřesnými zážitky. Toto chceme připomínat všem, zvláště mladším, kteří neměli onu milost, aby navazovali na tyto, pod poklicí českého maloduchého zaměření, události, které nás mrzачily, ale které znamenají šlapání po celém bohatství českého národa i naší církve.

Jak nádherné se mohly stát ty oběti, kdyby národ přijal všechnu tu krev, či zmrzačené bratry a sestry, kdyby je dokázal s láskou a vděčností objat jako svůj mravní kapitál. Nikdo z nás nemůže chtít, aby se vyrovnala minulost, jestliže nám

tuto morálku, nepamatování si, budou hlásat i, kdo zakrývají neřádstvo svých vlastních niter do historie svého života.

Jistě, že mluvím vašimi ústy, když připomenu, že jsme nepoznali u žádného činitele státního aparátu, či našich parlamentů, že by si dokázali vážit utrpení těch bratří, kteří tu stojí jako zapomenuté pilíře, o které bylo možno se opřít, po utišení všech teorií na bolševických školách. Možná, že to považujete za drzost, jestliže vmetu tvrdou otázku všem těm, kdo zastupujete větší kolektivy nebo dokonce v parlamentu náš národ. Kdo z vás okusil aspoň nějakou ránu všemi možnými pendreký, bejčáky, kopanci do nohou i do ledvin, aby mohl aspoň zčásti pochopit, kolik to bylo stesků, nářku a kolik vyteklo krve z otevřených ran, ať při výsleších nebo při výkonu trestu? To jsou dějiny českého národa, které trvaly téměř celých padesát let, ke kterým se neradi vracíme ti, kdo možná naši nešikovností mají právo za hodné peněz obsazovat židle, na kterých sedět by měli právo jenom ti, kdo svojí statečností dokázali, že jsou ne poplatní, ale, že jsou platní spoluobčané i strážci mravního bohatství.

Jak velký mravní kapitál tu musel zůstat a jak je složen ze všeho utrpení a obětovaných životů. Proto je naše zklamání úměrné, když pozorujeme, jak se promrhlo za posledních deset let všechno to, co bylo

hodnotné před Bohem i před národem. Všichni ti, kdo vedou, jsou spoluzodpovědní za stále upadající mravní život v našem prostoru. Naše pozdravy platí především vám, bratři a sestry, kdo patříte už ke stárnoucímu zástupu, prořídilým řadám těch, kdo se neposkvrnili kolaborací a jakýmkoliv způsobem při likvidaci mravních hodnot našeho národa. Jak může někdo říct, že mluví jménem národa, když ve snaze zakrýt

svoji minulost nám hlásá morálku, kde lež je pravdou, krádeže a podvody normálním projevem života?

Kolik toho zlého, které je uskutečňováno v našem prostředí, se usadilo v řadách i tzv. „našich“ zástupců, kteří tupě mlčí, nanejvýš si chrání tučné odměny a všichni ti, kdo patří k zástupu pronásledovaných, mučených nebo vyhnaných, jsou pro ně slepou záležitostí, která naplňuje naše pokažené dějiny. Kdo z mocných, který má drzost pracovat dále ve stejném zločinném systému, nahradil komukoliv z nás ony zločiny, které nutně lpí tak dlouho na ruce i třeba našich vůdců nebo spolupracovníků s prokletým a proklínaným systémem?

Toto naše dnešní shromáždění na místech modliteb a úpěnlivých úproseb, či nabízení velkodušnosti čistého srdce, musí být novým výrazem našeho nesouhlasu s tím zlým, co vidíme

v pokračování bolševických metod, co souvisí se šlapáním po hodnotách, kterými mohla ožít do krásy, podobné rozkvetlé louce, i budoucnost našich následovníků. Všichni, kdo byli s námi jistě nemohou obstát všemu hodnocení, kdo nemají ani potuchu, jakým způsobem utíkal čas a mizely bolesti v organismu těch, kdo byli vytrženi z domácí náruče. Běda národu, který nectí své mučedníky, ale dvakrát běda oné komedii, která, abychom přece dali o sobě něco vědět, se koná vždycky tam, kde se nám podařilo někoho zničit, uštvat, zabít, abychom je pak mohli opakovaně oslavovat.

Není možné připomínat něco, jako by to bylo nové, ale je nejvyšší čas, a tím se obracím ke všem, kdo mluví za nás – za církev, za národ, aby se konečně vzpamatovali jako vůdcové slepých a měřili své mravní síly s tím zlem, které jako bahno se přelévá neustále přes naše zástupy. Vyhněme se každé kritice, ale

nechejme si přesný vztah k tomu, co je dobré. To následujme, držme se toho, co zůstává věčně čistým a nechme těch bezmocných gest, kdo jenom lacinými gesty a shromážděními, či vytvářením těch doopravdy nepěkných reklam, pokračují v tom, co nás dusilo pět desetiletí. Nedivíme se těm, kdo se narodili po tomto krutém podvodu let 1989. Ale podotýkám a připomínám důtklivě, že my živí jsme posledními svědky, kdo mohou svojí roztřískanou kůží dosvědčit, jak nelidský, krutý a sprostý byl socialismus v tolika svých projevech.

My to víme z minula, a tolik našich i vedoucích se šklebí při pouhém připomenutí této minulosti, takže odpovídají bez hrůzy – přece jenom za komunismu bylo lépe nám. Komu z těchto našich mluvků dal národ právo, abychom byli vedeni právě těmi nickami, které nestačí postavit do souřadnic hodnot ani svůj vlastní život? Komu bylo lépe za komunismu? Stejně jak je podlé počítat nás na procenta! Nazývat nás jenom spolkem a odvolávat se na mizející procenta je stejně ponižující pro ty, kdo jsou tímto způsobem degradováni. kdyby přežila aspoň trocha hanby v našich českých údech, museli by tito ničemové se skrýt před světlem a zalézt do děr, abychom měli aspoň jakousi ušlechtlejší představu o tom, co je náš národ.

U nás zase každý mluvčí a mluvka stydí slušně hovořit i o lidech, kteří ještě věří. Naším mocným vrhám otázku do tváře – vy jste neviděli ruské generály klečet v pravoslavných kostelích? Buď se modlili nebo to aspoň představovali, ale jsou důkazem, že boj s těmi hodnotami mravními byl i v Sovětech marný a jestliže poznáme svoji osobní hodnotu a důstojnost před Bohem i před lidmi, dočkáme se i my toho, že vydržíme a budeme celým svým bytím chválit Nejvyššího.

Lžeme a sloužíme. Krademe a zesměšňujeme pravdu. kolik našich vzorů klečí a nebojí se, kolik ale z těch, kdo nám chtějí svým nemravným životem představovat normál úroveň českého národa se bojí, že by neužili jim lacino přiléhavé bohatství, kdyby se nepřátelili s vrahy a s těmi, kdo okrádají národ o mravnost.

Zde je pravé místo, abychom dokázali odprosit. Především za sebe! Abychom měli sebevědomí, že i na nás leží odpovědnost za odčinění těch zrůdností, ničemů, na které nesvoláváme tresty. Ať se tedy neuráží ani nikdo z našich bratří, jestliže připomínáme, že je potřebí konat pokání a dobrým životem napravit to, co je křivé. To

je přece zvyk slušných lidí! Co hledají tolikrát i naši spolubratři s podbížením těm, kdo si zapomněli umýt krev z rukou?

Toto místo je posvěceno tolikerými slzami našich matek a sester, kteří se nedočkaly svých drahých, kdo buď přišel o život nebo byl zmrzačen jako těch mnohých desetitisíců, o kterých ani nevím, kde jsou pochováni. připomeňme si kolik bylo skvělých okamžiků, kdy jsme znali hodnotu okovů, kde jsme vězeli, s jakou jemností se tolikrát neslo i těmi proklínanými místy to velké „Blíž k tobě, Bože, můj.“ Nenaříkali jsme, nekluli jsme, jen jsme vyzývali jeden druhého, aby hodnotou svých skutků i v tomto prostoru neubíral nikdo z nás na hodnotě mravně čistých prožitků.

Jediné těmto jedincům, navázaným na hodnoty věčně krásné, nemohou ublížit ani minulé rudí satani. Nikdo z nich nemá moc a sílu, aby ono spojení láskou dokázal rozkutat. Dnes je příležitost darovaná Všemohoucím, abychom se nabídli ještě ve zbytku svých let jako oběť za všechno tom, co způsobili i druhí, ale též i my sami svojí malodušností.

My ještě máme darovaný čas, ještě můžeme růst v poznání i v posvěcení vlastního života, ještě můžeme nejenom revidovat stupeň lásky k Bohu i k bližním, ale nezapomněli jsme, že nejsilnější paže jsou ty, které se dokáží sepnout k modlitbě. Kdo s námi prošel jednou po žhavém roštu pekla, ten se nesmí bát vyplazeného jazyku i všech, třeba vznešených pomahačů ďábla. Kolikrát jsme byli,

bratři a sestry, blíže k smrti než k optimismu života? Proto bereme dnešek jako nezasloužené bohatství, které chceme předávat té poslední, a bohužel kolikráté pýchou prolezlé mladé generaci, která již nechce počítat ani s Bohem a tím méně s jeho zákonem.

Jak krásné bylo ono spojení svazkem utrpení! To čisté čekání se nedá v představivosti zhmotnit. kolikráté jako mladí jsme se rozohňovali při pohledu na každou milou tvářičku, tak nyní skutečně i v duchu klekáme před brázdami vrásek, které rozoraly vaše tváře. Kdo okusil hrubost, hlad a odloučenost, ten nikdy nezapomene, že největším bohatstvím národa je čisté, vyrovnané svědomí.

Nehledejme zbytečně všechny ty, kdo třeba i nás zastupují, ale líbivým způsobem hledají přízeň u dnes mocných, ale opravdických zlodějů čistoty, věrnosti, sebevědomí a ničitelů pravdy. Myslíme si, že nám pomohou silné řeči nebo, že pomáháme svými ústupky růstu mravních hodnot? Je to jen další bolševizace našeho prostoru, teď bohužel i tím, že jsme nejednotni a naplnění negacemi nenávisti. Ať nikdo neoperuje dnes především pojmy lásky, porozumění, přibližování se jiným. Nám musí jít především o pravdu, o pravdu celou, protože Bůh působí jedinečně prostředně přes člověka, a to zdůrazňujeme znovu na tomto svatém místě. Člověk nesmí být nikým a ničím degradován či posmíván. Buďme tedy oněmi milníky, u kterých je možno si spočinout, ale též nalézt správný směr čistého života.

Sv.Hostýn, 2. 9. 2000

Milí bratři a sestry,

nevím, jestli mi nemáte za zlé, že jsou tu vždy stejná ústa, která vás vítají i na tomto posvátném vrchu, kde všichni Ineme opravdovou dětinskou úctou k Matce Spasitelově. .

Dovolte mi, abych vás pozdravil naším oblíbeným rčením "Zdař Bůh!" Jistě mohu přivítat vás všechny, kdo jsme spolu začínali v roce 1948 po onom vítězném tažení proklínaného systému, za kterým zůstává tisíce očí v slzách pro své nejdražší, kteří se buď nevrátili živí anebo přišli zmrzačení, aby si zase dali sloužit od svých nejbližších.

Vyslovuji vám upřímné Bůh zaplat' za všechno, co jste vy v našich domovech vytrpěli čekáním na své nejdražší. Nebylo to lehké pro toliké maminky nebo sestry, když z těch katakomb bolševických přišly zakrvavené svršky vašich nejbližších.

Pozdravuji zároveň i všechny ty, kdo patří jako trpitelé z minulého režimu, i z technických praporů i všechny, kdo kdykoliv v uplynulých desetiletích museli okusit ono sladké jho zločineckého systému.

Dnes mi ale dovolte, abychom se podívali na tuto pro nás nejdůležitější dobu trochu z jiného úhlu. Jedna osvědčená metoda z onoho období, ať to bylo na společných ubikacích, na samotkách nebo v těch smradlavých korekcích, kde jsme dokázali odhodit od sebe vše negativní nám prodlužovala život. Všechno, co zneklidňovalo jsme odhodili a svoji vděčnost jsme vyjadřovali v oné tiché minutě před nepokojným spánkem s rozbitými údy, za vytí psů Pánu nebe i země. Jak málo stačilo k naší vděčnosti - třeba jen to, že jedním vypadlým sukem nám proudil paprsek čistého vzduchu do prostoru páchnoucího plísni a smradem záchodů. Jaká to byla nádhera, to dokážeme vyjádřit teprve z oné dálky, kterou prožíváme i na tomto místě. Nyní jsme doopravdy zcela zjhlí, když vzpomínáme na oněch několik minut po poledni, kdy nám vnikl i neopatrný paprsek slunce do těchto páchnoucích prostor. Byli jsme skutečně rádi pouhému faktu, že žijeme. Svoji spásu i celé své

bohatství jsme drtili třeba jen roztřískanými dlaněmi.

Je tedy to první, k čemu bychom se mohli zavázat na tomto místě, prodlužovat si život metodou, kdy vyloučíme úplně všechno z toho, co kolem nás zaznívá buď kritikou, nadávkami, proklínáním anebo prázdným tlacháním z oněch veřejných prostor nad Vltavou. To všechno jsou záležitosti, které zkracují život. A my ho máme už tak namále. Je proto potřebí, a myslím, že nejsem mimo cíl, když řeknu - je nejvyšší čas, abychom zhodnotili svůj život právě ještě pohledem věčnosti. On se dá život i zkracovat, ale my už ho nemáme -tolik, abychom si to mohli dovolit. Proto odmítneme všechno, co přichází z těch užvaněných prostor, kde se mluvkové chtějí vmluvit v naši přízeň anebo hlásat ony polopravdy, které nás urážejí, protože cítíme, jakým mrzkým způsobem jsme poplíváni právě od těchto tzv. našich zástupců.

Je potřebí se vzchopit ke všemu, za co můžeme být vděční. Jak dlouho jsme neviděli třeba jen slunce na obloze. Nyní máme tuto velkou milost, že se můžeme nejenom kochat, ale vyhřívat na sluníčku, i když ne na slunci přízně těch mocných, kteří, jestliže hovoří o našich problémech, tak jako by se schoulili i v těch poslaneckých židlích a prosili spolusoudruhy, aby je nechali žít, protože za tyto peníze, které berou, přece stojí za to usilovat o udržení místa.

Oslovuji většinu z přítomných jako společenství, které je nenáviděné, posmívané a poplivané i našimi představenými, kteří nemají nejmenší potuchy, jak se žije tam, kde není ani doušek vody navíc, kde se rozdírají dásně kouskem suchého chleba, kde vrzají všechny klouby rozmlácené těmi nástroji, kterými vládla soldateska minulého režimu, kde člověk neslyšel od člověka vlídné slovo, snad jenom ony nadávky a kydání pomyjí od těch, kdo byli jedinými mluvčími prokletého režimu.

Obracím se ke všem, i k našim představeným, aby se nepokoušeli v žádném případě pokračovat v oné praxi, kde se domnívají, že je potřebí všechno dát pod jednoho jmenovatele, všechno vyrovnat a všem dát tzv. šanci. My ji nikomu nebereme, ale v žádném případě ani nejlepší křesťan nemá právo tímto způsobem sepsat dějiny, kde i sám Kristus ukazuje, že v hodnotách duševních a duchovních neexistuje rovnost. I u jeho kříže byli dva a jenom jeden byl vzat na milost. Tyto teorie neznamenaají nic menšího, než jenom další bolševizaci našeho veřejného života, než

jenom pošlapávání oné krve našich z poslední doby mučedníků, jejichž utrpení zůstává jedinou hodnotou, z které mohou žít v dostatku generace, které nás následují. Jak by to bylo jiné, kdybychom sami neoperovali tolik se svým zklamáním. Byli jsme do té míry podvedeni, že nevidíme nic kladného, kdybychom chtěli doopravdy hodnotit i s láskou to, co bylo naším prožitkem.

Zde ať se nám nepletou do dějinného soudu ti, kteří přicházeli na svět až v době, když už všichni vyšetřováci, soudci a jejich pomáhači měli zajištěná teplá místa a spolupracovali se vším, co mělo nejenom pošlapat a rozdrtit hodnoty vydobyté mučednictvím těžkých tisíců. V těchto nesnadných letech stačil pro posílení sebevědomí jen upřímný dík za ukončený prožitý den, spojený vždycky s prosbou, aby nám Bůh popřál jednu velkou milost - setkat se s těmi, kdo nás sledovali s obavami a s láskou čekali, že nás obejmou.

Jestliže nechceme poslední úsek svého životního pochodu promrhat anebo si ho dokonce zkracovat negacemi, urovnejme všechno v našem vlastním nitru a nedívejme se ani na plivance, které nám vrhají do tváře představitelé veřejné moci nebo i naši představení. Byli bychom neustále zavaleni smutkem. Kdybych byl tak drzý a zeptal se i našich zástupců anebo tzv. zástupců, kdo z nich, když se odváží hodnotit poslední desetiletí, měl možnost dát si rozmlátit údy, být v izolaci o hladu a žízní, a to jenom pro jednoduchou záležitost, že nesouhlasili se systémem, který vyhlazuje ještě dále zase ty, kdo nesouhlasí s jejich přesvědčením., jak by se bránili? Jak máme společně poděkovat anebo každý jednotlivě vtěsnat do svých modliteb vděčnost za školu, kterou jsme tam získali. Jak těžké bylo to školné, které si Pán Bůh vybíral. Ale jak nenapodobitelně velké jsou ony zkušenosti, ve kterých jsme chtěli všem, kdo jdou za námi, předvést, jak je možno žít čistým, krásným, vzorovým životem.

Nyní se zaměřujeme na to, abychom při onom posledním patníku, který bude znamenat pro nás mantinel poslední na světě, ukončili svůj běh s vítězným pohledem na všechno, co naplňovalo náš život, jako na krásu, radost a pestrou bohatost obětovanou pro ty, kdo nás následují. Jen pro tento okamžik je potřebné věnovat též kus svého osobního úsilí. Když si jen vzpomenu na prvního mrtvého, kterého jsem už v roce 1948 táhl na dole Pluto spolu se spolubratrem Prátem jen na žebříku,

rozmláceného, s rozdrčenou lebkou a hrudníkem a mohl jsem mu ve svých 26 letech zašeptat do zmírajícího obličeje: "hochu, jsem kněz a dávám ti rozhřešení". Jen jedno vyslovil: "to je dobře" a zavřel oči navždy. Bylo mu teprve 19 let. Ale na tuto velkou milost, kterou jsem v tomto svém mládí dostal, se nedá jen tak ledabyle zapomenout. Nestál by i u nás tento okamžik za zbylé úsilí?

Kolik to bylo zmrzačených, kolik to bylo zubožených postav, které jsme nejenom sledovali, ale s kterými jsme sdíleli společný osud, neboť to nejtvrdší v celém našem životě nebylo utrpení vlastní, ale těch, jimž jsme pro hrubiánství našich vychovatelů nemohli nijak pomoci. A tak se ptáme - zda byl ten nezlikvidovaný, dnes ještě komunismus, systémem zločinným anebo nikoliv? Naše legislativa něco o tom hovoří a naši protivníci to považují jenom za debatní prostor, aby nám mohli chvát pevnou půdou pod nohama, protože nebyl-li zločinný celý systém, je možné, že v jednotlivostech a v jednotlivcích byl prospěšný.

Všichni, ať jsou to naši vychovatelé anebo vedoucí, neříkají nám plnou pravdu, což nás doopravdy drtí. Tuto kvalitu jsme měli možnost cvičit celá léta ve všech možných přeškolovacích ústavech a teď, když jsme byli zařazeni do volnějšího způsobu života, najednou zjišťujeme, že se ztratilo kritérium pravdy, čestnosti a přímosti v zachovávaní těch nejpodstatnějších příkazů Desatera. Tedy ona bolševizace pokračuje dál a nás nemá zbavovat posledního optimismu, který je potřebný k tomu, abychom jasně viděli rozevřenou náruč Nebeského Otce, až se budeme po ukončení své dráhy ubírat k Němu.

My sami máme už jenom tu velkou povinnost své zkušenosti i prožitky dát k dispozici všem, kdo jdou za námi. Vezměme si to jako každodenní povinnost – žít a pomáhat, těšit tam, kde vidíme smutnou tvář. Zpívat těm, z jejichž úst slyšíme někdy proklínání, aby zbytek našeho života byl opravdu jako louka kvetoucí bohatě na jaře, kde každé oko musí pevně konstatovat - stojí to za to žít tak, jak to cítíme ve svědomí, že je to správné.

Žijme znovu zase tu radost, která naplňovala naše nitro v těch tichých okamžicích, kdy jsme s přichýlenou hlavou na páchnoucí zeď uzavírali tichou modlitbou svůj den. Kdybychom jeden jako druhý, jak jsme tu přítomni, dokázali ztělesnit tyto nádherné okamžiky, věřte tomu, celý náš zástup shromážděných by se

musel proměnit v hrubé závistníky, protože Bůh nedal tuto milost každému. A v českém národě ji poskytl jen těm, kdo měli dobrou vůli využít ji k prospěchu jiných. Tam, kde budeme žít pro jiné, tam budeme bohatnout sami. Tam, kde jsme ochotni se podělit se zkušenostmi i majetkem i dobrotou srdce, tam zahrnujeme celé svoje bytí do onoho pláště, který nás ochrání od zlého na zemi a přivede k jasnému patření na věčného Boha.

Ne náhodou většina našich souručenství i v pevných ústavech, v lágrech anebo ve všech možných mučírňách, cítila oddanost ke křesťanství. V těchto posledních chvílích našeho běhu nebuďme jenom prosebníky. Velkodušně nabídněme všechno své k prospěchu jiných a ke slávě Nejvyššího. Sami tvoříme nyní dějiny, hleďme je přivést k oné pevné, zářivé kráse, aby se nedobře prožité dějiny nemusely opakovat znovu. Bůh nás přece nestvořil, abychom se plazili před mocnými a žrali prach z jejich obuvi. Dal nám pevnou páteř, na které máme mít ušlechtilou hlavu, nyní už plnou těch hodnot, z kterých ostatní mohou být doopravdy šťastni.

Mějme svůj názor a s důtklivostí zodpovědného člověka jej podávejme dál. Ať tedy neschází žádná hodina z našeho života tam, kde bychom chtěli mít ty, kdo nás následují.

Bůh s vámi.

Nagelberg, 16. 9. 2000

Vážení a milí spolubratři a sestry,

i když si musíme připadat jako vyhnanci z naší nezaslíbené země, přece jenom mi dovolu, bych vyslovil nejdříve upřímné díky za příležitost, kterou mi nabízíte, bych neopomenul též upřímný dík za přátelskou službu, kterou nám poskytují naši bratři za hranicemi.

Mnoho vděčných, upřímných děků nejenom našim dobrodincům, ale zvláště vám, kdo vážíte daleké cesty z jednoduchého důvodu, abyste byli přítomni té nejčistší Oběti, totiž Oběti Kristově za všechny ty, na které chceme též zaměřit dnešní vzpomínku.

Připomínáme to všem, kdo zavinili jakýmkoliv způsobem minulé těžké situace, ve kterých jedni byli jati jako ničemové a zločinci, jiní museli utíkat, aby zachránili holý život. Jsem rád, že zůstává myšlenka na ony čisté oběti našich vlastenců ještě živá, že nepohltil onen vdechovaný zrudlý vzduch plíce všech, kdo se dnes scházejí, aby dokazovali svoji neotřesenou příchyllost ke všemu, co zůstává jako čistá vložka v našich nečistých dějinách. Jak je to zahanbující, že za připomínkou těchto hnusných dnů musíme do ciziny, i když za hranice blízké.

Nesmíme dopustit, aby za hranicemi, kde jste se o to pokoušeli takovým výrazným způsobem, někdo z následníků mohl zapomenout na bolestný úsek českých dějin, ve kterých se všichni ničemové cítili pány, hlupáci rozdávali své rozumy a ukazovali, že umí řídit stát, komedianti se předváděli v nejrozmanitějších úvahách, aby se zviditelnili a bohužel i zesměšnili celý náš národ. Ať se nikdo nesnaží zapomenout na tento úsek anebo vymazat všechnu tu bolest z řádků našeho dějepisu.

Vy všichni jste procházeli tím rudým peklem, kterému by rádi i dnes někteří dávali svatozář. Jak touží po tom, aby se opakoval onen blahobyť, který prožívali všichni ti nízcí sluhové hnusného režimu ať doma či za hranicemi. Jsme vděční za to, že jsme přežili, ale též i za onu velkou školu, do které jsme byli vtaženi proti své vůli jako důsledek své přímé cesty za mravní úrovní. Vzpomínáme na ty, kdo nedožili, ale zároveň zvedáme svůj hlas, abychom podpořili i v těchto těžkých nepřehledných dobách, aby byl dán aspoň základ pro nastupující generaci, která nic nechce slyšet o šatlavách, lágrech plných štěnic, vší a švábů, ale též zakrývá si oči a zacpává uši, aby nikdo nemohl z nás jim předvádět ono peklo, ve kterém přežít byla zvláštní milost Boží. Ale tvrdím, že každý z nás mohl být i v těchto špeluňkách šťastný, kdo dovedl jako věřící měřit své kroky ať v samotkách, šachtách nebo v tom pekelném uranu. To všechno bylo budování onoho velkého pokladu, ze kterého mohl žít šťastně celý náš národ.

Místo toho, abychom se dočkali opravdového uznání a chvály z úst povolanych, kteří si vzali právo, že povedou v těchto letech náš národ, došli jsme k závěru, že se rozrostla zášť, nepravda, úskočnost a udavačství, které kvetlo i tenkrát. I dnes je náplní mnohých našich soukmenovců. Není to dobrý pocit vzpomeneme-li jen na ty první hodiny, kdy jsme se vraceli, jak nás odmítali spolubratři a všichni, kdo jakýmkoliv způsobem se domnívali, že mají čestné, dobré, teplé místo. Neustále šíří onen názor, že se všechno dalo podle spravedlnosti, protože jenom ničemové a zrádci byli souzeni a vězněni. Škoda, že už je nás tak málo živých svědků a náš hlas zaniká v onom hřmotu anebo v chrapotu či v chrápání těch, kdo nás zastupují na zodpovědných postech.

Dovolte mi, abych znovu poděkoval za všechny velkodušné služby vám, kdo jste i za hranicemi stejně posmívání hleděli, aby naše vzpomínky mohly být příznivé a čisté. Jak rychle se zmenšil náš sbor, jak málo se splnilo z našeho očekávání, ve kterém jsme trávili celá desetiletí. Vzpomeňte si, kolik to bylo těžkých hodin odloučení od vašich nejbližších. Při hodnocení tíže, která vysilovala, jste jistě vy na prvním místě. A tolikery z vás se vrátil do prázdné náruče. Tak mnohý otec nebo matka se nedočkali onoho okamžiku, aby mohli sevřít do svého objetí ty, kteří vždycky zůstali nejdražšími, i když v těchto okamžicích rozhodných byli pokáleni rudým svinstvem.

Proto i toto naše setkání nás zavazuje k povinnosti, a to pro životy těch, kdo nastupují, abychom skládali jako věno každý ve svém prostředí všechno, co je naší zkušeností, ale též, co se stalo opravdovým ziskem mravní náplně.

Každý z nás šel jinou cestou, určenou zločinným režimem, každý z nás musel opustit jiné hodnoty, než nás zahlušily hromady odpadků bolševického smetiště. Skutečné dějiny chceme připomínat. Musíme to být my, kdo jsme ještě na živu, protože v nich jsme hráli a budeme ještě hrát důležitou roli, ať to bylo v šachtách, lapácích nebo na různých pracovištích, aby nastupující generace věděla, na jakém utrpení stojí jejich skutečnost.

Chtěli nás převychovat. Na mnohých se to podařilo, ale většina zůstala neochvějně věrna těm ideálům, které nás přivedly právě do těchto přeškolovacích středisek. Nyní nám vyvstává otázka, proč je kolem nás tolik strachu, tolik bázně, proč takové velké kolo, které dělají mnozí kolem událostí, ve kterých člověk se snaží nějakým svým osobitým způsobem vyhrávat svoji jistotu? Strach byl vždycky nepřítelem i našich soukmenovců a strach to je, který už napřed ničí všechny mosty, po kterých by mohl národ jako po vyšších čistých hodnotách, tedy hodnotách věčných, kráčet výše.

Netoužíme po tom jako národ. Zrazují nás, a možná, že tolikery i z nás je nevěrný v těch předsevzetích, které jsme formulovali a formovali v hodinách temna, hladu a špíny. Jestliže nepochopíme smysl všech těchto obětí, ať jsou to jen rozbitá naše těla anebo zničené ubité životy, to všechno musí být základem nové naděje a opravdové radosti, že nám, zrovna nám, Pán popřál být těmi, kdo se stávají tvůrci čistého úseku českých dějin.

Učili jsme se celou dobu vzájemně mít v úctě pravdu a proto si nerozumíme s nikým, kdo pravdu překrucují, kdo jí pohrdají, kdo jsou ustrašení právě jen před touto skutečnou pravdou. Jak mohou ctít pravdu v čase, když znevažují pravdu věčnou celým způsobem svého osobního života. Je to pravda, která se pro mnohé jeví jako balvan, který jim brání v jejich cestě, v líbivosti, bohatství, pomyslné slávě. Mají strach před pravdou, která nutí, abychom ji nepoznávali ani u sebe ani u našich

vedoucích, pravdou, která svědčí nejdříve o skutečném mravním propadu, ale též o ideálu, ke kterému bychom se měli znovu vzepnout.

Ptáme se i na tomto místě, zda bychom nejednali rozumněji, kdybychom se přimkli ke všem, které pravda znepokojuje? Jedno slovo pravdy dokáže převážit celý tento kolísající svět!

Slibme si na tomto posvátném místě, že uskutečníme ve svém soukromém životě i v dění společenském, ve kterém se ocitáme, každý alespoň jeden ideál, který nás zavedl do izolace od tehdejšího celostátního dění a zasvěťme do všech podrobností prožitého úseku ty, které chceme vidět v čele nového ryzího pravdivého života.

Ať je tedy veleben Pán života, který tolikerou smrtí našich bratří a sester dokazuje, že ty nejvyšší ideály nejde ani žít bez obětí, že nejde zachraňovat život národa bez toho, že bychom si nevážili životů jednotlivců.

Žijme tedy život radostný pro sebe i pro jiné, buďme opravdovými živiteli všech těch hladových myslí, které nás obklopují, veďme svůj život tak, aby byl jasnou cestou k opravdovému mravnímu růstu celého národa. K tomu si vyprošujeme na tomto posvátném místě požehnání.

Uh. Hradiště, 28. 10.2000

Drazí bratři a sestry,

chci na tomto místě pozdravit nejdříve všechny, kdo přežili ono otroctví let 1948 a dále. Musíme vzpomenout, anebo spíše připomenout, všechny násilné smrti, na kterých má Uherské Hradiště svůj lví podíl, a to v tom čase, kdy bylo potřeba dokázat všem, že víme, na čí straně máme stát. Jistě pro nás nemůže být žádná větší a krásnější příležitost než ta, která nám dovoluje shromáždit rodinu ve větším počtu. Myslím tím všechny, kdo začínali ve stejnou ponurnou dobu, kdo pamatují, jakým ubohým způsobem začínal u nás zločinecký režim, kdo jsme museli z těch trpkých plodů oné rudé organizace sáť do sebe jed, který měl zahlušit všechno, co bylo krásné, trvalé a čisté v našich duších. Drazí soudruzi nechtěli nechat v nikom nic z těch předsudků, které patřily k náboženství a svými krutostmi na ubohých, někdy nezletilcích, i ve vašem kriminále chtěli dokazovat, že mají pravdu.

Byli to a jsou dodnes jen zběsilí pomahači pekla a sluhové východního nemravného systému. Kolik zde zůstalo utracených hodnotných životů našich vlastenců, kolik to bylo nalomených životů, kdo přicházeli z těchto prostor třeba po moha létech do volnějšího života. Tvrdím zcela zodpovědně, že jsme byli prvními, kdo brali podíl na všech krutostech, kdo měli příležitost být svědky těch diletantských projevů moci všech těch vašich bachařů a estébáků, kteří svými řečmi i plivanci znečišťovali vaše město. Nebyly to původní projevy, byly diktovány a brány z cizích vzorů, jak si to i vaši známí nebo i spoluobčané někteří považovali za přednost.

Dovolte mi, abych připomněl napřed ještě jednu událost, která se musela vrýt do mysli mnohých statisíců lidí, totiž onen pochod smrti po severní cestě, jak jsme to pozorovali z Vidnavy do Javorníka a dále. Ten jsem si připomněl hned v roce 1948, kdy mě vám známý estébák vítal s posupným pohledem ve vašem rekreačním ústavu. Podotýkám, že Uherské Hradiště bylo první místo, kde se začalo mučit, mlátit, kde muklové před odsouzením byli zbaveni často i lidské podoby, zbarveni pendreký, bejčáky a kopanci, či po použití elektrických šoků. První věta jednoho z těch mocných převychovatelů osobně ke mně, podotýkám v r. 1948, kdy mi bylo 26 let, byl jsem jako nejmladší kněz - vyvrhel, ničema, zločinec: „vy neřádi, my vám ukážeme, co jsme se od Němců naučili“ a pohledem vidím ty desetitisíce ubožáků při mrazu přes 20 stupňů jen s hadrami na nohou, někdy bez pokrývky hlavy, jak putují bezmocně za řvaní a mlácení esesáky dále směrem na Drážďany. Desetitisíce zubožených postav, jenže tam je opracovávaly cizí ruce. Byli to tenkrát naši nepřátelé, kteří je ubíjeli při každém projevu slabosti buď pažbou svých zbraní anebo ránou do týla. Ráno byly všechny příkopy zapleveleny mrtvými různých národností a různého postavení. Ti, kdo přežili německé koncentráky, museli končit takovým bídným způsobem, aby bezadresně byli ráno naházeni do hromadného hrobu. Tedy to mi tanulo na mysli, že od těchto učitelů brali svoji moudrost i ti, kdo nás jako mládež ještě brali do své péče.

Ti všichni už patřili mezi nás dříve, než jsme si to uvědomili. Už tenkrát bojovali proti něčemu, co bylo zrudností dvacátého století. Jako kdybychom znovu zase slyšeli tu strašnou větu, bohužel vyřčenou v češtině: „krev jejich na nás a na naše děti“. Je tato podobnost jenom náhoda? Boží velkorysostí se stalo, že jsme přežili a mohu čestně říct, že vím, jak se pohlíží kalně na onen práh, kde končí čas a začíná nevypočitatelná věčnost.

Proto musela sílit rodná strana, a protože jí neměl stát nikdo v cestě, myslím tím ono putování za všemi lžemi, které lapali na východě, proto se obrátili proti těm největším nepřátelům republiky - proti členům všech organizací a dělali to tak důkladně, že začali u školních dětí. Kdo o tom ještě něco ví? Kdo vám ještě mládeži, nebo vám, kdo jste stejného věku a měli jste svobodu, připomínali učitelé něco ve školách? Kde jste slyšeli něco o těch zvěrstvech, která byla hustší než denní chléb?

První touhou mluvčích zruďné soldatesky bylo zdeptat každý závan sebevědomí mladého člověka. Každý jsme přicházeli s jinou náplní, s jinými představami a jiným způsobem jsme plánovali všechno to, v čem jsme chtěli v občanském životě pokračovat. Stačí jenom počkat padesát let a přitom zase ti, na které jsme se těšili, nevynechají jedinou příležitost, aby nám nepřipomínali, že už jsme tu přesčas, zbyteční a nepřijatelní se svými názory. Tedy, že už je nejvyšší čas, abychom zmlkli a nepřipomínali nic z toho co jsme prožili. Doufám, že se už alespoň nyní dovedou stydět všichni ti, kdo dnes vedou výchovu národa,.

My sami si nechceme připomínat nic ze způsobu jednání našich převychovatelů, ať nás ostříhávali na samotkách nebo ve společných ubikacích či pracovnách. Nepodařilo se jim ve velkém počtu zmást vlastenecké vědomí těch, kteří jim vadili v civilním životě. Dávali si velmi záležet na tom, aby především zesměšnili všechny ty, jak říkali, Boží služebníky, kteří hlásali lásku a stavěli se na odpor nejlepšímu společenskému hnutí, za jaký považovali komunismus. Jenže z jejich argumentů bolel celý organismus, někdy až k bezmocnosti. Aby učinili zadost svým vražedným choutkám, tak jako u více případů, člověka zbaveného síly i chuti žít, strkali násilím až na šibenici. Vy sami víte nejlépe, kdo z vašeho okolí měl jen masku vlastence a kdo to mínil opravdově. Téměř tři sta tisíc vlastenců bylo postiženo přímo, připočtěme si k tomu všechny, kdo doma marně toužil po návratu svých drahých, k tomu připočtěme ty, které ubili tito noví hlasatelé nauky zločineckého systému. Každé dítě vědělo, že hlásání těchto názorů přinese vzápětí projevy hrubosti v životě, k podvodu ve styku jednoho s druhým, pošlapání osobních svobod,

že to není nic menšího než jenom skutečné vyhřeznutí kanálů, které se bály před tím být na světle, ale nyní dostaly volno.

S velkou vervou se vrhali všichni ti podvyživení politici na nepřátele státu, za které počítali už školou povinné skautíky, ministranty, členy mariánských družin a jiné členy hodnotných organizací v našem národě. Pamatujete si ještě na to, jak vyhlíželi naši spolubratři po výsleších? Bylo to po oněch přesvědčujících debatách s mocnými. Ale ozývalo se všechno v češtině. „My vás zničíme, nepočítejte, že se ještě vrátíte ke svým“ a právě i z vašeho města se mnozí nevrátili, jiní zmrzačení robovali ještě léta pro všechny ty holomky, kteří svojí krutostí kryli neřesti vlastního života. I v nejhorších situacích však jsme usilovali všichni, a vy to znáte, kdo jste prošli stejnou cestou, jakým způsobem chceme, aby byl utvářen jednotlivec i celý národ. Počítali jsme, že se vrátíme mezi lid očištěný utrpením, mezi ty, kdo jsou si vědomi své zodpovědnosti, mezi lidi, kteří ctí pravdu a spravedlnost, ale jak jsme se zklamali! Jiní nám dávali otázku, jestli jsme doopravdy už jiní - a my musíme zdůrazňovat, že jsme zůstali stejní, vzpřímení, nezlomení, že jsme zůstali těmi, kdo především ctí Boží desatero.

Jak by to bylo jednoduché i pro nás, kdybychom se dali cestou těch, kdo jenom kritizují a tupí vše, co nás obklopuje. Nikdo z nás nesmí ani bédovat nad tím, že jsme nevyužili vždy možností, které jsme měli po ruce, i po poslední, tzv. Iživé revoluci. Celá léta jsme se učili mít rádi pravdu a zatím ti, kdo zůstali v čele, uskutečňují praxi podvodů a lží. Je to jisté, že všechno musí přebolet, všechno přejde, jen ty jizvy po nenávisti nezmizí a my to pociťujeme tuze skutečně i na svých vlastních organismech.

Každý z nás, kdo dovedl přijmout odloučenost od svých utrpení, mučeních i bolesti ví, jak těžké to bylo vstoupit do vyšších rozměrů duchovního života. Jen svou odevzdaností a touhou něco obětovat za sebe, za své a za národ, nám pomáhalo duchovně růst. Ale můžeme svědčit o tom, jak hodnotně dokázali všichni prožít každý den, kdy vstávali třeba rozedraní, rozbití do dne s myšlenkou na Boha, přes den si dávali za úkol žít jako šťastné děti Boží a jiným k těmto rozměrům pomáhat. Kdo byl silný vírou - přežil. Kdo dovedl mít rád, ten rostl neustále i pod okovanými botami nenáviděných bachařů. Pro nás pro všechny i pro celý národ to měla být doba očisty.

Po poslední válce zůstalo mnoho rmutu v duších i v myslích každého z nás. A toto měla být doba, kdy zvítězil střízlivý optimismus nad vší nevěreckou skepsí. Jak šťastní jsme byli v těch okamžicích, kdy jsme svojí bezútešnost dokázali vložit do ruky Boží. Jak velké to bylo mít ještě vedle sebe přítele, který nejenom chápal, ale který nedovolil, abychom klesli do beznaděje. To byla doba, kdy tolik bratří a sester hromadilo poklady pro celý národ.

Jenže tuze často znělo v našem národě to hrozné volání židů - krev jeho na nás a na naše děti. Cítíte svoji spoluzodpovědnost, jestli někdo z nás neudělal všechno, aby to prokletí nepadlo doslova do nitra těch, kdo hovoří stejnou řečí. Kolik zůstává i ve vašem městě onoho hanebného prokletí, že musíme cítit všichni, nejenom zde přítomní, ale celé město a patří to připomínat celému národu, prokletí krve nevinně prolité zůstává tíhou na národu tak dlouho, dokud tyto hrubosti nejsou vyrovnány pokáním. V této době nebylo ještě onoho tupení a zesměšňování všech těch, kdo hovoří neustále pravdu a žijí úměrně Božímu zákonu. Kdo z nás je natolik silný, aby mohl říct - Pane, k této nepravdě se nikdy nesnížím? Nikdo z nás nepovažuje za nutné, abychom se ještě s dějinnými podrobnostmi vraceli do všech těch těžkých let, kdy přetahovali soudruzi pilně šibenice z různých měst zase dál, aby nezískávali svoje hlasy, ale aby zastrašili ještě poslední, jímž se nelíbilo světlo těchto rudých bratří. Považujeme, kdo jsme začínali v roce 1948 a přežili jsme až do dnešního dne, za dar od Pána, protože tento přehled, kam vede zrudnost zkaženého člověka, jsme mohli sledovat. Bohužel, mnoho z těch, kteří tímto způsobem hubili český národ buď odešli bez pokání, bez omluvy, nebo žijí dnes ještě bez trestu za všechno to, co každý lidsky smýšlející tvor musí považovat za nevyrovnanou hnusnou minulost.

Neutíkejme od těch skutečností, které nám scházejí v našich dějinách. Jestliže nejsme ochotni vzít na sebe zodpovědnost za svoji osobní proměnu, pak se nedivme ničemu, co jako zlo rozežírá strukturu i takto zkoušeného národa. My vzpomínáme především na všechny, kdo i v tomto vašem městě byli bídne týráni nebo utraceni. Ale připomínáme též před Pánem těžké osudy těch trpítek, které v našich domovech marně čekaly na své drahé, vkládáme opět do ubolavěných dlaní hlavy těch, kdo byli nejenom zbaveni života, ale zmrzačení a pokorně vzýváme Boží

dobrotu, aby ono semeno, které vkládali všichni do země, seli v bolestech, aby dovedli v naději dočkat se radostných žní.

Lidečko, 29. 10. 2000

Drazí bratři a sestry,

věřte tomu, že považuji v životě za jednu z největších milostí, jestliže může být početnější rodina pohromadě. Škoda jen, že je to při příležitostech, které nutí člověka k slzám, anebo ke vzpomínkám, které jsou trudné, smutné, někdy znamenají novou tíhu pro celý nastávající život. Jedna taková příležitost se nám naskýtá právě dnes.

Padesát let je dost dlouhá doba na to, aby lidé povrchní zapomněli. Ale pro nás, pro všechny přítomné, tedy i pro vás je to doba, která znamená padesát let smutku, strážně a pohybu v onom prokletém prostředí, ze kterého je únik jedině utrpením další generace a sebeobětováním či intenzívními modlitbami.

Jak muselo být těžko tolikerym z vás, když jste dostali jenom stručnou zprávu, že se nevrátí ti, kdo vám byli nejbližší a drazí. Onen bývalý, nemusím se bát říct, pekelný systém, který má na svědomí milióny obětí, u nás též zanechal z národa smetiště a z lidských srdcí trosky. Potoky slz, které byly odpovědí na hrubé zacházení s nimi tak, jak jsme to prožívali všichni už v roce 1948 a následně, svědčily o tom, jak ďábel získává svoje spolupracovníky i mezi lidmi, bohužel i mezi lidmi věřícími.

Náš úděl na této hrbolaté cestě začínal již v roce 1948. Každý jsme začínali z jiných důvodů, jen jedno vědomí jsme měli všichni společné. Nesmíme patřit mezi ty hrbáče, kteří pro mrzký slib odměny vydávají jiné na popravu. Rudí katanové by byli bezmocní, kdyby nebylo spolupracovníků, ať to byli sousedé anebo lidé z úřadů, přece jenom tato cesta je lemována tupými pohledy zrádců celého národa i mravního řádu v sobě. Těžko nám může kdo porozumět, kdo naplňuje seznamy spolupracovníků, agentů anebo členové těch organizací, které slibovaly, ale též vyplácely mzdu proradnou, jidášskou.

Pozastavme se aspoň chvíli nejdříve u těch, kdo byli z vašeho středu vzati potupnou smrtí z vaší náruče anebo z vašich rodin. Rozhodovat o životě a smrti je stejně zodpovědné, jako život někomu zkrášlit a přece tato obojí cesta byla jako by

vložena volně do rukou nejničemnější organizaci, která vládla v naší vlasti. Kdo dovolil rozdat právo o životě a smrti těmto ničemům, kteří nás přijímali i v Uherském Hradišti? V roce 1948 už to bylo město, ve kterém se zvětšovala hromada prokletí nad městem i nad celým naším krajem. Dovede si někdo z nezúčastněných představit bolest odloučení, pobyt v kobkách plných štěnic, a říkám to s celou výrazovou pravdivostí, že v Hradišti byly celé sklady této žoužele, aby zneuctívala i naši přítomnost, kterou jsme brali ne jako nutné zlo, ale v roce 1948 a dalších letech jako výhodu, protože jsme začínali mezi prvními.

Nebyli jsme zvyklí z civilního života na hulákání, na výsměch, na urážky, nikdo z nás nebyl školen na trýznění, kterým ukazovali naši převychovatelé úroveň kultury, která všechno převálcovávala od let 1948 a celých padesát let dál. Jistě pochopíte, že jenom hlasy hlídacích psů nám byly bližší, protože nám připomínaly naše domovy a byly jedinou hudbou, kterou jsme vděčně přijímali jako pozdravy opuštěných domovů. Odloučení od lidí, protože netvorové nás jenom hlídali, zbavení lidskosti. Bachaři přicházeli do služby neuspokojení ze svých domovů, kde vychovávali a zase další generace jejich potomků vychovává ony podhazy českého národa, kteří zase jen touží po tom, aby se mohli dostat k pendrekům a bejčákům. Sami netvorové znetvořovali těla vašich manželů a synků, vysmívali se Bohu, jásalí nad tím, že udělali konec Pánbíčkově i jeho desateru: „Nyní platí, a my se jím řídíme, jen desatero naše tatíčka Stalina“. Toto rouhání se neslo chodbami, proklínáním nás

hnali, i když nám podávali jídlo a každý výsměch, který kydali proti nám, jim skřípal mezi zuby.

Tuže rychle jsme byli vyobcováni ze slušné společnosti, a to všichni, kdo jakýmkoliv způsobem se dotkl nemravných zákonů. Ale vy víte, co předcházelo všechno před zatčením každého z postižených. Nejdříve zapracovala zhazovačská služba mnohých spolupracovníků. I oni patřili do našeho národa, užívali stejnou řeč, ale mravy a jejich praxe byly již diktovány východem, protože odtamtud celé způsoby jejich jednání byly řízeny. Následovaly výslechy. Proč se tomu tak říká, když to znamená spíše vymláčení z každého vyslýchaného to, co chtějí slyšet? Bachaři, výslecháři, estébáci, všichni měli jen jeden cíl - co nejrychleji dostat k přiznání nebo spíše k souhlasu toho, co tito debilové zkomponovali do obžalovacích kapitol. Tato pouhá myšlenka jenom mrazí, že se jednalo o členy stejného národa.

Jak blahodárně působilo chlazení rozbitých údů a tam podle síly víry potom následovala ona tichá modlitba, kdy jsme odmítli všechno lidské, všechno hrubé a ustrnuli aspoň nějakou větou u nohou Nejvyššího. Stačilo málo, aby člověk nepřežil. Ale jakou víru musel mít každý z nás, kdo chtěl přežít! Jakou jistotou se musel dát vést každý den, kdo tento úsek povýšil pro sebe na možnou cestu přibližování lidského srdce k Bohu!

Jaký to byl rozdíl, když jsme se dokázali vzchopit ve víře, jakou silou jsme byli i pro ostatní, když jsme sami dovedli nalézt odvahu odevzdanosti do vůle Boží. Pak jsme žili jen z jistoty přítomného Pána. V těchto chvílích se měnilo všechno prázdné a polovičaté v jasný pohled. I ponurost kobky pomáhala vidět jasněji onu krásu, kdy člověk doopravdy byl duší blízko Prozřetelnosti. Tolikráte ale zaznívalo bolestné proč? - ale trvalo jen tak dlouho, než jsme dokázali děkovat i za rány, protože nám to připomínalo Písmo sv. Jak byli vděční apoštolové, že pro toto jméno byli učiněni hodnými, aby trpěli. Všechno špatné, polovičaté se očišťovalo slzami kajících mužů. Byla to ostatně jediná možná cesta do vlastního nitra i do blízkosti Boží. A v tom byla síla všech těch, kdo spolu s námi čekali na svůj bídný ortel.

Jak jsme byli v tyto chvíle vděční, a to každému, kdo nás přibližoval skromností a cvičením statečnosti k oné tichosti, kdy člověk cítí a prožívá

s opravdovým spočinutím v náručí Boží každý nejtěžší okamžik. Bez tohoto ujasnění situace by přibýlo sebevražd, jako jich stejně bylo v kriminálech dost.

Znovu se ozývalo řevem na chodbách i na všech ústředních výborech - krev jejich na nás a na naše děti! Vysloužili jsme si být členy národa ztíženého kletbou, protože všichni katané a zločinci dovedli intenzivněji svolávat pomstu na ty, kdo jim pomáhali v zaměstnání. A tak vidíme po těžkém zklamání, že jsme byli vyznamenáni tím, že přežíváme ještě onu velikost života, který trvá. Tato generace, která přežila, musí dokázat žít bez ničemností, bez nepravd, bez zlozvyků a čistá předávat svoje dědictví další mladé generaci, která bohužel ztratila v sobě hrdost, pohyblivost, ale též i víru, která učí člověka mít i ostatní opravdu rád. Neznám nikoho, kdo by v těchto těžkých chvílích zuřil proti nebi i proti dobrodiním, která jsme ještě prožívali. Součástí všech těch bolestných dnů byla opravdová cesta s předsevzetími být těmi, kdo jiným mohou vyzpívávat svoji obětavost, ale též i opravdovou služebnou lásku. Jak mrzce vypadali pod tímto jemným gestem našich vyšetřovanců anebo již odsouzenců všichni ti rudí ničemové, kteří nepoznali nic z toho, co znamená láska k člověku a láska k Bohu.

Má-li něco velkou cenu, je to pouhý život. Pro každého z nás je dar i posláním od Pána, je to úsměv nebe i země. Je-li něco v nás, co zvětšuje onu nádheru, že žijí, pak jsou to ony klamné záležitosti, kterými člověk znásobuje své schopnosti i všechno, co obsahuje třeba pomalý růst, ale vrůstání do širšího prostoru, ve kterém člověk může pochopit i to nejvyšší. Kolik to bylo i v životě každého z nás překážek, kolik to bylo balvanů, na kterých kdokoliv z nás se ocital v nebezpečí pádu, jak často jsme žili ze strachu nebo z pocitu ohrožení. A to byla ona místa, kde zločinecký režim se sápal na své oběti nebo domnělé naše nepřátele zneužíval ke službě, aby si své pracky od krve mohl očistit o jejich sako.

Dnes obzvlášť si připomínáme, jak žebrácky ubohý, ničemný a zločinný byl minulý režim. Vrhla se i na nevinné bez důkazů, žalářoval a připravoval nejdříve o svobodu, ale též i o život. Nikdo nemá právo připravit kohokoliv o svobodu, tím méně ještě vzít někomu život. Je třeba i dnes znát ony nečisté bytosti, které vegetovaly na minulém zvráceném režimu. Někdo jen přísluhoval, někdo je jen ochraňoval, aby se udržel tolikový i z našich soudců, ukazoval na osobní nepřátele

a určoval, kdo z nich může přežít. Jiné vrhaly do izolace a určily, kdo musí dělat místo vrahům na přijatelných místech v zaměstnání. Pro nás to byla dlouhou dobu věc nervů. Kdo mohl spolupůsobit na zachování klidu, kdo pomáhal, aby se ty ubohé oběti vyrovnaly, u koho mohli v opravdové modlitbě spočinout, zvláště všichni vaši mladí, dovedl dobře rozlišovat, kdo je oběť a kdo je ničema.

Po návratu domů se nám zatměly naše výhledy právě těmi, kdo trvají na hodnocení a určování mravní výše našich bratří a sester. Pospíšili si soudruzi, že začínali hon na nevinné bezprostředně po únoru r. 1948. Byli jsme nepřipraveni v tom, že nikdo z nás nepředpokládal tolik kruté bezohlednosti, hrubiánství, výsměchu, nikdo ani z našich představených neměl ponětí o tom, co bude znamenat zinternacionalisování našeho prostoru. Všechno však bylo hlásáno už v naší řeči. O to je to bolestnější, protože i dnes cítíme, že ony hrůzy přetrvávají právě v těch jednotlivcích, kteří tenkrát budovali tento prokletý režim.

Jak je nám to líto, že zvláště poslední generace, tedy dnešní mladí, mají být ne nosnou generací v dobrém, ale mají pokračovat s posměchem proti všemu, co prožívali jejich rodiče, mají znevažovat a vysmívat se všemu, co znamenalo obětovat svoji námahu, čas i život za dobro celého národa. Bezmocně se nám chechtají do tváře, protože ona rudá hydra žije dál a na mršinách, tak to můžeme doslova říci, se živí bohatými hody. Nehledí se na mravnost, hlásá se modernost pohodlných teorií, zrazuje se výchova ve všech stupních i našich škol. Jakýmsi způsobem se dostáváme do mladé bezpohlavní generace, kde je všechno dovoleno. To jsou plody nepřijatých obětí našich mučedníků.

Co chceme ale dokázat anebo vykonat, když nejdříve zkazíme mladá srdce, když je nejdříve nasytíme drogami, opilstvím, sexem a leností, jak mají čekat ti, kdo

jdou za námi vzor pro své slabé chvíle? Přestali jsme být vzorem lidské společnosti a libujeme si jen v odpadcích.

Dnešek musí být pro nás víc než jenom vzpomínka. Je to výkřik bolesti. Musí se ozývat jen jako ozvěna ušlechtilých duší, musí být žalozpěvem, ale též i vítěznou písní za ty, kdo sice bídě byli zašlápnuti v tomto životě, ale budou svítit všem nastupujícím generacím svojí odvahou, když nemlčeli k ničení těch hodnot, které nám všem musí zůstat svaté i těm, kdo nás předešli, a říkám to s jistotou, že není horšího dojmu, než loučit se se světem v kriminálních prostorách. Ale člověku, který i toto bere jako svůj úděl z ruky Boží, je jasné, že jde o boj věrných proti nevěře a zločinu. Síla většiny z těchto bratří, kteří své srdce nedělili, ale dali ho celé k dispozici, spočívala v jejich víře v Boha a jeho zákon.

Pocit vděčnosti za náš vlastní život nás nutí padnout na kolena, sepnout ruce místo zaťatých pěstí a obětovat všechno to, co je ještě možnostmi danými Bohem, abychom byli natolik silní proti všem zoufalcům, ale též i ničemům na vedoucích místech, kteří chtějí nejen zradit, ale snížit hodnotu nejvyšší, tedy cenu čistého života. I když cítíme, protože ještě žijeme, že národ si plivl na tyto čisté oběti, prožíváme zradu celého svého minulého i přítomného života od těch, kteří se stejně zločinným způsobem usadili v teplých křeslech. Přesto jsme povinni nejen prostě odpustit, to může jenom ten, komu bylo ublíženo a tato nesmyslná praxe, kterou bývalí bolševici nad Prahou mávali národu - nejsme jako oni - musí být vyrovnána houževnatostí, dobrotou, úsměvným přístupem ke všem, i k nejtěžším záležitostem našeho vlastního života. Potom teprve budeme objímat i všechny ty umučené, ubité, znesvěcené mučedníky a budeme velebit Pána za to, že jsme to mohli být my, kdo jsme byli hodnými tímto způsobem pomoci svému národu.

Jak zaznívá bolestně věta jednoho z našich bratří: „kdybys věděl, jak krásně jsme žili v naší rodině, jak jsme se měli rádi, dovedl by sis představit, jaké je to peklo, ve kterém se já musím pohybovat“. A to byla poslední věta jednoho z našich bratří, kterému jsem touto pravicí zatížil jeho vyhaslý zrak.

To nás znovu povzbuzuje a vede, abychom se nestali mravními trpaslíky vedle těch nicek, které nás tolikráte vedou, ale dokázali svojí pohyblivostí v dobrém, jak je

nutné žít těmi oběťmi, které i vaši nejbližší naskládali jako kapitál pro příští generace. Jen tolik zůstane i našemu národu, kolik jeho čistí jednotlivci dovedou obětovat jiným.

Znojmo, 28. 10. 2000

Pochválen buď Ježíš Kristus - milí bratři a sestry,

Ubývá nás, kdybychom se počítali, ale jistě přibylo dost ve vašich vlastních duších toho, co může člověk postrádat pro sebe a může to obětovat jiným. Jenže teď, když oslavuje celá naše vlast ty slavné dny, kdy jsme vznikli jako první republika, my si připomínáme na těchto místech něco, co nám mohou vytýkat i ti mocní nad Vltavou, že jsme škarohlídi, že si všímáme těch věcí, které jsou negativní, tedy nebudují nic nového, že je tedy potřebí odměst od sebe to staré a dívat se dopředu. Jenže přátelé, vy to cítíte sami, že bylo potřebí v těch lapácích, kterých jsme tucty procházeli, abychom nejdříve měli čisto pod nohama. Nejdříve je minulost a běda národu, který nehledí na své dějiny, sepsuje je tenkrát, když se jim to zlíbí a nehledí na zákony, které je potřebí bezohledně zachovávat v každém systému a režimu.

Tedy nikdo neměl na to právo, ani v té době, kdy my jsme začínali, a kolik z nás už v r. 1948, nechali si mlátit svoji kůži, možná, že tím jsme odolnější proti všem těm, kdo by se domnívali, že už máme přestat sypat ten písek do soukolí těch, kteří by chtěli tichounce procházet tím, co je neřádstvem přítomného času. Přátelé, my můžeme mluvit otevřeně. Viděli jsme smrt a měli jsme ji tolikrát blíže než život. Probouzeli jsme se někdy bez naděje a nevěděli jsme, jestli dožijeme příštího večera. Ale Bůh tak chtěl, abychom to byli zrovna my, a možná, že to je ta chyba, kterou nám vyčítají ti naši mocní nad Vltavou, možná, že to je ten velký hřích, kterého se nemůžeme zbavit, že jsme aspoň tou výčitkou národa, který se zpronevěřil všemu tomu, co bylo z minula krásné, čisté, co bylo věčné, protože tam, kde člověk pracuje s čistým srdcem, všechno, jako by se připisovalo do té knihy věčnosti a Bůh sám listuje v těchto svazcích, aby odměňoval ty, kdo dokázali všechno přinášet s láskou.

To je ten nejdůležitější bod i našeho života, to bylo jistě i to, co nás udržovalo tenkrát, když kolem nás zvučely anebo spíše svištěly bejčáky a všechny ty pendreký anebo kopance, když jsme do bezvědomí byli ubíjeni, a můžeme možná vy všichni jako svědkové ještě živí to připomínat zvláště té poslední generaci, která nic nechce slyšet o nesnázích. Nic nechce vědět o námáhách, protože ta lákadla těch přítomných našich vedoucích jim neslibují ani námahu, trýzeň, ani utrpení, jen laciný zisk, jen prospěch, jen pokrok ve všem tom, ale za tu jedinou cenu, za kterou nikdo z vás ani my, jsme nemuseli v těch špeluňkách bídne čekat, až nám milosrdně otevrou ty poslední dveře a my jsme mohli odejít k těm, kdo na nás ještě toužebně čekali. Jenže vy víte sami, že to nebyly vždycky domovy, které přijímaly s láskou. Kolik to bylo výtek - kdybyste žili jak ti ostatní, mohli jste být neustále s námi, mohli jste s námi bohatnout i chudnout, mohli jste být s námi spokojeni a šťastni, jenže vy jste si postavili hlavu a tu nám vždycky přišlo na um, že Kristus též měl 33 roků, už mohl mít rozum, už se mohl podrobit tenkrát platným zákonům a nemusel to přivést až k těm koncům, kde lůza řvala na náměstích, tak jak to slycháváme anebo jak jsme to zažili tolikrát i v našem bídém národě - ukřižuj - pryč s ním.

A tenkrát se jednalo o celé tisíce lidí, lidí mladých. Režim byl zběsilý, když jenom slyšel čistou píseň z čistého srdce, když se museli pozastavit nad tím, když někdo měl své názory, když je chtěl zachovávat. Bylo to jedno, jestli to byli sokoli, skautíci, orli nebo ministranti - pryč s nimi, tito nesmějí svědčit, tito nemají být naši, protože nikdo neměl právo mít své názory, každý měl být jako ostatní, každý měl být jako šátek, který zůstává rudý a rudý právě proto, že potřebí žít podle zákona. Oni nám to v té době dávali, že podle zákonů, mohlo být všechno jiné. I ti dnešní, kteří jsou, jsme byli my všichni označeni v novinách, v novinách na stranu těch chudobných, těch, kdo byli bídí, kdo byli vyzí, vzali na sebe potupnou smrt právě proto, že byli mírem, kdo je mírou, kdo dává váhu těm, kdo jsou síce z rukou, někdy to byly ruce udřené, upracované, někdy jsme se belhali jako žebráci anebo hrbáči, ale přitom šťasten, kdo z nás si dovedl zazpívat právě v tu chvíli, když je to nejvíc štvalo.

Jenže přátelé, to je málo, je potřebí mít rád. Kdysi jeden ze spolubratří říkal - ten nejtvrdší pocit, který jsem zažíval, byl tehdy, když jsem cítil, že všechny nenávidím, že už nemám nikoho rád. Vy neznáte tentýž dojem někdy i ze svých domovů, které svým načančaným povrchem označují tuto rodinu za vzorovou a zatím je to horší, než být někde v lapáku, kde člověk nemá svoji vůli, kde musí konat jenom to, co ti druzí mu povolí, kde musí jenom dostávat určité příděly, aby nezdivočil? Každý z nás to zná a každý z nás ví, že může být spokojen a šťasten i s tím nejmenším pokladem, který nosí v sobě, že to může být právě jenom třeba to kňučení toho bachařského psa, který nám připomínal naše domovní dveře a člověk čekal.

Jenže jsme se domnívali, že po těch těžkých studiích a tvrdím, že nebylo vyšší školy, tato republika nedovedla nic dokonalejšího vytvořit, než ten kolektiv, který musel buď navlékat špendlíky, anebo počítat patentky, anebo drát peří do zblbnutí anebo sekat kousky metrů či jiného, sbírat ruděnku pro naše hamouny na východě, být tím, kdo ale neodporoval, kdo byl poslušný. Tak jak to bylo v těch pravidlech, které byly psány - mukti musí být tichý, poslušný a musí skýtat důvěru, že je převychovatelný. A to jsme nebyli. Štěstí nám, že jsme si mohli udržet páteř rovnou, hlavu, která je nasazena ne jenom na nějakém špalíku, ale na páteři, která svědčí o tom, že nejsme žádné mihule, že tedy máme nejenom svůj názor, ale že názory, které zastáváme, jsou opravdové, pravdivé, že jsou věčné natolik, že mohou ti ostatní být šťastní jenom kdyby se drželi za ruce a následovali ty, kdo jsou silnější. Člověk nemůže sebe zapřít. Kolik bylo těch bratří a sester s vámi se všemi, kteří nepřemýšleli stejně, kteří nebudovali ve svém vlastním nitru a ve svých spekulacích anebo studiích, při debatách tu budoucnost, která měla být světlá, opravdová, optimistická.

Kolik tam bylo i těch podhazů, kteří byli nastrčeni, aby nás zdeptali a dostali nás dolů do těch korekcí bídných, z kterých nevycházeli všichni živí, ale my jsme si prozpěvovali. Pane, my jsme mohli být první. Tenkrát jsme nastupovali, když se učili bachaři teprve mlátit, když to teprve zkoušeli v Uherském Hradišti, tam byli první, a my jsme tam, Pane, mohli být. Ten kdo jde první, kdo jde před ostatníma, ten si bere na sebe i tu zodpovědnost, že ti druzí se nebudou mýlit, tak jak při požáru v šachtě. Kdo vystoupil první do záchranného družstva, ten byl veleben všemi, kdo byli zachráněni jeho bdělostí. A tak mýjely ty těžké týdny a roky, když jste tam někteří museli být trochu déle. Stačí pět let, stačí deset let - někomu to nestačilo, na převychování, nestačí dva životy. Tedy v čem se mýlili drazí soudruzi bylo právě ono počítání, že někoho mohou předělat,

aby byl jenom poslušným, mlčícím nástrojem těchto zvěrstev, které přijímaly kteréśi jiné světové strany, než je tomu dnes.

Ale člověk musí mít i svoji vůli a ta má být pevná. Proto je potřebí neodcházet ještě z tohoto života, dokud jste to nesložili svým synům, dcerám a svým vnukům. Oni o tom musí vědět. Říká mi jedna paní jednoho našeho spolubratra, který též již padl - říká, ale tatínek nám o tom nechtěl nikdy vyprávět, a to je právě chyba. Musíte být těmi živými svědky, kteří budou připomínat, kteří budou ukazovat své rány na těle jako Pavel se tím chlubil, a to nebyla touha po pomstě. To bylo jen o tom, aby se zaknihovalo všechno to, co se v dějinách i v českých událo.

Bohužel, padesát let se mlčí na všech stupních škol. Ptejte se vašich dětí, vnuků, nikdo z profesorů a učitelů na našich školách na všech stupních ani na těch našich nemá odvahu, aby otevřeně spočítal před ostatními ty ubité, ty umlácené, ty pověšené, ty zničené právě těmi těžkými poměry, protože pracuje se s trojím strachem u nás. Jaká to je bídná bilance těch všech, kdo by měli stát s otevřeným slovem před ostatními, kdo by se neměli bát říct skutečnost, přechíst ty dějiny, tak jak byly, nekroutit je, tak jak se to děje dnes. Dnes to Desatero platí stejně jako platilo před třemi tisíci léty a my nemůžeme z něho nic vynechávat. Tedy je potřebí, aby to byly ještě ty poslední už někdy umrlčím hlasům podobné ty naše, které budou připomínat - děti, nebudte tuze rozpustilí tím, co jste získaly. Ta televize nepřináší vždycky úlevu, ty peníze, které vám slibují za zradu, ty nejsou vždycky tím nejšťastnějším vkladem do života. Ta místa, která získáváte tím, že jste ochotni zradit sebe a zradit Boží zákon i řád v sobě, to není ono, co vám může dát štěstí. Tu je třeba se držet všeho toho, co je věčné, co není jenom od převratu do převratu.

Kolik to bylo už těch mocných, které jsme vyměňovali jenom ve školách, kolik jich musí zmiznout z toho obzoru našich žáků a vysokoškoláků i celého státu, vidíme i dnes, protože člověk tu není, aby tu vládl na věky. A není tu též, aby si osoboval právo nad životem a nad smrtí. Proto jsou zločiny nezměrné, nepochopitelné, jak si mohla jedna třída těch ubožáků, kteří měli radši lézt kanály a neměli se ukazovat na světle, jak oni mohli zbavit tolik mladých lidí života

Přátelé, počítá se na třicet tisíc ubitých, a kolik jich k tomu připočítáme, když se vrátili a sklátili se ke hrobu. Kolik to bylo těch, kdo byli povýšeni na šibenici - jen v

Uherském Hradišti 29, v Lidečku 8 a takhle to vyšplhalo až na 240, kteří tu mohli znamenat i pro vaši mládež to světlo, kterým mohli být bezpečni i ve svých vlastních životech. Přátelé, nikdo na to právo neměl! Proto je potřebí, aby aspoň hlas někoho z vás se vždy ozýval - není dovoleno! Abychom se nenaučili krčit svoji páteř,

umlčovat svoje vlastní ústa tam, kde je potřebí promluvit, abychom byli čestní a pravdiví, opravdoví do té míry, že si může každý v našem prostředí být jistý svým bezpečím. Vy víte sami, jakou útěchou bylo každému z nás, když jsme si mohli na těch samotkách přitisknout čelo, někdy krvavé nebo někdy rozbitá záda na tu smradlavou, chladnou zeď. A člověk cítil - potřebuji, aby mi něco ulevilo.

Šťasten, kdo měl víru, kdo to dovedl podělit s Bohem a se sebou. Neznám ani ty velikány, s kterými nás Bůh svedl, že by odmítali modlitbu anebo rozhovor o Bohu, o hříchu, o ctnostech, o všem tom, co mělo naplňovat nitro každého z nás. Tenkrát byly ty duše vláčné. Tenkrát přijímaly to, co se jim s láskou podávalo. Tehdy to byly chvíle, ve kterých jsme blahoslavili, že jsme my vyvoleni k tomu, abychom byli těmi apoštoly právě takových poměrů, které budou pro všechny únosné, budou dobré a povedou k šťastnému životu už na zemi. Nic se tam neslibovalo, jen jsme trnuli nad tím, do jakých poměrů se vrátíme. A vy víte sami, jak byla podvedena celá tato třída. Jestliže revoluce, tedy měla být rotace kádřů. Ta nenastala. Měla být výměna vedoucích míst a ta se též nekonala. Měla být výměna všech těch, kdo jakýmkoliv způsobem se zařadili do toho zástupu katanů, kteří mají za nehty krev spravedlivou a bylo zle z toho, když jsme museli přijímat mzdu nebo odměnu anebo jenom místo někde u lopaty od těch, kteří mají na svědomí toliký život.

Přátelé, zločinná tlustá čára a ono je potřebí rozdělit toto lidstvo. Vrahové nesmějí mít táž práva, jak mají jejich oběti. Ti, kdo se zpronevěřili, je to jedno v jaké organizaci, ti musí nejdříve klečet, nejdříve chceme vidět ta sepjatá jejich ramena, aby dali důraz na

to, že nejsou v souhlasné době právě těmi, kdo by vytrvávali ve zlém. Vy to cítíte sami. Musíme všechno proměnit dobrotou srdce, mít radost z toho, co je nejmenší. My už nikdy nevyšplháme výše. Pro nás už zůstává to místo pod lavicemi, a na ty lavice mocných zasedli jiní, kteří se nebojí spát tenkrát, když se hlasuje, nebojí se být potichu tehdy, když mají stát v odpovědi, ti, kteří lacino berou a draho vydávají ze sebe ten užitek, na který máte právo vy, my, celý náš národ.

Přátelé, kéž by i toto shromáždění přispělo tím bohatým fondem, kterým jsme hospodařili tam v těch šachtách. Je to jedno, jestli jsme tam obcovali jenom se štěnicemi anebo s potkany, Ale tam jsme hledali i ten smysl svých životů, protože ten druhý bratr trpěl víc a my jsme ho mohli potěšit. Ti druzí byli potřebnější a my jsme to mohli být, kdo jim svojí dlaní byli jistotou pro příští hodiny. Zkusme se zamýšlet víc než ti, kdo chodí po ulicích řvát, než ti, kdo nosí ty bilbordy anebo s plakáty chodí a myslí si, že je to celé vlastenectví. Naše vlast potřebuje lidi rovné, čestné, přímé, takové, když něco vyřknou, aby ti ostatní měli důvod k tomu mít úctu k pravdě. Přibýlo smutku, ubylo naděje. Ztratila se víra, víra v člověka, protože jsme pošlapali víru v Boha a teď najednou stojíme jako žebráci a chceme ze světa odejít, už toho nemáme moc, ale přátelé, co můžeme ještě zmohonásobit všechno to, co jsme dovedli vymyslet jako krásné, čisté, ještě to takové můžeme předat těm, kdo jsou nám drazí.

A drahý nám musí být každý z bratří a sester, kdo mluví stejnou řečí. To byla ta nejhorší urážka, kterou jsem prožíval v r. 1948, když mě přijímali do té šatlavy v Uherském Hradišti - my ti dokážeme, neřáde, že jsme se v minulém režimu od Němců leccos naučili. A mi vyvstal ten hrozný obraz toho transportu smrti tam mezi Vidnavou a Javorníkem a dál ještě Kladskými horami, když hnali ty desetitisíce ubohých muklů, kteří patří též do naší rodiny, pokud přežili. A tenkrát ráno jsme viděli jenom příkopy plné mrtvých těl všech možných národností a přesvědčení. Tedy to mi tanulo tenkrát před očima, když jsem to v české řeči slyšel v Uherském Hradišti. Tedy to je ten program, který chcete realizovat i v naší vlasti? A vidíte sami, kolik z bratří a sester se nevrátilo. Jenže každá neřest nevyrovnaná znamená to bahno, ve kterém se utopí ti další, kdo přicházejí. To prokletí je možné sundat jenom spravedlivým životem, dobrým vztahem k bratrům a sestrám a láskou ke všemu, co bude naplňovat naše dny. Kéž by aspoň něco z těchto zásad bylo pravdivé i pro vás. Bůh vám žehnej - Pán s vámi.

Vážená a milá paní Obermannová,

prosím především o prominutí, že se takouvouhle dobu nehlásím. Co ale je, i když to zní nepravděpodobně, skutečná pravda, že denně vzpomínám na Vás i na Vaše nejbližší, zvláště na drahého Vám manžela Mirka. Je to spojeno vždycky s tím nejkrásnějším úsekem života jeho i mého, protože k němu se soustřeďuji ještě stále všechny ty chtivé pohledy a nastavený sluch, který spolupracoval s každou pravdou, o které jsme se domnívali společně, že nás naplňují jistotou, nejenom nadějí. Nechce se věřit, že je to tolik let, ale protože žijeme v přítomnu, tedy považujeme i ta léta, ve kterých jsme se zmítali mezi životem a smrtí, mezi únavou a mezi nadšením, které pramenilo z jistoty přítomného Boha, je to přece jenom velký dar, že můžeme ještě děkovat za to, že žijeme. My ještě máme všechny ty možnosti, které můžeme ztvárňovat svými vlastními životy i svým úsilím, které někdy vyznívá bez odpovědi, tedy naprázdno. Pokud se dá ještě aspoň dýchat a pokud srdce nepřipomíná, že už by toho spěchu mohlo být dost, snažím se naplnit čas podobným způsobem, jak to bylo tenkrát, když plynuly myšlenky opravdovým vodopádem k těm duším, které o to stály.

Kdybych měl měřit ty krásné s úsměvem naplněné dny, které jsme prožívali v tom těžkém období s těmi, které prožíváme v civilu, věřte, že by to vyhrály ty hodiny plné někdy stesku a slz, a to právě svojí krásou, která neviděla ani nebezpečí, tím méně podlost, se kterou musíme boxovat neustále venku. Pokud funguje kasařská paměť, tak využívám všech příležitostí a nedopřávám klidu všem těm, kdo lehkovážně žádají moje referáty. Je tedy celá řada lidí, kteří se domnívají, že bych mohl ještě víc naplnit ten čas, který už tolika dobrým lidem byl vzat, neboť možnost nám zůstává vždy jenom, pokud žijem.

Prožívám s Vámi onen smutek, který musí nutně očišťovat dálkou i časem od všeho, co dokážeme jeden druhému předvádět jako lidské jednání, které není ani

jemné, ani přijatelné od těch, kdo nám nerozumí. Budme rádi na světě a využijme to všechno, co nám Bůh ještě nabízí k oné štědrosti, kterou pociťujeme od Pána na každém kroku. Jsem vám vděčný za spojení přes velkou dálku, která očisťuje všechno, co v člověku zanechává někdy bolestná minulost.

To velké spočívá v těch nejmenších službičkách, ve kterých jsme potřební anebo nás za takové aspoň mají ti, kdo nás obklopují. Vzpomínám často u oltáře na Vás, na Vaše synky, na Mirka a na všechny, kdo tvořili ono požehnané prostředí v tom prokletém stalinském čase.

S požehnáním všem zůstává

A.H.

Vážení přátelé!

Z mého osobního pohledu je to vyznamenání z Vaší strany, že mohu promlouvat na tomto inteligentním shromáždění, a to právě o člověku, který nám byl vzorem v létech, kdy jsme seděli v gymnaziálních lavicích. Je potřeba jít do minulosti. Vzpomínáme půl druhého století zpátky. Nemíním v žádném případě opakovat všechny události a faktory jeho života, je dost Vás odborníků, kteří hodnotíte tento pohled na našeho velikána českých dějin.

Pro nás, pro studenty, byl Masaryk nejenom presidentem, ale byl autoritou, který jasně vyjadřoval všechny normy solidního. charakterně vedeného života člověka jako takového. Úzký profil jeho osobnosti byl většinou podáván lehkovážně, bez pohledu na vývoj jím nastoupené cesty. Jeho narození r. 1850 na Hodonínsku v ryze nábožensky založeném kraji, opatrován matkou, která byla hluboce věřící, vzbuzovalo v mnohých našich spolužácích údiv nad tím, že se hlásí k tradici, kterou my jsme lehkovážně opustili. Dnes též je celá řada těch, kdo hodnotí jeho život, kdo se dívají s despektem jakoby na omylovou cestu jeho dětství a mládí, ale od něho jsme čerpali i úctu k vlastní matce. On pro nás studující byl autoritou, na kterou bylo možno se odvolat a následovat ho v tom, co i dnes považujeme za nenávratně dobrou cestu jeho začínajícího života. Jeho velká citová návaznost na matku jako na zbožnou, ho zařadila do šiku těch, kdo vyznávali dnes posmívaný katolicismus.

Tato inklinace mu zůstává někdy jako brzda, někdy jako povzbuzení ve všech jeho úsecích života. Bylo to nejcitlivější období, které prožíval v prostředí pro nás nepochopitelně jednolitém. Od začátku nám bylo jasné, že jeho snahou od nastoupení do vyšších studií bylo povzbudit v člověku jeho vlastní sebevědomí, tedy vytvoření výrazné identity osobnosti. A zdůrazňoval již od svých studií, že je nutno přijmout pravdu, ale tu pravdu nejenom hlásat, ale žít ji na všech úsecích života. V tomto ohledu není následován, zvláště širokým kruhem naší studující vysokoškolské mládeže. Stává se něčím matným a i ty přítomné oslavy vyznívají jako mlhavé vzpomínky na někoho, kdo vstoupil na cestu našich dějin a kdo ovlivnil vývoj celoevropského politického i společenského života. Šíří jeho zátahy, ať to bylo ve

vědě, v politice, v sociálních naukách, již dnes nepochopíme. Není jemu podobných velikánů ve snaze přivést všechny, kdo byli v dosahu, na určitou idealizovanou výši. On podává vždycky pravdu živou. Tam se odráží zase jeho citlivost k rané výchově jeho vlastní matky. Sám z úcty ke své vlastní matce bral každou tradici s velkou úctou. Proto neznáme u něho nějaké výrazné bouračství, jde o snahu ovlivnit život kolem sebe, ať to bylo v jakýchkoliv velkých i mezinárodních rozměrech. Nedá se popřít, že hrálo hlavní úlohu výchovné snažení kněží, u kterých získával hodnocení svého studia. Byli to kněží, kteří jedni působili svým vlivem, že přijímal jejich názory, ale bohužel byl kontaktován s učiteli z těchto oborů, kteří mu navždy uzavřeli cestu k víře, kterou opustil.

Při každé možné příležitosti zdůrazňuje, že chce-li člověk žít, musí být pln snahy, aby přijal praxi ráznosti, tzn. otužování těla i duše. Proto nám v době studií tímto systémem imponoval. V jeho hovorech s Karlem Čapkem vyzvedá onu pravdu, která by měla zvláště našim přítomným činitelům ve společenském životě být světlem. (Svobodu si nezajistíme ani smlouvami, ani přísliby, jen osobní mravností, tedy jen námi samými). Byl to slovácký hoch, který si uchoval celý svůj život onu bojovnost se všemi vlivy, které neobstály v jeho kritickém postoji, ve všech ohledech a pohledech na život. Vyžadoval a zvláště pracoval k tomu, aby intelligence vedla život skutečný, pravdivý, zásadový a ukázněný.

V době raného středoškolského studia byl jedním z těch, kdo skutečně stáli za to, abychom je jako vzor i systém svých vlastních studií přijali a pěstovali ve velké úctě. Zdůraznil, že každý mladý člověk by měl mít blízko svůj vzor, tedy člověka, který ze své podstaty tíhne k celistvosti osobnosti a pro něho samého bylo vzdělání málo, nejde-li o vtěsnání oněch zásad, které vedou ke zralosti osobnosti. Celý jeho další život se jemně dotýká, a přitom působí jako brzda, tíhnutí k metodě jeho věřící matky. Je to škoda, že vlastně prakticky žil josefinismus, který už byl mimo dobu. A tak nakonec nikdy se mu nepodařilo zbavit se vazby ke katolicismu, i když bojoval snad se všemi katechety, a to vášnivě, o princip nezávislosti.

Nakonec opouští onoho výrazného vychovatele pátera Satora, který mu byl vůdcem, ale též i dobrodincem a přiklání se k L. Monnier, který nakonec svým přístupem ho ovlivnil do té míry, že Masaryk, i když pracoval na mezinárodní úrovni

již, přijímá spíše tyto metody jako náplň příštího uspořádání, kdy opouští svět tradic, citovosti a bere všechno rozumem, a to nenábožensky.

Bylo by bez konce, kdybychom chtěli pohlížet ze všech těch jeho mezníků života na akce, které naplňovaly jeho úsilí. Jako mladý byl svázán nejdříve známostí a potom manželstvím s Američankou. Už ta sama skutečnost ukazovala, že se nespokojil jenom s úzkou vymezenou plochou Rakousko-Uherska. Jako bolestná vychází z jeho úst též věta – Ježíš, ne Cézar. Tato věta je vykládána naprosto zmateně tolikerými i našimi učiteli a vychovateli. Zatímco u něho Ježíš znamená náplň horského kázání, Cézar je pro něho ztělesněním všeho, co jako nemorální, nízké, zmatené, žene člověka do polovičatosti.

I když bojoval všemi silami proti rakušáctví, ve všech možných podobách, je zajímavé, že nikdy to nevyslovoval s takovou nenávistí, která by byla lidsky nepřijatelná. Nepodařilo se žádné škole přivlastnit si ho jako svého nositele stejných ideí. Jeho úsilí spíše rozdělilo lidi jinak, než bylo obvyklé a šel svojí tvrdou cestou jinak, než byli zvyklí. Na otázku, zda stranil více křesťanství, dostáváme odpověď zápornou, protože jeho i výrazová forma dokazuje, že rakušáctví spojoval v mnohých ohledech a projevech právě s těmito ideami, hlásanými církví.

Nebylo jednoho mezinárodního hnutí, ve kterém by nezasahoval. Zvláště v trvání první světové války nebylo jedné mezinárodní konference, kde by nebyl brán docela vážně a tak nakonec se podařilo, (nevíme ještě, zda to bylo výborné pro nás, anebo zavrženíhodné), uspořádání středoevropské tak, jak jsme byli zvyklí v době první republiky. Stačilo pouhých 100 let, aby náš vlastní národ, který byl vytvořen houževnatostí jemu podobných, poplival všechny zásady lidství i morálky a do praxe uvedl všechny nenapodobitelné hrubosti, které nás vyloučily z onoho počtu slušných národů.

Škoda jen, že i v jeho závěru života se vkrádá smutek, který mu připomíná osamocenost ve všech těch snahách, kterými chtěl národ udržet na prvním místě mezi ostatními vynikajícími členy lidského rodu. Nenahraditelný je ve svém systému, jakým způsobem rozdílet věci důležité od podřadných, jakým systémem studovat,

aby to, co získáváme jako vědní základ svého života, jsme mohli též nejenom hlásat, ale žít.

Měl jsem, jako mnoho stejně postižených, možnost srovnávat velikány a pidimužíky, kteří stáli tolikráte v čele našeho národa. Byli to lidé, kteří s ním spolupracovali. Bojím se, že náš národ jako celek, až na čestné výjimky, jeho poselství nedonesl o krok dále. Je potřeba se vrátit podle jeho představ o životě k oné statečnosti, abychom dokázali říct i své ne k věcem, které nás znehodnocují. Nevím, zda po odchodu z dějin českého národa se našel aspoň jeden z těch, kdo mohou říct, že ho následují právě v té moudrosti, která nejenom učí vládnout, ale která vede k tomu, abychom si dokázali sami vládnout. To byl též jeden z těch smutků, který ho zaléval, že jsme ještě nikdy jako národ nedokázali stát aspoň poněkud výše, než byli naši sousedé.

Velikost národa spočívá v úctě k minulosti. A národ, který s minulostí neúčtuje, ani nepočítá, ani nestaví na kladech, které se naskýtají, doopravdy ztratil svoji identitu a nemůže těm, kdo ho následují, předat žádné trvalé hodnotné a čisté dědictví. Mějme v úctě tyto velikány a přesně je oddělme od všech karikatur v sociálním i v politickém životě, abychom mohli v té slávě, ke které nás i on chtěl přivést, stát výše, než většina národů kolem nás. Jest-li se nám rozplynuly všechny ty iluze, které jsme v jeho duchu propracovávali v těch mučírňách českých kriminálů, je to jenom dokladem, jak labilní jsou hesla v praxi, jestliže nejsou nesena nesmlouvavým charakterním přístupem k ideám i k celému životu.

Udělejme si jemný výběr z těch zásad, kterými se honosíme před naším i před ostatními národy. Odložili jsme tuze brzo vnitřní kázeň, takže naše projevy navenek se jeví jako hrubiánství, bezohlednost ke všemu hodnotnému z minulosti.

Karviná, 19. 5. 2001

Milí bratři a sestry!

Nikdo z nás nedovede docenit onen okamžik, kdy se můžeme opět setkat před křížem a oltářem. Jak je potřebné, abychom si udrželi onu jemnou vděčnost, zvláště za to, že nám ještě zůstávají příležitosti, abychom v životě vyrovnali zlé z minulých let a přítomný čas naplnili krásou, dobrotou, statečností a tím, že budeme vyplňovat mezery úsměvnou ochotou, protože toto je jeden z důvodů, proč se shromažďujeme dnes i na tomto posvátném místě a vůči Bohu vyjadřujeme svůj dík za to, že nám nabízí znovu tyto možnosti.

Zestárli jsme v různých službách, ale ať je pro nás takovým opravdovým heslem k optimismu, co vyjadřoval jeden hoch při závalu na uranových dolech: „ale já žiju“! Jediná věta, která hocha provázela až do okamžiku, kdy byl zdravý vytažen na den. Není to malá milost, které se nám dostalo, i celému okolí, ve kterém se pohybujeme, a to se musíme zmínit i o těch, kdo patřili do stejného klanu či rodu. Proto je těžko domlouvat se s těmi, kdo pohrdavým pohledem, pavučinou nenávisti zatahují i naši minulost. Nás Bůh vyvolil a nevíme proč, že jsme to mohli být právě my, kdo byli učiněni hodnými navštěvovat tu nejvyšší vysokou školu na evropském kontinentě. My jsme tam byli.

Dnešek nám znovu vrací nový pohled i do našeho zestárlého života. V žádném případě nechceme jenom vzpomínat, to by znamenalo smrt pro přítomnost, ve které se pohybujeme. Vzpomeňte jen, jak byl šťastný každý z nás, kdo dovedl vzít den, do kterého se probouzel i v těch nejhorších okolnostech, jako dar, poslání, jako Boží náruč, ve které jsme se mohli i proti všem katanům cítit stejně bezpečně jako dítě na dlani Boží.

Nebo je všechno zbytečné právě tím, že plýtváme nyní se svými zkušenostmi, zážitky, vším, co jsme mohli prožít a zažít, že bychom museli upadnout do onoho tónu, který je dnes tolik obvyklý? Totiž spílání, nadávání, schvalování krádeží, nemravnosti, ke kterým je dnes tolik příležitostí a tak málo lidí, ke kterým jsme se vrátili, je ochotno a schopno říci – nikoliv, není možné. Kolik bylo příležitostí za mřížemi vychovat svoje svědomí, aby bylo rovné, přímé, čisté. Není to pravda, že by všichni, kdo jsme strávili řadu let v těchto uzavřených výchovných institutech, byli vždycky vědomi toho, že je to nabídka, aby mohli nejenom rovnocenně, ale s nadhledem stát v čele a vést jiné k solidnímu, charakternímu životu. Jak jinak by bylo i mezi námi, kdybychom se nemuseli stydět za spolumukly, kteří nyní se vzájemně pronásledují, urážejí, udávají, a to dokonce schvaluje i vedoucí této organizace. Jako by se přidalo cti k osobnosti tím, že se nám podařilo druhého u necitlivých soudů přítomnosti shodit. Považovali jsme to vždycky za krysařinu, jestliže se mezi námi objevil někdo, kdo tuze dbal na svoji vlastní čest. Jenže tenkrát jsme dovedli jedním podáním ruky a rovným pohledem vyrovnávat i ty nesnáze, které v nucené společnosti vždycky vyvstávají. Kdo v sobě nepřekonává přítomnou nenávist, musí počítat s tím, že přirozeně nemůže růst mravně ani v této době, kterou označujeme za svobodnou. My se jenom ptáme – do čeho jsme se to vrátili? A nežádáme uznání, náhradu, omluvy těch ostatních. Chceme jen, aby se nikdo svoji slinou nedotýkal těch jmen, které byly tolikrát buď vymazány z lidského života anebo blízcí smrti se vraceli domů někdy mezi ty, kdo je netečně přijímali.

Srovnejme však, považuji to za velmi užitečné, každý dobře žitý den, který jsme začínali třeba ve vlhké temnici, kde jsme viděli v hladině džbánečku vody vděčnou tvář, usmátou probuzením do nových možností. Tam jsme neměli nic, co by nás rušilo, takže se dalo pracovat na porozumění s tím, který nad námi bdí jako Nejvyšší.

Jak můžeme požadovat, a říkám to zcela odpovědně, aby s námi jednali jako ve vatě ti, i třeba z našich představených, kdo zapomněli na svoji čest, spolupracovali s touto hnusnou organizací, která má na svědomí tolik zmařených životů. Jak bychom mohli chtít něco od těch, kdo nikdy v životě nic nebrali s duchem zodpovědnosti za svůj čas, vlohy i za působení. Známe ty okamžiky velmi živě, kdy úsměv kohokoliv z bratří měl cenu zlata a kdy krajíc oschlého chleba pomáhal k opravdovému bratrskému prožití i nesnesitelného dne. Nedovedeme si vlastně ani představit, nemáme ponětí, co se to kolem nás děje. Domnívali jsme se tenkrát, že se vrátíme do poměrů rovnějších a čistších.

Proto si říkáme tolikrát s těmi, kdo nepracují s nadějí na věčnou odměnu, k čemu to štvání, ten spěch, k čemu bylo obětováno tolik sil i léta prožitá v nejhnusnější nesvobodě, proč se tolik našich bratří a sester obětovalo, i když ne zcela dobrovolně a šli do akcí, které vyzněly neurčitě, bezútěšně? Jen pokud může kdokoliv z nás strávit byť jediný den s opravdovostí a ryzím myšlením na prospěch jiných, jen ten může poznat skutečnou hodnotu života. Za žádnou cenu se nenechejme vnutit mezi ty, i třeba bratry, kteří s námi trávili nejeden lehký rok, jestliže by se chtěli přidávat k těm podprůměrným mluvčům, kteří stojí v čele našeho národa. Budme si vědomi, že optimistickým přístupem k věcem i k lidem pomáháme už v příštích desetiletích přežít hrozící těžkosti, nesnáze a snad i nebezpečí. Čím větší byly obtíže, ze kterých nám Bůh pomohl vrátit se třeba s rozbitými údy ke svému

povolání, tím víc jsme povinni být oporou a posilou všem, s nimiž přijdeme do kontaktu.

Nikdo nikdy v životě nedosáhl výhod jen lehkým nažíváním. Utrpení je pevným základem pro všechno hodnotné i příštích dnů. Jsme ještě zde, milí bratři a sestry, i když je nás už jen málo, přece jenom bychom zradili, kdybychom hleděli na celé okolní dění jen tupě, kdybychom bez protestů pozorovali likvidování hodnot, jak to vidíme v mravním ohledu v celém našem národě. Je to trestuhodné i v době přítomné a horší, jestli se odváží někdo z nás opustit pevný podklad Desatera, které je páteří skutečného silného života. Všichni tam nebyli z přesvědčení. Proto snad není ona jednotu, ale musíme si být vědomi, že i když jsme už jenom úmyslně opomíjena odmítaná generace, že ony oběti zůstávají platné a musíme být poněkud jiní, jinak i doba, která je za námi, by byla prožita nadarmo.

Zachyťme si ještě jednou v mysli všechny děje, které naplňovaly ona těžká léta. Je to těžké pro nás pro všechny vidět, že doopravdy nás už nikdo nemá rád, protože už nikdo, ani naši představení, se rádi neobracejí k takto žité minulosti. Zkušenosti, které nám Bůh dopřál získávat, nás zavazují, abychom se neponořili do mlčení, i když budeme provázeni posupnými pohledy našich představených, kteří ze závistí musí jenom přiznávat, že tyto vlastnosti, získané utrpením, jim zůstanou navždy uzavřeny. Jak jsme byli šťastni, jestliže jsme mohli kterýkoliv den nebo akci považovat za část utrpení Kristova, které jsme nesli na sobě.

Všechno nám mohli vzít, jen naši osobní svobodu sebrali loupežně jenom těm, kdo se sami nabízeli, kdo nejdříve ztratili úsměv, poněti o utrpení jiných, kdo nedovedli vykonat žádné gesto, aby pomáhal jiným. Proto nám Bůh dává tuto školu, abychom si svobodu zachovali i v podmínkách, ve kterých jsme někdy byli blíže smrti než životu, ale ve kterých se pohybujeme stále. Je mnoho věcí, které nás o tuto svobodu chtějí snadněji oloupit, než to bylo v oněch místech, ze kterých se všichni nedostali na svobodu. Ani dnes není tak důležité, kolik věcí konáme, ale musíme vědět, kolik lásky dovedeme do všeho a všem věnovat.

Součástí této lidské lásky je však vůle k oběti, ale též i oběť sama. Často i ti, kdo ne jako mluvčí, ale považujeme je někdy jen za mluvky národa, zdůrazňují, že

jsme svědomím národa. Svědomí s prořídou mocí, svědomí, které ve frázích vržených do davů, do zástupů nečistých, nemůže přinášet v žádném případě vážnost těm, kdo jsou ochotni i jako svědomí dobře organizované vystupovat. Nic se nezachrání svědomím, které působí jen následně. Není to zlý výhled, že náš malý počet starců je posledním svědkem těch hrozných potupných, hanebných událostí, které potřísnily náš český národ na celé věky.

Jak bychom mohli my, kdo jsme se nedovedli sklonit před všemi tenkráté figurujícími modlami, jak bychom po těch zkušenostech s peklem mohli nechat s klidným svědomím jiné klesat do stejné hrozný stoky? Bylo velké nedorozumění u všech, kdo se dívali na čas, který museli strávit v odloučení od rodin, mezi hnusáky, kteří si říkali strážci zákona, když nevyužili času ke vzdělání, ke studiu, k utvrzení dobrého v sobě i v ostatních. Jsme poslední, kdo nesou svědectví zvláště padesátých let, i když je nás jen hrstka unavených, zdecimovaných, odmítaných a posmívaných, přece jenom nechejme si svoje sebevědomí, protože ani národ, ani církve nemůže přežít, jestliže nebude podporovat ty hrdé mluvčí, kteří nejdříve dokázali před celým světem, že se nebudou hrbatit, i když jsou již bezzubí, kulhající staříci. Každý, kdo hovoří o pravdě, je ukazatelem šťastnější budoucnosti. Vrátili jsme se mnohdy s rozmlácenými údy, viditelně jsme byli vytlačováni ze všech společenských působností. Cítíme, že všechno duchovní obrození ať vnitřní anebo vnější, a to v každém jednotlivci, je vázáno na statečnost členů stejného národa. Každá generace si musí nést své problémy, musí je dokázat řešit sama, a to všemi cestami, které jsou přizpůsobeny zrovna té době, kdy jsou skutečné. Nedejme si vemluvit, že je možno cestou kompromisu, jak nám to řada zbabělých vůdců předkládala, nedejme nic na ty, kdo omlouváním zlého nebo ještě hůře novým donášecstvím chtějí ze sebe setřást prokletí minulé doby. Hledání klidu a pokoje jen pro sebe je tuze málo. Nejdříve je však potřebí pokáním vyrovnat minulost. Největší statečnosti je potřebí tam, kde má člověk zodpovědně pronést to svoje „není to možné, není to pravda, tyto záležitosti musím odmítnout.“ Zbaběle mlčením anebo skrčenectvím se přizpůsobovat okolí, je zrada dnes tak, jak byla v celém to zlém údobí. Jak málo je však dobré vůle. I když se nikdo z nás za mříže dobrovolně netlačil, přece jen třeba dodatečně to považujeme za výsadu podat kus čistého utrpení za jiné.

Jak by to bylo i dnes jednoduché dát se unášet šuměním davů, plivat na všechno minulé nebo i na to, co je myšleno jinak. Nic snazšího by nebylo, než překročit ony stíny, ve kterých mučení bylo denním programem. Snižování hodnoty osobnosti je to nejčastější, co se náš národ naučil v uplynulých desetiletích. Šťasten, kdo dokázal celou tuto skutečnost brát jako školu. Tam je možno neustále se přiučovat a růst. Ne všichni se dokázali tímto očištěním propracovat k čistotě nitra. A cítíme, jak málo nenávisti a zloby jsme dokázali překonat i v sobě.

Je mi líto vždycky těch, kdo všechno skládají na minulou dobu. Jak je to jednoduché za všechno vinit Stalina, Gottwalda anebo Husáka. Děsilo nás to, když se naši bratři anebo i spolubratři někdy slabošsky skrčili před těmito jmény. Jsme ale zděšení stejně stále trvající nenávisti a vzpomínáme si na kardinála Berana, když byl vyhoštěn z republiky, kdy napsal: „pozor na to, jedna nenávist bude stíhat druhou“. Tak to prožíváme i my - strach minulý, k němuž přibyl i strach dnešní. Tak, jak ale lidstvo nepřijalo utrpení Kristovo jako výkupné, tak se nedivme, že nepřijímá ani v přítomnosti utrpení spravedlivých duší, které kladou i dnes k oltáři svoje zmařené naděje. Budme tím svědomím národa, i když už nás množství nechce poslouchat, i když nečistí mluvčí alespoň tímto způsobem si hledí utišit svědomí. Proto musí zlehčovat všechno, co sami neprožili. Nejsme už víc, než jenom poslední, ale zdůrazněme - ještě živí svědkové. Budme vděční za každou, tedy i za dnešní hodinu, kdy jsme mohli soustředit své mysli na hodnoty věčné. Jen čistá duše pochopí čistou oběť jiných.

Proglas, 27. 5. - 2. 6. 2001

I - 27. 5. 2001

Kamenování sv. Štěpána

Obraz dnešního člověka - ten stojí a pozoruje, jiný se shýbá, aby též hodil po vzoru mocných kamenem na nevinného nebo aby si aspoň na něho plivl. A jiní čekají jen, až to skončí. Našel se někdo z nás, kdo by v životě chtěl aspoň někdy obhájit nevinného? Dovedeme to my sami, když je někdo pomlouván nebo se mu ubližuje v naší přítomnosti doslova zaskočit a dát mu důkaz, že se nepřidáváme i my k těm, kdo rozcuchávají jeho duši?

Dejme si pevné předsevzetí, že budeme skoro vyhledávat okolnosti nebo příležitosti, v nichž vystoupíme odvážně jako obhájci slabšího i navzdory tomu, že zůstaneme v nelítosti u mocnějších a tím se osamotíme mezi ostatními.

Blahoslaven, kdo se ujímá chudáka, ale nejbídnější je ten, kdo v nouzi zůstane osamocen. Pane dej, ať tam, kde budu já, každý může vědět, že nebude opuštěn.

II - 28. 5. 2001

"Ve světě budete mít soužení, mějte dobrou mysl, já jsem přemohl svět!" Někdy stavíme na omylu, že znamenáme více, když víme víc než ostatní a máme všechno, co si jen zamenem. Zatím síla, kterou překonáváme obtíže, a jak Pán říká - svět, spočívá jen v onom přístupu, kterým získáváme jiné a sami pravidelným cvičením v kázni, v odříkání, ve všem, co je nutné odložit, přinášíme vše s humorem, lehkostí, ale s vědomím, že plníme vůli Boží. Teprve radost, s jakou přinášíme i své nepatrné oběti, nám dávají Boží vědomí, že rosteme v poznání i v životě.

Nebuďme nikdy těmi, kdo jenom čeká na pomoc druhých, ale buďme první tam, kde je nutný zásah, neboť Pán žehná odvážným!

III. - 29. 5. 2001

Jak úžasná je dnešní modlitba - modlitba velekněžská. Vyjadřuje celou žhavost nitra Spasitelova, je to bilance Jeho působení, síla lásky, s jakou mužně spojoval všechny své učedníky i posluchače podle vůle nebeského Otce. Jak radostně zní "byli tvoji, mně si je svěřil, ale oni přijali tvé poselství". To není jen fráze - byli tvoji, ale to je mohutnost celé pravdy Boží. To znamená, že byli bohabojní životem.

Kdo z nás se může podobně obracet k Bohu? Jsem přece Tvůj! To by muselo znamenat, že jsme bez hříchu, spojeni láskou s Bohem. A přece jen ten, kdo má nitro obrácené na Pána, dovede žít i obětovat všechno do oné Boží pokladnice, ze které Bůh všem uděluje, co je potřebí. Kolik vložíme dnes a jindy i my do ní, abychom byli spolurozdavateli Božích milostí?

IV. - 30. 5. 2001

Sv. Pavel unavený, udřený, churavý od námahy, při hlásání slova Božího upozorňuje na obrovský klad života, kdy si uvědomujeme - a zní to jako výkřik zvláště k vám mladým - abyste to, co potřebujete, zasluhovali svým vlastním úsilím, svou námahou, svým radostným přístupem. Je skromně hrdý na to, že vedl své posluchače k veselému přístupu v každém zaměstnání. Opakuje - jak to zdůrazňoval Pán, že je lepší dávat, než brát. Proto s vědomím splněného poslání se loučí srdečně se všemi, aby nám připomněl, že k posílení našeho poslání patří vědět, že nic nehotového za mnou nezůstane.

Jako jednotku svého života berme každý jednotlivý den, neboť každý den představuje přítomnost, kdy musíme žít tak, abychom vždycky za něj mohli vzdávat díky.

V. - 31. 5. 2001

Pán děkuje svému Otci za slávu svého života. Poznamenává, že to, co bylo nejcennější, mu svěřil nebeský Otec. Ale jak on zdůrazňuje - to, co mi On nabídl, to jsem předal těm, které mi dal.

Kolik z našich otců a matek může stejně hrdě velebit Pána za to, co mohli předat na přijatých hodnotách od Pána svým dětem anebo svěřencům a kolik našich dětí může upřímně děkovat svým rodičům a učitelům za dědictví, které od nich obdržely? Přemýšlí ještě někdo o těchto oboustranných závazcích? Potom jsou si jisti, že budou obojí na stejném místě slávy Boží (neboť láska, kterou jsi mi svěřil, jsem jim předal). Jen láska tedy plní život.

VI. - 1. 6. 2001

Sv. Pavel ve vězení a v poutech neztratil svou hrdost. Nevypovídal před Agripou, žádal důstojný proces před císařem. Kolik z nás se dovedlo nějakým způsobem kroutit před vyšetřováký, před soudci, aby se zmenšila síla obvinění? Pán zdůrazňuje - nestarejte se, co budete vypovídat. Duch sv. sám vám vnukne, co budete říkat.

Kolik úsilí často vynakládáme na to, abychom před lidmi vyhlíželi lépe, než je to ve skutečnosti? Teprve naše dobré skutky pro jiné nás opravňují k hrdosti. Ať můžeme být vždycky hrdí na to, co jsme obětovali bratřím či sestrám. Jen to, do čeho vkládáme ušlechtilý cit, je započitatelné pro věčnost.

VII. - 2. 6. 2001

Pán Ježíš odmítá každého, kdo přichází ze zvědavosti s všetečnou otázkou. Je málo lidí tak protivných jako jsou zvědavci, slídlilové a žalobníci. Zvídat to, co mě pozvedá ve zbožnosti, ve vědě, v umění, je záslužná věc, avšak Pán zcela tvrdě odmítá ono vyzvídání, jak jistě mnohý přichází se svou otázkou, aby vyzvěděl to, co ještě nevědí druzí, anebo měl jistotu, že to ví lépe. Neupadáme zrovna též tolikrát do davu zvědavců, kdo se chtějí nějakým způsobem vyzvednout nad ostatní? Pán

varuje před pýchou života. Jak je to krásné a jak zjednoduší život každému, kdo denně přijímá všechno z ruky Boží. Jak ty Pane chceš! Zkusme hned při vstávání dát všechno do rukou Boží a budeme těmi, kdo mohou přelévat svou radost všem, s nimiž se setkáme.

Znojmo, 2. 6. 2001

Bratři a sestry!

Toto místo, které nás nyní spojuje, je svědectvím, že tato hodina nebude patřit jenom vzpomínkám, ale, že si budeme všichni dobře připomínat všechny ty události, ve kterých jsme předpokládali, že mají společný cíl. Domnívali jsme se, že nám stačí ono zaměření společných krutostí, zatím však zůstává vždycky jenom hodnotný jedinec, tedy osobnost a nikoliv člověk, který nechtě se dostal na ta místa, která byla vyhrazena vyznavačům. Je to milost, že my ještě žijeme. Jaký je to dar – nebo zkouška – nebo trest, že my ještě můžeme vyrovnávat své dluhy nebo kupit i tucty chyby dále? K tomuto závěru by však nebylo potřebí našich zkušeností.

Doba pobytu v temnotách měla napomoci nám i celému národu, aby každý z nás rozeznal onu korupci Leninovu, tzv. starou morálku, kterou se má udržet svět. Bohužel, udržoval se jen krutostmi, hrůzami a vraždami, anebo šlápnutím na morálku pramenící v přirozeném mravním zákoně, ke které je potřebí nutně se vrátit – jednotlivec i lidstvo. Tuto morálku bez hranic a bez zásad se nám snaží podstrkovat ze všech možných směrů. Jako by se ztratila všechna kritéria mezi dobrým a zlým, mezi zločincem a obětí, jako bychom měli doopravdy dávat dobrovolně amnestii všem vrahům minulých desetiletí.

Komunistická morálka je nebezpečná svou nenápadností, kterou přisouvá bez povšimnutí nepřítele, ale nebezpečným pro tento systém byl a je každý, kdo zrovna nevyhovuje svými názory tomuto světu, který jako klamný vybudovali a pečují o to, aby ten skutečný, který má být nesen hodnotami s věčnou platností, nebyl vůbec realizován. Byli jsme jako celek smeteni jmenovitě pod koberec přítomnosti, aby celá budoucnost, která je vylhaně ta nejlepší ve světě, patřila jenom těm, kdo už si znovu zase dělají právo, že přinesou, možná s určitými obměnami, tentýž systém jako jediné nosný pro příští dějiny. Soudruzi všechno podrobovali naprosté kontrole, všichni poddaní se museli doopravdy poddávat a ukazovat jenom nanejvýš svůj hrb, hrát loajalitu, jinak se nutně museli dostat do onoho pohybu čistek, které později smetávaly i členy strany. Ale ani to neuznali jako omyl, byla to jenom očista něčeho, co jako vřed se objevilo na věčně velebené straně bolševické. Kasta s privilegii vytvořila beztrestný zástup těch, kdo mohli zkorumpovat každou hodnotu, která existovala a v této praxi pokračuje mnohý ještě i nyní. Proto jsme se nepochopitelně dostali do izolace a z této nikdy beztrestně nemohl vystoupit ani odmítat ono vymílání mozků, jak to bylo praxí pro všechny, kdo zůstávali v našem prostoru. Že se nemýlím, stačí jen vzít učebnice, nechat znovu zahlaholit hlasy našich učitelů a profesorů, abychom poznali, že to není škodolibost připomínat onu nerudnou sprostotu výkladu našich dějin.

Všude, kam přišli jako první, usilovali o naprostou izolaci, zavedli tvrdou kontrolu a utíkali od minulosti. To beznadějně drzé falšování dějin bylo zapříčiněno ještě rychlovýrobou inteligence všeho druhu, kde se odmítala pravdivá skutečnost a upíral se hadí pohled k východu, kde platila jen všemoudrost strany. A my jsme se ve všech těch lapácích domnívali mylně, že můžeme přijít do zmíněných poměrů. Proto v nejlepším případě jsme brali svůj podíl v kriminálech jako pokání s tím výhledem, že přijdeme k novým možnostem, kde je zaručen růst v pravdě a v poznání skutečnosti. Zatím celá společnost, jak ji můžeme nyní srovnávat se světem, se stává trpasličím rodem a jedinec, který není nenápadný, mlčící, dokonce jestli se odváží ještě poučovat jiné a připomínat pevnost morálky nebo učil zvláště mládež rozlišovat dobro a zlo, musel být bezpříkladně smeten. Všechny poučky dovedli oni nositelé minulé kultury téměř nazpaměť. Celých padesát let si usazovali do svého já všechno to, co mělo přetrvat, protože i na vedoucích místech zůstali z velké části tzv. odborníci, aby se podařilo přetrvávat v těchto pekelných bludech dál.

Není to náhoda, že téměř nikdo z muklů, ani z těch, kdo jenom náhodou si nezachovali život v těchto těžkých závalech minulých dějin, se nemohl umístit na místech, kde by se dala ovlivňovat výchova, zvláště poslední generace. Nebylo to tak dlouho od té doby, kdy zaznívalo učení o čisté rase. Nyní bylo vyměněno naukou o nejvěrnějších synech strany, kteří jediní mají právo, aby tvořili jádro i našeho národa. Vystoupili jsme z těch temných kobek do zástupu, který hýří mnohými sliby a my už ani nepřemýšlíme, zda je to jen lež nebo možná skutečnost. Pro které a pro kolik lidí byla minulá doba světlá, radostná, nadějná? Po každém zločinu byla vždy velká shromáždění, která musela schvalovat i zločiny jednotlivců a musela dát důkaz, že dovedou nenávidět všechny, kdo byli postiženi. Vzpomeňte jen i na to nemravné nucení dětí k podpisům ke zničenému životu Horákové nebo gen. Píky. Nutili ještě celé rodiny, tedy, aby i manželky a děti nenáviděli své nejbližší – postižené právě proto, že nešli po stejné stezce jako ničemové, kteří šířili strach a učili lenosti, pasivitě, která byla už přirozeným důsledkem těchto nemravných praktik. Jakou jsme si dělali naději – vy i já i všichni, kdo byli s nám, že vystoupíme z těchto kobek do národa, který miluje pravdu. Zatím nás obklopuje pedagogika lží, kde se i jednotlivec hledí skrýt do nenápadnosti a znovu potvrzujeme, že čestnost i zde může přežít jen v malých skupinách. Úmyslně bylo bráněno prokazovat péči o své nejdražší starší a slabší, ale starat se až do konce. Jak mistrně dokázali rozdělit všechny spolky, družiny, společenství, klínem rozdrvili všechny jednotky, aby nejenom všechny podmanili, ale zneutralizovali a zotročili lidi do té míry, že přitakávali všemu.

Všimněte si jen těch filmů, které ukazují naši minulost. Proto též nepochopitelné příkazy, kdy se jednalo např. o církve. Každý z velkých učitelů této strany připomínal, že církve nesmí být zničena, nýbrž mají všechno úsilí vrhnout k tomu, aby celá vedoucí struktura sloužila straně. Proto ty někdy bezzubé pokusy všemi těmi akcemi, které měly znevážit naše představené a aktivní kněži byli vrženi do těch míst, kde se otročilo pro stranu a Sovětský svaz. Jakých jsme to dočkali voleb, když byly určeny předem osoby, které měly stát v čele? Komunismus nemá ani dnes jiný cíl, než podmanit si všechno lidstvo. Chce to dokázat, i když postupně, že zničí všechny jinak smýšlející, takže přežít mají jen ty skupiny, které smýšlejí stejně a přenést tuto velkou ideologii zločinu a lží do příští éry dějin.

Ale zažili ještě dobu, kdy se i vzájemně zabíjeli. Jestliže na to neměli síly, aspoň ukazovali vůči nim svoji nemilost. Takto byla zotročována celá země. Ze všech čistých vzorů celonárodních zůstává pro ně jako vzor nyní jen severní Korea a Kuba. I soudruzi se dovedou někdy zamyslet a litovat, ale litují jen sebe, že se jim likvidace dokonale nepodařila. To zlé, co přinesli, není jen ve způsobeném zlu, ale v možnostech zlé trpět dál. Proto i ten velký zločin přetrvávajícího komunistického smýšlení nespočívá vždy v akcích, ale v tom, že přivádí lidskou společnost stejně hovořících bratří a sester do nemožností konat dobro. Je stejný zločin konat zlé, tak jak bránit jiným, v tomto případě celému národu, aby se presentoval jen dobrem a krásou.

Ďáblice, 26. 6. 2001

Bratři a sestry!

Jestliže vás mohu dnes pozdravit na tomto místě posvátného ticha, klidu a odpočinku od všech zmatků ve světě, činím to především jménem všech, kdo jsme začínali v roce 1948 v nejrůznějších převýchovných ústavech, zřízeních, šachtách, táborech, kde jsme měli přijmout názory tolik odlišné od těch, které jsme zastávali v poměrné svobodě.

Nebylo povoleno cokoliv vyslovit, nebylo volno myslet tzv. starým způsobem. Nejdříve s úctou zdravím všechny, kdo museli být i po smrti ukryti tak, že vedoucí minulého režimu nechtěli, aby kdokoliv jen věděl, kde jsou ukryti. My však dnes můžeme jenom tichem a upřímnou modlitbou být s nimi spojeni, se všemi, kdo odpočívají v tomto kousku země i všude ve světě, kdo přišli stejným násilným způsobem o život.

Kolik je to jenom těch temných míst v naší vlasti. Kolik to bylo vytečené krve v jejich touze po svobodě třeba na hranicích, ale ani o místě jejich posledního odpočinku ani u našich velkých hrdinů národa nesmí nikdo z nás vědět. Ďáblický hřbitov, jako tolik jiných v naší vlasti, je jen připomínkou bezmezné zášti režimu, který zcela bezzubě zašel bez slávy do místa hanby, avšak v tolika podobách zůstává dál mezi námi.

Žijeme v období hrubostí a šílenství. Místo, na kterém stojíme, musí být pro nás posvátné, že by neměl nikdo z nás, byť jen jménem právě zde, vzpomínat s nenávistí a s neláskou na kohokoliv z těch, kdo tuto hrůzovládu způsobil. My ale žijeme! Je to velký otazník pro nás, kdo ještě můžeme řešit problémy, odpovídat na otázky, kdo můžeme ještě svojí věrností k zásadám, o které jsme bojovali v různých lapácích i krví vlastního já, uvažovat. Máme přítomnou skutečnost využít bez výčitek, bez výhrůžek, bez zbytečných kritik, které tolikerym bratřím a sestrám doopravdy brání v růstu, v poznání skutečné pravdy. Tyto negace nás zbavují radosti v jakémkoliv úsilí a zamezují cestu k zdokonalení v tom, v čem máme jiným pomáhat. Jen síla zkušeností musí být převahou nad okolím.

Dnes připomínáme ty události, které způsobily, že tolik bratří a sester bylo zbaveno možnosti zdokonalovat ten mravní majetek, který patřil celému národu. Toho nejdražšího – života - byli zbaveni. Nejenom, že nikdo podle svého vzdělání a úrovně nemohl intenzivně zasahovat do dějů v rodině a v národě, nemohl projevovat dobrotu ani lásku k lidem, vražení lichým zločinným způsobem do bezživotí na tomto světě. Kdo z nás byl někdy blízko smrti to ví, a proto má své zkušenosti předávat těm, kdo jenom svými neověřenými teoriemi chtějí jiným formovat jejich vlastní život. Na tomto posvátném místě si musí každý z nás připomenout, že nám jednotlivcům i celému národu schází klid. A ten nedosáhneme ani jako jednotlivci, ani jako národ, jestliže nevyrovnáme zločineckou minulost, ve které hřích zůstává stále zločinem na celém lidstvu. Jsme nervózní ze všeho ruchu, jsme drceni tempem bezmyšlenkovitého spěchu. Celý náš běh je vlastně brzděn chybami, kterých se bojíme zřící, jsme tolikrát zbrklí, protože málo přemýšlíme o hodnotách nutných ke šťastnému životu.

Kdo měl doopravdy onu výsadu (jak hodnotíme dnes i ty doby temna, i svůj celý život v izolaci), dovede nejenom pozorovat rozervání hodnot, ale mohl by chránit v sobě i v jiných všechno to, co musí být bohatstvím, které bude náš národ schopen rozdávat těm, kdo následují. Každý nejprostší národek nám musí dnes připomenout stupnici hodnot, kterou musíme všichni společně chránit, pěstít, vést k dokonalosti. Jestliže dnes pociťujeme lítost nad tím, kde se naše minulost propadla, je to první krok k tomu, abychom svoje nitro očistili, naplnili radostí a chutí využít všechny dny, které máme k lepšímu, myslím tím k plnému životu bez

svých zásluh, zatím co ti, na které vzpomínáme, už nemohou hnout žádným pilířem budoucnosti.

Prodlíváme chvíli na místech posvátně památných. Kdo si dovedl uchovat víru v sílu svého já, kdo vypěstil v sobě houževnatost pro dobré dílo, ten ať nepohlíží na minulost jako na zmarněné okamžiky svého života. Dnes žijeme tuto přítomnost. Netáhněme sebou žádnou chuť se mstít anebo vidět zahanbené i naše nepřátele. Tak i toto místo dá jinou hodnotu a konkrétní podobu všemu, co bude naplní našich dnů. Jsme-li skutečně svědomím, tedy ať je to svědomí nezatížené, čisté, výrazně jednosměrné, protože cítíme, jak trpce jsme se zklamali ve svých úvahách a plánech a s jakou hrůzou pozorujeme, jak nás klamou všichni ti, kdo už stojí i v našem národě jen jako zpráchnivělé pilíře, které nejsou ozdobou národa.

Je málo míst, kde se má přemýšlet o hodnotách. Je málo polí, které jsou více posvěceny než to, na kterém stojíme. Všechny ty zničené životy anebo rozbité údy bratří a sester nás musí povzbudit, abychom dokázali ještě ve zbytku svého života nabídnout hodnoty, které v přítomnosti nám i národu schází.

Připomínáme si mnoho neštěstí právě zde, ale my musíme, máme-li využít dobře čas nám ještě věnovaný, vyrovnat vlastním úsilím zločiny, spáchané jinými a konat jen a jen to, co je dobré. Proto je ničemné každé umlčování historie, proto odstraníme každou nechuť připomenout si všechny ty události, které se nedají ani zapomenout, ani oddělit od naší smutné národní historie tlustou čarou. Žijeme, proto musíme svědčit! Byli jsme první v těch rudých mlýnech, viděli jsme tolik zmrzačených a mrtvých. Byli jsme svědky, jak podlý dovede být i český člověk. Sami neseme rány od lidí stejného národa. Každé naše zastavení na místech, kde jako odpadky byli naházeni ti, kdo režimu nevyhovovali, nám tuto skutečnost bude připomínat. To je ta pravda, kterou musí znát zvláště děti a poslední generace, aby nemohla být i naše česká přítomná historie zkažena románovými teoriemi.

Byli jsme rozemíláni, ale jako oběti pro ty, kteří přežijí. Ale bez čistých obětí ryzích statečných mužů a žen se neobejde, ba nepřežije to ani náš tolik rozervaný národ. Proto se ptejme, a je nejvyšší čas, na těchto místech, co vykonat, aby přítomnost i budoucí dny mohly být ještě i naším přičiněním lepší, než minulá desetiletí? Jak by se nám všem volněji dýchalo, kdyby bylo možno na čisté minulosti stavět, počítat ryzí charaktery a nemuset se zastavovat nad příznačnou kontinuitou věcí i problémů z minulých dob. Nemůžeme utéct skutečnosti a ta je jen taková, jaká doopravdy byla. Že dnes se hřeší jiným způsobem? Je zločin dobrý a špatný, že se nám zdá, že můžeme rozplýtvávat hodnoty celonárodní? Nikdo ať se neodvažuje, ani naši nejmocnější, zlehčovat onu minulost, kterou přítomně ještě trpíme i na svých vlastních tělech.

Kdo byl rozemílán, kdo na sobě nese stopy zlých činů, ten nepřestává obdivovat přítomnou lhostejnost všech těch, kdo se i mezi námi vysmívají minulým desetiletím. V tuto chvíli pronáším těchto několik vět za ty, které uctíváme jako mrtvé, skláníme se před zmařenými životy a před tolikerou drzostí, která brání i nejbližším příbuzným, aby věděli, kde je potřeba sklonit své čelo před členy vlastního rodu. Tyto hřbitovy zůstanou jako živé svědectví hrůz, kde jmenovitě není místa pro nikoho z těch, kdo byli rozdrceni.

Není nejhorší jen hřích dokončený, zamezení dobra je větším zločinem! Na věky se bude táhnout lítost, jestliže nevyrovnáme nejdříve minulost, jestliže

nezměníme zločinné praktiky a neproměníme svůj vztah v úctu ke všemu, co bylo postaveno jako oběť pro celý náš národ. Že však žijeme, je pro nás ten největší závazek a dar nebes, ze kterého je třeba ukrajovat pro všechny bratry a sestry. To ať nám zůstane v našem zorném poli!

Bratři a sestry!

Jistě mi dovolíte, abych použil tuto stránku k opravdu srdečnému pozdravu z místa předsedy Mezinárodního sdružení bývalých politických vězňů. Pro mne je to opravdová čest, protože cítím důležitost informovat všechny, pokud jenom budou známy všechny podrobnosti o věcech a poměrech v naší vlasti i celosvětově.

Znáte jistě faktory, které hýbou celým děním v naší vlasti, ale též cítíte stejně jako my, že není síly, která by mohla s nastoupenou praxí nějakým způsobem konfrontačně vystupovat. Nedá se mnoho měnit a prožíváme to jako určité nedobré osobní zklamání, pozorujeme-li, jak mnozí i z našich řad nešetrně zacházejí se zkušenostmi ze všech převýchovných ústavů, táborů, šachet a jiných míst, kde nás minulý režim toužil likvidovat.

Rozuměli jsme si dobře v době tísně, držela nás osobně víra v sílu každé osobnosti a připravovali jsme se na skutečně přímé, ryzí a čisté poslání, které jsme chtěli startovat po návratu do civilu. Nedotkla se nás zločinná morálka minulého režimu, odmítali jsme všechny zásady, na kterých minulý zločinecký režim stavěl. Nedovedli jsme proklínat, spíše jsme všechno používali jako učební látku i prostor a umiňovali jsme si, že budeme vydávat o těchto událostech, zvláště

padesátých let, opravdický a skutečný obraz. Nesmí se na tom mnoho změnit tím, že se už jedná o stáří a nemocemi unavené jedince. Nemáme přátel, kteří by nás chtěli nějakým způsobem podržet, podepřít anebo nám alespoň nějakým způsobem vrátit zase novou naději. Ani naši představení všech kategorií nemají dobrou vůli nás přijímat dále jako věrohodné svědky. Často se nám zdá, že jsme prohráli nejen čas, ale celý život a do dějin vstupuje všechno utrpení jen jako výčitka neschopného vedení národa.

Jen sebevědomý charakterní zkušený muž či žena mohou být i přijímáni jako opravdoví svědkové. Nedělejme si nic ani z pohrdání, ani z neduhů, které přicházejí v našem vysokém věku, buďme svými zkušenostmi opravdovými učiteli lepšího života. Je to rozumné, bratři a sestry, kdo zůstáváte v cizině, že jste ochotni tam žít dál. Věřte tomu, že vás i národ musí považovat za zdravé jádro svého souručenství, jen je potřebí, abychom žili vy i my ve vlasti opravdu silou morálního vztahu ve všem, co naplňuje lidský život. Jsme prostoupeni všemi možnými jedy, které otravují a budou ještě směrodatné celá desetiletí v naší vlasti. Hledejme všechno, kde můžeme radostně působit na generace, které nás následují, aby nás mohly sledovat a s díkem zařazovat naše životy mezi ty, kdo jsou světly pro celé věky. I naše vlast může přežít jen péčí pevných charakterních lidí, může být zárukou jen tenkrát, budou-li se vedoucí i podřízení řídit pevností mravního kodexu.

Ať ve vás ve všech zůstává radost i síla dobrého upřímného života. K tomu
srdečné Zdař Bůh!

Srdečně zdravím!

Jak jsem slíbil, podávám zprávu o změně ve vedení Světového sdružení
bývalých československých politických vězňů, se sídlem v Zürichu.

Pro zesilující zdravotní nesnáze považuji za potřebné, abych předal vedení
Světového sdružení RNDr. Graciánovi Tejralovi, Znojmo, Na Hrázi 89.

Vzdávám díky všem, kdo spolupracovali a prosím o udržení přátelství.

Dr. Antonín H U V A R

klbka' bystřice
dl. bystřice 2002

Dr. Antonín Huvár

Svědectví o životě Dr. Šuránka

Najdeme v celém našem národě i v naší národní církvi velmi málo tak světlých a svérázných osobností, jako byl Otec Antonín Šuránek. V jeho pestrém, ale nelehkém životě, je nutné uvažovat o několika fázích, které svědčí od samého začátku nejrannějšího dětství až po jeho odchod z tohoto světa o velikosti a ryzím duchu jeho ušlechtilé duše.

Osobnost jedinečná, výrazná, dokonalá svým podáním ať se jedná o jakoukoliv fázi jeho praktického zařazení v duchovním životě. Snad ze začátku několik dat z jeho života. Narozen 29. 5. 1902 v Ostrožské Nové Lhotě. V poměrech, které bychom rádi dnes nazvali velmi skromnými, začíná v osmém roce obecnou školu. Je pravdou, že i v jeho životě hrála rozhodující úlohu jeho vlastní matka. Byla to požehnaná doba. Jestliže v roce 1912 putuje denně půldruhé hodiny do školy, pak je pro nás pochopitelné, ve kterém úseku svého života nabíral nejvíc rozhodnosti, kde zoceloval svoje z domova přejaté zásady věřícího hochy. Je to ono požehnání těch hodin, kde bylo možno prohovořit s kamarády cestou, všechno to, co hýbalo tehdy mladou duší.

Na začátku první světové války, kdy v roce 1914 – 1918 navštěvuje gymnázium v Uherském Hradišti. Kdo ví, co to znamenalo být nejistý dnem i nocí, prožívat i hmotnou bídu, pochopí, jakým dobrodiním byly pro něho ony rodiny, které se ho ujímaly, protože v roce 1913 zemřela, jak on

říká, jeho maměnka. Maturuje v roce 1922, v roce 1926 vysvěcen na kněze. Ale už v roce 1929 je jmenován arcibiskupem Prečanem spirituálem semináře. Už tenkrát se jevil jako výrazná vůdčí osobnost, která stavěla na vnitřní i vnější kázni, na onom praktickém pojetí ať povinností duchovní či vnějších. Přichází ono krásné období, ve kterém formuje celé generace nových kněží pro olomouckou arcidiecézi. Byl jedním z těch, kdo se nebál mít požadavky na mladého člověka, kterého chápal v celistvosti

se zaujetím pro vůdcovskou úlohu v církvi. V květnu r. 1948 již jako doktor teologie byl zproštěn úřadu spirituála. Ale nedlouhou po tom v roce 1951 byl zatčen a odvezen do Želiva.

Bylo-li něco zásadně základním stavivem jeho celého života, bylo to dětství nepohodlné, tvrdé, ale čisté, které dovolilo, že celý jeho praktický způsob působení na mladší generaci, tedy na bohoslovce, znamenal jen odzírání jeho vlastní praxe. Dobu zařazení do onoho těžkého způsobu, kterým minulý režim chtěl zlomit všechny, kdo svým charakterem předčili průměr, považuje za poslání, které mu Bůh dává, aby zmnohonásobil všechno to, co už modlitbou, studiem a rozjímáním v sobě dokázal pěstovat. Nikdo ho neviděl v žádném prázdně, byl neustále mužem studia, získávání vědomostí a zdokonalování ve všem, co toliký jeho následovník nemohl dosáhnout pro povrchnost, s kterou sledovali svého učitele.

Bohosloví bylo pro něho tím nejkrásnějším údobím, kdy se zocelil ve svém setkávání se s Bohem. To jsou jeho velké perly ve vlastním životě, ke kterým vede všechny své posluchače, totiž onen klid nebo spíše utišení se k rozjímání a k modlitbě, které považoval za základ veškerého duchovního života i působení. Jako kaplan byl houževnatým, mohli bychom říci mužem modlitby i živé praxe. Jako spirituál stojí nade všemi jako velikán duchovního života. To, co dokázal celý svůj život uskutečňovat, byla jeho nezištnost i v duchovních záležitostech, kdy prohlašoval: „Nic jsem sobě nepřenechal, všechno jsem odevzdal Bohu“.

Zvláště těžká doba nastala, když za okupace v minulé válce byli rozprášeni jeho žáci po všech koutech Evropy, kdy umírají záhadným způsobem jeho spolupracovníci pater Šumšal, pater Jaroš a on sám tolikrát churavý, přežil krutá léta válečná, aby znovu v roce

1945 byl zase tím, kdo formoval nové kněžstvo. V roce 1950 byl zbaven úřadu, nastupuje do Želivy, kde už měl připravenou půdu tolikými ze svých kněžských

přátel. Odchází, a to tvrdí, nebyl poslán nenáviděným bolševickým režimem do kamenolomu ve Štramberku, ale sám odchází, aby se obětoval za všechny spolubratry, kteří potřebovali jakoukoli oporu. „Hledal jsem jenom cestu na Kotouči a v přilehlých lomech, cestu, jak zvětšovat slávu Boží a jiné přivádět k onomu poznání, že toto je cesta nejlepší!“ Přežívá Želiv, přežívá Štramberk a v roce 1968 při zakládání díle obnovy na Velehradě má jakoby vítěznou píseň, kde líčí nejenom přítomný neutěšený stav církve u nás, ale chce dodat všemi svými silami novou důvěru a radostnost v jakékoliv práci na lísce Boží.

Zde však vystupují jako oponenti proti němu mnozí z bohoslovců, kteří odešli ze své kněžské dráhy a vytýkají, že zůstával celou tuto dobu statečně, ale sám, bez toho, že by byl ochoten se dělit s bohoslovci, kteří bojovali o své povolání a též o duchovní kvality, aby vydrželi. Byl to těžký rozhovor, kdy sám cítil, že jeho izolace nebyla tím, co by posilovalo bratry. Z této doby jej velmi dobře znám, kdy jsme v úzkých, blízkých vztazích po mém návratu v jedenáctém roce svého odsouzení, mohl brát podíl na jeho moudrosti, ale též jsem se někdy ohrazoval proti tomu, co vycházelo jaksí ze zvyklostí minulých desetiletí. Přicházeli jsme ne zlomeni, ale tolikrát zmučení poměry, ať to bylo na šachtách nebo po vyšetřovačkách a čekali jsme otevřenou náruč. Sám jsem to vyjádřil při prvním setkání s ním: „Jsem rád, že mám zase spirituála blízko“ a on se odvolával v tuto dobu na to, že bez souhlasu nemůže tuto funkci zastávat ani u jednotlivců. To byl jeden z prvních šoků pro kněze, který pln ideálů přišel, aby ještě zbytek sil nabídl všem, kdo o to budou stát. Mé zařazení mezi rybáře považoval za půl zrady, protože cítil, že kněz by měl být tam, kde je houfec lidí neustále v blízkosti a kde možnost působení je stále živá. Nic z toho už nás nedovedlo víc zbavit prvotního nadšení, protože jsme cítili, že se vytvořil v národě i v církvi zcela odlišný duch myšlení, ale též i názor na praxi viditelného života.

Dr. Šuránek byl velký svým životem v přítomnosti Boží. Mohli jsme stavět už jenom na jeho vstupní modlitbě: „Můj Bože, věřím, že jsi zde přítomen, uznávám svou nedostatečnost a dávám Ti do služeb všechno, co je mé a co mohu používat. Jen dej, ať se nikdy neodkloním od oné velké milosti, že jsem ve spojení s Tebou“. Tato jistota, že Bůh je zde a čeká na moji odpověď, stačila pro nás pro všechny, abychom jeho považovali za skutečného mluvčího onoho čistého směru, který jsme

toužili vidět v tolik zkoušené církvi. Byl neochvějně přesvědčen o pravdě, kterou hlásal, proto mu bylo ničím, jestliže superior semináře p. Hradil se před ním odvolával na autoritu arcibiskupa Prečana. Z toho docházelo někdy ke konfliktním střetům, ve kterých se postavil zcela nesmlouvavě na stranu bohoslovců, kteří tolikrát žádali o ochranu ve svém vlastním rozhodnutí a životě. Říkal docela otevřeně: „Jen ten se odvolává neustále na cizí autoritu, kdo je osobně nejistý a sláb“. Následovalo mnoho fází jeho života, uchýloval se mnohokrát ke svým příbuzným, ať to bylo v době jeho nemoci, byl léčen v Kroměříži, kde jeho bratr byl správcem, později byl v Bartošovicích u svého synovce pátra Dominika a své sestry, následovaly Životice a Ludgéřovice. Ve svém stáří i ve svém churavém stavu byl v této době ochoten rozdávat ještě ze své bohaté životní pokladny.

Bylo by potřebí jako zvláštní studii uvést jeho názory na statečnost nutnou u kněží, neméně důležitý bod jeho působení se zacítil na vztah kněze a dívky či ženy, kde zastával zcela vyhraněné ostré stanovisko, že kněz musí zůstat svoboden ode všech závislostí, ať se jedná o závislost na rodinných příslušnících nebo na komkoliv z jeho působení. Nesnášel nekázeň a poměry, které dnes jsou běžné i na naší fakultě i v semináři, by jej přivedly do stavu sklíčenosti do té míry, že by považoval za nutné vzdát se zodpovědnosti za výsledek studií i života.

Pro dnešní dobu vycházel však podle našeho mínění z představy poněkud neskutečné, když tvrdil, že moravský lid velmi miluje své kněze. Snad v některých

oblastech. Jenže přesvědčoval se i ve svém působení v pohraničí, že to, co je neostřeji formováno jako nepřátelské smýšlení proti církvi, patřilo především kněžím ať přítomným nebo těm, kdo kdekoliv působili. Sám cítil svoji osamocenost, když dobrovolně v dobách poválečných vyhledával osady v tom nejsevernějším cípu Slezska, aby zastupoval farnosti, ve kterých byl kněz odvolán anebo vyhnán se svými souvěrci z naší vlasti. Jeho působení bylo zacíleno na osobní zkušenosti, že není dobré, aby si člověk cokoliv dovoloval. Tvrdil vždycky, že život kněze musí být odlišný od života lidí, žijících v rodině a jen ten je svobodný v celém pojetí, kdo není svázán ani lidskými ohledy, ani ledabylostně, tím méně ještě, že by pohlížel na možnost opustit nastoupenou brázdou.

Považovali jsme někdy za trochu zbytečnou námahu usilovat o to, aby bylo pevné spojení s bývalými bohoslovci, tedy s těmi, kdo neměli odvahu dokončit svá studia a pokročit až k oltáři nebo kdo dokonce zklamali tím, že se obrátili zcela proti církevní praxi. Byl v každém ohledu pilířem, o který bylo možno se opřít a kde bylo možno hledat alespoň pochopení.

Jeho postoj k duchovnímu životu byl nekompromisní, ale zdůrazňoval vždycky, že je potřebí, aby všechno, ať to bylo gesto, které bere s láskou breviář, anebo odříkáváme naučené chvalozpěvy, nikdy tam nesmí chybět ona vnitřní radost, kterou se honosili všichni ti, které uctíváme dnes jako svaté. Breviář je ukazatelem poctivosti každého spolubratra. Nezapomněl nikdy zdůrazňovat, že na předním místě úcty ke svatým musí být Matka Boží a těch několik květů, které ji dáváme k nohám růžencem, má být něco tak samozřejmého, že nemusíme ani zpytovat, zda jsme něco opomenuli či nikoliv. Protože kněz v jeho představě nesmí upadnout do nečinnosti, tím méně ještě, aby byl nerozhodný v udržování pořadí skutků, má vždy předcházet jakoby samozřejmý povinný dobrý skutek, který udržuje jas v duši každého bližního. I když jsme málo kdy ho viděli s usměvavou tváří, přece jen zdůrazňoval nutnost neupadat nikdy do stresové situace, neučit se teprve onomu optimismu, který se rozlévá jiným, ale mít je jakoby vtěsnán do svého vlastního já. Nebál se zdůrazňovat, že myšlení každého člověka se musí podobat stále kvetoucí voňavé louce, aby každý při pouhém setkání nabral vděčnost za možnost využívat tento dar.

Jak by to ale vypadalo s kterýmkoliv ze žáků, kdyby se neoddávali pravidelnému studiu a to tenkrát, když uzavřeli studium na fakultě a v semináři. Ona pravidelnost získávání nových poznatků je teprve oním žebříkem, po kterém se neustále člověk dostává dál a výš. Platilo-li vždycky, že člověk má takovou hodnotu před ostatními, jak dovede využít volný čas, v jeho pojetí to byla nutnost nemít vůbec volný čas, ale mít jej vždy naplněn tím, co člověku znamená bohabojný odpočinek – tedy čas požehnaný. Varoval před každou povrchností. Tam, kde kdokoliv z nás propadá mnohomluvení, jako by předestíral před sebe jenom závoj, aby nebylo vidět do nitra. Jen povrchní člověk neváží množství slov, kterými zahrnuje jiné. Je třeba mít radost z každého i sebemenšího úspěchu, který se podaří našim bližním. Kněz nemá tolik sledovat své vlastní úspěchy jako ty, které vycházejí z napodobení jeho vlastního života. Nejdříve dát do pořádku, do souladu, zvýší požadavků věčných, všechno i to nejmenší ve svém životě a potom teprve sepnout ruce k tomu, aby vše, co zůstává za námi, bylo posvěceno přítomností Ducha svatého. Dobrota srdce je odzírána nejvíce od nejmladší generace, ale neklamme se, může to být vždycky jenom nálepka v kněžském mládí, která vydrží jenom potud, pokud člověk dokáže žít tak, jak žijí třeba děti, tedy někdy i rozpustile.

Málo je platná každá paráda, měla-li by brokátová nádhera zakrývat jenom prázdnotu duše. Zpytování a zamýšlení před duchovními úkony je především příkazem pro kněze, aby bylo z čeho rozdávat, musí, aby mohl zapálit, nejdříve sám hořet. Běda všem těm, kdo zůstávají ve svém jednání a vztahu v unylé póze trpitele. Nikdo ať z posluchačů anebo podřízených nemá poznat nic z toho, o co bojuje právě kněz, který je v čele. Jeho ideální typ je usměvavý, pohyblivý, neklidný všude tam, kde pozoruje přílišnou stagnaci, ať ve zbožnosti nebo v akci. Jeho život byl svědectvím, že neexistuje jiná únava, než ta, do které se člověk sám nutí, jinak všechno je neseno jenom onou větou, kterou si vybral za heslo života: “Nic jsem sobě nevymínil, všechno Bohu odevzdal”.

Je to návazné na Stojanovu velkodušnost. Přesto přes všechno, co jej nutně staví mezi velikány života i nauky, je potřebí mít se na pozoru před tolik proklamovaným dnes kultem osobnosti. Jestliže má být hlasatel evangelia vzorem, nesmí se bát jít po stejném humně, jako jeho posluchači, jako ti, kdo v potu tváře vytváří hodnoty pro sebe, pro děti, pro národ. Jeho osobnost bude vždycky

zneklidňujícím prvkem pro ty, kdo hledají, ať před seminářem, ve studiích anebo už po zařazení do duchovní správy, jen výhody, pohodlí, slávu. Běda těm, jimž není jasný jejich věčný cíl, budou mást duše, které mají vést na pastviny tučné.

Celý život byl jedním pohybem, a to úprkem mohli bychom říci, ke všem hodnotám věčným, a to přes všechno to, co v něm zůstávalo jako bolestný sten po nevyplněných přáních a tužbách jeho vlastního kněžského působení. Život v přítomnosti Boží a odchod na věčnost, jako by byl jenom překročením jednoho zápraží.

Hochwürdigster Herr Herr Generalabt!

Mit größter Demut, aber auch mit Aufrichtigkeit, will Ich Sie benachrichtigen über die komplizierte Situation in Heiligenberg bei Olmütz. Die Geschichte tangiert sehr schmerzlich uns alle. Die Korrespondenz mit dem H. Abt Michal, hat sich als unwirksam erwiesen.

Ich bin nur eine bescheidene Ordensschwester (jetzt schon 50 Jahre nach den Gelübden. Ich will als jemals Hl. Katharina aufmerksam hinweisen, doch mit einer Bitt, uns in dieser peinlichen Situation behilflich zur Lösung zu sein.

Wir meinen, daß alle unsere Bitten bei dem H. Abt Michal (unglaublich unerhört geblieben sind. Pater Berka wird verlegt werden.

Drei sehr ernste Gründe zwingen uns zu bitten den Herrn Jakob auf dem Hl. Berg weiter wirken zu lassen, die Nähe des von ihm geistlich geführten Schule macht es sehr wahr daß er hier bleibt.

Der erste Grund ist seine sehr alte und kranke Mutter, die zwei Söhne für den heiligen Dienst erzogen hat. Wir fühlen als wahre Aufgabe des Sohnes die Mutter mit

Sorge zu bezchützen, deswegen ist est unbergreiflich, den Sohn und Sie bis auf das Ende der Republik zu werlegen. Der Herr Abt Michal hat auch seinen Vater im Kloster auf Strahov.

Diese Aktion, die Umsetzung müste sicherlich einen nahen Tod der Mutter bringen.

Der zweite Grund: Seine Aktivität und Frömmigkeit hat das Leben und religiöses Tun sehr erhoben. Doch uns ist es Klar, daß seine Kapläne ihm sehr wenig zu Hilfe standen. Sein Wirken in unserer Schule hat dazu geführt, daß wir als die beste Schule in der ganzen Umgebung sind. Diese Faktoren führen dazu, daß auch unser Schuldirektor in einer Isolation zu arbeiten gezwungen wird.

Drittens: Da der Herr Jakub sehr krank ist, doch hier in Olmütz von allen Ärzten sehr precis behandelt wird. Uns scheint es unbegreiflich daß es keinen jüngeren Priester gäbe der ihm zu Hilfe stehen könnte.

Wir haben nur eine Hoffnung in Ihrer Person, denn es liegt doch in ihren Möglichkeiten unsere Gründe zu studieren und mit Liebe zu lösen. Es ist dringlich und notwendig etwas für uns zu tun. Der Herr Berka braucht seine Mutter, unsere Urschulinenschule wird schwer ohne Ihn praktizieren. Seine kranken Brüder benötigen ihn um so mehr.

Zu dieser Aktion zwingt mich die heilige Katharina und flößt mir Zuversicht zu Ihnen. In tiefster Demut mit allen Gläubigen die es aufrichtig meinen, sind wir im Gebete mit Ihnen vereint. Wir bitten um Ihren Segen ergebene:

Milí bratři a sestry!

Nikdo z nás neví, zda bude možnost ještě některé z příštích dob se sejít v takovém počtu, abychom jednomyslně ohlašovali svůj kladný vztah k jednomu faktu, který je nejdůležitější pro nás pro všechny, ať jednotlivce, ať celé společenství, že žijeme.

Považujme jen tuto skutečnost za největší milost, za dar, ale též i poslání, kterým musíme odpovídat na řadu životně důležitých otázek ať svého vlastního jednání a života nebo těch, k nimž jsme se ještě vrátili. Proto nám byl darován ještě další kus života. Jsme povinni předávat ty zkušenosti, které jsme v dobách temných, ale bohatých na děje i jejich řešení, mohli vyzískat ve všech ústavech, které byly zřízeny minulým zločineckým režimem na likvidaci všech těch vlastenců, kteří se nepodrobili sjednocenému marxistickému myšlení.

Nesmíme vyhlížet jako tolik nešťastníků, kteří nevidí jen sebe, svůj osobní cíl, který nebývá vždy bohabojný a čestný. Pozorujeme, jak by to bylo jednoduché vidět a kritizovat jen chyby jiných. To nebylo nikdy našim posláním, nikdy jsme si nevybrali tento lehký způsob komunikace s jinými. Jsme zde, abychom si připomněli to, co bylo vzácného, všechny silné okamžiky tvrdých, ale na oběti bohatých, tedy užitečných let.

Vzpomeňte jen, kolik to bylo vzácných příležitostí na společných cimrách. Jaká možnost poznání nových faktorů, jaká bohatost jejich řešení, jak velké možnosti byly vzdělávat se, a to u nohou všech těch, kdo svými osobními zkušenostmi i věkem vynikali nad námi, kteří jsme v roce 1948 přicházeli někdy vyjevení, někdy plní lehkovážných myšlenek do této nové komunity. Nejvyšší možná vysoká škola. Nesnesitelná pro ty, kdo jste museli opustit malé děti, mladou manželku, milující klín vlastního domova. To všechno tu zůstává jako bohatství, které dobře využito, může znamenat pookřání i v této smutné nevyjasněné situaci, která objímá celý náš národ. Dílo, které mělo zničit tolik vzácných národních velikánů, čistých mladých duší, bylo

požehnáním pro všechny, kdo nepromarňovali ani za mřížemi tyto Bohem nabízené šance.

Kolik to bylo jen bohulibých spojení s Bohem v tiché modlitbě, v hodinách, dnech a létech, kdy jedinou nadějí byl snad jen návrat domů. Nechejme padnout všechno nedobré, co se nám ještě vkrádá do duše. Snad mnohý z nás oplakal tato léta jako nenahraditelnou ztrátu. Vraťme se k těm chvílím soustředěného

rozjímání o Bohu, o sobě, o povinnostech, které nás měly na křídlech dobré vůle přenést návratem do milovaných domovů. Jen ten, kdo je mravní silák, dokáže snést celistvost myšlenek a nezoufá nad přítomností, tím méně neproklíná minulost, ale též nad ní nedělá tlustou čáru, aby se k ní nevracel. Je to jediná možná služba pravdě. Čím více však kdokoliv z nás má péči jenom o sebe, tím více je vlastním vězněm a zůstává světu i sobě jenom prázdným nezvučícím bubnem bez užitku.

Vy to cítíte stejně, jako každý z nás, že sobec je citlivý jen na své přednosti. Měli jsme možnost to sledovat na těch, kdo ze slabosti podepisovali socialistické závazky, kdo se vbízeli našim pomyslným ochráncům, aby si ulehčili svůj úděl. Jsou nadurdění, uraženi, jestliže komukoliv z nás se připomene toto nečisté komunikování s režimem, který jasným zákonem byl označen za ničemný, zločinný a zločinecký. Nikdo z nás se nevrátil do onoho vysněného života, o kterém jsme přemýšleli v celách nebo na šachtách. Kdybychom se však i na tomto posvátném místě měli obírat zklamáním na tom, co se nepodařilo a nepodobá se představám, které jsme ukovali pod taktovkou pendreků a bejčáků, nezbylo by nám nic z toho, co nám všem pomohlo přežít a vrátit se mezi ty, kdo nám dříve byli nejbližší. Jsou to desetiletí plná bolestí, obětí, utrpení, strádání, ale též období, kdy soudruzi v době, kdy utráceli nepohodlné odpůrce, ztráceli vládu nad sebou. Jak je to zajímavé, že právě ti hnusové minulého režimu museli podstoupit stejný úděl jako tolik našich vlastenců, totiž zaplatit svůj politický úhyb vlastním životem.

Nesmíme nikdo z nás upadat do skepse smutku, ale též ne do lehkovážnosti, abychom přešli to, co znamenalo školu bolesti, ale též požehnání všem, kdo čekali na nás. Na tomto posvátném místě je potřebí se vzchopit, abychom dovedli vyjádřit svými třesoucími se již pažemi onen velký dar, kterým jsme byli obdarováni, aby jiní mohli bohatnout dobrými skutky našim přičiněním. Nebylo kapky krve, která by byla obětována s laskavým pohledem na kohokoliv z našeho národa, není jedna hrubost a zločin, který by mohl dobrořečit za změnu morálky, kterou cítíme jako těžkou botu, doléhající na naše zmalátnělé údy. Jen nesmíme vzpomínat. Divíme se často, když nás někteří nedobře žijící představitelé nazývají svědomím. Jsme všichni, jak jsme tu přítomni, opravdovým svědomím pro ty, kdo jsou nejistí ve svém jednání? My tvoříme nyní závěr onoho hrozného řetězu minulého století, my zastupujeme, ale jako živí, ještě poslední členy toho společenství, které je povinno ukázat světu, že existují jiné hodnoty, než ty, které nám nutili v minulých desetiletích, ale že též není žádnou hodnotou to trpce podávané několikakorunové dostiučinění od mocných nad námi, abychom museli zapřít sebe a být poslušnými a vděčnými uživateli toho, co nám s plivnutím do tváře poskytují.

Ať je za námi jako vyřízený problém, myslím však tím vyrovnání, pokud cítí někdo provinění ve svědomí. Je nutné se vzchopit všemi zbývajcími silami, abychom vyjádřili znovu svoji oddanost k Božímu zákonu tak, jak jsme ho s láskou přijímali jako děti, abychom byli schopni s rovnou páteří vyjádřit díky, ale též, abychom se nabídli se vším, co je ještě našim vnitřním majetkem, všem ostatním bratřím a sestrám. Náš úkol je nyní chopit se všech možností, jakými jenom dovedeme projevit radost, jak můžeme i svými ubývajcími silami pomáhat všem bratřím a sestrám. Tak jsme totiž uvažovali na všech místech převychovávacích ústavů, protože Bůh a modlitba nebylo to poslední v našem nelehkém údělu. Protože ještě žijeme, musíme vystupovat jako rovní svědkové před národem i před církví. Byli jsme přece jenom vyvoleni jako první v likvidační řadě, ale nyní jsme už poslední, kdo má tuto velkou, Bohem danou povinnost – svědčit o pravdě. Jsme posmíváni a nenáviděni všemi institucemi a mladá generace je úmyslně vedena tak, aby znehodnocovala, ba se vysmívala všemu tomu, co bylo někdy jenom nešikovným projevem odporu proti povodni, která zachvátila celý náš národ.

Zůstává však ještě nad naším národem ona špína nesmířených hříchů a zločinů, nehotových soudů nad zlem, aby všechno to, co bylo zlé, dlouhým otálením nebylo postaveno na stejnou úroveň, jak se to mocní snaží, aby nebyl rozdíl mezi vrahem a obětí. Běda nám, jestli se nebudeme lišit svými mravy od těch, kdo hlásají ještě i dnes tuto zprofanovanou morálku.

Znovu je třeba vrátit zase úctu k právu a k pravdě, být rovný a rozhodný, nečekat na to, že jiní budou plnit mravní příkazy, ale sami nezatíženě, statečně uskutečňovat všechno, co může být ještě krásné, je-li to podáváno třeba už jen ve stařeckém vizóru spolubratří a sester. Vezměme na tomto místě do sepjatých rukou všechny, kdo se nedožili, kdo trpěli snad více ještě než my, kdo nenalézali sílu. Ono čekání a slzy všech ušlechtilých dívek a žen, matek a manželek, kteří marně tolikráte toužily a očekávaly návrat svých nejdražších. Kolikráte jejich čekání bylo však uzavřeno jen zprávou o dalším utraceném životě nejdražší bytosti.

Bratři a sestry, toto místo je místo odvahy, pravdy a pokory. Vy víte sami, že jsme nechtěli a nebudeme již nikdy připomínat prožitá desetiletí jako opravdovou oběť. Byly mezi námi i takoví, kdo si nemoudře ulehčovali svůj úděl, ale všichni jsme chtěli vyjít do poměrů moudře vedených lidmi, kteří by byli mravně na výši. Kolik je to trosek, které vidíme místo krásně vybudovaných staveb - živých, rovných osobností. Vidíme tolik zmrzačených lidí mravně zchátralých právě tím, že se hrbili před

mocnými, ať už to bylo v kterékoliv organizační jednotce. Ten, kdo naletěl na nabídku nebo se schoulil před hrozbami a chtěl jen výhody pro sebe, ten žil v bázlivosti a s nejistotou se vracel i mezi své, aby nebyl světlem a systémem dobrého života, ale přinesl tolikový rozklad. Vy víte všichni, že jasně byl minulý režim označen za zločinný, leč tam by museli nastoupit ještě ti, kdo byli za něj zodpovědni, kdo vysoušeli na svých dlaních krev mučedníků, kdo chtěli uvést do zapomnění všechno a všechny z té doby, která bez pokání bude jenom novou výzvou k opakování těchto neřádných praktik.

Kolik z nás ztratilo sebevědomí? Kolik z našich bratří a sester finguje ztrátu paměti, která by mohla uvést jednoho každého na správnější cestu? Nepomůže bohatství, jen mravní výše a odhodlání udržet si ji. To znamená pokrok osobní i pro celý národ. Je potřebí nejenom připomínat, ale pomáhat formovat čistou přítomnost, vnést naději do budoucnosti, zvláště těm nejmladším, aby nebylo nikoho mezi námi, kdo se plíží u dveří mocných, aby chlemtal přízeň a zatracoval všechno, co se mocným, i třeba mravním pidimužikům, nelíbí. Jak se mýlí každý, kdo by se domníval, že všichni, kdo jsme byli v temnotách, toužili po světle, že všichni, kdo vyšli z těch zatuchlých prostor převýchovy, chtějí žít na čerstvém vzduchu s čistou duší. Berme celý osud minulých desetiletí jako život v přítomnosti Boží, kde otázky, které nám život dává, s pomocí Boží dokážeme s úsměvnou tváří organicky zařazovat do hodnot svého vlastního života.

Ať Bůh žehná všem, kdo jakýmkoliv způsobem bojovali jako mučedníci nebo jako ti, kdo se jen spolu vezli právě oním odporem proti všemu, co jsme tenkrát i dnes považovali za nedobré. A musí to být pravda Boží, která bude písní našich dalších let.

Vážení bratři a sestry!

Je těžko určit, co je větším darem, anebo chcete-li milostí, zda to, že jsme pohromadě jako širší rodina, která zaměřovala své jednání k jednomu cíli, totiž žít podle norem mravního kodexu, který celá staletí udržuje nejenom Evropu, ale celý lidský rod.

Pozastavujeme se před oltářem, abychom sepjali své ruce k živé modlitbě za všechny ty, kdo sice s námi nastupovali do těch zlojárných mlýnů bolševického systému, anebo i vy, kdo jste museli opustit vlast, které říkáme naše.

Zdravím vás všechny opravdu upřímně, protože doby jsou nedobré a lidské společenství rozhárané do té míry, že my, co jsme okusili všech slastí převýchovy, musíme být stále tím živým svědomím, které jiným bude nezištným způsobem ukazovat, jak je potřebí žít, aby mohl být celý lidský rod šťastný.

Kolik je nás rozdílných osob, tolik známe rozdílných vzájemných přístupů k problémům. Nestejně hodnotíme historii uplynulých let a zvláště, kdo nese na sobě stopy krutostí, má co překonávat, aby zlost se proměnila v naději, a to tím spíše, že se setkáváme se spolubratry, kteří mnohem více třeba trpěli než my sami. Jenže nyní jsme z tohoto pekla vyvázli ještě se životem, který musíme nutně považovat za velký nenahraditelný dar, ale též za úkol, kdy máme své zkušenosti skládat k nohám té generace, která jde za námi. Vy víte všichni stejně jako my, že v naší vlasti nejsou slavní žádní opravdoví vlastenci, že spíše se koupí věnec mučedníkům, když si ho sami tak, jak máme zkušenosti, zaplatíme. Nesmíme ale čekat na jakoukoliv odměnu ani na jakékoliv uznání,

protože kvůli tomu jsme neplnili onen velký příkaz sloužit pravdě, abychom si vyžebravali přízeň mocných.

Uvažujeme, a zvláště na těchto slavných místech, kde už po desetiletí nalézá jeden každý z postižených opravdovou úlevu, ale též novou chuť ještě něco udělat pro ty, kdo jdou za námi. Smutku jsme se zbavili dávno, protože ten jsme neznali ani v převýchovných či na šachtách. Plazit se po břiše nás nenaučili ani mocní, ani ti, kdo se plazili vždycky úlisně za pány. Chceme zůstat i nadále šikem, i třeba s pocuchaným zevnějškem, se slabým zdravotním fondem, ale s neomezenou chutí být všem skutečným vzorem života. Vzpomeňte jenom, jaké to byly krásné okamžiky, kdy v tichosti každý z nás dovedl hodnotit, ale hodnotit opravdově všechny klady i zápory života a dovedli jsme z nich brát sílu i nadšení, aby se dalo vydržet to, co mělo znamenat naše vymazání z kalendáře života.

Je nám těžko vzpomínat na všechno to, co zůstává tuze lidské i v našem souručenství. Snad jen vzpomeňte na poslední pouť na Sv. Hostýně, která znamenala pro nás pro všechny jakýsi mezník v hodnocení těch, kdo procházeli kriminály a šachtami. Kdyby všichni, co procházeli těmito temnými stezkami, byli charakterově na výši, jak by bylo možné, abychom hledali ještě jeden na druhém chyby, které považujeme za neodpuštělné, anebo jak bychom mohli ještě upadat až do takových krajností tak, jak jsme to zažili v naší vlasti, že i když je doba vážná, nejistá, ba nebezpečná, nestydí se někteří z nás podávat ještě pohrobkům dřívějších katů neblahé zprávy jeden o druhém a žádáme dostiučinění. To může dát jenom člověk, který je na výši anebo sám Bůh, který může odpustit jakýkoliv přestupek v životě.

Jsme v situaci, která není nadějná. Nejsme mezi lidmi, kteří by dovedli hodnotit utrpení, ba dokonce i naše školství a veřejné instituce či veřejní činitelé usilují o to, aby se znihilizovalo všechno to, co považujeme a co je též ve skutečnosti hodnotným utrpením i pro národ. Kdybychom tímto způsobem procházeli přítomné dějiny u nás, jistě bychom nezářili radostí.

Vzpomínáme dnes na všechny, na ty, kdo nepřežili a nezapomínáme ani na ty, kdo toužebně očekávali, že se jim jejich synové nebo dcery vrátí zdraví domů.

Strádání a utrpení těch, kdo jste byli mimo naše území, je rozdílného charakteru, ale sami dovedete vy určit, kolik jste toho museli snést na svých bedrech, když všude jste byli jako cizinci, kteří opustili svoji vlast. Kdo rozuměl našim poměrům tenkrát a kdo jim rozumí v naší vlasti, když my, kdo jsme ještě poslední živí svědkové, nemáme možnost udát cokoliv z těchto skutečností a zkušenostně jsme odstrkováni od všeho, co by mohlo oživit ve všech členech stávajícího národa sílu charakteru, které měly být zlomeny mřížemi a okovy.

Kolik je to jenom stýskání na to, co není v pořádku, to ví každý z nás, ale kolik je v tom onoho jedu, který by rád zase opakoval všechno to, co stálo tolik životů, ale též i naši vlast majetku a možností. Nejenom, že jsme byli odříznuti od lidského kmene ať evropského či světového, byli jsme trestáni jenom za pouhou zmínku a není možné vymazat ze svého vlastního slovníku to, co zanechalo hluboké rány i na našich organismech. Museli bychom se nejdříve naučit zapřít sebe a zapřít tím i národ. Je dvakrát bolestnější, že všechno to, co bychom rádi svěřili jako bohatství, které je možné zvětšovat, je popliváno, znevažováno, odhazováno do smetí jako věc, o které se nemusí, ba nesmí ani nikdo zajímat, protože ti, kdo jsou v čele, jsou vlastně jenom pokračovali všech těch, kdo nechávali stopy na našich orgánech.

Kde se vzala ona chamtivost, snaha podvádět, kde se jenom dá? Považovat sebe za všechno a potřebného člověka za nic? Kde došel tento posmívaný národ k tolikeré proradnosti, kterou nikdo z nás nepředpokládal, ať to bylo v šachtách anebo na samotkách. Pach plných hrnců, které jsou slíbeny a ne jinak, než jenom podmíněně, šíří dál nenávist a dokonce tolik i z našich spolubratří zapomnělo na nutnost žít podle pravdy. Nechejme ty staré spory, tím více, jestliže se jedná jen o věci osobní, protože zde, a v tuto dobu zvlášť vážnou, jde vlastně o všechno. Jde o člověka, jde o národ, jde o tvář všech těch, kdo nesmějí brát podíl na oné bezradné a bezedné podvodné praxi, kterou si tolik z našich spolubratří oblíbilo. Jsme svědomím? Tak jim buďme úplně, ale to předpokládá pevnost charakteru, radost z možnosti být prospěšný všem ostatním a pomáhat, kde je to jenom možné. Musí nás být vidět podle díla, i když údy slábnou, paměť upadá, přece jenom jsme to ještě my, kdo jsme byli zvyklí považovat Česko-slovenský národ za jednotný a nadějný v celé střední Evropě.

Kolik je z toho všeho, co jsme prožili pravda, to si máme připomenout při každém setkání. Jak by to bylo krásné, kdyby to bylo pravda, že je u nás skutečná svoboda. Nemohl by jeden druhého sundávat, závidět růst a znevažovat praxi života, kterou považujeme za správnou. Není šablony, do které by bylo možno všechny vtěsnat, ale jsou možnosti, které můžeme využít, abychom všem dokazovali, že pravý optimismus spočívá ne v počtcích, ale v daných možnostech, které se dají rozvíjet pro blaho všech ostatních.

Jsme zde jako vykřičník a děkujeme Bohu za to, že nás ještě někdo může jako vykřičník považovat. Všechno negativní přikryjme svým radostným přístupem k těm záležitostem, ve kterých osobnost se může rozvíjet a růst k radosti nejbližších i celého národa.

Ať je požehnána i tato chvíle, ve které spolu s našimi bratry Slováky, když jsme spolu trpěli, spolu vzpomínáme a obětujeme každou z těchto vzácných chvil jako projev vděčnosti za darovaný ještě život.

Ať Bůh žehná každému, kdo pochopil, že jeho život může být chválou celého lidstva.

Kopřivnice, 14. 12. 2001

Vážení bratři a sestry!

Tuto příležitost, kterou mi nabízíte, považuji za velké vyznamenání. Mohu to být zrovna já, kdo má možnost vzpomenout ve vaší přítomnosti na osobnost, která bude ještě dalším generacím ukazovat, že je potřebí chránit hodnoty, opatrovat je a mít je za krajně důležité, i když jsou opomíjeny všemi třemi generacemi, které prožívají přítomnou dobu.

Z mého hlediska je to velká milost, že jsem mohl být spolu s těmi, kdo padali jako první naši hrdinové na onom lánu, který byl neorán, ale pustošen vedoucí silou ničemného minulého režimu. Nikdo z těchto mocných tehdejších ani dnešních nepochopí, co je opravdu krásné, vznešené, co může být čisté i pro věčnost, neboť jenom duše ryzí dokáže pojmout do své náruče to, čím Bůh vyznamenává právě ty, kdo jsou čistí podle norem jeho zákona.

Považuji to za velké štěstí, i když se vám to bude zdát možná divné, že zrovna v těchto chvílích, kdy byla tato velká hrdinka našeho národa připravena potupně o život, jsem byl rozbitý jako hadr v korekcích, soustředěn jen na to, co dávalo člověku kousek naděje, že přežije. Nic nebylo po ruce, ani jídlo, ani nic, čím by si člověk mohl krátit čas, jen kus víry, přítomnost Boží. Jak to bylo jednodušší pro nás pro všechny, kdo jsme měli aspoň kousek jistoty Božího poslání. A to bylo též podle posledních řádků silou této velké ženy, kterou budeme připomínat, že byla naplněna vírou v existenci Boží.

Není to nadbytečné, že připomínáme události minulé. Nikdo nemůže vykořenit svoje já z oné minulosti, ze které jsme vyšli. Nemůžeme zapřít rodinu, neutečeme od svých přátel anebo těch, kdo nám nepřejí a byl bych rád, kdyby zvláště ti mladí a

nejmladší pochopili, co bylo skutečnou hrou s národem minulého proklínaného systému. Ať byl člověk čímkoliv na svobodě, v oněch špeluňkách, ve kterých i ona strávila ten nejkrutější úsek svého života, kde byli všichni nazváni ničemy, sabotéry a zrádci, ale tam se usilovalo jen o to proti všem, kdo nám znepríjemňovali život, abychom zocelili své já do té míry, že vyjdeme, jak ona velká, můžeme říct doopravdy mučednice, zdůrazňuje, že v roce 1945 jí byl darován život. „Bylo to z vůle Boží jenom proto, abych mohla pracovat pro svůj národ, který jsem doopravdy milovala.“

31. 5. 1950 - první den přelíčení s třinácti obžalovanými. Teroristé, spiklenci, sabotéři, kteří připravovali zhroucení přítomného režimu a těšili se na novou válku. To byly názvy, které šířily veřejné sdělovací prostředky, ale též i naši učitelé ve školách, to byly ony lži, ve kterých měli být dále zase strachem drženi všichni, kdo přežívali.

Nám nejde v tuto chvíli o nic méně, než jenom o sblížení stanovisek, která musí být rozdílná už jen tím, že jsme zestárli do let osmdesátých. Proto se ani nebudeme pokoušet, abychom diskutovali s těmi, kdo mají své stanovisko rozdílné. To vzácné, krásné, a to, o čem chceme hovořit, spočívá ve zkušenostech, které jsou skryty v oněch čtyřech trpkých desetiletích. Chci ale dále ještě rozvíjet hodnoty oné osobnosti, která ve stejnou dobu znamenala sílu pro ty, kdo měli možnost jakýmkoliv způsobem se s ní kontaktovat. Je šťastný ten národ, který má v úctě své mučedníky, ale prokletí se valí právě na bedra těch příslušníků národa, kteří mají svoji nečestnou spoluprací, zbabělostí anebo zradou spoluúčast na zničení všech těch, kdo pro nás musí být pilíři dobrého života. Je to matný, ba krvavý úsek našich dějin, který nám musí věčně připomínat všechno, jak jsme se stali povrchními, zbabělými a hrbatými před těmi, kdo nám svými pohrůzkami anebo sliby dávali směr života.

Je nám hanba, a říkám to s nejhlubším pocitem nitra, že zvláště v ty těžké hodiny, kdy stáli tito spoluvězni před pidimužíky, kteří je soudili a žádali svými podpisy i rezolucemi krev těchto spravedlivých. Naše školy se ještě neomluvily, naše závody se ještě neotřepaly z oněch manifestací, kdy strachem sehnutí zaměstnanci dávali svému sprostáctví výraz jako před dvěma tisíci léty – „na kříž s ním.“ O těchto týdnech můžeme právě jenom my už hovořit zodpovědně, protože téměř o dvě léta jsme patřili k postavám stejně posmívaným a pronásledovaným jako ti, kdo nastupovali v létech padesátých, aby si vysloužili skutečnou smrt. V době německé okupace dokázala Dr. Milada Horáková,

že ani vzpomínka na nejbližší příbuzné ani hrozby za její práci pro národ ji nezlomil. Když se vrátila, viděla, že její místo je mezi lidmi.

Dává se do služeb národně socialistické strany a se svými přáteli učí všechny ostatní nebát se zdůrazňovat porobenému už národu vítězným únorem, že komunismus, který všechno hledí převálcovat, je opravdovým selháním rozumu.

Proto zdůrazňovala nastupující demagogii a povzbuzovala celým svým postojem každou nekomunistickou pozici k opatrnosti před rozpínavostí tohoto ničemného režimu. Byla pevně přesvědčena od prvního okamžiku, že tento tzv. vítězný nástup znamená konec demokracie. Čtyřicet let jí dávalo za pravdu.

8. 6. 1950 byly vyřčeny neodvratné rozsudky, které Gottwald odmítl omilostnit. Jan Buchal, Oldřich Pecl, Závěš Kalandra a Dr. Milada Horáková – smrt podle přání všech mluvčích vítězné strany. Josef Nestával, Jiří Hejda, František Přeučil a Antonie Kleinerová – doživotí. Nešlo o nic míň a o nic víc, než o přátelské debaty, o radost z přátelství a přitom tento soud, o kterém tvrdí, že byl spravedlivý, se nebál zbavit je života a ti ostatní dát do klatby na desetiletí. Aby dokázali, tak, jak to dokazují dnes, že soudy byly nezávislé, horečně informovali prokurátory a předsedy senátu, jak mají postupovat, aby ukojili hlad národa, který žádal pro tolik obžalovaných krev a hlavu. Tím, že Gottwald podepsal 24. 6. 1950 trest smrti i pro tuto jedinou ženu, odsouzenou v politickém procesu, se staví do řady těch, kdo mají podíl na všem, co následovalo jako nespoutanost ve zlu a vraždách.

Dr. Horáková chtěla promluvit ještě a bylo slyšet jen tuto krátkou větu: „padám, tento boj jsem prohrála, odcházím čestně, miluji tuto zem, miluji tento lid. Budujte mu blahobyť, já odcházím bez nenávisti k vám – přeji vám to...“ a niť jejího života byla přetřata. Je důležité, abychom věděli, že obstála před soudem svého svědomí a dokázala se modlit vroucně, aby obstála i před soudem Božím. Obstála i před soudem těch, kdo v národě zůstali ještě lidmi. Soudy, které následovaly, neměly nic společného.s tím, čemu se dá říct lidskost, spravedlnost, mravnost,.

Chce snad někdo dnes říct, že režim, který musel uhnout pro neschopnost, kterou uvrhl tento národ do trosek, byl lidský? Režim, který požírá i své nejvěrnější jako byl Slánský a ostatní si jistě nezaslouží, aby byl připomínán všem těm, kdo pochybují o jeho hodnotě. To velké bylo, jak zdůrazňuje Dr. Horáková, že jsme si mohli vždy věřit. A nás i tyto vzpomínky udrží čistými.

Přátelé!

Naším vedoucím heslem nezůstane vzpomínání. Dnes je potřebí všechno zmobilizovat v sobě i v jiných, ba ve všech společenstvích, každou sílu, která dokáže připomenout dějinné události v naší vlasti.

Je hroznou chybou v celém vedení státu i v národní výchově, že se připomíná všechno to, co je okrajové nejenom v přítomnosti, ale zvláště v těch rozhodných a rozhodujících letech padesátých. Je postavena spravedlnost na hlavu. Všechny naděje, které jsme dokázali pěstovat jako ve vatě, ve všech možných debatách, hovorech a v tom, co nás mělo zocelit jako silné, statečné osobnosti, cítíme jako hrubě poraněné anebo pošlapané.

My musíme dnes zdůrazňovat, že jsme poslední živí svědkové, kteří mají poslání nejen od přírody, ale od našich mluvčích, kteří se neodvracejí od událostí i nepříjemných – jste svědomím, tedy nemáte právo mlčet o těch věcech, které byly skutečné. V tuto chvíli připomínáme zvláště ty, kdo překročili mez času. Jsou na věčnosti cizím zaviněním. Tklivé vzpomínky na všechny, kdo se s námi nevrátili z míst chlouby bolševického režimu, znovu ožívají při pozorování všech těch nehorázností, které postupují proti lidskému zdravému rozumu. Všechny války tohoto

století jsou ve srovnání s událostmi padesátých let přece jenom bezmezně a nekonečně horší, větší jak silou utrpení, tak počtem umučených lidí.

I když krutosti padesátých let jsou jenom napodobeninou, jsou bídným odvarem toho, co člověk člověku dokáže dát do cesty, aby jej zničil, přece jenom jsme zde právě v tomto období, abychom nesmlčeli nic z toho, co je ještě živé a co uvedlo do bezživotí tolik i našich nejlepších vlastenců.

Ani my nedovedeme upamatovávat všechny na trýzeň, mučení, ponižování z let, které nám poničily i naše postavy. Leč nenaučili nás soudruzi oné nenapodobitelné zášti, která srší z členů zločineckým organismem nazvaným a našimi mluvky z této organizace neustále propagovaným programem parlamentu a národa. Kde si vzali tito škůdci právo, že mohli určovat stupeň zdraví, ba délku života, a to tolikráte jenom za to, že nesouhlasili s formulací dávanou k obdivu celému národu.

Nikdo nemůže ani ze zúčastněných ani z těch, kdo kriticky pohlíží na prožité období říci, že jsme byli jeden organismus, který si rozuměl ve všem, že by nás spojovala nejenom jedna idea, jedno přesvědčení nebo jedno vyznání. Nepochopitelná názorová i politická pestrost vládla ve všech fázích celé mnohaleté převýchovy. Srovnáváme-li však myšlení, které jsme v každém ohledu cílili k pochopení bližních, vymýšleli jsme právě v těchto těžkých zatuchlých a smradem naplněných celách nový systém, který měl sblížit, sbratřit a iniciovat národ, o kterém jsme se domnívali, že bude schopen pochopit velikost obětí, přinesených pro jeho obrodu.

Je to naše hluboká povinnost, protože cítíme, že jsme doopravdy už jenom posledním cárem, na kterém je napsáno – nezapomeňte na bratry a sestry. Musíme znovu vykřičet do celých dějin: „Ať počítají všichni obětovaní s naší úctou a vděčnou láskou za to, že byli vybráni jako čistá oběť pro blaho vlastního národa.“ Nikdo nedal právo oněm škůdcům, kteří vegetují na stromě národa, aby se všemi pomahači, fízly a spolupracovníky podkopávali základy toho národa, který se měl teprve zrodit z čistých obětí. Jsme zde nutní jako hlasití zvěstovatelé kvůli těm, kdo byli obětováni. Krutosti, které považují mnozí a rádoby všichni dříve zúčastnění na těchto dějích.

Nejsou jenom epizodou dějin, jsou výrazem zkaženého nitra, které se úmyslně odvracelo od přirozeného mravního kodexu.

To zlé, co zůstává pro následující generace, jsou nevyrovnané dluhy, ona nečistota všech těch kanálů a zametačů našich ulic, které znamenají onu mlhu, která přikrývá náš národ. Kdo chce budovat budoucnost, musí mít vyrovnanou minulost. Kdo sám chce hovořit o čistotě národa, musí to dokázat čistým životem ve vlastní rodině. Proto zaznívá i na těchto posvátných místech slovo, které omluví, pochopí, odpustí, ale které je s plnou zodpovědností hlasité natolik, aby ona úmyslně navedená hluchota členů národa nemohla být výmluvou pro příští věky, že by se mohly opakovat tyto nerudnosti, jak by nám to rádi neustále připomínali všichni hrubiáni, kteří svou statečnost dokazují tím, že se bojí i sborům spravedlnosti vydat svá svědectví. Vy všichni, kdo jste byli přímo zúčastněni víte, jak se nám protivilo všem jenom hovořit o lži, křivém svědectví, o krádežích a ničemnostech, pro které mnozí ze spolu zatčených byli právem odsouzeni.

Ať se nikdo ani z těch mocných, kteří se už třesou o své židle a vysoké platy neodváží smíchat události padesátých let se všemi těmi ostatními, můžeme říci kolaborantskými systémy, které měly zakrýt tolikerého ničemy před spravedlností. Padesátá léta nejsou léta sedmdesátá, lidé, kteří v roce 1948 nastupovali na převýchovu, mohou jen s hanbou pohlížet do tolikrát prázdných lavic našeho parlamentu a poslouchat ony řeči, které nás hubily intelektuálně ve všech lapácích právě tou svojí mrzkou nezodpovědností.

Je ale třeba, abychom se i dnes opět, třeba s usazeným pohledem, vrhali znovu do oněch smradlavých korekcí, kde však mohli zůstat vysoce umístění nade vším rmutem ti, kdo s čistou duší dovedli přinášet tyto oběti i za ty, kdo chybovali? Jak to, že si mohou po všech těch silných projevech tolikerých našich uznávaných politiků myslet, že není důležité jak kdo žije, ale co hovoří? My zdůrazňujeme, že hovořit k nám, především postiženým i členům národa, ať jsou jakéhokoliv zaměření, mohou jedině ti, kdo svým osobním životem mohou stát v čele. Je to bolestná zkušenost, že není řádných mužů, že většina jsou jen tlachalové, kteří nadužívají své tučné odměny k tomu, aby něčím alespoň vynikali nad jinými. Neuznáváme onu tvrdou negaci toho, co je v člověku velké, čisté, posvátné, odmítáme všechno, čím se

šlape po příkazech, které vedou k čistotě myšlení. Nic nepotřebuje ani náš národ tolik, jako skutečnou úctu k pravdě a k zachování práv našich bratří a sester.

Náš přístup k životu i k jeho projevům musí být diametrálně rozdílný od těch, kdo, jak cítíme, by se měli bát slunce a denního světla. Nikdo z nás a zvláště my, kdo jsme šli ještě jako mladí za mříže, nezlořečí a neproklíná nic z toho, co jsme ve svých chvílích, i třeba utrpení, považovali za velkou školu, ze které budou moci brát velký podíl všichni, kdo se od nás nebudou odvracet. Nikdo z nás si však nepředstavoval, že budeme takovým negativním způsobem vyřazováni ze všeho toho, kde by mělo znít právě svědectví mučedníků. Ne každý si zaslouží tento název, ale utrpení nás spojovalo v jeden organismus, který, kdyby byl přijat, mohl být zárukou klidného, radostného a bohatého národního života. Důkazy, že nepracujeme s nepravdou, o které hovoříme jako o historii minulých let, neseme na svých vlastních údech. Nám zůstává snad už jenom jedna nutná odpověď na všechno volání kolem, které jako by chtělo znovu vyvolat pokus po uskutečnění pravdivého způsobu života, a to nám nedopřává potřebného klidu.

Ať se nikdo nevysmívá, že jsme své postavení zradili. Byli jsme násilně zbaveni možností stát v čele. Teorie byla posvěcována tolikerou denní intenzivní modlitbou za mřížemi. Praxe, která měla být nastartována jako projev opravdového života však svědčí o tom, že drzost a silné loky a tolikráte bezzásadový přístup k životu a k jeho projevům, je tím, co má hodnotu, ať to zdůrazňuje kdokoliv z tzv. mocných. Je to jen pouhá bezradnost, kterou se snaží zakrýt svoji ničemnost. Na nás je, abychom udrželi ještě onen zbytek optimismu, ve kterém se dá žít, pracovat, ale též i leccos snést. Nesmí scházet příklad dobrého života nikde tam, kde vystupujeme jako ti, kdo se vyučili na věcech protivných a nejmenších v tolikráte ponižující praxi, všemu tomu, co jako chléb můžeme lámat těm, kdo jdou za námi. Nesmíme být těmi útekáři, kteří vzdají své pozice jen na bídný skřek některého z vrahounů minulého režimu. Proti lži a neřestem nemá čestný člověk rovnocennou obranu. My však víme, silni ve víře, jakým způsobem se přemáhá v jednotlivci i ve společenstvích všechno zlé a roste se v poznání, v pravdě, ale též i v lásce ke všemu krásnému.

Budme tedy svědky radostnějších dnů národa. „Bez tebe, bratře nebo sestro, nepokročíme ani krok ke zlepšení mravní úrovně vlastního národa.“

Karviná, 18. 5. 2002

Bratři a sestry!

Protože nevěřím v žádnou náhodu, je mojí starostí před začátkem, než vás pozdravím, zvláště všechny, kdo jsme začínali v roce 1948 přeškolovací praxi rudého teroru v českých kriminálech, co je tím pravým důvodem, že znovu chcete, abych to byl já, kdo vás osloví.

Cítím, jakým způsobem slábneme. Jeden po druhém odpadáváme do věčných sadů. Prožíváme onu hrůzu ztráty i těch nejvěrnějších přátel, protože nic není prchavějšího, než lidské přátelství. Ale my můžeme opakovat docela nadšeně – my ještě žijem, a protože užíváme darů života, jsme povinni ještě životu platit svými zkušenostmi, které jsme mohli získat v dlouhých létech věznění. Stojíme právě v sestavě svátků Seslání Ducha svatého, ale bez toho, že bychom mohli odmítat onu skutečnost, ve které znovu prožíváme utrpení Kristovo, cítíme onen jedovatý skřek soldatesky a všech těch přítelíčků, kteří Krista sledovali (krev jeho na nás a na naše děti). Nemůže být horšího hesla, než to, které si vybral i náš národ. Jistě budete oponovat, že ne celý národ, jenom ty odpadky, které vylézaly pomalu z kanálů po všech válkách a neúspěších v národě. Stojíme na pokraji, z kterého už nevidět, než jenom do propasti, protože jsme jediný most, který nás mohl převést bez bolesti na druhou stranu – totiž mravní zákon pošlapali a pošlapáváme dál bez ohledu na to, jaké dědictví předáme těm, kdo jsou za námi.

Život může vzkvétat a růst jediné tenkrát, jestliže má možnost se rozvíjet v čistotě duše. Máme žít jednotu. Znali jsme ji lépe přes všechny rozdíly politické, náboženské i hospodářské, přes mnohost názorů – přece jenom jsme nalézali vždycky ve všech štacích – a já sám jsem jich prošel 13 – onu jistotu, že se dá domluvit s každým.

Je to ostudné, že to musím právě říkat na těchto posvátných místech. Lépe jsme se shodli s těmi nejsprostšími mukly, s těmi, kdo podle soudců pošlapávali občanské povinnosti. Je to skutečná bolest, že se setkáváme po návratu ze všech těch přeškolovacích štací, s neupřímností, se lží, doslova s podhazy mravního života,

a to na těch místech, na kterých by měly zářit osobnosti nejenom vychované, ale žijící hodnotným životem, který je příkladem pro nastupující generace. Stačilo jen zesměšnit Desatero, znevážit hodnoty, které dnes nazývá většina našeho národa za přežití formy středověkého života, kdy se podrobuje všechno nemožné kritice bez podnětných zásahů do života společenského či jednotlivých osobností.

Bylo by to strašně jednoduché, kdybychom se též dali na tento tenký led kritikaření, bylo by to zahození všech zkušeností, které jsme s bolestmi ukládali do svého vlastního osobního já. V těch temných špeluňkách, ve kterých jsme museli tolikrát jen s nasazením posledních sil přežívat, jsme usilovali, kdo měl aspoň trošku víry, vždycky o sjednocení s vůlí Boží. Proto tvrdím zcela prostě, že modlitby, které jsme vysílali někdy se sténáním a kroucením se v bolestech k Bohu večer po prožitém dni, anebo ráno jsme otvírali svůj pohled do zamřížované díry ve zdi, abychom se znovu usvědčili z toho, že ještě žijeme. Byly to pevně sevřené dlaně, které vyjadřovaly úzký profil života v přítomnosti Boží. Měli jsme jednodušší prožívání i dnů bolestných i radostných, kterých nebylo málo právě z tohoto jednoho poznání, že jsme se neodloučili od nejcennějšího pokladu, tj. spojení s Bohem.

Bylo by omylem, kdybychom všechno, co jsme prožívali, nazvali jenom ztrátou let i možností. Vy to víte stejně dobře, kolik bylo mezi námi těch, kdo svým pesimismem dovedli zkazit poslední útěchu ze vzpomínek na domov. Byla to dvojí škola, kterou jsme si nevybírali sami, ale do které jsme byli vtaženi, anebo postaveni samým Tvůrcem. Tam, kde se chce člověk učit, je celý život otevřený. Tam, kde cítíme skutečnost dne jako trest, tam skutečně zkomíráme a trestáme se sami. To, co nám pomáhalo žít s úsměvem a přežít i strážně mučení, byla ona jistota, že toto peklo musí mít někdy konec. Vždycky a všichni jsme tomu nevěřili, nepovažovali jsme za možné, že tento způsob řádění ďábla může vzít někdy konec.

Zahrňme do svých vzpomínek v Kristově oběti všechny, kdo padli v první světové válce, ve druhé, ale též i na ty, kdo v onom mezidobí jenom politických půtek a vyjednávání dokázali udržet rovnou páteř, aby přežili to, co je ještě krásné a mohli to odevzdávat další generaci. My naříkáme dnes, že je nás málo, že nám utekly možnosti a spočívá to nejvíc v tom, že jsme nepokročili právě v onom požadavku mít rádi život lidí i okolnosti.

Můžeme nejenom sledovat, ale musíme též spoluvytvářet ony okolnosti, ve kterých člověk může být znovu zase naplněn člověkem a může být opravdovým dárce všeho, co trpící jedinec anebo celý národ potřebuje. Obnova národa či obnova církve může spočívat teprve na obnoveném životě, tedy na čistém životě jedinců, ze kterých se společenství skládá. Jaký je to rozdíl mezi myšlením totalitním, kdy nám vždycky neprosvítaly paprsky slunce do našich cel a ona zmatenina, ve které se pohybujeme nyní. Těžko hledáme člověka přímého, proto je bolestné, že jsme se klamali ve svých výhledech, když jsme plánovali buď v tichosti na samotkách anebo na společných světnicích, jakým způsobem se musí převrátit, ale naším spolupůsobením, svět lží, podvodů a násilností. Proto jsme tvrdší v posuzování těch zrádců, kteří se přihlívali na ohýnku našich katů. Kolik je to nevrzivosti, kolik zášti vzájemné, že tolikrát i z našich spolumuklů se nestydí v této době, kdy nic není jasného a čistého, postavit před soud svého spolumukla.

Ať nám nikdo netvrdí, že není rozdílu mezi přímými účastníky těch honů na tzv. nepřátele a mezi oběťmi, kterých, a to připomínám, je téměř tři sta tisíc z našeho ubohého malého národa. Nikdo nezodpovídá za těch utracených třicet tisíc životů, nikdo si nemusí vyčítat nic za skoro dvě stě čtyřicet pověšených, popravených a pohřbených tak, že ani nejbližší příbuzní nevědí kde a za to nikdo nezodpovídá? Proto naše důvěra, a to tvrdím o všech, kdo nás vedou, je otřesena do základu, protože není, kdo by nazval zločin zločinem, hřích hříchem anebo obětí pro národ. Co nám na tom záleží, že tolik našich činovníků, ať státních a bohužel i církevních chce setřít všechno to, co nám připomíná padesátá léta. Tvrdím neustále, že kdo je prožil a přežil, může mít aspoň matnou představu o tom, jak to bude v pekle, kde k největší hrůze bude patřit nemožnost spatřit ještě Boží tvář.

Proto jsme brali každý i sebetěžší den jako příležitost, kdy se člověk mohl dostávat i třeba pracně k onomu poznání, že není nejhorší věci, ale též i nejmenší věci, ve které bychom nemuseli uvažovat o přítomnosti Boží.

Ten krásný prostor, který mají žít všichni, musíme hledat především v sobě. Jak je to možné, že se skutečně zahnojeným pohledem na hodnoty života i někteří naši mluvčí dovedou sepsout poslední kousek chuti žít svobodně. Svoboda však

existuje jenom tam, kde člověk není spjat se zlozvyky, které by nechtěl odložit. Jak málo našich bratří či sester vydrželo tento nápor s přímým pohledem. Kdo pochopí čekající manželku anebo matku, která se nedočkala svých nejbližších? Kdo byl v blízkosti těch, kdo prožívali hrůzu, jak vlastní dítě utíkalo od táty při návštěvách, protože byl k nepoznání od onoho ideálního tatínka anebo matky, jak byly děti zvyklé znát je z domova. Jak to, že to není rozdíl mezi těmi, kdo pustošili svůj den v zábavách, při nočních toulkách a muzikách, zatím, co jedinou hudbou ve všech lapácích bylo jenom vytí policejních psů. A přes den to byl jenom tolikrát nelidský řev, když nás tito mluvčí k nepoznání mlátili.

Ať mi zkusí odporovat někdo z těch, kdo si počítají, tak jako dříve, příjmy a výhody či vyznamenání od těch, kdo si zapomněli otřít krev ze svých dlaní. Jsme povinni my, kdo ještě žijeme, připomínat všechny, kdo položili život, kdo marně toužili po setkání se svými nejbližšími, kdo se nedočkali žádného dostiučinění, popř. museli odejít ztíženi řadou nemocí z onoho nasazení pro tuto proklínanou vlast. Pamatujme, že jsme to právě my jako poslední, kdo tuto povinnost nemůže ze sebe střást. Že se jen několik procent národa drželo není argument proti nám, ale je to potvrzená osudná jistota, že náš národ jako celek se nedokáže nejenom domluvit, ale nedovede vytvořit takový program, abychom znovu s obavami nemuseli čekat podobné konce. Ať si nikdo ze všech mluvčích nedělá naději, že ve světě je něco na věky. Takovouto věčnost jsme již zažili víckrát. My nemůžeme soudit tento rozklad, jen hledáme, jakým způsobem zmobilizovat v sobě všechny síly, abychom přečkali ony hrubosti všech těch, kdo s vysokými platy plivají na mučedníky posledních desetiletí.

Ten, kdo nezkusil na svém vlastním organismu, jak dovedou bolet rány, které s posměchem urážely všechno, co bylo v nás živé, ať se zeptá každého z těch živých svědků, jaký je to pohled zatlačet oči právě v té bídě, kterou si národ zase vybírá jako svůj program. Zvláště mladý národ musí vědět o všech těchto skutečnostech, aby se nepovznášeli lehce nebo ještě s posměchem a s urážkami nad zmučenými bratry a sestrami, nad všemi, kdo přežili ještě žalářování anebo pobyt ve vyhlazovacích táborech.

Připomeňme si však při této příležitosti též všechny, kdo v minulém režimu brali užitek z kolaborace. Kolik to bylo přímých spolupracovníků anebo členů organizací, které napomáhali k likvidaci těch, kdo nesouhlasili s oficiálním smýšlením. Dnes je to jednoduché, aby stejní vůdcové, kteří tyli na všem, co vytvářely tisíce ubožáků, přebírali zase místo na katedrách i našich vysokých škol. Každý, kdo hlásá rovnost mezi těmi, kdo šlapali po etice lidského nezkaženého ducha, by měli v pokání sundávat všechno to, co je nesmytou krví, která bude volat o pomstu po celou věčnost. Kdo se nevyrovná s minulostí, nemá právo stavět budoucnost. Ošklivá mračna onoho prokletí nad nevyrovnanými zločiny brání, abychom viděli jasný průzor celého našeho národa. Onen tíživý mrak zla se dá odstranit jen čistým životem, omluvou a odčiněním všeho toho, co se nedá jinak odstranit, než upřímným pokáním. To si právě máme připomínat v tyto nádherné dny, kdy národ, i když zapomněl, protože se zdá po všech těch výpadech našich dobře placených mluvčích, je moderní jenom to, co nám přináší ony zkažené programy, které omlouvají všechno zlé jako otevření se přítomnému životu.

Bratři a sestry, spojme se ještě se sepjatýma rukama k onomu velkému, ne žebrání milosrdenství Božího, ale k oné velké otevřené cestě, kterou nemíneme právě tím, že nevynecháme jedinou příležitost, aby ti, kdo jsou s námi, mohli být šťastni právě naší přítomností. Nenechme nikoho z bratří či sester jenom toužit po vyrovnání nebo po dobru, buďme to my sami, kdo dovedou rozdávat ze všeho toho bohatství, které jsme nabrali během těch dlouhých let. Ale tvrdím, že všechna ta naše léta, spojená dohromady jsou velmi málo proto, abychom dovedli vyrovnat to, co v minulosti bylo nepravé a co potřebujeme předat jako požehnání generaci, o které doufáme, že můžeme hovořit jako o pokolení plné naděje a vděčné radosti ze života. Ať to dá Bůh!

Plzeň, 22. 6. 2002

Vážení a milí přítomní bratři a sestry!

V tuto chvíli by bylo tuze málo posílat přes práh hrobu, kde uctíváte popraveného p. generála Píku, jen letmou vzpomínku. Je nutno neustále připomínat, nejenom vzpomínat. Myslím tím ono sepjetí, které zůstává s našimi drahými i tenkrát, když již opustili práh času. Nesmí nikdo z nich upadnout do zapomenutí, protože tímto zapomenutím nejdůležitějších témat naší historie bychom znevážili všechny oběti i oběti života těch bratří a sester, kteří byli rudou mašinérií rozemleti jako mezi zuby šelem. Všichni jsme měli kus společné cesty.

Sám patřím k těm, kdo začínali ihned v r. 1948 v těchto nenáviděných mlýnech. My jsme již poslední živí svědkové těchto nepochopitelných událostí v témže roce. Jestliže připomínám veřejně jméno námi oblíbeného p. generála, je to dáno právě tím, že jsem s ním mohl být poslední měsíce na stejných celách. V roce 1949, a to až do jeho popravy, podle toho, kdo měl z bachařů službu, jsme mohli hovořit o jím nahozených tématech i třeba několik hodin. Už jenom vizáž a milý pohled, nekonečně dobrotivý úsměv i v tomto těžkém období, se hluboko vryl každému z nás do našeho povědomí. Považuji to za velkou výsadu, že jsem mohl být s muži jeho výše ve stejné brázdě. Velký dar nebes! To je to, co bychom chtěli rádi předat jako chuť do života nastupující generaci. On ve svých dvaapadesáti létech, já v letech dvaceti šesti – jako táta a syn, jsme si rozuměli a dovedli jsme myšlenkově usilovat o stejnou krásu příštího života.

Když byla tísnivá nálada mezi ostatními, on svým mužným přístupem zjemňoval nás i prostředí, jemně zdůrazňoval, jestliže někdo blízek zoufalství, se hroutil – „přece bys neodešel teď, když vítězství nás teprve čeká.“ Byl to muž rázný, jemný, plný rozhodné dobroty. Jeho trvalý úsměv vždycky vracel novou odvahu. Všechno, co konal o čem uvažoval, cílilo k blahu jednoty národa.

Leč 21. června před 6. hod. ranní, byl potupně zbaven života v koutě dvora, kde se vysypávala špína a smetí – pod oknem, za kterým jsem spali – já u stěny, p. generál Janoušek, Pelich, Mrázek a ostatní velcí vojáci, kteří tam měli své kavalce.

Národ se ještě neomluvil a činovníci si ještě dokázali odplivnout, že tyto vraždy byly podle práva. Jaké je to právo, tážeme se, brát život pro vymyšlenou spravedlnost? Dostiučinění, na které národ čeká, aby se dostal z prokletí, je jenom v odpuštění zločinů a v nápravě pro ty, kdo jdou za námi. On a jemu podobní se toho nedočkali za celá léta a národ zapomíná. Jsme-li ale my poslední žijící svědkové svědomím, tedy chceme do nemožnosti zdůrazňovat ony historické skutečnosti a trváme na opravdovém nesouhlasu s minulými vraždami, krutostmi, se lží a podvodem. Náš parlament má toho být ochráncem.

Jestliže ale v tyto dny jsou soudruzi hlasitější, můžeme říci drzejší tím, že byli zvoleni ve větším počtu, připomínáme jim, že vlastně nikdy nepřestali vládnout, protože ti hlavní členové těchto krutostí se rozpustili v jiných stranách. Jen čestnost nám může vrátit lidskou tvář.

Svatý Jan pod Skalou "Český svět", 19.- 26. srpna 2002

Vážený pane Huvare,

rádi bychom Vám ještě jednou poděkovali za Vaše povídání a hlavně působení na našem letním semináři ve Svatém Jáně pod Skalou. Děkujeme především za připomenutí, že i ty největší lidské příběhy jsou spíše než záležitostí jednoho osudového rozhodnutí výsledkem každodenních, drobných rozhodnutí a neustále znovu potvrzovaného směřování, výsledkem nelítostného boje s vlastní leností, lhostejností a strachem.. Neméně jsme vám vděční za živoucí příklad, že radost, důvěru, nesobeckost a dokonce úsměv je možné si zachovat i v mezních situacích, kdy jde o život. Budeme teď muset srovnávat svoje strachy, konflikty a reakce na ně s těmi Vašimi, a bude jistě často neradostné. dozvědět se o sobě, jak moc jsme ještě slabí a že už v maličkostech uhýbáme. Včil jste však do nás naději, že to můžeme změnit.

Snad Vás také potěší, že naše přemýšlení o tématech, která jste nám otevřel, neskončilo se zaklapnutím poznámkových bloku. Ještě ten den večer jsme se k mnohému vrátili ve večerní reflexi (pravidelném bodu programu, ve kterém si připomínáme nejdůležitější momenty uplynulého dne, aby nám nemohly proklouznout mezi prsty). Mnohé myšlenky nás pak provázely po zbytek pobytu a jedna z nich z "Přirozené výchovy k vůdcovství" nám na pamětním lístku připomíná celý seminář: "Jak velké je žít ! Ale život si vyžaduje službu, a to celého člověka. Už není čas vtvýkat cizí chyby, svalovat mravní podúroveň na drahé. Teď jste tu Vy. Budeme ale moci i my říci těm ostatním: na nás můžete spoléhat?" (A jen malý dodatek: na Vaše

knihy jsme museli sepsat pořadník, aby se postupně všechny dostaly- ke každému z nás - a knihy již obíhají a zanechávají stopu.)

Vaše přednáška v mnohém završila témata, o kterých s námi rozprávěli i ostatní hosté, zejména prof. Jan Heller z pražské Evangelické theologické fakulty. Profesor Heller hovořil o úloze bible v českých dějinách, zejména v období reformace. Přednáška se však o historická fakta pouze lehce opírala, celé její sdělení se plně soustředilo na tezi, že "bible infikuje svobodou proti každé předposlední autoritě". Tuto tezi prof. Heller vyložil pomocí pro nás zcela úchvatného výkladu o svobodě k odpovědnosti, životě pro druhé a lásce jako jedinému principu, který nás učí jednat tak, "jak ten druhý potřebuje, ne jak já chci". Možná i díky této přednášce: pak padala Vaše slova na připravenou půdu, a proto je mohli naši účastníci snáze uchopit a hlavně si snad s nimi dovedou snáze poradit. I to jsme si museli zdůraznit, že opojení strhujícím vystoupením některých z hostů ještě za nás celou práci na sobě neudělá, "jen" jí dodává tu pravou a energizující motivaci. Vaše působení na semináři bylo pro nás velmi silné a důležité, proto bychom byli velice rádi, kdybychom se s Vámi mohli na některém z dalších seminářů znovu setkat.

Kromě tohoto přání máme na závěr ještě jednu prosbu. Historie Per artes není příliš dlouhá a víme, že se rozhodně máme co učit. Budeme tedy vděční za jakoukoli Vaši připomínku k naší činnosti, ale samozřejmě také za podnět, jakým tématům bychom se třeba měli věnovat víc, nebo kterou osobnost bychom určitě neměli opomenout. Snad to od nás není příliš troufalá prosba.

Za lektorský sbor a za účastníky Letního semináře Per artes Vám ještě jednou velmi děkuje

Lenka Burgerová

lektorka Per artes

V Praze 20. září 2002

Ďáblice, 26. 6. 2002

Vážení a milí bratři a sestry!

Jestliže se shromažďujeme na posvátném a tichém místě, jsem tu dnes, abychom si připomněli osudy a zvláště odchod potupnou cestou ze života nespočetných bratří a sester, kteří začínali s námi již v r. 1948 na bolševických galejích v naší vlasti. I když nám zaznívá v uších ona nádherná píseň o spravedlnosti, pokoji, vyrovnání a klidu, kde jinde bychom lépe chápali tento paradox života, než na těchto místech dočasného odpočinku našich bratří se sester.

Jaký to byl rozdíl mezi životem, který jsme mohli spoluvytvářet ve všech těch šatlavách, kde hrubánství a násilnictví patřilo členům toho druhého tábora. Zdá se nám, že pokud se nevrátí náš národ a zvláště první jeho vedoucí k poctivému zachovávání Desatera, bude zaznívat stále pronikavěji ona nenávidná věta: „krev jejich na nás a na naše děti.“ Tato věta vyjadřuje i dnešní situaci v našem národě, protože vina, která nebyla litována a nebylo podáno dostiučinění, je hříchem, který jako mor rozežírá podstatu našich duší. Kde se ztratila touha, chuť a snaha schoulit se pravdivě do pracovitých dlaní pro jiné? Kdo za tato léta oné podvodné svobody dokázal svými dlaněmi známky lítosti? Jen tak se vrátí do duše pokoj, mír a úsměv jednotlivce či celého národa. Jestliže tato gesta vynecháme, budeme se ztrácet v prokletí času.

Je to ale nepravá lítost, kterou většina členů našeho národa zviditelňuje před ostatními. Nenávidět systém, když nás neděsí onen bodec, který ničí zase další výhonky přicházející generace. Kolik bratří a sester odpočívá často na místě, o kterém nikdo netuší jeho posvátnost? Kolik z nich, kteří nám byli blízcí, zůstávají nepovšimnutí bez tiché modlitby, protože i dnes, s hanbou to říkáme, přetrvává strach z těch, kdo jsou již potomky našich drzých katů. Dokud člověk žije se dá všechno srovnat. Je možné i dluhy zaplatit. Kdo však ztratil svůj život zločinnými rukama, už nemůže ani na věčnosti vykonat nic, než přát mír a pokoj. Kolik zůstává pravdivých vět ze slov našich bývalých anebo stávajících moudrých? Nenalezneme žádný kolektiv, který by byl hodný následování. Kolik z našich členů a bratří může

nosit i odznak našeho kolektivu jako bojovníka proti nerudnosti minulého režimu? Leč skládat vše jen na bolševismus, je jenom sprostým úhybem na naší vlastní cestě.

Stačilo jen vymyšlené přestoupení rudého zákona a několik tisíc našich bratří se sklátilo do hrobu. 50 let čekáme na omluvu. My jako poslední živí svědkové nesmíme zapomenout na tyto hrůzy, protože s velkým a honosným řevem nám hrozí pohrobci nám známých katů. Bojíme se pravdy, utíkáme od každé oběti a utrpení a jedině utrpení je tím bohatstvím, za které se kupuje krása života celých generací. Dostali jsme se až na pokraj propasti, z které není úniku. Vyrovnějme nejdříve minulé křivdy, odčiňme bezpráví těch, kdo ještě žijí, aby nebyla zneuctěna památka těch, kdo ztratili svůj život v domněnání, že chrání hodnoty národa.

Těm, kdo odpočívají na našich všech hřbitovech, ať Bůh dá věčný mír a trvalé odpočinutí. Jaké to však byly osudy těch bratří, kteří nás opustili, než došli na pokraj svého hrobu? Jen ten, kdo spoluvytvářel ony hodnoty, může pochopit, jak je důležité obětovat se pro jiné.

Poprad, 21. 8. 2002

Vážení bratři a sestry.

Věřte tomu, je to pro mě velká čest, že mohu pozdravit vás v rozdělené vlasti. Byli jsme členy jedné úzké rodiny a nyní jsme, to zdůrazňuji, jen opravdovými přáteli. Vy i my všichni považujeme ono rozdělení za umělý útvar, ale je skutečný, i když nám zůstává toto rozdělení oběma cizí.

Skutečnost však po nás požaduje, abychom vykonali na naší společné cestě všechno, co nám může udržet pocit skutečného bratrství, totiž takového, který není jen frází, nediktuje to jen vypočítavost, anebo je svědectvím neupřímného politického úplatkářství. Dovolili jste mi, abych uváděl vzpomínku anebo spíše připomínku na všechny, kdo prodlévali spolu ve všech špinavých kriminálech minulé republiky. Už je nás velmi málo, kteří přetrváváme jako poslední svědkové události, kterými začínal onen hon na opravdové vlastence v roce 1948. Již tenkrát jsme stejně hleděli zamřížovanými okny a hodnotili jsme tu česky, tu slovensky, onu situaci, která znamenala propad všeho, co se může nazývat kulturou národa. Zněla tam vaše zvučná slovenčina spolu s češtinou a věřte tomu, bylo mnoho tmavého na tomto nebi, ale vzpomínáme-li na vaše slovenské spolubratry, dávali nám nejenom poznání, upevňovali víru, ale též udržovali sebevědomí Božích vyslanců i v těchto tristních poměrech. Není možné jmenovat všechny. Byl by to úkol nedostižitelný, ale jmenovat jen některé, bylo by to kus nespravedlnosti.

Proto zahrnujeme do svých dnešního vzpomínek a modliteb všechny, kdo zodpovědně dovedli stát, jako hráz, proti nemravné infiltraci a přebírání moci bolševismem v naší vlasti.

Jen naši nepřátelé nás nutí, abychom spolu jako oni zapomněli na všechny ty události, protože tam zmizelá tolikerá lidská tvář pod šklebem věrnosti straně. Objímáme tedy znovu ve svých modlitbách všechny bratry a sestry, kteří se opravdovým způsobem zařazovali do zástupů těch, kdo si bláhovým způsobem třeba myslel, že je možné zabránit pronikání zločinného bolševismu do naší vlasti. Ale věřte, jak nás přesvědčili události posledního týdne, že někdy jediný pytel písku

rozhodl o pevnosti ochranné hráze. A tak i každý nepatrný odpor proti zlu, může být obranou všeho, co je nutné považovat za důležité. Se zpětným pohledem, vzdálenějším než půl století, si vážíme zvláště všech hochů a dívek, kteří svým přímým mravním zaměřením rozhodli, že nesouhlasí s ničím, co narušuje jednotu i celistvost národa, co šlape po mravních zásadách lidu.

Kolik to bylo mladých nadšenců, kteří museli zůstat celá dlouhá léta v těch protivně páchnoucích špeluňkách, ale uvažujeme-li dějinně o tomto úryvku našich dějin, je nám blaze, že aspoň tito zůstali čistí od všeho, co znevažuje ještě dnes náš národ.

Už tenkrát jako mladí jsme cítili, že jenom nezradit je málo. Bylo třeba podepírat a zvedat ty, kdo klesali, dodávat bratrům odvahu a těšit zvláště v těch chvílích, kdy se náš boj zdál zbytečný, marný a každý náš odpor nicotný. Bůh sám ví, že národ musí i dnes znát rozdíl mezi trpiteli a mezi skutečnými zrádci, mezi těmi, kdo hledali jen osobní prospěch nešikovným způsobem a mezi těmi, kdo rozhodně stáli na normách Desatera. Ani sebedelší doba nás neopravňuje, abychom zapírali ony hrůzné skutečnosti, abychom pokračovali s těmi, kdo pokračují v nečistém díle ještě i v této době.

Ať nikdo nepohrdá těmi, kdo kladli svá léta a někdy i životy za uskutečnění ideálů svobody. Každý z těch, kdo prošel špinavými kobkami, nemusel být rváčem. Ale nikdo nesmí patřit do našich řad, kdo byl přísluhovatelem minulého režimu. Spojme v této posvátné hodině své dlaně k úpěnlivé modlitbě za všechny, kdo nás předešli, ale též i za ty živé, kteří mají toto poselství svých obětí předat čisté těm, kdo nás následují. Ať nastane i v naší vlasti skutečná vláda pravdy, sebevědomého, čistého života a radosti ze všech úspěchů, které zůstávají nosnými skutečnostmi našeho života.

Vážení bratři a sestry!

Věřte tomu, že skutečně není na světě pro nikoho z nás většího dobrodiní, než ona skutečnost, že ještě žijeme. My to ještě můžeme říct a říkáme to s vděčnými pocity, protože cítíme, jak máme buď ve svých odřených dlaních a na bolavých kolenou všechny možnosti, kterými jsme prošli, ale též všechny záležitosti, které můžeme ještě pochopit, napravit, učinit lepšími a krásnějšími právě tím, že žijeme.

Padáme jaksi rychleji, než jsme si to představovali, jako listí ze stromů, prožili jsme tolik krásných jar a nyní už nám nezbývá, než skutečně se sklonit před onou jistotou, že i my postoupíme místo, které třeba po nás nebude zcela ve výborném stavu, anebo v krásné představě.

Ubývá nás, ale berme to jako skutečnost, s kterou nejenom počítáme, ale ve které se pohybujeme. Každý krok nás musí vést ještě k tomu, abychom využili všech příležitostí, které jsme kovali do určité dokonalosti ve všech lapácích a dáme-li to dohromady, bylo jich více jako tucet a některé jsme jenom skoro s náhodou, anebo řízením Božím, přežili. Všechny připomínky naší generace, ve kterých se domníváme, že něco z těch dřívějších poměrů můžeme uskutečnit, jsou, věřte tomu, opravdovým děsem pro poslední generaci, které jsme povinni předat to, co se nahospodařilo v našich intelekttech právě našimi vlastními prožitky. Počítejme s onou skutečností, že náš národ se nikdy neučil z dějin a dnes se nadouvá vším, čeho se zmocňuje jako hotového kulturního dědictví jiných národů, tedy snadno a lehce bez zodpovědného přístupu.

Tolik lidí nás podvádí nebo i okolnosti, o kterých se obáváme hovořit stejnou řečí s jinými, nám nedává za pravdu, že to, co jsme prožili, bylo k prospěchu přítomného národa. Jestliže jsme nazýváni svědomím, jak to naši vedoucí tvrdili, pak se ptám, jak je to možné, že i mezi námi bují tolikeré nactiutrhaní a udavačství, dokonce předávání soudům. Jako by to byla předzvěst horších událostí ještě, jednoznačnějších, rozkladných, než jsou ony zátopy v české vlasti.

Je to hezká řada let, kdy se na tomto posvátném místě s úcty ke všem padlým mohou scházet tu menší, tu větší zástupy, aby připomněly nutnost mít v úctě všechny, kdo dokázali obětovat svůj čas, nadání a někdy i život, aby i další generace mohly žít bezpečněji a s krásnějšími mravními předpoklady. Zde nám nepomůže ani celá světová veřejnost, protože záleží na každém jednotlivém člověku, aby dovedl svoji charakterovou pevnost držet za všech okolností na výši.

Jak je to mámivé, když zpíváme z plných hrdel za získanou tzv. svobodu. Musí ji prožívat jednotlivec a měl by ji žít celý národ. My, kdo jsme spolu trávili léta v nenáviděných šatlavách bolševických, kde se domnívali, že nás udolají nejenom nevšímavostí, ale i hrubostí v jednání, ti nám nedokázali vzít ty možnosti, které člověk potud drží, pokud bere všechno s vděčností jakožitý, krásný den. Všichni, jak jsme tu přítomni jistě cítíme spoluzodpovědnost, abychom tuto čistou památku všech dokázali předávat dál.

Není možné, abychom zde, mimo území naší jistě krásné, ale zkoušené vlasti, vrhali obžaloby na území, na které se musíme vracet zase, ale byl by i náš návrat zbytečný, kdybychom se nevraceli s úctou ke všem hodnotám a s láskou ke všem lidem.

Zkuste si ještě seřadit všechny své dojmy ze všech prostředí, která jste museli procházet. Od onoho potupného ostříhání dohola, přes odvšívování a povinné samoty. Kdo měl štěstí, byl ještě aspoň chvíli na společných, zvláště kdo jsme začínali už v roce 1948 a potom začínal onen tvrdý boj tolikrát o holou existenci, ať to bylo na šachtách, na různých komandech, ať to bylo na Mostecku nebo ve všech šachtách uranových, či korekcích, jenom mezi pavouky, ale tolikrát tato příroda dokázal osvobodit od oné tíhy, jak se dovedou zapomínat lidé, kteří hovoří i stejnou řečí. Kolik to bylo plánů, kolik to bylo osnov, jakým způsobem se musí nutně ubírat příští život. Nikdo z nás nevěřil, že to bude trvat tak dlouho. Snad jen generál Tousein, který prohlásil: „nebudme bláhoví, Západu na nás tolik nezáleží, že by museli pokračovat v dalším boji. Zachováte-li si víru“ – říkal on, „tak za třicet let se ještě budete modlit, aby vás Bůh tohoto moru zbavil.“ Bohužel, měl pravdu, ale my ji domýšlíme ještě dál, že ani po tolika desetiletí jsme se těchto okovů zcela nedovedli

zbavit. Politické okovy jsme odvrhli, ale mravními řetězy se nám zadrhává hrdlo a my nevíme, že odpustit může jenom Nejvyšší, když máme sílu ho prosit.

Vzdejme upřímné díky za to, že ještě v takovém počtu se můžeme shromáždit na místě, které bylo výrazem úcty, ale též i zbožného zaujetí pro idee, které zůstávají v každém režimu myšlenkami čistými, ryzími a nosnými pro příští desetiletí. Jsme ještě tady, ať je naše svědectví natolik pravdivé, že především náš osobní život a přístup k problémům je stejně krásný, jak to bylo tenkrát, když jsme ještě ve svém mládí nedovedli uvažovat o zlém. My žijeme jako živí svědkové, aby dějiny nemusely být uváděny v omyl právě tím, že budou překrucovány těmi, kdo neměli, říkám, tuto velkou milost, sledovat od začátku všechno to, co bylo šlapáním po čistotě životů, které byly slabší, než člověk předpokládal.

Budeme-li se vracet zase přes hranice, zkusme si ujasnit onu skutečnost, je-li to nutné a potřebné, abychom i tento krátký obřad uskutečňovali mimo území naší vlasti. Je na to mnoho náhledů a názorů a každý má právo zaujmout své stanovisko. Naše je jaké? Zůstat čistým od všeho rmutu a špíny, kterou naházela minulá desetiletí na jednotlivě i na národ a být tím, kdo se může každému podívat rovněž do očí a podat pomocnou ruku. Kdo žije jen pro sebe, nežije vůbec. Ale my přece máme poslání větší.

Díky za vaši přítomnost, díky všem, kdo vzpomínáte a jako skutečnost si nechejme povinnost za všech okolností udržet v úctě ty, kdo už nemohou ani vyslovit svůj názor. Každé utrpení přijaté z rukou Nejvyššího očišťuje člověka samého a dává odpověď i sílu těm, kdo se chtějí od dějin učit.

VÝSTAV NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTI
a svátostné požehnání

Díl II.

MODLITBY K SVÁTOSTNÉMU POŽEHNÁNÍ

I.

Pane Ježíši Kriste, v obdivuhodné svátosti jsi nám zanechal památku na své umučení. Dej nám, prosíme, ať svaté tajemství tvého těla a tvé krve uctíváme tak, abychom v sobě stále zakoušeli ovoce tvé výkupné oběti. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků.

2.

Vyznáváme před tebou, Bože, svou víru v tvého Syna Ježíše Krista, který se pro nás z Marie Panny narodil a na kříži zemřel, a který je v této svátosti přítomen. Prosíme tě dej, ať z tohoto božského pramene načerpáme milost věčné spásy. Skrze Krista, našeho Pána.

3.

Dej nám, prosíme, Pane Bože, ať celým svým životem důstojně oslavujeme tvého Krista, skrytého v této svátosti, Beránka pro nás zabitého, a dej, ať ho jednou spatříme tváří v tvář v jeho slávě, neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků.

4.

Bože, tys nám daroval pravý nebeský chléb; posiluj nás tímto duchovním pokrmem, abychom v tobě stále žili a v poslední den byli slavně vzkříšeni. Skrze Krista našeho Pána.

5.

Pane Ježíši Kriste, věříme, že jsi náš Pán a Bůh. A prosíme tě, rozmnož v nás světlo této víry a zapal naše srdce ohněm své lásky, abychom se skrze tebe klaněli Otci v duchu a v pravdě. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků.

6.

Všemohoucí Bože, děkujeme ti, že nás tělem a krví tvého Syna obnovuješ a sjednocuješ, a prosíme tě: Ať tato svátost naplní naše srdce tvou láskou, aby v nás rostla touha po tom, co jsi ve svém království připravil všem, kdo tě milují. Skrze Krista, našeho Pána.

7.

Milosrdný Bože, tvůj Kristus svou smrtí a svým vzkříšením vykoupil všechny lidi; dej, ať si toto tajemství našeho vykoupení stále připomínáme, ať v nás dílo tvého milosrdenství trvá a ať se na nás naplní. Skrze Krista našeho Pána.

I. O VELIKONOCÍCH

Velebena budiž bez ustání...
Klaníme se ti, Pane Ježíši...

Pane Ježíši, nemůžeme si dnes o slavnosti tvého zmrtvýchvstání nepřipomět, co psal sv. Pavel křesťanům v Římě, když je vybízel k novému lepšímu životu, protože zemřeli hříchu. „Jestli jsme však s Kristem zemřeli, věříme, že s ním budeme také žít. Víme přece, že Kristus vzkříšený z mrtvých už neumírá, smrt nad ním už nepanuje; neboť jeho smrt byla smrt hříchu jednou provždy, ale jeho život je život pro Boha. Tak se i vy považujte za mrtvé pro hřích, ale za žijící pro Boha v Kristu Ježíši.“

Tohoto nového života, o němž mluví apoštol, se nám dostalo ve svátosti křtu. Tehdy jsme zemřeli hříchu. Ty jsi však věděl, Pane Ježíši, že nám nebude snadno uchovat si tento nový život v boji s tělem, světem a ďáblem, a proto jsi nám dal svátost eucharistie, ve které nám poskytuješ stále novou sílu, abychom neztratili ve stálém zápase o čistotu srdce tvůj vzácný dar nového života.

Jen s tvou pomocí jsme schopni vytrvat v dobrém a stále prohlubovat a zdokonalovat tento nový život, který je účastí na tvém vlastním životě a který dosáhne své plnosti teprve v blažené věčnosti. Slyš nás proto, když dnes prosíme vroucně o tvou pomoc: Ježíši, Bože silný! Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché adorace....

Píseň č. 401: Aleluja, zdráv buď ...

Pane Ježíši, ty přebýváš nejen v jasu věčné slávy se svým oslaveným tělem, ale i v našich svatostáncích. Děkujeme ti vroucně za to, že chceš být stále s námi, abys nás těšil, nás pozvedl, ukazoval nám cestu k nebi, které jsi nám zasloužil svou bolestnou smrtí na kříži!

Prosíme tě pokorně o čisté srdce, prosté hněvu, závisti a všech ostatních hříchů. Prosíme tě o lásku, pokoru, trpělivost a o všechny ctnosti, které nás činí podobnými tobě.

Přitahuj si nás k sobě v této svátosti. Volej nás tak, abychom šli ochotně za tvým hlasem a věrným plněním tvé vůle si zasloužili být jednou ve tvém společenství po celou věčnost. A m e n .

Sloka písně k požehnání....
Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání...

II. Z M R T V Ý C H V S T Á N Í

Velebena budiž bez ustání...
Pane Ježíši v tebe věřím...

Sv. evangelista Matouš (28, 1 - 7) nám zaznamenal o zmrtvýchvstání Páně toto: „Po sobotě, když už svítalo na neděli, přišla se Marie Magdaléna a druhá Marie podívat na hrob. A hle, nastalo veliké zemětřesení, neboť anděl Páně sestoupil s nebe a přistoupiv, odvalil kámen a posadil se naň. Jeho obličej byl jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. Stráž ze strachu před ním se zděsila a zůstala jako mrtvá. I promluvil anděl k ženám: „Vy se nebojte, neboť vím, že hledáte Ježíše, který byl ukřižován! Není ho tu, neboť vstal, jak řekl. Pojdte a vizte místo, kde byl Pán položen! Pak rychle odejděte a povězte jeho učedníkům: Vstal z mrtvých a hle, předchází vás do Galileje, tam jej uvidíte. Hle, já jsem Vám to pověděl.“

Pane Ježíši, Vykupiteli světa, když myslíme na tvé zmrtvýchvstání, přicházejí nám na mysl slova tvého apoštola: Jestliže jste spolu s Kristem vstali, usilujte o to, co je nahoře,-- myslíte na to, co je nahoře, ne na to, co je na zemi“ (Kol 3,1). Ty jsi zemřel tělesně a vstal z mrtvých v oslaveném těle. My jsme tělesně ještě nezemřeli, a proto bychom měli být duchovně spojeni s tebou, když tvou milostí nastala v nás tato duchovní smrt a duchovní zmrtvýchvstání.

Ježíši, naše cestu a živote náš!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 483: Bratři nad svým vykoupením...

Pane Ježíši, měli bychom usilovat o to, myslet na to, co je nahoře. My jsme stále tak přízemní: myslíme na to, co je dole, myslíme na svůj prospěch, necháváme se hnát ctižádostí, všechno bychom chtěli mít jen pro sebe, točíme se sobecky jen kolem své osoby, místo, abychom se povznášeli nad všechno pozemské a hledali tvou slávu, naplnění tvé vůle a prospěch bližních. Vždyť všemu, co zavání hříchem, jsme zemřeli a náš život je s tebou, Pane Ježíši, ukryt v Bohu.

Dej nám proto, prosíme tě vroucně, abychom žili tak, jak se sluší na ty, kdo vstali z hrobu hříchu, účastní se tvého zmrtvýchvstání, jsou spojeni s tebou a proto mají být stále ve tvém společenství. A m e n .

Sloka písně k požehnání...
Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání...

III. N A N E B E V S T O U P E N Í

Velebena budiž bez ustání...
Srdce Ježíšovo láskou hořící k nám,
zapal srdce naše láskou k tobě!

Sv. evangelista Lukáš zaznamenal ve svém evangeliu o nanebevstoupení Páně (Lk 24, 45 - 53): - potom jim vyložil smysl, aby rozuměli Písmům a řekl jim: Tak je psáno (A tak bylo třeba), aby Mesiáš trpěl a třetího dne vstal z mrtvých a aby v jeho jménu bylo kázáno všem národům, počínajíc od Jeruzaléma, pokání a odpuštění hříchů. Vy jste toho svědky. A já sešlu na vás Toho, jehož můj Otec slíbil. Vy však zůstaňte v městě, dokud nebudete opatřeni mocí s nebe!“ Vyvedl je pak ven směrem k Bethanii, pozdvihl své ruce a požehnal jim. Když jim žehnal, odloučil se od nich a vznášel se do nebe. Oni se poklonili a s velkou radostí se vrátili do Jeruzaléma a stále chválili a velebili Boha v chrámě.“

Pane Ježíši, když jsi splnil úkol, který jsi měl na zemi, když jsi nám svou smrtí otevřel nebe a svým učením a životem ukázal cestu k němu, cestu spásy, opustil jsi tuto zemi a odebral ses k Otci. Tím však nemělo vzniknout úplné rozdělení mezi tebou a námi. A proto, když tě nevidíme tělesně přítomného mezi námi, musíme v duchu jít za tebou. Ty jsi vystoupil na nebe a sedíš po pravici Otcově, jsi jemu rovný v moci i slávě. Dokud jsme tělem připoutáni k této zemi, nemůžeme ji opustit, ale můžeme být duchem u tebe a s tebou. A poněvadž nebe je tam, kde jsi ty, pak jsme v nebi, jestliže jsme duchem u tebe.

Ježíši, útočiště naše!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 401: sloka 7 a 8.

Pane Ježíši, musíme se přiznat, že časné, pozemské záležitosti nás mnohdy příliš upoutávají, strhují, a pak nejsme duchem u tebe a s tebou, nejsme v nebi.

A to je pro nás ztráta, protože dobře nám může být jen u tebe, jak jsme tolikrát zakusili.

Přitahuj nás proto k sobě, zvláště v této svátosti, ve které jsi tajemně, ale skutečně přítomen, tak jak jsi byl se svými učedníky na hoře Olivové, než jsi je opustil. Jen u tebe je nám dobře, jen u tebe jsme v nebi už teď. A m e n .

Sloka písně k požehnání...
Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání....

IV. JEŽÍŠ ZMRTVÝCHVSTALÝ - NÁŠ KRÁL

Velebena budiž bez ustání....

Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, zde ve všech chrámech, které jsou ve světě a dobrořečíme tobě...

Klečíme před tebou, Pane Ježíši, králi nebe a země a připomínáme si onu chvíli, kdy jsi stál před Pilátem. Evangelista Jan nám o tom vypráví: „Pilát vstoupil do vládní budovy, zavolal Ježíše a řekl mu: Ty jsi židovský král? Ježíš odpověděl: „Moje království není z tohoto světa....Proto mu Pilát řekl: Jsi tedy král? Ježíš odpověděl: Tak je to, jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě...”

Přišel jsi, Pane Ježíši, abys zahájil nové období lidstva, dobu mesiánskou, o které mluvili proroci, po které toužil vyvolený národ po staletí a když jsi přišel, ozývalo se svatým městem hrozné volání, mocný křik svedeného lidu: Ukřižuj, ukřižuj ho! Pilát žasl. Vašeho krále mám ukřižovat? - Jak snadno se dá člověk svést, jak snadno se dá odvrátit od dobrého, - jak snadno se dá získat pro zlo. Ti, kteří ti provolávali včera Hosana..., volají dnes ukřižuj ho! Tak vrtkavý je člověk, tak málo pevný v dobrém, tak tragicky nakloněný ke zlému. A takovým byl člověk vždy, takovým je i dnes. A ty jsi od věčnosti králem nebe i země a zůstaneš jím na věky, vždy týž, nikdy se nezměníš, a přicházíš stále, abys vydával svědectví pravdě. A každý, kdo je z pravdy, slyší tvůj hlas.

Ježíši, Králi věčné slávy!
Smiluj se nad námi.

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 707: Ježíši, Králi nebes a země...

č. 709: K nebesům se orla vzletem...

Pane Ježíši, ty jsi náš Král, který nám vládne z kříže. Nám nevadí, že tě tak potupili. S tím větší oddaností se k tobě hlásíme a vyznáváme tvou božskou moc, tvou absolutní autoritu. Čím zuřivěji na tebe pokřikoval zaslepený dav - a během lidských dějin stále pokřikuje, tím víc ti slibujeme bezvýhradnou věrnost a naprostou oddanost jako svému Pánu a Králi. Přišel jsi k nám, abys vydal svědectví pravdě. Tvá pravda je uložena v Evangeliu. Přijímáme je s radostí a toužíme zařídit svůj život podle jeho zásad.

Ty jsi náš Král, Pane Ježíši, náš Vůdce, naše Hlava - náš Bůh, kterému se klaníme, kterému slibujeme věrnost. Patříme tobě a proto nemůžeme patřit nikomu jinému. Jsi s námi, předsedáš našemu shromáždění. Svatostánek je dnes tvým trůnem. Přicházíme pokorně k tobě s úpěnlivou prosbou: Dej, abychom vytrvali ve věrnosti k tobě, abychom se nikdy nedali zlákat falešnými, vyľhanými sliby světa, abychom rostli neustále v ochotě sloužit tobě, svému Králi, i když tato služba, tak čestná pro nás, bude od nás vyžadovat oběti. Křtem jsme se zařadili mezi občany tvého království, slíbili jsme ti věrnou službu

a ty, náš Pane a Králi, dej nám sílu, abychom zůstali tvé službě věni, abychom tebe, svého Krále, nikdy nezradili, abychom ve tvé službě vytrvali až do smrti a pokračovali v ní jednou ve tvém království nebeském po celou věčnost.
A m e n .

Sloka písně k požehnání....

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání...

V. NAŠE CHVÁLA JEŽÍŠI ZMRTVÝVSTALÉMU

Velebena budiž bez ustání...
Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Když klečíme před naším Spasitelem, přítomným tajemně ve Svátosti lásky, připomeňme si zlatá slova, která psal sv. Pavel křesťanům v Efezu, abychom naplnili svou duši pocity, které byly v duši Pavlově, když tento list psal a v duších prvních křesťanů, když jej četli. „Veleben budiž Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás požehnal v Kristu všelikým duchovním požehnáním v nebesích, podle toho, jak si nás v něm vyvolil před založením světa, abychom byli před ním svatí a neposkvrnění. V lásce si nás předurčil za syny skrze Ježíše Krista podle rozhodnutí své vůle, aby se vzdávala chvála jeho slavné minulosti, kterou nás omilostnil ve svém milovaném Synu...” (Efes 1.)

Všechno co máme, máme od Pána Boha. A všechno, co nám dal, dal nám skrze svého Syna. A v této svátosti, ve které se mu dnes klaníme, a která je vrcholným výrazem jeho lásky, máme záruku, že budeme chválou jeho milosti jednou na věčnosti, vytrváme-li v chvále jeho milosti zde na zemi...

Ježíši, veškeré chvály nejhodnější!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 982: Bože, chválíme tebe...

Pane Ježíši, jednáme nyní podle tvých slov, když přicházíme k tobě s mnoha prosbami. Vždyť jsi nám řekl: Hledejte a naleznete, tlucte a bude vám otevřeno, prostě a obdržíte. Proto máme pevnou naději, že nás vyslyšíš, když tě prosíme:

Za církev, která pokračuje ve tvém poslání na světě. Rozmnožuj počet jejich členů. veď je svým Duchem ke stále větší dokonalosti, pošli jí mnoho zanícených apoštolů...

Za ty, kteří jsou daleko od tvé církve, zvláště pak za ty, kdo jsou jejími nepřáteli. Ukaž jim pravou tvář své církve, kterou nemilují, protože ji neznají, dej jim milost, aby ve tvé církvi našli tebe a v tobě Pravdu a Lásku.

Za křesťany vlažné, aby poznali, že pravá radost, skutečné štěstí je v lásce k tobě a v horlivém plnění tvých přikázání...

Za ty, kdo jsou zmítáni pochybnostmi, aby se opřeli o tebe, Skálu a ve tvém slově našli jistotu pravdy a byli schopni ji proměnit v život...

Za naši mládež, aby hledala a našla své ideály v tobě a v pravdách tvého evangelia a nedala se vést vášněmi a mladistvou nerozvážností...

Za děti, které se připravují k prvnímu svatému přijímání, aby poznaly, jakého daru se jim dostane a aby jejich příprava vedla k tomuto poznání...

Slyš, Pane Ježíši, naše prosby, které ti přednášíme, slyš také ty naše prosby, které zůstaly nevysloveny, ale jsou v našem srdci a chtějí být vyslyšeny. Ty pronikáš naše srdce a víš o nich, a proto tě prosíme, splň nám je, pokud se shodují s tvou vůlí a s tvými božskými plány. Víme, že nás slyšíš a doufáme, že ve své dobrotě nás vyslyšíš. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání...

VI. JEŽÍŠ - B•H Z BOHA, SVĚTLO ZE SVĚTLA

Velebena budiž bez ustání...

Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, zde a ve všech chrámech, které jsou ve světě a dobrořečíme tobě...

Pane Ježíši, ty jsi náš Pán a Bůh, a proto přicházíme, abychom se ti klaněli. A připomínáme si onu chvíli, kdy jsi mluvil k zástupům svých posluchačů: „Kdo věří ve mne, nevěří ve mne, nýbrž v toho, který mě poslal. A kdo vidí mne, vidí toho, který mě poslal. Já, Světlo, přišel jsem na svět, aby nikdo, kdo věří ve mne, nezůstával ve tmě... Kdo mnou pohrdá a nepřijímá moje řeči, má svého soudce... Neboť já jsem nemluvil sám ze sebe, nýbrž Otec, který mě poslal, ten mi dal příkaz, co mám říci a co mluvit... Mluvím tak, jak mi pověděl Otec.“ (Jn 12,44n).

Když jsi mluvil, Pane Ježíši, tato slova odhalil jsi nám svou jednotu s Otcem, odhalil jsi nám své božství a my jsme uvěřili, že jsi Syn Boží. A když nyní klečíme před tebou a klaníme se ti, svému Pánu a Bohu, uvědomujeme si, že i tu tě musíme napodobovat, i my musíme usilovat o sjednocení s nebeským Otcem v přijetí jeho vůle a ve snaze konat to, co se mu líbí, neboť jen tak budeme jeho dobrými dětmi. K tomu si vyprošujeme tvou pomoc, když z hloubi srdce voláme:

Ježíši, Bože náš!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 484: Pán Ježíš z mrtvých vstal...

Pane Ježíši, přicházíme k tobě s naprostou důvěrou, protože víme, jak velká je láska tvého Srdce. A tato důvěra nám dává odvahu, abychom ti předložili své prosby.

- Prosíme tě především, dej, abychom dovedli plnit vůli tvého a našeho Otce, jak tys ji plnil...
- Posiluj naši vůli, když se snažíme oslavovat nebeského Otce a pracovat pro spásu svých bližních podle tvého vzoru...
- Učiň nás statečnými, abychom snášeli ponižování a chudobu, jak tys ji přijímal...
- Dej, Pane Ježíši, abychom bolest, utrpení a oběti přijímali jako ty...
- Ty jsi náš vzor v pokoře a lásce. Dej, abychom šli ve tvých stopách, měli vždy srdce plné pokory a byli soucitní a milosrdní k slabým a hřešícím...

Pane Ježíši, slyš naše prosby, které ti dnes předkládáme za milost duchovního pokroku. Toužíme být stále podobnější době, jak sis to přál, když jsi řekl: „Učte se ode mne.“ Chceme se od tebe učit. Známe však svou slabost a nestálost. Proto tě dnes prosíme: buď nejen naším učitelem, nýbrž i dárce milosti, která by nám pomohla stát se ti podobnými. A m e n .

Sloka písně k požehnání...
Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání.

VII. D•VĚRUJI TI, PANE

Velebena budiž bez ustání....
Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Bylo to, Pane Ježíši, při slavnosti posvěcení chrámu v Jeruzalémě, kdy na tebe Židé dotírali, abys jim řekl zjevně, zda jsi Mesiáš. A tys jim tehdy řekl, ať pozorují tvé skutky. Ty mluvíš jasněji než sebevýmluvnější slova: „Řekl jsem vám to a nevěříte. Skutky, které já činím ve jménu svého Otce, vydávají svědectví o mně. Ale vy nevěříte, protože nejste z mých ovcí...“ Tu se Židé chopili kamení, aby ho kamenovali. Ježíš jim řekl: „Mnoho dobrých skutků jsem vám ukázal, pro které - ... mě chcete kamenovat? ... Nečiním-li skutky svého Otce, nevěřte mi. Činím-li však a nechcete mně věřit, věřte skutkům, abyste vždy víc a více poznávali, že Otec je ve mně a já v Otci.“ (Jn 10, 22n).

Tvůj život, Pane Ježíši, byl zasvěcen lásce k nám. Vždyť proto jsi přišel, abys rozdával lásku. Uzdravoval jsi nemocné, křísil mrtvé, těšil zarmoucené, učil nevědomé, ukazoval všem cestu k Otci a tvá láska vyvrcholila na kříži za nás, za naši spásu. Podobali bychom se zatvrzelým a nechápavým Židům, kdybychom nerozuměli tvé lásce, kterou jsi nám ukazoval na každém kroku. Abychom pronikali do tajemství tvé lásky vždy hlouběji, proto tě dnes prosíme:

Ježíši, milovníku náš!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti....

Píseň č. 901: Blíž k tobě, Bože můj...

Pane Ježíši, přítomný v této svátosti lásky, dáváme se dnes zcela tobě, tak, jako ty ses dal zcela nám.

Odevzdáváme se do rukou tvých.

které se ujaly dětí,
které pomohly tonoucímu Petrovi,
které zastavily pohřební průvod z Naim,
které rozdělovaly chléb mezi hladové,
které podaly své tělo a svou krev svátostným způsobem učedníkům...

Do tvých rukou,
které myly nohy apoštolům,
které byly sepjaty v modlitbě za nás,
které byly na kříži přibity,
které jsi ukázal Tomášovi, aby přece uvěřil,
které dávaly požehnání, když ses loučil se svými učedníky.

Do těchto rukou, Pane, se odevzdáváme plni důvěry, neboť jsi řekl, že svým ovečkám dáš věčný život a že nikdo je nevytrhne z tvé ruky. A m e n .

Sloka písně k požehnání...
Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání....

VIII. JEŽÍŠ - KNÍŽE POKOJE A MÍRU

Velebena budiž bez ustání...

Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Prorok Izaiáš tě nazval, Pane Ježíši, Knížetem pokoje. A sv. Pavel zcela právem vidí v tobě pramen veškerého pokoje. „On je náš pokoj, on, který spojil v jedno (Židy a pohany, kteří se nenáviděli). On zrušil zákon s jeho příkazy a ustanoveními, aby v sobě samém spojil Žida a pohana v jednoho nového člověka a tím zjednal pokoj a aby smířil s Bohem oba v jednom těle skrze kříž tím, že na něm usmrtil nepřátelství. A když přišel, zvěstoval pokoj vám, kteří jste byli daleko a pokoj těm, kdo byli blízko, neboť skrze něho my obojí máme přístup k Otci v jednom Duchu“. (Ef 2, 14n).

Pane Ježíši, ty jsi tvůrcem pokoje a míru mezi národy a tvůrcem pokoje a míru mezi člověkem a Bohem. A tím zůstáváš neustále. V tobě je pramen našeho pokoje s Bohem. Protože jen v tobě, v síle tvé oběti na kříži, se nám dostává odpuštění hříchů, které zneklidňují duši.

A jen v praktickém přijetí zásad tvého evangelia je záruka pokoje mezi lidmi, protože tento pokoj je dílem spravedlnosti, která dává každému, Bohu i člověku, co mu náleží.

Ježíši, Bože míru:

Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti....

Píseň č. 409: Základ církve pevná skála...

Pane Ježíši, přítomný mezi námi v nejsvětější svátosti, přicházíme k tobě jako tvoji přátelé. Mohl by přítel tak dobrý, jako jsi ty, odmítnout prosby svých přátel? Proto jsme plni důvěry, když tě prosíme:

Za církev, která je tvým lidem, vykoupeným tvou svatou krví, tvým tělem, o které se staráš, tvou snoubenkou, kterou miluješ. Dej, aby v lásce a svornosti duchovně rostla a byla světlem národům pro všechny, kdo žijí v temnotách bludu...

Za živou víru pro všechny, kdo se stali přijetím křtu údy tvého tajemného těla. Dej všem věřícím hluboké poznání, že jen velká víra je pramenem opravdového křesťanského života, vnitřního štěstí a záruky věčné slávy....

Za svornost a jednotu v církvi, bez níž se ocitá církev v nebezpečí rozkolu a bludu. Dej proto, Pane, všem věřícím živelnou touhu po jednotě a ochotnou poslušnost k římskému veleknězi, v jehož učitelském úřadě je záruka této jednoty...

Za apoštolského ducha pro všechny věřící, neboť jen tehdy pronikne pravda evangelia do světa, až všichni, Pane Ježíši, kdo jsou tvoji, budou usilovat o to, aby ti náležel celý svět...

Za mír ve světě, který je dílem spravedlnosti, pravdy a lásky. Dej prosíme, aby to chápali všichni, kdo řídí osudy národů....

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání...

IX. JEŽÍŠ NEJVĚRNĚJŠÍ PŘÍTEL

Velebena budiž bez ustání...
Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Pane Ježíši, to, co nám říká moudrý Sirach (6,14n) o pravém přátelství, platí plnou mírou o tobě a o tvém přátelství s námi.

Věrný přítel je pevný hrad a kdo ho našel, našel poklad. Věrného přítele nelze zaplatit a vyvážit se nedá jeho cena.

Věrný přítel je životní balzám, ti ho najdou, kteří se bojí Pána. Kdo se bojí Pána, má přátelství pravé: Jakým je, takovým jest i jeho přítel.

Tys náš hrad, Pane Ježíši, naše útočiště, naše ochrana. K tobě, přítomnému ve svatostánku, přicházíme jako k věrnému příteli a neodejdeme nikdy bez útěchy, bez pomoci. Jsi životním balzámem na rány naší duše. Kde bychom našli tolik pochopení ve svých úzkostech, bolestech, obtížích, jako u tebe, svého přítele! Víš o našich otázkách, se kterými jdeme k tobě, dříve než je vyslovíme a jsi ochoten nám odpovědět na ně s láskou a pochopením, jak odpovídá přítel příteli. Jak jsme ti za to vděční, Pane Ježíši! Protože si vážíme tvého přátelství a víme, že je nelze ničím zaplatit, přicházíme k tobě často a budeme přicházet ještě častěji, abychom rostli tvým přátelstvím, abychom byli stále více jedno s tebou, neboť víme, že přítel je druhé já, přátelé spolu duchovně splývají. A dnes tě vroucně prosíme:

Ježíši, dobroto nekonečná!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 793: Pozdraven buď ve svátosti...

Pane Ježíši Kriste, připojujeme se dnes k milionům tvých vyznavačů, kteří prosí za jednotu, jako ty jsi prosil dříve, než jsi opustil tento svět: Dej Otce, aby všichni byli jedno...

Hřešili jsme a nespravedlivě jsme jednali, nepravosti jsme páchali. Tvá milosrdná láska je však větší než naše hříchy. Smiluj se proto nad námi, odpusť, vrať nám ztracenou jednotu.

Smiluj se nad našimi otci, kteří způsobili svým jednáním roztržení tvé církve. Oni hřešili proti pravdě a lásce a my, jejich děti, dnes pláčeme nad ztrátou jednoty. Tvá rodina je rozdělena, už se neschází v jednom otcovském domě, nedrží ji dohromady jedna pravda a jedna láska. My však nejsme lepší, než byli naši otcové. A snad právě proto jsme dosud nepřiměli tvé dobré srdce, aby nás všechny vrátilo do rodiny tvých dětí. Odpusť nám nedostatek opravdové lásky, která jedině je schopna opět spojit v jedno, co bylo staletou

neláskou rozděleno. A tak lpí na nás odpovědnost za rozdělení, jako na našich otcích.

Dej nám, Pane, ducha velké lásky k církvi, který by nám stále říkal, že jednotu církve musí být naší první starostí. Péče o tuto jednotu ať je naším každodenním chlebem, naší první záležitostí, na kterou bychom neustále mysleli, která by nás stále zaměstnávala.

Dej nám ducha ekumenického, to jest katolického, který by hledal všechny cesty k opětnému sjednocení. Dej nám ochotu přinášet všechny oběti, které vyžaduje sjednocení vyznavačů evangelia.

Dovoláváme se tvé moci a lásky, když prosíme za obnovení jednoty ve tvé církvi. Jsi mocný, a proto můžeš pohnout srdce křesťanů, aby toužili po jednotě a opravdově o ni usilovali. A jsi plný lásky, která je pramenem a tvůrčí silou jednoty.

Proto slyš dnes všechny křesťany, kteří prosí za sjednocení a vyslyš je.
A m e n .

Píseň k svátostnému požehnání.

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

X. SVÁTKY SVATODUŠNÍ

Velebena budiž bez ustání...
Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Když ses připravoval, Pane Ježíši, na odchod z tohoto světa, sliboval jsi apoštolům Ducha svatého, který jim bude Utěшитelem v zármutku nad tím, že jsi je opustil, který jim bude Učitelem, který jim ukáže, jak mají chápat to, čemu jsi je učil a učiní je silnými v boji za víru v tebe.

A pak se stalo to, co nám líčí svatý Lukáš: „Když nastal den letnic, byli všichni pohromadě na jednom místě. A najednou se ozval z nebe hukot, jako když přichází silný vítr a naplnil celý dům, kde přebývali. I objevily se jim jazyky, rozdělující se jako oheň a usadil se nad každým z nich. A všichni byli naplněni Duchem svatým...”

A ten učinil ze slabých, bázlivých rybářů, odvážné dobyvatele světa pro tebe. Bázeň, která byla vystřídána silou, pochybnosti zmizely pod tlakem jistoty a všichni se dávají do práce pro tvé království pravdy a lásky.

Zázrak letnic, který jsi způsobil tím, že jsi vyplnil svůj slib apoštolům, zahájil činnost tvé církve. A ona od té chvíle žije, roste a pracuje pro dobro lidstva, pro spásu všech, které jsi povolal. A tvůj Duch v ní působí dále a neustane, dokud poslední vyvolený nebude patřit do tvého království. Z toho všeho se dnes radujeme, když tě vzýváme:

Ježíši, koruno všech svatých!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 421: Kristus seslal Těšitele...

Pane Ježíši, tys apoštolům nejen slíbil Ducha svatého, nýbrž jsi jim ho také poslal a tak jsi učinil z bázlivých prostých rybářů dobyvatele světa. Prosíme tě dnes, pošli i nám, celé církvi, ano, celému světu svého Ducha, který by přinesl lidstvu pokoj a ukázal všem, kde je pravé štěstí člověka.

Učiň proto, aby tvůj Duch nám přinesl dar moudrosti, který by otevřel naši mysl, abychom hledali vždy pravdu a nalezenou pravdu milovali.

Pošli nám svého ducha, aby nás darem rozumu naučil pronikat stále hlouběji v tajemství Božího slova...

Ducha radý, nechť nám ukazuje vždy, kde hledat správnou cestu tvých přikázání...

Dej nám sílu, dar tvého Ducha, aby pomohl naší slabosti, abychom odvážně a statečně plnili vůli nebeského Otce...

Tvůj Duch nechť nás naučí umění vidět všude tebe a tvé božské působení...

Pošli nám svého Ducha, aby nás darem nábožnosti naučil dětinnému poměru k tvému i našemu Otci...

Ať tvůj Duch v nás působí vždy darem dětinné bázně, která nám pomůže chránit se hříchu z lásky k tobě...

Pane Ježíši, tvůj svatý Duch, kterého jsi poslal své církvi, učinil ji schopnou života a dal jí sílu v bojích za tvou pravdu. Dej, aby i dnes vedl tvou církev a chránil ji před každým bludem teoretickým i praktickým, abychom se za jeho vedení sešli jednou všichni ve tvém nebeském království. A m e n .

Sloka písně k požehnání.

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po sv. požehnání...

XI. SESLÁNÍ DUCHA SVATÉHO

Velebena budiž bez ustání ...
Ježíši v tebe věřím..

Svatý apoštol Petr o slavnosti Seslání Ducha svatého takto promlouvá k izraelskému národu (Sk 2, 36-39):

„Najisto tedy věz, celý izraelský národe, že Bůh jej - toho Ježíše, kterého vy jste ukřižovali - učinil i Pánem i Vykupitelem.“

Když to slyšeli, byli hluboce dojati a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: „Co máme činit muži, bratři“? Petr jim pravil: „Čiňte pokání a každý z vás se dej pokřtít ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů a dostanete dar Ducha svatého. Vždyť pro vás i pro vaše děti platí to zaslíbení, platí pro všechny, kteří jsou v dáli, ať kohokoliv povolá Pán, Bůh náš.“

Pane Ježíši, příchod Ducha svatého, kterého jsi poslal své církvi, když jsi opustil ve viditelné podobě své učedníky, znamenal pro nás začátek života. Chápeme proto, že Duch svatý je duší tvé církve, a že ji oživuje. Víme, že v ní stále je, vždyť bez něho by přestala žít tak, jako tělo je mrtvé, když je opuštěno duší. Dnes je však třeba, aby v ní působil více než kdy jindy nejen proto, že pravda tvého evangelia je napadána zvenku, nýbrž i proto, že jí hrozí nebezpečí i uvnitř tvé církve.

Proto tě vroucně prosíme:

Ježíši, světlo vyznavačů!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 421: 2. a 3. sloka

Pane Ježíši, učiň, aby působení tvého svatého Ducha bylo ve tvé církvi stále silnější a účinnější...

Vylej svého svatého Ducha na všechny věřící, aby byli ve všem poslušni tvého zástupce na zemi, římského velekněze...

Tvůj svatý Duch ať naplní svými dary rozum i srdce všech teologů ve tvé církvi, aby si byli vědomi velké odpovědnosti, když vykládají pravdy tvého poselství dnešnímu člověku...

Nám všem dej ochotu a odvahu poslušně plnit každé slovo, kterým mluví tvůj svatý Duch v našem srdci...

Pane Ježíši, tvá církev žije tím intenzivněji, čím mocněji v ní působí tvůj svatý Duch. Dej nám proto, pokorně prosíme, aby život tvé církve byl stálými
L E T N I C E M I . A m e n .

Sloka písně k požehnání.

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání...

XII. NA SLAVNOST SVATÝCH CYRILA A METODĚJE

Velebena budiž bez ustání...
Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Nevím, Pane Ježíši, zda autor Knihy Moudrosti věděl, že mluví o tobě, když pod vedením Ducha svatého psal verše o Boží moudrosti, my ale vidíme tebe, když je čteme:

„Moudrost je dechem Boží moci a čirým výronem světelné velebnosti Všemohoucího.... Je odleskem věčného světla a je neposkvrněným zrcadlem Boží působnosti a obrazem jeho dobrotivosti. Ač jest jen jedna, přece zmůže všecko. Ač zůstává v sobě, všecko obnovuje... Je krásnější než-li slunce a uspořádanější než kterékoliv postavení hvězd... Mocně se rozprostírá od konce do konce a dokonale ovládá vesmír.“ (7,25n).

Pane Ježíši, svatý Cyril miloval tebe, když miloval Boží moudrost, tobě zasvětil svůj život, když jej zasvětil moudrosti - tebe hledal po celý život, když pravil, že hledá Moudrost a v tobě spočinul po tomto životě, kdy moudrost nalezl....

Dej nám, Pane, abychom podobně a ve všem hledali tebe, neboť ty jsi pravá moudrost našeho života, ty, věčné Slovo nebeského Otce. Jsi jeho moudrost a proto pramen naší moudrosti. Buď nám světlem v našich temnotách. Zde je tvůj stánek, a proto s důvěrou přicházíme dnes k tobě a prosíme:

Ježíši, moudrosti věčná....
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti.,,,

Píseň č. 828: Bože, cos ráčil...

Pane Ježíši, učiň, pokorně prosíme, abychom naše velké apoštoly Cyrila a Metoda nejen oslavovali, nýbrž i následovali. Jejich duch byl dokonale proniknut láskou k duším, protože hořeli láskou k Bohu. Schází nám velká žhavá láska k Bohu, a proto nemáme ani jejich apoštolského ducha. Myslíme stále jen na sebe, naše skutky jsou tak často diktovány naším sobectvím. Tak jsme se upoutali na sebe samy, že už si to mnohdy ani neuvědomujeme.

Zbav nás, Pane, našeho sobectví a dej nám velkou lásku ke všem lidem. Vždyť všechny jsi vykoupil svou drahou krví a toužíš, aby všichni patřili jednou do tvého nebeského království. Dej, abychom stále pohlíželi na své nebeské ochránce, tvé apoštoly Cyrila a Metoda, kteří svým životem tak dokonale vyjádřili tebe a stali se takto naším vzorem.

Dej nám jejich široké srdce plné lásky k Bohu a člověku.
Dej nám jejich jasnou duši, citlivou pro každou lidskou bídu.

Dej nám jejich ducha a učiň nás apoštoly. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XIII. ADVENT

Velebena budiž bez ustání...
Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Pane Ježíši, to viděl prorok v duchu tvůj příchod na zemi a plody tvé lásky, když pravil: Nuž, tedy, zajásej vyprahlá pustino, stepi, buď veselá, zaraduj se! Jak šafrán se do květu bujného dej, vesel se, výskej a jásej. Řekněte těm, kteří se bojí: Zmužte se! Z ničeho nemějte strach... Bůh váš už se blíží, aby se pomstil. Hospodin přichází, pomůže vám.. Tehdy vytrysknou na poušti vody, potoky jejich zavodní step. Vyprahlá půda se v bažinu změní a země žíznivá v prameny vod... (Iz. 35 -).

Kdo by neviděl, Pane Ježíši, v těchto krásných obrazech plody tvého učení, tvé práce na zemi a zvláště blahodárné účinky tvé přítomnosti v této svátosti! Ano, v eucharistii vytryskly prameny vod na této pozemské poušti a každý, kdo žízní po spravedlnosti, po svatosti a lásce, přichází, pije a stává se silným, zmužilým a ztrácí jakýkoliv strach.

Proto slyšíme rádi výzvu prorokovu. Jásáme a radujeme se z tvé přítomnosti a prosíme tě vroucně:

Ježíši, Bože náš,
smiluj se nad námi!

Chvilé tiché adorace...

Píseň č. 123: Ejhle, přijde Pán...

Pane Ježíši, tys vyslyšel toužebné volání proroků a všech světců Starého zákona. Když se naplnil čas, stanovený tvým Otcem od věčnosti, přišel jsi mezi nás, abys nás zachránil před věčnou smrtí.

Všichni, kdo tě čekali, všichni, kdo toužili po tobě, všichni, kdo hledali pravdu a spravedlnost volali po Lásce - jsou ti nesmírně vděční.

My se však nyní v době adventní připravujeme oslavit památku tvého příchodu a toužíme po tvém novém příchodu k nám. Co by nám pomohl tvůj příchod na svět, kdybys nepřišel k nám, do naší duše, kdybys ji nenaplnil svou přítomností tak, aby už netoužila po ničem jiném, než po tobě, aby v ničem nehledala své pravé štěstí než v tobě, aby svou dokonalou radost našla jen v tobě.

Přijď, Pane Ježíši, náš Spasiteli, voláme s proroky a světci všech věků. Slyšíme hlas Jana Křtitele, který volá k pokání. Modlitbou a kajícími skutky se chceme připravit na tvůj příchod. S touhou podobnou touze Mariině tě chceme očekávat. S radostí podobnou její radosti v Betlémě tě chceme přijmout .

A s žalmistou budeme stále volat: Dej tváří své zazářit a spasení jsme.
A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XIV. PŘIJDE, PŘIJDE VYKUPITEL

Velebena budiž bez ustání...
Pane Ježíši, v tebe věřím...

Tebe viděl, Pane Ježíši, v prorockém vidění Izaiáš, když těšil svůj národ a když jménem Božím sliboval tvůj příchod: „Dítě se narodí nám, nám bude darován Syn. Spočine vláda na rameni jeho, bude se nazývat zázračný, rádce, silný, Bůh věčný, kníže pokoje. Jeho je plnost vladařství, jeho pokoje není konce. Zasedne na trůně Davida, aby jeho království řídil, aby spravedlností je opřel vždy právem na věky.

Je tomu velmi dávno, co takto mluvil velký prorok, ano, je tomu dávno, co se doslova splnila jeho předpověď. Tys ono dítě, které viděl prorok, tys Mesiáš, zázračný rádce, tys zasedl na trůně Davidově a budeš vládnout Božímu lidu na věky.

A my si dnes připomínáme splnění tohoto proroctví právě tak, jako si připomínáme dlouhé očekávání tvého příchodu. Jsi mezi námi a v tom je naše štěstí. A jestliže nás spojuje se všemi spravedlivými Starého zákona touha po tobě, pak je to touha po setkání s tebou ve věčné slávě.

A proto dnes voláme:

Ježíši, Králi slávy...
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché adorace...

Píseň č. 181: Rosu dejte, nebesa....

Pane Ježíši Kriste, ty jsi pravý Bůh a pravý člověk, pravé tělo a pravá krev. Je to podivuhodné spojení tvého božství a člověčenství. Přijímáš tělo z čisté, přesvaté, panenské Matky. Stáváš se naším Vykupitelem. Vysvobozuješ nás z otroctví hříchu, z prohlubně pekla a z moci zloducha. Otvíráš nám brány nebe. Pozvedáš nás k Božímu synovství a činíš z nás Boží děti a dědice nebeského království.

Tvé tělo a tvá krev jsou nejdražší cenou našeho vykoupení. I zde pod tajemným závojem chleba jsi přítomen jako Bůh i jako člověk.

Klaníme se ti, velebíme tě, dobrořečíme tobě a vzdáváme ti díky za milost našeho vykoupení. A m e n .

Sloka písně k požehnání...
Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání.

XV. ZVĚSTOVÁNÍ ANDĚLSKÉ

Velebena budiž bez ustání...

Srdce Ježíšovo, láskou hořící k nám, zapal srdce naše láskou k tobě!

Svatý evangelista Lukáš (Lk 26-36) nám zaznamenal ve svém evangeliu toužebně očekávanou událost: Zvěstování narození Ježíšova. Bůh poslal anděla Gabriela do galilejského města jménem Nazaret k Panně, zasnoubené muži jménem Josef z Davidova rodu. A jméno té Panny bylo Marie.

Když k ní anděl vešel, řekl: „Zdráva buď, milosti plná! Pán s tebou! Požehnaná tys mezi ženami!“

Když to uslyšela, ulekla se jeho řečí a přemýšlela, co tento pozdrav znamená. I řekl jí anděl: „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha! Hle, počneš ve svém lůně a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a bude synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn Davida, jeho Otce a bude kralovat nad potomstvem Jakubovým na věky a jeho království bude bez konce“. I řekla Maria k andělu: „Jak se to stane, vždyť muže nepoznávám?“ Odpověděl jí anděl: „Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní. Proto také to svaté, co se z tebe narodí, bude Syn Boží.“

Pane Ježíši, tvůj příchod na svět je výrazem velkého soucitu s námi. Když člověk zhřešil, uškodil jen sobě, tobě uškodit nemohl. Mohl jsi ho nechat v jeho hříchu, zůstal by věčně odloučen od tebe. Tvá láska však měla soucit s jeho slabostí, nedbala požadavku spravedlnosti a rozhodla se přijmout naši přirozenost. Stal se jedním z nás. Tak se tvé Božství spojilo s naším člověčenstvím k naší záchraně. A prostou nazaretskou dívku jsi zvolil, aby byla tvou Matkou. Když se pak naplnil čas tvého příchodu, uskutečnil Duch svatý zázrak tvého vtělení a tvá soucitná láska sestoupila do naší lidské bídy.

Srdce Ježíšovo, plné dobroty a lásky!

Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché adorace...

Píseň č. 182: Hlásej píseň veselá...

801: Budiž vděčně velebena...

Pane Ježíši, jen soucit s námi ti dal lidský život a soucit s námi ti ho zase vzal, když ses za nás obětoval na kříži. A v tom nám záříš jako nedosažitelný vzor. Cítíme, jak jsme ubozí, když myslíme na tvou soucitnou lásku. Jsme tak často tvrdí k druhým, necítíme s nimi, nedovedeme omlouvat a odpouštět jejich chyby, nechceme je snášet, zatímco ty nás soucitně snášíš i s našimi hříchy.

Dej nám, Pane Ježíši, srdce podobné tvému, které tě z lásky k nám přimělo, abys zůstal s námi v této svátosti a vždy znovu odpouštěl. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání.

XVI. NÁVŠTĚVA PANNY MARIE U SV. ALŽBĚTY

Velebena budiž bez ustání...

Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Pane Ježíši, čteme v evangeliu, jak tvá svatá Matka navštívila po zvěstování svou příbuznou Alžbětu. (Luk 1, 39-50). V oněch dnech se vydala Maria na cestu a šla spěšně na hory do města Judova. A když vešla do domu Zachariášova, pozdravila Alžbětu. Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, zaplesalo dítě v jejím lůně a Alžběta byla naplněna Duchem svatým. I zvolala hlasitě: „Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého. Neboť hle, jak zazněl hlas tvého pozdravení do mých uší, zaplesalo radostí dítě v mém lůně. A odkud mi to, že matka Pána mého přichází ke mně? Blahoslavená, která jsi uvěřila, neboť se naplní to, co tu předpověděl Pán“. I řekla Maria: „Velebí má duše Pána a zaplesal můj Duch v Bohu, mém Spasiteli, poněvadž shlédl na svou pokornou služebnici. Neboť hle, od této chvíle budou mě blahoslavít všechna pokolení, neboť velikou milost prokázal mi ten, jenž je mocný a jehož jméno je svaté. Jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení pro ty, kteří se ho bojí.“

Pane Ježíši, vidíme, jak toto setkání je prozářeno radostí. Raduje se Alžběta, že ji navštívila ta, která bude brzy matkou jejího Pána, tedy matkou tvou. Raduje se Maria a zajásal její duch, že ji, pokornou služebnici vyvolil nebeský Otec k tak velkému úkolu a raduje se Jan v lůně své matky. A z čeho se všichni radují?

Z tvé přítomnosti. o tvém příchodu ještě nevěděl svět, věděla o něm zatím jen tato rodina a tvá přítomnost plnila všechny hlubokou radostí.

Ježíši, radosti andělů!

Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 121: Aj, slyšte znenadání...

Pane Ježíši, neměla by plnit podobnou radostí naši duši tvá přítomnost v této svátosti? Mohli bychom být smutní, můžeme-li být zde u tebe? Jestliže jsi radostí andělů v nebeské slávě, nejsi stejně naší radostí zde na oltáři?

Ty jsi, Pane Ježíši, naší radostí a my máme být po tvém vzoru radostí svých bratří a sester ve světě. My však můžeme plnit tento svůj úkol jen tehdy, když v nás budou vidět tebe, když budeme žít tvým životem, mluvit tvými slovy, když budeme pokorní tvou pokorou, když budeme láskyplní tvou láskou.

Dej nám, Pane Ježíši, abychom byli opravdu radostí druhý, jak ty jsi naší.
A m e n .

Sloka písně k požehnání...
Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání.

XVII. NAROZENÍ PÁNĚ

Velebena budiž bez ustání...
Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Tvůj evangelista Lukáš nám vypráví, Pane Ježíši o tom, jakou slávou tě zahrnovalo nebe při tvém narození, když země neměla pro tebe ani nejmenší místočko.

„V té krajině, (kde ses narodil - vypravuje evangelista) byli pastýři, kteří ponocovali a měli noční hlídku nad stádem. Tu anděl Páně stanul u nich a jasnost Boží je ozářila. I báli se velice. A anděl jim řekl: Nebojte se, neboť hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid. Dnes se vám narodil Spasitel, to jest Kristus Pán v městě Davidově. A toto vám bude znamením: Naleznete Děťátko, ovinuté plénkami a položené v jeslích. A hned se přidal k andělu veliký zástup nebeského vojska, který takto chválil Boha: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“

Sluší se, aby služebník byl tam, kde je jeho Pán. Ty jsi Pán nebe i země, andělé tvoji služebníci. Bylo třeba, aby tě doprovázeli, když ses rozhodl sestoupit k nám. A proto je dnes v duchu vidíme zde, u tvého svatostánku. Vidíme, jak se ti klanějí a jak tě chválí. Přidáváme se k nim, spojujeme s nimi své hlasy chval a díky a prosíme tě vroucně:

Ježíši, radosti andělů!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 228: Vánoční čas nastává...

Pane Ježíši, Betlém a svatostánek mají mnoho podobného. V jesličkách viděli slaboučké dítě a klaněli se Bohu, jak Maria s Josefem, tak pastýři a mágové. Ve svaté hostii vidíme napatrný kousek chleba a klaníme se tobě, svému Pánu. V jesličkách jsi zahájil svůj úkol na zemi, úkol Vykupitele a ve svatostánku pokračuješ v tomto úkolu a rozdáváš plody vykupitelské smrti. V jesličkách jsi přijímal všechny návštěvníky svým dětským úsměvem, ze svatostánku k nám voláš: Pojdte ke mně všichni, kteří se lopotíte, já vás občerstvím svou milostí.

Pane Ježíši, chudé jesličky tě přijaly, když jsi přišel na svět, protože nebylo pro tebe jinde místa. Člověk neměl místo pro svého Boha, neměl o něho zájem... Nepozorujeme dnes ve světě tentýž úkaz? Člověk, který sám ze sebe nic není, nemá zájem o svého Tvůrce, o tebe, od něhož má všechno, co má: život, zdraví, schopnosti, požehnání.

Pane Ježíši, nedej, abychom patřili mezi nevděčné. Tvůj příchod na svět znamená, že se otevřelo nebe, aby nás zahrnulo svým bohatstvím. A dnes se

nám tohoto bohatství dostává, zvláště zde ve svatostánku. Proto jsme tu, proto se ti klaníme a prosíme: Dej, Pane, abychom ti zůstali vždy věrní. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XVIII. JEŽÍŠ V CHRÁMĚ OBĚTOVÁN

Velebena budiž bez ustání...

Srdce Ježíšovo, láskou hořící k nám ve svátosti oltářní, zapal srdce naše láskou k tobě!

Svatý evangelista Lukáš nám zaznamenal ve svém evangeliu událost obětování Páně takto: (Lk 2, 22 - 35). Když přišly dny jejího očišťování podle zákona Mojžíšova, přinesli ho do Jeruzaléma, aby ho představili Pánu, jak je psáno v zákoně Páně: „Každý prvorozený hošík budiž zasvěcen Pánu!“ Také chtěli přinést oběť podle příkazu zákona Páně - dvě hrdličky nebo dvě holoubátka. A hle, v Jeruzalémě byl jeden muž jménem Simeon. Ten muž žil spravedlivě a bohabojně, očekáváje potěšení Izraelovo a Duch svatý byl v něm. Dostal zjevení od Ducha svatého, že nezemře, dokud neuzří Pomazaného Páně. I přišel z vnuknutí Ducha do chrámu, když rodiče přinesli dítě Ježíše, aby za ně splnili předpis zákona.

Vzal je na své lokty a velebil Boha slovy: „Nyní propouštíš, Pane, svého služebníka podle svého slova v pokoji, neboť oči mé viděly tvou spásu, kterou jsi připravil přede všemi národy: Světlo k osvětlení pohanů a slávu svého národa izraelského“.

Jeho otec a matka byli plni údivu nad tím, co se o něm pravilo. A Simeon je blahoslavlil a řekl Marii, jeho matce: „Hle, tento jest určen k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a na znamení, jemuž budou odpíráti - a tvou vlastní duší pronikne meč - aby se projevilo smýšlení mnoha srdcí.“

Pane Ježíši, dovol, abychom se zastavili u krásné postavy starce Simeona, když myslíme na to, jak tě Maria a Josef přinesli do chrámu, aby tě podle předpisu zákona obětovali Hospodinu. Tvůj Duch Simeonovi dal poznat v tom malém dítěti na loktech Mariiných tebe, svého zachránce, Mesiáše, po kterém toužil, na kterého čekal celý život.

Setkal se s tebou. Jeho touha byla splněna. Už ho nic na této zemi nedrží. Může odejít, může zemřít...

Srdce Ježíšovo, odvěká touhu všeho tvorstva!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č.220: Chtíc, aby spal....

Pane Ježíši, co může držet křesťana na této zemi, která není cílem, nýbrž je cestou k tobě, jestliže se setkal s tebou?

A každý z nás má možnost setkat se důvěrně s tebou. Navázat s tebou těsné přátelství, které může dosáhnout své plnosti a dokonalosti teprve po smrti.

Opakujeme sice se Simeonem každý den: „Nyní propouštíš Pane,...“, ale mohli bychom se tázat sami sebe: je to řečeno také srdcem, či pouze ústy? Je to výraz naší touhy po dokonalém setkání s tebou?

Pane Ježíši, co by nás mohlo držet na zemi, když jsme se jednou setkali s tebou? - Jen klamné hodnoty, které nás matou. Jen ty jsi Pravda, a proto také dobro a štěstí duše. Dej, abychom jen po tobě toužili a jen na tebe se těšili.
A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XIX. JEŽÍŠ ZTRACENÝ A NALEZENÝ

Velebena budiž bez ustání...
Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Pane Ježíši, Tvůj svatý evangelista nám zaznamenal, jak jsi putoval ve dvanácti letech poprvé na slavnost velikonoční do Jeruzaléma (Lk 2, 42 - 52).

Když měl Ježíš dvanáct, šli podle svátečního obyčeje do Jeruzaléma. Jakmile skončily sváteční dny, vydali se na zpáteční cestu. Ale hošík Ježíš zůstal v Jeruzalémě, aniž to jeho rodiče zpozorovali. V domnění, že je v družině, ušli den cesty a hledali ho mezi příbuznými a známými. Poněvadž jej však nenalezli, vrátili se do Jeruzaléma a hledali ho.

Po třech dnech jej našli v chrámě, jak sedí mezi učiteli, naslouchá jim a dotazuje se jich. Všichni, kteří ho slyšeli, žasli nad jeho moudrostí a odpověďmi. Jakmile jej spatřili, podivili se. I řekla mu jeho matka: „Synu, proč jsi nám to učinil? Hle, tvůj otec a já s bolestí jsme tě hledali!“ „Nevěděli jste, že já musím být v tom, co je Otce mého?“ Ale oni neporozuměli slovu, které jim řekl. Odešel pak s nimi a přišel do Nazareta a poslouchal je. Jeho matka uchovávala to všechno ve svém srdci. A Ježíš prospíval moudrostí, věkem a milostí u Boha i u lidí“.

Pane Ježíši, když myslíme na páté tajemství radostného růžence, napadá nás, že se stále opakujeme. Ty ses ztratil své matce a ona na tom neměla žádnou vinu. Hledala tě s bolestí v srdci a našla tě v chrámě. Doba, kdy byla bez tebe, byla pro ni jistě nejtěžší zkouškou v životě. A opětné setkání naplnilo její srdce radostí.

Ježíši, poklade věřících!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 209: Splnilo se Písmo sv....

Pane Ježíši, stává se i nám, že se nám ztratíš, že se nám skrýváš, abys vyzkoušel naši lásku.

Jsou to chvíle, které naplní duši prázdnou temnotou a ta je tím citlivější a tím bolestnější, čím větší je naše láska. Ta touží po tobě, ta tě hledá, jako tě hledala tehdy Maria. Mohl ses jí nechat nalézt hned první den - nechtěl jsi, nechal jsi ji hledat tři dny. Proč? To bylo tvoje tajemství. Snad proto, aby hledáním rostla její touha po tobě.

Tehdy tě našla tvá matka v chrámě. Snad nám tato skutečnost říká: Když se nám ztratíš, ať naší vinou nebo bez viny, když nastane v duši pusto a tma, máme tě hledat zde, ve svatostánku, kde na nás čekáš, abys nás potěšil, abys zaplašil temnotu a naplnil duši radostí.

Dej, Pane Ježíši, abychom tě tu vždy hledali a v tobě zde našli své štěstí, pokoj a pravou radost. Amen .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XX. PANNA MARIA - MÁJOVÁ POBOŽNOST

Velebena budiž bez ustání...
Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Svatý Lukáš nám vypravuje, Pane Ježíši, jak kdysi ve velkém nadšení zvolala při tvé řeči kterási žena: „Blahoslavený život, který tě nosil a prsy, které tě živily!“ Ty jsi však na to řekl: „Spíše blažení ti, kdo poslouchají slovo a je zachovávají.“ (11, 27n).

Ta žena velebila tebe a velebila tvou Matku. Ty jsi však jako by zapomněl i na sebe i na svou Matku a velebil jsi ty, kteří jsou poslušní Boží vůli. A tak jsi ukázal, co se ti na tvé svaté Matce nejvíce líbilo. Že byla Bohorodičkou, to byl nesmírný dar tvého Otce, že byla poslušna nebeského Otce, to bylo její dílo, to byla její zásluha a tím se stala vzorem pro všechny věky.

Proto jsi řekl, Pane Ježíši, že blaženi jsou ti, kdo slyší Boží slovo a je zachovávají. A tím jsi naznačil, co od nás žádáš a co nám může dát opravdovou blaženost, skutečné štěstí.

Dej nám proto, abychom svou poslušností k tvému slovu si zasloužili patřit jednou mezi ty, kdo jsou věčně blažení.

Srdce Ježíšovo, v lůně panenské Matky Duchem svatým utvořené!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 809: Ó Maria, Boží Máti...

Pane Ježíši, po celém křesťanském světě oslavují věrní ctitelé mariánští tvou svatou Matku, ve které právem uctívají i svou nebeskou Matku a Ochráňkyni. Myslíme na ně, vidíme je v duchu všechny, jak jsou shromážděni okolo oltáře a vzývají tu, kterou jsi miloval láskou dítěte. prosíme tě proto vroucně:

- Dej, aby všichni, kdo dnes uctívají tvou svatou Matku dostali se skrze ni blíž k tobě...
- Dej všem mariánským ctitelům pochopit, že pravá úcta k svaté Panně nesmí zůstat u krásných citů, které vyprchají, nýbrž musí vést k hlubokému životu ctností, který bude napodobovat život její a tvůj...
- Ukaž nám všem, jak je třeba napodobovat vroucí lásku, ochotnou ke všem obětem, kterou měla svatá Panna k Tobě...
- Dej nám sílu jít za tebou podle jejího vzoru v naprosté odevzdanosti do vůle nebeského Otce, po tvé cestě až na Kalvárii...
- Učiň, abychom se učili žít stále ve společenství s tebou a s tvou svatou Matkou...

Toužíme, Pane Ježíši, posvětit každý okamžik svého dne, toužíme žít ve tvém společenství tak, jak žila Maria v nazaretském domku. Dej nám, prosíme, sílu, abychom se snažili utíkat před hlukem světa, před zbytečnými a neužitečnými hovory, před neplodným sněním. Jen tak budeme moci po vzoru svaté Panny být s tebou, těšit se s tebou, učit se od tebe a zakoušet ono vnitřní štěstí, které zakoušela ona ve tvé přítomnosti. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XXI. PANNA MARIA - MODLITBA RŮŽENCE

Velebena budiž bez ustání...
Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Pane Ježíši, když tvá svatá Matka navštívila sv. Alžbětu, zapěla v radostném nadšení chvalozpěv: (Lk 1, 46-50) „Velebí duše má Pána a zaplesal můj duch v Bohu, mém Spasiteli, poněvadž shlédl na svou pokornou služebnici. Neboť hle, od této chvíle budou mě blahoslaviti všechna pokolení, ježto mi velikou milost prokázal Ten, jenž je Mocný a jehož jméno je svaté. jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení pro ty, kteří se ho bojí...“!

Pane Ježíši, je mnoho způsobů, jak můžeme blahoslaviti tvou Panenskou Matku. Sv. Otec Pavel VI., který byl tvým viditelným nástupcem a pokračovatelem v učení a ve vedení církve nám řekl: Modlitba růžence je velmi prospěšná k oslavě svaté Panny i k prohloubení duchovního života. Růženec nám předvádí postupně hlavní spasitelné prvky našeho vykoupení, které se uskutečnily v Kristu: Od panenského početí a tajemství Kristova dětství až k hodinám bolestného utrpení a slavného zmrtvýchvstání.

Růženec je evangelní modlitba, soustředěná na tajemství vtělení, vykoupení lidstva a na oslavu Pána a Boží Matky. Opakování zdrávasů tvoří osu, na které se rozvíjí rozjímání tajemství. Ježíš každého zdrávasu je týž, kterého nám předkládá jedno tajemství za druhým jako Syna Božího a Syna Panny, narodil se v Betlémě - v betlémské jeskyni. Byl obětován v chrámě, jako hoch byl plný horlivosti pro zájmy svého Otce, jako Vykupitel byl v agónii na hoře Olivové, byl bičován, trním korunován, umřel na Kalvárii. Pak vstal z mrtvých a odešel k svému Otci a ve své slávě uskutečňuje poslání svého Ducha.

Královno posvátného růžence!
Oroduj za nás!

Chvilé tiché usebranosti....

Píseň č. 801: Budiž vděčně velebena...
č. 993: Pozdraven buď ve svátosti...

Pane Ježíši, v růženci, který se modlíme, vidíme tebe, stýkáme se s tebou a máme možnost učit se všemu od tebe a tak růst ve svatosti. Tak vyrostli ke svatosti všichni světci a světice, kteří jsou již s tebou ve slávě. Rostli tím, že se zde stýkali s tebou a učili se od tebe.

A dnes se každý z nás táže sám sebe: Přiblížila mě modlitba růžence k tobě, Pane Ježíši, svému učiteli a vzoru? Nebo jsem se na tebe díval, poslouchal tvá slova a mluvil tak, jako tolik posluchačů, kteří od tebe odcházeli bez nejmenší změny ve své duši?

Prosíme tě, Pane Ježíši, dej nám milost a sílu, abychom se v růženci setkávali s tebou a s tvou Matkou, abychom si odnášeli z této modlitby vždy novou sílu žít tak, jak jsme viděli žít tebe nebo tvou svatou Matku v jednotlivých tajemstvích. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XXII. MARIA NANEBEVZATÁ

Velebena budiž bez ustání...
Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Božský Spasiteli, tvá panenská Matka ve svém chvalozpěvu „Magnifikát“ volá: „Hle, od této chvíle mne budou blahoslaviti všechna pokolení, neboť mi velikou milost prokázal ten, jenž je mocný a jehož jméno je svaté. Jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení pro ty, kteří se ho bojí. Rozptýlil ty, kteří pyšně smýšlejí v svém srdci, pyšné sesadil z trůnu a povýšil ponížené...“

Pane Ježíši, čteme-li některá místa Písma svatého, která se týkají tvé svaté Matky, zdá se nám, jako by tvůj vztah k ní byl poněkud strohý. Toto zdání nám však dokonale vyvrací tajemství jejího nanebevzetí, které znamená něco docela jiného. Ukazuje nám tvou svrchovanou vděčnost k ní a ta je nám důkazem, že tvůj vztah k ní byl plný lásky. Mohl ses jí lépe odměnit za všechny služby, které ti prokázala, než tím, že jsi uspíšil její vzkříšení a vzal ji k sobě v oslaveném těle? To byl velkomyslný dar tvé velké vděčnosti. A na tvé milé Matce se tak v nejvyšší míře splnilo, co vyzpívala ve svém chvalozpěvu... „Rozptýlil ty, kteří pyšně smýšlejí v svém srdci - pyšné sesadil s trůnů a povýšil ponížené...“ Pokorná služebnice Páně je povýšena nade všechny tvory, lidi i anděly.

Královno nanebevzatá!
Oroduj za nás!

Chvilé tiché adorace....

Píseň č. 802: Chválu vzdejme...

A tím jsi nám ukázal, Pane Ježíši, jak máme jednat i my. Tolik dobrodiní se nám dostává od tebe i od lidí. A to všechno volá po vděčnosti. Kdykoliv vidíme kolem sebe množství bídý tělesné i duchovní, uvědomujeme si, jak velké jsou dary života a zdraví i dary milosti a pravdy, kterých se nám dostalo a stále dostává z tvé ruky.

Kéž bychom ti byli za ně vždy vděční! Kolik dobrodiní se nám dostalo i od lidí! Všechno je tvé a všechno je od tebe, ale ty nám dáváš mnoho prostřednictvím lidí. Proto i k nim má směřovat naše vděčnost.

Dej proto, Pane Ježíši, abychom ochotně a rádi projevovali svou vděčnost, abychom cítili povinnost projevovat spravedlivou vděčnost tobě, svému božskému dobrodinci i svým lidským dobrodincům. A m e n .

Sloka písně k požehnání...
Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání.

XXIII. KORUNOVÁNÍ PANNY MARIE

Velebena budiž bez ustání.

Pane Ježíši v tebe věřím, v tebe doufám, tebe nade všechno miluji a tobě se klaním.

Pane Ježíši, tvůj apoštol Jan napsal ve své knize Zjevení (12, 1 - 2) „I ukázalo se na nebi veliké znamení: Žena ozářená sluncem, pod jejíma nohama měsíc a na její hlavě koruna z dvanácti hvězd...”

Kdo by tu nepomyslel na Pannu Marii, na Matku Vykupitele světa a zároveň Matku všech vykoupených.

Pane Ježíši, ty jsi jediný prostředník mezi námi a nebeským Otcem, tys nám zjednal svým životem a svou vykupitelskou smrtí přístup k Otci, ty jsi mostem po kterém se můžeme přes rozbouřené moře tohoto života dostat k Otci. Ty jsi však chtěl, aby ti stála po boku tvá nebeská Panna Maria a byla tvou pomocnicí v díle našeho vykoupení. Oděna milostí Ducha svatého vzala na sebe úkol být tvou Matkou. Když ses rozhodl sestoupit k nám, sloužila ti s největší láskou a oddaností, doprovázela tě až na Kalvárii a trpěla duchovně to, co tys trpěl tělesně.

Byla spojena s tebou v životě, v utrpení i ve smrti. Dnes je s tebou spojena ve slávě. A tys chtěl, aby se stále starala o celé tvé mystické tělo, jako se starala tehdy o tebe, hlavu tohoto těla. A my víme, že tento úkol, který jsi jí dal, plní v nebi tak věrně, jak plnila úkol tvé Matky na zemi. Proto k ní voláme:

Královno vyznavačů!
Oroduj za nás!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 804: K nebesům dnes zalet' písni....

Pane Ježíši, prosíme tě dnes: Slyš přímlyvy Panny Marie, kterými se k tobě obrací. Jsme přece její děti tak, jak jsi byl i ty jejím milovaným Synem. Vždyť nežádáme nic jiného, než abychom si byli stále více vědomi své důstojnosti Božích dětí a aby proto náš život byl stále více podoben tvému životu.

Neposkvrněná Panno, Matko Boží a Matko všech lidí! S celým zápalom svého srdce věříme, že jsi byla s tělem i duší vítězně vzata do nebe, kde tě andělské sbory a zástupy svatých oslavují jako Královnu.

Spojujeme se s nimi, chválíme a velebíme Pána Ježíše, který tě povýšil nade všechno tvorstvo a přinášíme ti hold své oddanosti a lásky. A m e n .

Sloka písně k požehnání...
Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání.

XXIV. ZA KNĚZE A KNĚŽSKÝ DOROST

Velebena budiž bez ustání....
Srdce Ježíšovo, láskou hořící...

Pane Ježíši, když tě dnes chceme prosit za kněze, chceme to učinit nejdříve tvými slovy, kterými jsi prosil nebeského Otce za své první kněze: „Otče, slova, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni je přijali a poznali, že jsem vyšel od tebe a uvěřili, že ty jsi mne poslal.

Já za ně prosím, ... za ty, které jsi mi dal, neboť jsou tvoji... Oni jsou ve světě a já jdu k tobě. Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, aby byli jedno jako i my. Když jsem byl s nimi, já jsem je zachovával ve jménu tvém. Ochránil jsem ty, které jsi mi dal. Nyní však jdu k tobě a toto mluvím ve světě, aby měli radost moji v sobě úplnou. Svět pojal nenávisť proti nim, poněvadž nejsou ze světa, proto tě prosím, abys je chránil zlého. posvěť je v pravdě. Chci, Otče, aby ti, které jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já, aby viděli mou slávu, kterou jsi mi dal. Otče spravedlivý, i když svět tě nepoznal, já jsem tě poznal a tito poznali, že jsi mě poslal. I dal jsem jim poznat tvé jméno a dám poznat, aby láska, kterou jsi měl miloval, byla v nich a já v nich.“

Ježíši, horliteli duší!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 829: Ejhle oltář...

Ke konci 8. a 9. sloka: Vyslyš Pane, vyslyš prosbu.

Pane Ježíši, klaníme se ti přítomnému v nejsvětější svátosti a prosíme tě vroucně za kněze. Svět hyne nedostatkem pravdy a lásky. Kdo mu pravdu a lásku přinese, ne-li tvou kněží, které posíláš, aby ji hlásali slovem a životem? Proto tě prosíme, Pastýři duší, Spasiteli světa:

Žehnej svatému otci, našim biskupům a kněžím.. Dej jim sílu své milosti, lásku svého srdce a neohroženost své obětavosti. Naplň je horlivostí apoštolů, odvahou mučedníků a duchem vyznavačů! Podporuj je svou milostí, aby obraceli hříšníky, napravovali zbloudilé a poučovali nevědomé! Posiluj je radostí v práci, trpělivostí v utrpení a vytrvalostí v bojích. Žehnej jejich slovům na kazatelně, ve škole, ve zpovědnici a u lůžka nemocných. Naplň duše zbožných jinochů touhou po svatém kněžství.

Pane Ježíši, buď světlem, silou a útěchou! A m e n .

Sloka písně k požehnání...
Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání.

XXV. ZA KNĚZE A KNĚŽSKÝ DOROST

Velebena budiž bez ustání....
Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Dovol nám, Pane Ježíši, abychom si dnes připomněli, co nám o tobě mluví evangelista Lukáš: Potom ustanovil Pán ještě jiných dvaasedmdesát a poslal je po dvou před sebou do každého města a na každé místo, kam chtěl sám přijít. A pravil jim: „Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste tedy Pána žní, aby poslal dělníky na svou žeň... (10, 1n).

Tak tomu bylo tehdy, Pane Ježíši, když jsi hlásal radostnou zvěst v Palestině a tak je tomu i dnes. Hojná žeň, ale málo dělníků. Tisíce a miliony duší na světě touží po pravdě a není hlasatelů této pravdy. Tisíce a miliony mladých, zmítaných pochybnostmi a skepsí hledají pastýře, který by je vedl, ale nenalézají. Proto nejen dnes, nýbrž stále, podle tvé výzvy, prosíme Pána žně, aby poslal mnoho dělníků na svou vinici.

„Jak uvěří v toho, o kom neslyšeli? - praví apoštol. A jak uslyší bez kazatelů. A jak budou kázat, jestliže nebudou poslání?“ (Řím 10, 15). Pošli tedy Pane, pošli hlasatele pravdy, pošli kazatele evangelia, aby lid uslyšel, uvěřil a došel v době spásy.

Ježíši, mistře apoštolů!
Smiluj se nad námi!!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 829: Ejhle oltář - 3. a 4. sloka

Pane Ježíši, vroucně tě prosíme: Dej kněžím lásku k maličkým, horlivost při výchově mládeže, dej jim péči o mír v rodinách a ve farnostech...

Chraň je před pokušením zlého ducha, před nástrahami nesvědomitých lidí, před nebezpečím hříchu...

Daruj nám svaté papeže, biskupy, svaté kněze, svaté řeholníky a řeholnice..

Vlej do duše mladých mužů touhu po svatém kněžství, dívkám touhu po životě zasvěceném tobě a podporuj je stálou milostí..

Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, ty jsi pravil: Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste tedy Pána žně, aby poslal dělníky na svou vinici“.

Prosíme tě vroucně, abys rozmnožil počet svatých kněží, kteří by kráčeli ve tvých šlépějích a s apoštolskou horlivostí pracovali na tvém poli.

Dej jim své světlo a svou milost, aby nevěřící a bloudící poučovali, slabé posilovali a horlivě šířili tvé království. Nám pak dej, abychom v neochvějně věrnosti stáli při tvém náměstku římském veleknězi a podporovali celým svým životem úsilí o duchovní pokrok Božího lidu. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

K VĚČNÉMU VELEKNĚZI

Modlitba Pia X.

Ó, Ježíši, věčný Veleknězi, Božský Obětníku, tys v nevýslovné lásce k lidem, svým bratřím, ustanovil křesťanské kněžství. Vlej do duší svých kněží životodárné proudy nekonečné lásky svého Božského srdce.

Žij v nich a proměň je v sebe! Tvá milost ať z nich učiní nástroje tvého milosrdenství!

Působ v nich a skrze ně, aby následující věrně tvé svaté ctnosti, konali ve jménu tvém a silou tvého Ducha skutky, jaké ty sám jsi konal pro spásu světa.

Ó, Božský Spasiteli, viz jak mnoho duší ještě trpí ve tmách bludu, kolik nevěrných oveček kráčí po okraji propasti. Viz zástup chudých, nevědomých a slabých, kteří lkají v opuštěnosti.

Vrať se k nám skrze své kněze. Žij dobrý Ježíši v nich a skrze jejich působení procházej opět svět, uč, odpouštěj, obětuj se a upevňuj pouta lásky mezi Srdcem Božím a srdci lidskými. A m e n .

MODLITBA ZA KNĚŽSKÝ A ŘEHOLNÍ DOROST

Pane Ježíši, nejvyšší Pastýři obrovského stáda těch ovcí své církve, za které jsi dal život. Pohleď, jak ubývá tvých pomocníků - pastýřů, kteří by vodili tvé ovce na dobrou pastvu. Není proto divu, že častěji přichází vlk, který proniká snadno do tvého stáda a rdousí ovečky, za které jsi prolil svou drahocennou krev.

Smiluj se proto nad námi a dej nám dostatek kněží, kteří by pracovali tebou pověřeni k záchraně lidstva a pomáhali ti rozdávat slova pravdy, vlévat tvou milost do lidských srdcí a ukazovat všem cestu spásy.

Prosíme tě také vroucně: Zapal v mnoha srdcích touhu po řeholním životě, po životě lásky a oběti, aby ze všech řeholních domů stoupala stále mohutnější píseň chvály a díky tobě, aby se rozlévala čínorodá, nezištná láska do celého světa.

Pane Ježíši, ty jsi mocný a můžeš to učinit. Důvěřujeme tvé lásce, která je právě tak nekonečná jako tvá moc. Proto voláme celým srdcem: Slyš nás a vyslyš nás, když tě prosíme dnes za kněžský a řeholní dorost. A m e n .

1. MODLITBA ZA KNĚŽSKÝ DOROST

Pane, tys dal lidem své radostné poselství, ale oni je neznají. Touží po lásce, ale jen zřídka ji nacházejí. Hledají krásu, ale je málo těch, kdo o ní vědí. Chtějí dobro, ale ty, kteří by k němu ukázali cestu, nepotkávají. Lačnější po spravedlnosti a nejsou nasyceni.

Proto tě Pane prosíme, rozmnož řady těch, kteří znají tvou lásku a pokoj, kteří vědí, kde hledat krásu, kteří mohou ukázat cestu k Dárci všeho dobra, kteří by sytili touhu po spravedlnosti a lásce. Povolj do své služby ty, kteří vědí, že Láska, Pravda, Spravedlnost jsi Ty, Pane. Dej jim statečnost, aby převzali pochodeň Tvého evangelia - Tvé radostné zvěsti a nesli ji cestou, kterou jim ukážeš a odevzdali ji neporušenou. A m e n .

2. MODLITBA ZA KNĚŽSKÝ DOROST

Pane, tys vložil do lidských srdcí při jejich zrození neklid. Často ani Tvoji nejbližší však nevědí, že ten neklid je jen touha po tobě. Nevědí, že neklidné je srdce lidské, dokud nespočine v tobě Pane. A tak nás tento neklid trýzní. Vnucují se nám otázky, kdo jsme, jaký je smysl našeho života, co s námi bude po smrti? Je však málo těch, kdo by nám dal uspokojivou odpověď.

Jsou chvíle, kdy bez pravdy nemůžeme žít, kdy pravda má větší cenu než život sám. Dali bychom za ni všechno. Prosíme ty, kterým je náš život jen trochu milý, aby nám ji dali, ale oni ji také nemají. Tu odpověď nám můžeš dát jen ty, Pane a pak tvoji služebníci, kterým jsi ji svěřil, aby ji opatrovali a hlásali. Ale těch služebníků je málo, my jsme jako stádo bez pastýřů. Pošli proto svému lidu dostatek kněží. A m e n .

3. MODLITBA ZA KNĚŽSKÝ DOROST

Pane, dovol nám, abychom si u tebe postěžovali. Něco nám chybí. Ve světě ochladla láska. Láska k tobě a protože k Tobě, ochladla i mezi lidmi. Naše domovy jsou stále studenější. Mnozí manželé nemají vzájemnou úctu, obětavost a věrnost.

Rodiče stále více zahrnují své děti věcmi, ale nedávají jim víru, nedávají teplo domova. Tak se svých dětí bojí a ve stáří v nich nemají oporu. V mezilidských vztazích, v domovech, kde bydlíme, v dopravních prostředcích vládne často lhostejnost. Spoléhá se více na právní vztahy než na lásku.

A tys nám Pane přece dal zákon lásky. Řekl jsi, že musíme svého Boha milovat z celého svého srdce, ze vší své mysli a ze vší síly a bližního jako sebe samého. Ale jak velká část tvých dětí tento zákon lásky nezná. A ti, kteří jej znají, ve chvílích rozhodujících na něj zapomínají. Potřebujeme stále někoho, kdo by nás tomuto zákonu učil, kdo by nám jej připomínal. Pošli nám Pane proto své kněze, kteří by byli stále s námi a plamen této lásky mezi námi udržovali, kteří by nás učili lásce slovem i svým životem. A m e n .

4. MODLITBA ZA KNĚŽSKÝ DOROST

Pane, pověz nám, proč nejsme stále spokojeni. Máme pěkně vybavené domovy, máme dobré zaměstnání, většinou jíme dobře a do sytosti. I příležitostí k zábavě je dost. Naši spokojenost však stále ruší strach. Kolem nás je tolik nemocných, všelijak trpících a my se musíme obávat, zda nemoc anebo snad dokonce smrt nezaklepe také na naše dveře.

Když však i tomu všemu unikneme, stárí se dostaví určitě. A smrt je jediná jistota našeho života.

Ty jsi Pane řekl: Pojd'te ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi a já vás občerstvím. Je však stále málo kněží, kteří tě zastupují, kteří by nás přijali a potěšili, kteří by nám řekli, abychom hledali nejprve království Boží, protože ostatní nám bude přidáno.

Rozmnož Pane proto řady svých služebníků - kněží, kteří by se nás ve chvílích úzkostí láskyplně ujali a řekli za tebe: Proč se bojíte, malověrní? Na světě budete mít trápení, avšak důvěřujte, já jsem přemohl svět. Kdo věří ve mne, nezemře navěky. A m e n .

5. MODLITBA ZA KNĚŽSKÝ DOROST

Pane, kdo lépe zná než ty, jak umí bolet lidská duše! Duše, která dovede tak dobře cítit tíhu svého člověčenství, nedovede ji snášet. A po tvé zemi chodí tolik tvých dětí, které jsou ponechány samy sobě a které nikdy nepocítily, že jsi jejich laskavý Otec. Jinak by zatoužily poznat tě, rozmlouvat s tebou, zbavovat se balvanů svých vin, sytit se chlebem Života. A těšily by se na věčnou blaženost s tebou.

A my, tvůj lid, který tě zná, potřebuje, aby po hlavičkách našich dětí stékala křestní voda, aby jim vracela tvým jménem původní lidskou důstojnost, abys Pane znovu a znovu snášel naši hříšnost a trpělivě nám odpouštěl, aby ses nám dával za pokrm a sílil nás, až dny našeho života budou sečteny.

Potřebujeme sílu tvé pravdy, abychom byli zbaveni pocitu nicoty. Slíbil jsi nám, Pane, že s námi budeš po všechny dny našeho života. Ty sám působíš tajemně prostřednictvím svých služebníků - kněží.

Žalujeme ti dnes, že naší vinou počet tvých služebníků poklesl a prosíme, aby stejně, jako jsi nám odpustil naše viny, abys nám odpustil i tuto. Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Prosíme tě tedy jako Páně žně, abys poslal dělníky na žeň svou. A m e n .

XXVI. EUCHARISTIE I.

Velebena budiž bez ustání...
Ježíši, v tebe věřím....

Tvá láska k lidem je stále stejně velká, Pane Ježíši a tvá péče o nás se nikdy nezmenšuje. Dnes nás živíš duchovně svým tělem tak, jako jsi živil vyvolený lid na poušti manou. Táž láska tvého srdce, která dala Židům manou, dává nám Eucharistii.

V knize Exodus čteme o tvé lásce takto: „Promluvil Hospodin k Mojžíšovi: Slyšel jsem reptání synů Izraelských. Takto k nim promluv: K večeru budete jísti maso a ráno se nasytíte chlebem a zvíte, že já jsem váš Bůh, Hospodin.

Večer přilétly křepelky a přikryly tábořiště a ráno padala kolem tábora rosa. Když rosa sešla, bylo na zemi cosi zrnitého, jemného jako rosa. Když to synové Izraelovi uviděli, pravil druh k druhu: Mann hu - Co je to? Nevěděli, co to je. Mojžíš k nim promluvil: To je chléb, který nám dává Hospodin k jídlu“ (16, 11 n).

Na poušti jsi sytil, Pane Ježíši, tělo svého lidu, který hladověl a byl unaven dlouhou cestou. Zde sytíš naši duši - také často unavenou dlouhou cestou poutníka k věčnosti. Izraelité museli zápasit s překážkami přírodními a s obyvateli země, kterou procházeli do země zaslíbené - my musíme zápasit se světem, ve kterém žijeme, zápasit s tělem a jeho vášněmi i s ďáblem, který obchází jako řvoucí lev. Tělo, svět, ďábel, to vše usiluje, aby nás svedli s cesty, která vede k tobě. Jsme ti proto vděční za to, že nás touto svátostí podporuješ na naší cestě k tobě. Proto spěcháme vždy plni důvěry k tobě a prosíme tě vroucně:

Ježíši, Bože silný,
smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 701: Andělský chlebe...

Pane Ježíši, přítomný v této svátosti lásky, dáváme se dnes zcela tobě, jako ty ses dal zcela nám, když jsi za nás umřel na kříži a jako se nám dáváš den co den ve svatém přijímání.

Odevzdáváme se zcela do tvých rukou. Tak, jako ses ujímal dětí, když jim bránili, aby šly k tobě, tak jak jsi rozdělával chléb hladovým, tak jak jsi podával své tělo a krev svým učedníkům při poslední večeři - tak se ujímáš nás, když jsme tísněni, tak pečuješ o nás, aby nám nic nechybělo.

Tvá láska nás předchází, tvá dobrota nás provází. Každý z nás by o tom mohl mnoho vyprávět z vlastní zkušenosti.

Proto je Pane Ježíši naše důvěra k tobě naprostá. Chceme být tvoji, jako ty chceš být náš. Dej, aby tato důvěra a oddanost k tobě stále rostla. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XXVII. EUCHARISTIE II.

Velebena budiž bez ustání...

Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste...

Pane Ježíši, jdeme dnes za tebou k jezeru Genezaretskému s velkým davem tvých učedníků a posloucháme, jak nám pravíš: „Já jsem chléb života, kdo přichází ke mně, nebude hladovět a kdo věří ve mně, nebude nikdy žíznit... Já jsem chléb života. Vaši otcové jedli na poušti manu a zemřeli. Toto je chléb, který sestupuje z nebe, aby ti, kdo ho budou jíst, nezemřeli. Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe. Kdo bude jíst z tohoto chleba, bude žít navěky a chléb, který já dám, je mé tělo, obětované za život světa.“

A nyní čteme, jak mnozí posluchači odmítali tvá slova, tvá řeč se jim zdála tvrdá...

My tvým slovům pevně věříme, radujeme se z tvých slov a řadíme je mezi nejkrásnější, která z tvých úst vyšla. Jsou to slova, která mluví o nesmírné lásce, která se spojila s moudrostí, aby mohla vytvořit tento dar tvé svátostné přítomnosti mezi námi. Naše srdce je plné vděčnosti, když tě prosí:

Ježíši, plný dobroty a lásky!

Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 791: Dárce spásy...

Pane Ježíši, přítomný v nejsvětější Svátosti. Nevidíme tě tělesným zrakem, ale naše víra nám praví, že jsi mezi námi právě tak skutečný, jak jsi před tváří svých andělů a svatých.

Přijmi naše klanění, přijmi náš smír, přijmi naše díky za všechna tvá dobrodíní. A přijmi také naše prosby, které mají oživit lásku k tobě. Toužíme být tvými více než dosud, být více s tebou, abychom žili ve tvé přítomnosti. Toužíme lépe a ochotněji slyšet tvůj hlas, než jsme ho dosud slyšeli. nauč nás tomu, posiluj nás v tom a splň naše touhy. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XXVIII. EUCHARISTIE III.

Velebena budiž bez ustání
Srdce Ježíšovo, láskou...

Tehdy řekl Ježíš zástupům, který dychtivě naslouchal jeho slovům: „Já jsem chléb života, kdo přichází ke mně, nebude lačněti... Vaši otcové jedli manu na poušti a zemřeli. Já jsem chléb živý, který sestoupil z nebe. Bude-li kdo jísti z tohoto chleba, bude žít na věky a chléb, který já dám, je mé tělo, které vydám za život světa...“

Tak, jak jsi mluvil, dobrý Ježíši, tehdy v Kafarnaum, tak k nám mluvíš i dnes a neustále ze svatostánku. Slyšíme tě, když nám říkáš: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm“. Víme, že jen v tobě je náš život. Bez tebe bychom zůstávali ve smrti.

Proto spolu se sv. Gertrudou voláme: „Tys Ježíši žízní mého srdce, nasycením mého ducha a přece, čím více tě okouším, tím více roste můj hlad. Čím více piji z tvého pramene, tím větší žízní trpím. Přijď, Pane Ježíši, přijď!“

Ano, přijď a naplň mou duši svou láskou, svou přítomností, svou milostí.

Ježíši, dobroto neskonálá!
Smiluj se nad námi!

XXIX. EUCHARISTIE IV.

Velebena budiž bez ustání...
Klaníme se ti...

Svatý Pavel praví dnes nám, co psal kdysi křesťanům v Korintě: „Bůh, který řekl, aby se z temnot rozzářilo světlo, nám zazářil v srdci, aby nás osvětil poznáním Boží slávy na tváři Kristově...“

Býváme tísněni, ale ne stísněni, býváme bezradní, ale ne zoufalí. Býváme pronásledováni, ale ne opuštěni, býváme sraženi k zemi, ale ne zničeni. Vždycky nosíme na svém těle umírání Ježíšovo, aby se zjevil na našem těle i život Ježíše...

Neklesáme na mysli. I když náš vnější člověk chátrá, přece ten, který je uvnitř, se obnovuje den ze dne“. (Kor 4).

A pramen této síly, která působí, že si uchováváme stálou vnitřní svěžest, že nejsme stísněni, i když jsme tísněni, je zde, v nejsvětější Svátosti.

Zde je živá voda, která nás činí stále mladými. Zde je lék proti duchovnímu stárnutí, zde je ten, s nímž žijeme, umíráme, abychom s ním byli jednou šťastni a blaženi ve věčné slávě.

Ježíši, Králi slávy!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 718: Skrytý Bože...

XXX. EUCHARISTIE V.

Velebena budiž bez ustání...
Pane Ježíši, v tebe věřím...

Když nemohli Židé tehdy u jezera Genezaretského pochopit, že to myslíš vážně, Pane Ježíši, když slibuješ dát své tělo za pokrm a když reptali, řekl jsi jim to ještě důrazněji: „Nebudete-li jísti tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život... Moje tělo je totiž skutečný pokrm a moje krev je skutečný nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm...“

A evangelista dodává: „Mnozí z jeho učedníků, když to slyšeli... odešli a od té chvíle už s ním nechodili. Ježíš tedy řekl dvanácti: Chcete i vy odejít? Šimon Petr mu odpověděl: Pane, ke komu půjdeme. Jen ty máš slova věčného života...“

Tak odpovídáme i my, Pane Ježíši, uvěřili jsme a poznali jsme, že tvá slova jsou život. Věříme, i když naše smysly se nemohou přesvědčit o skutečnosti tvé přítomnosti v této svátosti. Věříme tvým slovům tak, jak jim věřila a věří tvá církev za všech časů. A proto se chceme sytit neustále touto svátostí, abychom duchovně žili a rostli k tvé podobě, abychom zůstávali v tobě a ty v nás, neboť jen v tobě je život, který vyúsťuje ve šťastné věčnosti. Slyš nás, když tě o to vroucně prosíme:

Ježíši obdivuhodný!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti..

Píseň č. 793: Pozdraven buď ve svátosti...

Proto tě dnes, svátostný Spasiteli, pokorně a vroucně prosíme: Dej, aby každé setkání s tebou ve svatém přijímání nás učinilo lepšími, tebe podobnějšími. Vždyť působí-li blahodárně na nás styk s dobrým člověkem, mělo by každodenní setkání s tebou, přítelem nejlepším, setkání tak intimní, zůstat bez jakékoliv odezvy?

Dej proto, dobrý Ježíši, aby každé svaté přijímání v nás podpořilo poctivé úsilí o křesťanskou svatost, ke které jsi nás povolal, ve které chceš, abychom rostli a která nás má jednou s tebou spojit ve šťastné věčnosti.

Dej, aby každodenní svaté přijímání bylo nejen obrazem, nýbrž i začátkem onoho věčného spojení, předejrou k věčné symfonii lásky.

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání.

XXXI. „BUĎTE DOKONALÍ...”

Velebeno budiž bez ustání...
Srdce Ježíšovo, lásko....

Tvůj apoštol, Pane Ježíši, kterého jsi vyznamenal tak, že jsi ho učinil hlavou ostatních, aby vodil tvé ovečky na nejlepší pastvu, nám píše: „Jako poslušné děti nepřizpůsobujte se svým dřívějším žádostem z doby nevědomosti, ale podle toho svatého, který vás povolal, i vy buďte svatí v celém (svém) chování.

Vždyť je psáno: Buďte svatí, neboť já jsem svatý. Víte zajisté, že jste nebyli vykoupeni ze svého nicotného života, který máte od otců, pomíjejícími věcmi, zlatem nebo stříbrem, nýbrž drahou Krví Krista jako bezúhonného a neposkvrněného Beránka.

Když jste očistili svou duši poslušností pravdě k nepokryté bratrské lásce, milujte se navzájem z upřímného srdce neustále.“ (T. 1,14n).

Když slyšíme, jak nás svatý Petr nabádá k svatému životu, vzpomínáme si, Pane Ježíši, že stejně tak mluvil v Horské řeči a že jsi volal ke všem svým posluchačům i k těm, kteří tě budou slyšet po moha staletích. „Buďte dokonalí, jak dokonalý je váš nebeský Otec.“ Děti Boží patří do rodiny Boží, ve které je Otec vzorem pro všechny. Chceme-li se nazývat dětmi Božími, musíme usilovat o to, abychom byli Bohu stále podobnější. A když víme, že náš nebeský Otec se nám zjevil v tobě, dobrý Ježíši, pak musíme pohlížet stále na tebe, chceme-li se Otci podobat. Chceme mít stále na mysli obraz tvého dokonalého života a jsme si vědomi své slabosti a proto budeme k tobě stále volat:

Ježíši, vzore ctností!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 795: Ejhle oběť přesvatá....

Vzpomínáme dnes, Pane Ježíši, a to s vděčností, na tvou poslední večeři, při které jsi ustanovil nejsvětější Svátost. Vedla tě touha být s námi. Byla to touha lásky, která tě přivedla na svět a nakonec na kříž.

Vzpomínáme na tu šťastnou chvíli dnes, kdy klečíme před tebou a děkujeme ti za tento dar tvé l á s k y a prosíme tě: přitahuj si nás stále k sobě, veď nás k sobě zde přítomnému, připomínej nám častěji za den, žes přišel k nám ve svatém přijímání, abys podporoval náš duchovní růst ve vzájemné lásce, pokoře, trpělivosti a odevzdanosti do vůle nebeského Otce. A kdykoliv se u tebe sejdem, dej, abychom cítili, že toto pozemské setkání je přede hrou setkání s tebou na věčnosti. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání.

XXXII. LÁSKA K BLIŽNÍMU

Velebena budiž bez ustání...

Klaníme se ti, Pane Ježíši, v nejsvětější svátosti a vzpomínáme nyní na to, jak jsi líčil svým posluchačům poslední soud. Privil jsi tehdy: „Potom řekne král těm po své pravici: Pojdte požehnaní mého Otce, ujměte se království připraveného pro vás od založení světa. Neboť měl jsem hlad a dali jste mi jísti, měl jsem žízeň a dali jste mi pít... Nahý jsem byl a oděli jste mě. Nemocn jsem byl a navštívili jste mě...

Tehdy mu spravedliví odpovědí: Pane, kdy jsme tě viděli hladového a nasýtli jsme tě, žíznivého a podali jsme ti nápoj... nebo, kdy jsme tě viděli nemocného ... a přišli jsme k tobě? A král jim odpoví: Vpravdě pravím vám, co jste učinili jednomu z nejmenších z těchto mých bratrů, mně jste učinili.“ (Mt 25).

Pane Ježíši, v lidské přirozenosti, kterou jsi na sebe přijal, když ses stal člověkem, jsi přijal všechny lidi, ztotožnil ses tajemně se všemi a dnes nám říkáš, že naše dobré skutky, které pro své bližní vykonáme, sám jednou odměníš, jako bychom je vykonali pro tebe. Tím nám chceš říci, že ve svých bližních máme vidět tebe, máme v nich tobě sloužit, v nich máme zahrnovat láskou tebe. Takový je tvůj požadavek, takový musí být proto náš program.

Proto tě vroucně prosíme: Uč nás tomu, dej milost, abychom to dovedli.

Ježíši, vzore ctností!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 794: Ó Bože, zde se tobě klaníme...

Pane Ježíši, ty jsi nám přikázal, abychom se milovali a přikázání lásky jsi učinil svým prvním zákonem.

Prosíme tě proto dnes, podporuj náš duchovní růst ve vzájemné lásce, pokoře, trpělivosti a odevzdanosti do vůle Otcovy. Nauč nás milovat každého člověka, zvláště ty, se kterými se denně setkáváme, mezi nimiž žijeme nebo nám je pošleš do cesty.

Pro všechny prosíme o tvou milost, o tvé požehnání, aby tě stále lépe poznávali, pro tebe pracovali a tak si zasloužili dospět jednou k tobě do věčné slávy. A m e n .

Sloka písně k požehnání...
Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání.

XXXIII. LÁSKA K BLIŽNÍMU II.

Velebena budiž bez ustání...
Pane Ježíši, v tebe věřím...

Pane Ježíši, věříme, že jsi přítomen mezi námi v této svátosti I á s k y , a proto jsme se sešli zde u tebe, abychom si poslechli, co nám řekneš a abychom si vyprosili u tebe požehnání pro své práce a potom prosili o pomoc ve svých trampotách, které sebou nese náš život.

A ty nám pravíš: „Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, tehdy se posadí na svém slavném trůně. I budou před ním shromážděny všechny národy a oddělí je od sebe, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Potom král řekne těm po své pravici: „Pojďte, požehnání mého Otce, ujměte se království připraveného pro vás od založení světa. Neboť jsem měl žízeň a dali jste mi pít. Měl jsem hlad a dali jste mi jísti. Cizincem jsem byl a ujali jste se mě. Nahý jsem byl a navštívili jste mě...

Vpravdě pravím vám: Co jste učinili jednomu z nejmenších z těchto mých bratří, mně jste učinili.“ (Mt 25, 31n).

Ježíši, Otče chudých a trpících!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti.....

Píseň č. 791: Dárce spásy...

Když se zamýšlíme nad tím, co jsi nám řekl, vidíme, Pane Ježíši, že po nás žádáš život lásky, kterou bychom sloužili tobě ve svých bližních. A tato služba je zřejmě podmínkou naší spásy, protože jednou na věčnosti přijmeš do svého království jen ty, kteří ti budou sloužit ve tvých bratřích.

Je to požadavek přísný i radostný zároveň. Přísný, protože bez jeho splnění bychom nemohli očekávat šťastnou věčnost a radostný, pokud je v něm vyjádřena překrásná skutečnost, že se s tebou můžeme setkat - setkávat neustále ve své službě člověku, jestliže je naše víra dosti živá, aby tě viděla ve všech, kdo jsou tvoji.

Jsme ti za to vděční, Pane Ježíši, že ses nám tak přiblížil v našich bližních a umožnil nám tak být stále s tebou, pracovat stále pro tebe a tak si zajistit místo ve tvém věčném království. A m e n .

Sloka písně k požehnání...
Modlitba a svátostné požehnání.
Sloka písně po požehnání.

XXXIV. BLAHOSLAVENÍ CHUDÍ

Velebena budiž bez ustání...
Klaníme se ti,....

Když, Pane Ježíši, na tebe patříme ve svaté hostii v našem svatostánku, vidíme, že chceš být tak odkázán na nás lidi, jako tehdy, kdy jsi spočíval v betlémských jesličkách.

Svatý Lukáš nám o tom vypravuje takto: „Když byli (Maria a Josef) v Betlémě, naplnily se jí dny porodu. I porodila svého prvorozeného Syna, zavinula ho do plenek a položila do jeslí, protože nebylo místa v útulku.“

Tato krátká zpráva nám odhaluje hlubiny tvé duše, náš Spasiteli a tvůj příklad nám říká, kam má tihnout naše myšlení a úsilí naší duše. Ty, Pane světa, jsi chtěl k nám přijít v tak úžasné chudobě. Chtěl jsi nás oslovit svým příkladem od prvního okamžiku své lidské existence a dokázat na sobě samém, že bereš vážně své učení horského kázání: Blahoslavení chudí duchem. Mohl ses narodit v paláci, za matku jsi mohl zvolit kněžku. Její duši jsi mohl připravit tak, aby byla matka tebe důstojná. Od první chvíle jsi mohl být obklopen služebnictvem a mít všeho dostatek.

Neučinil jsi tak. Naopak, za matku sis vybral chudou dívku z Nazareta. Na svět jsi chtěl přijít v naprosté bídě ve chlévě, kde nebylo ani to nejpotřebnější. Tak jsi chtěl od první chvíle svého pozemského života hlásat lásku k chudobě. Mohli bychom Pane Ježíši smýšlet a jednat jinak ve svém životě?

Pomáhej nám, jestliže ti dobře nerozumíme, protože nemáme někdy odvahy jít důsledně za tebou. Proto tě dnes prosíme:

Ježíši, Otče chudých!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 728: Ó srdce Páně nejsvětější...

Pane Ježíši, myslíme-li na svůj život, nemůžeme nemyslet na tebe. Ty jsi náš nejvyšší vzor. Přicházíš na svět, protože to chtěl tvůj Otec. Čistá Panna je tvou matkou a celý tvůj život vyzařuje čistotu. jsi Pánem nebe a země a přicházíš na svět ve chlévě. Žiješ jako chudý dělník, který se živí prací svých rukou. Když umíráš, zůstal ti jediný šat, tvá pozůstalost, o kterou losují tvoji kati. Když na to všechno myslíme, prosíme tě dnes vroucně: Dej, abychom si stále uvědomovali, že náš život musí být stálé následování tvého příkladu v poslušnosti, čistotě a chudobě...

Učiň nás ochotnými a schopnými vydávat světu stále osobní svědectví chudoby, kterou jsi tak miloval.

Dej, abychom pochopili, že tvé požehnání můžeme očekávat jen tehdy, když budeme proniknuti duchem opravdové chudoby.

Dej nám Pane sílu ochotně a radostně v duchu oběti a kající snášet hmotné nedostatky a všechny důsledky chudoby, kterou jsme ti slíbili. A m e n .

Pane Ježíši, ty jsi největší chudý, jakého svět viděl, protože jsi opustil nejvíc ze všech, vzdal ses zcela dobrovolně největších a nejvzácnějších hodnot, abys nás zachránil. Dal nám příklad a ukázal cestu. Dej, abychom to pochopili a abychom své pochopení vyjádřili upřímnou snahou jít ve tvých stopách. A bude-li pro nás chudoba někdy těžká, kéž bychom pocítili její užitečnou tíž. provázej naši upřímnou snahu svou milostí, abychom s tebou šli a s tebou došli tam, kde se naše chudoba promění v bohatství věčné slávy. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XXXV. OKTÁVA MODLITEB ZA SJEDNOCENÍ KŘEŠŤAN•

1. den

Velebena budiž bez ustání...
Srdce Ježíšovo...

Pane Ježíši, když dnes začínáme s celým křesťanským světem oktáv modliteb za sjednocení všech křesťanů, připomeneme si nejdříve, co jsi nám řekl o svrchované dobrotě svého a našeho nebeského Otce.

„Někdo z vás bude mít přítele a přijde k němu o půlnoci a řekne mu: Příteli, půjč mi tři chleby, neboť přišel ke mně můj přítel z cesty a nemám, co bych mu předložil. On však by mu zevnitř odpověděl: Neobtěžuj mě..., nemohu vstát a dát ti. Pravím vám: I když nevstane a nedá mu proto, že je jeho přítelem, přece vstane pro jeho neodbytnost a dá mu všechno, co potřebuje. Tak já pravím vám: Proste a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlučte a bude vám otevřeno... (Lk 11, 5n).

Pane Ježíši, ty nám říkáš, abychom nemalomyslněli, když dílo sjednocení křesťanů nepokračuje tak rychle, jak bychom si přáli. Ty nás povzbuzuješ, abychom vytrvali v modlitbách, stali se neodbytnými a prosili stále, i kdyby se nám zdálo, že nás nebeský Otec neslyší. Ty nás ujišťuješ, že budeme vyslyšeni s Marií, Matkou jednoty křesťanů.

Ježíši, Bože náš!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 828: Bože, cos ráčil... sloka 1. a 2.

Pane Ježíši, přicházíme dnes ve spojení s miliony věřících, ale rozdělených do mnoha křesťanských církví. Prosíme tě vroucně: Učiň z nás opět jednu rodinu, která by měla opět jednoho nebeského Otce, ke kterému voláme všichni Otče náš -, aby tato rodina měla jednu viditelnou hlavu na zemi, jednoho Otce v římském veleknězi.

Ztratili jsme tuto jednotu vlastní vinou. Vyznáváme to pokorně a prosíme: Odpusť, Pane, odpusť svému lidu. A když tě nyní prosíme, abys uvedl opět všechny své ovce do jednoho ovčince, pod jednoho pastýře, slyš naše prosby a ve svém milosrdenství je vyslyš. Svou mocnou milostí obměkči srdce těch, kdo se zdráhají splynout v jednotě z obavy, že by něco ztratili.

Ukaž jim, že skutečná jednota v tobě a s tebou je nesmírný dar, který vynahradí všechny domnělé ztráty. Slyš, Pane Ježíši, prosby svých věrných a učiň, aby opět, jako na počátku, byli všichni jednou rodinou. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XXXVI. MODLITBY ZA SJEDNOCENÍ KŘESŤAN•

2. den

Velebena budiž bez ustání...

Klaníme se ti....

Posloucháme, Pane Ježíši, jak prosíš ve Velekněžské modlitbě cestou na Olivetskou horu: „Otče, přišla hodina, oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe podle moci, kterou jsi mu dal nade všemi lidmi, aby dal věčný život všem, které jsi mu dal... Já jsem tě oslavil na zemi, že jsem dokonal dílo, které jsi mi svěřil. A nyní oslav ty mě, Otče, u sebe slávou, kterou jsem měl u tebe dříve, než byl svět...” (Jn 17,1n).

Tobě, Pane Ježíši, patří stejná sláva jako tvému Otci. Když jsi nás učil, abychom volali k nebeskému Otci: Posvěť se jméno tvé učil jsi nás povinnosti světit jméno tvé. Vždyť jsi mohl říci: Otec a já jsme jedno. Tvá církev tě má tedy oslavovat stejně jako Otce. Tak jako jste jedné přirozenosti, tak jste jedním cílem naší oslavy.

Tu si uvědomujeme, jak mohutná by byla oslava, vzdávána tobě, Otci i Duchu svatému, kdyby vycházela jako z jednoho pramene, z jedné církve, sjednocené ve tvém jménu.

Proto tě vroucně prosíme, aby všichni v tebe věřící na celém světě jako jedněmi ústy volali:

Ježíši, Králi slávy!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 828: Bože cos ráčil - sloka 3. a 4.

Pane Ježíši, tvůj lid se dovedl rozdělit, ale nedovede se nyní sjednotit, třebaže po tom ve svém srdci touží. Na celém světě tě dnes prosíme: Učiň, aby všichni nejen po sjednocení toužili, ale také pro ně účinně pracovali....

Vlej do našeho srdce hlubokou důvěru, že budeme vyslyšeni, když tě za jednotu všech křesťanů prosíme...

Dej, Pane, aby všichni, kdo se s tebou spojili ve svátosti křtu, byli opět jedno a mohli oslavovat jedním srdcem a jedním hlasem tvé svaté jméno...

Svou milostí naplň srdce všech, kteří v tebe věří a dej, aby myšlenka sjednocení byla stále živější a působila na jejich myšlení a jednání....

Učiň nás Pane pokornými, neboť jen pokora dovede napravit, co v minulosti pokazila pýcha. Pokorným dáváš milost, od pyšných se odvracíš. Dej, abychom pokorně mysleli a s pokornou prosbou v srdci přistupovali k dílu sjednocení. Jen tak, za pomoci tvé milosti, můžeme dosáhnout, že zase všichni budou jedno. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XXXVII. MODLITBY ZA SJEDNOCENÍ KŘESŤAN•

3. den

Velebena budiž bez ustání...

Klaníme se ti vroucně...

Pane Ježíši, tvůj svatý Duch, jak nám říká svatý Pavel, prosí za nás Otce, aby dokončil tvé dílo a osvobodil veškeré stvoření. „Duch sám svědčí s naším duchem, že jsme děti Boží...“ Stejně však i Duch napomáhá naší slabosti. Vždyť nevíme, zač se máme modlit, jak je potřeba, ale sám Duch se nadto přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit. Ten pak, který zpytuje srdce ví, jaký je záměr Ducha, že se podle Boha přimlouvá za svaté....

Co tedy k tomu řekneme? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Ten, který neušetřil ani vlastního Syna, ale vydal ho za nás všechny, jak by nám s ním nedaroval také všechno ostatní? (Řím 8, 16 - 32).

Tvůj Duch, Pane Ježíši, se stará o to, aby náš vztah k otci byl co nejněžnější, aby to byl vztah dítěte k Otci. A pak máme právo doufat, že budeme vyslyšeni, zvláště, když prosíme za to, aby tvé dílo spásy pokračovalo v jedné církvi, kterou jsi založil a ve které chceš dále působit skrze svého svatého Ducha, jak si to přeje tvůj Otec. Prosíme proto plni důvěry za jednotu křesťanů.

Svatá Trojice, jeden Bože!

Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 828: Bože, cos ráčil - sloka 5.6.7

Pane Ježíši, přišel jsi na svět, abys nás vykoupil a shromáždil ve tvém království, které dosáhne své plné krásy a slávy teprve na věčnosti.

Tvé království na zemi trpí nejen od nepřátel zvenku, trpí zvláště vnitřním rozdělením. Není jednotné, jak jsi chtěl a jak jsi o to prosil.

Dej proto pevnou odhodlanost vedoucím jednotlivých křesťanských církví, aby usilovali o jednotu ve víře.

Osvěcuj zástupce církví, když společně jednají o dosažení jednoty mezi křesťany...

Teology veď svým svatým Duchem, aby ve sporných otázkách hledali poctivě vždy jen zjevenou pravdu...

Srdce všech křesťanů naplň velkou láskou, která by jim dala schopnost navzájem se chápat....

Víme, Pane Ježíši, že jen ty dovedeš uskutečnit to, co je našim lidským silám nemožné. Obracíme se proto k tobě s naprostou důvěrou, když prosíme s miliony křesťanů na světě, aby všichni byli jedno. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XXXVIII. MODLITBY ZA SJEDNOCENÍ KŘESŤAN•

4. den

Velebena budiž bez ustání...

Klaníme se ti,.....

Pane Ježíši tím, že jsi z nás, dětí tohoto světa, učinil děti Boží, tím tvoříš z naší modlitby společenství lásky s tebou. A odtud pramení její účinnost, protože v ní jdeme s tebou k Otci v Duchu svatém. Máme-li na mysli tajemství, porozumíme sv. Pavlu, když nám praví: „Prosíme vás, bratři, skrze Boží milosrdenství, abyste podávali své tělo v živou, svatou, bohulibou oběť. To je vaše správná bohoslužba a nepřipodobňujte se tomuto světu, ale proměňujte se obnovou své mysli, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohumilé a dokonalé... A nadějí se radujte, v soužení buďte trpěliví, na modlitbě vytrvalí“. (Řím 12, 1 - 12).

Víme, Pane Ježíši, že musíme stále přinášet nebeskému Otci oběť svého života, chceme-li získat jednotu křesťanů. Musíme se spojit s tvou božskou obětí, ve které naše ubohá lidská oběť dostává pravou cenu. A také své modlitby musíme spojovat s tvými modlitbami, chceme-li vyprosit touženou jednotu všech, kdo v tebe věří a kdo jsou pokřtěni tvým křtem. V naději, že se budeme jednou radovat z vyslyšení, tě vroucně prosíme:

Ježíši, útočiště naše...

Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 929: Ejhle oltář - 1. a 2. sloka.

Pane Ježíši, jsme pevně přesvědčeni, že jen ty jsi mohl vložit do srdce mnohých křesťanů touhu po sjednocení, a proto také pevně doufáme, že tvůj Duch jednoho dne tuto touhu splní. Svými modlitbami bychom chtěli tento den uspíšit. Proto tě prosíme: Rozmnožuj počet těch křesťanů, kteří opravdově touží po jednotě a vroucně se modlí, aby chvíle sjednocení brzy nastala...

Přiměj jednotlivé křesťanské církve, aby se ochotně účastnily ekumenických rozhovorů a aby své nejlepší síly věnovaly tomuto úkolu...

Kéž láska tvého srdce získá pro tuto náročnou, ale Bohu milou práci zvláště ty jedince, kteří se jí vyhýbají...

Vlej důvěru ve šťastné výsledky do srdcí těch, kteří o nich pochybují....

Pane Ježíši, dej, aby ve všech křesťanech zvítězil optimismus nad pesimismem, ať se nedávají odradit pokusy o sjednocení, které se nezdařily.

Co se nezdařilo lidem, když snad příliš spoléhali na sebe, zdaří se tobě, když si zvolíš dobré prostředky. Tak se křesťané dočkají, že budou zase všichni jedno. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XXXIX. MODLITBY ZA SJEDNOCENÍ KŘESŤAN•

5. den

Velebena budiž bez ustání...
Srdce Ježíšovo, láskou...

Pane Ježíši, myslíme-li na dnešní rozdělení tvé církve, nemůžeme nevzpomenout na to, co psal svatý Pavel křesťanům v Korintě: „Slyším, že když se shromažďujete, bývají mezi vámi roztržky... a není to už jedení večeře Páně. Neboť každý si napřed bere při stole svou večeři a jeden hladový a druhý je napilý...

Já jsem zajisté přijal od Pána, co jsem vám i podal, že Pán Ježíš té noci, v které byl zrazován, vzal chléb, vzdal díky, rozlámal jej a řekl: Toto je mé tělo, které se za vás vydává. To číňte na mou památku.

Podobně vzal i kalich po večeři a řekl: Tento kalich je nová úmluva v mé církvi. To číňte, kdykoliv z něho budete pít, na mou památku. Kdykoliv totiž jíte tento chléb a pijete z tohoto kalicha, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde“. (Kor 11, 17- 26).

Tys chtěl, Pane Ježíši, ustanovením eucharistie zajistit jednotu ve své církvi. Tys chtěl, aby se všichni v tebe věřící scházeli u jednoho stolu, jedli z jednoho chleba a pili z jednoho kalicha. Tvá církev je však rozdělená. Už se neschází u jednoho stolu, i když je to největší škoda.

Proto jsme dnes zde, abychom tě prosili: Učiň, aby se opět všichni křesťané sešli ve vzájemné lásce a v hluboké víře ve tvou svátostnou přítomnost. O to tě vroucně prosíme:

Ježíši, poklade věřících!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 929: Ejhle oltář..., sloka 3. a 4.

Pane Ježíši, tvá nejsvětější svátost, ve které zůstáváš s námi, má být poutem lásky a znamením jednoty, protože se jejím přijímáním scházíme s tebou u jednoho stolu. Tak jsi to myslel a tak tomu rozuměli křesťané, dokud se nerozdělili. „Chléb, který lámeme, není společenstvím těla Kristova? - ptal se sv. Pavel. Je jeden chléb - a tím jsi ty Pane: jsme my mnozí (to jest my všichni) jedno tělo, neboť všichni se účastníme u jednoho chleba“. (Kor 10, 17). Dnes se už nescházíme u jednoho stolu. Naše jednota, kterou jsi měl na mysli Pane

Ježíši, když jsi ustanovil tuto svátost, byla rozbita. Proto tě pokorně a vroucně prosíme: Vrať své církvi jednotu, kterou svými hříchy ztratila...

Zbav nás pýchy, která byla příčinou ztráty této jednoty a učiň nás pokornými podle svého Srdce...

Dej, abychom se brzy scházeli opět všichni u jednoho stolu ve vzájemné lásce a ve víře ve tvou přítomnost...

Pane Ježíši, slyš tyto naše vroucí prosby a ve své lásce k nám je vyslyš.
A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XXXIX. MODLITBY ZA SJEDNOCENÍ

Velebena budiž bez ustání...
Pane Ježíši, v tebe věřím...

Pane Ježíši, ty jsi nás učil modlit se: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme... A v horské řeči jsi pravil: „Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: Nezapíjej. Kdo zabije, propadne soudu. Ale já vám pravím, kdo se hněvá na svého bratra, propadne soudu.... Proto podáváš-li svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, zanech svůj dar před oltářem a jdi se dříve smířit se svým bratrem. Potom přijď a obětuj svůj dar“. (Mt 5, 21 n).

Od té chvíle, kdy se tvá církev Pane Ježíši rozdělila, měla vážnou povinnost myslet na tato tvá přísná slova a jednat podle nich. Zdá se, že na ně dosti nemyslela. Pak jedno rozdělení stíhalo druhé, až jsme dospěli tam, kde jsme nyní a kdy naříkáme nad tak hlubokými rozpory.

Připomínej, Pane, všem, kdo v tebe věří a jsou k tobě křtem připojeni, tuto povinnost usilovat o smíření cestou vzájemného odpuštění a sjednocení se v tobě. O to tě dnes pokorně prosíme:

Ježíši, pastýři dobrý!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 829: Ejhle oltář ..., sloka 4. a 5.

Pane Ježíši, víme dobře, že to byly naše hříchy - hříchy našich předků, které zavinily rozdělení tvé církve. Tvůj apoštol nám psal: „Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo proti komu stížnost, jako i Pán odpustil vám“. (Kol 3, 13).

Nedbali jsme tvé výstrahy ani napomenutí sv. Pavla a nyní pláčem nad rozdělením tvé církve, kterou jsi nám světil.

Odpusť, Pane, odpusť svému lidu, který jsi vykoupil svou drahou krví. A dej nám, pokorně prosíme: Abychom se učili z chyb našich předků i z chyb vlastních opravdové lásce, která jediné dovede spojit rozdvojení...

Dej nám milost, abychom opravdu litovali hříchů minulosti, zbav nás jakéhokoliv projevu pýchy a v budoucnosti veď svou církev po cestách pokory....

Usmíř se, Pane, našimi modlitbami a oběťmi a vrať své církvi ztracenou jednotu...

V pokoře a zkroušenosti vyznáváme Pane, že jsme si jako tvá církev vědomi své viny, že jsme ztratili jednotu, kterou jsme měli uchovat nedotčenou. Odpusť svému lidu ve svém milosrdenství, ať se může splnit tvé přání, aby byli všichni jedno. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XXXIX. MODLITBY ZA SJEDNOCENÍ

6. den

Velebena budiž bez ustání...

Pane Ježíši, v tebe věřím...

Pane Ježíši, ty jsi nás učil modlit se: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme... A v horské řeči jsi pravil: „Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: Nezabiješ. Kdo zabije, propadne soudu. Ale já vám pravím, kdo se hněvá na svého bratra, propadne soudu.... Proto podáváš-li svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, zanech svůj dar před oltářem a jdi se dříve smířit se svým bratrem. Potom přijď a obětuj svůj dar“. (Mt 5, 21 n).

Od té chvíle, kdy se tvá církev Pane Ježíši rozdělila, měla vážnou povinnost myslet na tato tvá přísná slova a jednat podle nich. Zdá se, že na ně dosti nemyslela. Pak jedno rozdělení stíhalo druhé, až jsme dospěli tam, kde jsme nyní a kdy naříkáme nad tak hlubokými rozpory.

Připomínej Pane všem, kdo v tebe věří a jsou k tobě křtem připojeni, tuto povinnost usilovat o smíření cestou vzájemného odpuštění a sjednocení se v tobě. O to tě dnes pokorně prosíme:

Ježíši, pastýři dobrý!

Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 829: Ejhle oltář... - sloka 6. - 8.

Pane Ježíši, víme dobře, že to byly naše hříchy - hříchy našich předků, které zavinily rozdělení tvé církve. Tvůj apoštol nám psal: „Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo proti komu stížnost, jako i Pán odpustil vám“. (Kol 3, 13).

Nedbali jsme tvé výstrahy ani napomenutí sv. Pavla a nyní pláčem nad rozdělením tvé církve, kterou jsi nám světil.

Odpusť, Pane, odpusť svému lidu, který jsi vykoupil svou drahou krví. A dej nám, pokorně prosíme: Abychom se učili z chyb našich předků i z chyb vlastních opravdové lásce, která jediné dovede spojit rozdvojení...

Dej nám milost, abychom opravdu litovali hříchů minulosti, zbav nás jakéhokoliv projevu pýchy a v budoucnosti veď svou církev po cestách pokory....

Usmíř se, Pane, našimi modlitbami a oběťmi a vrať své církvi ztracenou jednotu...

V pokoře a zkroušenosti vyznáváme Pane, že jsme si jako tvá církev vědomi své viny, že jsme ztratili jednotu, kterou jsme měli uchovat nedotčenou. Odpusť svému lidu ve svém milosrdenství, ať se může splnit tvé přání, aby byli všichni jedno. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XCI. MODLITBY ZA SJEDNOCENÍ

7. den

Velebena budiž bez ustání...

Srdce Ježíšovo, láskou hořící k nám....

Víme, Pane Ježíši, že jen tehdy bude tvůj nebeský Otec jednat s námi jako se syny, když my budeme spolu jednat jako bratři. Ty jsi nám to naznačil tehdy, když mezi tvými apoštoly vznikl spor, kdo z nich je větší. Tehdy jsi jim řekl: „Králové národů panují nad nimi a ti, kdo mají nad nimi moc, dávají si říkat dobrodinci. Vy však ne. Ale kdo je největší mezi vámi, ať je jako nejmenší a kdo je představený, buď jako služebník. Vždyť kdo je větší - ten, kdo sedí nebo ten, kdo přislужuje? Zda ten kdo sedí? Já jsem však mezi vámi jako ten, kdo slouží“. (Lk 22,24 n).

Pane Ježíši, nastalo by rozštěpení v tvé církvi, kdyby všichni smýšleli tak, jak jsi to v těchto slovech naznačil, kdyby všichni jednali jako ty, kdyby všichni podle tvého vzoru sloužili? Pokora vede k jednotě, láska sjednocuje, ale pýcha rozdvouje. Touha po moci vede k rozkladu. Uč Pane pokoře ve smýšlení a jednání všechny, kdo se s tebou spojili svátostí křtu.

Ježíši tichý a pokorného srdce!

Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 829: Ejhle oltář..., sloka 6. a 7.

Pane Ježíši, když dnes naříkáme nad rozdělením tvé církve, musíme naříkat sami nad sebou. Ty jsi nám řekl zcela jasně, jaké má být naše smýšlení i jednání, které z něho vychází. Sv. Petr nám to zopakoval, když psal: „Oblect se do pokory, neboť Bůh se staví proti pyšným, pokorným však dává milost“. (1 list 5,5).

Četli jsme vždy znovu tato slova, ale do našeho života nepronikla. Vzhledem k budoucnosti tě proto prosíme:

Dej své církvi - všem, kdo jsou tvoji - ducha opravdové pokory, která pomůže k tomu, aby se zacelily rány způsobené pýchou...

Tvůj příklad pokory, ve které jsi takřka zničil sama sebe, ať strhuje všechny v tebe věřící k opravdové pokoře...

Dej, Pane, aby síla pokorných přemáhala každou pýchu ve tvé církvi...

Pane Ježíši, vzbud' ve své církvi tolik pokorných duší, kolik je třeba, aby byla pýcha poražena a dostalo se vítězství pravdě a lásce. Tak může dojít k jednotě. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XCII. MODLITBY ZA SJEDNOCENÍ

8. den

Velebena budiž bez ustání...

Pane Ježíši, s tebou chci žít, s tebou chci trpět, tvůj chci být nyní i po smrti v nebeském království.

Pane Ježíši, doufám pevně, že modlitby celého křesťanského světa za sjednocení pohnou tvým srdcem. Vždyť ty jsi nás k nim povzbudil, mohl bys je tedy nevyslyšet?

Připomenem si dnes, co čteme u sv. Lukáše: „Těch dvaasedmdesát, (které jsi poslal hlásat evangelium) se vrátilo s radostí a pravilo: Pane, také zlí duchové se nám podrobují v tvém jménu. - I řekl jim... Hle, dal jsem vám moc šlapat na hady, štíry a na všechnu nepřítelovu moc a nic vám neuškodí. Ale neradujte se proto, že se vám podrobují duchové, nýbrž z toho se radujte, že vaše jména jsou napsána v nebesích“. (10, 17 n).

K rozdělení tvé církve, Pane Ježíši, došlo působením zlého ducha, který nerad vidí, že se tvá vláda ve světě přijímá. Proto tě dnes prosíme: Dej svým věrným, jako jsi dal tehdy dvaasedmdesáti, moc šlapat na hady a štíry, to jest - vítězit nad ďáblem a jeho pomocníky. Ať se všichni, kdo tě věrně milují, mohou radovat, že jejich jména jsou zapsána v nebesích. O to tě vroucně prosíme:

Ježíši, jase světla věčného!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 829: Ejhle oltář... - 9. sloka

Pane Ježíši, bolestné rozdělení tvé církve mělo na začátku hříchy proti lásce. Ty nakonec vyústily v hříchy proti víře. Tak bylo dokonáno rozdělení. Cítíme, že musíme jít k sjednocení stejnou cestou: Vzájemná láska nás musí přivést ke společnému vyznání víry. Proto tě dnes pokorně prosíme:

Vlej do srdcí všech, kdo v tebe věří, velkou lásku ke všem, kdo se stali skrze křest bratry...

Nechť tato láska zapomíná na křivdy minulosti a myslí jen na to, jak jednota všech bude slávou nebeského Otce a vítězstvím tvého království...

Dej, aby síla lásky k tobě a k bratřím překonala všechny obtíže, které se postaví do cesty vzájemnému porozumění a slavení společné eucharistické hostiny, která je darem lásky...

Pane Ježíši, tys přísně odsuzoval pohoršení. Rozdělení tvé církve je pohoršením světu. Dej nám proto sílu, abychom s tímto pohoršením skončili. Ať tvá církev je svou pouhou existencí světlem pro svět. Ať mu ukazuje svou jednotu, svou lásku k víře, svou víru v lásku. Učiň proto, Pane Ježíši, aby opravdu všichni byli jedno. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

MODLITBA: ABY VŠICHNI JEDNO BYLI

Aby všichni jedno byli jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás byli jedno, aby svět uvěřil, že ty jsi mne poslal.

K. - Já pravím tobě: Ty jsi Petr ...

L. - A na té skále vzdělám církev svou

K. - Modleme se: Pane Ježíši Kriste, ty jsi řekl svým apoštolům: „Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám. Dej, abychom bolestně pociťovali svou nesjednocenost jako nevěru.

Dopřej nám, abychom se všichni sešli v tobě. Ať nejen z našich úst, ale také z našich srdcí neustále stoupá modlitba za jednotu křesťanů.

Dej, abychom v tobě, který jsi dokonalá láska, našli cestu, jež vede k jednotě v tvé lásce a v tvé pravdě. A m e n .

XCIII. NA POČÁTKU EXERCICIÍ I.

Velebena budiž bez ustání...

Klaním se ti vroucně, Pane Ježíši, ve svátosti Oltářní a děkuji ti, že tu stále přebýváš.

Když začínáme dnes duchovní cvičení, připomínáme si Pane Ježíši, co psal tvůj veliký apoštol křesťanům v Římě: „Ti, kdo jsou tělesní, nemohou se líbit Bohu. Ale vy nejste tělesní, nýbrž duchovní, jen když ve vás přebývá Duch Boží. Nemá-li pak kdo Kristova Ducha, ten není jeho... Jestliže Duch toho, který vzkřísil Ježíše, přebývá ve vás, oživí také vaše smrtelné tělo svým duchem...“ (8,8 n)

Pane Ježíši, chceme být víc tvoji, toužíme mít tvého Ducha, protože jen tak splníme svou základní povinnost: Následování tebe.

Proto začínáme dnes duchovní cvičení, abychom pronikli hlouběji do tvého Srdce a získali ve větší míře tvého Ducha, neboť tím více budeme tvoji, čím více nás bude ovládat tvůj Duch.

Dej nám, Pane Ježíši, tak prožít tyto dny duchovních cvičení v usebranosti, modlitbě a v učenlivém naslouchání hlasu Ducha svatého, abychom z ticha těchto dnů vyšli duchovně obnoveni.

Srdce Ježíšové, v lůně panenské Matky Duchem svatým utvořené!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 422: Přijď, ó Duchu přesvatý..

Přijď, Duchu svatý, naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň lásky své.

K. - Sešli svého Ducha a všechno bude stvořeno
L. - a obnovíš tvář země.

K. - Modleme se: Bože, ty jsi srdce věřících Duchem svatým osvětlil a použil. Dej, ať v tvém Duchu správně smýšlíme a vždy se radujeme z jeho útěchy, skrze Krista našeho Pána.

L. - A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XCIV. VENI, SANCTE SPIRITUS (Počátek exercicií) II.

Velebena budiž bez ustání...

Srdce Ježíšovo, láskou...

Pane Ježíši, když dnes začínáme duchovní cvičení, ve kterých toužíme lépe poznat sebe i tebe, abychom si tě více zamilovali, vzpomínáme na to, co čteme v první knize Králů: Hospodin se ukázal ve snu Šalomounovi a řekl: Žádej, co chceš, abych ti dal. Šalomoun pravil: Jsem malý chlapec, který si neví rady... Dej tedy svému služebníkově bystrou mysl, aby mohl rozeznávat mezi dobrým a zlým.

Hospodinu se líbila ta řeč a řekl Šalomounovi: „Žes prosil o moudrost, učiním podle tvých slov a dávám ti srdce moudré a rozumné tak, že žádného před tebe rovného tobě nebylo a nebude po tobě“.

Když začínáme duchovní cvičení, ve kterých bychom měli učinit zase krok na cestě k Bohu, potřebujeme dar moudrosti. Cesta k Bohu není snadná. Je úzká, plná hloží a bodláčí. Je nutné jít opatrně. Zastihne-li člověka noc, a k Bohu je třeba jít ve dne i v noci, stává se tato cesta ještě obtížnější. Tu je třeba zvláště mnoho moudrosti. Potřebujeme tedy moudrost stále, po celý život. A dnes, kdy se podíváme na to, jak jsme dosud touto cestou šli, chceme se rozhodovat pro rychlejší postup a je nám třeba více moudrosti Ducha svatého.

Proto prosí každý z nás se Šalomounem: Dej mi, Pane, bystrou mysl...

Přicházíme s důvěrou k tvému svatostánku. Klaníme se ti, náš Spasiteli a prosíme vroucně:

Ježíši, moudrosti věčná!

Smiluj se nad námi.

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 424: Sestup na nás Duchu svatý...

Přijď Duchu svatý, naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň své lásky.

K. - Sešli svého Ducha a všechno bude stvořeno

L. - a obnovíš tvář země.

K. - Modleme se: Bože, ty jsi srdce věřících Duchem svatým osvětlil a poučil. Dej, ať v tvém Duchu správně smýšlíme a vždy se radujeme z jeho útěchy skrze Krista našeho Pána.

L. - A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XCV. VENI, SANCTE SPIRITUS III.

Velebena budiž bez ustání...
Pane Ježíši, v tebe věřím...

Pane Ježíši, náš božský učiteli! Když dnes začínáme duchovní cvičení, chceme si připomenout, co jsi pravil svým učedníkům nedlouho před odchodem z tohoto světa.

„Měl bych vám ještě mnoho povědět, nyní však byste to nesnesli. Až přijde On, Duch pravdy, povede vás k celé pravdě, neboť nebude mluvit sám ze sebe, nýbrž bude mluvit to, co uslyší a oznámí vám příští věci. On mě oslaví, protože z mého vezme a oznámí vám“. (Jn 16, 12 n).

Duch svatý, Pane Ježíši, je tvůj Duch. Poslals jsi ho církvi, aby ji vedl místo tebe. Poslals ho nám, abys v něm byl s námi. Nazýváš ho Duchem pravdy. To proto, že ty jsi Pravda a on je tvým Duchem. Proto nás má vést k celé pravdě, k dokonalému pochopení tebe a tvého učení.

Pane Ježíši, začínáme duchovní cvičení a toužíme proniknout do tvé pravdy, do tvého evangelia co nehlouběji. Potřebujeme proto tvého Ducha, který by nás k tomu uschoptil. Potřebujeme jeho dary - moudrost, rozum, radu, abychom pochopili, co od nás žádáš. Potřebujeme dary nábožnosti, který by zapálil naše srdce, potřebujeme jeho dar síly, abychom měli k tomu odvahu.

Dej nám prosíme, Pane, abychom vyšli ze samoty duchovních cvičení moudří tvou moudrostí, silní tvou silou a hořící tvou láskou.

Ježíši, Bože náš!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 421: Kristus seslal Těšitele ... 3 sloky

Přijď, Duchu svatý, naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň své lásky.

K. - Sešli svého Ducha a všechno bude stvořeno
L. - a obnovíš tvář země.

K. Modleme se: Bože, ty jsi srdce věřících Duchem svatým osvítil a poučil, ať v tvém Duchu správně smýšlíme a vždy se radujeme z jeho útěchy, skrze Krista našeho Pána.

L. - A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XCVI. VENI, SANCTE SPIRITUS IV.

Velebena budiž bez ustání...

Buď pozdraven a veleben, Ježíši, náš Pane, v nejsvětější svátosti.

Když se ti, Pane Ježíši, klaníme dnes na počátku duchovních cvičení, ve kterých chceme poznat vůli tvého a našeho Otce, připomínáme si slova sv. Pavla, která psal do Korintu: „Věci Boží nemá nikdo, leč Duch Boží. My jsme nepřijali ducha tohoto světa, nýbrž Ducha, který je z Boha, abychom věděli, čím nás Bůh obdařil. O tom také mluvíme, ne slovy naučenými lidskou moudrostí, ale naučenými od Boha... Ovšem člověk jen s přirozeným založením nepřijímá věci Božího Ducha, neboť pro něho jsou pošetilostí a nemůže je poznat, poněvadž ty se posuzují duchovně“. (I. 2, 11 n).

Na tvého Ducha myslíme Pane Ježíši a tvého Ducha prosíme, když začínáme dnes duchovní cvičení. Chceme v nich lépe poznat tebe i sebe, abychom se zbavili nezříděné lásky k sobě a dokonaleji si zamilovali tebe. Chceme proniknout hlouběji do svého srdce i do srdce tvého, abychom svá ubohá srdce zbavili všeho, co porušuje jeho krásu, kterou jsi naplnil.

Chceme učinit tvé božské Srdce středem svého myšlení a života. K tomu je nám třeba tvé pomoci, tvého svatého Ducha.

Učiň, prosíme, aby tvůj svatý Duch, kterého jsi nám poslal od Otce, osvěcoval náš rozum, posiloval naši vůli a uvedl nás na pravou cestu křesťanské dokonalosti.

Ježíši, anděli veliké rady!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 421: Kristus seslal Těšitele...- sloka 5. a 6.

Přijď, Duchu svatý, naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň své lásky.

K. - Sešli svého Ducha a všechno bude stvořeno
L. - a obnovíš tvář země

K. - Modleme se: Bože, ty jsi srdce svých věřících Duchem svatým osvětil a poučil. Dej, ať v tvém Duchu správně smýšlíme a vždy se radujeme z jeho útěchy, skrze Krista našeho Pána.

L. - A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XCVII. TE DEUM LAUDAMUS (po exerciciích)

Velebena budiž bez ustání...

Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, v nejsvětější Svátosti a dobrořečíme tobě...

Pane Ježíši, přítomný v nejsvětější Svátosti! Přicházíme ti na konci duchovních cvičení poděkovat. Zdá se nám v tuto chvíli, jako bychom vystoupili s tvým milovaným učedníkem Janem až před nebeského Otce a jako bychom viděli a slyšeli, co viděl a slyšel on: „Hle, trůn stál v nebi a na trůně někdo seděl...Živočichové vzdávají slávu a čest tomu, který sedí na trůně, klanějí se tomu, který žije na věky věků... a čtyřicet starců, kteří sedí před trůnem Božím na svých trůnech padli na tvář, poklonili se Bohu a volali: Děkuje ti, Pane Bože vševládoucí“. (Apok 4, 5 n, 11, 16).

Za co děkovali - za všechna dobrodiní Boží udělená lidstvu všech věků.

Dovol, Pane Ježíši, abychom se připojili k nim v tuto chvíli a poděkovali za všechny milosti, kterých se nám dostalo v těchto duchovních cvičeních. Za milost poznání sebe i tebe, za všechna dobrá předsevzetí, ke kterým jsi nás pohnul, za všechnu pomoc pro rozum i vůli, kterou jsme potřebovali, abychom se rozhodli jít za tvým hlasem, i když to pro nás bude těžké.

Buď s námi, dobrý Ježíši, jako jsi byl s námi v tyto dny duchovního cvičení. A dej nám pevnou vůli, abychom byli i my vždy s tebou a dali se tebou vést. Proto tě dnes vroucně prosíme:

Ježíši, naše cesto a živote náš!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti....

Píseň č. 932: Bože, chválíme tebe...

K. - Dobrořečme Otci i Synu i Duchu svatému (aleluja)

L. - Chvalme a vyvyšujme ho na věky (aleluja)

K. - Pane, vyslyš modlitbu mou

L. - A mé volání přijď k tobě.

K. - Modleme se: Bože, tvé milosrdenství je nezměrné a tvá dobrotivost jako nevyčerpatelný poklad. Vzdáváme díky tvé dobrotivé velebnosti za udělené dary a stále prosíme tvou milostivost, ve které uděluješ prosícím, oč tě žádají, abys nás neopouštěl a k budoucím odměnám připravil, skrze Krista našeho Pána.

L. A m e n

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

XCVIII. DÍK•VZDÁNÍ (Te Deum o slavnostech)

Velebena budiž bez ustání...

Srdce Ježíšovo...

Pane Ježíši, tvůj evangelista Lukáš zaznamenal událost a ta mluví o tvém dobrodiní, které jsi prokázal deseti malomocným. Potkali se s tebou mezi Samařským a Galilejí, když jsi šel do Jeruzaléma a zdaleka volali: „Ježíši, Mistře, slituj se nad námi“. Tvá láska jim vrátila ztracené zdraví.

Jeden z nich, praví evangelista, sotva zpozoroval, že je uzdraven, vrátil se, hlasitě velebil Boha, padl ti k nohám a děkoval. A ty jsi tehdy řekl: „Což jich nebylo očištěno deset? A kde je těch devět? Nikdo se nenašel, kdo by se vrátil a vzdal čest Bohu kromě tohoto cizince“?

Pane Ježíši, tolik dobrodiní se nám od tebe dostalo, zvláště v tyto posvátné dny, kdy jsme si připomínali, co jsi pro nás vykonal. Umožnils nám, abychom se znovu zrodili z vody a Ducha svatého a v milosti Božího dětství měli účast na tvé slávě.

Nechceme se podobat oněm devíti uzdraveným, kteří sice dovedli přijmout zdraví z tvých rukou, ale nedovedli ti poděkovat. Proto přicházíme dnes, abychom ti slavnostním způsobem vzdali díky za dar vykoupení, za milosti, které jsi nám na kříži zasloužil, za naději, že jednou budeme s tebou a chválit tě s anděly a tvými svatými po celou věčnost.

Dokud však jsme zde na zemi a putujeme k tobě, dej nám, abychom vždy čerpali z pramene milostí, které jsi nám na kříži zasloužil. Proto tě vroucně vzýváme:

Ježíši, Vykupiteli světa, Bože!

Smiluj se nad námi!

XCIX. PROSBA ZA TY, KTERÍ JEŠTĚ NEPŘIJALI SPASITELE

Velebena budiž bez ustání...
Pane Ježíši, v tebe věřím...

Pane Ježíši, chceme si dnes před tebou připomenout slova, která napsal tvůj apoštol Pavel křesťanům v Římě: „Není zajisté rozdílu mezi Židem a Řekem, neboť jeden a týž je Pán všech a ten je bohat pro všechny, kdo ho vzývají. Vždyť každý, kdo bude vzývat jméno Páně, bude spasen... Proto pravím: Zavrhl snad Bůh svůj lid? Nikoliv. Vždyť i já jsem Izraelita z potomstva Abraháмова, z pokolení Benjaminova. Bůh nezavrhl svůj lid, který si dříve vyvolil... A tak i v tomto čase zůstal zbytek z minulosti vyvolených. (10, 12 n - 11, 1 - 5).

Chápeme Pane Ježíši, proč jsi plakal nad Jeruzalémem. Nemyslel jsi tehdy jen na to, jaký osud čeká toto město. Myslel jsi i na to, že větší část národa, ze kterého jsi vzešel podle těla, tě zavrhne. Ty jsi však přesto nezavrhl celý národ kvůli těm, kteří tě přijali, kteří se k tobě přidali, stali se tvými prvními učedníky a šířiteli tvého evangelia.

Myslíme na tvůj národ, který měl smlouvu s tvým Otcem. Dnes se počíná zamýšlet nad tebou, Pane Ježíši. Prosíme tě za něj, aby dospěl k poznání pravdy, když k tobě s důvěrou voláme:

Ježíši, Spasiteli světa!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 727: Kde jsi můj Ježíši...

Pane Ježíši, klaníme se ti v této nejsvětější Svátosti a prosíme tě dnes, jako jsme tě prosili na Velký pátek za ty, kteří ještě nepřijali Spasitele. Vždyť tys je vyvolil před námi, oni nám předali slovo o tobě, z jejich krve jsi přijal pozemskou existenci. Vyvyšujeme se často nad ně a vyčítáme jim hříchy, kterých se sami dopouštíme. Po staletí byli předmětem pohrdání, pomluv a posměchu. Dopouštěli jsme se toho i my, křesťané, ačkoliv máme povinnost milovat i své nepřátele. Zdá se, že se blíží hodina, kdy poznají svůj omyl a přijmou tě jako svého Spasitele.

Dej proto, Pane, abychom nebyli pro ně překážkou na cestě k tobě. Naopak, přijmi naše modlitby za jejich obrácení, když nemůžeme jinak přispět k tomu, aby tě poznali a tebe vyznali jako dlouho očekávaného Mesiáše, aby tě milovali spolu s námi.

Vždyť tys prosil, abychom byli všichni jedno: aby byl jeden ovčinec, jeden tvůj lid a potom všichni byli syny jednoho Otce - tvého i našeho. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

C. SVÁTEK SVATÉHO ŠTĚPÁNA

Velebena budiž bez ustání...

Klaníme se ti, Pane Ježíši, ve svátosti oltářní...

Žasli jsme dnes, Pane Ježíši, když jsme četli, jak tvůj služebník Štěpán se dovedl postavit proti celé židovské veleradě a říci jim bez bázně: „Vy vždycky odporujete Duchu svatému jak vaši otcové, tak i vy. Kterého z proroků vaši otcové nepronásledovali a nebili ty, kteří předpovídali příchod Spravedlivého, jehož zrádci a vrahy jste se stali nyní vy“. (7, 51n).

Kde vzal tento mladý křesťan odvalu k tak statečnému vyznání? Láska k tobě, Pane Ježíši, byla zdrojem jeho síly. Tebou bylo naplněno jeho srdce, tys mluvil jeho ústy, tys vyzařoval z celé jeho bytosti a plnil údivem jeho posluchače. Sv. Lukáš nám to praví, když líčí, jak byl předveden před veleradu, která ho měla odsoudit.

„Všichni přísedící ve veleradě na něho upřeně pohlédli a viděli, že jeho tvář je jako tvář anděla“.

A když pronesl statečnou obhajovací řeč, zuřili ve svých srdcích... On však plný Ducha svatého upřel zrak k nebi a viděl Boží slávu a Ježíše, jak stojí po pravici Boží. A řekl: „Hle, vidím nebesa otevřena a Syna člověka, jak stojí po pravici Boží“.

Ježíši, sílo mučedníků!
Smiluj se nad námi!

Chvilé tiché usebranosti...

Píseň č. 130: Z nebe posel vychází...
220: Chtíc, aby spal.....

Tys, Pane Ježíši, posiloval svatého Štěpána v tuhém zápase s jeho nepřáteli. I my se potřebujeme o tebe opřít, když bojujeme s tělem, světem a ďáblem.

I my potřebujeme tvé síly v zápase o dobro, o pokrok na cestě duchovního života, o to, abychom ti byli vždy věrni a nikdy tě v ničem nezahladili.

Buď nám vždy světlem, silou i útěchou. A m e n .

Sloka písně k požehnání...

Modlitba a svátostné požehnání.

Sloka písně po požehnání.

I. P Ř Í M L U V Y - Pro bohoslužbu slova

Pane Ježíši, přítomný v nejsvětější Svátosti, slyš naše prosby, které ti s důvěrou předkládáme:

1. Za církev svatou, abys ji chránil proti všem nepřátelům...
2. Za našeho svatého Otce Jana Pavla, abys mu dal zdraví, moudrost a vytrvalost v úsilí o zachování pokladu víry...
3. Za mír ve světě, abys vedl všechny, kdo rozhodují o osudech národa svou pomocnou milostí k lásce, spravedlnosti a svornosti...
4. Za jednotu křesťanů, aby všichni, kdo věří v tebe, si uvědomovali stále hlouběji, že musí účinně spolupracovat pro uskutečnění tvého přání, aby všichni byli jedno...
5. Za jednotu v našem státě, aby se všichni snažili dávat přednost společnému dobru před dobrem vlastním a tak prací k jednomu cíli napomáhali udržovat jednotu našich národů...
6. Za kněžská povolání, abys vnukl mnoha mladíkům touhu po svatému kněžství a tuto touhu v nich svou milostí neustále živil a podporoval...
7. Za řeholní povolání, abys ve své lásce k oběti, kterou jsi dokazoval celým životem, účinně volal mladé lidi do řeholního života a dával jim chápat krásu obětí, bez nichž není na světě nic velkého...
8. Za kněze v duchovní správě, abys je svou milostí podporoval v jejich pracích pro spásu duší a vedl je ke svatostánku, kde je sám čekáš, abys je povzbuzoval, těšil a nabádal k horlivosti...
9. Za nemocné a trpící, zvláště v naší kongregaci, abys jim byl útěchou a svou pomocnou milostí je vedl k pochopení, že utrpení je královská cesta k svátosti a pramen zásluh.
10. Za naše nepřátele, abys jim ukázal, že jen cestou spravedlnosti a pravdy lze dospět k lásce, která zahladí každé nepřátelství mezi lidmi...
11. Za naši mládež, abys ji podporoval svou milostí i krásnými příklady v boji za živou víru a mravní čistotu...
12. Za všechny, kdo pomáhají v apoštolátě, abys jim dal ducha opravdové horlivosti a pevné vědomí, že pracují pro tvé království pravdy a lásky...
13. Za misie mezi pohany, abys povolal mnoho nadšených dělníků na tuto žeň a jejich práci mezi nevěřícími neustále žehnal
14. Za ty, kdo upřímně hledají pravdu, abys jim dal světlo, které by je přivedlo k tobě, který jsi cestou k pravdě i samou pravdou a životem vycházejícím z pravdy...
15. Za bohoslovce, kteří se připravují na svaté kněžství, aby měli stále před očima tebe, Velekněze Nového zákona a učili se žít podle tvého vzoru....
16. Za naši duchovní rodinu, aby podporována tvou neustálou pomocí duchovně rostla v lásce a pokoře, v řeholní kázni a odevzdanosti a žila vždy v radosti z vědomí tvého přátelství...
17. Za naše dobrodince, abys provázel svým požehnáním všechny, kdo nám prokazují hmotné nebo duchovní dobro a jakýmkoliv způsobem v časných nebo věčných záležitostech nás podporují...
18. Za všechny naše přátele, kteří na nás vzpomínají, abys je přitahoval svou láskou stále více k sobě...

19. Za všechny, kdo vyučují náboženství, abys jim dal ducha moudrosti, výmluvnosti a zavlažoval jejich slova rosou svého požehnání....
20. Za všechny zemřelé, abys jim odplatil dobro, které zde na zemi vykonali.

Vyslyš, Pane Ježíši, naše prosby. Vždyť jsi nás vybízel, abychom ti je předkládali a sliboval jsi, že bude vyslyšen, kdo bude prosit s důvěrou. Jsi všemohoucí, takže můžeš splnit naše přání a tvá láska a dobrota, která jen chce naše dobro, je stále otevřena našim potřebám. Proto slyš, Pane Ježíši, naše prosby a vyslyš. A m e n .

II. PŘÍMLUVY

Pane Ježíši Bože náš, přítomný tajemně, ale skutečně mezi námi. Přicházíme k tobě u vědomí, že jsi náš nejlepší přítel, který neodmítne své prosící přátele. Proto ti předkládáme s naprostou důvěrou své prosby:

1. Dej své církvi všude opravdovou svobodu, aby mohla bez překážek hlásat tvé evangelium...
2. Veď svatého Otce a biskupy, aby ve všem moudře rozhodovali, co je k prospěchu Božího lidu a k jeho spáse...
3. Svou láskou provázej neustále náš národ a dej, aby náš lid stále více poznával, že jeho spása je v tobě a v zásadách tvého evangelia...
4. Učiň nás všechny ochotnými a poslušnými nástroji tvé svaté vůle...
5. Dej nám sílu přemáhat všechna pokušení, kterými by nás ďábel rád odvedl od tvé služby...
6. Nauč nás konat své povinnosti svědomitě a s láskou, která v každém i v nejubožejším člověku vidí tebe a pracuje pro tebe....
7. Posiluj v nás vědomí povinnosti stálého duchovního růstu, abychom v sobě vyjadřovali stále dokonaleji tebe a stále více se podobali tobě, svému nejvyššímu vzoru...
8. Svou milostí nás stále předcházej a provázej, abychom byli vždy dosti silní vykonat, co po nás žádáš a tak si zajistit tvou další přízeň...
9. Přitahuj si nás k sobě v této svátosti, abychom zde vždy hledali a našli posilu ve slabosti, útěchu v bolesti, radost v zármutku a odpověď ve chvílích pochybností...

Pane Ježíši, ty jsi nám řekl: Kdo bude jíst mne, bude žít ze mne... Chceme žít, a proto přicházíme a chceme vždy znovu přicházet k tobě, protože ty jsi pramen našeho života v čase i ve věčnosti.

Učiň, aby náš život se podobal tvému životu. Učiň nás pokornými, poslušnými Božího zákona, čistými, vždy plnými lásky k tobě i k těm, kteří jsou tvými.

Pak můžeme pevně doufat, že naplníme svůj úkol zde na zemi a sejdem se s tebou jednou na věčnosti. A m e n .

III. P Ř Í M L U V Y k bohoslužbě slova

Pane Ježíši, náš božský příteli! Přijmi prosíme naše klanění i naše prosby, se kterými k tobě přicházíme s naprostou důvěrou v duši:

1. Dej nám a všem, kdo v tebe věří, upřímnou snahu klanět se ti vždy, jak jsi nás to učil, v duchu a v pravdě...
2. Zbav nás každé povrchnosti a vnějškovosti ve všech náboženských úkonech...
3. Kdykoliv jdeme k tobě, ať se nespokojujeme slovy úst, nýbrž ať mluví vždy k tobě naše srdce, zanícené láskou k tobě....
4. Tvůj příklad hluboké zbožnosti ať nás vede nejen v modlitbě, nýbrž v celém našem životě tak, abychom, jako jsi to dělal ty, usměřňovali všechno k nebeskému Otci...
5. Dej nám svého svatého Ducha, který by nám umožnil stále hlubší pronikání za všechno vnější v našich obřadech až k podstatě božských tajemství....

Pane Ježíši, ty nás veď a svou účinnou milostí posiluj, když toužíme po stále větší opravdovosti v duchovním životě, když usilujeme o to, aby naše slova a gesta byla výrazem skutečného stavu naší duše. Vždyť jen tehdy se ti budou líbit úkony naší zbožnosti, když naše srdce budou u tebe. A m e n .

IV. P Ř Í M L U V Y k bohoslužbě slova

Pane Ježíši, kdysi tě prosili tvoji apoštolové, abys je naučil se modlit. I my tě dnes prosíme o toto velké umění, pro nás tak životně důležité.

1. Nauč nás, Pane Ježíši, spojovat se v modlitbě s nebeským Otcem a s tebou....
2. Dej nám dar modlitby, který jsi dal svým věrným přátelům....
3. Ať nám stále září tvůj příklad, když se budeme snažit osvojit si ducha modlitby....
4. Učiň nás velkodušnými vzhledem k času, který věnujeme tobě, když ho zasvětíme modlitbě...
5. Připomínej nám stále svým vnitřním slovem, jak důležitá je čistota srdce a usebranost k modlitbě...

Pane Ježíši, jsme si toho vědomi, že modlitba je naše první povinnost, naše povolání.

Dej nám velkou lásku k tobě, která nás povede k modlitbě.

Dej nám však také velkou lásku k bližnímu a smysl pro spravedlnost a ty pak, ve spojení s láskou k tobě, nás povedou tak, že nebudeme zanedbávat jednu povinnost pro druhou, nalezneme vždy správné vyrovnaní mezi svými povinnostmi a budeme se ti líbit v celém životě. A m e n .

IV. P Ř Í M L U V Y k bohoslužbě slova

Pane Ježíši, tys nám dal nové přikázání lásky, když jsi nám řekl, že máme milovat jeden druhého nejen tak, jako sama sebe, nýbrž tak, jak tys miloval nás. Tvá láska k nám je tedy vzorem a normou pro naši lásku k bližnímu. Je to požadavek velký a těžký, a proto tě dnes vroucně prosíme:

1. Dej, abychom tě měli stále před očima jako svůj vzor, jako svého učitele lásky...
2. Vlej do naší duše svatý nepokoj, abychom nebyli sami se sebou spokojeni, dokud tě nebudeme dokonale následovat v lásce...
3. Dej nám sílu, abychom statečně a vytrvale přemáhali každý vznět nesympatie a nelásky k druhým v jakékoliv podobě...
4. Nauč nás velkomyslně odpouštět každému a vykládat si vždy v dobrém i takové jednání druhých, které vypadá jako nelaskavé...
5. Svým příkladem nás ved', abychom dávali svým bližním lásku nejen za lásku, nýbrž i za nenávisť, za závist a zlobu...

Pane Ježíši, jsme si vědomi toho, že bez lásky nejsme nic, jak nám říká tvůj apoštol. Naplň proto naše srdce opravdovou ryzí láskou ke všem lidem, zvláště pak k těm, se kterými se stýkáme.

Jen láska nás dokonale připodobní k tobě, jen láska nás přivede k tobě po tomto pozemském životě, jen láska nás spojí na věky s tebou. A m e n .

VI. PŘÍMLUVY

Pane Ježíši, přítomný mezi námi v nejsvětější svátosti. Přicházíme k tobě jako tvoji přátelé. Mohl by přítel tak dobrý, jako jsi ty, odmítnout prosby svých přátel? Proto jsme plni důvěry, když tě prosíme:

1. Za církev, která je tvým lidem, vykoupeným tvou svatou Krví, tvým Tělem, o které se staráš, tvou snoubenkou, kterou miluješ. Dej, aby v lásce a svornosti duchovně rostla a byla světlem národů pro všechny, kdo žijí v temnotách bludu...
2. Za živou víru pro všechny, kdo se stali přijetím křtu údy tvého tajemného těla. Dej všem věřícím hluboké poznání, že jen velká víra je pramenem opravdového křesťanského života, vnitřního štěstí duše a záruky věčné slávy...
3. Za svornost a jednotu v církvi, bez níž se ocitá církev v nebezpečí rozkolu a bludu. Dej proto Pane všem věřícím živelnou touhu po jednotě a ochotnou poslušnost k římskému veleknězi, v jehož učitelském úřadě je záruka této jednoty...
4. Za apoštolského ducha pro všechny věřící, neboť jen tehdy pronikne pravda evangelia do světa až všichni Pane Ježíši, kdo jsou tvoji, budou usilovat o to, aby ti náležel celý svět...
5. Za mír ve světě, který je dílem spravedlnosti, pravdy a lásky. Dej prosíme, aby to chápali všichni, kdo řídí osudy národů...

Slyšíme tě, Pane Ježíši, jak nám říkáš, co jsi řekl jednou svým učedníkům: „Miluje-li mě kdo, bude zachovávat mé slovo a Otec jej bude milovat. I přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě miluje, zachovává má slova. A slovo, které slyšíte, není moje, nýbrž Otce, který mě poslal...Zanechávám vám pokoj, pokoj svůj dávám vám, nedávám vám, jak svět dává. Ať se vaše srdce nechvěje ani neleká (Jn 14, 23 n).

O B S A H

O velikonocích
Zmrtvýchvstání
Nanebevstoupení
Ježíš, zmrtvýchvstalý, náš Král
Naše chvála Ježíši zmrtvýchvstalému
Ježíš, Bůh z Boha, Světlo ze Světla
Důvěřuji ti, Pane
Ježíš, Kníže pokoje a míru
Ježíš - nejvěrnější přítel
Svátky svatodušní
Seslání Ducha svatého
Na slavnost sv. Cyrila a Metoděje
II. Slavnost sv. Cyrila a Metoděje
Advent
Přijde, přijde Vykupitel
Zvěstování andělské
Návštěva P. Marie u sv. Alžběty
Narození Páně
Ježíš ztracený a nalezený
Pana Maria - Májová pobožnost
Panna Maria - Modlitba růžence (říjen)
Maria nanebevzatá
Korunování Panny Marie
Za kněze a kněžský dorost
Za kněze a kněžský dorost
K věčnému Veleknězi; (modlitba Pia X)
Modlitba za kněžský dorost a řeholní
Modlitba za kněžský dorost
Modlitba za kněžský dorost
Modlitba za kněžský dorost
Modlitba za kněžský dorost
Eucharistie I.
Eucharistie II.
Eucharistie III.
Eucharistie IV.
Eucharistie V.
„Budte dokonalí“
Láska k bližnímu I.
Láska k bližnímu II.
Blahoslavení chudí
Oktáva modliteb za sjednocení křesťanů
Modlitby za sjednocení - 2. den
Modlitby za sjednocení - 3. den
Modlitby za sjednocení - 4. den
Modlitby za sjednocení - 5. den
Modlitby za sjednocení - 6. den
Modlitby za sjednocení - 7. den

Modlitby za sjednocení - 8. den

Modlitby: Aby všichni jedno byli

Na počátku exercicií I.

Veni Sancte Spiritus II.

Veni Sancte Spiritus III.

Veni Sancte Spiritus IV.

Te Deum Laudamus (po exerciciích)

Díkůvzdání (Te Deum o slavnostech)

Prosba za ty, kteří ještě nepřijali Spasitele

Svátost sv. Štěpána

Přímluvy

Přímluvy

Přímluvy k bohoslužbě slova

Přímluvy k bohoslužbě slova

Přímluvy k bohoslužbě slova

Přímluvy

Závěr

Vážení čtenáři,

Dostává se vám do rukou CD-ROM s poněkud neobvyklým obsahem. V naprosté většině bývá zvykem publikovat hudební díla, programy, ale v postatě „knižních“ publikací tohoto typu se dosud mnoho neobjevilo. Snad proto, že pro jejich prohlížení musí být člověk „upoután“ k PC a monitoru a mít příslušné programové vybavení.

Přesto jsme si dovolili vám tímto způsobem nabídnout náhled do dílčího úseku života zajímavého člověka. Člověka, který za své přesvědčení v životě mnoho zkusil. Člověka, který za svou víru neobyčejně trpěl. Člověka, který prošel neobvyklou životní „universitou“, která ho měla lidsky, fyzicky i morálně zlomit.

I když škola jeho života byla neskutečně tvrdá a krutá, a jiný jedinec by docela lidsky „odpadl“, autor se svou povahou, sebezapřením a sebeovládáním prošel touto trnitou cestou hrdě a s hlavou vztyčenou, i když doslova a do písmene s mnohými šrámy na těle i na duši. A přesto přese všechno, jak sám říká : „...nevyměnil bych z tohoto života ani minutu.“